TRACTATVS
DE
LINEA LEGALI
LIBER SECVNDVS

AVTHORE

I. C. D. CAROLO ANTONIO
DE LVCA MELPHICTENSI
Canonico Regalis Ecclesiæ Sancti Nicolai
Barensis,

Abstrusissimæ ad rem dissertationes in Supremis Regni Neapol., Sacræ Rotæ Romanæ, & totius Orbis Senatibus nouissimè agitatæ altiori stylo pertractantur, eorumdem Supremorum Tribunalium decisionibus adiectis. Et ornantur Obseruationes eiusdem Authoris in decisiones Spectabilis olim Domini Præsidis Vincentij de Franchis attinentes.

Opus non tantùm Aduocatis, verùm etiam Iudicibus, cunctisquè forensis palestræ Athletis perutile, & necessarium.

INDICIBVS, ET SVMMARIIS CLARISSIMIS LOCVPLETATVM.

SVPERIORVM LICENTIA, ET PRIVILEGIO.

NEAPOLI, Ex Typographia Ioannis Francisci Paci M. DC. LXXVII.

SVMPTIBVS IGNATII RISPOLI.

MAGNO NICOLAO
MYRÆ
SANCTISSIMO PRAESVLI.

D. CAROLVS ANTONIVS DE LVCA
Canonicus Regalis Ecclesiæ Barensis D.D.

IN ancipiti dùm versabar Beatissime Præsul, cuiusnàm patrocinium meo quærerem operi, statim in animum incidit, non aliam mihi exposcendam tutelam, nisi illius, quem ab ineunte ętate meis in studijs patronum agnoui obstrictissimus cliens. Principum enim vmbra sanè splendida; sed vmbra; ideò positis huiusmodi tutelis, quæ terris inhærent, aliud firmiùs fulcrum, cui per æternitatem non casurus solide innitar, mihi exposcam. Igitur hi, qui ex ingenioli mei aluo oboriuntur partus Te adeunt Sanctissime Antistes, Teque optimum censui, cuius nomine ter maximo meæ Lineæ frons inscribatur: gratum mihi me facturum non vereor, si Tibi mei amantissimo munus hoc literarium offeram, & ingrati quidem animi vitio laborarem, si Te non hisce donarem sudoribus; quibus enim nominibus quantum Tibi debeam, scio egomet, qui tot, tan-

† taque

taque beneficia, quæ penè prodiga effudisti manu, non ignoro. Quo fit, vt nec alterius quærendi patroni arbitrium habeam, adeò ex Tuis in me promeritis deuincor: Præterquamquod Tui authoramentum, quod mihi elegi, magno futurum pondere non ambigo: necessum nàmque est plurimum dignitatis, honorisque huic accedat Codici, si dignum æstimes, qui Tibi sistatur. Ecquis, hanc mihi spem, quam Tu satius implebit? Qui in ipso Nicolai venerabundo nomine populi victoriam gestas, & Te patrocinante mea hæc Linea nullum sibi pauebit malum, nec in obliquum ab inuidis detorquebitur, sed rectum veritatis iter perpetuò tenebit, & victrix Aristarcos omnes superabit. Tuisq; sub felicissimis auspicijs; etsi lineæ latum, profundumque non agnoscant. Hæc non modo perstrictam lõgitudinem; sed etiam rerum amplum theatrum patefaciet, profunditatemque cunctis ostendet: Excipe ergò munusculum hoc meæ deuotionis, licet non grande monumentum. Tuere Lineam illius, qui nullum diem sine linea in Tui veneratione præterit.

In Authoris commendationem suo operi MAGNI NICOLAI Myrensis Archiepiscopi patrocinium comparantis.

O D E.

PRalo secundo gloria Daunia
Perenne prodis præsidium fori,
Lucas, opus, quod luctuosa
Nulla tibi tumulabit ætas.
Aurata Regum (triste nefas) ruunt,
Caditque Regnum funere flebili,
Turresque sublimes, domusque
Interimunt feriente fato.
Disiecta duro vomere scinditur
Cartago quondam Romulidum pauor,
Iacentque famosis ruinis
Pergama, Pyramidumque fastus
Quid nos querelas pectore fundimus
Caduca gens, si tam citò labimur
Æuo perenni digna sæpè
Æra ruunt breuiore casu,
Soluuntur Vrbes, auferet omnia
Immite fatum. Te fuga temporum;
Non vlla tollet, nec Tuumque
Tanget opus Libitina letho,
Ne quid pauendum, dùm tibi cælitem
Tenes patronum, nullaque diruet
Dies laborem hunc, quem tuetur
Nicoleos Patareus heros.

Obstrictissimus famulus
D. Antonius Cocomatius.

EMINENTISSIMO, E REVERENDISSIMO SIGNORE.

IGnatio Rispoli humilmente supplicando dice à V. E. qualmente hà dato in luce vn libro intitulato De Linea legali Auctore D.Carolo Antonio de Luca cō la reuisione del Dottor D.Francesco Verde. E perche al presente desidera stampare il secondo libro dell'istesso trattato, reuisto dal sudetto D.Francesco, Per tanto supplica V. E. ordinare, che il sudetto Reuisore faccia la relatione di detto secondo libro, restando però così seruita, che l'hauerà à gratia, vt Deus.

IN Congregatione habita coram Eminentissimo Domino Cardinali Caracciolo Archiepiscopo Neapolitano sub 4. Nouembris 1675. fuit dictum, quod Reu. V.I.D. D.Franciscus Verde reuideat, & in scriptis referat eidem Congregationi.

F. Scanagata Vic.Gen.

Ioseph Imperialis Soc.Iesu Theol. Emintiss.

EMINENTISSIME DOMINE.

IVssis Eminentissimæ Dominationis suæ obtemperans vidi, ac recognoui Librum secundum de Linea legali Auctore D.Carolo Antonio de Luca; qui, ne ei sine linea excidat dies, nouis in dies auget, non tantùm lineis, sed consumatis corporibus, rem litterariam; ideò, vt eruditis obtutibus, ità prælo dignum; si videbitur Eminentissimæ Dominationi Suæ 3. Nouembris 1675.

Eminentissimæ Dominationis Suæ,

Addictissimus seruus
Franciscus Verde.

DIe 10. Decembris 1675. In Congregatione habita coram Eminentissimo Domino Cardinali Caracciolo Archiepiscopo Neapolitano fuit dictum, quod stante supradicta relatione Imprimatur.

F. Scanagata Vic. Gen.

Ioseph Imperialis Soc.Iesu Theol.Eminentiss.

ECCELLENTISSIMO SIGNORE.

D. Carlo Antonio de Luca espone à V. E. qualmente hauendo dato in luce vn tomo De Linea legali, reuisto dal Magnifico Dottor Biaggio Altomare deputato reuisore da V.E. hora desidera stampare il secondo tomo dell'istesso titolo. In tanto humilmente supplica V.E. restare seruita ordinare la reuisione à chi le piacerà, che l'hauerà à gratia, vt Deus.

V. I. D. Blasius Altomare videat, & in scriptis referat,

Galeota Reg. Carrillo Reg. Calà Reg. Soria Reg.

Prouisum per Suam Excellentiam Neap. die 6. mensis Decembris 1675.

Lamberti.

EXCELLENTISSIME DOMINE.

MAndato V.E. perlegi volumen secundum De Linea legali elaboratum per Reuer. D.Carolum Antonium de Luca, nouo rem linearem atramento illustrantem, & sicut ex linea Apelles, ità ex hoc Opere lineali Author dignoscitur, cumulata per ipsum nè vnquam Regali Iurisdictioni dissonant, imò potiùs consonant. Hinc librum hunc dignissimum typis tribui posse censeo, si ità V.E. videbitur die 16. mensis Octobris 1675.

Excellentiæ Vestræ,

Humillimus seruus
Blasius Altimarus.

Visa supradicta relatione Imprimatur, Verùm in publicatione seruetur Regia Pragmatica.

Galeota Reg. Carrillo Reg. Calà Reg. Soria Reg.

Prouisum per Suam Excellentiam Neap. die 16. mensis Octobris 1675.

Lamberti.

INDEX ARGVMENTORVM.

Argumentum 1. An detur linea obliqua de Iure Canonico, & Ciuili? Refellitur Salon de Pace. Statutum si consideret gradũ Canonicum an frater defuncti excludat filiũ fratris? Et patruus defuncti concurrat cum filio fratris? Mutatione lineæ quando mutentur bona? Expenduntur *Consil. Prouenzal. R. Latr. & alij*. Edisseritur desuper, & fit noua distinctio obliquationis lineæ à mutatione quoad effectum mutationis bonorum.

Argumẽtum 2. Linealis ordo successionũ qualis sit? Et Ascendentes qualiter succedãt? Quid si frater repudiet hæreditatem, an filij ex fratre hæreditatẽ fratris repudiante succedant cum patruis? Frater vterinus an succedat ęqualiter cum consanguineo? Refelluntur *Fachin. Barbos. Robles, & Gratian.* aientes. Et quantum se extendat separatio bonorum?

Argumentũ 3. Fratres vterini qualiter succedant, si adsint sorores ex vno matrimonio? Frater consanguineus num excludat sororem à bonis fraternis à linea materna obuentis, si renunciauit successioni fraternę? Statutum excludens sororem stante fratre consanguineo, vtrum excludat à bonis à linea materna obuentis? Referuntur dissidentes. Actiones actiuè, & passiuè an transeant in fratrem consanguineum, vel vterinum?

Argumentum 4. Linea paterna, & Ascẽdentiũ per paternam lineam quantum differat à materna, explicatur in materia successionis naturalium parentibus, & è contra, & inter transuersales ad inuicem, & assignatur ratio differentiæ linearum. Frater vterinus an excludatur per fratrem vtrinque coniunctum naturalem? *Maubesit.* impugnatur.

Argumentum 5. Auia paterna vtrũ sit de linea paterna, vel materna respectu initij? Discutitur opinio *Ruini*, & *Martæ* Descendentes ex fœmina an veniant appellatione generationis? Patruus vterinus num sit coniunctus ex parte patris? Examinatur opinio *Angel.* & *Ruin.*

Argumentũ 6. Descendẽtibus *ex* aliquo si fuerit legatum, an propter dictionem *ex* restringatur ad filias? Et vocatio descendentium, quando expiret primis admissis? Adducitur pulchra *Rotæ Rom. decisio.*

Argumentum 7. Si patruus excludat matrẽ, an similiter eam Auus excludat? Declaratur regula si vinco vincentem te, multo magis vinco te. Proximiorum, vel parentum ex parte patris, vel matris appellatione an veniat pater, vel mater?

Argumentum 8. Patruus, vel amita an sint de linea paterna nepotis ad exclusionẽ matris in statutis? Refertur dissidium inter *Peregr. Decium*, & alios. In terminis statuti Genuę arbitramentum aduersus matrem, & resolutio *Autoris*. Consanguineorum, vel parentum ex parte patris vocatio an includat patruum? Et quando statutum effet otiosum, si nõ includeret, declaratur.

Argumentum 9. Matri exclusæ per statutum à successione an debeatur legitima? Et quo iure debeatur perbellè examinatur. *Altogradus*, *& Mansus* depugnant pro matre. Quorum opinio refellitur cum *Rota Rom.* Refertur *Menochius* in puncto statuti Genuæ. Qui tamen reijcitur per Autorem.

Argumentũ 10. Cõditio si absque filijs apposita in vno gradu an censeatur repetita in cæteris descendentibus in maioratu? Et quid in pacto reuersiuo in donatione per viam maioratus? Ponderatur *Gratianus*. Et recensentur decisiones. Et quid stante perpetuo onere missarum?

Argumentum 11. Vocatis coniunctis ex latere venit solũ contentiua linea. Frater vterinus non venit appellatione coniunctorũ ex latere materno. Promiscuè accipiuntur bona ex latere, & ex parte patris prouenientia. Et adducitur decisio *Rotæ Rom.*

Argumentũ 12. In legato maritagij relicto vni puellæ de linea Francisci agnati quolibet triennio, & vni ex filiabus Petri agnati an præferatur filia Petri; licet posterius vocata? Refertur decisio pro ipsa. Et legato iure præsentandi Petro, & suæ familiæ solus Petrus præsentet?

Argumentum 13. Linea bonorũ primi viri an attendatur in muliere binupta circa reseruationẽ proprietatis ad fauorem filiorum primi matrimonij? Distinguuntur plures casus. Recensentur dissidia inter *Menoch. Ciriac. Merlin. R. de Marin. & Bottilier*. Et an *l. fœminæ C. de 2. nupt.* sit correcta per Consuet. Neap. expenditur *Marta* taxans *Præs. de Franch. dec. 666.* Et sensus Autoris cum alijs ad rem præsentem.

Argumentum 14. Explicatur linea masculina, & fœminina domus qualiter sit sumenda contra *Ruinum*? Et statutũ excludens lineã maternam propter agnatos an prosit fœ-

minæ agnatæ? contra *Thesaurum*.

Argumentum 15. Appellatione illorum de familia an veniant agnati? Refelluntur *Fusar.* & *Gratian.* Et an vltra decimum gradum? Et veniat tam proximiores, quam remotiores? Distinguitur inter dictionem vniuersalem, & distributiuam? Et qualiter probetur agnatio?

Argumentum 16. Filius naturalis succedens patri in duabus vncijs an etiā habeat alimenta? Num dicatur de linea, vel ex parte patris? An veniat nomine filiorum in statutis, & Consuet. Neap. Et excludat sororem legitimā à successione matris? Ornantur *dec.* 640. *Præs. de Franch.* & 135. *R. Latro*. Filius an dicatur de linea masculina?

Argumentum 17. Renunciatio hæreditatum qualiter sit linealis. Quid si facta sit pro successoribus quibuscunq; Quam variè indicauit *Rota Rom.*

Argumentum 18. Noua quæstio an in beneficio lineari filius legitimus susceptus ante clericatum possit obtinere beneficium paternum immediatè? Et an pater possit eligere filium ad beneficium electiuum?

Argumentum 19. Maioratus quando sit linealis, vel saltuarius edisseritur. Et referuntur casus alias controuersi inter Iurisconsultos insignes.

Argumentum 20. Lineę defectus an sit determinatè, vel indeterminatè appositus, quantum importet? Et an deficiat linea si mortuus sit ciuiliter descendens? Et alia cumulantur.

Argumentum 21. Statutum excludens lineam maternam, an excludat etiam matrem? Est sibi varius *Michalor.* & congeruntur aliæ quæstiones lineares.

Argumentum 22. Linea masculina donatariorum defecta, si vocetur linea fœminina: vtrum veniat fœminina donatariorum, vel filia donantis? Adducitur *Rotæ Rom.* decisio.

Argumentum 23. Noua dubitatio an Clerico relinquente coniunctis ex parte patris portionem consuetudinariam valeat legatum? & exornatur *dec.* 254. *Præs. de Franch.* de legato census, An veniant maturati viuo testatore?

Argumentum 24. Linealis quando sit priuatio maioratus, vel fideicommissi ob contrauentionem patris discursus ad illustrationem *dec.* 169. *Præs. de Franch.*

Argumentum 25. Masculi ex fœmina nupta in familia an excludant proximiorem de familia substitutum? Expenduntur *Fusar.* & *Reg. de Marin.*

Argumentum 26. Linealis an sit priuatio successionem ob crimen læsæ Maiestatis Diuinæ, & humanæ? Et quæ differentiæ sint inter hæc crimina refelluntur *Peregr.* & *Montanus*.

Argumentum 27. Linealis substitutio reciproca an inducatur per dictionem distributiuam *cuiuslibet*? Vel *cuiuscumque*? Aut *alterius*? Expenduntur *Fusar. Peregr.* & *Rota Rom.*

Argumentum 28. Masculis de linea relictis alimentis, an commoditas ipsorum veniat in hypotheca? expenditur *Baldus*, & refutatur.

Argumentum 29. Reciproca fideicommissaria de linea ad lineam an ex dictione collectiua, & prohibitione alienandi inducatur? Expenditur decisio Rotæ, & de illa addubitatur. Refertur nupertima decisio S. C. Neap. pro d. reciproca. Et pulchra coniectura, quia descendentes sint substituti vsufructuarij.

Argumentum 30. Lineale fideicommissum an sit perpetuum? Et linea, & descendentia an differat à familia? Et distinguuntur nomina collectiua.

Argumentum 31. Coninoctorum ex linea paterna de tali Ciuitate vocatione an veniant originarij de ea? Negat *Reg. Galeota* cum *Afflicto*, qui defenditur aduersus *Consil. Carleual.*

Argumentum 32. Linea vna defecta vocatis alijs, quando succedant proximiores cum remotioribus?

Argumentum 33. Coniunctis ex linea paterna vocatis qualiter alternatiua intelligatur? Fusè edifferitur de alternatiua, & notantur *Fusar.* & alij.

Argumentum 34. Linealis reciproca an resultet ex substitutione pluribus lineis facta? Et primo substituto cum sua linea in casu obitus hæredis absque filijs, si alius sit substitutus in casu deficientiæ lineæ hæredis, & lineæ primi substituti, vtrum deficientibus lineis sit locus substitutioni vltimæ.

Argumentum 35. Nepotibus ex fratre per directam lineam descendentibus vocatis an veniant vlteriores descendentes? Et an nepotes constituant primum punctum in linea? Decisio *Rotæ Roman.* ponderatur.

Argumentum 36. Testatore habente duos filios post lineam rectam finitam vocante transuersalem, an linea transuersalis sumenda sit pro recta? Et qualiter? Et refellitur *Pereg.*

Argumentum 37. Beneficium erectum cum ea lege, vt vnus beneficiatus eligat successorem, & de linea masculina an cadat sub *reg.* 8. *Cancellariæ*? Expenditur decisio *Rotæ Rom.*

Argumentum 38. Quantum differat vocatio descen-

Index Argumentorum.

descendentium familiæ à vocatione descendentium à familia?

Argumentum 39. Donatio in contractu matrimoniali facta sponso pro se, filijs, & descendentibus quando competat filijs, vti filijs? Et an veniant tantum filij ex illo matrimonio?

Argumentum 40. Reciproca intra eandem lineam an inducatur ex vocatione descendentium in perpetuum? *Fusar.* refellit *Menochium*. Et de linea ad lineam an oriatur si fiat substitutio post mortem omniũ? Et hoc casu dicatur facta ab vltimo, & in tota?

Argumentum 41. An filio substituta sua linea, descendentes per fideicõmissum sint grauati. Ornatur *decis. 633. Præs. de Franch.*

Argumentum 42. Capacitas personæ potioris lineæ an sit expectanda, extante persona capaci de posteriori linea? Resoluitur quæstio de legato maritagij, & adducuntur decisiones *Rotæ* ad ornatum *decis. 169. Præs. de Franch.*

Argumentum 43. Linea fœminina Ascendentium. Vel aliquo escluso à successione quando exclusi censeantur descendentes?

Argumentum 44. Linea descendentium an veniat agnatione vocata? Et veniat testatoris filia nomine agnati ex paterna parte? Illegitimi an sint de linea? Et quid si concurrant cũ legitimis remotioribus? Laudatur *Rota Rom.*

Argumentum 45. Feudũ mixtum de iure Longobardorum an possit legari vni ex filijs? Et quid de fendo franco, & libero? Casus nuper controuersus in Ciuitate Genuæ reiecto *Menoch.* & non expenso *D. Reg. Galeota.*

Argumentum 46. Patruus vterinus an sit patruus paternus? Patruus magnus an sit patruus? Et pater dicatur de prole filij?

Argumentum 47. Muliere de linea, & masculo concurrentibus super legato Montis pro dote, & impẽsis causa studij quis præferatur? Expenditur, & refellitur *Rota Rom.*

Argumentum 48 Linea masculina an dicatur in filio formata? Qualiter translata sit à Geometris. Et quando fæmina excludatur?

Argumentũ 49. Lineali patronatu actiuo existente an patronus possit arctare Ordinarium ad collationem perviam precum? *Autor* addubitat de *Rotæ Rom. decisione.*

Argumentum 50. Fundator ex interuallo post fundationem an possit immutare patronatum actiuum, & passiuum? Adducitur decisio *Rotæ Rom.* & *Autoris* sensus.

Argumentum 51. Linea recta, & transuersalis an veniat vocatis per lineam masculinam plus propinquis?

Argumentum 52. Feuda titulata declarantur, & quando linea defecta non deficiat titulus. Et finita linea possessoris de iure communi, an æqualiter admittantur aliæ lineæ?

Argumentum 53. Euictio an debeatur, quando linea emptoris rei emphyteuticæ desinit, nisi adsit expressa promissio? Illegitimi an sint de linea emphyteutæ?

Argumentum 54. Temporale beneficiũm an detur? Terminato tempore an fiat saltus ad alias lineas? Masculis fœminarum vocatis, an veniant masculi ex masculo? Et nouissimæ lineæ an factæ priores?

Argumentum 55. Mater quando excludat Auum, & quando ab eo excludatur in successione filiæ? Et refertur decisio S. C.

Argumentum 56. Lineæ masculinæ immediatæ, & mediatæ, species assignant *Berous, Cutell. & Actolin.* sed malè.

Argumentum 57. Legatum post mortem alicuius sine liberis, quando peti possit in vita, si impossibilis sit liberorum existentia, per vocatos de lineis?

Argumentum 58. Linea fœminina quando sumatur pro fœminis vocatis. Et an filia sit de linea masculina, & non fœminina? Expenduntur *Dunozett. & Fusar.*

Argumentum 59. Ad lineale fideicommissum, an veniant filij concepti post bannum? Expenduntur *Rota*, & *R. de Marin.* & fideicommissum in casu delicti quid importet?

Argumentum 60. Descendentes masculos, & lineam masculinam vocare an sit idem? Recensetur casus variè decisus per *Rotam.*

Argumentum 61. Defectis pluribus lineis aliquo substituto, an possit expirare prima substitutio, & succedere vltimus substitutus?

Argumentum 62. Substitutione reciproca vulgari, & fideicommissaria facta inter filios institutos, & descendentes, an linealis fideicommissaria sit inter descendentes?

Argumentum 63. Legatum relictum vni de linea, qui prius Sacerdos sæcularis fieri vellet, an debeatur promoto in vita testatoris? Expenditur *Actolin.*

Argumentum. 64. Maioratus quando sint incompatibiles? Et an cum feudis?

Argumentum 65. Linea vocata, qui excludantur contemplata agnatione. Et quando censeatur contemplata edisseritur. Refellitur *Surd.* Adducitur distinguens opinio de successione Monasterij pro declaratione *decis. 29. Præs. de Franch.*

Argumentum 66. Lineis pluribus substitutis cum

mi-

liberatione à tutela? Quidquid in iure statuatur.

Argumentum 110. Linealis est successio in Regnis. At saltuaria est successio Principum Electorũ. Lex Salica excludit fœminas. An soror cõsanguinea excludatur per vtrinq; coniunctam à feudis? Et an frater consanguineus?

Argumentum 111. Linea quando coarctetur ad punctum? Fiscus deuoluto feudo ob lineam finitam, an agat pro releuijs in concursu creditorum? Declaratur *Freccia* negans. Subfeudum apertum ad quem spectet? Concurrentibus muliere pro dote, & antephato, & filijs pro donatione contemplatione matrimonij quis preferatur? Feudi natura mutata, an refutatio censeatur realis? Laudatur *consil. Marcianus* scribens super douatione Comitatus Triuenti, Legatum annuum relictum descendentibus de pluribus lineis, an vna linea defecta accrescat alteri? Feudatarius pro legato super feudo an possit tribuere potestatem capiendi feudum propria autoritate? Expenditur *Cons. Rocch.* & refellitur. Masculi remotiores quando excludant fœminas proximiores à successione feudi? Clausula pro hæredibus ex corpore an hodie operetur in assensu crediti super feudo? Creditor quando teneatur recipere pecuniam vinculatam? Et qualitèr sibi consulat.

Argumentum 112. Linea finita donatio siuè allodialium, siuè feudalium facta alicui pro se, & descendentibus, quando reuertatur ad donantem? Distinguitur inter allodialia, & feudalia, nec non inter donationem, & subinfeudationem. Quid si donatio facta descendentibus masculis tantùm?

Argumentum 113. Vocatus vti de linea ex Maioratu in contractu, an possit non succedere in preiudicium creditorum? *D. de Luca* expendit *Reg. Latr.* An quis similitèr possit dilationem, vel remissionem gratuitam facere? *Authoris* opinio. Census constitutio ex interesse an sit valida? Ornantur *decis.* 101. *&* 254. *Præs. de Franch.*

Argumentum 114. Qualitèr succedant filij, fratres, & nepotes in feudis? Refellitur *Zasius* volens nepotes cum patruis succedere in capita. Feudorum species declarantur, & exemplificantur. Feudum an possit vni ex comprehensis legari. Examinatur controuersia de feudis Castellarij, & Pompeianæ agitatur in Serenissimo Senatu Ianuensi. Votum *Dominorum Bartholomæi de Turris, & Io: Baptista Calezani* ostenditur emanatum contra decisionem sollemnem eiusdem Senatus.

Argumentum. 115. Primogenitura quando censeatur instituta, & vocetur linea primogeniti expenditur contra *Menocch. & Fusar.* Colliguntur postremò plura ad ornatum rei linealis, & assertionum Autoris in suis obseruationibus *Præs. de Franch.* Et notantur *Recentiores* varij & dissidentes & conciliantur opiniones.

INDEX

LINEAE LEGALIS
LIBER SECVNDVS.
D. CAROLI ANTONII DE LVCA MELPHICTENSIS.

SVMMARIVM.

1 *Linea obliqua an detur? Resoluitur negatiue de Iure Canonico.*
2 *Lineæ latitudo arguitur.*
3 *Obliqua linea num detur de iure ciuili? Negat* Salon de Pace.
4 *Refellitur dicta opinio negans.*
5 *Gradum Canonicum si consideret statutum. An filius fratris excludatur à successione per fratrem defuncti? Et Patruus defuncti excludat patruelem?*
6 *Lineæ mutatio quando mutet bona? Expenditur* Consil. Prouenzal.
7 *Conferunt adducta per* R. Latro.
8 *Arguitur aduersus opiniones allatas.*
9 *Distinguit* Autor *mutationem ab inflexione lineæ, & recenset exempla.*

ARTICVLVS I.

An detur linea obliqua de Iure Canonico, & Ciuili? Refellitur Salon de Pace. Statutum si consideret gradum Canonicum an frater defuncti excludat filium fratris? Et patruus defuncti concurrat cum filio fratris? Mutatione lineæ quando mutentur bona? Expenduntur *Consil Prouenzal. R. Latr. & alij.* Edisseritur desuper, & fit noua distinctio obliquationis lineæ à mutatione quoad effectum mutationis bonorum.

Lineæ legalis quidditatem profusè dixi in tractatu meo de linea art. 1. et multiplicem finem ad quem inuenta est linea consanguinitatis, ibique species linearum tradidi.

1 Quæritur nunc primo. An detur linea obliqua? Et inspecto iure Canonico respondetur, solum dari lineam rectam; ea ratione; quia computatio iuris Canonici fit per saltus, non per gradus, fratres enim sunt in 1. gradu, fratres patrueles in 2. Ideoque inspicitur vna linea, quæ est recta siue sursum, siue deorsum, et vna scala, et duæ lineæ descendentes sunt vna transuersalis, et hæc recta absq; multiplicatione graduum, et scalarum, et solum attenditur in linea inæquali gradus remotior à stipite, et quoto gradu remotior distat à stipite, eodem distant ipsi transuersales inter se; vnde iuxta Ius Canonicum dari solummodo lineam rectam probat *Ant. de Rosell. in tract. de success. ab intest. num. 42. & 43.*

2 Transuersalis huiusmodi linea videtur habere latitudinem, dum coniunguntur duæ lineæ, quæ formaliter sunt vna quantum ad computationes graduum; licet quoad plures effectus sunt duæ, facientes vnam transuersalem. Etenim in materia matrimoniali alia habetur ratio lineæ rectæ descendentium, et alia transuersalis quoad intrinsecam prohibitionem inter descendentes, et ascendentes, et latitudinem ponderat *Ant. de Rosell. vbi sup. num. 41. post medium.*

3 Difficultas est attento Iure ciuili: Et *Salon de Pace consil. 26. num. 41.* tradit lineam rectam etiam in transuersali verificari, et idem *Ant. de Rosell. vbi sup. num. 41. in medio,*

dio, ita loquitur. *Et ideo ego credo, quod lineæ dici debet quantum ad istam arborem aliqua recta sursum, alia recta deorsum, aliqua recta per transuersum.*

4 Contrarium est verum, scilicet, quod de Iure ciuili linea transuersalis sit obliqua, & inflexa; nam duo fratres de Iure Canonico. Quamuis sint in 1. gradu; secus est de Iure ciuili, cum sint in 2. et patrueles in 4. et sic gradatim multiplicantur gradus descendendo; ratio est, quia frater carnalis nō iungitur per seipsum, sed per medium patris alteri fratri, similiter patrueles non iunguntur per seipsos, sed per auum, et proinde siquis velit transire iuxta ius ciuile de fratre in fratrem, oportet, quod gradatim ascendat ad personam patris, et sic est vnus gradus, et postea descendat ad aliū filium, et respectiue fratrem, quo modo fratres sunt in 2. sic quoque gradiendo inter patrueles, opus est, quod patruelis primo ascendat ad personam sui patris, quæ facit vnum gradum, et exinde ad auum, et faciet 2. gradum, postea descendat ad alium filium aui, et faciet 3. et postremo ad nepotem aui, qui nepos cum alio nepote, seu patruele erit in 4. Et ita resoluit *Ant. de Rosell. num. 41.* vbi lineam transuersalem iuxta Ius ciuile appellat obliquam.

5 Gradum Canonicum si consideret statutum, in hoc casu filium fratris præmortui non concurrere cum patruo in successione tenet *Cauale dec. 25. lib. 4. num. 15.* Aliud si patruus defuncti etiam ex vno latere concurrat cum patruele, nam patruum dumtaxat succedere probat *Robl. de repræsent. lib. 2. c. 24. num 5.*

6 Hoc opus, hic labor est, inuestigare, quādo mutetur linea? Et an per obliquationem, vel ex mutatione lineæ mutentur bona? Et *Consil. Prouenzal. in consuet. Neap. si quis vel si qua obser. 11. num. 5.* distinguit, quod aut agitur de bonis patris, et tunc si essent decem filij, mortuis postea vno post alium, remanente vltimo, et bona per decem mutationes in eum deuenirent, nunquam mutatur linea; quia omnes filij sunt de linea patris, et non vniuscuiusque fratris morientis, et sic continuatur linea penès vltimum. Aut decessit mater, et agitur de bonis maternis inter filios, qui sunt diuersæ familiæ à matre, et rursus subdistinguendum est, Quod vel agitur respectu vnius, vel plurium filiorum, qui immediatè successerunt matri, et non mutatur linea, quia remanent bona materna; verum est enim, vel omnes successisse matri. Sed si postea portio vnius ex filijs perueniret ad alium fratrem, tunc per binas manuum mutationes, prima de matre in filium. Secunda inter ipsos diuersæ familiæ à matre mutatur linea, et hoc est, quod dicit *Napod. in d. consuet. in vers. sed pone Caius in 2. casu, & Prouenzalis refellit Præs. de Franch. in dec. 696.* volentem mutari personam, et non lineam, in casu quo bona peruenerunt à matre ad filios, et postea de vno ad alterum in portione obuenta à fratre fratri. Mouetur *Prouenzalis* ad confutandum assertum *de Franch.* et probat mutationem lineæ, quia de linea ascendente in descendentem fuit facta mutatio in lineam collateralem.

7 Conueniunt adducta per *R. Latr. consult. 19. num. 11.* vbi quod mutetur linea si mater succedat filio, et è contrà, si linea descendens mutetur in collateralem. Et quod si decedat mater, eique succedant duo filij, si vnus exinde moriatur, et ipsi frater succedat, tandem si decedat hic frater, in dotibus, & bonis maternis succedent proximiores ex parte patris, & non matris, ita ait decisum in causa illorum de *Puderico*.

Alium casum formant *Pisanell. & Napod. nu. 242.* in matre, quæ habebat duos filios, quorum vnus decessit, et successit mater vna cum filio, matre defuncta deuenerunt bona fratris præmortui ad ipsum fratrem superstitem, isto demum decedente dubitatum fuit, vtrum in bonis vltimo morienti peruentis ab altero fratre mediante persona matris succedant proximiores matris, vel proximiores ex parte patris attenta origine bonorum? Et concludunt pro proximioribus matris, quia non fuerit mutata linea matris, sed continuata in filios, et casum refert *R. Latr. vbi sup. num. 8.*

8 Si meum interponere debeo opinamentum, repugnantiam inuenio in afferto *Prouenzal.* quando arguit mutationem lineę in Collateralem in casu, quo bona à matre obuenerunt ad filium, et deinde à fratre in fratrem. Et in primo casu, quo à patre peruenerunt ad filios, et deinde ab vno fratre ad alium etiam per decem mutationes cōtinuari lineam, et non mutari de recta in obliquam, et transuersalem, quod videtur satis dissonum primis elementis linearibus.

Dubitabile etiam redditur assertum pœnès *R. Latr.* mutationis lineæ; quoties bona obueniant ad ascendentem, et deinde ab ascendente ad descendentem, et sic mutetur linea recta sursum, ad lineam rectam deorsum, seu de linea ascendente ad lineam descendentem, Quia recta illa duplex est vna, et eadem re ipsa, dum eodem gradu ascenditur, et descenditur in scala, et distinguitur tantum ratione vt *Oliuer. Teutor. in tract. tit. de grad. cognat. 99. num. 7.* et dixi in *tract. d. art. num. 25.*

9 Differentiam igitur puto constituendam inter

inter obliquationem lineę, et mutationem, quia bona matris si ab ea deueniant in filium, et de filio in nepotem, et pronepotem successiuè, qui sint de eadem familia, nulla inflectitur linea, et mutantur bona, et bona nepotis, vel pronepotis spectabunt ad proximiores ex parte patris, qui proximiores non descendent ab Auia, vel Proauia, origine bonorum non attenta, ita *Alex. cons. 198. lib. 6. num. 8.* ibi quod si bona obuenerint ab Auia patri, et deinde à patre in filium, et respectiuè nepotem Auiæ, in dicto casu dicuntur obuenisse bona non ab Auia paterna, cuius pater fuerat hæres *R. Laur. vbi sup. num. 20.* Sufficitque hoc casu bina mutatio manuum, nec alius debet procedi, neque in infinitum aduersus substantiam lineæ, quæ habet duo puncta fixa, certa in sito loco. Secus esset potius circulus, ita pulchrè *Papon. lib. 21. tit. 1. arrest. 11.* egregiè *Molfes. cons. 50. lib. 2. num. 36.*

Et in simili si bona de patre vadant ad filiam, et de filia ad nepotem, linea, aui cōtinuari videtur, attamen mutantur bona, et succedēt proximiores matris, et ipsi succedere auiam maternā in bonis ab auo obuenientis, qui auus erat maritus auiæ, quę non erat de linea mariti, et principium solummodo affinitatis, vt probat latè *Rouit. cons. 100.* quem extollit *Fontanell. decis. 56.* et pleno calamo scripsi *art. 3. mei tract. n. 42. & seq.* Ratio à priori est, quia in dicto postremo casu, quo bona transeunt de patre in filiam, et de filia in neptem, quamuis nōn obliquatur linea, nihilominus mutatur species lineæ, illa enim prima linea patris, quæ erat paterna, postmodum respectu neptis ex filia, ab ipsa filia incipit materna, et mutatur in maternam, quę est distincta species à paterna. Et vice versa quando bona à matre transeunt ad filium, et gradatim ad nepotem, linea, quæ in matre respectu filij erat materna, exinde efficitur paterna, trāseundo bona ad nepotem, et pertinebunt bona ad proximiores ex parte patris, quando autem obliquatur linea, scilicet si bona transeant à patre in filios, & de vno filio ad alium, non mutatur species illa lineæ paternæ in maternam, sed tantum de recta euadit transuersalis, et succedere coniunctos ex parte patris tradit *Prouenzal. vbi sup.* et probat, et iudicatum refert *Cancer. p. 3 var c. 21. à num. 173.*

Neque diei poterit mutari bona quando à matre transeunt ad suos filios, et mortuo deinde vno succedit alius, qui est frater vterinus, si demum decedat vltimus, vt in bonis origine maternis succedat potiùs frater consanguineus, quam alius superstēs vterinus, quamuis obliquetur linea, et euaserit transuersalis ob successionem fratris.

Quinimo *Napodan. in dicto vers. sed fuse Caius num. 240.* septem argumentis probat, qualitatem bonorum maternorum non esse mutatam ex sola mutatione personæ, et lineam matris durare in vtrinq; coniuncto, cui bona matris obuenerunt ab alio vtrinq; coniuncto, quia certum sit ambos fuisse defuncto coniunctos ex linea materna. Itaq; siue ab vno fratre vtrinque coniuncto perueniant bona ad alium fratrem vtrinque coniunctum, de cuius successione agitur, siue peruenerint per duos, vel plures fratres vtrinq; coniunctos successiuè per alterum alteri, dum vis consistit in linea materna, quæ durat in omnibus.

In casu contrario si moritur filius, et succedit mater, penes matrem bona non retinent qualitatem paternorum bonorum, non quia mater non sit de linea filij, vt ex *Napod. d. n. 242 & Præs. de Franch. in dec. 25.* scribit *Montan. contr. t. n. 34.* prope finem. Sed quia linea patris, à quo obueuerunt bona primo loco ad filium, et deinde à filio ad matrem, non conseruatur, nec durat in persona matris vltimo loco defunctæ; quia mater non est de linea viri, qui fuit pater sui filij *gloss. in d. consuet. verb. bona materna n. 242. & Pisanell. iudicatum ibi in S C.* refert addo *Montan. num. 35. & de Franch. in dicta decis. 696.* ea quæ ibi annotaui.

SVMMARIVM.

1 *Lineales ordines successionum quatuor assignantur.*

2 *Ascendentes an succedant in capita vel in stirpes.*

3 *Si vnus ex fratribus decedat hæreditate delata, & non adita, an filij ipsius succedant cum patruis?*

4 *Si frater vti obæratam patris repudiat hæreditatem fratris, an filij ex ipso succedant cum patruis?*

5 *Fratre repudiante hæreditatem an ascendentes æqualiter succedant?*

6 *Frater consanguineus, & frater vterinus si concurrant in successione fratris an succedant æqualiter? Adducitur pars negans.*

7 *Contrarium tenent Fachin. Barbos. Gratian, & Robles.*

8 *Reijcitur opinio aiens aduersus separationem bonorum, & notantur Fachin. & alij.*

9 *Pater, & mater an succedant cum separatione bonorum? Refellitur R. de Marin.*

ARTICVLVS II.

Linealis ordo successionum qualis sit? Et Ascendentes qualiter succedant? Quid si frater repudiet hæreditatem? An filij ex fratre hæreditatem fratris repudiante succedant cum patruis? Frater vterinus an succedat æqualiter cum consanguineo? Refelluntur *Fachin. Barbos. Robles, & Gratian.* aientes. Et quantum se extendat separatio bonorum?

1 LInea totum ordinem successionis occupat, et communitèr successio in tres diuiditur gradus ascendentium, Descendentium. Et eorum, qui ex latere veniunt §. 1. *Auth. de hær. ab intest. Cancer. p. 1. var. c. 5. nu. 1.* Rectius autem dicitur, quod prima causa sit filiorum, et descendentium in infinitum, qui excludunt omnes alios. Secunda causa sit Ascendentium in infinitum, & pater, & mater, & proximiores in gradu excludunt alios Ascendentes. Tertia causa sit Ascendentium cum fratribus, vel eorum filijs. Quarta causa sit eorum, qui ex latere veniunt vsque ad decimum gradum *Tusc. lit. S. concl. 661.*

2 Ascendentes in pari gradu concurrentes succedunt in stirpes, vnde si auus, & auia materni generis, & auus paternus velint succedere nepoti ab intestato, conceditur eis hæreditas hoc modò, vt auus paternus tantum consequatur ex ea, quantum auus, & auia materni generis *Auth. defuncto C. de hered. ab intest. ven. Robl. de repræsent. lib. 2. c. 19.* Aliud si cum eis concurrant fratres, vel eorum filij, nam tunc in capita succedunt cum fratribus, & filij fratrum succedunt in stirpes *gl. in d. Auth. defuncto*. Quãuis controuersum sit in nepotibus ex fratribus, an isti excludãtur ab ascendentibus, vt dixi *d. art. 2.* & videndus *Couar. de succesf. ab intest. num 5.*

3 Tres sunt fratres quibus est delata hæreditas alterius fratris, si moriatur vnus relictis filijs, & hæreditate non adita. An filij vnius defuncti succedent in hac hæreditate, quando non possint succedere iure trãsmissionis ex capite iuris deliberandi, nec restitutionis in integrum? Et in hac re *Ant. de Rosell. tract. de success. ab intest. n. 161.* affirmat ex eo, quia si possunt succedere in casu non delatæ hereditatis patri ipsorum, eo fortiùs quando est delata, licet non adita.

4 Si vnus frater vti grauatam ære alieno repudiet hæreditatem fratris, dicta portio non accrescet fratribus, sed poterint succedere filij fratrum ex *Robl. lib. 2. c. 16. n. 19.*

5 Siquis mortuus est superstite fratre vtrinque coniuncto, & pluribus Proauis, ex linea materna, & vno ex paterna, si repudiet frater. An Proauus paternus habebit tantam partem, quantam plures Proaui ex materna? *Mathes. de success. ab intest. art. 2. n. 16.* affirmat. Sed *Bologn. in addit. eum confutat.* Tamen pro opinione *Matthes.* facit *Barry de success. lib. 18. tit. 3.* & dixi *obser. 24. ad Franch.*

6 Ingens est quæstio. Qualiter succedant fratres consanguinei cum vterinis, si fiat distinctio bonorum? Et magis communitèr distinguitur, vt in bonis a matre obuentis succedat vterinus, in bonis à patre obuentis frater consanguineus, in cæteris æqualiter idque de iure communi per *text. in l. emancipatis §. exceptis C. de legitim. hæred. Crass. in §. successio ab intestato q. 32.* alios plures colligit *Robl. de repræsent. lib. 2. cap. 22. num. 3.*

7 Æqualiter indistinctè succedere tenent *Fulgos. in d. l. emancipatis, & Corn. ibi Fachin. lib. 6. contr. cap. 5. Barbos. in l. post dotem n. 69. vers. non obstat, & Gratian. discept. 971. n. 39.* vbi extollit *Fachineum* vti egregiè interpetrantem *textum in d. l. emancipatis §. exceptis*, & hanc sententiam viriliter defendit *Robl. vbi sup. d. n. 5.* & ante eum *Sebisfordeg. lib. 1. ad Fabrum tract. 14. q. t. r. s.*

8 Veriorem nihilominus ego censeo primam opinionem distinguentem, pro qua iudicauit pluries *Rota Rom.* vt penes *Duran. dec. 30. n. 27. & de anno 1649. in dec. 50. post Mirbalor. de fratrib. R. de Marin. lib. 1. var. c. 162. n. 13.* Animaduertendo, quod licet *Gratianus* extollat *Fachineum* in interpretatione *d. §. exceptis*. Attamen *Fachineum* confutat idem *Robles*, & defendit per alia media suam opinionem

Pariter in hac re enim aduertendo, quod *R. de Marin.* distinguit separando bona ex *l. quod settis C. de bon. quæ liber.* vbi ita distinguitur separando bona inter parentes, & ascendentes. Attamen *d. l. quod sritis* correctam per *d. Auth. defuncto* scripsi in *d. art. 2. & in dec 59. de Franch in obs.* vbi æqualiter succedere probaui nulla facta separatione bonorum. Et separationem bonorum extendit *Duran.* concurrente filio fratris ex vno latere.

Quæ-

9 Queritur. An id intelligatur de bonis obuentis ab ascendentibus? Et *Matthesilan. in d.tract. art.3. n. 20.* affirmat ex identitate rationis arg. *d.l. quod scitis*, ibi, *Ex matre, vel eius linea peruenerunt*. Aliud si agitur de bonis prouenientibus à transuersalibus *Bologn. ad Matthesil. num.21.*

SVMMARIVM.

1 *FRatres vterini qualiter succedant, extantibus sororibus?*

2 *Frater consanguineus quando excludat sororem vtrinque coniunctam à successione fratris in bonis à linea materna obuentis?*

3 *Statutum excludens sororem stante fratre consanguineo an excludat à bonis à linea materna peruentis?*

4 *Actiones actiuæ, & passiuæ an transeant ad fratrem consanguineum, vel vterinum?*

ARTICVLVS III.

Fratres vterini qualiter succedant, si adsint sorores ex vno matrimonio? Frater consanguineus nũ excludat sororem à bonis fraternis à linea materna obuentis, si renunciauit successioni fraternæ? Statutum excludens sororem stante fratre consanguineo, vtrum excludat à bonis à linea materna obuentis? Referuntur dissidentes. Actiones actiuè, & passiuè an transeant in fratrem consanguineum, vel vterinum?

1 MAter ex primo matrimonio masculum tantum habet, ex secũdo alium, & duas fæminas, in hoc casu si masculus exortus ex primo matrimonio excludit sororem vterinam prout in Regno nostro ait *R. Latr. dec. 135.* & dixi *in obser. 566. n.6.* masculi ex 1. & 2. æqualiter succedunt cum onere dotandi sorores. Sin autem frator vterinus non excludit prout iuxta consuet. Neapolis dixi *in d. obser 566.* tunc masculus ex 1. quartam partem habet, et tres alias alius masculus cum onere dotandi sorores *§. illud vers. si enim Auth. de nupt. Michal. de frat. p. 3. c 9. n.7. ex Bal. cons. 326. lib. 2,*

2 Frater consanguineus excluditur à successione fratris per sororem vtrinq. coniunctam *Auth. defuncto C. de Senatusconsult. Tertullian.* Attamen si renunciauerit soror bonis paternis, maternis, et fraternis, in hoc casu frater cõsanguineus excludit sororem vtrinque coniunctam à successione fratris etiam in bonis à matre obuentis, quæ per aditionem factam a fratre defuncto desierunt esse bona materna, et effecta patrimonium ipsius fratris defuncti *l. sed si puberes ff. de vulg. & pupill.* Et idem si per statutum frater consanguineus excludat sororem vtrinque coniunctam à bonis fraternis, quamuis non excludat à maternis; dum per aditionem vt supra effecta sũt fraterna *Rota Rom. in decis. 52 post Michalor. de fratr. per tot. & in decis. 50.*

3 Sorores dotatæ si per statutum excludũtur per fratrem consanguineum; Difficultas est vtrum excludantur à bonis à linea materna obuentis? Et negant *Paul de Castr. in Auth itaque mortuo n. 2. C. comm. de success. R de Marin. lib. 1. c. 4. num. 9. & 10. Præs. de Franch. dec. 99. Michalor. de fratrib. p. 3. c. 13. n. 35 Mart. de success. p. 3. q. 4. art. 4. nu. 5. Caualer. decis. 50. num. 2.*

Contrariam sententiam tenent *Anton. de Rosell. de success. ab intest. n. 167. Couarr. de success. ab intest. n. 8. Capriol. eod. tract. lib. 3. n. 131. Barry de success. lib. 18. tit. quomodo collaterales succed. n. 5. Rota dec. 206. n. 26. p. 6. recent. & decis. 50. post Michalor. de fratrib.*

4 Si fratri defuncto competebant plures actiones contra debitores paternos. An actiones transeant pro semisse in consanguineum, vel in totum?

Distinguendum est, quod aut sunt actiuæ, et passiuæ in bonis paternis, et videntur transire ad fratrem consanguineum *ex tex. in d. l. emancipatis §. exceptis C. de bon. quæ liber. Ludouic. Bologn. & Matthesil. de success. ab intest. art. 3. n. 23.* qui carpit *Matthesilanũ*, vti se inuoluentem in illis verbis. *Vel posset dici istum fratrem consanguineum quoad bona paterna fingi à lege esse solum hæredem naturalem ab intestato, & sic in eum transire actiuè, & passiuè actiones directas, quæ cum defuncto peruenerunt de bonis patris, & hoc mihi non placet, quia hoc nullo iure cautum est de tali fictione.* Et *Matthesil. num. 25.* quando quærit, contra quem agent creditores, qui habẽt directas actiones insolidum contra defunctum, qui fuit hæres patris? Et respõdet, quod ipsi debent agere pro semisse contra vtrumque istorum fratrum hæredum, cum reuera ambo sint hæredes, sed frater consanguineus tenebitur defendere, et subleuare ab omni onere huius hæreditatis paternæ. Falli *Matthesilanum* tradit *Bologn.*

in

in addit. et pede fixo firmat creditores paternos debere omnino agere contra fratrē consanguineum, et creditores maternos contra fratrem vterinum. Rursus idem *Bologn.* distinguit, quod aut erat obligatio paterna, vel materna, et tunc ego filius possum agere indistinctè contra debitores, et viceuersa creditores contra me indistinctè, nisi obligationes essent merè reales, quia sequentur bona, sed si ego morior ab intestato relictis fratribus consanguineo, et vterino, et tunc obligatio paterna erat realis, et hęc sequitur bona, aut personalis paterna, et tunc frater consanguineus, et vterinus contribuunt pro rata bonorum, quia per aditionem hęreditatis paternę actiones translatę in filium hæredem mutarunt naturam suam. Sed si ego fecissem debitum, tunc indistinctè fratres mei in bonis meis proprijs sunt obligati pro hęreditarijs portionibus. Sed in alijs pro rata bonorum ita scribit *Bologn. n. 26* Postremam assertionem ego in dubium reuoco. Quia si per aditionem filij bona, et actiones mutarunt naturam suam, et debitum per ipsum filium patris, et matris hęredem fuit contractum, in quo vnicum erat patrimonium, opinor nullam cadere distinctionem inter creditores paternos, et maternos procedentem, cum debitum sit ipsius filij, prout si defunctus habuisset aliquem obligatum in centum, creditum spectabit ad fratrem vterinum, et consanguineum pro dimidia; et ratio est clara, nam de iure communi ęqualiter succedunt frater consanguineus, et vterinus in bonis à defuncto quęsitis. Quidquid sit de Iure Consuetudinis Neap. quo attento succedit solum frater consanguineus, et onera qualiter diuidantur, dicam alibi.

SVMMARIVM.

1 *NAturalis filius qualiter succedat patri?*
2 *Naturalis num debeat esse ortus ex concubina domi retenta?*
3 *Matri qualiter succedatur per naturalem?*
4 *Parentes qualiter succedant naturali? Distinguitur inter lineam paternam, & maternam.*
5 *Quid si filij sint ex damnato coitu? Et in consanguineis patris?*
6 *Fratres naturales qualiter sibi inuicem succedant? Distinguitur inter lineas.*
7 *Naturales ex parte matris an sint cognati?*
8 *Frater vterinus an excludatur per fratrem vtrinq; coniunctum illegitimum?* Matthesil. *affirmat At contrarium resoluitur.*
9 *Repræsentatio an detur in transuersalibus illegitimis?*

ARTICVLVS IV.

Linea paterna, & Ascendentium per paternam lineam quantum differat à materna, explicatur in materia successionis naturalium parentibus, & è contra, & inter transuersales ad inuicem, & assignatur ratio differentię linearum. Frater vterinus an excludatur per fratrem vtrinque coniunctum naturalem? *Matthesil.* impugnatur.

1 LInea paterna quantum differat à materna in materia successionis filiorum naturalium, tam respectu succedendi parētibus, quam mutuę successionis edisserere operę pretium duxi. Naturales patri succedunt in duabus vncijs deficiente sobole legitima, & vxore, idest in sexta parte *Auth. licet C. de natur. lib Barry de success. lib. 18 tit. 1. n. 17.* Ex quibus vna vncia competit matri, si vnus sit filius; si plures vt puta tres, illę duę vncię diuidentur in capita, et singuli, et mater habebunt semunciam *Barry vbi sup.* Et si pater habeat filios legitimos, et naturales potest in testamento reliquere vnam vnciam ex tota hęreditate, *Paschal. Cancer.* et alij quos *Fontanell. decis. 415. num. 20.*

2 Quamuis inter cętera per Doctores cōgesta requisita adsit illud, quod naturales sint suscepti ex concubina domi retenta. Aliud vsu receptum, vt non sit hoc necessarium tradit *Barry vbi sup.* At de hoc atque alijs pluribus pleno calamo scripsi *in obser. ad dec. 27. n. 6. & dec. 291. Præf. de Franch. n. 4.* quę erunt omnino videnda, vbi quantum possit relinquere pater non habens filios legitimos, nec vxorem; Et quantum si habeat parentes.

3 Quoad matrem filij naturales debent habere legitimam titulo institutionis, alias habent quęrelam de inofficioso testamento, et concurrunt cum legitimis, et ab intestato excludunt Ascendentes *Gasp. Thes. lib. 2. q. for. 26. Barry de success. lib. 18. tit. 1. nu. 18.* et scripsi *d. obser. 721. n. 4. & seq.* vbi amplio, vt adhuc succedant matri illustri, et esto sint spurij, dummodo non sint nati ex damnato coitu, isti enim non succedunt parentibus

tibus *Auth. ex complexu C. de incestuos. nupt.*

4 Aut contra quæritur de successione patris, et aliorum Ascendentium per lineam paternam. Tunc distingue. Aut pater est penitus incertus, quia mater sit publica meretrix, et extra dubium non potest succedere. Aut ortus est ea certitudine, quæ potest communitèr haberi; Et eodem modo pater succedat, quo ipsi filius. Vnde si pater non habeat vxorem, nec filios legitimos pater succedet in duabus vncijs. Dubitat adhuc *Bologn. in addit. ad Matthesilan. 1. memb. 1. art. princip. n. 11.* sentiens patrem posse succedere filio naturali, quamuis habeat filios legitimos, et vxorem in duabus vncijs, idque est contra doctrinam *Matthesil. & Bologn.* sequitur *R. de Marin lib. 1. resol. 123. nu. 13.* Et dixi latè *in eod. tract. art. 1. n. 18.* Demum *Matthesilan.* firmat defuncto filio naturali superstite patre, et matre, nec superstite aliquo filio patris legitimo, nec vxore, tunc matrem succedere in decem vncijs, & patrem in duabus *§. fin. Instit. ad Tertull.*

Diuersitatis ratio si quæritur, quare pater succedit in duabus vncijs, & mater in decem? Rationem assignat *Bologn. ad Matthesil. 2. memb. 2. ar. nu. 7.* Quia lex abhorreat magis vitium paternum, quam maternum. Potior autem ratio est, quia linea paterna est incerta; Sed materna sit certa, & indubitabilis, *Robl. de repræsent. lib. 2. c. 13. n. 14.*

5 Parentes siue per lineam masculinam, siue fæmininam non possunt succedere filijs ex damnato coitu *d. Auth. ex complexu glos. & Doctores in l. si qua illustris C. ad S. C. Orfic. Robl d. lib. 2. c. 14. n. 54.*

Consanguinei patris non succedunt filio naturali, nec iste illis per *not. in l. fin. C. de natur. liber.* quia ipse non agnascitur patri, nec eius consanguineis, *l. cum legitimo, ff. de statu hom. Bologn. vbi sup. num. 13.*

6 Transuersales illegitimi ex coitu non damnato nati nunquid sibi inuicem succedant? Distingue rursus inter coniunctos ex linea paterna tantum, & ex linea materna. Aut coniunctos ex vtraque. Primo casu dic, aliquem eorum non posse succedere alteri, *§. filium vero Auth. quib. mod. natur. effic. sui collat. 7. in verb. nullum tamen habere participium*, vnde si quis habuit vnum filiū naturalem ex vna concubina, & illa defuncta habuit alium ex alia, isti filij nullo modo mutuo succedent ab intestato *Matthesil. vbi sup. 2. memb. 3. ar. n. 4.* Et multo magis sibi inuicem succedant naturales, & filij *Bologn. in add. vbi sup. num. 5.*

Vel quæritur de his, qui sunt coniuncti ex linea materna tantum, & planum est eos sibi inuicem succedere, siue sint omnes naturales tantum, siue aliquis sit naturalis, & legitimus *l. si spurius ff. vnde cognati Matthesil. n. 10.* Extendit *Bologn. vbi sup.* etiam in natis ex matre illustri *Marta de success. p. 3. q. 3. ar. 2. n. 12. R. de Marin. lib. 2. resol. 4. n. 1.*

7 Et cognatis relictum capiunt etiam naturales ex parte matris, si non sunt nati ex damnato coitu, *Peregr. de fideic. art. 2. n. 85.*

8 Berta fuit concubina Titij, ex quo genuit Seium, & Titio defuncto fuit concubina Mæuij, ex quo genuit Petrum, & Martinum. Moritur Martinus superstite Petro fratre vtrinque coniuncto, & Seio fratre vterino. Mæuio Patre, & Berta matre. Quæritur qualiter ei succedant? Respondet *Matthesil. vbi sup. n. 11.* quod pater naturalis succedit in duabus vncijs tantum, *§. quibus Auth. quib. mod. natur. effic. sui* in reliquis decem vncijs succedant æqualiter mater, & Petrus frater vtrinque coniunctus excluso Seio fratre vterino, quia duplex vinculum vincit vnū, quamuis vtrinq; coniunctus non sit ex legitimo matrimonio. Contrarium videtur verius, quia impertinēs sit vinculum patris, *Marta vbi sup. num. 12.* Si in casu prædicto superuiueret Seius frater vterinus, & pater naturalis, & quoad decem vncias frater vterinus illum excludet *Matthesil. num. 30.*

9 Repræsentatio an competat nepotibus ex filio naturali respectu successionis aui paterni? Ratio difficultatis est, quia non extantibus filijs legitimis nec vxore naturales filij cum patre succedant in duabus vncijs, vt *c. 4. & 5. Nouella 86. & c. 5.* alias *c. 12. §. fin. & Auth. licet C. de natural. liber.* cōsequenter, si filius naturalis prædecederet, poterit nepos ex eo repræsentando personam patris admitti ad duas vncias. Præterea, quia filiorum appellatione nepotes continentur, *l. quod si nepotes, C. de testam. tutela.* Et hanc sententiam tenent *Azo. in summa ad tit. C. de naturcl. lib. n. 5. Gomez in l. 9. Tauri n. 10. Conar. de sponsal. §. 4. num. 10. Peregr. de iur. fisci lib. 3. tit. 18. num. 27.*

Contrarium est dicendum, per *tex. In l. fin. C. de natural. lib.* in illis finalibus verbis. *Iura etenim ab intestato in aui successionem nemini eorum penitus aperimus.* Præterea probatur per *Nouell. 89. c. 5. post med. coll. c. 12. §. fin. in fine*, ibi, *De nepotibus enim naturalibus, quæ iam à nobis specialiter etiam de ipsis disposita sunt, obtineant.* Et hanc opinionem sequuntur *Matthesil. 2. memb. 1. art. num. 4. Gugliel. Bened. in c. Raynutius verb. & vxorem nomine Adelasiam dec. 5. n. 138. de testam. Robl. de repræs. lib. 2. c. 11. n. 17. & seqq.*

Non obstat, quod filius admittitur ad sextantem. Quia nepotes exclusit *d. c. 12. §. fin. & d. l. fin. C. de natur. lib.*

Tota

Tota difficultas est, quia in praxi seruatur opinio pro nepotibus naturalibus admittẽs eos ad successionem aui quoad duas vncias, præcipuè quando nepos est legitimus, & naturalis ex filio tantum naturali, vt in practica vidisse comprobatum, & hãc opinionem æquiorem, & contrariam durã esse dicũt Doctores vt tradit *Robl.n.25.* & defendunt *Bal.in d.l. fin.* & ibi *Salic. C. de natur.lib. Gomez d.l 9.Tauri.*

Nihilominus *Robl.n.27.& seq.* tenaciter probat cessare repræsentationem in nepotibus ex filio naturali, & falsam *nu. 35.* appellat opinionem nepotibus fauorabilem.

Descendentes per lineam maternã gaudent repræsentatione, nedum ad finem succedendi Ascendentibus maternis, verum transuersalibus de linea materna, vnde nepotes ex fratre, vel sorore prædefunctis vna cum patruis iustis superstitibus ad alterius hæreditatem in stirpes admittuntur, vt fusè *Robl.lib.2.c.13.n.17.& seq.*

SVMMARIVM.

1 *Auia paterna an sit de linea paterna? Vel includatur à statuto excludente lineam maternam.*

2 *Lineam maternam efficere auiam respectu filij, & in medio filius constituit paternam.*

3 Marta *confutat secundam opinionem? & an solidè?*

4 *Generationis appellatione an veniant descendentes ex fœmina refellitur* Marta.

5 *Patruus vterinus an sit coniunctus ex parte patris?* Angelus, *& alij affirmant.*

6 *Contra, nam patruus non est de agnatis, nec descendit ab agnatis.*

ARTICVLVS V.

Auia paterna vtrum sit de linea paterna, vel materna respectu initij? Discutitur opinio *Ruini*, & *Martæ* Descendentes ex fœmina an veniant appellatione generationis? Patruus vterinus num sit coniunctus ex parte patris? Examinatur opinio *Angel.* & *Ruin.*

1 PVlchrum dubium est. An auia paterna sit de linea paterna, vel materna? Et videtur dicendum quod sit de paterna, cum iungatur per patrem, et coniuncta sit ex parte patris. Et ita tenet *Marta de success. p.2.q.6.art.3.n.12.* vbi tenet statutum, quod excludit Ascendentes per lineam maternam, non excludat auiam paternam.

2 E contra *Corn.cons.309.lib.4.nu.3.* in specie statuti excludẽtis matrem, et ascendentes per lineam maternam inquit probabile esse, excludi auiam paternam, quia linea de auia in nepotem deriuatur ab ipsa, vti à principio, et respectu patris, qui est in medio dicatur linea paterna, sed respectu initij, et primordialis causę auia dicatur de linea materna, et proinde statutum excludens Ascendentes per lineam maternam, excludat auiam, cum semper initium attendi debeat, et auia constituat respectu filij maternam lineam.

3 *Marta* vbi sup. hanc traditionem inquit esse contra omnia iuris principia, ex eo, quod generatio non possit incipere a matre, ita vt emphiteusis concessa vsque ad 4. generationem non comprehendat filios filiarum, quia illi non sint generati a matre, sed ab ipsius marito. *Bal. cons.40 lib.3.* Labile autem est fundamentum *Martæ*, quia contrarium est verius in emphiteusi vt descendentes ex fœmina veniant generationis appellatione vt ex *Fusar.de substit.* et pluribus aliis firmat *Fulgin.de emphiteus.tit.de deuolutione emphit. q.9.n.27.*

4 Patruus vterinus an dicatur coniunctus ex parte matris, vel per matrem nepoti defuncto? Et per patrem defuncti nepotis, & ex eius latere dici coniunctum tradunt *Curt.iun.cons.5.n.4. Angel. cons. 282.* Et frater vterinus patris mei dicitur patruus meus, & sic dicitur mihi coniunctus per patrem *l.3.§ gradu ff.de grad.* ita *Ruin. cons.15. lib.3.num.13.*

Contrarium dicitur, quod proximior ex parte patris non possit intelligi, nisi de agnatis vel de his, qui à fœminis agnatis descendunt, in quorum numero sunt filij amitæ, quæ est patris soror, siue filij sororum aui, aut proaui, quæ amita magna, aut proamia dicuntur, non autem de his, qui eidem patri, auo, aut proauo coniuncti sunt per fœminas cum illis nuptas, & non possit dici descẽdens per lineam patris, siue ex parte patris, dum persona per quã iungitur ipsi patri, aut auo non erat eiusdem agnationis, vt declarat *Napod.in consuet. siquis, vel si qua verb.ex parte patris n.167. Rota Rom.dec.16.* post *Michalor.de fratrib.* Vnde *Ruin.d.cons.23.n.75.* dicit falsam primam opinionem, & quod descendentes ab vterinis non sint de linea, scripsit in *tract.lib.1. art.9.num.20.*

SVM-

SVMMARIVM.

1 Dictio ex an comprehendat filias immediatas ex fratre, si descendentibus ex fratre legetur?
2 Contrarium arguitur ex nomine collectiuo descendentium.
3 Vocatis filijs, & descendentibus dum subsequitur genus veniunt omnes descendentes.
4 Descendentibus vocatis, quando expiret vocatio primis admissis?
5 Quid si testator vocauerit descendentes natos ex aliquo, vsus verbo praeteriti temporis? Adducitur decisio Rotae Rom.

ARTICVLVS VI.

Descendentibus *ex* aliquo si fuerit legatum, an propter dictionem *ex* restringatur ad filias? Et vocatio descendentium, quando expiret primis admissis? Adducitur pulchra *Rota Rom. decisio*.

1 SI testator leget aliquid pro maritagio filiarum descendentium a fratre, an veniant omnes descendentes in infinitum, vel tantum faeminae immediatae fratris. Et videtur quod veniant filiae fratris propter dictionem, *ex* quae denotat causam immediatam, *l.1.§. ex incendio ff. de incend. ruina, & naufrag.*

2 Contrarium verius; nam vocatis descendentibus non censetur restricta vocatio ad descendentes primi gradus, sed ad omnes in infinitum *Rebuf. in l. cognoscere §. liberorum ff. de verb. signif.* vbi distinguit. An vocentur filij nati ex aliquo. Et an descendentes. Quia primo casu venirent filij immediati. Secundo casu veniunt omnes in infinitum; istud enim nomen est collectiuū; adhuc si vocati sint descendentes ex aliquo cum dictione *Ex Paris. cons.51. lib.2. nu.30. Seraph dec.939.*

3 Maximè si vocati sint filij, & descendentes ex aliquo, & praecedit nomen appellatiuum, seu species, & subsequitur genus *Fusar. cons.2. n.29. & de subst. q.320. n.68.*

4 Nec obstat, quod legatum expirauerit in primis admissis vt per *Surd. dec.326. num 18.* Quia sumus non in institutione, & substitutione vniuersali, sed in vocatione concepta per verba obliqua *Rota dec.344. n.4. p.2. recent*, & *dec.255. p.8. recent.*

5 In casu *d. dec.255.* aderat maior difficultas; quia testator in quoddam tempus remotum legauerat his verbis, *Che li sudetti scudi vadino alle figliole femine da maritarsi della casata mia, cioè discese da Giacomo figlio di mio fratello.* Vnde ibi haesitabatur, quod testator vsus erat verbo praeteriti temporis scilicet *discese* quasi intellexerit taxatiue de descendentibus ipso viuente natis *Menoch. cons.328. n.17. Fusar. q.327. nu.24.* Responsum etenim fuit, posse procedere obiectionem si testator se restrinxisset ad aliquod tempus, secus si post aliquam purificatam conditionem, & post purificatum legatum, vide latè *Fusar. vbi sup.*

SVMMARIVM.

1 Patruo per statutum excludente matrem, an similiter auus paternus eam excludat?
2 Arguitur aduersus matrem, quia auus excludit patruum excludentem matrem.
3 Resoluit pro matre contra Auum Rota Rom.
4 Regula si vinco vincentem te, multo magis vinco te, cessat in statuto odioso.
5 Proximiorum cōsanguineorum ex parte patris appellatione an veniat pater?
6 Pater non venit appellatione parentum ex parte patris.

ARTICVLVS VII.

Si patruus excludat matrē, an similiter eā Auus excludat? Declaratur regula si vinco vincentem te, multo magis vinco te. Proximiorum, vel parentum ex parte patris, vel matris appellatione an veniat pater, vel mater?

1 MAter, & coniuncti ex latere materno si non possunt venire ab intestato ad successionem filij, vel filiae, vel earum descendentium, si remanserit filius frater, vel soror personae mortuae, aut filius sororis, aut patruus, vel frater patruelis vxoris, vel plures ex latere paterno personae defunctae, prout disponit statutum *Fan. l. b. 2. c. 66.* Dubitatur. An mater excludatur per auum paternum?

2 Et videtur affirmandum ex *Rom. cons.32. num.6. Paul. de Castr. cons.175. lib.1.* Et si patruus excluditur per auum à successione nepotis, & patruus excludit matrem, multo

to magis auus excludit matrem, ex regula si vinco vincentem te, multo magis vinco te.

3 Contrarium verius; quia verba restringuntur ad patruum, & fratres patrueles, non ad omnes personas ex latere paterno, nec verba statuti faciunt mentionem de auo, & cum sit odiosum, nec operatur extensionem ratio agnationis conseruandæ ita iudicauit *Rota Rom. decis. 46. p. 14.* recēt, & rursus *in decis. 66. & 122.*

4 Regula si vinco vincentem te, multo magis vinco te, cessat in statuto iuris communis correctorio, *Curt. iun. cons. 13. lib. 3. Menoch. cons. 234.* Vnde si statutum vocat agnatos, & excludat matrem à successione, non extenditur contra auiam, *Bald. cons. 447. lib. 4. & in l. illam C. de collat.* Et excludens Auum maternum propter patruum, tamen excludit Auiam maternam *Capra cons. 137.*

5 Admissis ad successionem decedentis absq; filij proximioribus consanguineis ex parte patris in patrimonio, seu bonis paternis, & ab istis bonis proximioribus exclusis per statutum; si superfit mater cum consanguineis ex parte patris, statutum non habet locum, sed mater succedit excludendo consanguineos ex parte patris.

Ratio est; quia appellatione proximiorum ex parte matris non comprehenditur mater, dum nemo proximior se ipso; Et quia mater est principium deriuationis, non deriuatum. Et etiam nam dictio *Ex* est separatiua *Bal. cons. 197. lib. 4. Brun. in tract. de statuto, quod stantibus masculis art. 6. num. 163. Honded. cons. 4. n. 52.* Et comprobatur, quia *Consuetudo Neap. si quis, vel si qua* similis huic statuto ex eadem ratione locum non habet matre in medio existente, vt dixi *obs. 92. ad Præs. de Franch. num. 1.*

6 Addo *Caualcan. dec. 31. fol. 4. n. 15.* quod si testator substituat parentes ex parte patris, & aui, nec pater, nec auus, sunt comprehensi, sed patruus magnus, & amita magna.

SVMMARIVM.

1 *Patruus, & amita num sint de linea paterna nepotis ad exclusionem matris vi statuti?* Peregr. militat contra matrem.
2 *Patruus, & amita an sint parentes, vel consanguinei ex parte patris?*
3 *Aduersus patruum recensentur Doctores.*
4 *Renunciatio de bonis deuoluendis de linea paterna an comprehendat bona auunculi?*
5 *Linea Francisci intelligitur de recta.*
6 *Linea paterna, seu patris in specie statuti Genuæ an intelligatur contentiue, seu subiectiue de linea aui?*
7 *Resolutio Autoris, & arbitramentum.*
8 *Propinquioribus ex prole, vel linea vocatis comprehenditur patruus, & ratio.*

ARTICVLVS VIII.

Patruus, vel amita an sint de linea paterna nepotis ad exclusionem matris in statutis? Refertur dissidium inter *Peregr. Decium*, & alios. In terminis statuti Genuæ arbitramentum aduersus matrem, & resolutio *Autoris*. Consanguineorum, vel parentum ex parte patris vocatio an includat patruum? Et quando statutum esset otiosum, si nō includeret, declaratur.

1 Linearis controuersia ingens est. An stante statuto excludente matrem à successione filij propter proximiores ex linea paterna, patruus, vel amita excludat matrē? Et pro amita stāt *Bal. cons. 47. lib. 4. Soc. iun. cons. 10. lib. 2. n. 19. Peregr. cons. 11. lib. 2. num. 11.* Et in statuto *Nusini Corn. cons. 133. lib. 2. & cons. 95. lib. 2.* & in terminis statuti exclu-

2 dentis matrem, & vocantis proximiores parentes ex parte patris, & *cons. 222. lib. 3.* vbi idem in statuto præponente consanguineos ex parte patris *Alex. cons. 115. lib. 2.* in statuto præponente consanguineos ex parte patris vsque ad tertium gradum, quod amita includatur latè *Peregr. cons. 11 num. 11. lib. 2.* qui in fine ita refert fuisse per arbitros pronunciatum.

3 Contrarium tenet *Bart. cons. 85. lib. vlt.* vbi quod statutum admittens ad exclusionem matris coniunctos per lineam paternam, intelligatur de linea effectiuè, & patruus non includitur *Ruin. cons. 98. lib. 1. Corn. c. f. 198. lib. 3.* vbi in statuto vocante proximiores ex parte patris, quod patruus nō includatur ad exclusionem matris *Ruin. cons. 153. lib. 2. num. 10.* Et in statuto Senensi *Socc. iun. cons. 6. lib. 3.* vbi cauetur matrem excludi à successione filij propter parentes masculos ex parte patris, & aui, quod illa verba *patris, & aui* stent effectiuè, & productiuè, non contentiuè.

Et in specie quod patruus non sit coniūctus

ctus nepoti per lineam paternam, & non fit de linea paterna nepotis defuncti *Socc. sen. cons. 33. lib. 3. Menoch. d. cons. 324. n. 15.*

4 In renunciatione facta de bonis deuoluendis de linea paterna, materna, & fraterna, quod non includatur linea auunculi *Decius cons. 365.*

5 Conuenit quod propinquiores ex linea Francisci dicuntur, qui ex recta linea Francisci sursum, vel deorsum sunt, non transuersales *Menoch. cons. 321. & 334. Bar. cons. 56. lib. 2.*

6 Quæstio hæc exorta est in statuto Genuæ *in tit. de success. ab intest. §. in omnibus vero casibus*, ibi, *In omnibus vero casibus suprascriptis, in quibus adessent ascendentes, vel descendentes ex linea patris defuncti admissi secundum ordines infrascriptos mater, & ascēdentes ex linea materna successione etiam debita iure naturali excludantur*. Et prima facie contra patruum videbatur dicendum, quia patruus non est de linea paterna defuncti nepotis, sed sub linea aui, vt *Corn. cons. 128. lib. 3. Brunus de statutis ar. 12. num. 263.* & ego scripsi in *responso lineali 17. n. 6.*

7 In terminis statuti Genuæ includi patruum in linea paterna nepotis ad exclusionem matris verius censui, quia in alio statuto *in tit. de success. ab intest. §. in omnibus verò* vocantur sorores, & descēdentes à sororibus, & successiuè patrui, & liberi masculi descendentes per lineam masculinam. Vnde quando in sequenti statuto *in d. §. in omnibus vero casibus* disponitur vt in casibus in quibus adessent Ascendentes, vel descendentes ex linea patris defuncti mater, & ascendentes ex linea materna excludantur, in hoc casu linea patris sumenda est contentiue, sub qua pater continetur, & de linea aui capienda est, quæ est contentiua proxima, sub qua est patruus. Quando enim prius intellectum fuit de linea contentiua, tunc si deinde fiat mentio de linea simpliciter, nedum venit effectiua, verum etiam contentiua *Menoch. cons. 924. Fusar. de subst. q. 350. num. 20.* & contentiua proxima haberi solet pro effectiua.

Regulariter patruum, vel amitam non includi existimarem vocata linea paterna nepotis ex *Dec. cons. 13. lib. 3. Menoch. cons. 234. & alijs.*

8 Nisi alias statutum esset otiosum vt quia nedum vocati essent Descendentes patris, verum etiam eius linea, prout consuluit *Roland. à Valle cons. 23. lib. 4. nu. 39.* vbi si testator prohibuerit testari, & dimittere bona sua alijs, quam propinquis ex linea, vel ex prole patris, ista verba licet possint habere duplicem sensum, vt illud verbum *patris* sumatur naturaliter, vel effectiuè, & iuxta hunc sensum comprehendantur solū liberi patris, & sic non linea ex transuerso. Et alius sensus sit, quod verbum *patris* sumatur subiectiuè, siue constructiuè idest sub qua pater continetur. Attamen hunc intellectum ait *Roland.* videri magis de mēte testatoris propter aliam partem disiunctiuæ, quæ sequitur, *seu prole*, quæ nihil adderet, sed idem repeteret, & ita procedere *Peregrinum d. cons. 11.* existimo prout idem se declarat in ratione, quam assignat, nam alius statutum esset otiosum, & in fine laudat *Rolandum*.

Patruus quamuis non sit coniunctus nepoti per lineam paternam. Attamen est coniunctus per lineam masculinam patris defuncti *Socc. sen. cons. 33. lib. 3. Menoch. cons. 324. num. 15.*

SVMMARIVM.

1 *Matri exclusæ per statutum à successione filij an debeatur legitima?*

2 *An debeatur parentibus legitima de iure natura?*

3 Altograd. & Mansus *nouiter depugnant pro matre.*

4 *Statutum interpetrandum est vt vnum potius quam plura de iure communi corrigat.*

5 *Legitima matris quanta sit?*

9 *Legitima parentib. debetur de iure positiuo.*

7 Ant. Fab. & *alij contra matrem recensentur cum* Rota Rom. *aduersus* Altogr. & Mansum.

8 *Menochius in specie statuti Genuæ scribit contra matrem.*

9 *Autor refellit* Menochium.

ARTICVLVS IX.

Matri exclusæ per statutum à successione an debeatur legitima? Et quo iure debeatur perbellè examinatur. *Altogradus*, & *Mansus* depugnāt pro matre. Quorum opinio refellitur cum *Rota Rom.* Refertur *Menochius* in puncto statuti Genuæ. Qui tamen reijcitur per Autorem.

1 PErtinentia hæreditatis Domini Ioannis Antonij Saulij ab intestato defuncti ex dispositione statutorum Genuæ, lau-

do mediante nuperrimè prolato per Dominos Arbitros declarata ad beneficium Dominorum Francisci Mariæ, & aliorum fratrum de Sanlijs patruorum strictè controuertitur. An Dominæ Paulæ Mariæ d. defuncti matri competat legitima in bonis nepotis?

2 Dubium, An mater exclusa per statutum à successione censeatur etiam exclusa à legitima, coincidit cum ea controuersia. Vtrum legitima debeatur parentibus iure naturali, itaut nequeat tolli per statutum, vel potius de iure positiuo?

Opiniones pro vtraque parte proponunt *Merlin. de legit. lib. 5. tit. 1. q. 6. D. Pratus ad Paschal. de patr. pot. p. 2. c. 4. in princ.* & concludūt legitimam deberi parentibus de iure naturali, quo debetur liberis super bonis parentum ex *Hartman. Pistor. lib. 2. obs. tit. verius. Berliech. practicab. cōclus. to. 3. cōcl. 18. n. 26 per tex. in c. si pater in fin. de testam. in 6.* ibi, *Licet autem filius testamento suo matrem portione iure naturæ debita priuare non possit.* Et per *tex. in Nouell. de hæred. & falcid. in Proem. §. vlt.* ibi, *Personis quibusdam tanquam hoc secundum ipsam naturam eis debeatur, quale est filijs, & nepotibus, patribus atque matribus.*

3 Et matrem à successione intestati filij per statutum exclusam non excludi à legitima viriliter post quamplures defendit *Altograd. conf. 57. lib. 1.* quem plena manu cōprobat *Mansus consult. 83. per tot.* qui ita pluries pro matre arbitratum, & iudicatum refert *in Rota Lucensi.*

4 Ratio ea se offert, quia cum simus in statuto iuris communis correctorio, illa in dubio debet fieri interpretatio, vt minus derogetur iuri communi, quam fieri potest *Mantic. de tac. & ambig. lib. 22. tit. 17. nu. 26.* vbi quod si statutum potest plura inducere contra ius commune, restringendum sit, vt vnum potius, quamplura inducat *Soc. iun. cons. 6. lib. 1. num. 6.*

5 Posito itaque, quod mater propter patruos non excludatur à legitima, hinc arguitur, quod ei pro sua legitima debeatur tertia totius hæreditatis *Thesaur. dec. 172. Rota dec. 38. & seq. post Merlin. de legit.*

6 Contrarium ipse verius censeo, scilicet iure positiuo deberi legitimam parentibus ex *l. scripto ff. vnde liberi Crass. §. legitima q. 2. Gomez de testam. c. 4. n. 7. Guglielm. de Bened. in c. Raynutius verb. & vxorem nomine Adelasiam n. 49. Molin. lib. 2. de primog. c. 1 n. 28.*

7 Perbelle *Faber de error. pragmat. decad. 15. error. 4. per tot.* vbi nullo modo ait sustineri posse, quod parentibus à successione exclusis debeatur legitima, quæ est portio successionis ab intestato, *& nu. 6.* ita loquitur. *Quam in rem innumera adduci possunt exempla non modo ex Romanorum legibus, sed etiā ex gentium omnium moribus Hinc illud nimirum est, quod apud Gallos ex Constitutione Regia, & apud Augustanos nostros fere similiter liberis intestatis matres nō succedunt præterquam in mobilium certa parte, sicut nec succedebant ante S. C. Tertullianum, quo primum cautum est, vt possent succedere.* Et *Rota Rom.* penes *Duran. dec. 76. n. 37.* firmat, quod legitima considerata quoad parentes diuites non egentes alimentis hoc modo sumpta sit de iure ciuili, etiam quoad filios diuites.

Vnde aduersus matrem per statutum à successione exclusam, vt censeatur à legitima exclusa post *Dec. Paul. de Castr. Bursatt. Surd. Giurb.* & alios tenent *Gratian. discept. 300. n. 33. Amat. resol. 48. n. 9.* & pluries decidit *Rota*, vt post *Merlin. de legit. dec. 36. Bichius dec. 80.*

In puncto statuti Genuæ ita sentit *Menoch. consf. 968. n. 12.* ibi, *Nec repugnat idem statutum Genuæ verb. in omnibus casibus suprascriptis. Quia loquitur quando mater concurrit cum Ascendentibus, vel Descendentibus ex linea patris defuncti admissi. Hoc enim casu sensit statutum matrem excludi etiam à legitima, sicut significant illa verba etiam debita iure naturali.*

Nec obstant iura contraria, & statuti Genuæ verba, ex quibus arguitur, successionem, & legitimam parentibus deberi de iure naturali. Quia sunt intelligenda de lege quadam amoris, quæ lex naturæ quædam dici potest, & aliud est deberi ratione quadam ex beneuolentia naturali, aliud iure naturali. Et vox legitima designat quid ex legibus descendens, vt probat *tex. in §. Primò itaque Auth. dè hæred. & falcid.* qui male pro contraria parte adducitur; nam inquit leges imponere necessitatem, tanquam secundum naturam legitima deberetur, vbi dictio illa *tanquam* est nota quædam impropriretatis.

Bene verū in puncto statuti Genuæ ego aduersus *Menochium* opinatus sum, mediam viam amplexandam, scilicet ne debeatur matri legitima de iure communi, quæ est tertia totius; sed taxata per aliud statutum in *d. tit. de legat. & fideicomm. §. in casibus vero statuti*, ibi, *Eo tamen intellecto quod dicta legitima non possit ascendere quantitatem librarū octo milīū,* & libra vulgò dicitur *lira*.

SVMMARIVM.

1 *Conditio si absque filijs apposita in vno gradu in maioratus erectione an censeatur repetita in filiorum filijs, & cæteris descendentibus?*

2 Ma-

2 *Maioratus electiuus qualis sit?*
3 Molina *probat repetitam conditionem*.
4 *Pactum repetitiuum à donante maioratum in casu obitus primi donatarij absque liberis an censeatur repetitũ in alijs liberis?*
5 *Quid si adessent verba perpetuitatem indicantia? Expenditur* Gratian.
6 *Pro repetitione maioratus arguitur aduersus* Molinam.
7 *Ratio assignatur.*
8 *Maioratus Italiæ differunt in perpetuitate ab illis Hispaniæ.*
9 *Dictiones* tunc & eo casu *sunt restrictiuæ. Et quid substituta pia causa.*
10 *An conditio si absque filijs censeatur repetita ex perpetuo onere missarum.*

ARTICVLVS X.

Conditio si absque filijs apposita in vno gradu an censeatur repetita in cæteris descendentibus in maioratu? Et quid in pacto reuersiuo in donatione per viam maioratus? Ponderatur *Gratianus*. Et recensentur decisiones. Et quid stante perpetuo onere missarum?

1 IN maioratu maxima quæstio est, An conditio si absque liberis apposita in filijs filiorum, puta si filij filiorũ hæredis decesserint absq; liberis, vel apposita in aliquo gradu censeatur repetita in cæteris gradibus, ita vt quandocumque descendentes defecerint succedat substitutus in maioratu, vel potius decedẽtibus filijs, vel filio cum filijs non expiret maioratus? Habui in facto in maioratu electiuo per *R.D. Nicolaũ de Iapyro* instituto de quibusdam stabilibus relictis Martino suo fratri, & D. Petrucio nepoti ex antedicto fratre.

2 Extra dubium est erectio maioratus electiui; quia testator dedit grauato facultatem eligendi successorem, & in casu defecisset electio, succederet proximior de linea vocata, & quod de bonis specificatis fieret vna massa, & vnus mons. Maioratus enim dicitur erigi, vbi ordinatur fideicommissum vni personæ deferendum, tanquam per speciem Regni, seu feudi *Francisci Molin. de primog. lib. 1. c. 1. n. 22. Gratian. disc. 285. nu. 4.* Et dicitur electiuus maioratus ex electione data grauatis eligendi successorem, vt is obsequentior fiat maioribus, & virtutibus imbuatur vt scrij si *lib. 1. art. 18. num. 1.*

3 Principalis controuersia est. Vtrum quando testator maioratum instituit vti natura sua perpetuum, cond itio si decesserit absque filijs censeatur repetita nedum in nepotibus, verum etiam in alijs descendentibus? Et affirmant *Menoch. cons. 1006. num. 49. & lib. 4 præs. 69. num. 1. Molin. lib. 1. c. 6 n. 18. & 40.* & ibi *Addent. Cassanat cons. 15. num. 23.*

4 Hinc si Rex donet Titio, & filio suo masculo per viam maioratus, & si decesserit sine filio legitimo, tunc bona donata reuertantur ad Regiã coronam, in hoc casu pactum reuersiuum appositum tantum in persona donatarij censetur repetitum in omnibus eius descendentibus, adeo vt bona donata nunquam reuertantur ad Regiam Coronam, nisi quando vltimus possessor etiam si fuerit millesimus decesserit absque liberis, ea ratione, quia Rex donauit per viam maioratus *Guttier. pract. lib. 2. q. 92. Mierez in l. 11. tit. 7. lib. 5 gl. 8. n. 3. Parlador. differ. 17. §. 1. num. 7. Rota decis. 254. p. 11. & num. 112. & seq.*

5 Nec si adessent verba proprietatem, perpetuamque hæreditatem, ac pleno iure dicta verba videtur repugnare pacto reuersiuo, vt in terminis huius donationis arguit *Gratian. disc. 534.* Prout clausula *pleno iure* etiam videtur excludere onus restituendi *Socc. sen. cons. 53. lib. 1.* vt *Gratianum* laudaui *in respons. lineali 1.*

6 Quia dicta verba sunt restricta, & limitata à reseruatione conditionis, & non possunt operari, nisi cum limitatione ad terminos pacti *Menoch. cons. 987. num. 7.*

6 Expirasse autem maioratum verius dicendum videtur propter defectũ conditionis, dum filij filiorum decessere cum filijs ex *cons. 21. Oldrad.* iuxta quod iudicatum in præcipuis totius Orbis Tribunalibus scilicet Aragoniæ, Brixiæ, Bononiæ, Cataloniæ, & in vniuersa Europa probat *Redenasch. cons. 30. num. 34.*

Esto adesset vocatio masculorum, digressio ad plures gradus substitutionum, exclusio fœminarum, ratio conseruationis bonorum in familia cum clausula, quia velit testator, vt perpetuo bona maneant in familia infinitos colligit *Redenasch.* & exẽpla rerum iudicatarum cumulant *Alex. Raudens. de analog. c. 15. num. 37. Sesse decis. 245. lib. 4. n. 1. Hieron. de Leo dec. 60. Castill. decis. 60. nu. 17. R. Ronit. cons. 34.* & ibi *D. Alto. R. de Põt. cons. 61. lib. 1. Amat. cons. 84. in fine,* vbi ita decisum testatur aduersus ea quæ defendit in *cons. 83. R. Galeot. contron. 24. 25. & 26.*

& 26.lib.2.vbi ita refert iudicatum *D. Hodieru ad Surd.decis* 85.*Cirocch.discept.*61.*num* 61.*Buratt. decis.* 820. *Gratian.disc.*771. *Vercel.consult.*70.*num*.4. Contra fideicommissum concluc un. *Peregr.art.*29.*n* 27. & melius *n*.37.*Fusar.de substit.q* 480.*n*.62. & in perpetuo fideicōmisso retinendam ait hanc opinionem *n*.64.*Andreol.contr.*284.*n*.9.*Fusar.quæst.*683. & contra *Molinam* in specie *Hieron. de Leo decis.* 60. & nouitèr *Ciriac. contr.*281.*à n*.56. & *n*.60. Et nouissimè aduersus eandem opinionem *Molin.* iudicatū refert *D.Rosa cons.*40.*in fine.*

7 Ratio viua est, quia maioratus, vel fideicommissum perpetuum dependet à conditione, si absque filijs, vel filij sine filijs, qua defecta deficit maioratus, vt *Andreol & Ciriac. & alij vbi sup.*

8 Extra dubium, quia sumus in maioratibus Italiæ, non autem in illis Hispaniæ, de quibus loquitur *Molin.* vt differentiam hanc obseruant *Peregr.consl.*64.*lib.*2.*n*.4.*Add. ad Molin lib.*1.*c*.4.*n*.38.*Surd.cons.*448.*n*.21.*Peregr.cons.*47.*n*.15.*Hier.de Leo n*.28. & 44.

9 Propensius propter dictiones restrictiuas *tunc et eo casu Ciriac. vbi sup. & contr.* 521. *n*.29.*Altograd cons.*83.*lib.*2. *art.* 21. fusè *R. Mareian.disp.*30.*nu*.2. & 4. vbi extendit etiā substituta pia causa.

10 Pulcherrima difficultas est. An ex perpetuo onere anniuersariorum inducatur repetitio conditionis si absque filijs in cæteris descendentibus pro maioratus perpetuitate?

Conuenit casus de quo alias dubitari cōtigit, & est sequēs. Titius prælegauit Caio eius filio certam vineam, vt ex eius reddi tu quotannis certa missarum anniuersaria in quadam Cappella celebrarentur sequētibus verbis. *Quam d. vineam mando, do lego Caio meo filio, vt habeat in dies, dummodo adimpleat, quod dictum est supra, & postea in successorē colloco filium, vel filiam eius, quem d. meus filius nominauerit, & eorum successorem tam filiorum, quam filiarum in perpetuū, hac conditione videlicet quòd nullus eorum possit d. vineam vendere, seu permutare, nec nullo alio modo alienare eam, quia volo, quod nunc & semper, & in perpetuum apud eos remaneat, & eius successorem semper transeat de maiori in maiorem hæredem. Obseruans semper in modo succedendi modum, & formam maioratus.*

Dubitatum fuit. An in vltimo hærede remaneat liberum legatum? Et arguebatur, quod sic ex *l.Fundi Trebat.ff. de vsufr.legat.*

Neque maioratus conficitur ex oneris impositione faciendi celebrare Missas in perpetuum. Quia possunt vendi bona cum suo onere *l.nihil proponi ff.de legat.*, ibi *Nihil proponi, Vlpianus ait, cur prohibeatur hæres ædificia distrahere ex cuius redditu sportulæ sunt relatæ, salua tamen causa legati.* Consonat tex. in *d.l fundi Trebatiani*, & probat *Gamma decis.*224 *n*.4. & *dec.*30. Et quod ex onere anniuersariorum non inducatur maioratus *Salaz.de vsu, & consuet.c.*12.*nu*.3.

Difficultas residet in verbis illis, *Obseruans semper in modo succedendi modum, & formam maioratus.* Et *Molin. d.lib.* 1. *c* 4. & alij supracitati volunt ex prædictis verbis dispositionem esse perpetuam, & omnes de quocumq; gradu, & linea esse vocatos.

Nihilominus dicendum est, verba maioratus solum operari, quod sit maioratus in eo, cui relinquitur, vt *Palae. Rubeus in p.*2.*c.per vestras notab.*3.*p*.26.*n*.20.& *Xuar. in repet.liqui in prioribus in declarat. leg. Regni limit.*2 *n*.18. *Alciat. in respons.*134.*nu*.2. & *cons.*46 *num*.15.

Et quod per verbum *facio maioratum* non inducatur perpetuus maioratus *Gomez l.* 40.*Tauri n*.64. fusè *Matute disquis.legal.* 12. *per tot.* vbi *Molinam*, & nonnullos alios refellit.

SVMMARIVM.

1 *Linea contentiua potius, vel effectiua venit si vocentur coniuncti ex latere?*
2 *Expenditur statutum Fani.*
3 *Frater vterinus an veniat appellatione fratris?*
4 *Frater vterinus non venit appellatione coniunctorum ex latere materno.*
5 *Quid in donatione bonorum ex latere patris venient bona quæsita etiam à patre, nedum bona à maioribus obuenta?*

ARTICVLVS XI.

Vocatis coniunctis ex latere venit solum contentiua linea. Frater vterinus non venit appellatione coniunctorum ex latere materno. Promiscuè accipiuntur bona ex latere, & ex parte patris prouenientia. Et adducitur decisio *Rota Rom.*

1 Lineę appellatione quamuis veniat effectiua, tamen si vocentur coniuncti ex latere, hæc verba vti latius patentia cōprehendunt etiam contentiuam *Mantic. de coniect.lib.*8.*tit.*12.*num.*20. Nam verbum *ex latere* non potest comprehendere lineam effe-

effectiuam, vel descensiuam, quia io non potest dici ex latere patris, cum ex latere dicantur collaterales, qui ex latere coniũcti sunt *l. communium rerum C. de donat. liber.* Et ita in terminis statuti *Rauennat. Rota in decis. 371. Christoph. Peuting.*

2 Idem in statuto Fani probat *Andreol. contr. 330. nn. 33.* vbi verba statuti sunt sequentia. *Item mater alij coninncti ex latere materno tantum non possunt venire ab intestato ad successionem filij, vel filiæ, vel eorum descendentium, si remanserit filius, frater, vel soror persona mortua.*

3 Difficultas fuit. An appellatione fratris veniat vterinus? Et affirmat *Andreol. ex l. Iurisconsultus §. secundo gradu ff. de grad.*

4 Nec frater vterinus exclusus videatur ex illis verbis: *Mater, & alij coniuncti ex latere materno* quasi sub illa qualitate dicatur cõprehensus frater vterinus. Quia in ordine ad matrem frater non est ex latere, & collateralis, sed descendens, & ideò non intelligitur, nisi de collateralibus matris, non de descendentibus *Andreol. num. 36.*

5 Aliud est, quando quis omnia sua bona prouenientia ex latere patris donaret; quia donatio comprehendit nedum bona prouenientia à maioribus sui patris, verum etiam quæsita à patre, & paterna, non etenim vlla potest constitui differentia inter hæc bona, ac promiscuè accipiantur, & cuncta ex parte, & latere patris prouenire dicãtur *Bal. cons. 104. lib 2 n. 1. Sore. inn. cõf. 1. n. 25. lib. 2.* Et verba *prouenientia ex latere patris* censentur solum adiecta ad contradistinguenda patrimonialia à matrimonialibus, vt scilicet illa paternis, ista vero maternis assignentur *Barrij de success. tubr. de success. ab intest. lib. 12. tit. quomodo collater success. inuic. n 55. Rota p. 1 i. ree dec. 381.* Vbi respõdetur ad Griuell. Dolan. 109. Quod ibi ex verbis consuetudinis ibid. relatis disponatur, esse inspiciendam illorum originem.

SVMMARIVM.

1 *Legato maritagio vni virgini ex linea Petri quolibet triennio, & vni ex filiabus Francisci, an præferatur puella de linea prima vocata?*

2 *Qualitas apposita in legato facto in testamento an censeatur repetita in codicillis se referentibus ad testamentum?*

3 *Specialiter vocatus præfertur collectiue nomine vocato etiam prius nominato.*

4 *Relatio codicilli ad testamentum intelligitur secundum subiectam materiam.*

5 *Refertur decisio contra virginem de linea prius scripta.*

6 *Legato iurepatronatus Petro, & sua familia an Petrus solum præsentet?*

ARTICVLVS XII.

In legato maritagij relicto vni puellæ de linea Francisci agnati quolibet triennio, & vni ex filiabus Petri agnati an præferatur filia Petri; licet posterius vocata? Refertur decisio pro ipsa. Et legato iure præsentandi Petro, & suę familię solus Petrus pręsentet.

1 PEtrus in testamento suo mandauit vt singulis annis de introitibus suæ hæreditatis in publico Banco reponerentur ducati mille ad finem vt cumulatis demum ducatis tribus mille, hæc summa daretur in augmentum dotis illi mulieri de linea masculina patris ipsius testatoris, quæ tunc nuptui traderetur, & erit proximior pauperior, & ætate maior. Et quod paupertas semper proximitati præferatur. In codicillis deinde ordinauit, quod in maritagio illarum mulierum de linea includatur vna ex filiabus Portiæ suæ sororis nubilis ætatis iuxta formam testamenti. Concurrunt defuncto testatore ad legati coniunctionem Anna vti de linea, & pauper, & Maria non habens paupertatis qualitatem.

Præferenda videbatur Anna, quia prius vocata ad *tex in l. si quis seruũ, §. certam ff. de leg. 2. l. generaliter §. quid ergo ff. de fideic. libert.* vbi siquis legat pretium pro liberandis seruis, si pretium non patitur liberationem omnium, is qui primo nominatus est consequitur libertatem, & probaui latè *in obser. 433. ad dec. de Franch.*

2 Præterea nam testatur se retulit ad testamentum, quando vocauit filias sororis, d. relationis virtute dicetur, quod qualitas paupertatis requisita in puellis de linea censeatur repetita in codicillis in filiabus d. sororis, & consequentèr locum non habet legatum ad fauorem ipsarum filiarum, ex quibus est Maria.

3 E contrario præferri debet Anna tanquam specialitèr vocata, illæ autem de linea generalitèr, & perpetuò, ideoque speciale venit prius soluendum, & istud ex genere detractum, generi enim pro speciem derogatur *l. vxorem §. felicissimo ff. de leg. 3. Bar. in l. quæsitum § fin. ff. de fund. instr. & instr. legato. Et tex. notabilis, & in l. seruo ff. de penu. legata,* & ibi *Bar.* & specialitèr vocati

in

in fideicommisso præferuntur collectiuo nomine vocatis *l. non ita §. in fideicommisso ff. de leg. 2. Peregr. de fideic. art. 21. n. 23. Fusar. de substit. q. 359.* Etiam si vocati sub nomine collectiuo sint prius in ordine literæ *Menoch. cons. 200. & 705.* Et etiam si specialitèr vocati sint gradu remotiores *Fusar. vbi sup.* Tota difficultas est, quando non sunt vocati specialitèr proprio nomine, sed appellatiuo, vt siquis vocat filios alicuius, vt in casu nostro. Et idem ad fauorem ipsorum tenent *Peregr. n. 34. Menoch. vbi sup.* alios cumulat *Fusar. n. 7.* Bene verum difficiet *gl. in l. cum ita §. in fideicommisso*, & alios contradicentes congerit *Fusar.* At veriorem primam opinionem ego censeo.

4 Non obstat, quod repetita censeatur qualitas paupertatis in filiabus suæ sororis. Quia verba codicillorũ dirigebãtur in personã sororis, quæ erat diues, & hoc testator sciebat, vnde verba à testatore prolata intelligi debeant secundum subiectam materiam, & secundum qualitatem personæ ad quam referũtur *l. haredibus §. fin.* vbi *Bar. ff. ad S.C. Trebell. Bar. & Aret. in l. talis scriptura ff. de leg. 1.* vbi dixere nunquã fieri repetitionem, vbi dispositio vitiaretur, & si daretur repetitio paupertatis in personam

5 filiæ sororis, legatum vitiaretur. Et ita per Sacrum Consilium in simili facta relatione in Collaterali Consilio iudicatum refert *R. Reuerter. dec. 237.*

6 Conferunt tradita per *Marant. p. 4. resp. 27.* vbi legato iurepatronatus Donato Muscato Melphictensi, & eius familiæ de Muscato, ius præsẽtandi solum spectet ad Donatum specialitèr vocatum, ipso viuente, & non ad alios de casata, & copula & resoluatur in disiunctiuam, & intelligatur in sensu diuiso, non autem composito, simul, & semel ex *Aleiat. lib. 9. respons. cons. 39. Barbos. dict. 110. Rota Macerat. apud Mar. Anton. lib. 1. ref. 82.*

SVMMARIVM.

1 *Mulier binupta succedens filio an teneatur reseruare proprietatem bonorum tam paternorum, quam aliorum ad fauorem filiorum primi viri? Refellitur distinctio* Cancer. & Laderch.

2 *Quid in bonis ab alio fratre obuentis originæ paternis? Expenditur* Molfes.

3 *An origo bonorum, & linea paterna attendatur? Perpenditur* R. de Marin.

4 *Quid si mulier primo nubat, & deinde vidua succedat?* Menoch. *impugnatur per* Ciriac. *qui reijcitur per* Merlin.

5 *Quid respectu pecuniæ, quam habuit vxor ex nece primi viri? Et* Bottilier. *stat contra* R. de Marin.

6 *Consuetudo Neap. an corrigat* text. in l. fæminæ C. de 2. nupt. Marta *carpit* Præs. de Franch. *& an rectè?*

7 *Mater binupta an habeat legitimam?*

8 *Limitationes* d. l. fæminæ.

ARTICVLVS XIII.

Linea bonorum primi viri an attendatur in muliere binupta circa reseruationem proprietatis ad fauorem filiorum primi matrimonij? Distinguũtur plures casus. Recensentur dissidia inter *Menoch. Ciriac. Merlin. R. de Marin. & Bottilier.* Et an *l. fœmina C. de 2. nupt.* sit correcta per Consuet. Neap. expenditur *Marta* taxans *Præs. de Franch. dec.* 666. Et sensus Autoris cum alijs ad rem præsentem.

1 AD rem linearem pertinere an videatur dispositio *l. fæmina C. de 2. nupt.* nunc videndum. Ibi disponitur, quod mulier binupta tenetur reseruare proprietatem bonorum à primo viro obuentorum filijs primi matrimonij, & in casu quo successerit filio, debeat etiam succedere in vsufructu in bonis ad filium à patre obuentis super quo textu pulchrè *Gasp. Thes. lib. 1. q. for. 29. Sanch. de matr. lib. 7. disp. 89. R. de Marin. lib. 1. ref. 273.* & ego *in obser. 666. & 607. ad Præs. de Franch.*

Distinguit alij in casu, quo mater concurrat in hæreditate filij, quod si bona peruenernnt aliunde, quam à parente, & tunc si primo nubat, & postea succedat priuetur mater proprietate ex *d. l. fæmina §. illud.* Secus si primo succedat, & postea nubat, ita ex *Affl. decis 75 Cancer. lib. 1. var. c. 5. nu. 25.* Quinimo indistinctè habere locum *d. l. fæmina* tenent *Socein. & Berous* quos sequitur *Laderch. cons. 33.*

Contrarium dic verius quidquid *Affl. & Cancer.* distinguant, scilicet, quod mater indistinctè in bonis aliunde quam à patre quæsitis pleno iure succedat per *tex. in l. mater C. ad Tertull.* ibi, *Extrinsecus quidem quæsita simili firmitate possideat* per quem corri-

corrigi dispositionem *d. § fæmina* dicit *Alba cons. 349. Siebard. in Auth. ex testamento C. de 2. nupt. Bichius dec. 414. n. 6. Fontanell. dec. 52.* Et in aliunde peruentis non habere pœnas *d. l. fæminæ ex §. hinc nos Auth. de non elig. 2. nub.* reprobato *Laderch.* probat *Rota Rom penes Bich. vbi sup.*

2 Suboritur difficultas, quando mortuus est vnus frater, cui vna cum alijs fratribus successit mater, deinde est mortuus alius filius, cui mater cum alijs filijs successit, quæritur, vtrum in portione fraterna, cui defunctus successit mediatè obuenta à patre, succedat mater binupta cum alijs fratribus defuncti etiam in proprietate? Et *Boer. dec. 194. Sanch. Barbos.* & alij relati per me *d. obser. 666. num. 2.* affirmant, & tenet *Alex 35. var. tit. de matrim. ref. 5. num. 29.*

Contrarium tenet *Ludouic. Bologn. in add. ad Matthesil. de success. ab intest. in 2. nr. n. 21. & 29.* & contra matrem sentit *Molfes. ad consuet. Neap. p. 3. q. 22. nu. 8.* quod sit inspicienda origo bonorum cum *Bal. in Auth. ex testamento C. de 2. nupt. Azeued. in l. 4. lib. 1. recompil. tit. 1. nu. 55.* quos refert *de Marin. d. ref. 273.*

Verum ego amplexandam primam opinionem censeo prout alias firmaui *d. obser. 666.* & tenet *Mangil. de imput. legit. q. 7. Fontanell. n. 19. Ciriac. contr. 367. n. 50. Merlin. de legit. lib. 4 tit. 2. q. 1. num. 3.*

4 Maior est difficultas in bonis obuentis ab auo, & alijs Ascendentibus habeat locum *d. l. fæmina?*

Matrem succedere pleno iure in bonis ab auo, vel alio Ascendente relictis docet *Bar. in d. Auth. ex testamento Mangil. vbi sup. n. 17. Barbos. in l. 1. p. 4 n. 22. sol. matr.* & probant *ex §. hinc nos Auth. de nupt.* ponderando dictionem *ex*, quæ immediatam causam significat idem firmat *Molfes. vbi sup.*

Contrarium cum *Muttiens. in l. 3. gl. 2. n. 15. lit. P. lib. 5. recompil. & Molin. de iust. & iur. disp. 163. col. 3. notab. 3.* vult *de Marin. n. 12.* vbi quod iniquum alias esset, vt filij secundi matrimonij participes essent bonorum quæ obuenerunt defuncto ex substantia aui, vel alterius Ascendentis, dum adsũt alij fratres. Et extendit etiam in bonis peruentis à consanguineis primi viri. Verius dico procedere, si bona obuenissent ab auo, quando præmortuus esset filius, vt *Mangil num. 17. & Barbos. num. 22.* & ita videtur loqui de *Marin.* quamuis *Merlin. n. 17.* dicat id non carere probabili difficultate. Et *D. de Franch. in dec. 666. n. 8.* confutatur per *Martam p. 1. q. 5. ar. n. 20.* his verbis: *Multominùs est verum quod dicit Franch. in dec. 666. nu. 8. quod d. l. fæmina habent etiam locum in successione auita. Quia cum simus in materia correctoria, & odiosa non est facienda extensio de substantia paterna ad substantiam auitam, & in specie d. l. fæminæ semper causa proxima inspicienda est, nam per secundas nuptias fit iniuria marito non auo.* In bonis tandem à consanguineis viri donatis vxori an procedat *d. l. fæminæ* affirmat *de Franch. dec. 695.* vbi quod semper ita iudicauit videndus *Marta nu. 23.* qui taxat *d. dec.* vti ex posthumis, vide quæ scripsi *in obser. 607.*

Quæritur. Quid si mater binupta efficeretur vidua ante obitum filij? Et *Menoch. cons. 278. cum Peregr. Rimin. & alijs* tradit matrem succedere in vsufructu. Contra *Menoch.* expresse scribit *Cyriac. contr. 367.* qui refellitur *per Merlin. de leg. vbi sup. quæst. 2. num. 17.*

5 Arduam quæstionem vocat *de Marin.* in pecunia, quam habuit mater ex nece primi viri, an teneatur reseruare proprietatẽ filijs primi viri occisi? Et de *Marin. n. 6.* cum *Borrello in summa decis. tit. de 2. nupt. p. 3. num. 49.* negat contra *Mainard. dec. 77. lib. 3.* Sed *Botilier. de success. tit. de exclus. parag. & masculiat. c. 1. n. 9.* cũ *Boss. tract. de matrim. c. 11. nu. 350. & alijs* contra matrem sensit, quod verius ego puto.

6 Ingens difficultas est, an correcta sit *d. l. fæmina per Consuet. Neap. si qua mulier*, per quam si mulier intestata decesserit habens filios ex diuersis matrimonijs, filij, filiæue succedunt in viriles, Et ibi *glosa Sebastiani in verb. succedunt* infert, quod cum d. consuetudo nõ disponat de bonis, si mulier habens filios ex primo, & secundo matrimonio successit alicui ex eis de primo, vel secundo, si postea intestata decedat filij vtriusque matrimonij succedunt in viriles, quoniam illa bona nõ possũt dici paterna, sed materna propter aditionẽ hæreditatis, & ipsa consuetudo non considerat originẽ. Item quia in materia *d. l. fæminæ* attendẽda est causa proxima, & immediata, & ita fuit decisum, quod attenta d. consuetudine filij vtriusque matrimonij succedunt in d. portione matri obuenta, vt per *Franch. in dec. 24.* ita *Marta n. 21.* subdens sic. Quamuis idem *Franch. decis. n. 2.* conetur contrarium comprobare scilicet, quod d. consuetudo recipiat interpretationem de iure cõmuni. Quæ ratio non militat, quia d. consuetudo est contraria iuri communi; ideò ab eo interpretationem recipere non potest. Item quia d. consuetudo in nullo alio casu verificari potest, nisi in casu contrario à iure communi disposito, ergo disponit derogando iuri communi propterea non est restringenda ad terminos habiles de iure communi.

Quidquid velit *Marta* mihi potius arri-

det sententia *Præs. de Franch. quin. 3.* ait, licet durum videatur recedere ab opinione *Napodani*. Attamen durius esse, dicere, quod per consuetudinem prædictam inducatur correctio *d. l. fœmina*, cum lex non corrigatur, nisi expresse dicatur, & licet consuetudo generalitèr loquatur, debet distingui secundum legem veterem, Et idem *de Franch. in decis. 607.* quod licet permissum sit per *Consuetud. si qui moriens*, matri de parato donato, & quarta disponere pro suo arbitrio voluntatis, non procedit in bonis, quæ ex *d. l. fœminæ* debent peruenire ad filios primi matrimonij.

Vnde *Molfes. ad Consuet. Neap. p. 3. q. 22. n. 4.* firmat in Ciuitate Neapolis procedere *d. l. fœmina ex Præs. de Franch.* & quod ibi licet causa non fuerit decisa, fuit tamen facta decisio iunctis Aulis in causa Ottauij Farnesij filij Lucretiæ Thomacellæ ex primo viro cum Marchione Vallis Siculæ nati ex secundo viro, de decisione mētionem facit idem *de Franch. in decis. 632.* Etiam in fine vbi illationem istam latissimè examinat, Et in hoc casu non mutantur bona si bona à patre ad filium, & à filio ad matrem perueniant idq; ex dispositione *d. l. fœmina*.

7 Pugnat acritèr *Merlin. vbi sup. num. 13.* Et ex aduerso *Sperell. dec. 32* vtrum matri debeatur ex testamento filij legitima in vsufructu? Et *Merlin.* negat; quia legitimæ naturam non potest assumere vsusfructus, dū legitima debetur sine vllo onere restitutionis, & debetur tam in proprietate quam in vsufructu. Et quod mater ex testamentis debetur vti extranea.

Ego equidem in hac quæstione puto veriorem opinionem, vt matri debeatur legitima in vsufructu ex *Mangil. vbi sup. n. 10.*

Limitatur dispositio *d. l. fœminæ* si mater transiuisset ad 2. vota propter vtilitatem filiorum *Ciriac. contr. 137. n. 10.* Idem si pater necessitate ductus hoc fecisset *Merlin. n. 13.*

Præterea si præmortui essent filij ante matrem. Et etiam si filius viuente matre professus esset in religione, quia Monasterio non acquirit ius prosequendi ioiuriam vt indicasse *Rotam Rom.* rescrunt *Merlin. nu. 19. & de Marin. vbi sup.*

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina, & fœminina domus vocata an sumatur pro sexu masculino, & fœminino. Et sub linea fœminina veniant descendentes ex fœminis?*

2 *Recensentur Doctores sumentes lineam pro sexu.*

3 *Resoluitur pro descendentibus ex fœminis ex Ciriaco.*

4 *Statutum excludens lineam maternam propter agnatos an fœmina agnata excludat lineam maternam? Pro vtraque parte edisseritur.*

ARTICVLVS XIV.

Explicatur linea masculina, & fœminina domus qualiter sit sumenda contrà *Ruinum*. Et statutum excludens lineam maternam propter agnatos an prosit fœminę agnatę? contra *Thesaurum*.

1 Linea de familia, & agnatione vocata non veniunt descendentes ex fœminis *Bar. cons. 10. lib. 1. Ruin. cons. 149. n. 11. lib. 2.* interpretando verba tam ex linea masculina, quam fœminina, exponit masculini, & fœminini sexus, subdens sensum esse: videri vocatos quoscumq; de agnatione tam masculini, quam fœminini sexus, & sic vult, quod in dicta linea fœminina de domo veniant tantum fœminæ agnatæ.

2 Confirmatur, quia non desunt volentes verbum lineæ esse impropriandum, & accipiendum pro sexu, vt *Ruin. vbi sup. Berous cons. 77. lib. 2. num. 13. Menoch. cons. 205. n. 3. Bellon. iun. cons. 73. num. 23.*

Idque sine dubio quando ex præcedentibus constat testatorem voluisse accipere lineam pro sexu, vt *Ruin. vbi sup.* In casu nostro quando testator vocauit lineam masculinam domus, non potest accipi alio modo linea masculina, quam pro masculis domus. Ita è contra quando vocat lineam fœmininam domus, videtur accipere voluisse pro fœminis agnatis de domo.

3 Contrarium verius est, vt vocata linea fœminina domus, vel familiæ veniant etiam descendentes à fœminis, vt *Ciriac. contr. 365. n. 41.* qui ad *Ruinum* respundet, quod iste non neget, quin veniant descendentes ex fœminis linea fœminina vocata. Et quod appellatione lineæ veniat sexus, hoc assertum confutat *Luca de fideic. dist. 28.*

4 Statutum excludens totam lineam maternam ab hæreditate personæ defunctæ extantibus agnatis vsque ad quartum gradum vtrum amita excludat matrem, & eius lineam? Hoc statutum ea in Casali Montisferrati. Et videtur contra amitam respondendum *ex Io: de Anania cons. 4. n. 2. Thesaur. decis. 37. num. 9.* Et ita iudicatum fuisse refertur.

Con-

Contrarium *ex Honded.conf.8.lib.1.num.13.Bal.conf.252.lib.5.Cyriac.contr.286.*

SVMMARIVM.

1 Appellatione illorum de familia an veniant etiam non sanguine coniuncti?
2 Agnati solum veniunt explosis Fusar. & Gratiano.
3 Casata sumitur pro agnatione.
4 Familia vocata an veniant agnati vltra decimum gradum?
5 Dictio vniuersalis extendit vltra decimum gradum.
6 Legatum omnibus de familia relictum debetur solum proximioribus.
7 Propter dictionem distributiuam aliter resoluitur, quidquid scripserit Parisius.
8 Refertur decisio Sacri Concilij.
9 Agnatio an debeat probari per gradus distinctos? Et qualiter quoad effectum successionis.
10 Legitimitas an sit probanda? Referuntur dissidentes.

ARTICVLVS XV.

Appellatione illorum de familia an veniant agnati? Refelluntur *Fusar.* & *Gratian.* Et an vltra decimum gradum? Et veniat tam proximiores, quam remotiores? Distinguitur inter dictionem vniuersalem, & distributiuam? Et qualiter probetur agnatio?

1 NVper disputari contigit. An ad legatum relictum omnibus de familia venire valeant omnes etiam vltra decimum gradum tam proximiores quam remotiores. Anno 1669. q. Capitaneus Marcus de Laurentio in eius testamento reliquit legatum his verbis.

Item lascio à tutti quelli huomini, e donne della Terra di Massa nello stato di Noni in Prouincia di Principato Citra, quelli che sono della vera famiglia, e casata di Lorenzo, tanto habitantino in d. Terra, come in Napoli, & altre parti di detto stato di Noni docati 50. per ciascheduno elemosinaliter pro vna vice tantum.

Ingente numero virorum, & mulierum concurrente ad legatum. Dubitatum primo extitit. Qui veniant appellatione familiæ? Et *Fusar. de fideicom. q.351. nu.1. Gratian. discept.645. num.3.* & alij quos cumulat *Andreol. contr.338.* volunt venire omnes, & etiam non sanguine coniunctos deferentes tamen idem cognomen, & eadem insignia.

2 Quidquid tamen dixerit *Fusar.* & *Gratian.* nihilominus verius est, venire agnatos quia iuxta communem vsum loquendi familia sumitur pro agnatione *Peregr. de fideic. art.22. nu.26. Gasp. Thes. lib.2. q. for.12. n.8.* & agnatio, familia, & casata esse synonima testantur *Andreol. contr.338. num.1. Carena resol.103. n.3. R. Rouit. cons.27. nu.12. Altograd. cons.95. lib.2. Luca de fideic. disc.50.* vbi rationem viuam assignat, quod nullatenus probabile sit testatorem voluisse grauare hæredem ad fauorem eorum, quos nõ cognoscebat, nec tractabat tanquam suos.

Quatenus *Gratian. d. nu.3.* effutiat vocari omnes agnatos quamuis non sint sanguine coniuncti, ipsum & asseclas impugnant *Montan. contr.80. num.12.* & fusè *Andreol. vbi sup. num.14. per tot.*

3 Certius in casu nostro dum testator habuit familiam, & casatam pro synonimis, & nedum vocauit illos *de familia*, verum etiã addidit de *casata*, cuius appellatione veniunt, qui sunt de agnatione *Fusar. q.360.* Et subdidit etiam *de vera* idem de naturali consanguinitatis eiusdem sanguinis, & agnationis.

4 Præterea controuersum fuit. An veniant agnati etiam vltra decimum gradum? Ratio dubitandi est quia legatum agnationi relictum expirat in decimo gradu §. *Si vero, neque fratres Auth. de hær. ab intest. ven. Bal. cons.469. in fin. Marta de success. p.3. q.2. ar.2. n.11. Fusar. q.381* cum verba in testamento apposita regulentur à successionibus ab intestato.

5 E contrario dictum fuit, quod licet verũ sit familiæ legatum deberi agnatis intra decimum gradum. Secus quando cum dictione vniuersali *omnibus* est relictum, quia oratio vniuersalis continet ea, quæ alias nõ continentur, ita in specie *Peregr. art.22. nu.60.* Prout quãdo testator vocat quoscumq; agnatos *Cephal cons.137. nu.38. & cons.386. Peregr. art.30. n.4. Fusar. q.381. n.7.*

6 Alia difficultas subingreditur. An succedant proximiores cum remotioribus? Et videbatur dicendum deberi solum proximioribus ex *l. cum ita §. in fideicommisso per d. leg.2.* & in specie similis legati vult *Paris. cons.49. lib.2.*

Distinguendum verumtamen est, quod aut testator facit vnum legatum familiæ suæ, & tunc omnes de familia habẽtur pro vno legatario, *l. interdum ff. de hær. instit.* & si legentur 50. quia legatur diuideretur inter omnes, inutile esset, ideò ueniunt

primo nominati, seu proximiores. Et non ueniunt proximiores cum remotioribus.

Aut legatum est *omnibus*, & *cuilibet* de familia cum dictione illa distributiua *cuilibet* in hoc casu illi de familia secundum numerum personarum insolidum consequuntur legatum, & integra 50. & cessat illa ratio, qua redigeretur in nihilum illud legatum, ita magistraliter *Paul. de Castr. cons. 383. Pegr. ar. 22. n. 68. Fusar. q. 358.* quidquid scripserit *Paris. vbi sup.*

Propensius dum agitur de legato fauorabili elemosinaliter expressè facto per testatorem ad fauorem illorum de familia. Et ita iudicatum fuit per S. C. anno 1675. ad relationem integerrimi *R. Consil. D. Scipionis Martini in Banca Falui.*

9 Tota quæstio versabatur me iudice, vtrum scilicet testes pro concurrentibus ad legatum deponentes, quod sint de vna, & eadem familia testatoris, sufficiant pro victoria causæ, absque eo, quod per gradus distinctos probent de agnatione?

Quoad effectum successionis ab intestato consanguinitatem esse probandam infra decimum gradum, & per gradus distinctos *Dec. cons. 121. & 322. n. 13.* posset enim esse quis consanguineus, & ab intestato exclusus, vt si esset vltra decimum gradum, *glos. communiter recepta in l. vlt. C. vnde legit.* sicq; necessè est probare se esse in certo consanguinitatis gradu, in quo ad successionem admittatur, & ita in facti contingentia practicasse ait *Cancer. p. 1. var. c. 5. n. 65.*

10 Addit idem *Cancer. n. 66.* probandam esse consanguinitatem per lineam legitimam, cum possit esse quis consanguineus, & inhabilis ad succedendum, puta si ex illegitimis descenderet ita *Ias. cons. 106. Odd. cons. 83. n. 9. Pacian. de probat. lib. 2. c. 16.*

Vbi sumus in antiquis Iudicis arbitrio *Cancer. nu. 68.* arbitratur hanc sententiam vbique seruandam, probando, quod pro legitimo communi opinione reputatur ad ea, quæ ex multis resoluit *Thesaur. lib. 1. q. forens. 61. num. 8.*

Quando autem sumus in fideicommissis perpetuis clarum est, non esse necesse probare certum consanguinitatis gradum, cum omnes sint successibiles ex relatis per *Thesaur. n. 5.* firmat *Cancer. num. 69.*

Probatio consanguinitatis in genere sufficit in fideicommissis perpetuis. Secus si intra certum gradum esset requisita consanguinitas ita communiter distinguere Doctores *in c. tua nos de consanguin.* tradit *Gratian. disc. 696. n. 2. Ciriac. contr. 281. n. 12.*

Quoad legitimitatem idem *Gratian. n. 3. & seq.* distinguit, vt in factis, & fideicommissis antiquis præsumatur pro legitimitate. Aliter in factis de recenti *Peregr. art. 43. num. 71. in fin.*

Consanguinitas in antiquis licet pro batur per testes de auditu *Dec. cons. 277.* tamen personæ ita deponentes debent esse graues afferentes se a maioribus audiuisse, & ante litem motam. Et licet in materia successionis non sint necessaria requisita de quibus *in c. licet ex quadam de testib.* tamen quoad grauitatem personarum, & quoad tempus litis motæ nihil est immutatum etiam in specie successionis *Gratian. vbi sup. n. 13.*

Colligitur ex his in casu de quo agitur sufficere probationem consanguinitatis in genere cum vocatio se extendat vltra decimum gradum prout decisum refert *Anna singul. 102. Camill. de Medic. cons. 54.* & in casu Annæ vocatio erat perpetua, vt *Medic. num. 4. ibi, Perpetuum remaneat penes Federicum, & eius descendentes pro ipsorum perpetuo honore, & decore.*

Extra dubium esse dixi, non satis esse depositiones testium de identitate simpliciter familiæ. Nam hæc probatio est nimis æquiuoca, dum sub corporis sensu non cadit vox *familia, & domus,* vnde testes debent reddere causam scientiæ *Dec. cons. 595. Reg. de Ponte cons. 3. lib. 2. num. 106. Staiban. resol. 176. num. 7. & 14.*

Potest etiam vlterius sustineri, quod debeat probari legitimitas, dum testator vocauit illos de vera familia, quæ vera dicenda est, vt inclusiua legitimorum, & exclusiua illegitimorum *per tex. in l. vlt. ff. de iur. delibcr.* vbi verus filius dicitur, qui est legitimus. Et illegitimi non possunt dici de familia, & easata, *Peregr. ar. 22. n. 83. Fusar. q. 354. n. 5.* Et dum testator honorauit illos de vera familia, supponendum erit testatorè sciuisse existentiam aliorum illegitimorum, & de ficta, & assumpta per aliquos familia.

Identitatem cognominis praxis docet non probare coniunctionem sanguinis. Quinimò ex similitudine cognominis deriuate solet similitudo insignium, & passim videtur, quod illi qui sunt de obscura familia, & in nomine identificant cum aliqua nobili, eiusdem curant adhibere eadem insignia, quibus alias ipsi de obscura carebāt, vel si alia habebant, omittunt, & mutare vt ego vidi in praxi de qua testatur etiam *Luca vbi sup.* Et pulchrè *Menoch. cons. 1171.* cum *Signorol. cons. 81.* qui idem testatus est de sua familia de Homodeis.

Testes ergo deponere debeat ab aliquo certo stipite actores, & testatorem descendisse, vel saltem à duobus fratribus, & *Menoch. cons. 1171. num. 19.* & in puncto *Rota* penes *Merlin. decis. 668. num. 33.* ibi, *Cum non suffi-*

sufficiat identitas cognominis, cum non cognomen, sed agnatio, & descendentia ab vno stipite quamuis remotissimo operatur identitatem familiæ l. pronunciatio §. familiæ ff de verb. signif. Peregr. art. 22. num. 26. Surd. cons. 316. n. 10. Hactenus *Merlin. & Celsus dec. 341. n. 3.*

SVMMARIVM.

1 **F**ilius *naturalis succedens patri in 2. vncijs an habeat etiam alimenta?*

2 *Naturalis an dicatur de linea, & ex parte patris?*

3 *Vtrum veniat appellatione filiorum in statutis, & Consuet. Neap.*

4 *Frater naturalis an excludat sororem legitimam per* Const. *in aliquibus à successione matris? Et an sororem naturalem?*

5 *Statutum vocans ad hæreditatem Ascendentium lineam masculinam an comprehendat hæreditatem matris?*

6 *Filius an dicatur de linea masculina descendens?*

ARTICVLVS XVI.

Filius naturalis succedens patri in duabus vncijs an etiam habeat aliméta? Num dicatur de linea, vel ex parte patris? An veniat nomine filiorum in statutis, & Consuet. Neap. Et excludat sororem legitimam à successione matris? Ornantur *dec. 640. Præs. de Franch. &* 135. *R. Latro*. Filius an dicatur de linea masculina?

1 **N**Aturalis filius quando non existentibus patri filijs legitimis, & naturalibus, nec vxore succedit in duabus vncijs, vtrum vltra duas vncias debeat habere alimenta? Et affirmat *gl. in §. discretis verb. vncias Auth. quibus mod. natur. effic. sui.* Et *Bar.* ibi dicit opinionem *gl.* esse veriorem de mente *text. Paleott. de nat. & spur. c. 38. n. 4.*

Nihilominus idem *Bar.* quamuis dicat dictam opinionem esse magis amicam literæ *text.* Attamen sententiam contra filiū naturalem esse veriorem *Angel. in d. §. discretis Surd. de vltim. tit. 7 q. 11. Ciriac. contr. 237. n. 7. & seqq.* vbi quod alimenta habent viuo patre, & post mortem duas vncias.

2 Naturales veniunt ad fideicommisum, ad quod vocati sunt illi de linea *Dec. cons. 365. Peregr. de fideicomm. ar. 22. n. 80.* Et naturalis dicitur ex parte patris *Fusar. de subst. q. 347.* & vide *in tract. ar. 2. num. 27. & art. 15. num. 33.*

3 Quæres: An sub dispositione statutorū, ac Consuetudinum naturales veniant sub nomine filiorum: prout in specie *Consuet. Neap. si qua moriens* per quam mater existētibus filijs non potest disponere, nisi de decima parte dotium? Ego scripsi latè *in obser. ad dec. 640. Præs. de Franch.* Et Sacrum Consilium inclinauit in partem affirmatiuam, sed ipse *de Franch.* in contrariam propendit sententiam cum *Ant. de Alex. in dicta Consuet. num. 169.* & sequitur *Molfes. p. 4. de success. ab intest. q. 43. num. 16.*

Primam opinionem amplectitur pro filio naturali respectu matris *Præs. Amat. cons. 43. & 44. Bottilier. de success. tit. de exclus. paragi, & masculiat. theor. 7.* & tenui *in d. obser. num. 4.*

Respectu patri filius naturalis nō excludit proximiores a portione consuetudinaria iuxta *Consuet. Neap.* vt ex *R. de Marin. lib. 1. res. 270.* & alijs dixi *in d. obs.*

4 Noua difficultas est, an statutū excludēs fœminas stantibus masculis a successione Ascendentium comprehendat filium naturalem in exclusionem sororis ab hæreditate matris? Certum enim est in Regno Constitutionem *in aliquibus* exclusiuam fœminarum per masculos habere locum in hæreditate matris ex *R. Latr. dec. 135* & quia naturales succedunt matri pariter eum legitimis, & habent quærelam inofficiosi testamenti, vt de *Marin vbi sup. n. 14.* dicendum videtur similiter fratrem naturalem excludere sororem legitimam, & naturalē.

Præterea, nam donatio facta per matrem per superuenientiam filij naturalis reuocatur ex dispositione *l. si quam C. de reuoc. don.* vt *Tiraq. in l. si vnquam verb. susceperit liberos n. 63. per tex. in l. Titia § si hoc ff. de ritu nupt.* ibi, *Iustum patrem intelligendum Octauenus, ait matrem etiam si vulgo conceperit.*

E contrario potest argui ex *Bal. in l. cum acutissimi col. 2. C. de fideic. & Brun. de statuto exclud. fæmin. ar. 12. q. 3. num. 30.* volentibus statutum huiusmodi non comprehendere naturales *D. Hodierna ad l. hac edictali q. 17.* Nec excludere sororem naturalem dicit *Michalor. de fratrib. par. 3. cap. 11. num. 179.* Sed ego dubito ex *Tiraq. & Amato.*

5 Pulchra est difficultas. An statutum vocans ad hæreditatem Ascendentium masculos, & descendentes per lineam masculinā comprehendat hæreditatem matris, & masculus excludat sororem? Et videtur negan-

gandum, quia censerentur vocati agnati, qui descendunt per lineam masculinam, vt §. 1. *Instit. de legit. agnat. success.* vnde statutum videtur loqui de hæreditate patris vel Aui, & Ascendentium paternorum. Contrarium nihilominùs in puncto d. statuti consuluit *Paul. de Castr. cons. 91. lib. 2.* & conferunt tradita per *R. Latr. d. decis. 135.*

6 Filium à quo linea masculina incipit, non dici descendere à matre per lineam masculinam, quia dictio illa *per* significat aliquod medium inter ipsum descēdentē, & matrē, & mediū per quod ille descendat non cadit ita *Paul. de Castr. dicto cons. 91. n. 4.* prope finem *Rubens in annot. ad dec. 199. num. 199.* Et cum filius sit principiū lineæ, & si diceretur descēdens de linea, descēderet à seipso originante lineam. Et idem ex particula *A.* vel *Ex* arguunt *Alex. & Socc. in l. Gallus §. nunc de lege Velleia ff. de liber. & posth.*

SVMMARIVM.

1 *Renunciatio hæreditatum pro hæredibus, & successoribus est pro hæredibus sanguinis, & testamentarijs.*
2 *Quid si pro successoribus quibuscumque?*
3 *An distinguendū, an renunciās, vel renunciatarius acceptet pro successoribus quibuscūq;.*
4 Rota Rom. *qualiter variauit.*

ARTICVLVS XVII.

Renunciatio hæreditatum qualiter sit linealis. Quid si facta sit pro successoribus quibuscunq; Quam variè iudicauit *Rota Rom.*

1 Renunciatio hæreditatum ad fauorem patris, vel fratris, & eorum hæredum, & successorum, quod fit realis, & pro descendentibus, & hæredibus sanguinis, & testamentarijs censeri factam, nō pro hæredibus ab intestato scripsi *in tract. de linea*, Vnde si præmoriatur renunciatarius absque filijs, & testamento succedet renuncians.

2 Quid si renunciatio facta per sororem fratri acceptata fit pro hæredibus, & successoribus quibuscumque, an dicta renunciatio proderit hæredibus ab intestato, & sic auunculus puta, vel alius remotior excludet renunciantem? Et affirmat *Molin. de ritu nupt. q. 85. n. 60. Fab. in C. lib. 2. tract. 3. def. 22. & Bichius dec. 586.* vbi *Rota* recessit à *decis. 894. Merlin.*

3 Intelligunt alij, quando verba *pro hæredibus, & successoribus quibuscumque* prolata fuere à renunciante, secus si à renūciatario acceptante, quia attendi non debeat pro quibus renunciatarius acquirere voluerit, sed pro quibus dare renuncians *l. qui mihi donatum ff. de donat. Larrea dec. 86. num. 14.* & in puncto renunciationis factæ a moniali *Molfesad Consuet. Neap. to. 1. tit. de renunc. q. 3. num. 7.* qui assignat rationem, nam agitur de præiudicio renūciatarij, & stipulatio non obligat nisi in eo, quod promissor respondit, & si latior sit, & ad plures personas se extendat interrogatio stipulatoris *l. 1. § si stipulanti ff. de verb. oblig.* Sublimita, nisi constet Notarium fuisse ita stipulatum de voluntate renunciantis, & adsit clausula ad habendum *Bichius decis. 632.* Vbi etiā refertur decisum aduersus renunciantem adhuc si acceptata sit per renunciatarium pro *hæredibus quibuscumque.*

SVMMARIVM.

1 *Filius legitimus non est capax beneficij paterni.*
2 *An pater sit habilis ad obtinendum beneficium filij? Reprobatur per* Rotam Hostiens. *negans.*
3 *In beneficio lineari an fundator contrarium censeatur disposuisse?*
4 *Fundator potest apponere qualitates iuri contrarias.*
5 *Minorem 14. annorum potest habilitare fundator post* Concilium Trid.
6 *Datur beneficium electiuum, & facultas eligendi successorem.*
7 *Pater beneficiatus an possit eligere filium ad beneficium electiuum?*

ARTICVLVS XVIII.

Noua quæstio an in beneficio lineari filius legitimus susceptus ante clericatum possit obtinere beneficium paternum immediatè? Et an pater possit eligere filium ad beneficium electiuum?

1 Filij legitimi immediatam successionem in eodem beneficio per patrem obtento prohibent Sacri Canones, vt tollatur in beneficijs hæreditaria successio ex *tex. in cap. ad hæc, & c. ex transmissa de filijs Presbyter. Luca de benefic. disc 66. nu. 3.*

Licet

Licet successio mediata non prohibeatur, *vt Seraph.decis.1442.*

2 Quamuis ingens fuerit quæstio Canonistarum. An prohibitio, quæ militat in filio, ne obtineat beficium patris, procedat in casu conuerso, ne pater obtineat beneficium filij? Et *Hostiens. in d.c.ex transmissa* quem sequuntur relati per *Seraphi. nu. 5.* affirmat, & *Lotther. de re beneficial. lib.2. qu. 48. num. 184.* hanc opinionem veriorem credit. Nihilominus Rotam reprobasse opinionem *Hostiens.* refert *Luca vbi sup. nu.8.*

3 In specie beneficij linearis puta descendentibus Titij debiti nouitèr contigit patrem vti de linea proximiorem fuisse vltimum Cappellanum. Qui cum ante clericatum filios legitimos suscepisset, patre defuncto, dum filius reperiebatur proximior de linea, concurrit ad Cappellaniam, & petijt ipse sibi conferri vti de linea a testatore vocato. E contrario concurrit alius remotior de linea opponens inhabilitatem, & incapacitatem filij in beneficio paterno, & reiecto Aduersario petit inuestiri de beneficio.

Hactenus ego non legi tractam à Doctoribus hanc quæstionem in specie beneficij descendentibus, & lineæ consanguineorum debiti. Vtrum filius legitimus possit obtinere immediatè post patrem beneficium, quod pater possedit.

4 Ratio difficultatis esse potuit, quia etsi filius sit incapax. Attamè quia fundator in limine fundationis apposuit hanc qualitatem, vt suæ, vel alterius lineæ, seu descendentibus debeatur beneficium, consequens voluisse censetur hanc quasi hæreditariam successionem, cum fundator possit de consensu ordinarij, vel Papæ apponere leges, & conditiones quamuis exorbitantes, & iuri contrarias, illæque seruandæ sunt ex deductis per *Buratt. & Addent. in decis.21. 61. & 223. Luca de benef. disc.33. num.6.*

5 Similiter ex dispositione *Sac. Conc. Trid. sess.23. de reform.* minor annor. 14. non potest absque dispensatione Apostolica beneficium obtinere. Aliud tamen si ex lege fundationis dispositum sit posse minorem huiusmodi inuestiri de beneficio, cum seruari debeat intentio fundatoris *Barbos. de Episc. alleg.60. n.77. Duran. dec.228. num. 6. Add. ad Buratt. decis.755 in fine.*

6 Præterea in beneficij erectione potest fundator apponere legem, vt beneficiatus eligat successorem ex *Lotther. Pyrro, Cortado, Rota, & alijs dixi in tract. ar.24. n.40.*

7 Eadem difficultas locum habet in beneficio electiuo; Num pater obtinens beneficium electiuum, & propterea habens facultatem eligendi successorem possit eligere ipsum filium suum legitimum, quia dicta electio videtur sequi naturam eiusdem beneficij, in quo videtur dari hæreditaria successio. Ego in his nouis dubitationibus nihil resoluo, reseruans maiorem laborem, & reuolutionem librorum, & amicorum consilium.

In beneficio ad liberam patronorum præsentationem, & non lineari concurrenti filio legitimo clerico ad beneficium paterno ego cum opposuissem inhabilitatem ex iuribus supra adductis, ille impetrauit à S. Pontifice ex medietate vocum facta expressione, quod vltimus beneficiatus erat pater ipsius oratoris. Et in beneficio lineari eum fuisset facta eadem oppositio contra filium legitimum Clericum, hic obtinuit similem gratiam Apostolicam infra quatrimestre.

SUMMARIUM.

1 *Maioratus non est linealis si dicitur quod sit in maiore natu de descendentia in descendentiam.*

2 *Idem si ad fauorem maioris natu de familia, vel de omnibus descendentibus.*

3 *Idem si vocatur qui maior natu tempore existet.*

4 *Linealis est si vocatur maior natu de maiore natu.*

5 *Idem si ex recta linea Titij vocetur.*

6 *Vel si agitur de maioratu ab Ascendente erecto.*

7 *Referuntur casus nonnulli.*

ARTICULUS XIX.

Maioratus quando sit linealis, vel saltuarius edifferitur. Et referuntur casus alias controuersi inter Iurisconsultos insignes.

Maioris natu vocatio an intelligatur de eo, qui est senior, seu primo natus verè, & naturalitèr est talis, & sic maioratus sit saltuarius; vel de illo, qui ex prærogatiua lineę primogenitus dicitur licet iunior, & sic maioratus sit linealis scripsi *in tract. art.8. per tot.*

1 Dicimus primo non esse linealem, sed saltuarium maioratum, quando vocatus est maior natu de descendentia in descendentiam in maiore natu, quia hoc casu vt transeat de descendentia in descendentiam, debet fieri saltus de linea ad lineam *Gratian. disc.695. nu.1. & 8. Massin. de confiscat. q.33. num.21.*

num. 21. Tondut q. cinili 89. Mansus consult. 93. num. 34. Et descendentia idem est, quod linea Altograd. consult 95. lib. 2. nu. 10. Barbos. appell. 79. Mansus vbi sup.

2 Si maioratus est ad fauorem maioris natu de familia, non erit linealis, sed saltuarius, nec habebitur ratio lineæ Peregr. conf. 34 lib. 3. num. 17. Honded. cons. 70. num. 41. lib. 2. Sabell. var. resol. cap. 40. vbi idem si habeatur ratio ad totam descendentiam, & ad omnes descēdētes, vt si dictum sit, quod sit maior natu de omnibus descendentibus, vel de tota descendentia Cancer. lib. 3. var. c. 21. num. 304. Mansus vbi sup.

3 Idem si dictum sit quod ex descendentia alicuius sit maior natu, qui pro tempore exiftet Berous cons. 77. lib. 2. num. 17. Maluas. cons. 22. num. 31. Massim. Gratian. discept. 695. num. 13. & seq. vbi sup.

4 Maiore natu ex maiore natu vocato maioratus erit linealis, vt consuluit Paul. de Castr. cons. 44. lib. 1. & admittit Alex. cons. 4. lib. 4.

5 Item si vocatus sit simpliciter filius maior ex recta linea filij maioris, quia tunc nepos ex primogenito præmortuo comprehenditur excluso patruo Cancer. lib. 3. var. c. 21. num. 300. Auendan. ad l. 40. Tauri glos. 17. num. 27.

Si agitur de fideicommisso ab Ascendente instituto maioratus censebitur linealis vt post alios Mansus consult. 95. n. 23. Et idē Bellon. cons 11. scribens pro fideicommisso saltuario demum num. 43. in hanc sententiam inclinat num. 43. ductus, quia non agebatur de fideicommisso ab Ascendente, sed à Transuersali ordinato, his verbis, Non enim tractabatur de descendentibus testatoris, sed de transuersalibus, nam in eis cessat præsumpta illa testatoris affectio, quæ in descendentibus secundum aliquos operatur, vt filius eius, qui natu maior erat, patris locum ingrediatur, & alios seniores excludat, vt post Ant. de Butrio, & Milanensem scribit Thesaur. inn. q. 35. num. 45. non enim eadem in hoc casu est transuersalium, quæ & descendentium ratio, scilicet, quia in descendentibus intuitu pietatis præsumitur, testatorem in eo, quod vni filio relinquit voluisse etiam eius descendentes alijs præferre, quod in transuersalibus non obtinet. Et propterea Alex. cons. 4. lib. 4. antesignanus fideicommissi saltuarij loquitur in maioratu à transuersali instituto ita D. Pratus disc. 38. lib. 1. Redenasch. cons. 72.

6 In causa successionis feudi Porrectæ aderant verba ista. Te tuosque filios masculos legitimos, & naturales, ac illorum descendentes in perpetuum videlicet maiorem natu pro tempore existentem Comites dicti Comitatus facimus, & inuestimus. Et Berous cons. 71. lib. 1. Maluasia cons. 72. Honded. cons. 70. lib. 2. consuluere successionem esse per saltum. E contrario linealem esse scripsete Gratus cons 8. lib. 1. Alciat. cons. 184. Menoch. cons. 981. qui num. 3. inquit, verba illa posse recipere duplicem sensum. Et primus, vt sit admittendus maior natu ex quacumque linea prouenientē à priore inuestito. Secundus sensus, vt sit admittendus maior natu ex primogenito, & hunc sensum admittit Menoch.

In causa Marchionum del Carretto testator indefinitè vocauerat maiorem natu descendentem à linea masculina Ioannis Vincentij sui fratris. Et linealem esse successionem consuluere Menoch. cons. 442. Surd. cons. 403. idque ex natura primogenij, & maioratus, quando semel est radicatus in vna linea, & ita probat Surd. & decisum refert per Rotam Rom. scilicet, quod maioratus, qui dicuntur facti, continuantur in linea, in qua prius fuere radicati. Et maioratus facti sunt quoad initium, quod tunc in ingressu præferatur maior natu, & patruus excludat nepotē ex primogenito, sed postquam est ingressus in vnam lineam, continuatur in ea, prout decisum fuit per Rotam in maioratu de Carrettis ordinato in testamento Galcotti senioris Thesaur. d. q. 20. & c. 1. de natura success. feud. Fontanell. dec 35. Et clausula pro tempore scilicet maior pro tempore nec operatur, quando ingressus est maioratus in vnam lineam.

Dubium est, vbi vocatus fuit maior natu cum dictione semper? Quo casu admittendum ætate maiorem de diuersa linea voluit Aluarad. de coniect. mente defuncti c. 3. lib. 2. §. 3. num. 24. quod memorabile ait, & indelebile notatu addo Alciat. parerg. lib. 8. c. 15. Gratian. disc. 695. Mansus consult. n. 31.

Potior difficultas est quādo vocatur maior natu de linea masculina ipsius testatoris. Et quod attendatur prærogatiua naturalis ætatis videtur dicendum; quia testator rationem, & respectum habuit ad maiorem natu ex omnibus suis descendentibus, vnde rationem habuit omnium descendentium, & ex eis maioris natu, & non lineæ vt Sabellus vbi sup. Cancer. vbi sup. num. 302. Peregr. cons. 33. num. 13. lib. 3. Mangil. de imput. q. 77. n. 169. Mansus consult. 93. n. 18.

Ego nequaquam hoc assertum simpliciter esse amplexandum censeo, sed in ingressu lineæ, scilicet quod si maior natu sit præmortuus, nepoti ex eo præferri posset patruus. Non autem in progressu, & postquā ingressus fuit in vnam lineam, quia in ea debet continuari; tum quia maioratus saltuarius est impropriius, & irregularis. Tunc quia successio non est de ambulatoria. Tum quia in omnibus successionibus præfertur

linea

linea semel admissa. Tum quia filij priuarentur nitore, in quo nati sunt. Demum quia per maioratum saltuarium non æque cōseruantur bona, prout per linearem *Sacca cons. 136.* Idque sine dubio si maioratus sit institutus ab Ascendente.

7 Vbi agitur de muneribus personalibus, seu actibus ratione ingenij, aut prudentiæ faciendis tunc maior ætas non intelligitur per fictionem ratione lineæ, sed maior natu per naturam, prout frater maior ætate debet retinere scripturas communes, claues, & debet facere partes. *Andreol. contr. 151.* Addo *Rotam decis. 15. & 104. p. 4 diuers.* vbi agebatur de administratione anniuersariorum, & fuit exclusa prærogatiua lineæ.

SVMMARIVM.

1 *Linea defectus in casu obitus filiorū absq; filijs expressus in substitutione an extendat substitutionem in casu obitus filiorum cum liberis?*

2 *Lineæ deficientia an sit determinata, & restricta per dictionem sic?*

3 *Quid si dictum sit finita quandocumq; linea?*

4 *Conditio defectus lineæ quid si non sit certo tempore?*

5 *Linea an deficiat si vnus incapax superstit?*

ARTICVLVS XX.

Lineæ defectus an sit determinatè, vel indeterminatè appositus, quantum importet? Et an deficiat linea si mortuus sit ciuiliter descendens? Et alia cumulantur.

1 Contingibilis est quæstio: Si testator in casu obitus filij absque filijs, & filiorum sine filijs, & sic *finita linea* substituit Iosephum, vtrum decedentibus filijs filiorum cum filijs, & deinde finita linea succedat substitutus? Et in hoc casu dicendum est expirasse fideicommissum, dum conditio illa obitus filiorum absque filijs defecit per mortem ipsorum cum filijs, quia defectus lineæ est determinatus ad tempus mortis filiorum filij ita *Lanar. cons. 60. nu. 101. Giouagnol cons. 97. Rota decis. 490. p. 4. diuers.*

2 Eiusdemque lineæ deficientia vti continuatiuè, & consecutiuè in vnica oratione venit, cum omnia ab eodem verbo regantur, & dictio *sic* inducit restrictionem *Hondod. cons. 64. lib. 2. Barbos. dict. 362. Andreol. contr. 161.*

3 Extendit idem *Andreol.* etiam si dictum sit, & sic *finita quandocumque linea*; ex eo quod dicta verba non impediant determinationem ad tempus mortis filiorum filij testatoris *Giouagn. vbi sup. Caualer. dec. 454. num. 8.* & magis sit toleranda superfluitas, quam quod verba illa fideicommissum amplient *Fusar. cons. 10. & de fideic. q. 286.* ità fusè *Andreol.* qui in fine ita iudicasse refert.

4 Aliud si defectus lineæ non esset certo tēpore determinatus, minusque restrictus ad tempus mortis filiorum filij, & conditio nō intelligitur restricta ad tempus, nisi testator id expresserit per aliquam dictionem, puta, *& sic*, vel *tunc*, vel æquipollentem *Alex cons. 101. lib. 7. num. 23. Socr. sen. in l. so. lemus ff. de cond. & demonst. Galgan. de cond. & demonstr. p. 2. c. 1. q. 36. num. 8. Mansus consult. 70. num. 3.*

5 Linea non deficit, etiam si vnus superuiuat, qui incapax sit *Peregr. de fideic. art. 28. num 52. Mansus consult. 77. Gratian. disc. 733. num. 7.* Vnde idem *Mansus consult. 80. nu 21.* quærit, an dicatur deficere linea, si descendēs fiat religiosus in Monasterio incapaci, donec ipse viuit; dum in conditionibus merum factum attenditur, an scilicet naturaliter viuat, nec sit quærendum, vtrum possit succedere *Rota decis. 151. p. 3. per Surd. cons. 557. nu. 15.* vbi Monacus a patre fuerat expressè exheredatus *Gratian. disc. 659. n. 24. Fusar cons. 88. nu. 10. Rota vbi sup. Rota Rom. de anno 1643.* quam transcribit *Mansus vbi sup. consult. 80.*

SVMMARIVM.

1 *Linea materna exclusa per statutum an censeatur exclusa mater?*

2 *Exclusis cognatis per statutum an excludatur mater?*

3 *Linea materna an censeatur exclusa, si excludatur mater?*

4 *Coniuncti ex latere patris excludentes cognatos per statutum in casu successionis ab intestato an procedat in hæreditate pupilli furiosi? Et Mansus refutat* Andreol.

5 *Statutum excludens lineam maternam propter agnatos an excludat agnatas?*

ARTICVLVS XXI.

Statutum excludens lineam maternam, an excludat etiam matrem? Est sibi varius *Michalor.* & congeruntur aliæ quæstiones lineares.

1 PErtinet ad rem linearem hæc quæstio. Vtrum statutum excludens lineam maternam etiam excludat matrem à successione filii? Et affirmat *Paul. de Castr. conf. 164. num. 339. lib. 1.* quem sequitur *Michalor. p. 3. c. 11. num. 29.* At contra *Paul. de Castr.* stat *Brun de statut. exclud. fæm. art. 6. num. 82.* & refert idem *Michalor. num. 134.*

2 Facit quod statutum excludens cognatas excludat etiam matrem, & totam lineam maternam, mater enim, & ex materna linea descendentes dicuntur cognati *l. 2. ff. unde cogn. §. 1. Instit. de legit. agnat. success. Michalor. vbi sup. num. 20. & 30.* vbi laudat *Corn. conf. 14. lib. 3.*

3 Dices: an statutum excludens fœminas intelligatur etiam excludere descendentes ab ipsis; licet in ipsis cesset qualitas fœminarum, durat tamen fauor vocatorum *Bal. in l. maximum vitium C. de lib. præter. Michalor. num. 21. & 25.* vbi quod statutum excludens vnam personam videtur excludere omnes de illa linea *Brun. de statuto exclud. famin. art. 6. à num 108.*

4 Ventilata est quæstio; vtrum statutum vocans coniunctos ex latere patris in casu successionis ab intestato, & excludens matrem, locum habeat in successione pupilli, furiosi, vel alterius, qui testamenta facere non potest? Et *Andreol.* fusè *in contr. 330. p. 6.* negat; ex quo intestabilis impropriè dicatur decedere ab intestato *ex l. 1. ff de suis, & legitim.* & sumus in materia iuris correctoria, & statutaria, & quamplures pro hac opinione congerit.

Contrarium *Bar. in d. l. 1. Aretin. in Instit. de hær. qua ab intest. Brun. art. 8. num. 40. Michalor. vbi sup. num. 78. Graff in §. successio ab* intestato *qu. 1. n. 2. Cald. Pereyra de nomin. Emphit. q 12. n. 4. Thesaur lib. 2. q for. 18* super statuto *Rauenna Riminald. inn. conf 831. Gratian. disc. 309. Marta de success. p. 2. q. 4. artic. 4.* & aduersus *Andreolum* latè *Mansus consult. 83.*

5 Quæres. An statutum excludens lineam maternam, & vocans agnatos intelligatur excludere agnatas? Et negat *Bald. conf. 295. lib. 3.* non valet enim consequentia, excludit lineam maternam, ergo excludit fœminas, vt *Bal.* considerat *Michalor. vbi sup. n. 131.*

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina donatariorum defecta si vocetur fœminina, vtrum intelligatur de fœminina donantis?*
2 *Verbà ambigua an referantur ad disponentem?*
3 *Sub linea fœminina an sit filia disponentis?*
4 *Persona extrinsecus non subintelligitur.*
5 *Præcedentia declarant sequentia.*
6 *Hæres debet censeri minus grauatus, quam fieri potest.*
7 *Dispositio pro speciali haberi debet.*
8 *Res semel translata remanet semper translatabilis.*
9 *Saltus de vna linea ad aliam fieri non debet.*
10 *Contra filiam congeruntur absurda.*
11 *Additur* Rotæ Rom. *decisio contra sororem donatariorum.*

ARTICVLVS XXII.

Linea masculina donatariorum defecta, si vocetur linea fœminina: vtrum veniat fœminina donatariorum, vel filia donantis? Adducitur *Rota Rom.* decisio.

1 DOnato prædio tribus filijs masculis eorumque lineæ masculinæ, qua deficiente vocata linea fœminina, quæritur vtrum vltimus filius absque liberis decedens possit disponere de prædio, si adsit soror, vel ista vti principium lineæ fœmininæ patris succedat? Et videtur dicendum iuxta secundam partem pro filia testatoris, & sorore vltimi decedentis, quia dum testator simpliciter vocauit lineam fœmininam deficiente masculina, intelligitur de linea fœminina ipsius, dum non adiecit pronomen *ipsorum*, quod significaret personalitatem donatariorum *Ruin. conf. 153 nu. 12. lib. 2. Mier. Gabr. cõs. 132. lib. 1.* quos refert, & sequitur *Menoch. conf. 982. n. 4. in fine Fusar. de substit. q. 345. n. 27.* vbi quod vocata linea intelligatur de linea testatoris.

2 Præterea quando verba sunt ambigua ad personam disponentis, non hæredis referri debent *Paris. conf. 51. num. 34. lib. 2. Menoch. conf. 124. num. 29.*

Ad hæc si testator vocauit familiam, agnatos, vel cognatos dicitur vocasse agnatos, vel cognatos suos, non hæredis *Bar. in l. si cognatis col. pen. ff. de reb. dub.* & ibi *Cuman. Soccin. sen. Paris. conf. 1. lib. 3. num. 59. Berous conf. 176. à nu. 67. Peregr. de fideicom. art. 22. num. 20. & art. 32. num. 33.*

3 Filia donatoris quod contineatur sub linea fœminina, cuius est caput, probatur *ex Peregr. ar. 26. num. 19.* cum idem iudicetur de ipso principio principiante, quod de his quæ sequuntur ex ipso principio, & idem ius in causa, quod in causato *Rubens ad decis. 199. p. 8. recent. num. 176.*

4 E contrario pro libertate bonorum fidei-

fideicommissi arguitur, quod persona extrinsecus non subintelligitur, vbi dispositio quæ sequitur potest intelligi continuatiue de personis, de quibus supra facta erat mentio *l. si ita stipulatus §. Grisogonus ff. de verb. oblig. l. si vnus §. ante omnia ff. de pact. Menoch. cons. 233. num. 11.* cum ergo in præcedentibus actum sit de descendentibus, vel linea masculina institutorũ, sequitur quod verba sequentia intelligi debent de linea feminina eorundem filiorum masculorum nominatorum.

5 Accedit *l. fin. ff. de reb. dub. art. 16. Bar. in verf. quare, & in l. fin. §. cui dubia ff. de vino trit. & oleo leg.* ex quibus iuribus deducitur conclusio, quod ratio continuati sermonis, & coniunctæ scripturæ, operatur, vt clausula sequens in contractu apposita intelligatur loqui de eisdem personis, de quibus actum fuit in præcedenti *Peregr. cons. 57. n. 11. lib. 5.* & verbum generale debet declarari ex præcedentibus cum præcedẽtia magis influant in sequentia, quàm è contra *Rar. in l. quisquis ff. de leg. 3. Dec. cons. 14. n. 5.*

6 Vlterius sumenda est interpretatio, vt heres minus grauetur, quam fieri possit *l. vnum ex familia §. si rem, & l. Titia cum testamento §. 1. ff. de leg. 2.* Sed si illa verba, quod deficiente linea masculina filiorum veniat linea feminina haberent duplicem sensum, tum vocationis lineę femininę filiorum masculorum, tum lineæ fæmininę sororis ipsorum, magis grauarentur filij masculi, ergo sumenda est interpretatio pro linea feminina filiorum, & non sororis, vt ipsi masculi minus grauentur. Et in dubio pronunciandum est contra fideicommissum *Menoch. cons. 233. num. 26.*

7 Facit quod generalis dispositio pro speciali haberi debet, quando verificari potest in vna tantum specie *l. fundus qui locatus ff. de fundo instr. l. Quintus §. 1. ff. de auro, & arg. leg. & ibi Bar. Menoch. cons. 71. num. 23.*

8 Insuper quia prędium donatum semel fuit translatum extra filiam donatoris, videtur semper translatibile *arg. l. pater filium §. quindecim ff. de leg. 3. Ripa in l. filiusfam. §. Diui ff. de l. 1. num. 64.* & quando proximior filia donatoris fuit semel exclusa, erit perpetuo exclusa *d. l. pater filium §. quindecim gloss. in c. 2. & ibi Doctores de feud.*

9 Strictius arguitur, quod cum donatio facta fuerit filijs masculis, & eorum lineę masculinæ, & fuerit exclusa filia, quando postmodum vocata fuit linea feminina, si contigisset existentia lineæ femininæ ipsorum masculorum, in hoc casu citra controuersiã veniret dicta linea, exclusa penitus filia donatoris semel exclusa ex ratione prædilectionis masculorum, & eorum lineę vulgatã *l. cum auus ff. de cond. & demonstrat.* & bona in vnam lineam ingressa nunquam exeunt ex illa *Fontanell. dec. 35.* Ergo si admitteretur duplex vocatio, tum lineæ femininę masculorum; & tandem sororis masculorum exclusę, magis grauarentur ipsi masculi, daretur duplex onus, & fideicommissum, & fieret saltus de vna linea ad aliã.

10 Confirmatur præfata opinio contra filiam donatoris ex *Rota decis. 181. p. 11. recent.* vbi testator de *Coronis* deficiente linea masculina Martini, Melchioris, Pauli, & Francisci nepotis ex fratre substituerat filius feminas magis proximiores, decisum fuit huiusmodi feminarum substitutionem non comprehendere Angelicam sororem heredum institutorum, & eadem *Rota nu. 2.* subdit illis verbis: *Idque etiam si omnes feminas proximiores vocauerit de gradu in gradum vsque in infinitum, quia huiusmodi vocatio est intelligenda de omnibus feminis, quæ à præfatis institutis descendunt, cum enim in præcedenti dispositione nulla sit facta mentio filiorum descendentium lineæ masculinæ alterius, quam dictorum quatuor nepotum, vtiq; sequentia verba continuatiua feminas comprehendentia ad eosdem pariter necessario referri debent*, vt probant *Socc. iun. cons. 69. nu. 30. lib. 3. Ruin. cons. 102. n. 11. lib. 2.* Paris. *cons. 18. à nu. 21. lib. 2. & cons. 72. n. 34. lib. 4.*

11 Itaque si filia donantis succederet, oriretur primum absurdum, quod filij magis grauarentur. Præterea persona extrinsecus subintelligeretur. Vlterius multiplicarentur fideicommissa. Insuper relatio non fieret ad proxima, idque esset contra rationem continuati sermonis. Tandem fieret saltus de linea masculorum ad lineam sororis, & sic fieret saltus de linea ad lineam, qui ideo non fit, quia intelligendum est donatorem, vel testatorem potiùs grauasse filios masculos ad restituendam rem donatam proprijs descendentibus, quam descendentibus ex altera linea sororis, vt dixi *respons. lineal. 13.* & alibi.

SVMMARIVM.

1 *Legato censu non debentur census maturati viuo testatore.*

2 *Expenditur* dec. 254. Præs. de Franchis & *resoluitur pro legatario.*

3 *An censeantur legatus vsusfructus, vel dominium census?*

4 *Refellitur* Ripolla.

5 *Clerico relinquente vtensilia ex parte fratris portionem consuetudinariam ad fo(?) stantem an valeat legatum non est dubitandum(?)*

ARTICVLVS XXIII.

Noua dubitatio an Clerico relinquente coniunctis ex parte patris portionem consuetudinariam valeat legatum? & exornatur *dec. 254. Præs. de Frãch.* de legato census. An veniant maturati viuo testatore?

1 CLericus annorum 15. Ciuis Neapolitanus instituendo heredem Ecclesiam legauit suo fratri patrueli annuum censum ducatorum centum cum omnibus vtilitatibus ad ipsum testatorem spectantibus, exprimens legare pro portione cõsuetudinaria super bonis antiquis quam ad ipsum fratrem spectare dixit.

Dubitatum primò fuit. An legatario debeantur census decursi viuo testatore, & non exacti? Et videbatur negandum *ex Peregr. de fideic. art. 49. num. 10. Barry de success. lib. 9. tit. 247. Mantic. dec. 14. Præs. de Franch. dec. 254. Fontanell. dec. 359.* & scripsi *in obs. ad d. decis. 254.*

2 Contrarium verius videtur, quod census maturati viuo testatore, & non exacti non spectent ad heredem, sed ad legatarium idque ex verbis legati census cum omnibus vtilitatibus *ex decis. 88. Surd.* vbi censuit spectat ad vxorem legatariam census, vt supra maturatos, quia legatus erat cẽsus cum omnibus emolumentis propter dictionem vniuersalem, quæ facit, vt in legato veniant, quæ alias non venirent *l. 1. ff. de testam. milit. Rol. à Valle cons. 5. lib. 1.* ita in puncto *Spadazz. in theatro viduili d. quist. 41. num. 61.*

3 Altera dubitatio exorta. Vtrum censeatur legatus nedum census, verum etiam sors ipsa principalis, vel solú legatus vsusfructus vita durante fratris patruelis legatarij, & non dominium? Et vsumfructum censeri legatum probat *Ripoll. var. resol. tit. de iure emphit. c. 7. n. 192. Ciarlin. contr. 879.*

4 Contrarium pro legatario tenent *Mantica dec. 14. Sperell. dec. 177. n. 66.* & contra *Ripoll.* in specie tenet *Spadacch. vbi sup. nu. 37.* qui probat censeri dominium partis principalis legatum.

5 Alia & noua me iudice dubitatio. Vtrũ valeat legatum. Ratio dubitandi est, quia testator erat minor, & existimabat se teneri ex testamento relinquere medietatem bonorum antiquorum iuxta consuetudinem Neapolis, tempore quo Clericus ex testamento non ligatur consuetudinibus, ideoq; videtur nullum legatum *ex Purpur. in l. licet inter priuatos num. 38. C. de pact. Paschal. de patr. potest. p. 3. c. 7. nu. 7. Luca de dote disc. 155. num. 26.* qui omnes firmant, quod si quis putãs se teneri postea instituat heredem, illa institutio est nulla, tanquam oriẽs ex inualida, & inutili causa, & ex falso præsupposito, quod vitiat legatum. Et quia est noua difficultas, maiorẽ deliberationẽ reseruo, At casus est *dec. 1. D. de Frãch. n. 1. et 7.*

SVMMARIVM.

1 *Linealis an sit priuatio maioratus vel fideicommissi ob contrauentionem patris? Distinguitur.*

2 *Pro lineali priuatione quando sit expressa, vel præsumpta mens institutoris.*

3 *Exempla linealitatis adducuntur si pater contrahat matrimonium cum ignobili, vel maculata, aut indigna.*

4 *Per contemptum armorum, & insignium testatoris quid?*

5 *Linealis est priuatio si in casu contrauentionis vocetur certa persona.*

6 *Occurritur* tex. in l. paterfam. ff. de hæred. instit.

7 *Ampliationes, & restrictiones recensentur ad ornatum* decis. 169. Præs. de Franch.

ARTICVLVS XXIV.

Linealis quando sit priuatio maioratus, vel fideicommissi ob cõtrauentionem patris discursus ad illustrationem *dec. 169. Præs. de Franch.*

1 LIncalis an sit priuatio maioratus, vel fideicommissi per contrauentionem inobedientiam, seu inobseruantiam præcepti institutoris maioratus, vel fideicommissi, ita vt etiam priuentur filij, & descendentes, vel personalis, vt non priuentur? Vtilis est indagatio.

Distinguunt alij, quod aut filij veniunt ex persona patris, & excluduntur, si ex propria nequaquam *ex Bar. in l. liberorum ff. de verb. signif. Honded. cons. 78. lib. 1. d n. 41.*

2 Verius alij distinguunt, quod aut adsit voluntas institutoris, vel testatoris expressa, vel præsumpta priuationis filiorum, & tunc sint priuãdi; alias secus, quia erit personalis priuatio, non linealis *Surd. decis. 7. num. 82. Castill. lib. 5. cap. 94. num. 8.*

Quando sit linealis nunc declarandum est. Et sit prima declaratio quando per genera-

nerationem, & naturalem propagationem filius, seu alius descendens est comprehensus in contrauentione à patre commissa, & & tunc quia in descendente inest caro, & sanguis, ex dispositione testatoris prohibitus censetur ad succedendum, quia deriuat à sanguine infecto, & linealis censeri debet exclusio.

3 Exemplum est, quando institutor maioratus præcepit sub pœna priuationis, ne successor contrahat cum persona maculata descendente ex Iudæis, seu Saracenis, & Hæreticis, vel cum ignobili, vel alia persona ex generatione sibi odiosa, & tunc est linealis priuatio *Mier. de maior. p. 2. q. 4 illat. 8. nu. 3. & seq. & par. 4. q. 22. num. 44.* Vel si testator prohibuisset ne matrimonium contrahat successor cum propria concubina, vel aliter indigna *Larea dec. 51. num. 43.*

4 Idem si appositũ sit onus assumendi cognomen, & arma institutoris, tunc per contemptum excluditur descendens *Parif. conf. 19. lib. 2. num. 83. Fusar. q. 447. n. 6.* quia dicta conditio tendat ad conseruationem honoris ipsius, spernens talem conditionem maxima iniuria afficit institutorem *Parif. vbi sup. Marta de success. p. 4. q. 12. art. 9. n. 11.* & tale odium ex iniuria est vti vitium reale in linea circa patrem, & descendentes ab odioso *Parif. & Fusar. vbi sup.*

Ampliatur quando vocatus est filius contemplatione patris, quia tunc patris contrauentio nocet filijs, & priuatio ad filium extenditur *Peregr. art. 18. num. 32. Fusar. quæst. 875. num. 4.*

5 Vel quando in casu contrauentionis vocatus est nominatim aliquis ex his, qui sunt ex descendentibus contrauenientis, quia tunc si in casu contrauentionis substituta sit persona certa, hæc succedet exclusis liberis, & sic per contrauentionem erit realis, & linealis priuatio contrauenientis *Alex. Raudens. de analog. lib. 1. c. 37. n. 121. Ruin. conf. 109. lib. 2.*

Extenditur si vocati sint filij sub conditiõe, si pater non contraueniat, quia si contrauenit, exclusi sunt liberi *Surd. decis. 101. num. 7.*

6 Nec obstat *tex. in l. paterfam. ff. de hær. instit.* vbi non licet priuare aliquem successione hæreditatis propter culpam alterius in contrafaciendo ibi, *Cum nemo alterius facto hæreditati neque alligari, neq; exhæredari possit.* Quia debet intelligi, quando vocatio omnium in finuatorum foret pura, & ademptio hæreditatis post ius quæsitum conditionalis, si contrauenians, & in vim pœnę si aliquid fecerint, vel non fecerint instituti, quia si vnus eorum contraueniat, non præiudicat alteri, quia succedere possit, si obediant præcepto testatoris. Secus vbi à principio institutio, vel substitutio sit à principio sub conditione potestatiua alterius *Surd. vbi sup. Honded. cons. 58 lib. 2.*

Idem si pater adimpleat pro parte grauamen, seu conditionem, quia non adimplens omnia, debet successione priuari *l. quamuis ff. de cond. & demonstr. Surd. dec. 7. & 194. num. 13.*

7 Restringe si filius vel descendens antequam pater sit inobediens, nascatur, sicut si idem antequam contrauenisset habuisset filium *Molin. lib. 4. de primog. c. 71. num. 55.*

Quando pater, & filij sunt vocati an patris contrauentio noceat filijs? Distinguit *Fusar. q. 575.* si pater, & filij sũt ordine successiuo dispositiuè vocati, & tunc filijs non nocent patris contrauentio *ex Peregr. artic. 18. num. 28. Prasf. de Franch. dec. 169.* Ampliatur si filij successiuè post patrem sunt vocati, & pater antequam succedat sit priuatus sub aliqua conditione *ex Franch. vbi sup.* Nisi filij in vtroque casu contemplatione patris sint vocati *Peregr. num. 32.* Si testator instituat aliquem, & ei substituat Titium, & Titio eius filios, & postea in codicillis adimat substitutionem de Titio, non censetur adempta de eius filijs *Peregr. n. 33. Fusar. num. 8. & seqq.* vbi refellit *Menoch. cons. 724.* Si pater, & filij sint coniunctim vocati tũc nec patris contrauentio nocet filijs *Peregr. n. 29.* Nisi testator omni modo melius voluerit seruari cõditionem, vt *Fusar. n. 14.* Si pater occidit grauatum an filij dispositiue uocati succedant? Videatur *Honded. cons. 55. lib. 2.*

In maioratibus in dubio ob contrauentionem patris nõ censentur exclusi descendentes, quia unusquisque iure proprio succedit, & tot sunt uocationes, quot personę *Gratian. disc. 751. à num. 23. Molin. de primog. lib. 4. c. 15. num. 88.*

SVMMARIVM.

1 *Masculi ex fœmina nupta in familia an excludant substitutum proximiorem de familia?* Fusarius stat contra substitutũ.
2 *Distinctio* R. de Marin.
3 *Substitutus de colonello familiæ testatoris excludit masculum de fœmina nupta in agnatum alterius colonelli.*
4 *Si fœmina nupsit in substitutum de familia, cum onere dimittendi suum maioratum suo fratri; vtrum masculi ex ea teneantur dimittere maioratum?*
5 *Ponderatur circumstantia pro secundogenito, quia testator ordinauit matrimonium cum primogenito.*

ARTI-

ARTICVLVS XXV.

Masculi ex fœmina nupta in familia an excludant proximiorem de familia substitutum? Expenduntur *Fusar.* & *Reg. de Marin.*

1 INgens est difficultas. Vtrum masculi ex fœmina nupta in familia succedant in fideicommisso, vel maioratu pro descendentibus masculis, & linea masculina ordinato cum exclusione substitutæ alterius lineæ de domo? *Fusar. de fideic. q. 404. nu. 18.* tradit masculos ex fœmina, & agnato venire; quia in eis omnes conditiones, & qualitates verificantur, sunt enim descendentes masculi, & bona remanent in familia; & cũ casus contigisset super testamentis DD. Camilli, & Ioannis Pauli de Coradellis fratrum, qui eisdem verbis testamenta concerperant faciendo fideicommissum, & ponendo in conditione masculos descendentes ex fratribus, & sic successiue deueniende in hæredem masculum, vt bona conseruarentur in familia *Fusar.* consuluit descendentes masculos D. Iuliæ filiæ D. Andreæ Coradelli, & nuptæ in D. Laurentium Coradellum admittendos esse excluso D. Horatio descendente ex altero fratre, *ex Cravett. cons. 831. & 877. Alba. cons. 86. Peggio cons. 63.* qui ita dicit iudicatum.

2 Dato fideicommisso pro perpetua bonorum conseruatione in familia, & cum expressa fœminarum exclusione *R. de Marin. resol. 131. n. 19. lib. 1.* distinguit, an substitutus de familia sit de fideicommittentis familia effectiua, & sic de descendentibus. Vel de collaterali contentiua. Et primo casu substitutum succedere exclusa prorsus vltimi possessoris filia, & à fideicommittente dependente, licet vni de familia nupta, & præsumenda sit voluntas fideicommittentis, vt ad posteros suos bona sua peruenire debeat, & ita de anno 1627. practicatum refert sententia Sacri Consilij mediante exclusa fœmina nupta vni de familia, non tamen à fideicommittente descendenti. In secundo casu quando masculus de familia ex substitutione venire prætendens est de familia fideicommittentis contentiua, succedit fœmina excluso masculo proximiore de familia ex *Mantic. de coniect. lib. 8. tit. 12. nu. 101. Cravett. d. cons. 831. & 899.*

Comprobat eandem distinctionem *Fusar. q. 352. num. 14. in fine, ibi, Peggius Alba Crau. & Peregr. loquuntur in casu, quando erant vocati proximiores de familia, & volunt natos ex fœmina nupta in agnatione præferri. Circa quod aduerte, quod ibi erat vocata familia contentiua, quod si essemus in casu, quod familia effectiua esset vocata, forsan contraria sententia esset verior.*

3 Præterea dicimus, quod si vocatus sit aliquis de colonello grauati, & fœmina descendens ex grauato nubat in masculum de familia alterius colonelli, hoc casu matrimonium huiusmodi contractum nihil prosit ad exclusionem substituti, & masculus ex eis non excludat substitutum de colonello grauati *Paris. cons. 1. lib. 3. nu. 59. Rouit. cons. 17. lib. 1. num. 14. Raudens. lib. 1. resp. 3. nu. 25. Capan. de fideicom. ar. 4. inspect. 1. nu. 15. Marius Albergh. inter cons. Fusar. cons. 18.*

4 Contigit dubitari in casu quo testator carens liberis diuisit sua bona in testamento inter duos fratres patrueles, & ordinauit, quod deficiente linea masculina succedat alter frater patruelis, vel primogenitus ipsius pro tempore, sed quod bona obuenta primo loco ad ipsum postmodum deuenirent ad suum secundogenitum. Euenit, quod filia fratris patruelis nupsit cum primogenito alterius fratris patruelis substituti. Ex dicta fœmina vti primogenito filio fratris patruelis nupta susceptus est masculus: quæritur, an dicatur defecisse descendentia masculina fratris patruelis defuncti, ita quod succedat substitutus primogenitus alterius fratris patruelis, cum onere restituendi bona sibi obuenta primo loco ex institutione?

Ratio difficultatis est, quia non sumus in casu quo fuit substitutus descendens fideicommittentis, & proinde fœmina nupta in familia facit deficere conditionem fideicommissi, nec dicitur quis decessisse absque liberis masculis. Præterea dum masculus fuit susceptus ex fœmina hæredis grauati nupta in agnatum non dicitur euenisse ille casus simplex, quo successit primogenitus per deficientiam lineæ masculinæ, sed casus mixtus à testatore non expressus, nec potest dici defecisse descendentes masculos de familia in casu, de quo agitur ex linea mixta, scilicet vna descendente ex instituto mediante fœmina in primogenito substituto nupta, & alia ex substituto prouenienti, prima prodest, altera nocet, quapropter non comprehendatur casus mixtus in dispositione testatoris, & potior sit, & attendatur illa, quæ prodest latè scripsi in *tract. artic. 9. num. 43.*

Contrarium extra controuersiam est verius *Paul. Leon. cons. 23. num. 28.* vbi testatrix vocauit lineam masculinam suarum filiarum, & quia vna neptis nupsit in agnato eius-

eiusdem familiæ masculorum descendentiū ex filiabus, prætendebant masculi ex dicta fœmina nupta in agnatione præferri masculis ex masculis, *Paul. Leon.* consuluit pro masculis ex masculis, & ad oppositionem pro parte masculorum d. fœminæ in agnato nuptæ respondet sub *n. 28.* dicens, hoc argumentum esse verbale, & apparens potius, quam essentiale, dum masculi ex fœmina nupta in agnato non erant de descendentibus ex linea masculina, sed ex linea masculina patris sui, & consultationi *Pauli Leon.* se subscripserunt *Rimin. iun. Simon de Pret. Franc. Turzan.* vt in subsequentibus *consil. 24. 25. & 26. eiusdem Pauli Leon.* addo quæ fusè scripsit *Marius Albergh. inter consilia Fusarij cons. 18. per tot.*

Accedit, quod linea masculina inchoatur à masculis, & continuat in masculos, cum autem peruenerit ad fœminam, statim finitur, siue corrumpitur emittens eam extra se, vnde alia noua formatur, ac producitur, quæ fœminina appellatur, & ex ea descendentes etiam masculi dicuntur de linea fœminina aui, siue alterius Ascendentis materni, non autem de masculina *l. pronunciatio cum l. seq. per verb. signif. & ibi glos. Menoch. cons. 205. num. 8. & 38. Peregr. artic. 26. num. 29. Gratian. disc. 901. à nu. 22. Rota Rom. dec. 415. p. 11 rec. num. 12. & 13.*

Strictius arguitur, quod testator prohibuit concursum bonorum tam ex institutione, quam ex substitutione obuenientiū, & disposuit, quod postquam in primogenitum substitutum bona grauati peruenirent teneatur dimittere illa bona, quę primo loco ex institutione, & prima vocatione habuit ad fauorem sui secundogeniti, sicut prohibitus est concursus duorum maioratuum, quæ prohibitio concursus est linealis, qu'la bona non deueniunt ad filiū ipsius substituti, quem forsan haberet, sed ad fratrem suum secundogenitum, prout testator expressè cauit, vt restituantur fratri secundogenito, & sic transeunt de linea ad aliam fratris lineam, dum quilibet frater constituit suam lineam, idque causa prouidendi alteri lineæ, & erigendi aliam domum in capite alterius, veluti secundogeniti, & cū fructibus, & redditibus bonorum, vt ipse primogenitus, & secundogenitus separatim alimentari possint, & distinctè illustrari, & conseruari, quo casu maioratus quem dimisit primogenitus transitum faciet ad aliā lineam scilicet secundogeniti, nec in eo succedent filij, nec alij descendentes ex linea primogeniti, quos aliunde prouisos considerauit institutor ita *Castill. cons. c. 178. Larrea q. 51. to 2.* Quia eadem causa, & ratio exclusionis, seu ademptionis, quæ militat in patre primogenito, militat in filijs in fauorem patrui, seu secundogeniti dum ex maioratu per patrem electo, & retento ex eius bonis iam subuentum, prouisum, atque succursum fuit patri, & filijs, & descendentibus, & nedum ratio prohibitionis est linealis ex præsumpta mente testatoris, verū etiam in casu de quo agitur adest prohibitio linealis expressa per testatorem, seu institutorem, quia mandauit transitum ad aliam lineam secundogeniti *Roxas de incompatibil. p. 7. art. 6. nu. 50. & seqq.* & scripsi *in tract. de linea de Incompatibilitate maioratuum.* Et per diuisionem bonorum inter filios, vel diuersos successores multiplicatur familia, non per vnum solummodo, sed per plures, & multiplicentur nobiles.

5 Certius dum testator ordinauit, vt fœmina nuberet cum d. primogenito, & nihilominùs cauit, vt dimitteret prima bona secundogenito. Et hic obtinuit.

SVMMARIVM.

1 Linealis an sit priuatio à successione propter hæresim?
2 Distinguitur inter maioratum antiquum, & nouum.
3 Linealis est priuatio maioratus ex Regia donatione descendens.
4 Linealis est priuatio maioratus ex Regia facultate descendens.
5 Institutor an possit priuare possessorem in casu delicti?
6 Quid in primogenitura ex priuata facultate.
7 Occurritur R. Ronit. in cons. 1. lib. 1.
8 Quid in filijs natis ante commissum crimen?
9 Quæ differentia sit inter hæresim, & crimen læsæ Maiestatis, & refelluntur Peregr. Montan & alij.

ARTICVLVS XXVI.

Linealis an sit priuatio successionem ob crimen lęsę Maiestatis Diuinę, & humanę? Et quę differentię sint inter hęc crimina refelluntur *Peregr. & Montanus.*

1 Priuatio à successione quacumque ob delictum hæresis à parentibus commissum postquam nati sunt filij non est linealis, sed personalis in prima, & secunda generatione, & vltra non extenditur *c. vergentis de haret. c. statutum §. hoc sanè de haret. in 6. l. quisquis §. filij C. ad l. Iul. Maiest. Castill. lib. 7. c. 103. n. 3.*

Ratio decidendi redditur difficilis, & Bar-

Barbos.in c.fine culpa de reg. iur.in 6. resoluit, quod ita determinatur in iure ob bonum publicum.

2 Si maioratus est antiquus nempè institutus, & erectus ante delictum ab Ascendente, vel à Transuersali, vel à quolibet extraneo, tunc filius possessoris incidentis in crimen hæresis non priuatur successione maioratus, cum non capiat à patre, vel ab Auo delinquente, sed à primo maioratus institutore *Molin de primog.lib.4.c.11. à nu. 51.* & ibi etiam *Additionatores.*

3 Si bona maioratus ex Regia donatione procedunt, tunc ob crimen læsæ Maiestatis ad Regiam Coronam reuerti debent, & delictum patris institutoris ad filios, & nepotes, & ad omnem eius posteritatem extenditur *Molin. vbi sup. num. 42. Censal ad Peregr. artic. 31. vers. Tertia conclusio ex R. Salern. decis.50.*

4 Distinguendum item est inter primogenituram institutam iure proprio ex priuata facultate, & ordinatam cum facultate Principis Supremi habentis conditionem, *quod nullo modo eidē Cameræ præiudicare intendimus in casu deuolutionis, caducitatis, & confiscationis, &c.* Et in hoc casu primogenitura sic qualificata ordinata confiscationem impedire non potest, sed confiscatio locum habet in perpetuum in præiudicium omnium, & quorumcumque vocatorum *Molin.de iustit disp.582.& 657.n 2.* ibi. *Proinde si aliquis ex successoribus in aliquod ex illis tribus criminibus incideret, confiscatur maioratus, eoque priuantur cæteris ad eum vocati, Sanch. in præcept. decalog lib. 2.c.18. nu.41. Censal.ad Peregr.de fideic. art. 31. ad num.35.* Et instituēs maioratum fisco applicat bona maioratus in casu talium delictorum, scilicet hæresis, læsæ Maiestatis, & sodomiæ.

5 Et priuatio in casu delicti non potest apponi per institutorem primogenituræ vigore d. facultatis Regiæ erectæ ad impediendam confiscationem *Molina de primogen.lib.2.c.12.num.57.*

7 Aliud est in primogenitura erecta ex priuata facultate, quia non confiscatur maioratus in præiudicium aliorum vocatorū propter delictum alicuius ex vocatis *R. Salern.dec.50.* quia primo casu primogenitura dependet à licentia, & ob conditionem, & reseruationem confiscationis nullum ius quæritur vocatis, nisi sub d. conditione quatenus casus confiscationis non eueniret *Cutell.de don.disc.1.special.8.nu.5. Buratt.decis.246.nu.8.* Et distinctionem latè comprobat *Censal. vbi sup.*

7 Neobstat *R. Rouit. conf.1.à num.50. lib.1.* volens in terminis concessionis feudi cum clausula *Fidelitate Regia semper salua* apposita in priuilegio concesso super feudo, quod sequuta infidelitate vnius cesset tātummodo eius respectu priuilegium, non autem quoad alios ad feudum vocatos. Quia ipse loquitur in feudo, & re diuersa. Imo in eo distinguitur, si feudum est antiquum, tunc propter felloniā ab vno in personam Domini commissam ille eiusque descendentes omnes, & agnati vsque ad tertium gradum priuantur feudo admissis agnatis in 4. seu vlteriori gradu existentibus *c.1. §.denique qua tunc prima causa benefic. amitt.* Si vero feudum est nouum, tūc ob d. felloniam delinquens, & eius descendentes, & omnes agnati remanent priuati, & feudum in perpetuum reuertitur ad Dominum *Farin. de delict.& pœn. q 25.num.91.* Vlterius in casu *Rouiti* omnes, & singuli Familiæ Sanseuerinæ in præcedentibus inuestituris erant æqualiter vocati, illisque originaliter purè ius quæsitum erat independenter ab alijs, ac proinde clausula *Fidelitate semper salua* in priuilegio superueniēte inserta ius quæsitum ex forma inuestiturarum illis tollere non poterat.

8 Filij reorum læsæ Maiestatis diuinæ, vel humanæ ante delictum nati an patiantur pœnas *l.quisquis §.1.C.ad l.Iul. Maiest.* Hanc quæstionem tangit *Reg.de Marin.lib.2.resol. 95.* & negātem probat opinionem, quia isti non procedunt ex radice infecta. Et iudicantur vt ex alio patre nati. Et si quis natus fuisset antequam Adam peccasset vtq; peccatū originis nō contraxisset, sic decisū refert *Farin.q.116.nu.9.* & iudicasse pluries Rotam refert *de Marin.* addo *Censal. ad Peregr.art.31. Massin.de confiscat.q.4 n 83.*

Æquiorem pro filijs vocat opinionem *R.de Ponte cons. 50. lib. 2.* Sed contra ipsos semper in Regno practicatum testatur dicti *cons. de Ponte* non meminit *de Marin.* Et quatenus *nu.7.* pro filijs referat iudicatum in R.Camera, illam decisionem fuisse tradit in terminis fideicommissi gentilitij, in qua specie est diuersa ratio, cū filij admittantur ad fideicommissum, ex eo quia cū sit prohibitum alienari, consequentèr non subiacet confiscationi, vt latè *Censal.* & alij in principio allegati. Si agatur de succedendo Ascendentibus collateralibus, matris, & extraneis, & hoc casu amplector partes filij. Si de succedendo patri, & auo, & maturius erit cogitandum.

9 Differentia solet assignari inter crimen læsæ Maiestatis Diuinæ, & humanæ circa confiscationem bonorum, scilicet, quod in delicto læsæ Maiestatis humanæ fiscus domini territorij non occupat bona sui territorij, ita *Peregr. de iur.fisc.lib.5.tit.1.n.138, Guazzin.de confisc.limit.13. conclus. num.11,*

Mon-

*Montan.de regal. tit. de bon. committ. incest. nupt.num.*16.*Bottiglier de success.theor.* 110. *num.*23.*Massin.de confisc.q.*43.*num.*19.

Contrarium tenent *Butrius in c. postulasti de foro compet.Caball. resol.*118. *Antonell.de loco legal.lib* 3.*c.fin. q.* 1. *Luca de regal. disc.* 148.*& seq.Rota fusè dec.* 536. *p.* 14 *recent.* Quādo enim confiscatio fit ipso iure, & nō ex dispositione statuti fiscus occupat bona sui territorij latè *R. Latro cōsult.*131.*n.*31.

SVMMARIVM:

1 *Linealis reciproca substitutio an inducatur ex dictione distributiua* cuiuslibet, *& similì apposita in vocatione descendentium?*
2 *Pro lineali reciproca* Fusar.
3 *Idem in concessione feudi* Peregr.
4 Rota Rom. *laudat* Fusar. & Peregr. *& alios.*
5 *Contrarium ex* Fachin.Bellonus.
6 Farin.& R.de Marin.*quid sentiant?*
7 *Quid per dictionem* cuiuscumque?
8 *Dictio* Alter *importat reciprocam.*

ARTICVLVS XXVII.

Linealis substitutio reciproca an inducatur per dictionem distributiuam *cuiuslibet*? Vel *cuiuscumque*? Aut *alterius*? Expenduntur *Fusar. Peregr. & Rota Rom:*

1 INgens articulus est. An reciproca de linea ad lineam inducatur, si quis post mortem Annæ, & Catharinę sororum substituat earum,& cuiuslibet earum filios,vel filias,in casu quo vna soror decedat absque liberis, vt filij alterius sororis succedant materteræ. Vel potius substitutio censeatur discretiuè facta, ita vt filij vnius censean-
2 tur substituti propriæ matri? Et *Fusar.cōs.* 108.consuluit pro reciproca de linea ad lineam,idque ex natura distributiuæ, quæ distribuit actum vnicuique insolidum, non per partes *l. non distinguemus §. cum plures ff.de arbitr.*

3 Idem in feudo si concessio facta sit fratribus,& cuilibet eorum pro se,filijs, & descēdentibus; nam defecta linea vnius succedit linea alterius ob distributionem *cuilibet* probat *Peregr.cons.*30.*lib.*1.*n.*12.Et quando feudum concessū est duobus fratribus pro se, & liberis,quamuis videantur liberi discretiuè, & separatim vocati scilicet ad proprioriorum parentum portionem, itaut deficiente linea vnius fratris: portio illius non pertineat ad lineam alterius,& ad Dominum reuertatur.Nihilominus si adiecta essent ea verba, *Vt vnus alteri succedat*, vel *cuilibet eorum* tunc deficiente linea vnius fratris sit locus alteri *Ias. in l. si mihi, & Titio circa finem ff.de verb.oblig. Sperell. decis.* 152.*num.*95.*Ruin.cons.*159.*nu.*1.*lib.*1. *Paris. cons.*6.*num.*13 *lib.*1.*Pereg.d.cons.*30.*& cons.* 24.*lib.*2.*& cons.*21 *lib.*3.

4 Et *Zarat.in decis.*15.*Rotæ Rom.* recenset similem casum per verba sequentia, *Quos filios masculos dictorum institutorum, & cuiuscumque ipsorum nepotes, & descendentes masculos per lineam masculinam inuicem substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum.* Et dicta verba importare reciprocā linealem expressam probat ex verbo *cuiuscumque*, quod tribuit actum vtrisque insolidum,& determinat reciprocam solidalem inter omnes descendentes ex *Fusar. d. cons.* 108.*Peregr. cons.* 30.*lib.*1. *Gratian. discept.* 285.*num.*8.

5 Contrarium ex *Fachin. lib.*7. *contr. c.*64. *Cephal.cons.*345.*Gabriel cons.*70.*lib.*1. tenet *Bellon.de iur.accr.c.*6.*q.*38.*n.*110.vbi quod si distributiua refertur ad descendentes tunc attribuit partem,quam primus recepit *Aleiat.cons.*36. *lib.*1. & distributiua intelligitur discretiuè apposita addo *Rotam Rom.*
6 apud *Farin. dec.* 466. & apud *Seraph. decis.* 1023. quem sequitur *R.de Marin.lib.*2. *resol.* 89. *Odd.cons.*45.*Consil.Rosa consult.* 41.

7 Fortius procedere ait *Bellon.* si dictum esset,& *quibuscumque eorum filijs, & descendentibus*, quia dictio *quibuscumque* est collectiua,non distributiua *Peregr.d. cons.* 30. *num.*10. *lib.* 1. & dictionem *cuiuscumque* discretiuè intellexit *Rota Rom.vbi sup.*

Idem si dictum esset *pro se, & vtriusque eorum filijs, & descendentibus*, quia dictio *vterque* est collectiua,non distributiua,ideo non potest ius accrescendi inducere *Ruin, cons.*47.*lib.*1.*num.*5.

8 Secus si dictum esset pro se,& filijs,& descendentibus *alterius* eorum, quia importat solidalem substitutionem *Paris. cons.* 6. *lib.*1.*num.*16. dictio enim *alter* vti distributiua significat fuisse concessum feudum nō solum filijs vnius, sed etiam alterius, ita *Bellon.vbi sup.*

Aduersus *Fusarium in d.cons.*108.ego arguo ex eodemmet *in tract.de fideic. qu.*475. *num.*14. qui negat de linea ad lineam, si substitutio facta sit eisdem, ac cuilibet ipsorum filiorum, & descendentium,quia hæc verba intelliguntur discretiuè referendo singula singulis, scilicet vt cuilibet descendenti intelligantur substituti proprij cu-

iuslibet filij, & descendentes *Rota Rom. decis.466.num.2 p.4.* Et idem *Fusar.nu.15.* ampliat quando substitutio erat facta his verbis, *& eos, & cuiuslibet eorum liberos masculos legitimos in stirpes, & non in capita, ad inuicem, & vicissim substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum,* quia nec inter descendentes inducitur reciproca de linea ad lineam *Menoch. cõs.730. num.4 & per tot.Caroll.dec.105.& 109. Rota decis.472.p.14.recent.num.15.*

Aduersus *Peregr d. cons. 30. lib.1.* consulentem pro reciproca propter verbum distributiuum *cuiuslibet* adduco eundem *Fusar.d.q.475.num.44.* ibi, *Contrarium tamen mihi visum fuerat verius in eadem causa Antigona in qua & ego vna cum D.Peregr.consulebam, sed alijs motus fui rationibus, & hanc sententiam etiam reprobant Odd.cons.45.num. 34.& 45.& cons. 46. Rota Rom. apud Farin. dec.466.nu.2.* & ibi erant fortiores termini dictum enim fuerat, & cuilibet ipsorum substituit eorum, & cuiuslibet ipsorum filios idem tenet *Rota apud Seraph. dec.1023. num.3.*

Quoad *decis.15.Rota penes Zarat.* ibi Rota non figit pedes in opinione *Fusarij*, & *Peregr.* vt ibi videre est.

SVMMARIVM.

1 *Masculis de linea relictis alimentis, vtrũ commoditas ipsorum sit obnoxia creditoribus? Laudatur* Bal. *negans.*

2 *Super alimentis non potest transigi, nec contrahi.*

3 *Contrarium resoluit* Rota Rom.

4 *Commoditas alimentorum venit in hypotheca.*

5 *Occurritur iuribus contrarijs.*

ARTICVLVS XXVIII.

Masculis de linea relictis alimentis, an commoditas ipsorum veniat in hypotheca? expenditur *Baldus*, & refutatur.

1 Linea masculina testatoris substituta in perpetuum eum hac lege, vt masculi sint vsufructuarij, & bona censeantur relicta pro honesta masculorum sustentatione, & habeant, vnde cum decore viuant, pulchra est dubitatio. Vtrum creditores masculorum possint exequi facere super fructibus?

Ratio dubitandi est ex notabili doctrina *Bal. in l. legatum in annos in. 2. lectura vers. quidem tenetur ff.de capit.diminut.* vbi inquit esse cautelam, vt relictum, vel promissum declaretur pro alimentis, & in causam illorum, ne subiaceant creditoribus ex *d.l.legatum R.Sanfelic.in praxi sect. 60.nu.32.* & firmat doctissimus *R. Consil.D.D. Io: Chrisost. de Vargas Machuca decis.53.num.121.*

2 Facit *l.cum hi ff.de transact.* & *l.de alimentis C. eod.* vbi transigi, & contrahi non potest super alimentis *Surd.de alim. priuil.55. & seq.* Et ius alimentorum, & vsusfructus est personale vnde non potest cedi, nec alteri assignari *Bar.in l.cum Titio ff.ad l.falcid.*

3 Contrarium dico verius, adhuc si ageretur de alimentis legatis, quia cum debeantur legatario iure actionis, potest cõmoditas ipsorum exequi ad instantiam creditorum, vt expresse *Rota decis.251. p.1.rec. Vrsill.c oneluf.legali 85.n.11.lib.1.Merlin.de pignor.lib.2.tit.1.q.23.* vbi rationem assignat, quia commoditas alimentorum cedi potest vt ex *Rota vbi sup.* & *Fabian. de Monte de empt. & vendit. 4.q. princip. qu.21.num.53.* idem *Merlin.*

4 Et commoditas vsusfructus penes debitorem existens venit in hypotheca, & obligatione bonorum *Menoch.cons.1022.num.1. Ciriac.contr.319.num.22.*

5 Non obstant *d.l.cum hi, & l.de alimentis,* quia procedunt dicta iura in fauorem eius, à quo sunt relicta alimenta. Secus ad fauorem tertij *Surd.tit.8. priuil.16.* ita *Merlin. vbi sup.*

SVMMARIVM.

1 *Ex prohibitione alienandi an inducatur substitutio de linea ad lineam?*

2 *Quid si vocatio sit facta nomine collectiuo?*

3 *Addubitationes super decisione Rotæ Rom.*

4 *Expenditur* Fusar. *in tractatu varius.*

5 *Linealis reciproca facilius inducitur per substitutionem aliorum post finitam lineam.*

6 *Refertur decisio nuperrima Sacri Consilij pro reciproca de linea ad lineam.*

7 *Argumentum reciprocæ ex substitutione descendentium in vsufructu.*

8 *Ius accrescendi habet semper locum in vsufructu etiam post portionem quæsitam.*

ARTICVLVS XXIX.

Reciproca fideicommissaria de linea ad lineam an ex dictione collectiua, & prohibitione alienandi inducatur? Expenditur

tur decisio Rotæ, & de illa addubitatur. Refertur nuperrima decisio S. C. Neap. pro d. reciproca. Et pulchra coniectura, quia descendentes sint substituti vsufructuarij.

1 FRequentiores in subsellijs sunt quæstiones lineales. Vtrum ex dictione collectiua *descendentium*, & prohibitione alienationis ad effectum perpetuæ conseruationis bonorum in descendentibus inducatur reciproca de linea ad lineam?

Scio *Rotam Rom. in dec.411.p.14.* quam allegaui *in resp. 5. lineali in fine*, fusè pro coniectura reciprocæ de linea ad lineam probare, illam induci ex prohibitione alienandi. Et ex vocatione hæredum nomine collectiuo concepta, si testator voluit, quod bona perpetuis futuris temporibus apud suos hæredes, & descendentes permanere debeant, vt *num.4.* ibi,

2 *Et proinde propter necessitatem implendi voluntatem testatoris dicendum est fuisse inductum fideicommissum reciprocum, nedum inter descendentes cuiuslibet Columnelli, sed etiam de linea ad lineam; quia alias si deficiente linea prædium ad extraneos transire posset, non resultaret effectus conseruationis perpetuæ penes suos hæredes in infinitum, quam testator præuia prohibitione strictissima alienationis adeo enixè optauit, & voluit, vt per hanc rationem concludunt in his terminis Ruin. cons. 151.num.7.lib.2.Dec.cons.38.nu.6.& ex conclusione prædicta Fusar. d. cons.154. num. 18. plenè Altograd.cons.92.num.7.lib.1 & cons. 80.nu.63.lib.2.Io:Bapt. Spada cons.237. n.1. vbi quod sæpius modernis temporibus ita decisum fuit, & num.14. lib.3. Peregr. cons. 62. num.16.lib.1.& de fideic.art.3.nu.76.& 77. ibi de veriore opinione testatur Gratian. disc. 828.num.43.Rota dec.649.nu. 3 p.4.to.3.& dec.18.n.25.p.10.recent. Quod eo fortius procedere visum est, quia concurrunt in præsenti coniectura idem suadentes Decian. in resp.3.n. 48.lib.3.Eugen.cons.21.n.19. lib. 2. vbi quod vnica coniectura sufficeret, quod firmat etiam Castill.dec.25.nu.23.lib.1. Mantic. de coniect. lib.7.tit.5.n.15. Rota coram Duran. dec.451. n.4. & in Romana fideicommissi de Maximis 22. Martij* 1659. Et prosequitur verbis sequentibus eadem Rota.

Vocatio cum est concepta nomine collectiuo hæredum cum dictionibus in infinitum, quæ nedum successiuam temporis remotissimi seriem importat, sed etiam perpetuitatem, & propter nominis collectiui pluriũ graduum inter omnes sub nomine illo comprehensos fideicommissi reciproci coniecturam inducit Ioseph Ramon. cons.100.n.63 Surd.cons.336. vbi quod quando cum nomine collectiuo concurrit verbum tractum futuri temporis importans hæc conclusio ab omnibus approbatur Fusar.cons 154. num.19.& per tot. Altograd.d.cons.92. nu.8. lib.1.Gratian.disc.828.n.44. Rota d. dec. 18. num. 11.p. 10.recent. prohibitio ea realis in prædium directa, non in personas quod ad inducendam reciprocam de linea ad lineam ponderat Paris.cons.90.num.43.lib.2. Altograd. d.cons.92.num.32.Peregr. d.art.13. num. 81. & 82 Gratian.num.41. & 45. Rota in Romana Palatij de Capranica 6. Martij 1665. Et postmodum *Rota num. 14.* ita prosequitur.

Vnde non obstat quod dum voluntas testatoris conseruandi prædium vt supra, impleri potest per fideicommissum reciprocum in qualibet linea hæredum, non sint multiplicanda grauamina, & extensio de linea ad lineam iuxta dec.Seraph. 1023. Quoniam hoc procedit in simplici vocatione plurium personarum absque verbis tractum temporis importantibus. Non autem vbi concurrant d. verba perpetuo futuris temporibus, & coniecturæ vrgentes de quibus supra. In quibus terminis non dicitur satisfactum voluntati testatoris, nisi admissa reciproca de linea ad lineam vt in specie respondet Altograd.d.cons.80.num.69.Castill.dec.25.n. 28.Rota dec.467.num.10.p.5.recent. & in Bononien.Bonorum 27.Ianuarij 1662. Hactenus *Rota.*

3 Tutas nequaquam puto assertiones Rotę pro reciproco lineali fideicommisso tam descensiuo, quam per transuersum ex dictione collectiua cum perpetua conseruatione bonorum inter descendentes, & prohibitione alienandi. Regulariter etenim reciproca fideicommissaria non inducitur, nisi expressis verbis legatur, vel coniecturæ sint vrgentes, & necessariæ illam inferentes, vt ex *Peregr.d.art.13.nu.4.& 73.Fusar. q 471. num.1.& alijs Rota coram Celso dec.376* vbi quod debent concurrere illa tria requisita, quod omnes sint vocati, quod sit facta substitutio vltimo, & quod in tota hæreditate. Et quod nec ex prohibitione alienandi inducatur reciproca ex *Fusar. cons. 17. Ruin. cons.121 lib.2.Et Peregr.d.n.77.* refert iudicatum contra reciprocam fideicommissariam non obstante prohibitione alienandi. Nec ex dictione collectiua indnei rradit idem *Peregr.cons.43.lib.2.& in tract.art.13. num.72.*.

Obseruandum est in specie linealis reciprocæ, non iudicandum esse pro reciproca, quando Doctores tradũt aliquid pro coniectura reciprocæ de linea ad lineam. Puta *Fusar.in cons.154.nu.18.* refert coniecturam

pro reciprocâ de linea ad lineam, si in substitutione dictum fuit, quod bona transeant de descendente in descendentem. Quia vna coniectura non sufficit ad inducendam hãc reciprocam. Vnde idem *Fusar. in tract. d. q.* 475. negat reciprocam, etiam si descendentes in infinitum sint substituti, sed discretiuè, & descensiuè inter singulos de vna linea, non reciprocè.

4 Et *Fusar. vbi sup. nu.* 28. tangens quæstionem. Quando testator dixisset, quod bona semper transeat de liberis in liberos, de vno in alium, & apposita essent verba denotantia perpetuitatem, quo casu videtur inducta reciproca, cum alias effectus consideratus à testatore non posset babere locum, nisi mediante fideicommisso descensiuo, & per transuersum de linea ad lineam ex *Ruin. cõs.* 151 *lib.* 2. *& alijs.* Nihilominus *num.* 29. ita resoluit. *Sed contraria opinio tenenda est, quod adhuc per transuersum non inducatur reciproca de linea ad lineam, sed solum descensiuè*, & ita ait consuluisse *in cons.* 28. *&* 82. & pluries fuisse iudicatum.

Insuper idem *Fusar. num.* 42. quærit; quãdo testator institutis filijs, & substitutis descendentibus voluit, quod bona sint sub perpetuo fideicommisso? Et postquam pro lineali reciproco allegat *Peregr. cõs.* 30. *lib.* 2. Contrarium deinde concludit, & in casu fortiori laudat *Menoch. cons.* 982. *num.* 39. *ad medium.*

5 Propensiùs tenerem pro reciproca fideicommissoria, si post vocatos descendentes in infinitũ testator diuertisset ad alios substitutionum gradus, vt se patrocinante iudicatum fuisse testatur idem *Peregr. d. art.* 13 *num.* 34. *et cons.* 24. *Barz decis.* 6. *num.* 41. *Menoch. cons.* 420. *num.* 6.

6 Sollemnis est nuperrima decisio Sacri Cõsilij pro fideicommissoria per transuersum reciproca in causa fideicommissi ordinati per D. Alphonsum de summa pro descendentibus ex duobus suis filijs in infinitum cum probibitione strictissima alienationis de qua causa profusè *in respons. lineal.* 5. Et placuit mihi motiuum desumptum pro dicta reciproca ex eo, quod testator ordinauit, quod descendentes sint solummodo vsufructuarij, ibi. *Et in perpetuum si debbiano conseruare per detti miei heredi, e loro descendenti, & in quelli debbiano succedere li loro figli, e descendenti in infinitum, e che l'vno succeda all'altro di grado in grado in infinitum, de' quali beni siano solo vsufruttuarij: E la proprietà sempre resti vincolata per li descendenti da detti miei figli.* Ex quibus verbis substitutio videtur restricta in

7 vsufructu, in quo etiam post portionem agnitam decedente vno vsufructuario habet locum ius accrescendi, quia vsusfructus semper sit in fieri, vnde dispositio qua plures vocati sunt ad vsumfructum nunquam suum consumit effectum, nisi omnes vocati defecerint, & interim si alter per obitum desinat frui, etiam post portionem agnitam hæc portio deficiens accrescit alteri textus est in *l.* 1. *§.* 1. *&* *§. interdum ff. de vsufr. accresc.* ibi. *Et vt Celsus, & Iulianus eleganter aiunt vsusfructus quotidie constituitur, & legatur, non vt proprietas eo solo tempore, quo vindicatur.* Cum primum itaque non inveniat alter qui sibi concurrat, solus vtetur in totum, nec refert coniunctim, an separatim relinquatur, addo *Bellon. de iure accresc. c.* 6. *q.* 43. *n.*

8 Et quamuis verba testatoris possint intelligi etiam de vsufructu causali coniuncto cum dominio, stante, quod prohibita sit alienatio, & in casu alienationis transtulerit dominium ab alienante in quemlibet ex descendentibus, vt ex serie facti in *d. lineali resp.* 5. Nihilominus in hac re testatoris voluntas ex eius opinione est coniecturanda, & attendendum id, quod opinatus est *l. quo loco §. vbi Bar. ff. de her. inst. Ciriac. contr.* 584. *nu.* 30. *Mantic. de coniectur. lib.* 3. *tit.* 14. *num.* 10. vbi ex *Angel. in d. l. quo loco §.* 1. subdit, quod dispositio testatoris ab eius opinione substantiam capit non in vera substantia terminorum. Satis enim infertur ex illis verbis, eam fuisse testatoris voluntatem, quod proprietas suæ hæreditatis semper maneret indiminuta, vt descẽdentes ex eius filijs vtantur, & fruantur in perpetuum, & in infinitum, & quod deficiente vna linea fieret transitus ad aliam. Cum in vocatis in vsufructu habeat locum ius accrescendi, consequenter adest reciproca de linea ad lineam, quia ius accrescendi est tacita substitutio reciprocæ similis *l. Titio, & Mænio §. Iulianus ff. de leg.* 2. cum relatis per *Surd. dec.* 152. *num.* 2. *Rota decis.* 192. *num.* 5. *p.* 8. *recent.*

SVMMARIVM.

1 *Ineæ vel descendentibus si donatum sit, vel legatũ an perpetuum sit fideicommissum?*

2 *An finiatur centum annis? Et refertur opinio aiens.*

3 *Quid si facta sit probibitio alienationis, vt bona maneant in linea, & descendentia?*

4 *Probibitio an egrediatur* 4. *generationem? Notatur* Fusar. *negans.*

5 *Quid si desint verba perpetuitatis?*

6 *Probibitio alienationis, vt bona maneant in familia an extinguatur in* 4. *generatione?*

7 *Graduum computatio an fiat iuxta ius Canonicum? Et variat* Fusar.

8 *Quarta generatio an stet inclusiue?*
9 *Nomen collectiuum lineæ, & descendentiæ in quo differat à nomine familiæ, & agnationis?*

ARTICVLVS XXX.

Lineale fideicommissum an sit perpetuum? Et linea, & descendentia an differat à familia? Et distinguuntur nomina collectiua.

1 TEstatore aliquid legante, vel donante suis descendentibus, vel suæ lineæ masculinæ; quæritur; quando fideicommissum sit finitum: Et videtur dicendum omnes vsque ad infinitum esse admittendos; quia descendentium successio nullis terminatur gradibus *Peregr. de fideic. artic.* 30. *n.* 2. *& seq. & cons.* 46. *lib.* 2. *n.* 2. *Fusar. de substit. q.* 381. *num.* 1. *& seqq.* vbi maximè si adsint verba perpetuitatis.

2 Et quamuis fideicommissum finiri centum annis voluere *Dec. cons.* 378. prope finem etiam, quod adsint verba perpetuitatis, & *Cephal. cons.* 268. *& Ruin. cons.* 127. *lib.* 2. hanc opinionem refellit *Peregr. d. art.* 30. *num.* 6. *Fusar num.* 4.

3 Quæstio est, quando facta est prohibitio alienationis, vt bona perpetuo maneant in linea, seu liberis, & descendentibus? Et tunc prohibitionem omnes in infinitum continere volunt *Iacob. de Beluis. in Auth. de restit. fideic.* vt ibi *Bar. & Angel. Peregr. art.* 30. *num.* 30. *& dicis.* 5. *num.* 4.

4 Contrarium tenent alij, scilicet prohibitionem non egredi quartum gradum, prout si facta esset fauore familiæ, & *tex. in d. Auth. de restit. fideic.* loquentem in prohibitione facta fauore familiæ procedere etiam si facta esset pro descendentibus volunt *Ias. in l. voluntas C. de fideic. num.* 2. *Menoch. cons.* 233. & alij plures, quos congerit. *Fusar. nu.* 18. qui *n. seq.* tradit nullam posse dari rationem differentiæ, quando dictum esset, vt bona perpetuo maneant in familia, & quando diceretur, vt bona perpetuo maneant in descendentibus.

Sequendo primam opinionem dicimus *d. Auth. de rest. fideic.* vti exorbitantem esse intelligendam in suis terminis, quando fauore familiæ facta est prohibitio, lineæ etiam, & vox descendentium sui natura comprehendit omnes in infinitum, ita *Peregr. d. art.* 30. *n.* 16. *in fine.*

5 Ampliatur etiam si non sint apposita verba perpetuitatis, sed simpliciter dictum sit, prohibeo alienationem, quia volo bona manere in descendentibus *Bar. in d. Auth. de restit. fideic. Couar. var. lib.* 3. *c.* 5. *n.* 4. *Fusar. nu.* 20. Quidquid velint contradicentes relati *num.* 21.

Idem si dictum sit, quod bona vadant de hærede in hæredem, vel de descendente in descendentem *Peregr. num.* 23. & post alios *Fusar. num.* 22.

6 Alienationis prohibitio, vt bona maneãt in familia, vel agnatione, istud fideicõmissum non egreditur quartam generationẽ, etiam quod adsint verba perpetuitatis per *tex. in d. Auth. de restit. fideic. Peregr. nu.* 12. *Cress. in* §. *fideicomm. q.* 19. *Fusar. num.* 23. qui *num.* 25. aduertit dissidium esse inter Doctores, quãdo adessent verba perpetuitatis. Et congerit quamplures pro fideicommissi perpetuitate, vt *Menoch. Couar. Fachin.* & alios, cum quibus sentire ait *Fusar. num.* 27. Et ita *in Senatu Veneto* iudicatum refert *Peregr. num.* 18. Et propensius si adsint plura verba perpetuitatis *Fusar n.* 31. si dictum sit, quod bona semper, & perpetuis temporibus in familia remaneant.

7 Graduum computatio an sit facienda iuxta ius ciuile, vel Canonicum? Et secundum ius ciuile tradit *Peregr. art.* 30. *num.* 3. *Fusar. d. q.* 381. *n.* 13. Contrarium post *Alex. & Socc. sen.* scribit *Socc. iun cons.* 136. *n.* 41. Et hæc opinio probatur *in* §. *non igitur Auth. de restit.* in quo loco fit mentio de quarta generatione, quæ non potest adaptari ad gradus iuris ciuilis, nam duo gradus de iure ciuili faciunt vnam generationem, ita *Fusar. q.* 725. *num.* 4.

8 Gradus quartus inclusiue prohibetur alienare, & non exclusiue. ideoque quarto gradu alienante succedit quintus, & terminatur fideicommissum *Couar. lib.* 3. *var. c.* 5. *num.* 4. Sed meliùs vide apud *Fusar. d. q.* 725. *num.* 5.

9 Nomen collectiuum lineæ, seu descendentiæ, vel posterorum, aut liberorum, & similium in quo differat à nomine collectiuo familiæ dixi *in tract. de linea ar.* 15. *n.* 15. Et scribit *Fusar. q.* 382. *nu.* 27. *&* 41. vbi distinguit nomina collectiua, vt alia sint plurium personarum, non graduum, & hæc nomina sint agnati, cognati, consanguinei, coniuncti, propinqui, agnatio, Alia sint plurium personarum, & graduum, vt liberi, descendentes, posteri, proles, progenies, & generatio.

Descendentium nomẽ esse plurium personarum, & graduum collectiuum, prout nomen familiæ, agnatorum, & huiusmodi ex *Angel. cons.* 37. *Cuman. Aret.* & alijs tradit *Peregr. artic.* 19. *nu.* 11. *&* 32. vbi reijcit

Ter-

Torniell. & Lambertin. de iure patron. distinguentes inter nomen collectiuum descendentium, & lineæ à nomine familiæ, quatenus *Torniel. & Lãbert.* cēsēt, vt fideicōmissum relictum liberis, & descendentibus non porrigatur ad natos post casum fideicommissi secus in relicto familiæ, & agnationi. Nihilominus idem *Peregr. nu. 33.* adhibet distinctionem inter legatum relictum descendentibus, liberis, & posteris, aut illis de linea alicuius, vt hoc casu fideicommissum ad omnes propagetur, Aut vero relinquitur agnatis, & cognatis, agnationi, & cognationi, & fideicommissum non complectatur, nisi eos, qui agnati erant tempore testamenti, aut mortis testatoris, vel conditionis existentis, alij postea nati non continebuntur, quia non habent iura agnationis.

SVMMARIVM.

1 *Coniunctis ex linea paterna de tali Ciuitate hæredibus institutis, an veniant originarij de illa?*
2 *Lineæ vox minus patet, quam cognatio.*
3 *Ciuem facit origo propria, & paterna etiam quoad ordines Ecclesiasticos.*
4 *Deserens locum originis an dicatur de eo loco? Negant* Afflict. & Regens Galeota.
5 Carleual. *carpit* Afflictum, *qui cum* Reg. Galeota *defenditur num. 6.*

ARTICVLVS XXXI.

Coniunctorum ex linea paterna de tali Ciuitate vocatione an veniant originarij de ea? Negat *Reg. Galeota* cum *Afflicto*, qui defenditur aduersus *Consil. Carleual.*

1 INstitutis hæredibus agnatis, & cognatis descendentibus ex linea paterna, & materna de tali Terra. Controuertit celeberrimus *Reg. Galeot. controu. 17. lib. 2.* an veniant personæ originariæ de illa, licet alibi sint domiciliariæ.

2 Et in primis dicitur, quod lineæ appellatio non tam latè patet, quam agnationis, & cognationis nomen, sed pauciores continet personas, vt aduertit *Peregr. de fideic. art. 22. num 24. & seq.* Vnde in casu proposito agnatorum nomen restringitur ad descendentes ex linea paterna. Et testator censetur habere maiorem affectionem ad agnatos de patria, quam ad exteros. Sicut executor datus ad elemosynas distribuendas præferre debet Ciues exteris *l. 2. C. de annon. ciuil. lib. 11. Boer. dec. 13.*

3 Difficultas est; vtrū sufficiat origo propria, vel paterna ex Terra expressa, licet fuerit deserta? Et videtur affirmādum, quia ciuis est quis alicuius loci, vel origine propria, vel paterna, licet ciuilitas non porrigatur vltra patrem, nam alias oporteret quærere agrum Damascenum.

4 Et *Soccin. conf. 35. lib. 1.* probat non posse amitti ciuilitatem originis, & semper retineatur, tā quoad tēporalia, quā quoad spiritualia ex *l. assumptio ff. ad municipal. & c. 3. de tempor. ordin. in 6.* vbi quis potest ordinari ab Episcopo loci originis patris, quāuis deseruisset domicilium pater tempore conceptionis filij *Diana par. 4. tract. resol. 148.* qui ita refert iudicatum. Quidquid velint *Squillante, & Riccius in praxis forens. Eccles. resol. 264.*

Nihilominus non desunt tenentes, quod ciuis non dicatur deserens domicilium originis, ita *glos.* magna in *d. l. assumptio vers. tu dic* allegans *l. filias C. de municip. & orig. lib. 10.* vbi legitur filios sequi originē patris, si modo domicilio non retineantur. Ideoque dixit *Lucas de Penna in l. origine C. eod. tit.* quod licet nemo possit domiciliū, quod sortitus est ex origine propria, vel paterna, sola voluntate mutare, hoc intelligitur quoad ipsam veritatem, non autem quantum ad ipsum assumentem, & eius præiudicium; licet secus quoad præiudicium Ciuitatis, in qua na us, & *Barbos. in l. hæres absens §. proindè in artic. de foro orig. num. 34. Paul. de Castr. in l. si eadem in fine ff. de offic. assessor.* vbi quod Bononiensis, qui transtulit domicilium Florentiæ, desiuit esse Bononiensis, *Soccin. in rubr. ff. sol. matr. num. 27.* & contrariam opinionem falsissimam esse fatetur *Surd. conf. 313 Barbos. vbi sup. n. 39. Affl. decis. 384.* & ibi *Vrsill. Claper. in decis. fiscali p. 2. causa 81. q. vnica,* & cum *Affl. R. Galeot. vbi sup.* vbi quod alibi domicilium habentes dicendi sunt forenses *Ruin. conf. 12. lib. 5. Surd. cosn. 313. lib. 3.*

Nec obstat *Soccin.* Quia loquitur in casu Ciuis Veneti, qui se transtulit ad Ciuitatem Auenionensem, ibique mercaturam exercendi, prout absens causa officij non mutat domicilium.

Pariter non obstat, quod Episcopus originis paternæ ordinare possit huiusmodi originarium. Quia hoc priuilegium conceditur expressè d. Episcopo.

Præterea dicitur, quod in habente duas qualitates, & originis propriæ, & domicilij præponderare illę debent, vt dicatur Pisanus,

mus, qui Pisis ortum, & domicilium habent *Dec. cons. 352. Barbos. num. 51.*

In quaestione principali *R. Galeota* demum in fine testatur in Regio Collaterali Consilio adfuisse paritatem votorum.

Aduersus *Afflictum* fusè scribit *Carlenal. de indic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 2. qui a num. 124.* probat ciuilitatem originis amitti non posse, siue domicilium transferatur extra lo. cum originis ad aliam partem eiusdem prouinciae, siue extra Prouinciam, & *num. 126.* carpit *Afflictum*, ibi, *Neque satisfacit textibus expressis hanc sententiam confirmantibus Afflict. decis. 384 num. 9. dum ait domicilium originis ideo vocari immutabile, quia non potest mutari donec deferatur. Est enim solutio prorsus ridicula, & docto vira indigna.*

Nouissimè contra *Carlenal.* stat expressè *Anton. II. de loco legal. lib. 2. c. 1. n. 415.* & laudat Rotam *diuers. p. 1. dec. 327.* vbi quod si ciuis originarius habitat extra Prouinciam originis, vel extra Ciuitatem, dicitur ab eo deserta Prouincia, & Ciuitas originis, addit *Homded cons. 7. num. 43. lib. 1. Gaill. lib. 2. obser. 36 num. 5. Menoch. lib. 6. praes. 3. num. 32. Surd. decis. 330. num. 4. & seqq.* Quidquid velit *R. Latr. cons. 128.*

SVMMARIVM.

1 *Linea vnius fratris defecta vocatis alijs, remotiores de vna succedunt cum proximioribus de alia.*

2 *Idem si vocati sunt in stirpes.*

3 *Quid si vocati sint proximiores? Et se retractat* Fusar.

4 *Habens facultatem disponendi intra descendentes ex pluribus an possit omittere vnam lineam?*

ARTICVLVS XXXII.

Linea vna defecta vocatis alijs quando succedant proximiores cum remotioribus?

1 Defecta linea vnius fratris si testator vocauerit descendentias, vel lineas aliorum, tunc defecta linea vnius admittendae sunt lineae aliorum nulla habita ratione proximitatis, nisi inter ipsos de quaque linea *Bal cons. 185. lib. 3. Alex. cons. 26. lib. 3. Peregr. de fideic. art. 20. num. 7.* vbi ita dicit iudicatum *Fusar. de fideic. q. 483. num. 5. & q. 484. num. 68. Luca de fideic. disc. 17. un. 10.* vbi quod proximior in linea propria dicitur aequalis alteri in sua linea proximiori, licet inter eos sit inaequalitas gradus.

2 Fortius si testator substituisset descendentes plurium fratrum in stirpes, quia certius in hoc casu omnes stirpes concurrunt, seruata proximitate inter illos de singula stirpe, nō autem proximiores vnius stirpis excluderent remotiores alterius *Menoch. lib. 4 q. 95. n. 35. Fusar. d. q. 484. nu. 69.* & consuluisse tradit *d. q. 483. nu. 4.*

3 Dubium cadit, quando testator vocasset post defectam lineam vnius fratris proximiores descendentes ex alijs fratribus, an descendentes proximiores cuiusque lineae sint admittendi, nulla habita ratione, quod in vna linea sint proximiores, & remotiores in alia? Et videtur affirmandum, quia id etiam tacitè intelligebatur, vt venirent proximiores cuiusque lineae, & ita consuluisse dicit *Fusar. in add. ad q. 483.*

Contrarium consuluit *Peregr. in cons. 63. lib. 2.* vbi quod licet d. verba *proximiores* possint habere duplicem sensum, alium, vt nihil operentur, alterum, vt operentur, potius intelligenda sunt, vt proximior excludat omnes ex vnaquaque linea, sicut ab intestato succedunt proximiores nulla habita consideratione, quod sint plures de vna, quam de alia linea, & postquam consuluit pro prima opinione *Fusar.* contrarium deinde tenet in *add. ad q. 483.* & tenet *Mansus consult. 84.*

In hac quaestione *Luca vbi sup. num. 17.* probat demandatam proximitatem intelligendam iuxta subiectam materiam ex *Robles de repraesent. lib. 3. c. 4. nu. 15. & seq.* vbi constituta distinctione inter vnam, vel plures lineas ab initio constitutas, vbi testator expressè mandaret attendi debere praerogatiuam gradus intelligitur discretè iuxta ordinem linearum, qui tamen *Robles* loquitur de maioratibus Hispaniae, in quibus ab initio plures constitutae sunt lineae idem comprobat *Luca disc. 18.* vbi proximitatem inter descendentes ab vna linea seruandam tradit.

4 Linea vna defecta si testator det facultatem vltimo disponendi inter illos de alijs lineis etiam tenetur disponere inter omnes lineas, & non potest negligere vnam, & vocare aliam. *Luca disc. 17. vbi sup. n. 12.*

SVMMARIVM.

1 *Lineae paternae, vel maternae coniunctis à testatore vocatis, an succedant insimul coniuncti de vtraque linea?*

2 *Masculis, vel faeminis vocatis, prius succedunt masculi.*

3 *Alternatiua quando resoluatur in coniunctam? Distinguitur.*

4 *Adducitur traditio* Fusarij.

5 *Retractat se* Fusarius, *& notatur per* Andreoli.

6 Qua

6 *Quæ differentia sit inter statutum, & testatorem vocantem coniunctos ex parte patris, vel matris? Refertur* Marta.
7 *Opinio Autoris de coniunctis ex linea paterna, siue materna vocatis.*
8 *Quid si Sacerdotes, vel Clerici vocentur?*
9 *Expressio gradu per testatorem an intelligatur gradus de iure ciuili?*

ARTICVLVS XXXIII.

Coniunctis ex linea paterna vocatis qualiter alternatiua intelligatur? Fusè edisseritur de alternatiua, & notantur *Fusarij*, & alij.

1 FVndatores beneficiorum ordinant sæpè, vt præsententur Præsbiteri de linea patrrna, seu de materna, & siue constituti in sacris, siue Clerici, & quandoque exprimere gradum, intra quem coniuncti de linea esse debeant. Vnde primo quæritur, Vtrum liberum sit hæredibus fundatorum ad eorum electionem, & libitum præsentare quem voluerint, siue de paterna, siue de materna? Et videtur dicendum, quod præferri debeant coniuncti ex paterna linea, & ipsis non extantibus valeant præsentari cognati, & illi de linea materna, prout quā-
2 do substituti sunt masculi siue fœminæ, in quo casu fœminæ admittūtur ordine successiuo, non extantibus masculis *Ruin. cons. 149. num. 13. lib. 2. Menoch. cons. 348. num. 5. Fusar. de substit. q. 379. & cons. 162. num. 10. Luca de fideic. disc. 44. num. 4.*

3 Disiunctiua, siue alternatiua dictio quādo sortiatur naturam suam, vel resoluatur in copulatiuam? Distinguunt scribentes, quod si alternatiua ponatur inter personas, inter quas cadit ordinata charitas, & tunc vocati per disiunctiuam succedant ordine successiuo, deficientibus nempe primo vocatis, prout si substituantur filij, vel nepotes, vel substituantur fratres, vel eorum filij, in his enim casibus nepotes non succedunt, nisi non extantibus filijs, vel fratribus *l. cum quidam C. de verb. signif. Peregr. de fideic. art. 18. num. 24. Fusar. cons. 87. num. 7. & q. 476. num. 54. Gratian. discept. 575. num. 23. & seq.* Si disiunctiua ponitur inter personas omninò extraneas, & tunc d. dictio resoluitur in copulatiuam, ideoque insimul personæ inter quas ponitur, veniunt, & consequenter si fundator ordinasset præsentationem Præsbiteri de linea Titij, vel Caij, negligi posset linea Titij, ita *Pereg. vbi sup.*

4 E contrario *Fusar. in q. 476. nu. 80.* firmat, testatore vocante aliquos per alternatiuam hoc modo substituo Titium, aut Seium, prius censeri vocatum Titium, & postea Seium *ex d. l. cum pater §. pen. Ruin. cons. 162. num. 8. & cons. 163. n. 9. lib. 1. Roman. cons. 35. num. 1.* quos refert, & sequitur *Cephal. cons. 656. n. 25.* & ita consuluisse tradit *Fusar.*

5 Refellitur *Fusarius* per *Andreol. cōt. 136. n. 21. & 22.* allegantem *textum in l. cum quidam C. de verb. signif.* vbi *Iustinianus* resoluit hanc controuersiam, quomodo censeantur vocati duo illis verbis: *instituo Caiū, vel Mæuiū.* Alij dicebant ratione ordinis fuisse vocatū Caium, & substitutum Mæuiū. Alij dicebant Mæuiū, vt postremo loco vocatum, totum accipere. Alij alia dicebant. Determinat Iustinianus, quod ambo æquè vocati censentur, & illa disiunctiua resoluatur in coniunctam, prout ita intelligunt *textum Bar. Cancer. p. 1. tract. de substit. n. 82. Peregr. d. art. 18. num. 24. Ciriac. contr. 174. num. 56.*

Vnde idemmet *Fusar. in add. ad q. 476.* aduersus ea, quæ scripsit *in tract. d. num. 80.* se retractat his verbis: *Sed contrarium, quod alternatiua resoluatur in coniunctam, ita vt vterque succedat per l. cum quidam C. de verb. signif. volunt Bar. in l. item seruus §. vlt. nu. 1. & ibi Bal. ff. de stipul. seru. Bardell. cons. 289. num. 21. Cephal. cons. 474. Et quia d. l. cum pater §. pen. & d. l. cum quidam videntur inter se pugnare. Pro concordia distingue, quando alternatiua ponitur inter personas inter se extraneas, & tunc retinet naturam coniunctæ, & intelligenda sit d. l. cum quidam Peregr. art. 18. num. 24. Secundus est casus quando ponitur inter personas, inter quas cadit ordinata charitas, & tunc disiunctiua retineat naturam suam, & alternatiuè substituti censeantur ordine successiuo vocati per vulgarem, & non per fideicommissariam ex Peregr. Menoch. lib. 4. præs. 80. num. 30.* addo *Ciriac. contr. 660.* Et quod hoc casu sit alternatiua ordinis in defectum prioris ex *l. ille aut ille, ff. de verb. signif. Gratian. vbi sub.* & videndus *Simon de Prat. de interp. vlt. lib. 3. dub. 4. sol. 3. & vlt. n. 26.*

6 Statutum si faueat lineæ paternæ præferens attinentibus ex linea materna agnatos coniunctos ex parte patris, siue descendentes ex fœminis agnatis, in hoc casu censetur dare ordinem, & indicat affectionem maiorem in agnatos, quia ipsi sunt de familia, & per eos dignitatum ordo conseruatur, & in defectum agnatorum succedunt descendentes ex fœminis agnatis, qui præferuntur coniunctis ex parte matris *Paul. de Castr. cons. 418. Curt. iun. cons. 5. num. 18.* Qui ampliat, etiamsi cognati ex parte patris sint proximiores agnatis.

In specie huius statuti *Marta de success. par. 3.*

p.3.q.1.artic.4.num.40. reijcit *Curt.iuniorem*, & firmat alternatiuam statuti, siue legis resolui in coniunctam,& non inducere ordinẽ, nec prælationem ad fauorem prius nominati ex *Bar.in l.is qui ducenta §.vtrumq; de reb. dub.* & ita lex semper fit certa absque illa distinctione, vtrum alternatiua ponatur inter personas,in quibus cadit ordo effectionis, vel non. Concedit *Marta* alternatiuam testatoris causare ordinem, quia semper præsumatur affectio respectu primo nominati, vnde in illo prius sit verificanda alternatiua, deinde in subsequenti alternato. Indubitatum autem esse respectu feudalium vocationem masculorum,vel fæminarum, in ipsis alternatiuam inducere ordinem, & prælationem masculorum. Secus in allodialibus.

7 Deueniendo ad rem. Distingui possunt plures casus. Si testator vocat lineam masculinam,vel fæmininam. Et quamuis agnati æqualiter cum cognatis succedant ab intestato, cum sublata sit differentia agnationis, & cognationis, Nihilominus erga agnatos videtur maior affectio testatoris, iuxta *Curt. iun.consilium*. Aut testator vocat lineam paternam,vel maternam. Et tunc si appellatione lineæ paternæ veniunt tam agnati,quam descendentes ex fæminis agnatis, in hoc casu alternatiuam resolui in coniunctam, & nõ inducere ordinem censeo. Vnde in substitutionibus coniunctos ex vtraque linea insimul succedere opinor. Et in materia præsentationis poterunt patroni præsentare Clericum ex parte matris coniunctum præferreque ipsum agnatis,& ex linea paterna coniunctis.

8 Alternatiua posita inter Sacerdotes, & Clericos similiter non inducet ordinem, & poterunt præsentari Clerici, & præferri Sacerdotibus, præsertim dum constituti in Sacris sunt prouisi patrimonio, & valent honestè viuere. E contra Clerici ex titulo beneficij promoueri poterunt, & ita allici ad promotionem Sacerdotalem.

9 Gradu certo per testatorem expresso an intelligatur de gradu iuxta computationes iuris ciuilis, vel canonici extra materiam matrimonialem? Et in specie rei beneficiariæ, & Cappellaniæ de gradu iuris Canonici esse intelligendum gradum per testatorem expressum post *Mantic.de coniect. lib.8.tit.8. Guttier.Canonic. 99.lib. 1.cap. 21.* & alios firmat *Pacif.Iordani Lucubr.diuers. tit. 26. de person.benefic.lib.10.num.37.*

SVMMARIVM.

1 *Linealis reciproca an resultet ex substitutione facta pluribus lineis finitis?*

2 *Posterior vocatio in casu deficientiæ plurium linearum, & primo substituto in casu obitus hæredis absque filijs, vtrum per obitum hæredis cum filijs, qui postea decesserint,& per deficientiam lineæ substituti succedat posterior?*

3 *Quid si deficiente descendentia hæredis extaret primus substitutus;an posset succedere?*

4 *Expirata prima substitutione in hoc casu: an caducentur sequentes?*

ARTICVLVS XXXIV.

Linealis reciproca an resultet ex substitutione pluribus lineis facta? Et primo substituto cum sua linea in casu obitus hæredis absque filijs, si alius sit substitutus in casu deficientiæ lineæ hæredis, & lineæ primi substituti, vtrum deficientibus lineis sit locus substitutioni vltimæ.

1 Lineis pluribus finitis quando vnus est substitutus an tunc inter vnam,& aliam lineam sit inducta tacita reciproca? Et affirmant *Curt. sen. cons. 42. num. 12. & Decian. cons.28.num.29.lib.2.*

Deficientibus pluribus lineis facta substitutione non resultare reciprocam inter lineas latè probant *Peregr. cons.30. num. 8. & seqq.& cons.33.n.28. lib. 3.Cephal. cons.430. num.32.Fusar.cons.10.num.46.*

2 Si testator in casu obitus filij sui hæredis absque filijs substituat fratrem,& eius descẽdentes in infinitum, & extinctis lineis amborum,vel extinctis descendentijs, seu deficiente vtraque linea substituat Caium,si filius decedat cum liberis qui postea decedant, vel deficiat descendentia filij vtrum substitutio prima fratris deficiat, ac etiam extincta esset descendentia fratris substituti, expirata censeatur vltima substitutio, vel potius purificata, dum euenit casus deficientiæ vtriusque lineæ?

Tangit hanc quæstionem *Parif. cons.18.n. 38.lib.2.* qui censet, intelligi factam duplicẽ substitutionem, alteram si primus grauatus decesserit absque filijs,alteram in defectum descendentium ex vtroque grauato; & licet prima defecerit,quia primus grauatus cum filijs obijt, non tamen defecit secunda in defectum lineæ,& descendentium primi, & secundi vocati. Idem volunt *Dec.cons.480. n.6. Ruin.cons.115. lib.3. Pereg. de fideic. art. 25. n.29.*

F

Barbos.in c. fine culpa de reg. iur. in 6. resoluit, quod ita determinatur in iure ob bonum publicum.

2 Si maioratus est antiquus nempè institutus, & erectus ante delictum ab Ascendente, vel à Transuersali, vel à quolibet extraneo, tunc filius possessoris incidentis in crimen hæresis non priuatur successione maioratus, cum non capiat à patre, vel ab Auo delinquente, sed à primo maioratus institutore *Molin de primog. lib. 4. c. 11. à nu. 51.* & ibi etiam *Additionatores.*

3 Si bona maioratus ex Regia donatione procedunt, tunc ob crimen læsæ Maiestatis ad Regiam Coronam reuerti debent, & delictum patris institutoris ad filios, & nepotes, & ad omnem eius posteritatem extenditur *Molin. vbi sup. num. 42. Censal ad Peregr. artic. 31. vers. Tertia conclusio ex R. Salern. decis. 50.*

4 Distinguendum item est inter primogenituram institutam iure proprio ex priuata facultate, & ordinatam cum facultate Principis Supremi habentis conditionem, *quod nullo modo eidē Cameræ præiudicare intendimus in casu deuolutionis, caducitatis, & confiscationis, &c.* Et in hoc casu primogenitura sic qualificata ordinata confiscationem impedire non potest, sed confiscatiu locum habet in perpetuum in præiudicium omnium, & quorumcumque vocatorum *Molin. de iustit disp. 582. & 657. n. 2. ibi. Proinde si aliquis ex successoribus in aliquod ex illis tribus criminibus incideret, confiscatur maioratus, eoque priuantur cæteris ad eum vocati. Sanch. in præcept. decalog lib. 2. c. 18. nu. 41. Censal. ad Peregr. de fideic. art. 31. ad num. 35.* Et instituēs maioratum fisco applicat bona maioratus in casu talium delictorum, scilicet hæresis, læsæ Maiestatis, & sodomiæ.

5 Et priuatio in casu delicti non potest apponi per institutorem primogenituræ vigore d. facultatis Regiæ erectæ ad impediendam confiscationem *Molina de primogen. lib. 2. c. 12. num. 57.*

7 Aliud est in primogenitura erecta ex priuata facultate, quia non confiscatur maioratus in præiudicium aliorum vocatorū propter delictum alicuius ex vocatis *R. Salern. dec. 50.* quia primo casu primogenitura dependet à licentia, & ob conditionem, & reseruationem confiscationis nullum ius quæritur vocatis, nisi sub d. conditione quatenus casus confiscationis non eueniret *Cutell. de don. disc. 1. special. 8. nu. 5. Buratt. decis. 246. nu. 8.* Et distinctionem latè comprobat *Censal. vbi sup.*

7 Ne obstat *R. Ronit. cons. 1. à num. 50. lib. 1.* volens in terminis concessionis feudi cum clausula *Fidelitate Regia semper salua* apposita in priuilegio concesso super feudo, quod sequuta infidelitate vnius cesset tātummodo eius respectu priuilegium, non autem quoad alios ad feudum vocatos. Quia ipse loquitur in feudo, & re diuersa. Imo in eo distinguitur, si feudum est antiquum, tunc propter felloniā ab vno in personam Domini commissam ille eiusque descendentes omnes, & agnati vsque ad tertium gradum priuantur feudo admissis agnatis in 4. seu vlteriori gradu existentibus *c. 1. §. denique quæ tunc prima causa benefic. amitt.* Si vero feudum est nouum, tūc ob d. felloniam delinquens, & eius descendentes, & omnes agnati remanent priuati, & feudum in perpetuum reuertitur ad Dominum *Farin. de delict. & pæn. q. 25. num. 91.* Vlterius in casu *Roniti* omnes, & singuli Familiæ Sanseuerinæ in præcedentibus inuestituris erant æqualiter vocati, illisque originaliter purè ius quæsitum erat independenter ab alijs, ac proinde clausula *Fidelitate semper salua* in priuilegio superueniēte inserta ius quæsitum ex forma inuestiturarum illis tollere non poterat.

8 Filij reorum læsæ Maiestatis diuinæ, vel humanæ ante delictum nati an patiantur pœnas *l. quisquis §. 1. C. ad l. Iul. Maiest.* Hanc quæstionem tangit *Reg. de Marin. lib. 2. resol. 95.* & negātem probat opinionem, quia isti non procedunt ex radice infecta. Et iudicantur vt ex alio patre nati. Et si quis natus fuisset antequam Adam peccasset vtiq; peccatū originis nō contraxisset, sic decisū refert *Farin. q. 116. nu. 9.* & iudicatse pluries Rotam refert *de Marin.* addo *Censal. ad Peregr. art. 31. Massin. de confiscat. q. 4 n 83.*

Æquiorem pro filijs vocat opinionem *R. de Ponte cons. 50. lib. 2.* Sed contra ipsos semper in Regno practicatum testatur dicti *cons. de Ponte* non meminit *de Marin.* Et quatenus *nu. 7.* pro filijs referat iudicatum in R. Camera, illam decisionem fuisse tradit in terminis fideicommissi gentilitij, in qua specie est diuersa ratio, cū filij admittantur ad fideicommissum, ex eo quia cū sit prohibitum alienari, consequentèr non subiacet confiscationi, vt latè *Censal.* & alij in principio allegati. Si agatur de succedendo Ascendentibus collateralibus, matris, & extraneis, & hoc casu amplector partes filij. Si de succedendo patri, & auo, & maturius erit cogitandum.

9 Differentia solet assignari inter crimen læsæ Maiestatis Diuinæ, & humanæ circa confiscationem bonorum, scilicet, quod in delicto læsæ Maiestatis humanæ fiscus domini territorij non occupat bona sui territorij, ita *Peregr. de iur. fisc. lib. 5. tit. 1. n. 138. Guazzin. de confisc. limit. 13. conclus. num. 11.*

Mon-

Montan. de regal. tit. de bon. commiit. incest. nupt. num. 16. *Bottiglier de success. theor.* 110. *num.* 23. *Massin. de confisc. q.* 43. *num.* 19.

Contrarium tenent *Butrius in c. postulasti de foro compet. Caball. resol.* 118. *Antonell. de loco legal. lib* 3. *c. fin. q.* 1. *Luca de regal. disc.* 148. *& seq. Rota fusè dec.* 536. *p.* 14. *recent.* Quãdo enim confiscatio fit ipso iure, & nõ ex dispositione statuti forus occupat bona sui territorij latè *R. Latro cõsult.* 131. *n.* 31.

SVMMARIVM:

1 L*inealis reciproca substitutio an inducatur ex dictione distributiua* cuiuslibet, *& simili apposita in vocatione descendentium?*
2 *Pro lineali reciproca* Fusar.
3 *Idem in concessione feudi* Peregr.
4 Rota Rom. *laudat* Fusar. & Peregr. *& alios.*
5 *Contrarium ex* Fachin. Bellonus.
6 Farin. & R. de Marin. *quid sentiant?*
7 *Quid per dictionem* cuiuscumque?
8 *Dictio* Alter *importat reciprocam.*

ARTICVLVS XXVII.

Linealis substitutio reciproca an inducatur per dictionem distributiuam *cuiuslibet*? Vel *cuiuscumque*? Aut *alterius*? Expenduntur *Fusar. Peregr. & Rota Rom:*

1 INgens articulus est. An reciproca de linea ad lineam inducatur, siquis post mortem Annæ, & Catharinę sororum substituat earum, & cuiuslibet earum filios, vel filias, in casu quo vna soror decedat absque liberis, vt filij alterius sororis succedant materteræ. Vel potius substitutio censeatur discretiue facta, ita vt filij vnius censean-
2 tur substituti propriæ matri? Et *Fusar. cõs.* 108. consuluit pro reciproca de linea ad lineam, idque ex natura distributiuæ, quæ distribuit actum vnicuique insolidum, non per partes *l. non distinguemus §. cum plures ff. de arbitr.*

3 Idem in feudo si concessio facta sit fratribus, & cuilibet eorum pro se, filijs, & descẽdentibus; nam defecta linea vnius succedit linea alterius ob distributionem *cuilibet* probat *Peregr. cons.* 30. *lib.* 1. *n.* 12. Et quando feudum concessũ est duobus fratribus pro se, & liberis, quamuis videantur liberi discretiuè, & separatim vocati scilicet ad propriorum parentum portionem, itaut deficiente linea vnius fratris: portio illius non pertineat ad lineam alterius, & ad Dominum reuertatur. Nihilominus si adiecta essent ea verba, *Vt vnus alteri succedat*, vel *cuilibet eorum* tunc deficiente linea vnius fratris sit locus alteri *Ias. in l. si mihi, & Titio circa finem ff. de verb. oblig. Sperell. decis.* 152. *num.* 95. *Ruin. cons.* 159. *nu.* 1. *lib.* 1. *Paris. cons.* 6. *num.* 13 *lib.* 1. *Pereg. d. cons.* 30. *& cons.* 24. *lib.* 2. *& cons.* 21 *lib.* 3.

4 Et *Zarat. in decis.* 15. *Rota Rom.* recenset similem casum per verba sequentia, *Quos filios masculos dictorum institutorum, & cuiuscumque ipsorum nepotes, & descendentes masculos per lineam masculinam inuicem substituit vulgaritèr, pupillariter, & per fideicommissum.* Et dicta verba importare reciprocã linealem expressam probat ex verbo *cuiuscumque*, quod tribuit actum vtrisque insolidum, & determinat reciprocam solidalem inter omnes descendentes ex *Fusar. d. cons.* 108. *Peregr. cons.* 30. *lib.* 1. *Gratian. discept.* 285. *num:* 8.

5 Contrarium ex *Fachin. lib.* 7. *contr. c.* 64. *Cephal. cons.* 345. *Gabriel cons.* 70. *lib.* 1. tenet *Bellon. de iur. acer. c.* 6. *q.* 38. *n.* 110. vbi quod si distributiua refertur ad descendentes tunc attribuit partem, quam primus recepit *Alciat. cons.* 36. *lib.* 1. & distributiua intelligitur discretiuè apposita addo *Rotam Rom.*
6 apud *Farin. dec.* 466. & apud *Seraph. decis.* 1023. quem sequitur *R. de Marin. lib.* 2. *resol.* 89. *Odd. cons.* 45. *Consil. Rosa consult.* 41.

7 Fortius procedere ait *Bellon.* si dictum esset, & *quibuscumque eorum filijs, & descendentibus*, quia dictio *quibuscumque* est collectiua, non distributiua *Peregr. d. cons.* 30. *num.* 10. *lib.* 1. & dictionem *cuiuscumque* discretiuè intellexit *Rota Rom. vbi sup.*

Idem si dictum esset *pro se, & vtriusque eorum filijs, & descendentibus*, quia dictio *vterque* est collectiua, non distributiua, ideo non potest ius accrescendi inducere *Ruin. cons.* 47. *lib.* 1 *num.* 5.

8 Secus si dictum esset pro se, & filijs, & descendentibus *alterius* eorum, quia importat solidalem substitutionem *Paris. cons.* 6. *lib.* 1. *num.* 16. dictio enim *alter* vti distributiua significat fuisse concessum feudum nõ solum filijs vnius, sed etiam alterius, ita *Bellon. vbi sup.*

Aduersus *Fusarium in d. cons.* 108. ego arguo ex eodemmet *in tract. de fideic. qu.* 475. *num.* 14. qui negat de linea ad lineam, si substitutio facta sit eisdem, ac cuilibet ipsorum filiorum, & descendentium, quia hæc verba intelliguntur discretiuè. referendo singula singulis, scilicet vt cuilibet descendenti intelligantur substituti proprij cu-

iusilibet filij, & descendentes *Rota Rom. decis.466.num.2 p.4.* Et idem *Fusarum.15.* ampliat quando substitutio erat facta his verbis, *& eos, & cuiuslibet eorum liberos masculos legitimos in stirpes, & non in capita, ad inuicem, & vicissim substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum,* quia nec inter descendentes inducitur reciproca de linea ad lineam *Menoch. cõs.730. num.4 & per tot.Carill.dec.105.& 109. Rota decis.472.p.14.recent.num.15.*

Aduersus *Peregr d. cons. 30. lib.1.* consulentem pro reciproca propter verbum distributiuum *cuiuslibet* adduco eundem *Fusar.d.q.475. num.44.* ibi, *Contrarium tamen mihi visum fuerat verius in eadem causa Antigona in qua & ego vna cum D.Peregr.consulebam, sed alijs motus fui rationibus, & hanc sententiam etiam reprobant Odd.cons.45.num. 34.& 45.& cons. 46. Rota Rom. apud Farin. dec.466.nu.2.* & ibi erant fortiores termini dictum enim fuerat, & cuilibet ipsorum, substituit eorum, & cuiuslibet ipsorum filios idem tenet *Rota apud Seraph. dec.1023. num.3.*

Quoad *decis.15.Rota penes Zarat.*ibi Rota non figit pedes in opinione *Fusarij, & Peregr.*vt ibi videre est.

SVMMARIVM.

1 *Masculis de linea relictis alimentis, vtrũ commoditas ipsorum sit obnoxia creditoribus? Laudatur* Bal.*negans.*
2 *Super alimentis non potest transigi,nec contrahi.*
3 *Contrarium resoluit* Rota Rom.
4 *Commoditas alimentorum venit in hypotheca.*
5 *Occurritur iuribus contrarijs.*

ARTICVLVS XXVIII.

Masculis de linea relictis alimentis, an commoditas ipsorum veniat in hypotheca? expenditur *Baldus*, & refutatur.

1 Linea masculina testatoris substituta in perpetuum cum hac lege, vt masculi sint vsufructuarij, & bona censeantur relicta pro honesta masculorum sustentatione, & habeant, vnde cum decore viuant, pulchra est dubiatio. Vtrum creditores masculorum possint exequi facere super fructibus?

Ratio dubitandi est ex notabili doctrina *Bal. in l. legatum in annos in 2. lectura vers. quidem tenetur ff. de capit.diminut.*vbi inquit esse cautelam, vt relictum, vel promissum, declaretur pro alimentis, & in causam illorum, ne subiaceant creditoribus ex *d.l.legatum R.Sanfelic.in praxi sect. 60.nu.32.* & firmat doctissimus *R.Consil.D.D. Io: Chrisost. de Vargas Machuca decis.53.num.121.*

2 Facit *l.cum hi ff.de transact.& l.de alimentis C. eod.* vbi transigi, & contrahi non potest super alimentis *Surd.de alim. priuil.55. & seq.* Et ius alimentorum, & vsusfructus est personale vnde non potest cedi, nec alteri assignari *Bat.in l.cum Titio ff.ad l.falcid.*

3 Contrarium dico verius, adhuc si ageretur de alimentis legatis, quia cum debeantur legatario iure actionis, potest cõmoditas ipsorum exequi ad instantiam creditorum, vt expresse *Rota decis.251. p.1.rec. Vrsill.e oncluf.legali 85.n.11.lib.1 Merlin.de pignor.lib.2.tit.1.q.23.* vbi rationem assignat, quia commoditas alimentorum cedi potest vt ex *Rota vbi sup. & Fabian. de Monte de empt. & vendit. 4.q. princip. qu.21 num.53.* idem *Merlin.*

4 Et commoditas vsusfructus penes debitorem existens venit in hypotheca, & obligatione bonorum *Menoch.cons.1022.num.1. Citiac.contr.319.num.22.*

5 Non obstant *d.l.cum hi, & l.de alimentis,* quia procedunt dicta iura in fauorem eius, à quo sunt relicta alimenta. Secus ad fauorem tertij *Surd.tit.8. priuil.16.* ita *Merlin. vbi sup.*

SVMMARIVM.

1 *Ex prohibitione alienandi an inducatur substitutio de linea ad lineam?*
2 *Quid si vocatio sit facta nomine collectiuo?*
3 *Addubitationes super decisione* Rotæ Rom.
4 *Expenditur* Fusar.*in tractatu varius.*
5 *Linealis reciproca facilius inducitur per substitutionem aliorum post finitam lineam.*
6 *Refertur decisio nuperrima Sacri Consilij pro reciproca de linea ad lineam.*
7 *Argumentum reciprocæ ex substitutione descendentium in vsufructu.*
8 *Ius accrescendi habet semper locum in vsufructu etiam post portionem quesitam.*

ARTICVLVS XXIX.

Reciproca fideicommissaria de linea ad lineam an ex dictione collectiua, & prohibitione alienandi inducatur? Expenditur

tur decisio Rotæ, & de illa addubitatur. Refertur nuperrima decisio S. C. Neap. pro d. reciproca. Et pulchra coniectura, quia descendentes sint substituti vsufructuarij.

1 FRequentiores in subsellijs sunt quæstiones lineales. Vtrum ex dictione collectiua *descendentium*, & prohibitione alienationis ad effectum perpetuæ conseruationis bonorum in descendentibus inducatur reciproca de linea ad lineam?

Scio *Rotam Rom. in dec.* 41 t.*p.*14. quam allegaui *in resp.* 5. *lineali in fine*, fusè pro coniectura reciprocæ de linea ad lineam probare, illam induci ex prohibitione alienandi. Et ex vocatione hæredum nomine collectiuo concepta, si testator voluit, quod bona perpetuis futuris temporibus apud suos hæredes, & descendentes permanere debeant, vt *num.*4. ibi,

2 *Et proinde propter necessitatem implendi voluntatem testatoris dicendum est fuisse inductum fideicommissum reciprocum, nedum inter descendentes cuiuslibet Columnelli, sed etiam de linea ad lineam; quia alias si deficiente linea prædium ad extraneos transire posset, non resultaret effectus conseruationis perpetuæ penes suos hæredes in infinitum, quam testator præuia prohibitione strictissimæ alienationis adeo enixè optauit, & voluit, vt per hanc rationem concludunt in his terminis Ruin. cons.* 151. *num.*7. *lib.*2. *Dec. cons.*38. *nu.*6. *& ex conclusione prædicta Fusar. d. cons.*154. *num.* 18. *plenè Altograd. cons.*92. *num.* 7. *lib.*1 *& cons.* 80. *nu.*63. *lib.*2. *Io: Bapt. Spada cons.*237. *n.*1. *vbi quod sæpius modernis temporibus ita decisum fuit, & num.*14. *lib.*3. *Peregr. cons.* 62. *num.*16. *lib.*1. *& de fideic. art.*3. *nu.*76. *&* 77. *ibi de veriore opinione testatur Gratian. disc.* 828. *num.*43. *Rota dec.*649. *nu.* 3 *p.*4. *to.*3. *& dec.*18. *n.*25. *p.*10. *recent. Quod eo fortius procedere visum est, quia concurrunt in præsenti coniecturæ idem suadentes Decian. in resp.*3. *n.* 48. *lib.*3. *Eugen. cons.*21. *n.*19. *lib.* 2. *vbi quod vnica coniectura sufficeret, quod firmat etiam Castill. dec.*25. *nu.*23. *lib.*1. *Mantic. de coniect. lib.*7. *tit.*5. *n.*15. *Rota coram Duran. dec.*451. *n.* 4. *& in Romana fideicommissi de Maximis* 22. *Martij* 1659. Et prosequitur verbis sequentibus eadem Rota.

*Vocatio enim est concepta nomine collectiuo hæredum cum dictionibus in infinitum, quæ nedum successiuam temporis remotissimi seriem importat, sed etiam perpetuitatem, & propter nominis collectiui pluriũ graduum inter omnes sub nomine illo comprehensos fideicommissi reciproci coniecturam inducit Ioseph Ramon. cons.*100. *n.*63 *Surd. cons.*336. *vbi quod quando cum nomine collectiuo concurrit verbum tractum futuri temporis importans hæc conclusio ab omnibus approbatur Fusar. cons* 154. *num.*19. *& per tot. Altograd. d. cons.*92. *nu.*8. *lib.*1. *Gratian. disc.*828. *n.*44. *Rota d. dec.* 18. *num.* 11. *p.* 10. *recent. prohibitio ea realis in prædium directa, non in personas quod ad inducendam reciprocam de linea ad lineam ponderat Paris. cons.*90. *num.*43. *lib.*2. *Altograd. d. cons.*92. *num.*32. *Peregr. d. art.*13. *num.* 81. *&* 82 *Gratian. num.*41. *&* 45. *Rota in Romana Palatij de Capranica* 6. *Martij* 1665. Et postmodum *Rota num.* 14. ita prosequitur.

Vnde non obstat quod dum voluntas testatoris conseruandi prædium vt supra, impleri potest per fideicommissum reciprocum in qualibet linea hæredum, non sint multiplicanda grauamina, & extensio de linea ad lineam iuxta dec. Seraph. 1023. *Quoniam hoc procedit in simplici vocatione plurium personarum absque verbis tractum temporis importantibus. Non autem vbi concurrant d. verba perpetuo futuris temporibus, & coniecturæ vrgentes de quibus supra. In quibus terminis non dicitur satisfactum voluntati testatoris, nisi admissa reciproca de linea ad lineam vt in specie respondet Altograd. d. cons.*80. *num.*69. *Castill. dec.*25. *n.* 28. *Rota dec.*467. *num.*10. *p.*5. *recent. & in Bononien. Bonorum* 27. *Ianuarij* 1662. Hactenus *Rota.*

3 Tutas nequaquam puto assertiones Rotę pro reciproco lineali fideicommisso tam descensiuo, quam per transuersum ex dictione collectiua cum perpetua conseruatione bonorum inter descendentes, & prohibitione alienandi. Regulariter etenim reciproca fideicommissaria non inducitur, nisi expressis verbis legatur, vel coniecturæ sint vrgentes, & necessariæ illam inferentes, vt ex *Peregr. d. art.*13. *nu.*4. *&* 73. *Fusar. q* 471. *num.*1. *& alijs Rota coram Celso dec.*376 vbi quod debent concurrere illa tria requisita, quod omnes sint vocati, quod sit facta substitutio vltimo, & quod in tota hæreditate. Et quod nec ex prohibitione alienandi inducatur reciproca ex *Fusar. cons.* 17. *Ruin. cons.*121 *lib.*2. *Et Peregr. d. n.*77. refert iudicatum contra reciprocam fideicommissariam non obstante prohibitione alienandi. Nec ex dictione collectiua induci tradit idem *Peregr. cons.*43. *lib.*2. *& in tract. art.* 13. *num.*72.

Obseruandum est in specie linealis reciprocæ, non iudicandum esse pro reciproca, quando Doctores tradũt aliquid pro coniectura reciprocæ de linea ad lineam. Puta *Fusar. in cons.*154. *nu.*18. refert coniecturam

pro reciprocâ de linea ad lineam, si in substitutione dictum fuit, quod bona transeant de descendente in descendentem. Quia vna coniectura non sufficit ad inducendam hāc reciprocam. Vnde idem *Fusar. in tract. d. q. 475.* negat reciprocam, etiam si descendentes in infinitum sint substituti, sed discretiuè, & descensiuè inter singulos de vna linea, non reciprocè.

4 Et *Fusar. vbi sup. nu. 28.* tangens quæstionem. Quando testator dixisset, quod bona semper transeāt de liberis in liberos, de vno in alium, & apposita essent verba denotantia perpetuitatem, quo casu videtur inducta reciproca, cum alias effectus consideratus à testatore non posset habere locum, nisi mediante fideicommisso descensiuo, & per transuersum de linea ad lineam ex *Ruin. cōs. 151. lib. 2. & alijs.* Nihilominus *num. 29.* ita resoluit. *Sed contraria opinio tenenda est, quod adhuc per transuersum non inducatur reciproca de linea ad lineam, sed solum descensiuè*, & ita ait consuluisse *in cons. 28. & 82.* & pluries fuisse iudicatum.

Insuper idem *Fusar. num. 42.* quærit; quādo testator institutis filijs, & substitutis descendentibus voluit, quod bona sint sub perpetuo fideicommisso? Et postquam pro lineali reciproco allegat *Peregr. cōs. 30. lib. 2.* Contrarium deinde concludit, & in casu fortiori laudat *Menoch. cons. 982. num. 39. ad medium.*

5 Propensiùs tenerem pro reciproca fideicommissoria, si post vocatos descendentes in infinitū testator diuertisset ad alios substitutionum gradus, vt se patrocinante iudicatum fuisse testatur idem *Peregr. d. art. 13. num. 34. et cons. 24. Barz decis. 6. num. 41. Menoch. cons. 420. num. 6.*

6 Sollemnis est nuperrima decisio Sacri Cōsilij pro fideicommissoria per transuersum reciproca in causa fideicommissi ordinati per D. Alphonsum de summa pro descendentibus ex duobus suis filijs in infinitum cum prohibitione strictissima alienationis de qua causa profusè *in respons. lineal. 5.* Et placuit mihi motiuum desumptum pro dicta reciproca ex eo, quod testator ordinauit, quod descendentes sint solummodo vsufructuarij, ibi. *Et in perpetuum si debbiano conseruare per detti miei heredi, e loro descendenti, & in quelli debbiano succedere li loro figli, e descendenti in infinitum, e che l'vno succeda all'altro di grado in grado in infinitum, de' quali beni siano solo vsufructuarij: E la proprietà sempre resti vincolata per li descendenti da detti miei figli.* Ex quibus verbis substitutio videtur restricta in

7 vsufructu, in quo etiam post portionem agnitam decedente vno vsufructuario habet locum ius accrescendi, quia vsusfructus semper sit in fieri, vnde dispositio qua plures vocati sunt ad vsumfructum nunquam suum consumit effectum, nisi omnes vocati defecerint, & interim si alter per obitum desinat frui, etiam post portionem agnitam hæc portio deficiens accrescit alteri textus est in *l. 1. §. 1. & §. interdum ff. de vsufr. accresc.* ibi. *Et vt Celsus, & Iulianus eleganter aiunt vsusfructus quotidie constituitur, & legatur, non vt proprietas eo solo tempore, quo vindicatur.* Cum primum itaque non inueniat alter qui sibi concurrat, solus vtetur in totum, nec refert coniunctim, an separatim relinquatur, addo *Bellon. de iure accresc. c. 6. q. 43. n.*

8 Et quamuis verba testatoris possint intelligi etiam de vsufructu causali coniuncto cum dominio, stante, quod prohibita sit alienatio, & in casu alienationis transfuleri dominium ab alienante in quemlibet ex descendentibus, vt ex serie facti in *d. lineali resp. 5.* Nihilominus in hac re testatoris voluntas ex eius opinione est coniecturanda, & attendendum id, quod opinatus est *l. quo loco §. vbi Bar. ff. de her. inst. Ciriac. contr. 584. nu. 30. Mantic. de coniectur. lib. 3. tit. 14. num. 10.* vbi ex *Angel. in d. l. quo loco §. 1.* subdit, quod dispositio testatoris ab eius opinione substantiam capit non in vera substantia terminorum. Satis enim infertur ex illis verbis, eam fuisse testatoris voluntatem, quod proprietas suæ hæreditatis semper maneret indiminuta, vt descēdentes ex eius filijs vtantur, & fruantur in perpetuum, & in infinitum, & quod deficiente vna linea fieret transitus ad aliam. Cum in vocatis in vsufructu habeat locum ius accrescendi, consequenter adest reciproca de linea ad lineam, quia ius accrescendi est tacita substitutio reciprocæ similis *l. Titio, & Meuio §. Iulianus ff. de leg. 2.* cum relatis per *Surd. dec. 152. num. 2. Rota decis. 192. num. 5. p. 8. recent.*

SVMMARIVM.

1 *Lineæ vel descendentibus si donatum sit, vel legatū in perpetuum sit fideicommissum?*
2 *An finiatur centum annis? Et refertur opinio aiens.*
3 *Quid si facta sit prohibitio alienationis, vt bona maneant in linea, & descendentias?*
4 *Prohibitio an egrediatur 4. generationem? Notatur* Fusar. *negans.*
5 *Quid si desint verba perpetuitatis?*
6 *Prohibitio alienationis, vt bona maneant in familia an extinguatur in 4. generatione?*
7 *Graduum computatio an fiat iuxta ius Canonicum? Et variat* Fusar.

8 *Quar-*

8 *Quarta generatio an stet inclusiue?*
9 *Nomen collectiuum lineæ, & descendentiæ in quo differat à nomine familiæ, & agnationis?*

ARTICVLVS XXX.

Lineale fideicommissum an sit perpetuum? Et linea, & descendentia an differat à familia? Et distinguuntur nomina collectiua.

1 TEstatore aliquid legante, vel donante suis descendentibus, vel suæ lineæ masculinæ; quæritur: quando fideicommissum sit finitum: Et videtur dicendum omnes vsque ad infinitum esse admittendos; quia descendentium successio nullis terminatur gradibus *Peregr. de fideic. artic. 30. n. 2. & seq. & cons. 46. lib. 2. n. 2. Fusar. de subst. q. 381. num. 1. & seqq.* vbi maximè si adsint verba perpetuitatis.

Et quamuis fideicommissum finiri cen-
2 tum annis voluere *Dec. cons. 378.* prope finem etiam, quod adsint verba perpetuitatis, & *Cephal. cons. 268. & Ruin. cons. 127. lib. 2.* hanc opinionem refellit *Peregr. d. art. 30. num. 6. Fusar num. 4.*

3 Quæstio est, quando facta est prohibitio alienationis, vt bona perpetuo maneant in linea, seu liberis, & descendentibus? Et tunc prohibitionem omnes in infinitum continere volunt *Iacob. de Beluis. in Auth. de restit. fideic.* vt ibi *Bar. & Angel. Peregr. art. 30. num. 30. & decis. 5. num. 4.*

4 Contrarium tenent alij, scilicet prohibitionem non egredi quartum gradum, prout si facta esset fauore familiæ, & *tex. in d. Auth. de restit. fideic.* loquentem in prohibitione facta fauore familiæ procedere, etiam si facta esset pro descendentibus volunt *Ias. in l. voluntas C. de fideic. num. 2. Menoch. cons. 233.* & alij plures, quos congerit *Fusar. nu. 18.* qui *n. seq.* tradit nullam posse dari rationem differentiæ, quando dictum esset, vt bona perpetuo maneant in familia, & quando diceretur, vt bona perpetuo maneant in descendentibus.

Sequendo primam opinionem dicimus *d. Auth. de rest. fideic.* vti exorbitantem esse intelligendam in suis terminis, quando fauore familiæ facta est prohibitio, lineæ etiam, & vox descendentium sui natura comprehendit omnes in infinitum, ita *Peregr. d. art. 30. n. 16. in fine.*

5 Ampliatur etiam si non fuit apposita verba perpetuitatis, sed simpliciter dictum sit, prohibeo alienationem, quia volo bona manere in descendentibus *Bar. in d. Auth. de restit. fideic. Conar. var. lib. 3. c. 5. n. 4. Fusar. nu. 20.* Quidquid velint contradicentes relati *num. 21.*

Idem si dictum sit, quod bona vadant de hærede in hæredem, vel de descendente in descendentem *Peregr. num. 23.* & post alios *Fusar. num. 22.*

6 Alienationis prohibitio, vt bona maneāt in familia, vel agnatione, istud fideicōmissum non egreditur quartam generationē, etiam quod adsint verba perpetuitatis per *tex. in d. Auth. de restit. fideic. Peregr. nu. 12. Crass. in §. fideicomm. q. 19. Fusar. num. 23.* qui *num. 25.* aduertit dissidium esse inter Doctores, quādo adessent verba perpetuitatis. Et congerit quamplures pro fideicommissi perpetuitate, vt *Menoch. Conar. Faebin.* & alios, cum quibus sentire air *Fusar. num. 27.* Et ita *in Senatu Veneto* iudicatum refert *Peregr. num. 18.* Et propensius si adsint plura verba perpetuitatis *Fusar n. 31.* si dictum sit, quod bona semper, & perpetuis temporibus in familia remaneant.

7 Graduum computatio an sit facienda iuxta ius ciuile, vel Canonicum? Et secundum ius ciuile tradit *Peregr. art. 30. num. 3. Fusar d. q. 381. n. 13.* Contrarium post *Alex. & Soec. sen.* scribit *Soec. iun cons. 136. n. 41.* Et hæc opinio probatur *in §. non igitur Auth. de restit.* in quo loco fit mentio de quarta generatione, quæ non potest adaptari ad gradus iuris ciuilis, nam duo gradus de iure ciuili faciunt vnam generationem, ita *Fusar. q. 725 num. 4.*

8 Gradus quartus inclusiue prohibetur alienare, & non exclusiue. ideoque quarto gradu alienante succedit quintus, & terminatur fideicommissum *Conar. lib. 3. var. c. 5 num. 4.* Sed meliùs vide apud *Fusar. d. q. 725. num. 5.*

9 Nomen collectiuum lineæ, seu descendentiæ, vel posterorum, aut liberorum, & similium in quo differat à nomine collectiuo familiæ dixi *in tract. de linea ar. 25. n. 15.* Et scribit *Fusar. q. 382. nu. 27. & 41.* vbi distinguit nomina collectiua, vt alia sint plurium personarum, non graduum, & hæc nomina sint agnati, cognati, consanguinei, coniuncti, propinqui, agnatio, Alia sint plurium personarum, & graduum, vt liberi, descendentes, posteri, proles, progenies, & generatio.

Descendentium nomē esse plurium personarum, & graduum collectiuum, prout nomen familiæ, agnatorum, & huiusmodi ex *Angel. cons. 37. Cuman. Aret.* & alijs tradit *Peregr. artic. 19 nu. 11. & 32.* vbi reijcit

T or-

Torniell. & *Lambertin. de iure patron.* distinguentes inter nomen collectiuum descendentium, & lineæ à nomine familiæ, quatenus *Torniel.* & *Lãbert.* cẽsẽt, vt fideicõmissum relictum liberis, & descendentibus non porrigatur ad natos post casum fideicommissi secus in relicto familiæ, & agnationi. Nihilominus idem *Peregr. nu. 33.* adhibet distinctionem inter legatum relictum descendentibus, liberis, & posteris, aut illis de linea alicuius, vt hoc casu fideicommissum ad omnes propagetur, Aut vero relinquitur agnatis, & cognatis, agnationi, & cognationi, & fideicommissum non complectatur, nisi eos, qui agnati erant tempore testamenti, aut mortis testatoris, vel conditionis existentis, alij postea nati non continebuntur, quia non habent iura agnationis.

SVMMARIVM.

1 *Coniunctis ex linea paterna de tali Ciuitate hæredibus institutis, an veniant originarij de illa?*

2 *Lineæ vox minus patet, quam cognatio.*

3 *Ciuem facit origo propria, & paterna etiam quoad ordines Ecclesiasticos.*

4 *Deserens locum originis an dicatur de eo loco? Negant* Afflict. & Regens Galeota.

5 Carleual. *carpit* Afflictum, *qui cum* Reg. Galeota *defenditur num. 6.*

ARTICVLVS XXXI.

Coniunctorum ex linea paterna de tali Ciuitate vocatione an veniant originarij de ea? Negat *Reg. Galeota* cum *Afflicto*, qui defenditur aduersus *Consil. Carleual.*

1 INstitutis hæredibus agnatis, & cognatis descendentibus ex linea paterna, & materna de tali Terra. Controuertit celeberrimus *Reg. Galeot. controu. 17. lib. 2.* an veniant personæ originariæ de illa, licet alibi sint domiciliariæ.

2 Et in primis dicitur, quod lineæ appellatio non tam latè patet, quam agnationis, & cognationis nomen, sed pauciores continet personas, vt aduertit *Peregr. de fideic. art. 22. num 24. & seq.* Vnde in casu proposito agnatorum nomen restringitur ad descendentes ex linea paterna. Et testator censetur habere maiorem affectionem ad agnatos de patria, quam ad exteros. Sicut executor datus ad elemosynas distribuendas præferre debet Ciues exteris *l. 2. C. de annon. ciuil. lib. 11. Boer. dec. 13.*

3 Difficultas est; vtrũ sufficiat origo propria, vel paterna ex Terra expressa, licet fuerit deserta? Et videtur affirmãdum, quia ciuis est quis alicuius loci, vel origine propria, vel paterna, licet ciuilitas non porrigatur vltra patrem, nam alias oporteret quærere agrum Damascenum.

4 Et *Soccin. conf. 35. lib. 1.* probat non posse amitti ciuilitatem originis, & semper retineatur, tã quoad tẽporalia, quã quoad spiritualia ex *l. assumptio ff. ad municipal. & c. 3. de tempor. ordin. in 6.* vbi quis potest ordinari ab Episcopo loci originis patris, quãuis deseruisset domicilium pater tempore conceptionis filij *Diana par. 4. tract. resol. 148.* qui ita refert iudicatum. Quidquid velint *Squillante, & Riccius in praxis forens. Eccles. resol. 264.*

Nihilominus non desunt tenentes, quod ciuis non dicatur deserens domicilium originis, ita *glos.* magna in *d. l. assumptio vers. tu dic* allegans *l. filias C. de municip. & orig. lib. 10.* vbi legitur filios sequi originẽ patris, si modo domicilio non retineantur. Ideoque dixit *Lucas de Penna in l. origine C. eod. tit.* quod licet nemo possit domiciliũ, quod sortitus est ex origine propria, vel paterna, sola voluntate mutare, hoc intelligitur quoad ipsam veritatem, non autem quantum ad ipsum assumentem, & eius præiudicium; licet secus quoad præiudicium Ciuitatis, in qua na us, & *Barbos. in l. hæres absens §. proinde in artic. de foro orig. num. 34. Paul. de Castr. in l. si eadem in fine ff. de offic. assessor.* vbi quod Bononiensis, qui transtulit domicilium Florentiæ, desinit esse Bononiensis, *Soccin. in rubr. ff. sol. matr. num. 27.* & contrariam opinionem falsissimam esse fatetur *Surd. consil. 313 Barbos. vbi sup. n. 39. Affl. decis. 384.* & ibi *Vrsill. Claper. in decis. fiscali p. 2. causa 81. q. vnica*, & cum *Affl. R. Galeot. vbi sup.* vbi quod alibi domicilium habentes dicendi sunt forenses *Ruin. consil. 12. lib. 5. Surd. cons. 313. lib. 3.*

Nec obstat *Soccin.* Quia loquitur in casu Ciuis Veneti, qui se transtulit ad Ciuitatem Auenionensem, ibique mercaturam exercendi, prout absens causa officij non mutat domicilium.

Pariter non obstat, quod Episcopus originis paternæ ordinare possit huiusmodi originarium. Quia hoc priuilegium conceditur expressè d. Episcopo.

Præterea dicitur, quod in habente duas qualitates, & originis propriæ, & domicilij præponderare illæ debent, vt dicatur Pisanus,

mus, qui Pisis ortum, & domicilium habent *Dec. conf. 352. Barbos. num. 51.*

In quæstione principali *R. Galeota* demum in fine testatur in Regio Collaterali Consilio adfuisse paritatem votorum.

Aduersus *Afflictum* fusè scribit *Carleual. de iudic. lib. 1. tit. 1. disp. 2. q. 2.* qui a *num. 124.* probat ciuilitatem originis amitti non posse, siue domicilium transferatur extra locum originis ad aliam partem eiusdem prouinciæ, siue extra Prouinciam, & *num. 126.* carpit *Afflictum*, ibi, *Neque satisfacit textibus expressis hanc sententiam confirmantibus Afflict. decis. 384 num. 9. dum ait domicilium originis ideo vocari immutabile, quia non potest mutari donec deferatur. Est enim solutio prorsus ridicula, & docto viro indigna.*

Nouissimè contra *Carleual.* stat expresè *Antonell. de loco legal. lib. 2. c. 1. n. 415.* & laudat Rotam *diuers. p. 1. dec. 327.* vbi quod si ciuis originarius habitat extra Prouinciam originis, vel extra Ciuitatem, dicitur ab eo deserta Prouincia, & Ciuitas originis, addit *Honded conf. 7. num. 43. lib. 1. Gaill. lib. 2. obser. 36 num. 5. Menoch. lib. 6. præs. 3. num. 32. Surd. decis. 330. num. 4. & seqq.* Quidquid velit *R. Latr. conf. 128.*

SVMMARIVM.

1 *Linea vnius fratris defecta vocatis alijs, remotiores de vna succedunt cum proximioribus de alia.*
2 *Idem si vocati sunt in stirpes.*
3 *Quid si vocati sint proximiores? Et se retractat* Fusar.
4 *Habens facultatem disponendi intra descendentes ex pluribus an possit omittere vnam lineam?*

ARTICVLVS XXXII.

Linea vna defecta vocatis alijs quando succedant proximiores cum remotioribus?

1 DEfecta linea vnius fratris si testator vocauerit descendentias, vel lineas aliorum, tunc defecta linea vnius admittendæ sunt lineæ aliorum nulla habita ratione proximitatis, nisi inter ipsos de quaque linea *Bal conf. 185. lib. 3. Alex. conf. 26. lib. 3. Peregr. de fideic. art. 20. num. 7.* vbi ita dicit iudicatum *Fusar. de fideic. q. 483. num. 5. & q. 484. num. 68. Luca de fideic. disc. 17. nu. 10.* vbi quod proximior in linea propria dicitur æqualis alteri in sua linea proximiori, licet inter eos sit inæqualitas gradus.

2 Fortius si testator substituisset descendentes plurium fratrum in stirpes, quia certius in hoc casu omnes stirpes concurrunt, seruata proximitate inter illos de singula stirpe, nó autem proximiores vnius stirpis excluderent remotiores alterius *Menoch. lib. 4 q. 95. n. 35. Fusar. d. q. 484. nu. 69.* & consuluisse tradit *d. q. 483. nu. 4.*

3 Dubium cadit, quando testator vocasset post defectam lineam vnius fratris proximiores descendentes ex alijs fratribus, an descendentes proximiores cuiusque lineæ sint admittendi, nulla habita ratione, quod in vna linea sint proximiores, & remotiores in alia? Et videtur affirmandum, quia id etiam tacitè intelligebatur, vt venirent proximiores cuiusque lineæ, & ita consuluisse dicit *Fusar. in add. ad q. 483.*

Contrarium consuluit *Peregr. in conf. 63. lib. 2.* vbi quod licet d. verba *proximiores* possint habere duplicem sensum, alium, vt nihil operentur, alterum, vt operentur, potius intelligenda sunt, vt proximior excludat omnes ex vnaquaque linea, sicut ab intestato succedunt proximiores nulla habita consideratione, quod sint plures de vna, quam de alia linea, & postquam consuluit pro prima opinione *Fusar.* contrarium deinde tenet in *add. ad q 483.* & tenet *Mansus consult. 84.*

In hac quæstione *Luca vbi sup. num. 17.* probat demandatam proximitatem intelligendam iuxta subiectam materiam ex *Robles de repræsent. lib. 3. c. 4. nu. 15. & seq.* vbi constituta distinctione inter vnam, vel plures lineas ab initio constitutas, vbi testator expresè mandaret attendi debere prærogatiuam gradus intelligitur discretè iuxta ordinem linearum, qui tamen *Robles* loquitur de maioratibus Hispaniæ, in quibus ab initio plures constitutæ sunt lineæ idem comprobat *Luca disc. 18.* vbi proximitatem inter descendentes ab vna linea seruandam tradit.

4 Linea vna defecta si testator det facultatem vltimo disponendi inter illos de alijs lineis etiam tenetor disponere inter omnes lineas, & non potest negligere vnam, & vocare aliam. *Luca disc. 19. vbi sup. n. 12.*

SVMMARIVM.

1 *Lineæ paterna, vel materna coniunctis à testatore vocatis, an succedant insimul coniuncti de vtraque linea?*
2 *Masculis, vel fæminis vocatis, prius succedunt masculi.*
3 *Alternatiua quando resoluatur in coniunctam? Distinguitur.*
4 *Adducitur traditio* Fusarij.
5 *Retractat se* Fusarius, *& notatur per* Andreol.

6 *Quæ differentia sit inter statutum, & testatorem vocantem coniunctos ex parte patris, vel matris? Refertur* Marta.

7 *Opinio Autoris de coniunctis ex linea paterna, siue materna vocatis.*

8 *Quid si Sacerdotes, vel Clerici vocentur?*

9 *Expressio gradu per testatorem an intelligatur gradus de iure ciuili?*

ARTICVLVS XXXIII.

Coniunctis ex linea paterna vocatis qualiter alternatiua intelligatur? Fusè edisseritur de alternatiua, & notantur *Fusarij*, & alij.

1 FVndatores beneficiorum ordinant sæpè, vt præsententur Præsbiteri de linea paterna, seu de materna, & siue constituti in sacris, siue Clerici, & quandoque exprimere gradum, intra quem coniuncti de linea esse debeant. Vnde primo quæritur. Vtrum liberum sit hæredibus fundatorum ad eorum electionem, & libitum præsentare quem voluerint, siue de paterna, siue de materna? Et videtur dicendum, quod præferri debeant coniuncti ex paterna linea, & ipsis non extantibus valeant præsẽtari cognati, & illi de linea materna, prout quã-
2 do substituti sunt masculi siue fœminæ, in quo casu fęminæ admittũtur ordine successiuo, non extantibus masculis *Ruin. cons. 149. num. 13. lib. 2. Menoch. cons. 348. num. 5. Fusar. de substit. q. 379. & cons. 162. num. 10. Luca de fideic. disc. 44. num 4.*

3 Disiunctiua, siue alternatiua dictio quãdo sortiatur naturam suam, vel resoluatur in copulatiuam? Distinguunt scribentes, quod si alternatiua ponatur inter personas, inter quas cadit ordinata charitas, & tunc vocati per disiunctiuam succedant ordine successiuo, deficientibus nempe primo vocatis, prout si substituantur filij, vel nepotes, vel substituantur fratres, vel eorum filij, in his enim casibus nepotes non succedunt, nisi non extantibus filijs, vel fratribus *l. cum quidam C. de verb. signif. Peregr. de fideic. art. 18. num. 24. Fusar. cons. 87. num. 7. & q. 476. num. 54. Gratian. discept. 575. num. 23. & seq.* Si disiunctiua ponitur inter personas omninò extraneas, & tunc d. dictio resoluitur in copulatiuam, ideoque insimul personæ inter quas ponitur, veniunt, & consequenter si fundator ordinasset præsentationem Præsbiteri de linea Titij, vel Caij, negligi posset linea Titij, ita *Pereg: vbi sup.*

4 E contrario *Fusar. in q. 476. nu* 80. firmat, testatore vocante aliquos per alternatiuam hoc modo substituo Titium, aut Seium, prius censeri vocatum Titium, & postea Seium *ex d. l. cum pater §. pen. Ruin. cons. 162. num. 8. & cons. 163. n. 9. lib. 1. Roman. cons. 35. num. 1.* quos refert, & sequitur *Cephal. cons. 656. n. 25.* & ita consuluisse tradit *Fusar.*

5 Refellitur *Fusarius* per *Andreol. cõt. 136. n. 21. & 22.* allegantem *textum in l. cum quidam C. de verb. signif.* vbi *Iustinianus* resoluit hanc controuersiam, quomodo censeantur vocati duo illis verbis: *instituo Caiũ, vel Mæuiũ.* Alij dicebant ratione ordinis fuisse vocatũ Caium, & substitutum Mæuiũ. Alij dicebant Mæuiũ, vt postremo loco vocatum, totum accipere. Alij alia dicebant. Determinat Iustinianus, quod ambo æquè vocati censentur, & illa disiunctiua resoluatur in coniunctam, prout ita intelligunt *textum Bar. Cancer. p. 1. tract. de substit. n. 82. Peregr. d. art. 18. num. 24. Ciriac. contr. 174. num. 56.*

Vnde idemmet *Fusar. in add. ad q. 476.* aduersus ea, quæ scripsit *in tract. d. num. 80.* se retractat his verbis: *Sed contrarium, quod alternatiua resoluatur in coniunctam, ita vt vterque succedat per l. cum quidam C. de verb. signif. volunt Bar. in l. item seruus §. vlt. nu. 1. & ibi Bal. ff. de stipul. seru. Bardell. cons. 289. num. 21. Cephal. cons. 474. Et quia d. l. cum pater §. pen. & d. l. cum quidam videntur inter se pugnare. Pro concordia distingue, quando alternatiua ponitur inter personas inter se extraneas, & tunc retinet naturam coniunctæ, & intelligenda sit d. l. cum quidam Peregr. art. 18. num. 24. Secundus est casus quando ponitur inter personas, inter quas cadit ordinata charitas, & tunc disiunctiua retineat naturam suam, & alternatiuè substituti censeantur ordine successiuo vocati per vulgarem, & non per fideicommissariam ex Peregr. Menoch. lib 4. præs. 80. num. 30.* addo *Ciriac. contr. 660.* Et quod hoc casu sit alternatiua ordinis in defectum prioris ex *l. ille aut ille ff. de verb. signif. Gratian. vbi sub.* & videndus *Simon de Prat. de interp. vlt. lib. 3. dub. 4. sol. 3. & vlt. n. 26.*

6 Statutum si faueat lineæ paternæ præferens attinentibus ex linea materna agnatos coniunctos ex parte patris, siue descendentes ex fœminis agnatis, in hoc casu censetur dare ordinem, & indicat affectionem maiorem in agnatos, quia ipsi sunt de familia, & per eos dignitatum ordo conseruatur, & in defectum agnatorum succedunt descendentes ex fœminis agnatis, qui præferuntur coniunctis ex parte matris *Paul. de Castr. cons. 418. Curt. iun. cons. 5. num. 18.* Qui ampliat, etiamsi cognati ex parte patris sint proximiores agnatis.

In specie huius statuti *Marta de success. par. 3.*

p.3.q.1.artic.4.num.40. reijcit *Curt.iuniorem*, & firmat alternatiuam statuti, siue legis resolui in coniunctam, & non inducere ordinē, nec prælationem ad fauorem prius nominati ex *Bar.in l.is qui ducenta §.vtrum ff. de reb. dub.* & ita lex semper sit certa absque illa distinctione, vtrum alternatiua ponatur inter personas, in quibus cadit ordo effectionis, vel non. Concedit *Marta* alternatiuam testatoris causare ordinem, quia semper præsumatur affectio respectu primo nominati, vnde in illo prius sit verificanda alternatiua, deinde in subsequenti alternato. Indubitatum autem esse respectu feudalium vocationem masculorum, vel fæminarum, in ipsis alternatiuam inducere ordinem, & prælationem masculorum. Secus in allodialibus.

7 Deueniendo ad rem. Distingui possunt plures casus. Si testator vocat lineam masculinam, vel fæmininam. Et quàmuis agnati æqualiter cum cognatis succedant ab intestato, cum sublata sit differentia agnationis, & cognationis, Nihilominùs erga agnatos videtur maior affectio testatoris, iuxta *Curt. iun.consilium*. Aut testator vocat lineam paternam, vel maternam. Et tunc si appellatione lineæ paternæ veniunt tam agnati, quam descendentes ex fæminis agnatis, in hoc casu alternatiuam resolui in coniunctam, & nō inducere ordinem censeo. Vnde in substitutionibus coniunctos ex vtraque linea insimul succedere opinor. Et in materia præsentationis poterunt patroni præsentare Clericum ex parte matris coniunctum præferreque ipsum agnatis, & ex linea paterna coniunctis.

8 Alternatiua posita inter Sacerdotes, & Clericos similiter non inducet ordinem, & poterunt præsentari Clerici, & præferri Sacerdotibus, præsertim dum constituti in Sacris sunt prouisi patrimonio, & valent honestè viuere. E contra Clerici ex titulo beneficij promoueri poterunt, & ita allici ad promotionem Sacerdotalem.

9 Gradu certo per testatorem expresso an intelligatur de gradu iuxta computationes iuris ciuilis, vel canonici extra materiam matrimonialem? Et in specie rei beneficiariæ, & Cappellaniæ de gradu iuris Canonici esse intelligendum gradum per testatorem expressum post *Mantic.de coniect. lib.8.tit.8. Guttier.Canonic.99.lib.1.cap.21.* & alios firmat *Pacif.Iordani lucubr.diuers. tit.26. de person.benefic.lib.10.num.37.*

SVMMARIVM.

1 *Linealis reciproca an resultet ex substitutione facta pluribus lineis finitis?*

2 *Posterior vocatio in casu deficientiæ plurium linearum, & primo substituto in casu obitus hæredis absque filijs, vtrum per obitum hæredis cum filijs, qui postea decesserint, & per deficientiam lineæ substituti succedat posterior?*

3 *Quid si deficiente descendentia hæredis extaret primus substitutus; an posset succedere?*

4 *Expirata prima substitutione in hoc casu: an caducentur sequentes?*

ARTICVLVS XXXIV.

Linealis reciproca an resultet ex substitutione pluribus lineis facta? Et primo substituto cum sua linea in casu obitus hæredis absque filijs, si alius sit substitutus in casu deficientiæ lineæ hæredis, & lineæ primi substituti, vtrum deficientibus lineis sit locus substitutioni vltimæ.

1 Lineis pluribus finitis quando vnus est substitutus an tunc inter vnam, & aliam lineam sit inducta tacita reciproca? Et affirmant *Curt.sen. cons. 42. num. 12. & Decian. cons.28.num.29.lib.2.*

Deficientibus pluribus lineis facta substitutione non resultare reciprocam inter lineas latè probant *Peregr. cons.30. num. 8. & seqq. & cons.33.n.28. lib.3. Cephal. cons.430. num.32. Fusar.cons.10.num.46.*

2 Si testator in casu obitus filij sui hæredis absque filijs substituat fratrem, & eius descēdentes in infinitum, & extinctis lineis amborum, vel extinctis descendentijs, seu deficiente vtraque linea substituat Caium, si filius decedat cum liberis qui postea decedant, vel deficiat descendentia filij vtrum substitutio prima fratris deficiat, ac etiam extincta esset descendentia fratris substituti, expirata censeatur vltima substitutio, vel potius purificata, dum euenit casus deficientiæ vtriusque lineæ?

Tangit hanc quæstionem *Paris. cons.18.n.38.lib.2.* qui censet, intelligi factam duplicē substitutionem, alteram si primus grauatus decesserit absque filijs, alteram in defectum descendentium ex vtroque grauato; & licet prima defecerit, quia primus grauatus cum filijs obijt, non tamen defecit secunda in defectum lineæ, & descendentium primi, & secundi vocati. Idem volunt *Dec.cons.480. n.6. Ruin.cons.115. lib.3. Pereg. de fideic. art. 25. n.29.*

*n.*29. vbi refert casum istum, & cōcludit fratrem substitutum filio testatoris, si ille sine filijs decesserit, mortuo filio cum filijs non posse succedere; quamuis in casu deficientium descendentium ex eius fratre, & eius filio substitutus succedat.

3 Admissa ista opinione dispositio testatoris videretur continere absurdum, quia remotior præferretur proximiori, *l. Publius ff. de cond. & demonstr. Peregr. art.29. num.34.* Ergo etiam deficientibus descendentibus filii deberet succedere frater substitutus. Et quādo in defectum linearum substituti sunt remotiores, multo magis sunt substituti illi, qui sunt in medio, ne proximiores, & magis dilecti sint deterioris conditionis *Ias. cons.* 108 *lib.4. Paul. de Castr. cons.*401. *lib.1. Rota dec.14. p.1. diuers.*

E contrario *Fusar. cons.*10. *n.*39. dicit non esse verā cōclusionem supra adductam, quod si remotior est vocatus in defectum linearum, quod eo fortiùs proximior, qui est in medio censebitur vocatus ex *Paris. d. cons.*18. *Ruin. Peregr. & alijs.* Et occurrendo *Fusar.* auctoritatibus in contrarium citatis, respondet quod illæ nihil ad rem faciant, nec probare id, ad quod allegantur.

4 An autem semper sit vera illa opinio, qua remotior in defectum linearum succedat, vel procedat, quando substitutiones non sunt subordinatæ ad præcedentes, sed per se subsistant. Secus quando sunt subordinatæ, quia tunc prima extincta sequentes ab ea descendentes corruant? Et *Fusar. num.*43. tradit nec *Paris. d. cons.*18. *nec Peregr. d. art.*15. *num.*29. posse intelligi iuxta positam distinctionem, sed simpliciter intelligendam ad fauorem vltimi substituti in defectum linearum.

SVMMARIVM.

1 *Linea tota an veniat appellatione nepotum per directam lineam descendentium?*
2 *Descendentes vlteriores an veniant vocatis nepotibus?*
3 Rotæ Rom. *adducitur decisio.*
4 *Nepotibus vocatis in tempus remotum veniunt vlteriores?*
5 *Nepotes ex fratre constituere primum punctum in linea fratris, tradit* Rota Rom. *an recte?*
6 *Linea alicuius vocata an ille contineatur.*

ARTICVLVS XXXV.

Nepotibus ex fratre per directam lineam descendentibus vocatis an veniant vlteriores descendentes? Et an nepotes constituant primum punctum in linea? Decisio *Rotæ Roman.* ponderatur.

1 Testatore post institutum filium substituente suam lineam in infinitum, in casu autem deficientiæ suæ lineæ filios masculos legitimos, & naturales sui fratris, seu nepotes *per directam lineam descendentes* vocante: Dubitatum fuit, an appellatione nepotum contineantur etiam vlteriores descendentes à fratre testatoris?

2 Et quidquid sit: an appellatione nepotum veniat tota descendentia, vel potius sit restricta vocatio ad nepotes, dum post filios vocati sunt nepotes? vt pro hac restrictione faciūt tradita per *Fusar. cons.2. nu.*8. Et è contrario, quod veniat tota descendentia faciunt tradita per *Bar. in l. Gallus §. si instituens n. 2. ff. de liber. & posthum. Alex. cons.*125. *lib.5. Altograd. cons.52. num.18. lib.2. Mantic. de coniectur. lib.8. tit.8. num. 24. Rota dec. 6. p. 5. rec. & dec.*194.

3 Nihilominus in casu proposito veniunt omnes descendentes per illa verba *per directam lineam descendentes*, & si vlteriores descendentes non venirent, nullatenus verificaretur descendentia per lineam à testatore peroptata *Cyriac. contr.281. n.85. Rota p.12. recent. dec.*53.

4 Certius quia testator vocauit nepotes per directam lineam descendentes in casu deficientiæ totius suæ lineæ, & sic in tempus remotissimum, vt probabiliter superesse non possint ex linea fratris, nisi descendentes vlterioris gradus, & proinde veniunt vlteriores descendentes *Imola in d. Gallus §. si instituens num.*48. Et ita per hæc media iudicauit *Rota in decis.53. p.12. rec.*

Quatenus *Rota* firmat lineam fratris incipere à filijs, & nepotes constituere primum punctum, & linea non sit in esse deducta in nepotibus ex *Ciriaco*. In hac assertione ego salua reuerentia *Rotæ Romanæ* non cōuenio, nam linea fratris non incipit bene verum à fratre, sed tamen à filijs qui constituunt primum punctum, & in nepotibus est in esse deducta linea, quæ in duobus punctis consistit, vt pluries dixi signanter *in art.* 1.

6 Vnde *Fusar. in cons.183. num.35.* ita loquitur: *Quando vocatur linea alicuius, ille non continetur in linea Honded. cons.4. n.54. lib.1. Nam origo principij lineæ non est caput lineæ, & licet dici soleat, quod idem iudicatur de principio, & sit de capite lineæ, quod de ipsa linea, id procedit, quando ex principio est producta linea, nam tunc arguitur à causato ad*

cau-

causam Secus si nullum fuit productum causatum, quia cessat fundamentum à quo Add. ad Alex. cons. 53 lib. 6. num. 6. pulchrè Io. Botta cons. 14. num 9. & seqq.

Et quamuis idem *Fusar. num. 27.* ibi scribat his verbis: *Cum enim linea masculina descendentium testatoris & Marei non ab ipso Marco inciperet, sed ab eius nepotibus ad celebrem Castrens. theoricam in l. maritus C. de procur. de qua latè Rim. iun. cons. 117. num. 27.*

Quidquid inuolutè dicatur de linea puta Marci, quod incipiat in nepotibus, hęc assertio est falsa, nam certum est, quod incipiat in filio Marci, vt *Menoch. cons. 205. num. 19.* post alios *Fusar. q. 346. num. 37.*

SVMMARIVM.

1 *Linea transuersalis vocata post lineam rectam finitam quando intelligitur de recta respectu testatoris, & transuersa respectu alterius lineæ rectæ finitę?*

2 Peregrinus *tenens, quod intelligatur pro consanguineis transuersalibus, refellitur.*

3 *Ex vocatione lineæ transuersalis per lineam rectam arguitur contrarium. Sed occurritur.*

4 *Quid si vocentur coniuncti per lineam transuersalem? Expenditur* Cuman.

5 *Quæ verba supplenda sint, vt linea transuersalis intelligatur de recta? Et an suppleri possint in substitutionibus.*

ARTICVLVS XXXVI.

Testatore habente duos filios post lineam rectam finitam vocante transuersalem, an linea transuersalis sumenda sit pro recta? Et qualiter? Et refellitur *Pereg.*

1 Linea transuersalis potest quandoque intelligi de linea recta respectu testatoris, & de transuersali respectu lineæ defectæ respectu eiusdem testatoris rectæ. Exemplificari potest, quando testator habens duos filios, si linea deficiente vocauerit coniunctos per lineam transuersalem, in hoc casu cum ex quolibet filio efficiebatur vna linea descendentium ab eo, qui in ordine ad suos Ascendentes dicuntur per lineam rectam, sed in ordine ad alterum filium, & eius descendentes dicuntur per lineam transuersalem *c. 1. de natur. success. feud. glos. 2. in c. quod dilecto de consanguin. & affin. Hostiens. in summa eiusd. tit. vers. quot sunt lineæ Ruin. cons. 98. num. 3. lib. 1.* Et sic testator supponens posse extingui lineam rectam, & superesse lineam transuersalem, intelligit extinctionem lineæ rectæ vnius ex filiis tantum superuiuentibus descendentibus ex altero, qui in ordine ad lineam extinctam sunt transuersales, quod nouum non est, quod succedentes ab vno fint, & nominaentur transuersales, dum inter se considerantur *Menoch. cons. 327. num. 34. de Ponte cons. 154. num. 72. & seqq.* vbi loquitur de transuersali linea respectu ad primogenitos, & descendentes *Menoch. cons. 1177. n. 12. Peregr. cons. 31. num. 6. lib. 4.*

2 Et licet *Peregr. cons. 4. lib. 6.* ad fauorem transuersalium consanguineorum ponderat inter cætera hæc verba *per transuersale, mancata la linea.* Nulla erit habenda ratio *d. cons. 44.* dum contrarium scripsit *d cons. 31. lib. 4.* vt *Peregr.* vti sibi varium refellit *Fusar. cons. 169. num. 119.*

3 Nec obstat, quod testator vocat lineam transuersalem post lineam rectam, & sic post omnes descendentes extinctus *Menochius 1063. num. 4. Gratian. disc. 773. num. 3. & seq.* ergo necessario pro successoribus transuersales coniunctos denotat.

4 Nec parum conferunt verba illa *magis coniunctos*, quæ conueniunt transuersalibus *Cuman. cons 8. num. 3.*

Quia testator habens plures filios plures considerauit lineas, dum ait defecta linea recta, intellexit de vna tantum, dum verba concepta in numero singulari de vno verificantur *c. gaudemus vers. non dixit de diuort.*

Quatenus autem verba illa *magis coniuncti*, conueniant agnatis transuersalibus ex *Cuman.* Id verum esset, si simpliciter testator loquutus esset de propinquis. Secus quando de propinquioribus per lineam transuersalem, latè *Fusar. vbi sup. num. 113.*

5 Obiicies. Ad separationem lineæ rectæ, & transuersalis inter ipsos descendentes testatoris necessè erit supplere plura verba, videlicet pro linea rectà respectu testatoris, & transuersali respectu linearum inter ipsos institutos, & descendentes, quod est contra regulas iuris, ita vt potius dispositio vitiari debeat, quam vt admittatur suppletio plurium verborum, *Peregr. art. 11. num. 27. Menoch. cons. 327. num. 38. Fusar. q. 284. num. 1.* Vnde cum verba testatoris possint congruè verificari sine vlla suppletione referédo verba lineæ transuersalis ad agnatos testatoris, hæc interpretatio capienda erit *Rota* apud *Ludouis. decis. 102. n. 7.* Respondetur, quod licet in substitutionibus verba regulariter suppleri non possint. Secus quando colligitur testatorem voluisse id, quod suppletur, vt latè idem *Fusar. d. q. 284. num. 4. & seqq.*

SVMMARIVM.

1 Episc. Lambertin. *consuluit beneficij erectionem cum qualitate, vt vnus beneficiatus eligat alium.*
2 *Beneficium electiuum an subsit sub* reg. 8. Cancell. *etiam linea debitum?*
3 Rota Rom. *pro reseruatione decidit contra successorem electum ab vltimo beneficiato.*
4 *Casus contigit in Ciuitate Melficti, & per quos terminos fuerit terminatus.*
5 *Electio habet vim institutionis, non praesentationis, vt discurrit* decisio Rotae.
6 Reg. 8. Cancell. *an reseruet in mense ordinarij?*
7 *Lex fundationis manere debet illaesa.*

ARTICVLVS XXXVII.

Beneficium erectum cum ea lege, vt vnus beneficiatus eligat successorem, & de linea masculina an cadat sub *reg. 8. Cancellariae?* Expenditur decisio *Rotae Rom.*

1 IN beneficij erectione de consensu Ordinarij posse apponi legem, vt beneficiatus eligat successorē ex *Lambertin. de iurepatr. lib. 1. p. 1 q. 9. art. 1 nu. 40.* & alijs scripsi *in lib. 1. art. 24. nu 40.* & huiusmodi beneficium cum dicta lege consuluisse *Episcopum Insul. Lambertinum* refert *Rota in dec. 353. p. 12. rec.*

Aderat lex nedum, vt vnus Cappellanus posset in vltimis constitutus alium eligere, verum etiam vt eligendus esset de linea masculina fratris eius, qui fundauerat, sin autem de gremio Ecclesiae. Dubitatum extitit: an dictum ius eligendi caderet sub *regula 8. Cancellariae*, ideoque esset derogatum per d. regulam d. electioni?

2 Pro reseruatione ex *reg. 8.* dicebatur, quod iuspatronatus Ecclesiasticum faciat, vt vnus Cappellanus eligat alium, etiam quod esset erectum de bonis laicalibus. Dum semper competit personis Ecclesiasticis *Rota decis. 615. p. 1 rec. Caualer. dec. 378.*

Beneficium tanquam debitum certo generi personarum an sit reseruatum sub eadē *reg. 8.* etiam quod esset reseruatum iuspatronatus actiuum competens personis Ecclesiasticis? De hac re etiam scripsi *d. art. 24. nu. 32.* vbi quod pro reseruatione tenet *Garz. de benef. p. 5. c. t. nu. 559.* Et quod sit reseruatum, & conferendum sit eisdem personis vocatis *Seraph. decis. 1420. Ludouis. decis. 200. num. 19.*

3 In controuersia proposita pro reseruatione dicti beneficij *Rota Rom.* de anno 1653. iudicauit *in d. decis. 353.* non obstante quod esset; illud certo generi personarum debitum, & confirmauit institutionem factam per Ordinarium Terrae Aquaeuiuae.

4 Casus contigit in Ciuitate Melficti, vbi cū non obstante electione facta per Cappellanum tunc temporis Episcopus contulisset alteri, excitatis diuersis articulis in Archiepiscopali Curia Barensi vti delegata Apostolica, tamen introducta causa in Rota Aduocatus Cappellani electi per vltimum Cappellanum desumpsit defensionis motiuum, quod Cappellania non esset collatiua, nec beneficium Ecclesiasticum, sed legatum pium; scilicet legatum cum onere missarum factum Sacerdoti, & obtinuit in solemni decisione trāscripta per *R. de Marin. lib. 1. ref. 36.*

5 Dicerem ego non posse tractari de iurepatronatus in specie beneficij electiui, scilicet, quod sit Ecclesiasticum, & cadat sub reseruatione, vt Rota discurrit, quia electio facta per Cappellanum habet vim institutionis, & non praesentationis, vt probant *Lotter. de re benefic. lib. 1. q. 32. num. 40.* & alij quos laudaui *d. art. 24. num. 40.*

6 Vlterius, quia *d. reg. 8.* derogat in mense Pontificis, & in mense Ordinarij posse patronum praesentare ait *Beltram. ad Ludouis. decis. 397.*

7 Praeterea eo magis, quia illaesa seruari debet lex fundationis, vt *Rota post Viuian. de iure patr. lib. 4. c. 9. num. 56.* & apud *Roias dec. 352. num. 2. Luca de benefic. disc. 6. n. 10.* Alibi tamen dicendis me remitto.

SVMMARIVM.

1 *Descendentes sua familia si testator vocet, qui veniant?*
2 *Praenomina successiua indicant originem.*
3 *Expressio nominis familiae quid operetur?*
4 *Quantum differat vocatio descendentium familiae à vocatione descendentiū à familia?*
5 *Linea domus, vel agnationis explicatur.*

ARTICVLVS XXXVIII.

Quantum differat vocatio descēdentium familiae à vocatione descendentium à familia?

1 DEscendentes suae familiae si testator vocet, veniunt descendentes testatoris *l. cum acutissimi C. de fideic. Menoch. cons. 28 t. num. 25.* cum hac qualitate, vt sint suae familiae ad exclusionem descendentium ex faeminis

nis, qui non sunt de familia ita in puncto *Fusar. conf. 169. num. 30.*

2 Certius ex pronomine possessiuo *sua*, vel *ipsius*, quia hæc nomina possessiua denotane originem, & causam efficientem *R. de Ponte cons. 154. num. 60. Rouit. cons. 153. lib. 2.* vbi doctissimus *Altimar. in obs. Fusar. vbi sup. nu. 37. & q. 351. num. 27. & q. 345. nu. 9. & seq. Gratian. disc. 645. num. 5.*

3 Restringitur quando testator expressisset nomen proprium familiæ, vt familia Fontana, quia tunc transuersales veniunt *Peregr. cons. 41. lib 4. n. 6. in fin. & cons. 149. num. 21. lib. 5. & cons. 16. nu. 11. lib. 3* Et quamuis vbi appositum est genitiuum *ipsius testatoris* cõtrarium teneant *Menoch. cons. 731. num 42.* & alij relati per *Fusar. q. 351. n. 37.* Attamen in fine *Fusar.* assignat rationem, nam quando expressum est nomen familiæ censetur habita ratio agnationis, non personarum, addo *Fusar. d. cons. 169. n. 31.* & meliùs in *cons. 16. n. 9. Rota dec. 460. p. 4. diuers. num. 10.*

4 Collaterales agnati etiam veniunt, quando vocati essent descendentes à familia cum præpositione *A*, vt aduertit *Fusar. in d. cons. 166. num. 31.* Prout quando vocatur linea domus hæredis, d. vocatio refertur non ad li-

5 neam hæredis, sed ad lineam domus hæredis, & veniunt transuersales, qui sũt de domo hæredis *Menoch. cons. 924. num. 12.* vbi dicit sumendum initium à domo, à qua lineá prouenit *Fusar. q. 325. n. 11.* Et linea agnationis vocata veniunt omnes *Menoch. cons. 427. num. 16. Fusar. d. q. 345. num. 17.*

SVMMARIVM.

1 *Donatio facta sponso, vel sponsæ pro se, & filijs nascituris an filij succedant vti filij?*

2 *Recensentur Doctores pro filijs.*

3 *Distinguitur an adsit, vel non stipulatio pro filijs.*

4 *Verbalem indicauit Rota Rom. distinctionem.*

5 *Vtrum donatio pro filijs ex illo matrimonio censeatur facta?*

6 *Quid si donatio imputetur expressè in legitimam?*

7 *Filiorum appellatione an veniant fœminæ.*

ARTICVLVS XXXIX.

Donatio in contractu matrimoniali facta sponso pro se, filijs, & descendentibus quando cõpetat filijs, vti filijs? Et an veniant tantum filij ex illo matrimonio?

1 Donant parentes in contractibus matrimonialibus suorum filiorum pro ipsis, & eorum filijs, & descendentibus, & de pluribus dubitari contingit, potissimum, an veniant filij ex quocunqmatrimonio? Et quando vti filij succedant?

Donatio si fiat sponso, vel sponsæ pro se, eorumque hæredibus censetur acquisita pro omnibus filijs futuris hæredibus *Ottbobon. decis. 99. & 133.*

2 Ingens difficultas est, quando donatio fit filio contemplatione certi matrimonij pro se, & filijs nascituris: an filij succedant vti filij? Et videtur negandum, quia verba illa pro filijs nascituris, vel fauore filiorum nascriturorum non respiciant causam finalem, sed impulsiuam, & denotandum illud, quod futurum fuisset, quod talia bona peruentura fuissent in liberos secundum communem votum parentum *Dec. cons. 276.* quod sæpius canonizauit *Rota vt in decis. 171. p. 8. rec. n. 3.*

Pro filijs nascituris, quod succedant vti filij arguitur, quia alias non diceretur satis cõsultum eis, si distrahi possent ad libitum sponsi primi donatarij *Cutell. de donat. tract. 1. disp. 3 p. 6. Staib. resol. 22. & 45. Fontanell. dec. 55. num. 14. Andreol. contr. 127. Amat. resol. 30. Cutell. tract. 2. disp. 1. special. 25. à nu. 8. Castil. dec. 106. à n. 6. Lanar. cons. 89.* loquuntur expressa mentione filiorum. Alias secus *Buratt. dec. 861. & 924.*

Præsertim si donatio facta sit ab auo cuius affectus in omnes descendentes æqualiter fertur *Cutell. & Castill. vbi sup.*

3 Distinguunt alij: an donatio facta sit filio stipulanti pro se, & filijs; Vel donatio fiat ab auo patri, & filijs, vt primo casu filij succedant vti filij. Aliter in secundo *R. Galeot. lib. 1. contr. 57. nu. 18. Surd. dec. 314.* Verbalem ap-

4 pellant hanc distinctionem *Surd. vbi sup. & D. Hodiern. n. 8.* Ratio est, quia stipulatio requirit verba tam interrogantis, quam respõdentis, quando patet stipulatur pro filijs, præsupponi debet pariformis interrogatio fauore filiorum *Hodiern. vbi sup.* signanter in donatione facta ab auo *R. Galeot. vbi supra, Amat. conf. 68. num. 4.* & ita per hæc iudicauit *Rota dec 229. p. 12. rec.*

5 Acrior est difficultas; Verũ donatione facta sponso, vel sponsæ pro se, suisque filijs, & descendentibus veniant solum connexiue filij ex illis coniugibus, vel discretiue etiam filij ex quocumque alio matrimonio? Et distingui solet. Aut donatio fit ab vno ex coniugibus alteri, & intelligitur de filijs illius matrimonij *Menoch. cons. 41. n. 30. Cancer. p. 3. var.*

*var.tit.de pact.num.*104. Aut à tertio, & non debet censeri connexiue facta, sed discretiue, vt comprehendat filios ex quocumq; matrimonio *Menoch. num.*25. *Gamma dec.* 233. Quid quãdo parẽtes donant filijs? Et hoc casu videtur dicendum contemplatione illius matrimonij tantum, cum donatio facta in contractu matrimonij confundatur cum dote, & sponsa, & eius parentes, nec aliter contraxissẽt *Dec.conf.*526.*Bertrand.cõs.*338. *lib.* 1. Sed *Cancer.* aliter consuluisse tradit, quoniam omnes nepotes æqualiter amantur, etiamsi donatio facta esset contemplatione præsentis matrimonij, quia dicta verba stant demonstratiuè, & non taxatiuè *Peregr. de fideic.art.*16. *nu.*110. *Bottiglier.de succes. theor.*106.*num.*26.*Cancer.num.*102.

6 Si donatio fiat per patrem filio pro se filijs, & descendentibus contemplatione certi matrimonij, ita quod imputetur in legitimam ipsius filij; in hoc casu censetur per filium, seu sponsum facta, cum fit vti res filij donatarij *Bal.in l.si liqueat num.*2. *C.de inoff. don.* & veniunt filij ex illo tantum matrimonio *Rota* pulchrè *in dec.*130.*p.*12.*rec.*

7 In donationibus contemplatione matrimonij quãdo filij veniunt vti filij, an fœminæ veniant filiorum appellatione? Et videtur negandum in contractibus *Seraph.dec.*604. *Caualer.decis.*557.*Fusar.q.*311.*num.*89.*Add. ad dec.*199.*num.*73.*p.*8.*rec.* Contrarium tenent *Gabriel.de verb.signif.conclus.*6.*num.*97.*Mantic.de tac.lib.*13.*tit.* 21.*num.* 10. *& decis.*96. *num.*2.*Luca de fideic.disc.*38. vbi nisi aliud ex coniecturis appareat *ex Buratt.& Addit. in dec.*272.454.*&* 742.

Filiæ fœminæ non succedunt in donatione facta filijs nascituris in contractu matrimoniali, sed eis debetur paragium per fratres *R.Latro decis.*38.*num.*48.*R.de Marin.lib.* 2.*resol.*68.*num.*16.

SVMMARIVM.

1 *Reciproca intra eandem lineam, an inducatur ex vocatione descendentium in perpetuum?*
2 Fusar. *cum alijs affirmat, & refellit* Menoch.
3 *De linea ad lineam an oriatur si post mortem omnium descendentium sit facta substitutio?*
4 *An si reseruatum ius legitimæ successionis?*
5 *Resoluitur pro reciproca inter descendentes; & ratio adducitur.*
6 *Substitutio facta post mortem omnium, dicitur facta ab vltimo.*
7 *Et an in tota dicatur facta?*
8 *Quando dicatur facta vltimo? Refertur casus.*

ARTICVLVS XL.

Reciproca intra eandem lineam an inducatur ex vocatione descendentium in perpetuum? *Fusar.* refellit *Menochium*. Et de linea ad lineam an oriatur si fiat substitutio post mortem omnium? Et hoc casu dicatur facta ab vltimo, & in tota?

1 Intra eandem lineam reciproca an inducatur, quando plures à principio sunt vocati, & eorum filij, & descendentes in perpetuum? Et negat *Menoch.conf.*327.*n.*24. *& conf.*274.*num.*40. qui dicit, quod si substituti sunt descendentes hæredis, & eis decedentibus substituti sunt descendentes sororis, inter descendentes hæredis non inducitur reciproca, & *Berretta conf.*147. consuluit in casu, quo testator instituto *Bertola* post eum substituit filios, & liberos ex eo, & liberorum liberos, ita quod hæreditas transeat de descendente in descendentem in infinitum, & concludit inter descendentes non resultare reciprocam.

2 Contrarium trado verius, scilicet, quod reciproca sit intra eandem lineam, ita *Peregr. conf.*33.*num.*12 *lib.*2.*& conf.*35.*num* 2.*lib* 4. *Rota* apud *Farin.dec.*491.*Fusar.conf.*177.*n.*3. *qui num.*9. refellit *Berrett.& Menoch.*

3 De linea ad lineam vtrum inducatur inter descendentes in infinitum vocatos, quando post mortem omnium substitutus est aliquis? Ingens est difficultas ex eo, quod alij volunt non resultare reciprocam, sed reseruatum ius legitimæ successionis, & bona remanere penes hæredes ab intestato, qui habebunt donec sit casus substitutionis *Surd.conf.*315.*Marescott.var.lib.*2.*c.*11.*num.*14.*Soc.e. sen. conf.*113.*lib.*1. vbi testatur ita Ferrariæ iudicatum *Magon.dec.Flor.*71. Alij etiam censent pluralitatem resolui in singularitates, itaut deficiente vno substitutus succedat, vt *Faebin. lib.*4.*coutr.c.*81.*Larrea decis.*55.*num.*15. *Peregr.art.*13.*num.*56.

4 Et quando sumus in descendentibus testatoris, & sic in personis verisimiliter magis dilectis substituto, non censeri inductum tacitum reciprocum, sed solum reseruatum ius legitimæ successionis volunt *Peregr.art.* 13. *num.*38.*Alex.*35.*de subst.p.*5.*c.*2. *num.*22.*&* alij relati per *Fusar.conf.*45.*num.*6.

5 E contrario pro tacita reciproca inter honota-

noratos, quibus datus est substitutus, quia substitutio facta sit post mortem omnium, & in tota scribunt *Bar. in l. quidam testamento ff. de vulg. & pupill.* & ibi *Bal. Aret. & Curt. iun. in apostill. ad Alex. Cephal. consf. 383. Peregr. cons. 33. lib. 3. Alciat. cons.* 80. *lib.* 9. vbi dicit esse verissimam opinionem, quando substitutio est facta post mortem omnium, & in tota *Fusar. cons. 45. num. 8.*

6 Rationem assignat *Fusar.* quia substitutio facta post mortem plurium censetur facta ab vltimo *ex l. codicillis ff. de vsufr. leg. cum summario Bar. & ex l. pen. C. de impub.* & alijs *subst. & l. qui duos ff. de vulg.* vbi erat dictum, si ambo mortui essent, & in effectu dicitur, esse factam substitutionem ab vltimo, & licet ibi inter eos non inducatur reciproca, hoc procedit, quia agebatur de pupillari substitutione, quæ non inducitur coniecturis *Hond. cons. 51. num. 66. lib. 2.* cum ergo æquipolleat substitutioni factæ ab vltimo, & descendentes sint vocati, infertur, quod existente alio tertio requisito, quod substitutio sit facta in tota, pernecesse inducitur tacita reciproca de linea ad lineam.

In descendentibus testatoris verior, & magis recepta opinio est, quod inter eos tacita reciproca inducatur, vt post alios *Socc. sen. in l. heredes mei §. cum ita nu. 8. ff. ad Trebell.* & ibi *Socc. iun. Paris. cons. 43. nu. 33. & cons. 44. lib. 2. num. 37 Couar. in c. Raynutius § 8. nu. 4. Cas. Barz. decis. 6. num. 40. Fusar. cons. 45. num. 10.* Præsertim, quia cum substitutio in personis magis dilectis non possit resolui in singularitates, sed omnes debeant decedere, *Mantic. de coniect. lib. 11. tit. 5. num. 19.* consequenter erit reciprocum tacitum fideicommissum, ita *Fusar. vbi sup. nu. 12.* & quod idem sit substituere post mortem omnium, quod substituere vltimo *Marta de success. p. 1. q. 9. art. 5. num. 13. R. Latro decis. 1. n. 70. Rota penes Zaratt. decis. 15. num. 4.*

7 Substitutio in tota arguitur ex prohibitione trebellianicæ *R. Latro nu. 76. Rota vbi sup.* Quinimò ex substitutione facta post mortem omnium in tota hæreditate dicitur facta substitutio, alias tota hæreditas non posset restitui *Arguell. decis. 79.* Si testator prohibuit bonorum diuisionem, vt bona omnia vnita permaneant substitutio etiam in tota facta dicitur *Arguell. vbi sup. num. 9.*

Videndus est in hoc articulo *Arguel. in dec. 79.* præsertim *nu.* 5. vbi *Rota Rom.* firmat inter descendentes sufficere, quod substitutio collectiua post mortem plurium fiat, quamuis non fiat ab vltimo ex *Peregr. artic. 13. num. 72.* & alijs ibi collectis, & alias iudicasse testatur *Rotam.* Et videndus *Bichius decis. 261.* Quod intelligo concurrente requisito, quod substitutio sit facta in tota hæreditate, nam ex substitutione post mortem plurium censetur vltimo facta substitutio.

Si testator indefinite loquutus fuit de hæreditate, intelligitur de tota in vltimis voluntatibus, *Surd cons. 336. n. 7. & cons. 352. Gratian. disc. 685. num. 9.* Idem si integraliter voluerit peruenire hæreditatem.

Vrgentissimam coniecturam tradit *Arguell. num. 26. & dec. 62. num. 7. ex Ruin. Surd. Peregr. Laderch. & alys,* si post extinctos omnes masculos descendentes substitutæ sint fœminæ, & laudat *dec. 296. Vrgell.*

In contrarium adduci potest *Fusar. cons. 17. num 94.* vbi reciprocum fideicommissum de linea ad lineam non resultat ex perpetua vocatione masculorum, vel ex fideicommisso facto pro conseruandis bonis in agnatione *Canalc. dec. 15 p. 3. n. 1. & seqq. Rota Rom. dec. 466 p. 4. in nouiss.* & induci solum intra eandem lineam iudicauit pluries *Rota*, vt penes *Bichium*. Qui tamen *nu. 29.* aliter resoluit, quando substitutio est facta in tota hæreditate.

8 Pulchra dubitatio est, quando testator substituisset illi, vel illis, in quo, vel in quibus linea deficeret, vtrum videatur substitutio disiunctiuè facta cuilibet lineæ, & non resultet reciproca de linea ad lineam, & non conueniat substitutioni factæ post mortem omnium? Vide *Zaratte in decis. 15. num. 16.*

SVMMARIVM.

1 *Linea sua si fuerit substituta filio, vel descendentes sui per lineam an descendentes succedant per vulgarem substitutionem?*

2 *Resoluitur pro actiua, & passiua substitutione in perpetuum.*

3 *Substitutio an sit fideicommissaria perpetua in descendentibus in vsufructu filio substitutis?*

4 *Quid si masculi descendentes sint substituti?*

ARTICVLVS XLI.

An filio substituta sua linea, descendentes per fideicommissum sint grauati. Ornatur *decis. 633. Præs. de Franch.*

1 Lineam si pater substituerit filio, vel descendentes per lineam, vtrum linea, vel descendẽtes substituti censeantur per vulgarem, ita vt adita hæreditate expirauerit substitutio?

Et videtur affirmandum, quia ex vocatione simplici facta de descendentibus absque vlla

vlla dictione perpetuitatis non includitur nisi vulgatis,& vno adeunte expiret quoad alios *Cuman.* communitèr approbatus *in l. cum ita §. in fideicommisso ff. de leg. 2. Arguell. dec. 54. num. 1.* & dixi *in obser. 633 ad Franch.*

2 Contrarium resoluitur, scilicet, quod per fideicommissum censeatur facta substitutio, non secus, ac si adessent verba perpetuitatis, & illi de linea actiuè, & passiuè censentur vocati, & grauati, prout si dictum esset de gradu in gradum; quia linea collectionem, & successiuitatem graduum,& personarum denotat *Rota decis. 6. num. 20. & decis. 25. nu. 19. p. 5. recent. Arguell. dec. 55. nu. 12. & seqq.* vbi quod si vocati essent descendentes per lineam, verbum *per lineam* superfluum esset.

3 Idē si testator omnes descēdentes reliquerit vsufructuarios hæreditatis; quia videtur eos fideicōmisso grauasse de restituēdo cæteris *Paul. de Castr. in in l. certi iuris C. de testam. milit. Fusar. q. 247. n. 41. Menoch. lib. 4. præsumpt. 142. num. 5. Cast. de vsufr. c. 8. nu. 43.* propter magnam cognationem, quam habēt vsufructuarij,& fideicommissarij, *Mol. de primog. lib. 1. c. 7. n. 8. Giurb. dec. 79.* Et videmus institutores maioratuum solere disponere, se velle possessores maioratuum vsufructuarios esse. Quidquid sit an id fieri possit, nulli proprietate relicta *Arguell. vbi sup.*

4 Ampliatur si testator vocauerit descendentes masculos *Paris. cons. 63. num. 13. lib. 2. Menoch. cons. 277. num. 10 Bursatt. cons. 227. num. 28. Arguell. num. 17.* Qui alias coniecturas congerit ex prohibitione Trebellianicę, alienationis,& diuisionis bonorum.

SVMMARIVM.

1 *Linea posterioris persona capax an admittatur ob incapacitatem personæ lineæ potioris?*

2 *Legatum pro maritandis fœminis an debeatur nubilibus ante matrimonium? Refellitur* Mantica *per* Narbon. *sed an rectè?*

3 *Expectandam capacitatem personæ lineæ prædilecta indicauit* Rota Rom.

4 *Legatum pro maritandis fœminis descendentibus à filiabus testatoris, ita tamen quod deficientibus fœminis masculorum debeatur fœminis ex fœminis, vtrum de puella non nubili ex masculo transferatur ad fœminam ex fœmina?*

5 *Distinguitur inter præiudicium perpetuum, & temporale.*

6 *Resoluitur pro fœmina ex fœmina ne differatur pium opus.*

7 *Legatum fœminis de linea relictum an sit pium?*

ARTICVLVS XLII.

Capacitas personæ potioris lineæ an sit expectanda, extante persona capaci de posteriori linea? Resoluitur quęstio de legato maritagij, & adducuntur decisiones *Rotæ* ad ornatum *decis. 169. Præs. de Franch.*

ERecto per testatorem Monte pro maritandis fœminis descendentibus à suis filiabus cū hac lege, vt nō extantibus fœminis ex masculis dotem habeant fœminæ ex fœminis. Dubitari contigit. Vtrum existentibus puellis masculorum ætatis non adhuc nubilis debeatur legatum fœminis ex fœminis in ætate nubili existentibus, vel debet expectari ætas nubilis fœminarum ex masculis?

1 Et videtur dicendum iuxta secūdam partem ex *Roman. cons. 134.* vbi aperta successione fideicommissi ob vnam lineam defectam, concurrentibus pluribus lineis, quarum vna habeat personas capaces de præsenti, aliæ verò illas non habeant, sed sperent, quod debeat expectari capacitas personæ potioris lineis, & non debeat admitti remotioris lineæ persona capax addo *Surd. cons. 125.* & alios collectos per *Castill. lib. 5. contr. c. 91. Præs. de Franch. dec. 169.* Quidquid in casu *Roman.* consuluerit *Paul. de Castr. cons. 16. lib. 2.* qui reijcitur per *Peregr. de fideic. art. 22. num. 30. & D. de Luca de fideic. disc. 9. num. 5.* In casu nostro legatum pro maritandis mulieribus, ad hoc vt debeatur nedum requiritur nubilis ætas, vt *Genuens. in practicabil. Eccl. q. 807. Sanch. de matr. to. 2. lib. 7. disp. 91. n. 61. Dian. res. moral. p. 4. tract. miscell. res. 140.* ita quod antea non possit distribuere executor legatū, *vt Sanch. num. 61.* Verum etiam requiritur, vt matrimonium ineatur *l. Sancimus C. de nupt.* Et quamuis *Mantic. de coniect. lib. 11. tit. 21. nu. 7.* restringat, quando est exigna dos. Nihilominus ipsum refellit *Narbon. de ætate tit. annus 12. q. 3 num. 9.* Sed *Manticam* comprobat *Rota dec. 124. p. 7. rec.* vbi casus, & de legato fœminis casatæ maritandis, & videndus *Peregr. art. 27. num. 26.* & vide in fine.

3 Consert casus *in Rota Rom.* decisus super testamento Hyppoliti de Franchis Aduocati Ferrariensis, qui existens vltimus de familia instituit Ioannem Baptistam Bottum munus Aduncati, & Procuratoris in ea Ciuitate exercentem cum onere assumēdi cognomen; & insignia testatoris, eidemque substituit descendentes masculos in perpetuum, Docto-

ris,

tis, vel Procuratoris officium exercentes, illisque deficientibus substituit Doctorem pauperiorem de Collegio Ferrarien. ab eodē eligendum, & à Vicario generali Episcopi approbandum substitutis eidem suis descendentibus masculis cum iisdem oneribus renouandi familiam. Agnita hæreditate per Bottum, statim sequuta fuit eius mors superstite Antonio filio infante Doctoratus propter tenellam ætatem incapace. Collegium putans esse factum casū substitutionis ad beneficiū Aduocati magis pauperis de Collegio elegit *Gratium Contrium*, qui à Vicario Episcopi obtinuit approbationē, & immissionem in possessionem bonorum hæreditatis. Introducta causa appellationis per pupillum Bottum in Rota. Prodijt resolutio ad fauorem eiusdem appellantis die 5. Martij 1663. & iterum de anno 1666. cui decisioni acquieuit appellatus. Et pro Botto pupillo plures allegationes ediderunt *Mansus consult. 62. 66. & 69.* & decisiones sunt regiſtratæ in *cōsult. 64. & 75.* pro eodem patrocinatus fuit *D. de Luca, vt in disc. 7. & seqq. de fideic.* Conueniunt quæ scripsi *in eod. tract. lib. 1. art. 12. n. 55. & ar. 14. n. 14. & seq.* vbi quod in substitutionibus nudum factum attenditur, non autem capacitas, & plures Doctores, & decisiones laudaui.

4 Contrarium firmo verius, quod legatum interim transferatur in fæminam ex fæmina idque auctoritate *Gargiarei conf. 16.* vbi agēdo de quodam legato ad fauorem magis literati intra lineam, ab eo excluditur filius infans, & illiteratus possessoris, & legatum trāsfertur in alium Collateralem, & conferunt *dec. 270. Ottbobon. & decis. 159. Celsi* vbi de legato cuiusdam prædij facto ad fauorem clerici existentis in domo pro tempore, vt attendi debeat qualitas de tempore casus.

5 Scio *D. de Luca disc. 9. n. 10.* parum deferre *Gargiareo* vti consulenti ad pecuniam, vel clientis affectionem. Et *decisiones Ottbob. & Celsi*, & opinionem pro admissione personæ remotioris lineæ admittere in Cappellanijs, & beneficijs Ecclesiasticis, & dispositionibus continentibus ius vitalitium, non habentibus tractum successiuum, seu præiudicium perpetuum, & successiuum, vt sunt præsertim beneficia Ecclesiastica ad successores non transmissibilia, vt est casus *Buratti decis. 682. & decis 206. p. 3. rec.* & casus *Gargiarei*. Agebatur enim de legato personali fruendo per eum, qui intra testatoris descendentiam esset magis literatus, & sic spectata qualitate personali intra idem genus absque tractu successiuo, vel formali transitu de linea ad lineam, cum perpetua admissione vnius, & exclusione alterius; tunc enim illi, qui ob defectum excluditur, remanet spes, & potentia obtinendi ob capacitatem superuenientem. Quod secus erat in testamento Io: Baptistæ Botti; Admissio enim Aduocati de Collegio Ferrarien. erat perpetua cum eius linea masculina, & afferebat præiudicium perpetuū. In casu proposito admissio ad legatū maritagij fæminæ ex fæmina nedum perpetuum non esset præiudicium, quinimo nec temporale fæminæ ex masculo, quia superueniente capacitate ei debebitur legatum per Montem.

Quodque differri non debeat legatum, suffragantur tradita per *Garron. in rubr. C. de 2. nupt. in noua edit. num. 5. Sanch. vbi sup. n. 57. Dian. vbi sup.* quos refert, & sequitur *Narbona q. 4.* quod legatum etiam relictum pro puellis maritandis, si nullæ extent nubiles, quibus possit erogari, ne tam pium opus differatur, poterit conferri viduis.

Confert, quod legatum huiusmodi debetur nubili, tanquam in casu necessario secundùm *Bal. in conf. 35. lib. 2.* Vnde in simili quādo testator legasset pro maritandis puellis consanguineis, ita vt maior natu præferatur, maior natu licet remotior præfertur, quia relictū censetur in casu magis necessario, dūm puella nubilis est magis periculosa *Berous conf. 71. num. 18. lib. 1. Menoch. conf. 269. nu. 31. lib. 3. Mastrill dec. 206. lib. 3. D. Altom. ad Ronit. conf. 33. lib. 1. num. 8.*

Diuersus est articulus quando testator legasset pro maritandis pauperibus consanguineis, & vna sit pauperior, quamuis remotior in gradu. Nam *Guttier. vbi sup.* defendit consanguineam pauperiorem, & si remotiorem in gradu, & improbat *Dec. conf. 121.* cōtrarium tenentem, & *Mastrill. vbi sup.* sequitur *Guttier.* Nihilominus opinionem pro paupere proximiore tenent *Azeued. cōs. 16. Peralta in l. vnum ex familia § si de falcidia n. 12. ff. de leg. 2. Molin. de primog. lib. 2. c. 11. n. 39. Lara de cappellan. & anniuers. lib. 2. c. 2. n. 7. Castill. lib. 5. contr. c. 67. num. 19.* mouentur ex eo, quia sit attendenda potius causa naturalis, quam accidentalis paupertatis maioris *arg. l. qui habet ff. de tutel.*

6 Concludo itaque in casu proposito dotis legatū deberi mulieri nubili ortæ ex fæmina de linea, stante quod fæmina ex masculo vocata non est nubilis ætatis, cum agatur de legato doris reiterabili quotannis præstando, & admissio illius non est præiudicialis, & ita consulitur necessitati illius, & non differtur dictum opus pium.

Propensius debebitur legatum fæminis ex fæminis, quando fuisset dictum, quod non extantibus mulieribus ex masculis maritentur mulieres ex mulieribus, quia mulierum nomine veniunt nubiles, vt latè *Narbon. de ætate vbi sup. q. 3.* ideoque tunc extare

G non

non dicunt, quando non sont nubiles.

7 Dices: An legatum pro maritandis consanguineis de linea fit opus pium? Et affirmant *R. Reuert. decis. 357 Fontanell. Ricc. & alij*, quos refert *R. de Mariu. ad Reuert.* Qui tamen cōgerit diffidentes, vt *Mastrill.* & alios quos etiam recenset *Altom. vbi sup.*

Quidquid tamen fit de hoc articulo causa dotis semper habet publicam vtilitatem annexam, & est fauorabilis, & latè interpretanda, vt *gl. in l. ambiguis ff. de reg. iur. Boss. de dote §. 12. num. 136.*

Circa tradita *n. 2.* addo quod legatū dotis regulariter est conditionale, & debetur tempore matrimonij, nisi aliud appareat de voluntate testatoris *R. Sausel. decis 87.* vbi quod si non sit idonea propter aduersam valetudinem ad matrimonium non consequitur legatum, & si substitutio facta sit ipsi decedenti absque liberis, ipsa viuente non succedat ei substitutus. Conditionale autem non est, si relictum sit puellæ vt nubat, vel vt possit nubere, & demum cum verba respiciunt executionem, non substantiam legati *Ccusal. ad Peregr. vbi sup. Boss. vbi sup. cap. 7. num. 99. Menoch. lib. 4. præs. 201. num. 5. Mangil. de imput. quæst. 57.* Tandem legatum dotis non est conditionale, quando certa ætas consignationi attributa fuit *l. Seius Saturninus ff. ad S. C. Trebell. Bald. in l. ambiguitatem C. de vsufr.* Nisi apposita esset conditio nuptiarum, aut quando legatum esset postquam completa sit talis ætas quando in loculo nupserit *Rota p. 1. rec. dec. 291.*

SVMMARIVM.

1 Linea fæminina Ascendentium à successione exclusa, vtrum etiam descendentes excludantur?

2 Exclusa matre à successione per coniunctos ex latere paterno an Auia censeatur exclusa?

3 Linea persona exclusa vtrum excludatur à successione?

4 Quid si persona exclusa sit per renunciationem?

5 Respectu lineæ, & non gradus an intelligendum sit statutum iuris communis correctorium.

6 Fæminina linea exclusa num excludatur mater?

ARTICVLVS XLIII.

Linea fæminina Ascendentium. Vel aliquo excluso à successione quando exclusi censeantur descendentes?

1 Ascendentes per lineam fæmininam si excludantur per statutum extantibus agnatis: an censeantur etiam exclusi descendentes per lineam fæmininam? Et affirmat *Bal. in cons. 96. lib. 3.*

2 Si caueatur per statutum, quod siquis decesserit intestatus sine liberis mater ad successionem venire non possit, nisi in quarta parte. Alia bona deueniant ad eos, qui ea latere paterno venire debuissent, si mater non extaret. Si aliquis decessit superstite matre, & auia, & cōsanguineo ex parte patris. Quæritur quis succedat? Et videtur dicendum contra matrem quia si consanguineus excludit matrem, ergo excludet etiam auiam. Præterea nam mater vti vocata ad quartam partem, accipit portionem suam, & sic auia non succedet per successorium edictū. E contrario *Bal. in cons. 447. lib. 3.* tuetur partes auiæ, ductus ea eo, quod matre exclusa, non censetur exclusa Auia, cum matris nomine non veniat Auia, quia matris nomen gradum, & personam demonstret.

3 Ventilata est quæstio: an excluso aliquo per statutum à successione, censeatur etiam exclusa ipsius linea, seu personæ, quæ non sunt expressæ à statuto, coniunguntur tamen per medium personæ exclusæ, censeantur à successione exclusæ? Et affirmant *Bart. in l. 2. §. nunc videndum ff. ad Tertull. Paul. de Castr. in l. illam C. de collat. Cephal. cons. 103. lib. 1.*

Alij admittunt primam opinionem, quando viuit mater, seu persona exclusa, *Bal. Angel. & Fulgos. in d. l. illam.* Secus quando prædecessit mater, & eius descendentes velint venire ex propria persona ita *Paul. de Castr. & Alex. in d. l. illam.*

Indistinctè verior est prima sententia *Grat. cons. 19 nu. 32.* & ex *Surd. cons. 45 nu. 24.* & alij. *Anna cons. 92. n. 77. Consil. Theod. alleg. 79. num. 29.* vbi loquitur in materia consuetudinis Capuanæ, & Nidi excludentis matrem à successione filij.

4 Bene verum secus est, quando mater renunciasset successioni filij, vel eam repudiasset, quia tunc illa non nocet filijs, & propria persona venientibus, vt fusè ego *in obs. 67. Præs. de Franch.*

5 Quæres: an statutum correctorium iuris communis quoad successionem intelligendum sit respectu lineæ, & non gradus, vt minùs corrigat? Exemplum est si statutum excludat cognatos, & nocet cognatos vsque ad quartum gradum, an intelligendum sit, quādo agnati sunt in pari gradu, ita vt corrigat ius commune excludendo cognatos in gradu respectu lineæ? *Grat. cons. 19. n. 46.* At ego contrarium puto verius nedum fauore agnationis, verū etiam quia indistinctè loquitur.

6 Linea fæminina per statutum à successione

ne exclusa, vtrum censeatur etiam exclusa mater? Et *Bal.cons.218.lib.2.num.4.* negat, quia mater est principium generationis, & non est nata ex linea fœminina.

SVMMARIVM.

1 *Post legatarij mortem sua linea substituta, vtrum de eiusdem linea intelligatur?*
2 *Linea descendentium an veniat agnatione vocata? Destinguitur.*
3 *Agnato proximiore ex paterna parte vocato: an veniat filia vocantis?*
4 *Legitimè ex illegitimo natus, vel illegitimus quando veniat sub linea, vel consanguineorum nomine?*
5 *Quid si adsint legitimi posteriores in gradu? Laudatur* Rota Rom.
6 *Legitimis deficientibus ad legatum conceptum per verba iuris an illegitimi admittantur?*
7 *Spurij an sint de linea?*

ARTICVLVS XLIV.

Linea descendentium an veniat agnatione vocata? Et veniat testatoris filia nomine agnati ex paterna parte? Illegitimi an sint de linea? Et quid si concurrant cum legitimis remotioribus? Laudatur *Rota Rom.*

1 Testatore legante Caio mille hac lege, vt post ipsius mortem de eis collocetur in matrimonium vna de sua linea, vel casaea, vtrum sit intelligendum de linea legatarij, vel testatoris? Et pro linea testatoris scribit fusè *Menoch.lib.4. præs. 88. & cons.124. Garz.de benefic.p.7.cap.15.num.11.*

2 Agnatione vocata non venit linea descendentium vocantis, quia isti habita relatione ad ipsum testatorem nō dicuntur agnati, sed descendentes *Mantic.de coniect. lib.8. tit.12. num.2.* Vnde minus benè *Ruin.cons.153.num.10.lib.2.* dixit, quod si testator disponit, quod bona sua remaneant in sua agnatione, contineantur tantum à se descendentes. Verius est enim comprehendi etiam transuersales post descendentes *Moronus resp. 36.n.18.* vbi aliter quando vocata est agnatio habita relatione ad filios, vt si dixit, cōseruentur bona in agnatione filiorum meorum, hic casus intelligitur propriè de filijs, & descendentibus, qui inter se dicuntur agnati, *Instit. de legit.agnat.succeß.* ibi, *Sunt autem agnati cognati per vtilis sexus cognationem coniuncti, quasi à patre connati, veluti frater, fratris filius nempe ex eo Menoch. vbi sup.nu. 19.præs.88.*

Si autem testator simpliciter, & absolutè vocauit agnationem, dicens, vt bona conseruentur in agnatione, intelligitur tam de propria testatoris idest transuersalibus, quam de illa filiorum ita intelligendus est *Ancar. cons. 94. col.p.* cum dixit agnationes nomen esse latissimum, & ob id differre à linea *Moron.num.18.*

3 Proximiore agnato per paternam lineam suo filio masculo per patrem substituto an veniat soror defuncti? Et *Bal.in cons 115. lib. 3.* negat, quia non nascitur inter testatorem, & filiam agnatio, vt à parte testatoris procedens, sed ab ipso testatore, qui stipes, & radix, & primum principium agnationis quoad filias suas, in quibus est principium gradus. *l. Iurisconsultus ff.de grad.* Contrarium ipse verius censeo, quia filia testatoris est agnata proximior saltem respectu aui ex paterna parte, & descendens, & agnata respectu fratris, & de effectiua patris agnatione ex *Anchar.d.cons.94.* Et *Moron.d.num.18.*

4 An admittendus sit ad legatum ipsis de linea relictum natus legitimè ex patre illegitimo? Vel natus illegitimè? Et distinguitur, an sint verba naturæ, vel iuris; primo casu veniunt, vt si legatum relictum sit coniūctis, consanguineis, cognatis, descendentibus, & lineæ. *Lopez in suo instruct. to. 1 c. 137. Cordub.q.72.* Et veniunt etiam ex damnato coitu nati, quando ius sanguinis est contemplatum *Viuius decis. 134. Rota dec.262.p.8. rec.*

5 Tota difficultas est, si adsit disparitas gradus. Et illegitimum proximiorem præferendum tenent *Garz. d c.15. num. 46. Gonzal. reg.8.Cancell.gl.5.à n.108.Moron.vbi sup.nu. 59.& seq.* Contrarium autem iudicauit *Rota dec. 49. p. 4. rec.to. 2.* vbi quod prælationis qualitas transit in descendentes.

6 Illegitimi deficientibus legitimis an veniant ad legatum conceptum per verba iuris? Et *Garz vbi sup.*negat. An *Moron. nu. 60.* cum *Azeuedo* affirmat, volens esse præferendos extraneis ratione sanguinis, etiam quod testator respexerit ad agnationem, quando in defectum agnatorum alius non est substitutus *Peregr.cons.7.n.18.lib.1.Fusar. q.314. num.11.Rota vbi sup.n.293.& seq.*

7 Spurij, seu vulgo concepti non veniūt appellatione coniunctorum *l si spurius ff. vnde cognati Honded.cons.5.lib.2.nu.18.* Aliter si à testatore agnoscantur pro consanguineis, nā cessat incertitudo *Nauar. cons. 4. de iure patr. Rota dec.616.p.4 rec.to.1.Tiraqu. de retr. lignag.§.1.gl.9.num.22.*

SVMMARIVM.

1 P*Ater non poteſt feudum legare vni ex filijs de iure Longobardorum.*
2 *Quid in feudo mixto?*
3 *In feudo mixto an præualeat qualitas hæreditaria, & requiratur respectu primi inuestiti?*
6 *Quid in feudo franco, & libero?*
9 *Diſtinctio feudi franchi.*
8 *Refertur recens caſus in Ciuitate Genuæ.*
9 *Vota transmiſſa Senatui reiecto* Menochio.
10. Autor *baſitat cum* Reg. Galeot. *non expenſo.*

ARTICVLVS XLV.

Feudum mixtum de iure Longobardorum an poſſit legari vni ex filijs? Et quid de feudo franco, & libero? Caſus nuper controuerſus in Ciuitate Genuæ reiecto *Menoch.* & non expenſo *D. Reg. Galeoto.*

1 DE feudo in quo viuitur iure Longobardorũ, in quo omnes filij æqualiter ſuccedunt, non poteſt pater diſponere in præiudicium alicuius filij, illud prælegando vni *Bal. conſ. 397. lib. 1. & conſ 259. alias 261. lib. 3.* Similiter ſi plures fratres ſuccedunt in feudo, non poteſt vnus eorum alteri partem ſuã legare, ratio eſt, quia nulla diſpoſitio in feudo valet in præiudicium eorum, qui ex lege feudi ſuccedunt *c. 1. de ſucceſſ. feud.* fusè *R. de Mariu. lib. 2. c. 29 à n. 15 per tot.* Cuius *textus* diſpoſitio locum habet, etiam ſi feudum relinquatur vni ex vocatis in inueſtitura *Scrader. de feud p. 7. c. 2. n. 3. Roſental. de feud. c. 7. concl. 3. n 3* Idque abſque dubio in feudo ex pacto, & prouidentia.

2 Difficultas eſt in feudo mixto an idem ſit, quod ex pacto, & prouidentia, vel potius preualere debeat qualitas hæreditaria, & poſſit legari vti hæreditarium? Et legari non poſſe, tenent *Pariſ. conſ. 23. n. 184. lib. 1. Surd. conſ. 63 n. 13. & conſ. 108. n. 12.* qui reprobat *Burſat.* contrarium tenentem in *conſ. 3.* dicens male fuiſſe loquutũ *Roſental. c. 1. concluſ. 33. num. 35. Giurb. de ſucceſſ. feud. prælud. 4. n. 42.* vbi reprobato *Piſtorio*, inquit hanc eſſe communem in Germania receptam, & in iudicijs comprobatam, & ab ea in iudicando non eſſe recedendum.

3 Nec obſtat, quod in feudo mixto debeat præualere qualitas hæreditaria, nam contrarium in puncto tenet *Menoch. conſ. 690. à n. 7. Surd. conſ. 63. n. 13. Giurb. d. prælud. 4. nu. 36. & 40 Riminal. iun. conſ. 572. n. 5. lib. 5. Larata in Theatr. feud. dilucid. 21. p. 7. num. 31.*

4 Qualitas autem hæreditaria an requiratur reſpectu primi acquirentis, & vltimi poſſeſſoris? Et primi acquirentis hæredem eſſe, dixerunt ſufficere *Gurb. n. 43. Surd. conſ. 63. num. 21. Rota rec. p. 5. to. 2. dec 499. nu. 6. Monac. de feud. c. 35 num. 37.*

5 Minùs nocet quod debeat præualere qualitas hæreditaria primi inueſtiti, & vltimi vt cenſuere *Cephal. conſ. 303. n. 130. Coſta conſ 8. lib. 1.* Nam ex dictis qualitatibus vti impertinentem, & ſuperfluam omninò reſpuendam dixerunt *Clar. in §. feudum q. 3. nu. 4.* vbi quod ita fuit iudicatum per Senatum Mediolani *Altograd. conſ. 46. n. 37. & conſ. 47. nu. 53. & Rota Lucenſ.* poſt *Altograd. verſ. nam conſideratum fuit.*

6 Ingens difficultas eſt in feudo franco, an de hoc feudo poſſit diſponi? Et affirmant *Burſat. conſ. 2. n. 35. & conſ. 4. num. 2. Menoch. conſ. 1224. n. 1. R. de Ponte de pot. Proreg. tit. de aſſenſ. Reg. §. 2. n. 37. Larata p. 7. dilucid. 21. num. 24.* Præſertim in feudo franco, & libero *Bal. in l. ſi plures C. de condit. inſert. n. 7. Oſaſch. dec. 163. nu. 10. Dec. in c. cæterum. n. 31. de iudic. Riminal. iun. conſ 513. num. 469.* fundans in geminatione ſermonis.

Opinionem hanc intelligendam in feudo merè, & abſolutè franco, & libero aduertunt *Bal. & Oſaſch. vbi ſup.* Cæterum in feudo frãco, in quo alia non ſunt immutata dictam opinionem non procedere tradunt *Roſental. c. 7. q. 2. n. 6. & c. 9. membr. 1. concl. 5. num. 2.* vbi rationem reddit, quia illud verbum francum, & liberum intelligitur a ſeruitijs, ſed in reliquis omnibus naturam recti feudi retinet circa poteſtatem alienandi, ſiue inter viuos, ſiue in vltima voluntate. *Rolan. conſ. 2. n. 134. lib. 1. Marta voto 32.*

7 Diſtinguendum an ſit feudum ſimpliciter francum, à franco, & libero propter vim geminationis? Et *Dec.* mouetur ex *Aret. conſ. 14. & Alex. conſ. 30. lib. 5.* qui id non dicunt. Et barhologiæ vitium frequens eſſe ait *Fuſar. q. 286. n. 3.* & hæc diſtinctio refellitur per *Rolan. ex Martam.* Quia feudum ſui natura eſt rectum, & proprium, & quantominus fieri poteſt receſſum, dicendum eſt.

8 Nuperrimè contigit de his dubitari in Senatu Genuæ ſuper feudis Caſtellarij, & Pompeianæ, in quibus Dom. Marcus Antonius Spinola cum inſtituiſſet hæredem Dom. Iacobum Mariam Spinola fratrem, præterito Dom. Luca Spinola altero fratre. Exorta fuit lis inter præfatos fratres, & ex perſona d. Iacobi Mariæ inter D. Mariam Spinola ipſius filiam, & donatariam, & iſtius coniugem

Dom.

Dom. Marcum Antonium Gentile. Et præcipuum fundamentum validitatis institutionis collocatum erat, quod d. feuda sint franca, & libera, ideoque legari potuisse vni ex fratribus. Nihilominus DD. Bartholomæus de Turri, & Io: Baptista Calizanus Assessores Senatoris fuere voti, concedendam esse inuestituram d. Lucæ præterito pro dimidia feudorum, non obstante testamento d. Marci Antonij.

9 Pro validitate testamenti ex eo, quod dicta feuda sint merè hæreditaria, consuluit *Menoch. in cons.* 812. Et ad occurrendum traditis per *Menoch.* fuit responsum, quod ille scripserit pro amico, nec ipsius argumenta aliquo modo conuincere. Esto enim fuissent à principio merè hæreditaria, Nihilominus deinde effecta fuisse naturæ mixtæ. Quando in anno 1548. supplicauit D. Iacobus Maria senior, vt sibi concederetur inuestitura pro se, & hæredibus masculis, & potuit imponere feudis eam legem, quæ sibi placuit, & Principi *Giurb. d. prælud. 5. num. 47. Larata q. 8. dilucid. 2. num. 15. Ruin cons. 108. lib. 2. num. 28. Dec. cons. 184. num. 8.*

10 Verumenimuero, quia iuxta opinionem *Menochij* pleno calamo scripsit *Reg. Galeot. in controu. 31. lib. 1.* cuius non meminerunt, nec illius allegationes expenderunt bona eorum venia Domini Assessores Iurisconsulti summæ doctrinæ. Propterea non acquiesco eorum voto.

Certum equidem est, posse legari feudum francum, & liberum, vt ex *Bal. in Auth. nisi rogati C. ad Tertull.* idem *R. de Marin.* & *ex Alex. in cons. 2. lib. 5. Iacob. de Franch. in tit. de his, qui feud. dar. poss. num. 190.* & comprobat idem *Reg. Galeot. num. 38. & seq.*

Admisso ex aduerso, quod feuda à principio fuerunt hæreditaria, vt fusè probat *d. R. Galeota.* Idemmet quoque fundat feudorum naturam non equidem per inuestituras oārtam propter protestationes supplicantium, scilicet se nolle mutare naturam feudorum, ibi, *Sub illis modis, & formis prout Antecessores sui, &c.* Et plures aliæ similes clausulæ cernuntur. Vnde non censetur derogatum primæ inuestituræ, vt ex *Surd. cons. 105. & Anna cons. 114.* idem *Galeot. num. 32* qui recenset omnes inuestituras desuper obtentas.

Feudaque prædicta sunt merè hæreditaria, nã confirmationes loquuntur pro hæredibus, successoribus legitimis, *Freccia de subfeud. lib. 4. form. 3. Loffred. cons. 1. Reg. de Curte p. 1. c. 14. num. 48. Galeot. vbi sup.*

Conferunt tradita per *Affl. decis. 195. Reg. Latr. dc. 170. num. 11. Camerar. Bal.* & alijs volentes primam inuestituram esse attendendam, nullamque rationem habendam inuestiturarum postea alio modo expeditarum.

Feudo legato an debeatur æstimatio feudi ipsi legatario scribit *R. Latr. dec. 40.* & scripsi *in obser. 1. ad Præl. de Franch.* quæ omnia deseruiunt ad ornatum *d. decis. 1.*

SVMMARIVM.

1 *Patruus vterinus an sit patruus paternus?*
2 *Patruus magnus non venit appellatione patrui vti elongans se magis à linea.*
3 *Pater an dicatur de linea, seu prole filij?*
4 *Quid in patruo, & amita?*

ARTICVLVS XLVI.

Patruus vterinus an sit patruus paternus? Patruus magnus an sit patruus? Et pater dicatur de prole filij?

1 Patruus vterinus an sit patruus paternus, & veniat appellatione patrui? Et *Bal. in cons. 218. lib. 2.* affirmat, idque inspecta radice proxima. Licet aliter sit attenta radice remota, & quod sit patruus probat *Bal. ex l. Iurisconsultus §. tertio gradu ff. de gradib.*

2 Quæritur: An patruus magnus veniat appellatione patrui in statuto vocante patruũ, & excludente matrem? Et negatiuè resoluitur, quia appellatione patrui censetur ille, qui est prior, & potior in successione, & patruus cum dicatur qui est frater patris *§. patruus Instit. d. grad.* Ergo non continetur magnus, quando enim dictio accedit dictioni illam alterat, & quanto magis ascendit, tanto elongatur à linea, & eo minùs attinet, & debilitatur virtus successionis, ita *Bal. cons. 258. lib. 3.* vbi contrarium tenet, quando statutum vocaret filium patrui, vel filios patruales, qui sunt in quarto gradu, idque propter identitatem gradus.

3 Pater an dicatur de linea, seu prole filij sui? Et videtur quod non, quia dictio *de* significat materiam, de qua aliquid fit, sed Ascendens non assurgit à descendente, quinimò è conuerso. Ideò in materia feudali patet non succedit filio, quia non est de eius radice, & substantia *c. 1. §. cum vero Corradus tit. qui feud. dare poss.* ita discurrit *Bal. cons. 339. lib. 3.* Contrarium nihilominùs firmat idem *Cal.* scilicet, quod pater licet non sit ex linea & prole sua, quia nemo est propinquior sibi ipsi, vel sibi ipsi faciat gradum; tamen respectu filij propinquitatem, & lineam includit, cum sit caput lineæ, vt *in d. l. Iurisconsultus,* ergo pater est de corpore, & linea propinquitatis.

4 Idem *Bal.* extendit ad patruum, amitam, auunculum, & materteram, & ascendentes siue ex recta linea, siue ex transuerso, quia omnes continentur proximorum nomine, & propinquorum §. *proximus Instit. de legit. agnat. success.* & confirmat visuali exemplo, vt finge hominem in cruce brachijs extensis, ibi, est caput Ascendens, & pedes Descendentes, & brachia partes transuersales, & ex vno trunco omnia. Ad hæc considerata mente defuncti, qui non considerauit extraneas personas, sed de proprio genere, & sermones sunt interpetrandi iuxta naturalem rationē.

Ex *linea patris sui, seu prole* coniunctis vocatis: an veniat linea tam effectiua patris, quā contentiua sub qua pater continetur, & sic veniant transuersales? Et videtur affirmandum, quod verba ex *prole* dupliciter intelligi possint, actiuè idest genitis à patre; & passiue idest ex prole, ex qua pater genitus est, & pro genere, & cognatione patris *Bal cons. 334. lib. 3.* qui tamen videtur firmare iuxta primam expositionem esse communem vsum loquendi.

SVMMARIVM.

1 *Muliere de linea concurrente cum masculo super legato tam pro virginibus de linea maritandis, quam pro impensis subministrandis causa studij. quis præferatur?*
2 *Causa dotis, & studij æquiparantur. Et quid si non sit studium Theologiæ.*
3 *Studij causa an possit euerti fideicommissum, & num. 7.*
4 Rota Rom. *præfert causam studij.*
5 *Resolnitur pro dote contra causam studij.*
6 *Pater non tenetur mittere filium ad studium.*

ARTICVLVS XLVII.

Muliere de linea, & masculo concurrentibus super legato Montis pro dote, & impensis causa studij quis pręferatur? Expenditur, & refellitur *Rota Rom.*

1 Svper legato pro maritandis virginibus de linea ex fructibus Montis, & pro impensis causa studij masculorum de linea, concurrente masculo, & virgine quis præferendus sit dubitatur?

2 Rationis dubitandi argumentum præstat, quia causa dotis, & studij æquiparantur *glos. in l. 1. ff. sol. matr. Alex. ad Bar. in l. Stichus liber esto ff. de leg. 3. Tiraq. de priuil. piæ caus. in præfat. vers. item relictum causa studij circa medium*, iuxta *text. in l. 1. C. de stud. lib. Rom. lib. 10. Menoch. de arbitr. cas. 237. nu. 25. lib. 2. cent. 3. Gratian. disc. 62.* vbi quod licet aliqui restringant ad studium Theologię secundum *Bal. in l. 1. ff. de leg. 2.* Attamen d. restrictio vera nō est, in studijs etenim vertitur publica vtilitas, ideoque Doctores possunt expellere artifices obstrepentes iuxta ipsorum domos, *Gratian. discept.* 186. & dixi penes *Franch. in obser. 625.*

3 Et sicut causa dotis potest euerti fideicōmissum per *tex. in Auth. res quæ C. de fidcic.* ita causa studij, vt post *Menoch. lib. 4. præs. 191. num. 11.* & alios *Fusar. de substit. q. 540. num. 3. Pascal. de prim. pot. §. 2. c. 3 num. 19.*

4 In concursu videtur præferenda causa studij vti fauorabilior *Bar. in l. 1. ff. sol. matr.* & ibi *Socc. sen. n. 55 & Socc. iun. n. 277. Rota in dec. 349. p. 14.*

5 E contrario rectius dicitur, quod præferatur causa dotis ex *Michalor. de fratr. par. 2. c. 26. num. 26.* ibi: *Sed vno verbo his omnibus replicari potest, non valere argumentum à dote ad causam studij, cum dos magis priuilegiata reperiatur, Doctores in l. 1. ff. sol. matr.* stante præcipuè communi opinione patrem teneri præcisè ad dotandum, non autem ad mittendum filium ad studium.

6 Pater quod teneatur præcisè ad dotandam filiam *tex. est in l. qui liberos ff. sol. matr.* Non autem tenetur mittere filium ad studium *Bar. in l. 1. C. de Carbon. edict.* post alios latè *Michalor. vbi sup. c. 25. p. 1.* quamuis referat diffidentes.

7 Fideicommissum non posse euerti causa studij, sicut ex causa dotis tenent, *Crass. in §. fideicommissum quæst. 57. Peregr. de fideic. art. 42. num. 93. Padill. in repert. d. Auth. res quæ num. 91.*

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina an dicatur formata in filio?*
2 *Linea à quo incipiat?*
3 *Linea masculina constituitur ex masculis, & non includi fæminam.*
4 *Fæmina an includatur sub descendentibus virilis sexus?*
5 *Masculina quando dicatur primogenitura?*

ARTICVLVS XLVIII.

Linea masculina an dicatur in filio formata? Qualiter translata sit à Geometris. Et quando fęmina excludatur?

1 Linea

1 Linea masculina patris an dicatur formata, & in eile deducta in filio, vel tantum cepta, itaut neptis non dicatur ex linea masculina? Et *Alex. in conf. 53. lib. 6. num. 5.* dicit neptem non esse de linea masculina, quia hæc tantum incipit in filio, in quo inuenitur cepta, non formata; vt punctum non constituit lineam, nec vnitas est numerus linearis, & linea legalis fuit translata à Geometris, & Arithmeticis *Add. ad Alex. vbi supra.*

2 E contrario lineam incipere à patre dicit *Iaf in l. 2. C. de iur. emphit. nu. 206. & in l. Gallus §. nunc de lege ff. de lib. & posth. n. 4.* Aliter autem *Crauet. conf. 656. lib. 4.* qui vult, filiam dici de linea masculina patris respectu aui.

Filiam non contineri sub linea masculina, sed fœminina, cuius ipsa est caput, probant *Peregr. de fideic. art. 26. n. 29. Rubeus ad decis. 199. p. 8. rec. n. 176.* cum idem iudicetur de ipso principio principiante, sicut de his, quæ sequuntur ex ipso principio. Nō obstat, quod neptis esset melioris conditionis ipsa filia, vt arguit *Iaf. vbi sup.* Quia idem est fibi contrarius *nu. 10.* Sequendo opinionem *Castrens. & Iasonem* confutat *Rota num. 187. & seq.* Et infrequentem esse opinionem *Alex. in d. conf. 53. n. 13.* tradit *Donded. conf. 3. nu. 13.* At ego illam existimo stricto iure veriorem.

3 Linea masculina vocata, siue si dictum sit deficiente linea masculina, non venit fæmina, quia masculi tantum constituunt lineam masculinam, sicut dicitur de linea margaritarum *l. linea margaritarum ff. ad falcid.* vnde idem est, ac si dictum esset deficientibus masculis *Donded. vbi sup. num. 3.* Quidquid sit quando vocati essent descendentes à linea masculina, vel ex linea masculina. Et *Donded. num. 9. ex Ladereh. conf. 136.* confutat *Cephal. conf. 413. lib. 3. nu. 19. & 28.* firmantem idem esse deficiente linea masculina, quod deficientibus descendentibus à linea masculina.

4 Fæmina comprehenditur, quando vocatur omnis virilis sexus, vel descendens virilis sexus *glos. in d. l. Gallus §. nunc de lege verf. tamets Bar. nu. 3. Angel. Mol.* & alij relati per *Donded. num. 2.*

Primogenitura erecta pro filio primogenito masculo, & sic de primogenito in primogenitum, masculinitatis qualitas censetur repetita per dictionem *& sic, Honded. conf. 45. lib. 2. num. 40. Dunozet decis. 651.* Et quia in vna, & eadem oratione masculinitatis qualitas fuit expressa, & simul facta fuit mentio de filijs simpliciter. Exemplum est: Si testator dixerit si filius meus sine filijs masculis decesserit, & eius filij sine filijs substituo Franciscum *Cuman. conf. 117. Menoch. conf. 1140. Surd. conf. 564. Peregr. art. 25. num. 23. Fusar. q. 403. num. 2. Ludouif. decif 514. Dunoz. tt. vbi sup.* Et quia copula & exequat omnia copulata, & viget eadem ratio *Dimozett. ex Menoch conf. 585.*

SVMMARIVM.

1 Lineali patronatu actiuo existente an patronus de linea possit gratificari ab ordinario in concursu alterius præsentati?
2 Patronus non potest præsentare seipsum, sed fundere preces Ordinario pro collatione beneficij.
3 An preces ordinario possint porrigi alio præsentato concurrente?
4 Preces an arctent Ordinarium?
5 Refertur decisio Rotæ Rom. Et addubitat Autor.

ARTICVLVS XLIX.

Lineali patronatu actiuo existente an patronus possit arctare Ordinarium ad collationem per viam precum? *Autor* addubitat de *Rota Rom. decisione.*

1 Lineali iurepatronatu actiuo existente, si vnus patronus præsentet clericum extraneum, & alius patronus de linea supplicationem porrigat Ordinario, vt ipsum vti de linea, & patronum instituat, quæritur, an gratificandus sit excluso clerico extraneo? Et videtur dicendum, quod cum clericus extraneus habeat medietatem vocum vti præsentatus à patrono de linea, & patronatus passiuus non sit linealis, scilicet beneficium non sit debitum illis de linea; consequentèr possit gratificari ab Ordinario ob vocum paritatem *Io. Andr. in c. cum autem vbi Card. & Abb. de iurepatr. Barbof. de pot. Epifc. p. 3. alleg. 72. num. 13. in fine.*

2 Neque præferendus videatur clericus vti de linea, & compatronus, quando cuiq; interdictum sit seipsum præsentare, cum sapiat ambitionem, & præsentatus minimè distingui possit à præsentante *c. per nostras de iur. patron. Buratt. dec. 316. num. 2. Add. ad eund. in decif. 712. in fin.* nemini enim licet sibi ipsi beneficium conferre *Hostiens. in §. in quibus num. 11. verf. illud committendum est Rota decif. 185. p. 2. diuerf num. 1.*

Et quamuis possit patronus Ordinario supplicare, vt ipsum instituat ex doctrina *Abb. in cap. per nostras de iurepatr. Gratian.*

d isc.

disc.430.num.5. Add.de Buratt.dec.316.num.19.Lambert.de iurepatr.p.2.lib.2. p.7. art.3. Tondut.resol.benefic.p.2.& 4.num.3.

3 Conclusio videtur procedere, quando solum patronus concurrit, qui per modum, & viam deprecationis supplicet Ordinario pro sui institutione, tali quippè casu Ordinarius non prohibetur illi gratificari, enm nullius præiudicium ibi consideretur, secus qnando plures concurrunt patroni, quia tunc Ordinarij gratificatio quoad vnum ex illis præiudicium infert, vt declarat *Lambert. artic. 4. quæst.8.p.1.lib.2. num.7. Sanch. cons. moral. c.3.dub.74.num.6.in fin. Barbos. num.5. Campanil.diuers.iur.Canon.rubr.11.c.3.num.40.*

4 Concurrentibus enim patrono supplicante, & præsentato ab alijs compatronis, præferendus videtur præsentatus, quia isti de necessitate debetur institutio *c. quoniam de iurepatr.* Supplicanti autem ex quadam æquitate. Quinimò potest Ordinarius illi denegare *Rota dec.430. num.40 p. 9. rec.* penes *Viuian.decis.151.num.34. in fin.*& coram *Penia decis.1386.num.7.Ciarlin. contr.69. num.17.* ibi. *Hae sanè vera sunt, sed cum fiant modo deprecatiuo, non tenetur Episcopus conferre patrono beneficium ex debito, & propterea non est tutum remedium.* Idem comprobat *Rota per Viuian.num.34.* ibi, *Verum, quia Ordinarius noluit gratificari patrono, neque ad id forsan tenebatur ex debito, Sanch. d.dub.74.nu.5.* ibi, *Quia fundens preces non possit ex debito aliquem alligare, Ciarlin.c.69. num.17.* iuxta hæc omnia iudicauit *Rota p.14.rec. dec.141.*

5 Verum quatenus Rota, & Doctores allegati censeant preces patroni non arctare Ordinarium ad conferendum eo modo, quo arctat valida præsentatio. Attamen quando patronus habet totum ius patronatus, vel maiorem partem spectata æquitate videtur leguleicus rigor indiscretus, præsertim dum non viget ratio ambitus, vel auaritiæ, sed iusta causa. Præterea aliud absurdum sequeretur, quod præsentatus habens minorem partem esset necessario instituendus. Ad hæc si patronus potest alteri prouidere per viam præsentationis, cur non sibi ipsi per viam precum, vt hæc, & alia considerat *Luca de iurepatr.disc.49. num.9.* & scripsi *lib.1.art.24. num.33.*

Citra dubium *d.decis.141.* videtur moderanda, quando patronus esset de linea fundatoris, & pauperæ nam vti descendens cum sit alendus ab Ecclesia *ex can. quicumque fidelium 30.16.q.9.Lotter.de re benefic. lib. 2. quæst.5.*erit inuestiendus.

SVMMARIVM.

1 *Linealis patronatus cum consensu Ordinarij ex interuallo an possit fieri, qui erat hareditarius?*

2 *Passiuus patronatus linealis sapit successionem hæreditariam reprobatam.*

3 *Resoluitur quod possit fieri immutatio.*

4 *Immutatio non affert Ecclesiæ praiudicium, & consonat æquitati.*

5 *Accidentale qualiter sit praiudicium Ecclesiæ.*

6 *Autoris opinamentum.*

ARTICVLVS L.

Fundator ex interuallo post fundationem an possit immutare patronatum actiuum, & passiuum? Adducitur decisio *Rota Rom.* & *Autoris* sensus.

1 Gentilitij iurispatronatus qualitatem potest fundator in limine fundationis cum consensu Ordinarij imponere. Si autem pro hæredibus, & successoribus reseruauit, non potest ex interuallo de hæreditario facere gentilitium *c. nos quidem de testam. Garzias de benef.p.11.c.5.*

2 Neque patronatum passiuum liberum ex interuallo immutare in gentilitium, scilicet ordinando, quod præsentetur consanguineus in singulis vacationibus, quia sapit successionem, vel repræsentat illam imaginem à sacris Canonibus reprobatam *c.1. de præbend. c.ad decorem de instit.Lambertin.de iurepat. lib.1. q 9.num.79.* Et hæreditariæ conditionis adiectio ex interuallo reprobatur in patronatu passiuo, scilicet, quod beneficium sit debitum illis de linea, vti Ecclesiæ præiudicialis, *Clem.plures de iurepatr.*

3 Nihilominus dicendum est cum assensu Episcopi etiam ex interuallo per fundatorē, siue eius successorem patronatum hæreditariū posse fieri gentilitium *Molin.de prim. lib. 1.q.24. n.30.Sanch.in cons.moral. lib. 2. c.3. dubit.91.& 92.lib.1.Rota decis.267.p.6.rec.* Et ita etiam de patronatu passiuo, quod præsentetur scilicet aliquis de linea.

4 Ratio viua est, quia nullum infertur Ecclesiæ præiudicium, dum ipsius nihil interest, Rectorem ex vna potius, quam ex altera familia obtineat, dummodo habilitate præpolleat *Archid.in c.vnico de iurepatr. lib.6.*

Neque repugnat prædicta prælatio consanguinei, sed potiùs consonat æquitati iuxta gl.in *c.neminem vers.siue possessoris 77. dist. Buratt.decis.316.num.12.& decis 647.*

5 Minùs obstat, quod immutatio patronatus passiui in gentilitium restringat liberam collationem Ordinarij: Tale enim præiudicium vti ab extra, & accidentaliter contin-

gens

gens nullius ponderis, iuxta *glos. in c. quamuis de pact. in 6. Seraph. decis.* 1411. *num.* 23. late *Rota decis.* 120. 122. & 130. vbi quod donari ius patronatus potest descendentibus alicuius, & effici gentilitium, quæ immutatio per consensum Ordinarij in donatione interuenientem videtur confirmari.

6 Vnde quando assensus deficeret, prout in donatione facta Ecclesiæ, vel compatrono, vel si hæredem quis institueret qualitatem passiuam adijciendo, scilicet grauando, aut præsentetur aliquis de tali linea videnda, sunt, quæ scripsi alias in *art.* 24 *nu.* 18. & 19. Et certum est non posse habentem patronatus partem etiam maiorem facere beneficium certo generi personarum debitum.

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina vocata non veniunt etiam transuersales, nam alias excluderent lineam fœmininam rectam.*

2 *Linea masculina vocata an veniat recta, vti potior?*

3 *Linea in singulari numero contenta videtur de recta.*

4 Raphael Cuman. *pro linea transuersali qualiter consuluit.*

5 *Linea masculina vocata venit transuersa.*

ARTICVLVS LI.

Linea recta, & transuersalis an veniat vocatis per lineam masculinam plus propinquis?

1 Plus propinqui per lineam masculinam si post mortem filij debeant bona hæreditare per dispositionem patris: quæritur; an veniat descendentium linea tantùm masculina? Et videtur quod sic; quia alias descendentes per lineam fœmininam excluderentur per transuersales, contra *tex. in l. cum acutissimi, C. de fideic.*

2 Præterea quia præsumitur, quod testator potiorem lineam descendentium conceperit, argum. *l.* 1. *§. qui in perpetuum, ff. si ager vectig.* Et verba debent potius accipi in specie, quam in genere, *l. hoc legatum ff. de leg.* 3. *Fusar. q.* 345. *de subst. nu.* 3.

3 Ad hæc testator vsus est singulari numero, scilicet vocando propinquos per lineam, igitur vocauit vnam lineam, scilicet descendentium, & non transuersalem, vna cum recta liberorum masculina, nam singularis numerus vno contentus esse debet, *l. vbi numerus, ff. de testib.*

4 Contrarium est dicendum, quia nomen linea est indefinitum, & generale, & sub se continet omnes lineas, & sub qualibet diuisione comprehenditur totum genus, igitur pro omni linea est accipienda præfata vox *lineæ*, & consequenter venient tàm descendentes, quàm transuersales magis propinqui per lineam masculinam. Et insuper dicta substitutio est fauorabilis fauore agnationis, ita in puncto *Raphael Cuman. cons.* 2. *per tot.* quem post *Paul. de Castr. cons.* 111. *lib.* 1. *Menoch. cons.* 428. *num.* 6. & *cons.* 924. *num.* 8. & alios sequitur *Fusar. d. q.* 345 *num.* 15. *Pascbal. de patr. pot. par.* 4. *c.* 9. *n.* 73.

Certius quia testator vocauit plus propinquos, & propinquorum appellatione veniunt tam descendentes, quàm transuersalis, & lata est significatio huius nominis, *l. fin. C. de verb. signif. Peregr. de fideic. art.* 22. *n.* 36. *Fusar. q.* 367. *n.* 1. *Cuman. vbi sup.*

5 Et quod vocata linea masculina transuersales veniunt *Simon de Prat. de interpr. vlt. volun. fol.* 290. *num.* 39 & 43. *Menoch. consil.* 463. *nu.* 12. *Fusar. q.* 345. *num.* 18. Eo fortiùs vbi additur verbum *Quicumq; de linea masculina, Ruin. cons.* 149. *nu.* 10. *lib.* 2. *Fusar. vbi supra.*

SVMMARIVM.

1 *Feuda diuidua, & indiuidua quæ?*

2 *Titulata feuda cur indiuidua, & qualiter?*

3 *Titulata feuda quæ sint?*

4 *Linea extincta an extinguatur titulus?*

5 *Linea possessoris finita vtrum alię lineæ proximiores cum remotioribus admittantur?*

6 *Repræsentatio an detur in feudis?*

7 *In emphiteusi ex pacto, & prouidentia, an nepos concurrat cum patruo?*

8 *In successione feudi ex pacto, & prouidentia, quæ proximitas attendatur?*

9 *Quid in emphiteusi?*

ARTICVLVS LII.

Feuda titulata declarantur, & quando linea defecta non deficiat titulus. Et finita linea possessoris de iure communi, an æqualiter admittantur aliæ lineę?

1 Feudorum genera duo esse dixi in *tract. art.* 3. *nu.* 3. Vnum de iure Francorum, & indiuiduum, nempe ad primogenitum spectans. Aliud de iure Longobardorum, & di-

& diuiduum. Primi generis sunt omnia feuda existentia in vtriusque Siciliæ Regnis, exceptis aliquibus rusticis, & satis modicæ considerationis existentibus in Regno Neapolitano de natura Iuris Longobardi, de quibus testantur *Reg. Galeota lib. 2. contr. 2. n. 38. Reg. Latro decis. 37. num. 1.* Et feuda Iuris Longobardorum frequentia sunt in Lombardia, & de horum feudorum differentia egit *Minad. cons. 1. num. 23.* Et attento iure communi feuda erant diuidua, *Reg. Marcian. disp. 2. nu. 8.*

2 Feuda dignitatum adhuc iure communi inspecto erecta in Ducatū, Marchionatum, & Comitatum sunt indiuidua, quę de eorum natura deuoluuntur ad primogenitum, ex *tex. in cap. Imperialem, §. præterea Ducatus.* & ibi Feudistæ de *probib. alien. per Federic. cap. licet de voto.* Quamuis ex consuetudine in Lombardia illa admittant pluralitatem personarum, & sint diuidua, vt tradunt plures allegati à *Tiraq. de primog. quæst. 4. n. 37. Dacian. cons. 16. Mansus consult. 47. nu 4.* Omnes tamen conueniunt hanc consuetudinem permittere diuisionem quoad commoditatem fructuum perceptionem, & iurisdictionis exercitium, non autem quoad feudi substantiam; quia si Comitatus reciperet in substantia diuisionem, ille qui in medietate feudi succederet, Semicomes dicendus esset, & ille, qui in decima parte, diceretur solum décimam Comitatus habere, siue tot essent Comitatus, quot sunt personę, quod omninò repugnat *Alex. cons. 6. lib. 5. Bellon. de iur. accresc. cap. 6. quæst. 37. nu. 77. Alber. in suo dictionar. verb. feudum, col. 4.* ibi: *Et intelligi debeant de ipsis dignitatibus, & titulis dignitatum, non autem de bonis temporalibus, Socc. Sen. cons. 278, lib. 2. num. 2.* ibi: *Tamen aliud est quoad iurisdictionem, & dignitatem, quoad autem administrationem, & exercitium iurisdictionis benè possunt diuidi.*

3 Dignitates, & tituli possunt concedi tribus modis. Primò si Princeps creat aliquem Comitem, vel Marchionem. Secundò quando erigit in titulum quædam Castra, vel quasdam Terras, & has concedit in feudum. Tertiò, quando quis possideret bona allodialia, vel feudalia, & Rex concederet titulum super dictis bonis. Tunc propriè feudum dicitur Titulatum, quando Rex primo ascribat dignitatem illam rei, & iubeat esse Comitatum, & postea de Comitatu inuestiat aliquem, *Rouit. cons. 24. lib. 1. nu. 8. Reg. de Ponte cons. 1. num. 58.* qui loquitur in terminis feudorum Titulatorum, quorum alienationibus prohibitum est Proregi assentiri, & talis dignitas est realis super re erecta, & radicata.

4 Marchionatus, vel alia dignitas super aliqua Terra si erigatur per Regem, & deinde concedatur Terra in feudum, illa dignitas est realis, & à bonis inseparabilis, & per quamcumq; manū transeat semper retinetur Titulus, esto quod deuoluantur bona ad dominū per extinctionem lineæ, *Mastrill. de Magistr. lib. 4. cap. 13. num. 84. & Freccia de subfeud. lib. 2. tit. quis dic. Comes num 53. Mansus consult. 50. n. 32. & 33.*

5 Vnus de feudo de iure Longobardorum diuiduo ex pacto, & prouidentia si fuerit inuestitus, qui plures reliquerit filios, ex quibus plures lineæ consequenter deuenerint, vtrum finita vna linea omnes aliæ æqualiter ad portionem defuncti admittantur, nulla habita ratione proximitatis? Et videtur affirmandum per *text. in cap. 1. de nat. success. feud.* vbi talis facti species proponitur. Titius habens feudum decessit pluribus relictis filijs. In diuisione feudum deuenit ad vnum, hic decessit similiter pluribus relictis filijs, & pariter in diuisione feudum deuenit ad vnū. Demum decessit hic absque filijs, existentibus tantùm fratribus. Quæritur ad quos feudum pertinebit, ad omnes prædictos descendentes ex Titio, vel ad quos? *Respondeo* (inquit *tex.*) *ad solos, & ad omnes, qui ex illa linea sunt, ex qua ille fuit.* Et sic deciditur pertinere ad fratres huius vltimi possessoris, qui sunt proximiores, & ex linea, ex qua fuit decedens, ideò inquit *tex. ad omnes, & ad solos* (prosequitur *tex.*) *sed omnibus ex hac linea deficientibus omnes aliæ lineæ æqualiter vocantur.* Ex qua dispositione habetur, quod si adsunt superstites de linea vltimi defuncti, proximiores admittuntur, si non adsunt, omnes existentes ex alijs lineis nulla attenta proximitate æqualiter admitti debeant, vt firmat *Signorol. de Homod. cons. 93. Ruin. cons. 98. lib. 1. Crauett. cons. 950. Laderch. cons. 45.* per *d. tex. in cap. 1.* firmans in fideicommisso *nu. 13.*

6 Ratio illa adduci potest, quia cum agatur de succedendo ascendenti per repræsentationem, linea remotior ęqualis censetur cum proximiore, *Decian. cons. 9. lib. 2. n. 4. Menoch. cons. 124. nu. 56. Merlin. decis. 570. num. 3. & decis. 707. nu. 8.*

7 Contrarium est dicendum, quod veniant proximiores, & fiat prælatio in gradibus proximitatis, vt *Iacob. de Beluiso super feud. in tit. de nat. success. feud.* vbi postquam deuenit ad extrema verba *d. tex. omnes aliæ lineæ æqualiter* subsistit, & postea admiratione quadam detentus, sic inquit; *Mirum est, quod dicit littera, quod omnes succedunt æqualiter, nec fit prælatio in gradibus proximitatis, & potest esse quod sint diuersi gradus, & sic se-*

cundum

cumdum hoc fiet diuisio in tot partes feudi, quod quasi ad nihilum deducitur. Et ideò exponens omnes alia linea ex aequaliter vocantur, idest omnes lineæ possunt vocari iure edicti successorij, seruata tamen gradus prærogatiua. Et pariter *Bald. in d. cap. 1. num. 3.* exponens *textum* firmat, quod quando plures lineæ veniunt ad succedendum, succedere, si omnes sint in pari gradu *Iseru. in tit. de eo, qui sin fecit agn. Oldrad. consil. 178. Affl. in tit. de nat. success. feud. num 4. Ant. de Butr. Bonon. in consil. 147. num. 3.* ibi: *Et aduertendum benè ad literam, quia licet omnes lineæ aequaliter vocantur, nam ibi exequat lineas, & non gradus linearum.* Quasi dicat ita defertur ad vnã lineam, sicut ad aliam, tamen secundum gradus prærogatiuam, *Gratian. d. st. 774. nu. 51.* iuxta *text. in d. cap. 1.* scribit, quòd omnes lineæ æqualiter vocantur, vt scilicet proximus quisque censeatur primo loco vocatus intelligendo verbum *aequaliter*, vt non significet æqualitatem vocationis, sed distributionem inter vocatos, vt veniant in capita, non in stirpes. *Vrsin. de success. feud. par. 2. q. 8. nu. 21.* inquit: *Secundo respondetur illud, quod dicitur à d. cap. 1. omnes alias lineas aequaliter vocari, debere accipi, scilicet aequales, vt puta si ex diuersis fratribus extant filij, vel nepotes vocantur aequaliter; secus si extant lineæ inaequales, vt filij fratrum, & patrui defuncti.* Et notabile est *consil. Beroi 68. lib. 1. ex nu. 18.* ibi: *Decedente fideli absque liberis ex se descendentibus, & in feudum succedentibus, si quidem feudum fuit communis parentis, fratres defuncti cum filijs præmortuorum fratrum in stirpem succedunt, his non extantibus ad agnatos proximiores id volumus pertinere.* Fusè videndus *Mansus cons. 88. & 90.*

Clarius dicitur, quod quando vnus est acquisitor feudi, qui est omnium descendentium stipes, quamuis tractu temporis isti in plures ramos, seu colonellos diuisi sunt, cum sola ratione graduum procedendum sit, potiores erunt partes proximioris, quoniam tunc attento stipite omnes censentur de vna linea, cessat ratio concursus linearum, solumq; intrat concursus proximitatis ratione gradus, *Luc. de fideic. disc. 17. n. 7.*

Repræsentationem in feudo antiquo ex pacto, & prouidentia non habere locum magistraliter docuit *Bart. in Auth. post fratres, C. de leg. her.* cum feudum non habeatur iure successionis, sed ex concessione Dominica, nec tractetur de successione aui, *Alexan. consil. 204. lib. 2. nu. 6.* & super feudo Cortosij Montis Serrati consuluere *Io. Ant. Rub. consil. 85. & Natta consil. 127.* qui ad *tex. in cap. 1. de success. feud.* disponentem pro repræsentatione nepotis cum patruo, respondet, loqui in feudo hæreditario, *Paschal. de patr. pot. par. 4. cap. 9. nu. 17. Robl. de repræs. lib. 3. cap. 18. ex nu. 18.* Et nouiter in feudo, & emphiteusi ex pacto, & prouidentia, *Fulgin. de emphit. tit. de success. in bon. emphit. q. 1. Ferrentill. ad Burat. decis. 838. nu. 16.*

Rectiùs dicitur, repræsentationem locum habere solum in feudo in filijs fratrum, *cap. 1. tit. de success. fratr. Mansus consult. 88. n. 16.* vbi secus esse, ait, si agatur de succedendo ascendenti, quia vltra militat repræsentatio.

8 Arguere autem non licet à feudo ad emphiteusim, in qua nõn datur repræsentatio ad fauorem filij fratris cum patruo, sed attenditur ordo naturę, & sanguinis, non fictus per repræsentationem; vnde emphiteusis ex pacto defertur primo ad fratres, & postea ad nepotes, *Iaf. in l. Gallus, §. quidam rectè, nu 40. ff. de lib. & posth. Valasc. de iur. emphit. q. 51. nu 21. Robl. lib. 3. q. 13.* latè *Moutan. contr. 3. n. 8. & nu 10.* ita decisum refert per S. C. & *nu. 9.* aliud tradit in feudo ex *Valasc. q. 50. num. 9.* & occurrit *Castill. lib. 3. contr. cap. 19.* audacter concedendo repręsentationem etiã in contractu emphiteusis ex prouidentia.

In successione feudi vtrum attendatur proximitas primi inuestiti, vel vltimi defuncti? Et quod sit attendenda proximitas primi inuestiti in successione feudi ex pacto, & prouidentia sic in totum deficit linea possessoris, *Amat. res. 10. nu. 13. Gratian. disc. 456. nu. 32. & 39.* cum alijs relatis per *Giurb. de success. feud. prælud. 6. nu. 15.* Contrarium videtur varius ex *Giurb. vbi sup. cap. 118. §. 2. gl. 12. nu. 35 Ciriac. contr. 3. nu. 37. Merlin. decis. 699 nu. 12 Buratt. decis. 107.* & ibi *Ferrentill. Ostbobon. decis. 21. Mansus consult. 87. & seqq.*

9 Emphiteusi stipulata pro se, & descendentibus, si primus inuestitus plures filios reliquerit, à quibus plures lineæ deuenerint, si vna linea deficiat, vtrum attendatur proximitas primi inuestiti, vel vltimi defuncti? Et proximiorem vltimo defuncto succedere consuluisse pluries, tradit *Soce. Sen. in l. si cognatis, ff. de reb. dub. in vlt. col.* vbi quod ita fuit iudicatum Florentiæ, per *tex. in cap. 1. de nat. success. feud. Corn. cons. 22 num. 18. lib. 2.* vbi refert, quod cum accidisset quæstio Camerini occasione cuiusdam emphiteusis, pro decisione fuit adductum exemplar decisiuæ consultationis *Paul. de Castro*, quod consilium sequitur *Ruin. consil. 159. num. 6. & consil. 191 lib. 2. Rol. cons. 100. nu. 16. lib. 1. Thesaur. decis. 64. nu. 3. Fusar. de subst. q. 484. nu. 10 & 60. Cancer. var. par. 1. cap. 1. nu. 302. Hodiern. ad Surd. dec. 66. n. 5.*

SVMMARIVM.

1 *Linea emphiteuta finita an possit hæres ipsius*

agere de euictione contra venditorem?

2 *Vnus de linea si vendat partem suam alteri de linea, vtrum extincta linea emptoris, possit venditor auocare partem venditam, & partem quam habebat emptor?*

3 *Illegitimi an sint de linea emphiteuta?*

4 *Quid in emphiteusi Ecclesiæ?*

ARTICVLVS LIII.

Euictio an debeatur, quando linea emptoris rei emphyteuticę desinit, nisi adsit expressa promissio? Illegitimi an sint de linea emphyteutę?

1 Linea emptoris rei emphiteuticæ finita, vtrum per hęredem emptoris possit agi de euictione contra venditorem? Dic necesse esse, stipulari euictionem expresso casu lineæ finitæ, quia emptor videtur emisse cum hoc onere futuræ euictionis. *l. si fundum sciens, C. de euict. glos. in l. si familia, ver. pro parte, & in fine, C. famil. ercisc. Ruin. conf.* 146. *lib.* 1. vbi loquitur de eo, qui emit à cohærede partem hereditatis, cui ipse venditor fuerat substitutus cum promissione euictionis, & venerat casus successionis per obitum emptoris, *Mastrill. decis.* 161. *Magon. decis. Flor.* 61. *num.* 9. vbi potius inquit, tunc finiri, quam euinci dicatur propter defectum lineæ, *Barz. decis. Bonon.* 3. *nu* 45. vbi fuit decisus casus in venditione fideicommissi, ad quod postea venditor ex deficientia lineæ emptoris vocatus fuerat ad fauorem venditoris, & quod ei non obstet dispositio *l. venditam, C. de euict. Mangil. de euict. q.* 152. *n.* 4. dum etenim sequitur ex natura rei, non habet locum euictio, *Ruin. conf.* 37. *lib.* 3.

2 Pulcher casus est, quando quis acquisiuisset emphiteusim pro se, & linea sua, vel suis descendentibus, ex quo deinde nati essent plures filij, & vnus vendidisset partem suam alteri cum promissione euictionis, vtrum extincta linea emptoris possit venditor vti rei vendicatione auocare ab hærede extraneo emptoris tam partem venditam, quàm partem ipsius emptoris ex iure accrescendi? Et videtur dicendum, quod non possit auocare partem venditam, sed tantùm partem quam habebat emptor; quia bona emphiteutica possunt transire ad quoscumq; donec supererit aliquis de linea comprehensorum, qui tamen sit hæres venditoris, & resoluto demum iure venditoris, scilicet finita ipsius linea, resoluitur ius acceptoris, *Buratt. decis.* 87. & ibi *Ferrentill.* fusè *Mansus consult.* 2. *per tot.* qui in fine ita per Arbitros indicatum refert.

3 Emphiteusi concessa alicui pro se, & filijs, & descendentibus veniunt filij illegitimi, & naturales, vt non sit locus reuersioni ad Dominum, *Abb. in cap. in præsentia. de probat. num.* 24. *Alex. in l. ex facto, §. si quis rogatus il.* 1. *nu.* 21. *ff. ad Trebell. Clar. in §. emphiteusis q.* 30. *Peregr. de fideic. art.* 22. *n.* 80. *Marta de success. p.* 1. *q.* 2. *ar.* 3. *nu.* 13. *Gamma decis.* 2. *nu.* 1.

Et in fideicommisso relicto liberis, & illis de linea naturales contineri, tradunt *Cephal. conf.* 591. *Peregr. d. nu.* 80. *Marta num.* 5. *Fusar. de substit. q.* 347. *nu.* 3. *Noguerol. alleg.* 37. *nu.* 47. *& seqq. Ciriac. contr.* 209. *nu.* 2. *Fusar. q.* 364. *num.* 8. vbi quod naturales comprehenduntur consanguineorum appellatione, & *q.* 365. *nu.* 6. vbi quod veniunt etiam naturales parentum appellatione.

4 Idque procedit in emphiteusi priuata, & tenet *Fulgin. de emphit. tit. de success. in bon. emphit. q.* 6. *num.* 10. Aliud est in emphiteusi Ecclesiastica, Ecclesia etenim peccatum detestatur, *Fulgin. vbi sup. nu.* 1. *& seq.* vbi ampliat, vt nec transeat ad nepotem legitimum natum ex filio naturali, & extendit etiam in locatione perpetua, vt ita decisum refert in *Rota Mantic. de tacit. lib.* 22. *tit.* 10.

Lineam vocans an naturales vocasse dicatur? *Fusar. d. quæst.* 347. affirmat. Et ampliat, vt naturalis etiam dicatur ex parte patris, prout ex eo natus, *Alex. in d. §. si quis rogatus, nu.* 56.

Spurios, & odilibiter natos non venire in vocatione lineæ, dixit *Cephal. vbi sup.* homines enim abhorrent spurios, & ideò vti odiosos in generali dispositione de linea non venire, arg. *l. Lucius, §. Lucius Titius, ff. de leg.* 2. *Fusar vbi sup. nu.* 5. Secus si vocati essent omnes, & quicumq; descendentes. *Peregr. art.* 22. *nu.* 8. *in fin.*

Restringit *Fusar. num.* 4. quod de naturalibus traditum est, quando filiorum appellatione non veniunt naturales; dum *Cephal. & Peregr.* arguunt à vocatione filiorum ad vocationem lineæ, & de his agit *Fusar. qu.* 314. 347. *&* 406.

SVMMARIVM.

1 *Facti species.*

2 *An beneficium Ecclesiasticum possit esse temporale?*

3 *Temporale beneficium cum serie linearum an elapso termino debeat transire ad personam alterius lineæ?*

4 *Terminato tempore, & alio inuestito, an possit redire ad priorem beneficiatum.*

5 Ve-

5 *Vocatis masculis filiarum fratris an veniant nepotes ex masculo filia fratris?*
6 *Masculi ex fœmina agnata dicātur femiagnati, non autem abnepotes ex ea.*
7 *Testator vbi voluit vocare descendentes, expressit.*
8 *Masculus ex filio filia fratris est abnepos, & non venit sub nomine pronepotis.*
9 *Fœmininum non comprehendit masculinum.*
10 *Vocatis Clericis de pluribus lineis si testator in postrema parte testamenti post primos nominatos vocet alias lineas, an ista fiant de nouissimis anteriores?*

ARTICVLVS LIV.

Temporale beneficium an detur? Terminato tempore an fiat saltus ad alias lineas? Masculis fœminarum vocatis, an veniant masculi ex masculo? Et nouissimæ lineę an factę priores?

1 THomas Vulpicella Ciuitatis Melphięsi fundauit in eius vltimo testamēto beneficium iurispatronatus laicorum, & nominatim primo beneficiato, & deinde filijs masculis, & descendentibus masculis Thadei sui fratris, & Philippi Vulpicellæ illegitimi vocatis, subiungit his verbis.

E non vi essendo ne figli mascoli, ne descendēti mascoli di Tadeo, e di Filippo, che all'hora in defettam masculorum veniant li mascoli delle loro figlie femine, e non vi essendo delli predetti, succedano li figli mascoli di Argentina Germano mia nepote. E mancando tutti li predetti, in tal caso voglio, che il beneficiato sia il più propinquo, e maggiore della mia casa Vulpicella, cioè che porta l'istessa Insegna di mia Arma Vulpicella, & in defetto di tutti, che l'heredi, e successori di Tadeo, e di Filippo debbiano presentare chi li piacerà. Et io si ne testamento ita scripsit: *Item dechiaro, che mancando li primi chiamati nelli casi espressi, debbiano succedere li descendenti preiti della linea di Lorenzo Vulpicella, & anco li descendenti della linea di Dionisio Bottoni.*

2 Ordinauit fundator, quòd tam primus beneficiatus, quàm successores deberent habere beneficium per decennium, idque in futurum obseruandum. Vnde quæsitum fuit primo: an beneficium Ecclesiasticum possit esse temporale? Et affirmat ex *Lapo alleg. 66.* & alijs, *Garz. de benefic. par. 1. cap. 2. num. 70.* Præsertim dum in casu nostro est etiam in potentia perpetuum, quia testator concessit in beneficiatis intrà, & post decennium possessionem beneficij, donec superueniret aliquis capax de vocatis.

3 Defecta linea masculina Thadei, ac etiam descendentia Philippi, inuestito filio masculo ex filia Thadei, terminato decennio dubitatum extitit, vtrum transire deberet beneficium ad alias lineas successiuè honoratas, vel expectari donec superueniret capax de eadem filia Thadei, dum Maioratus, & fideicommissa non debent transire de linea ad lineam, donec adsit spes alterius de illa linea, & quia non dicitur alias linea deficere, vt ex *Franch. decis. 169. Fontanell. decis. 34.* scripsi in *tract. art. 12. nu. 55.* vbi quod donec durat spes, vel potentia personarum de linea, seu genere prius vocatis, non dicitur factus casus vocationis alterius lineæ. Et licet id non procedat in Cappellanijs, & beneficijs. Attamen aliter cauit fundator disponendo expectationem alterius capacis.

Contrarium verius est; quia beneficium fundator erexit decennale, & tamdiu permisit possideri vltra, quatenus deficerent personæ ex lineis in vniuersum substitutis, *ibi: Quando non si troassero delli infra nominandi.* Et testator expressè limitauit tempus tam in primo, quam in cęteris beneficiatis, volens fruitionem circularem, & successiuam, & ita in praxi fuit seruatum.

4 Quinimò si terminato decennio in aliqua de anteriori linea, successisset alius de posteriori linea, tunc non posset redire beneficij successio ad illum de priori linea semel inuestitum, quia successio in hoc casu habet suum cursum ad instar fluminis, cuius cursus naturaliter retrogradationem non admittit, vt *Sarmient. selectar. in l. omnia, §. in fideicommissis, ff. de leg. 2. ib: Non eam sine miraculo fieri potest, vt aqua Iordanis conuertatur, retrorsum, vt dixi in tract. art. 12. nu. 76.* Aliter autem erit, si ex priori linea superueniret persona capax, quia retrocedit successio, & habebit locum retrogradatio ad personas prædilectas.

5 Concurrunt nunc per terminationem decēnij Doctor D. Dionysius de linea Dionisij de Bottunis patritius Melphięsen, meus consobrinus, & nepos ex masculo filiæ D. Thadei, pro D. Io: Baptista argumentum mihi præstant illa verba: *Che succedano li mascoli delle loro figlie femine,* scilicet Thadei, & Philippi, ac si dixisset succedant masculi, qui ex ipsarum filiabus nascentur, vnde est necesse, quod immediatè nascatur ex filiabus, *tex. est in l. Gallus, § item credendum, ff. de lib. & posth.* vbi *Bart. in § instituens, num. 2. Fusar. de subst. q 323. nu. 5.* Et testator indicat generationem actiuam ipsarum filiarum, & demonstrat ad oculum personas filiarum generan-

nerantes masculos, & sic habuit relationes ad personas pronepotum Thadei ex filia, & non venit abnepos, *Fusar. vbi sup. & n.8.*

Immedietatem extra dubium denotant ea verba, *Loro figlie*, & personalitatem filiarum, *Alciat. resp. 33. nu. 3. Menoch. cons. 376. nu. 13. Fusar. q. 345. num. 7. & 8.* & illud genitiuum denotat personalitatem, *Rota decis. 218. par. 11. rec. Luc. de fideic. disc. 33. nu. 10.* & verbum ipsarum est personalissimum, *Surd. decis. 210. n. 16.*

6 Præterea nam adest ingens differentia inter masculũ ex fœmina agnata, & pronepotẽ ex ea, vel ex masculo, vel ex duplici fœmina, cum filij immediati ex fœmina agnata fiant semiagnati, & secus fit in vlterioribus descẽdentibus, *Rota decis. 95. & 218. p. 11. rec.*

Ad hęc fundator discretiuè loquutus est de linea, descendentibus masculis ipsarum, & de filijs Argentinæ neptis, & quando voluit vocare descẽdẽtes masculos, & lineam expressit, ergo vbi noluit, vocare omisit, *l. vnica, §. fin autem, C. de caduc. toll. Fusar. consil. 183. nu. 28.*

8 Strictiùs, quia filia Thadei est neptis ex fratre, masculus ex nepte est pronepos, alius masculus ex pronepote, est abnepos, nunquã autem admittitur appellatione nepotum venire pronepotes, & abnepotes, quando sunt ex fratre; & concurrant plures improprietates, *Coru. cons. 143. lib. 3. nu. 4. Alex. in l. si pecuniam, C. de neg. gest.* Et masculus ex masculo non dicitur masculus filię, sed pronepotis, & non venit, *Ruin. cons. 18. lib. 3. Dec. cons. 370. & 514.*

9 Tandem quia fœminarum appellatio non comprehendit masculos, nullibi enim reperitur, fœmininum concipiat masculinum, *gl. in §. fin. instit. qui testam. tutor. dar. poss.* ita vt hec masculi ex fœminis contineantur appellatione fœminarum, *Peregr. art. 26. nu. 22. Fusar. q. 312. per tot.* ergo masculus ex masculo non potest venire sub vocatione masculorum ex fœmina. Nec substitutionum gradus sunt multiplicandi, *Fusar. cons. 100. n. 14.*

10 Potior difficultas videtur, an lineę Lanrentij, & Dionisij vocatę in fine testamenti sint anteriores effectæ masculis filiarum Thadei, & Philippi ex illis verbis: *Che mancãdo li primi chiamati, l'habbiano li preiti della linea di Lorenzo Vulpicella, e Dionisio de Bottonis.* Arguebatur pro dictis lineis, quod cum numerus pluralis nõ in vno, sed in duobus verificetur, *Surd. cons. 31. nu. 23.* Itaque post primum beneficiatum à fundatore nominatum erat locus masculis de linea masculina Thadei, & post hos primos subsequi debent lineæ Laurentij, & Dionysij, & deinde succedent descendentes Philippi illegitimi, & successiuè alij substituti; ideoq; ex illis verbis, qui erant superiores, & anteriores, postmodum sunt inferiores, & posteriores, & sic nouissimi primi.

E contrario nè testator videatur statim se correxisse, *l. nam ad ea, ff. de condit. & demonstrat. Menoch. de præsumpt. lib. 4. præs. 165. & cons. 330. nu. 4. Fusar. cons. 25. nu. 29.* vbi quod verba potius repntentur impropria, quam quod indncatur correctio, *Grat. cons. 8. nu. 11.* posset dici, omnes vocatos ante vltimos dici primos. Quia secundum, tertium, vel quartum matrimonium respectu quinti dicitur primum, *§. inordinatum,* vbi *gl. in verb. prior, Auth. de hered. & falcid. l. sed & si ex modica, §. si filius, ff. de de bon. liber. Menocch. cons. 97. à n. 15.*

SVMMARIVM.

1 *Ponitur casus.*
2 *Mater succedit filio excluso auo.*
3 *An præferatur mater auo in hæreditate auiæ filiæ infanti delata, & non adita?*
4 Textus in l. si infanti, C. de iur. delib. *an sit correctus?*
5 *Mater vti hæres filiæ infantis, an possit immediatè declarari hæres auiæ repudiata hæreditate patris defunctæ filiæ?*
6 *Quid concurrentibus liberis auiæ?*
7 *Aditio hæreditatis, ex quibus inducatur?*
8 *Portio consuetudinaria num requirat agnitionem?*

ARTICVLVS LV.

Mater quando excludat Auum, & quando ab eo excludatur in successione filię? Et refertur decisio S.C.

1 IOannes de Auria, & Anna Vulpicella coniuges procreatunt Doctorem Ianuarium, & Apolloniam. Ex dicto Iannario, & Victoria consortibus orta est Anna. Ex Apollonia suscepta est Hieronyma. Obijt Anna senior, & deinde Iannarius filius. Et demum Anna de Auria infans. Controuersum fuit super pertinentia hęreditatis dictę Annę senioris.

Petit dicta Victoria se declarari hęredem dictę Annæ Iunioris eius filię, & per intermediam personam dicti Ianuarij pariter declarari hęredem dictę Annę Senioris, & condemnari dictum Ioannem eius socerum ad restituendum dotes receptas à dicta Anna seniore olim ipsius vxore, vna cum interesse à die morę. Ex aduerso d. Ioannes vti Auus

pitijt

petijt declarari heredem dictę Annę iunioris, exclusa dicta Victoria, & similiter produxit multa credita contra dictum Ianuarium eiusq; hæreditatem.

2 Tuebatur suas partes Victoria, nam ipsa erat mater Annæ iunioris defunctæ, de cuius successione agebatur, & vti proximior excludebat Auum paternum, *§. si igitur, Auth. de de hær. ab intest. ven.*

3 Estò etiam agebatur de hæreditate Aniæ debitæ nepti infanti mortuæ hæreditate non adita, ad matrem fieri transmissionem Auo excluso, tenent *Guid. Pap. decis.* 300. vbi *Ranchin. in add.* & decisum refert *Marta dec.* 121. & firmant *Gasp. Thes. in add. ad decis.* 88. *Thes. de Marin. alleg.* 133.

E contrario pro Auo arguebatur ex *l. si infanti, C. de iur. delib.* vbi hæreditas infanti delata, non ad matrem, sed ad patrem, vel auum paternum transmictitur, & tenent post *Crass Noal.* & alios, *Ronit. cons.* 98. *lib.* 1. vbi ita decisum *Anna cons.* 2. *nu.* 18. & scripsi latè *in tract. art.* 26. *n.* 16.

4 Correctam benè verum *d. l. si infanti*, ex *Auth. defuncto, C. ad Tertull.* alij volunt, vt dixi *d. art.* 26. *num.* 16. Vbi quod alij vti herciscundi mediam viam tenuere, scilicet dimidiam patre, vel ano, & dimidiam matri deferentes, vt *Thesaur. decis.* 88. Et ita nuperrimè iudicauit S.C. deductis prius creditis declarandis, pro quibus partes informent, referente Ill. Duce Campomelle doctissimo R. Consil. D. D. Troiano Miroballo Patritio Neapolitano.

5 Cernens Victoria hæreditatem dicti Ianuarij patris Annæ iunioris defunctę absorberi ære alieno nouiter intendit ex persona Annæ iunioris filiæ declarari immediatè per saltum, & directè hæredem dictæ Annæ senioris, reclamans à decreto S.C. dimidiam hæreditatis sibi deferente, & per intermediã personam dicti Ianuarij, venire intendit, repręsentando solum gradum, & non personam, & non agnoscere ipsius hæreditatem. Interrogatus fui, an possit? Et videbatur quod sic. Etenim nepos potest repudiando hæreditatem patris obærati se declarari facere hæredem aui, *l. qui se patris, C. vnde lib.* & scripsi in *tract. art.* 17. *nu.* 8. Et ita etiam potuit Victoria vti mater, & hæres filiæ infantis, & sic non teneatur ad debita patris dictæ Annæ iunioris, licet habeat dimidiam hæreditatis.

Contrarium veriùs existimo; quia aut hæreditas Annæ Senioris fuit adita per dictum Ianuarium eius filium; & non potest ampliùs tractari de hæreditate dictæ Annæ Senioris, sed de hæreditate dicti Ianuarij, quæ erit omninò obnoxia creditoribus, cum per aditionem sit effectum patrimonium adeuntis, *l. veteres, ff. de acq. hæred.* Aut nunc agitur de hæreditate Annæ senioris adhuc non aditæ. Et in hoc casu cum extet Hieronyma neptis ex filia, & prima causa sit liberorum, maior est fauor eorum, quam parentis, nec possit tractari de trãsmissione, filijs enim de iure naturæ debetur parentum hæreditas, *Maranta cons.* 142. *Bellon. de iure accresc. c.* 7. *q.* 41. *nu.* 53. *Anna cons.* 1. *n.* 28. *Noal. de transmiss. c.* 8. *n.* 268. Vnde licet masculus excludat vigore statuti sororem. Attamen si infans masculus decesserit, pater iure transmisso ex persona filij infantis illam non excludat, *Tusc. litt. T. concl.* 369. *nu.* 2. *Altogrud. cons.* 83. *n.* 51. *lib.* 1.

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina immediata, & mediata an dentur?*
2 *Masculos ex fæmina venire vocata linea masculina non contemplata agnatione, vult* Actolin.
3 *Linea masculina solet confundi cum sexu.*
4 *Lineam masculinam immediatam declarat* Author.
5 *Lineam masculinam mediatam iuxta* Beroum, *negat* Author.

ARTICVLVS LVI.

Lineę masculinę immediatę, & mediatę, species assignant *Berous*, *Cutell. et Actolin.* sed malè.

1 LInea masculina immediata, an detur? diebus elapsis interrogatus fui, prædicta enim specie vsus est Ill. Princeps Bitecti D. Flaminius de Angelis in suo testamento Et videtur affirmandum. Quia reperitur linea masculina mediata, quam assignat *Berous cons.* 77. *lib.* 2. *nu.* 14. & sequuntur *Cutell. decis.* 16. *lib.* 2. *num* 66. *Actolin. resol.* 82. *num.* 18. exemplificat *Berous*, in masculo ex fœmina respectu aui, & proaui materni, illis verbis: *Nam respectu aui, & proaui descendẽtiam immediatè à fæmina, de linea aui, & proaui esse dicitur, & consequẽter respectu eorum de linea masculina, quæ à masculo incipit.* Et dixi in *tract. art.* 16. *nu.* 47. Linea autem masculina immediata dicitur, quando principium, & medium lineæ progreditur æqualiter eadem qualitate masculinitatis continuata exemplo lineæ albę, in qua si interponatur medium nigri, vel alterius coloris, interrumpitur taliter, quod non erit tota linea

nea alba, vt scripsi in *tract. art. 10. num. 4.*
2 Vnde quando cessat ratio conseruationis agnationis, & hæc non est contemplata, confundi lineam masculinam, & descendentes masculos, & venire masculos ex fœmina, ex *Beroo*, firmat *Actolin. vbi sup. per tot.* & ponit casum in linea masculina illegitimorum vocata, nam isti cum non sint de casata, non conseruant agnationem. Præsertim si substitutio facta sit *Linea masculina totaliter extincta*, quia dicta verba exponuntur omninò, & indistinctè; & dispositio sit Iure interpetranda, vt comprehendantur masculi ex fœmina, qui sunt mediante fœmina de linea masculina aui, & proaui, & ascendentium, à proauo enim incepit linea masculina, & in esse fuit deducta in auo, & ita similiter edisseri poterit, *Alex. cons. 13. lib. 2. nu. 7. Natta cons. 173. n. 16.*
3 Conuenit hæc opinio cum iis, qui volunt lineam masculinam, quandoq; accipi pro sexu, vt *Ruin. cons. 149. nu. 11. lib. 2. Berous nu. 13. Menoch. cons. 205. nu. 30. Bellon. iun. cons. 73. n. 23.* vnde venient masculi ex fœmina.
4 Hoc in articulo ego lineam masculinam immediatam posse dari stricto iure, dico, quando quis vocat lineam masculinam alicuius fœminæ, per huiuscemodi enim vocationem inducta censetur restrictio ad masculos immediatos, eorumq; descendentes masculos absque mixtura fœminarum, per quas rumpitur filus talis lineæ, quilibet enim siue masculus, siue fœmina duas lineas cōstituit, vnam quæ incipit ab eius filijs masculis, altera quæ à fœminis, hinc vocata linea masculina immediata alicuius mulieris nepotes ex illa nunquam dici possunt de eius linea masculina. Quamuis alias si non adsit vocatio lineæ masculinę immediatę, sed lineæ masculina alicuius fœminæ: disputant Doctores, an duplex medium fœmininū impediat, quia masculi per duplex mediū fœmininum veniant; ea ratione, quia siue per vnū, siue per plura media fœminina descendant semper sunt cognati, & de diuersa familia extranea, vt tenent *Mandel. cons. 86. nu. 7. Menocch. cons. 802. nu. 35. Marta cons. 61. nu. 26. Larrea decis. 34. & 54. Rota decis. 78. par. 11.* Potissimè vbi concursus non est cum persona verisimiliter prædilecta, & de linea admissa. Et quando non sit vocata linea masculina alicuius agnatæ, cum præcepto renouationis familiæ, quia descendentes immediati ex fœmina agnata dicuntur semiagnati, & participant de agnatione, quod dici non potest de masculis mediatis per duplex mediū fœmininum iuxta exemplum naturale arborum, quarum vna super alia inferatur, nam si super arbore inserta fiat alterius diuersæ arboris noua insertio, tunc illa prima arbor, super qua facta fuit Insertio, pro aliena reputatur, fusè *Luca de fideic. disc. 28.* & alias scripsi in *tract. ar. 12. & 14.*
5 Iuxta sententiam *Beroi, Cutell. & Actol.* ego speciem lineæ masculinæ non approbo, vt simpliciter lineā masculina vocata, descendentes ex fœmina dicantur de linea masculina aui, & proaui mediata, nam *Beroum* refellit *Rota in decis. 95. part. 11. rec.* & scripsi in *tract. art. 16. n. 48.* Nisi testator vsus esset dicta specie lineæ masculinæ mediatæ.

SVMMARIVM.

1 *Ponitur casus.*
2 *Liberos non posse habere granatum si absque liberis decesserit, an sufficiat, si non sequatur mors?*
3 *Legatum soceri super feudis in casu obitus generi absque masculis, an intelligatur connexiue de masculis ex filia ipsius legantis?*
4 *Successio in feudo promissa in tabulis nuptialibus confunditur cum dote.*
5 *Autor probat ex verbis legati, quia actiuè, & passiuè filia vocata.*
6 *Purificata in vita quando censeatur substitutio facta per obitum alicuius, recēsentur casus.*
7 *Authoris discursus de prædilectione linearum masculinarum vocatarum maiore, quam erga filias.*
8 *Legatū pro agnatis, et pia causa est fauorabile.*

ARTICVLVS LVII.

Legatum post mortem alicuius sine liberis, quando peti possit in vita, si impossibilis sit liberorum existentia, per vocatos de lineis?

1 PVlchrior succedit articulus super testamento Ill. Principis Biteċti D. Fabritij de Angelis. Hic 15. Iunij 1661. D. Victoriā filiam primogenitam ex D. Emilia Carafa in constantia primi matrimonij susceptam, nuptui tradidit Ill. Principi Misagnæ D. Nicolao de Angelis suo nepoti, cum dote duc. 30m. & in casu mortis suæ absque masculis promisit dictę primogenitę successionem in feudis, cum facultate granandi eā pro quantitate ad sui placitum. Eodem anno in testamento idem pater in burgensaticis instituit hæredes eandem Victoriam primogenitam filiam ex primo matrimonio, & D. Antoniā, & D. Margaritam filias ex secundo, expressè confirmans conuentionem factam in tabulis nuptialibus dictæ Victoriæ, & eius sponsi.

Et

Et inter cætera disposuit his verbis:

In caso, che detto Principe di Misagna morisse senza figli mascoli legitimi, e naturali di suo corpo, in virtù della facultà reservatami nelli Capitoli matrimoniali sopradetti, & in ogni altro meglior modo, che li miei feudi, cioè la Città di Bitetto, Ceglia, Carbonara, e Binetta siano grauati, come al presẽte gli grauo di doc. 100m da pagarsi alli chiamati, & honorati da me, cioè al Signor Domenico de Angelis, suoi figli mascoli, & alli figli del Signor Consigliero Antonio de Angelis, come di sopra, preferendo sempre il più prossimo à me, & mancãdo l'vna, & l'altra linea mascolina, voglio, che si diano alle dette mie figlie, se saranno superstite, esclusse le femine d'ogn'altra linea, e non essendo superstiti le dette tre figlie mie, voglio, che detti doc. 100m. si diano, cioè doc. 50m. alla Casa Santa della Santissima Annuntiata di Napoli, e docati 20m. alla Chiesa, e Padri Agostiniani Reformati di S. Maria della Veta di Carbonara, altri doc. 10m. alla Chiesa, e Conuento di S. Domenico di questa Città di Bitetto, & altri doc. 10m. se li diuidano alle Chiese Parochiali di Ceglia, e Carbonara.

Defuncto testatore successit in feudis D. Victoria. Obijt deinde D. Margarita filia testatoris secundogenita. Demum decessit sine filijs D. Victoria. Vnde in feudis successit dicta Ill. D. Antonia soror cõsanguinea. Et Princeps Misagni contraxit secũdas nuptias cum D. Victoria Capana olim vxore dicti testatoris patrui, & soceri, cum qua procreauit plures masculos, vt fertur.

Acriter nunc controuertitur. An antequã vita fungatur Princeps Misagni debeatur legatum super feudis Doctori D. Dominico de Angelis, dum D. Victoria decessit absque liberis?

2 Videtur negandum, quia legatum conceptum est in casu mortis dicti Principis Misagni sine liberis, vnde vtraque conditio erit implenda, ita quod nec sufficiat impossibilitas existentiæ masculorum, nisi mors euenerit, ita *Peregr. conf. 23.* quem refert, & sequitur *Fusar. de fideic. q. 415. nu. 2.* Qui beneuerum quando certum est non posse liberos superuenire, purificatum inquit legatum, sed protrahendam executionem in tempus mortis. *Gamma dec. 160.*

3 Pro resolutione nihilominus primo inspiciendum est, de quibus masculis senserit testator, quando grauauit feuda in casu mortis Principis Misagni sine masculis: vtrum connexiuè de masculis ex D. Victoria, vel disiunctiuè de quacumq; vxore.

Citra controuersiam dicendum videtur, quod testator senserit de masculis nepotibus ex filia. Quia vel D. Victoria filia moritura erat absque liberis, prout contigit, & in hoc casu in feudis succedebant sorores, prout successit D. Antonia hodierna Principissa Bitecti, ideoq; non potest intelligi grauatus, nec Princeps Misagni, nec eius filius masculus non successurus in feudis, ex vulgata regula *l. ab eo, C. de fideicommiss.* quem non honoro, grauare non possum. Aut D. Victoria moritura erat cum filiabus, & pariter illę successuræ erant, & sic grauauit neptes in feudis, & ideò sensit de masculis ex D. Victoria connexiuè, & non disiunctiuè de alia vxore nepotibus.

Præterea apparet ex tabulis nuptialibus D. Victoriæ sensisse de eius masculis, ibi: *Et in caso, che morisse il detto Signor Principe di Misagna senza figli mascoli, ò che quelli morissero in pupillari etate, vuole il detto Sign. Principe di Bitetto, che li sia lecito di grauare li suoi feudi succedendi alla d. Signora D. Vittoria.* Et paulò inferiùs: *Et in caso che post mortem del Signor Principe di Bitetto dotante (quod absit) venisse à morte la Signora D. Vittoria senza figli, sia anco in libera potestà di d. Signor Principe di Bitetto grauare detti feudi.*

4 At hæc feuda cum promissa fuerint filiæ in capitulis matrimonialibus, confusa censentur cum dote, & quæsita pro ipsa, & filijs, non autem dici possint promissa pro quibuscumq; filijs generi, *Dec. conf. 526. Bertrand. conf. 338. lib. 1. Bal. In l. si liqueat, nu. 2. C. de inoff. don. Rota dec. 130. p. 12. rec.*

Certius quia si testator sensisset de masculis sui nepotis, & generi disposuisset de feudis ad fauorem ipsius vti proximioris de familia, vigore gratiæ concessę Regno, vt in *Prag. 3. de feud.*

5 Ad hominem etiam demonstratur, quia testator expressè apposuit conditionem mortis sui nepotis, & generi prædecedentis ipsi D. Victorię, quã actiuè, & passiuè vocauit, & grauauit ad dictũ legatũ deficientibus lineis masculinis D. Dominici, & Consil. Antonij de Angelis, ibi: *Non essendo superstite le d. linee le tre figlie femine mie.* Ergo euidẽter patet sẽsisse testatorem de masculis Victorię ortis cum Principe Misagni.

6 His positis cum impleta fuerit conditio defectus masculorum D. Victorię, debetur etiam in vita dicti Principis Misagni legatum super feudis. Quia testator distulit pręstationem legati legatario, & lineis vocatis causa filię durante vita Principis Misagni viri, propter spem masculorum ex ipsis coniugibus. Atqui cum per deficientiam masculorum, & mortem Victorię cesset causa dilationis cessat dilatio, *l. à filia, §. alumno, ff. ad Trebell.* vbi non expectatur annus vigesimus mortuo alumno, ergo non erit expectanda mors generi.

Arguitur à simili de fideicommisso, vel

I lega-

legato vxori facto, si castam, & vidualem vitam seruauerit, & post eius mortem Titio, nam vxore secundò nubente non est expectanda mors vxoris, sed Titius admittitur, *Mantic. de coniect. lib. 3. tit. 19. nu. 19. Caualc. de vsufr. mul. rel. num. 70. Menoch. lib. 4 praes. 185. n. 31. Fusar. q. 464. d n. 4.* qui ab hac opinione ait non recedendum.

Ferè idem casus est de restatore, qui reliquit vsumfructum dimidiæ suorū bonorum sororibus hæredis si fierent Dimissæ, hoc est Bizochæ, & moriente hærede sine masculis, substituit proximiores parentes de domo sua post mortem Dimissarum. Euenit casus, quod hęres grauatus decessit absque masculis in vita sororum, quæ non seruarunt conditionem faciendi se Dimissas. Et *Fusar. cōs. 50.* tenet, non esse expectandam mortem earum, sed statim admittendos proximiores substitutos, quia restator apposuit tempus mortis ipsarum, credens eas victuras in statu Dimissarum, & cogitauit finire vsumfructum per mortem, vnde sufficit considerasse effectum, quod sorores non haberēt fructus bonorum, & quando testator considerauit effectum, fit extensio de casu ad casum, *Mantic. d. tit. 19. in fin.* post alios *Fusar. d. cons. 50. n. 1. & seqq. & q. 460. n. 7.*

7 Dices: Quid considerauit testator, quando legauit super feudis sub conditione mortis sui nepotis, & generi absque masculis? Respondetur consideraſſe mortem illius superstite D. Victoris coniuge, quam ob defectum masculorum ex dicto marito defuncto grauauit supradicto legato ad fauorem linearum expressarum, & in defectum ad fauorem tam ipsius Victoriæ, quàm sororum, vt ex verbis legati. Vel vt remaneret in eadē familia cum vna de linea. Et lineas prędilexit testator suis filiabus, & noluit differre præstationem legati, dum honorauit ipsas filias dicto legato post dictas lineas.

8 Fauorabile demum est dictum legatum nedum fauore linearum masculinarum Caſatæ, vt *Capyc. decis. 108. Fusar. q. 290. nu. 3. et cons. 37. num. 20.* Verum etiam, quia in defectum linearum sunt vocatæ filiæ, & pia causa, ex traditis per *Fusar. d. q. 290.* Quapropter etiam fieret extensio.

Itaque dum restator ante omnes filias vocauit lineas masculinas; igitur hic est casus in quo viuente dicta filia vnica superstite hærede in feudalibus pręstandum venit legatum dicto stipiti lineæ vocato, quem prætulit testator ipsi filię heredi, & ita censeo iudicandum, & summopere commendo deductum in S.C. hunc punctum purificationis legati à dicto D. Dominico de Angelis primę notę Neap. Aduocato, nobilitatis, ac animi dotibus diuite.

SVMMARIVM.

1 *Fœminarum vocatio quando comprehendat lineam fœmininam.*
2 *Masculi ex fœminis an veniant?*
3 *Linea fœminina venit in fœminis testatoris.*
4 *Filia testatoris an sit de linea masculina.*

ARTICVLVS LVIII.

Linea fœminina quando sumatur pro fœminis vocatis. Et an filia sit dè linea masculina, & non fœminina? Expenduntur *Dunozett.* & *Fusar.*

1 Linea masculina defecta si vocentur fœminę, quibus deficientibus vocetur linea alterius: qualiter intelligatur fœminarum vocatio, vtrum sumendo sit pro linea fœminina?

Appellatione fœminarum in hoc casu lineam fœmininam comprehendi, firmat *Peregr. cons. 39. nu. 5. lib. 6* quem refert, & sequitur *Rota coram Dunozett. in dec. 984. Luca de fideic. disc. 41. n. 3. Rota acc. 211. p. 14. rec.*

2 Suboritur difficultas: an fœminis cessantibus succedunt masculi ipsarum, & excludant substitutum? Et videtur negandum ex *Peregr. art. 26. num. 21. tex. est in l. si ita scriptum, ff. de leg. 2.* vbi turpissimum esse dicitur, fœmininum concipere masculinum, *Fusar. q. 318. nu. 4.* Contrarium est verius, quia dum fœminarum vocatio sumitur pro linea fœminina cognatitia, hoc casu veniunt masculi descendentes ex fœminis, ità *Peregr. & Dunozett. Ladercb. cons. 135. & Luca vbi sup.*

3 Securè procedunt prædicta, si agatur de fœminis testatoris, quia ipsis grauatis semper inest tacita conditio, si absque liberis decesserint, nè testator videatur propriam sobolem excludere, & extraneæ consulere, ità probat latè *Luca vbi sup.* & ità iudicatum refert, addo *Fusar. q. 393. & 399.*

4 Filiam testatoris non dici de linea fœminina, sed de masculina, tradit *Dunozett. vbi sup. nu. 9.* ex *Paul. de Castr. in l. maritus nu. 5. C. de procur. Peregr. art. 26. nu. 187. Menocch. cons. 234. n. 13. Polid. Ripa obser. 306. Verall. decis. 18. p. 2. n. 14.*

Assertum prædictum reijcitur ex eodem *Paul. de Castr. nu. 4.* neque id firmant Authores allegati, & quod non sit de linea masculina tradunt *Ruin cons. 186. nu. 13. & consil. 208. nu. 7. lib. 1. Rouit. cons. 16. nu. 15. lib. 1.* & ibi *D. Altimar. Rota decis. 33. par. 7. rec Dunozett.*

*zett.decis.*651.*num*.37. *Peregr.consf.*50.*lib*.3. latè *Fusar.q*.346.*n*.35.

Quinimo sit de linea fœminina, *Bal.conf.* 339.*lib*.3.*Rouit.n*.8. Et aduertendum, quod est error Typographi, quando in principio scribitur, quod filia testatoris non sit de linea fœminina, sed masculina, vt colligitur ex sequentibus verbis: *Quod feudum concessum alieni pro se, & linea masculina, non esset concessum filiæ recipientis.*

SVMMARIVM.

1 *Lineale, et gentilitium ad fideicōmissum vtrum veniant filij concepti post patris bannum, siue foriudicationem?*
2 *Expenduntur* Rota, & R.de Marin.
3 *Substitutus an succedat per bannum grauati?*
4 *Filij prædicti an auocent bona à substituto?*
5 *Substitutio in casu delicti, quando locum habeat?*
7 *Fideicommissum in casu delicti, an impediet alienationem?*

ARTICVLVS LIX.

Ad lineale fideicommissum, an veniant filij cōcepti post bannum? Expenduntur *Rota*, & *R.de Marin.* & fideicommissum in casu delicti quid importet?

1 Ineam an conseruent filij concepti post bannum, seu forindicationem, vel terminetur linea per bannum? Et videtur dicendum pro terminatione; quia licet per bannum matrimonij iura non tollantur, *l*.1. *C. de repud.* attamen respectu successionis à loco, in quo pater est bannitus, tunc filius post bannum conceptus habetur vti nonus ex alio, & nouo homine, & non facit deficere conditionem fideicommissi, *l.ex facto*, §. *ex facto*, *ff.ad Trebell.Alex.ibi nu*.5. *Bar.in l. fin.& ibi Alex.C.de legit.hær. Nell.de bann.* 1.*par*.2.*temp.q*.45.& dixi ad *Franch.obseru.* 213.*nu*.9.

2 Contrarium pro huiusmodi filio in puncto lineæ iudicauit *Rota* penes *Dunozett. decis*.142. quia nati post bannū faciant deficere conditionem fideicommissi, vt post alios *Petra de fideic. q*.3.*nu*.19. & *q*.11.*nu*. 612.*Fusar.q*.424.*nu*.1. Et quia hodie nemo bene natus sit seruus pœnę, *Auth.sed hodie,C. de don.int.vir.* & *vx.*

In specie gentilitij fideicommissi *R. de Marin. lib*. 1. *resol*.127. dicit, quòd concepti post foriudicationem patris non habeant, nec agnationem, neque ius cognationis respectu ipsius patris, sed respectu aliorum habeant agnationem, & non ius agnationis, per *l. Titius*, *ff. de suis*, & *legit. l*.1. §. *si quis proximior*, *ff. vnde cognati*, vbi qui nascitur post mortem testatoris, eius agnatus nunquam fuit; sed iudicatum refert iunctis Aulis filium huiusmodi conceptum post foriudicationem patris aggratiati quoad pœnam admittendum esse ad fideicommissum gentilitium. In lineali fideicommisso veriorem ego censeo *Rotæ* opinionem.

3 Pro clariore intelligentia inspiciendum, est; an propter foriudicationem grauati statim fiat locus substituto?

Distinguendi sunt plures casus. Aut enim substitutio facta est in casu delicti, & tunc statim substitutus succedit. Aut prohibita est alienatio, & idem dicendum est. Rursus si verbis amplis facta sit substitutio, scilicet si decesserit absque liberis quandocumque, vel qualitercumq; ità *Petra d.q*.3.*nu*.11. *Fusar. q*.442.*n*.5. & 11. In cæteris casibus videātur tradita in *obser*.102. *ad Franch.* & *Fusar.vbi supra.*

4 Quando successit substitutus, an filij post bannum concepti auocent bona à substituto? Et regulariter dicendum, quod non, nisi in contrarium extent coniecturę, *Peregr. art.* 22.*nu*.72. Inter quas est, quando agitur de fideicommisso purificato per culpam grauati, *Peregr. nu*.75. Rursus si dictum sit, quod durante linea primogeniti, non admittatur secundogenitus, nec eius linea, vt latè *Dunozett.vbi sup.* Et vtrum dicti filij auocent portionem à fratribus ante foriudicationem natis, vide in *d.obs*.102.

5 Ordinato fideicommisso in casu delicti, substitutio locum habet, quando in casu delicti sequitur confiscatio, vt *Rota*, de qua *Roias decis*.238.*in fin*.& *Otthobon.decis*.258. *n*.13. *Luca de fideic.disp*.149.

6 Fideicommissum in casu delicti an vinculet bona, & impediat dispositionem bonorum, ita quod substitutus possit vindicare bona prius alienata? Affirmat *Ciriac.contro.* 346. *Roias decis*.290. At contrarium probat verius *Luca de fideic. disc*.152. ex *Surd. conf.* 559.*Otthobon.dec*.255. & quia fideicommissum prædictum est fauorabile, non odiosum.

SVMMARIVM.

1 *Liberis masculis vocatis, an veniāt masculi ex fœminis?*
2 *Quid vocatis filijs masculis? Refellitur* Anton. Fab.

3 *Lineam masculinam, & descendentes masculos vocare an sit idem?*
4 *Cognati assumentes familiam sunt idem, ac naturaliter agnati.*
5 *Linea finita descendentium masculorum si alij sint substituti, fœminæ vltimi masculi, an succedant?*

ARTICVLVS LX.

Descendétes masculos, & lineam masculinam vocare an sit idē? Recensetur casus variè decisus per *Rotam*.

1 Liberis masculis vocatis veniunt etiam masculi ex fœminis progeniti, quia sunt ex liberis, & masculi, iuxta magistrale *Fulgos. cons. 85. Bellon. cons. 72. & 73. per tot. Castill. contr. lib. 5. par. 2. c. 130. & seqq. Marta cons. 71. Fab. de err. pragm. decis. 28. err. 8. Rota decis. 402. nu. 26. par. 9. rec. Larrea decis. 34. & 54.* & filij admittuntur non tanquam personam matris repræsentantes, sed ex propriâ persona, attento sexu, non curato medio, *Fab. à num. 8. vsque ad 13. & Bellon. vbi sup.* restringens, quando habita sit ratio agnationis, cum tunc mutato sexu, non cesset ratio agnationis exclusiua. *Barri de success. lib. 17. tit. de condit. si sine liber. decess. num. 21. Alex. 35. de subst. par. 4. c. 7. nu. 9.*

2 Filijs masculis autem vocatis non venire masculum ex filia, tradit *Fab. nu. 4. & error. 10. nu. 7.* motus, quod licèt filij appellatione aliquando liberi comprehendantur, hoc tamen non ex proprietate sermonis, sed ex iusta interpretatione, quod nepos in locum filij subintrat, vnde non possit nepos habere filij nomen, quin habenda sit necessario eius personæ ratio, per quam auo coniungitur. Sed hanc sententiam damnat ex sensu omnium *Castill. cap. 132. nu. 5. & 6.* Et extenditur etiam si apposita essent illa verba: *Masculi ex suo corpore nati. Fusar. q. 413. nu. 10. & 19.*

3 Quid si vocantur descendentes masculi, an excludantur masculi ex fœminis, prout si vocata esset linea masculina, quia fœmina interrumpit lineam masculinam, ita vt non veniant masculi ex fœmina, vt latè *Rota dec. 95. par. 11. rec.* & alias dixi, & *Luca de fideic. disc. 25.* recenset pulcherrimum casum de Octauio de Bubalo, qui prole carens instituit Paulum ex Angelo fratre nepotē, cum perpetua primogenitura ad fauorem omnium descēdentium masculorū prius d. Pauli, deinde aliorū filiorum Angeli fratris, attributa facultate vltimo nominandi vnum ex descendentibus masculis Horatij, Mutij, ac Quintij de Bubalo remotiorum transuersalium, quorum lineas masculinas iuxta ordinem primogenituræ vocauit, & dictis lineis masculinis defectis vocauit masculum ex fœmina proximiore vltimi masculi de his lineis deficientibus, eiusq; lineam masculinam, & post extinctam istud genus vocauit illos de linea masculina de Pistorijs, & ista defecta masculum ex fœmina eiusdem lineę, & demum alium ab vltimo ex istis nominandum, iniuncto omnibus respectiuè onere assumendi nomen, cognomen, & insignia. Cum ex dicta linea Angeli superesset solus Paulus carens masculis, habens tamen nepotes masculos ex Victoria, & Comitissa filiabus consuluit primi nominis Aduocatos, an dictis nepotibus ista dispositio conueniret? Et iuxta *Fulgos. cons. 85.* ipse Paulus eos nominauit, & quatenus non potuissent nominari censeretur nominatus Hiacyntus filius Quintij. Sequuta morte Pauli introducta causa in Rota coram Cerro: an dicto Hiacyncto danda esset immissio, sub die 18. Maij 1669. negatiua prodijt resolutio, à qua tamen recessum sub die 8. Iunij 1668. coram eodem. Edisserit *Luca* an sit standum in primo, vel secundo loco decisis? Et rotus in disputando, an contemplata fuerit agnatio, inclinat in primam decisionem, qui a testator vocauit descendentes masculos, & non lineam masculinam, prout in vocatione masculorum Quintij, & aliorum de Bubalo, ex quo adiecto lineæ masculinæ non veniunt, nisi masculi per masculum, vt in *d. decis. 95. part. 11. rec.* & quia testator cum vocauerit masculos fœminæ vltimi ma-

4 sculi de lineis masculinis dictorum Quintij, & aliorum de Bubalo, cum onere assumendi nomen, & cognomen, poterat satisfieri vtrique fini, scilicet, sanguinis, & naturæ, & alteri ambitionis super conseruatione sui nominis per assumptionem familiæ, quod testator non abhorruit, & ita allecti habeantur in omnibus, ac si essent veri per naturam, cum fictio solum cadat in illo primo instanti assumptionis, non autem in progressu, qui nihil differt à natura. *Rouit. cons. 27. lib. 1. Monach. decis. Flor. 71. & 72. Cutell. decis. 29. nu. 9. Gratian. disc. 930. nu. 14. Luca disc. 34.*

5 Masculis descendentibus substitutis si testator finita linea alios substituit, tunc fœminæ descendentes ex masculis non sunt exclusæ. *Menocch. cons. 379. nu. 28. & seq. Ruin. cons. 149. lib. 2. nu. 4. Fusar. q. 346. n. 40.*

Non obstat, quod intelligenda sit de linea masculina, dum in præcedentibus facta fuit mentio masculorum tantum, *Abb. cons. 36. col. vlt. Menocch. lib. 4. præs. 84 nu. 5.* Responder

detur enim, contrariam opinionem esse magis cõmunem, vt testatur *Socc.iun.cons.*100. *nu.*20.*lib.*1.*Molin.de primog.lib.*3.*c.*5.*nu.*56. *Cas.Barz.decis.*119.*nu.*5.*Fusar.cons.*9.*nu.*29. si enim intelligere voluisset de masculis, expressisset.

Lineæ appellatione non venit fœmina, si habita est ratio agnationis. *Socc.iun.cons.*80. *nu.*10.*lib.*1.*Crauett.cons.*180 *nu.*1. *Menocch. cons.*625.*nu.*2. *Fusar.cons.*9.*nu.*34.

SVMMARIVM.

1 *Substitutio in casu obitus absque filijs, & descendentibus in perpetuum, an expiret per obitum cum filijs?*

2 *Distinguitur conditio determinata ab indeterminata.*

3 *Substituto aliquo ex sua linea masculina in perpetuum in casu mortis hæredis sine filijs, & descendentibus, & demum lineis hæredis, & substituti defectis substituto altero, expirante prima per obitum hæredis cum filijs, an defectis lineis succedat vltimus substitutus?*

4 *Minus dilectus succedit, excluso magis dilecto.*

ARTICVLVS LXI.

Defectis pluribus lineis aliquo substituto, an possit expirare prima substitutio, & succedere vltimus substitutus?

1 INstituto hærede per patrem filio, eique substituta linea masculina in infinitum, & in casu obitus absque filijs, & descendentibus substituto fratre ipsius testatoris, & sua linea masculina in perpetuum; demum defectis lineis prædictis substituto Francisco, & eiusdem linea masculina in infinitũ cũ onere assumendi familiã. Quæritur nũc de duobus, vtrum defuncto filio cum filijs, qui postmodum decesserint sine filijs, succedat frater substitutus, vel eius linea? Et demum defectis lineis præfatis succedat Franciscus ipsiusq; linea masculina?

Quoad primum articulum videtur expirasse substitutionem factam filio decedenti sine filijs, & descendentibus, dum filius cum filijs decessit, & quod substitutio illa non importet duplicem, & successiuam conditionem, ac si dictum fuisset, si filius sine filijs, & filij sine descendentibus, præsertim dum conditio restricta sit ad tempus mortis, ex *Oldrad.cons.*61.*Reg.de Ponte cons.*61.*Seraph. decis.*482. *Fusar. cons.*9.*per tot.* & scripsi in *append. ad tract. de linea.* Et *Fusar. nu.*17. refellit *Peregr.cons.*56.*lib.*4.*in fin.* volentem, cessare *consilium Oldradi*, quando sunt positi in condicione filij in infinitum.

2 Beneuerum secus erit, quando non ad tempus mortis restricta sit conditio si sine filijs, sed simpliciter, & indeterminatè consideratus sit defectus filiorum, *Rota decis.*181. *par.*1.*rec.Fusar.cons.*10.*per tot.* & *q.*480.*nn.* 68.& *seqq.* vbi latissimè & *cons.*97. omnino videndus.

3 Respectu alterius articuli videtur dicendum, quòd cum expirauerit prima substitutio per obitum filij cum filijs, extincta etiam sit substitutio dependens, & subordinata Francisci, vt decidit *Peregr.ar.*15.*n.*29.*Honded.cons.*78.*n.*16.*lib.*1.

Contrarium verius est, scilicet quod defectis lineis illis duabus succedat Franciscus, ex doctrina *Peregr.art.* 15.*nu.*29. vbi considerat substitutionem factam de fratre, si filius decesserit sine filijs, esse separatam ab alia substitutione facta sub conditione si deficerent tam masculi filij, quàm masculi descendentes à fratre, & dicit, quod licet sit extincta substitutio de fratre, non tamen mortuis filijs filij extincta sit vltima substitutio,

4 ita vt postremo substitutus minus dilectus sit substitutus filijs filij in condicione positis, & ipse succedere debeat, non frater proximior, & magis dilectus iam exclusus per existentiam filiorum, & antequam purificentur illæ conditiones, hæreditas erit pnes hæredes filiorum filij, donec conditio defectus linearum verificetur, *Menoch.lib.*4 *præsump.*186.*nu.*36. ità *Fusar.d.cons.*9.*n.*26.

SVMMARIVM.

1 *Linealis reciproca fideicommissaria, an inducta sit ex expressa reciproca vulgari, & fideicommissaria inter filios institutos, & descendentes?*

2 *Laudatur* Fusar. *negans.*

3 *Verba* In stirpes, & non in capita *declarantur.*

4 *Quid si facta esset substitutio huiusmodi inter descendentes in infinitum.*

ARTICVLVS LXII.

Substitutione reciproca vulgari, & fideicommissaria facta inter filios institutos, & descendentes, an linealis fideicommissaria sit inter descendentes?

1 Li-

1 Linealis reciproca inter descendentes expressè facta, an censeatur per vulgarem, vel per fideicommissariam? Ponitur casus. Testator tribus filijs hæredibus substitutis, ità subiunxit: *Quos ad inuicem substituo, & eorum descendentes masculos legitimos, & naturales per stirpes, & non per capita vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, casu quo aliqui, vel aliqui eorum decederent sine filijs masculis, & si filij vt supra hæredes instituti decederent sine filijs masculis, tunc & eo casu substituit fratrem.* Euenit casus, quod vnus ex filijs decessit relictis filijs, qui postea sine filiis decesserunt, descendentes ex aliis filiis institutis eorum, scilicet patrueles prætendunt hæreditatem ex fideicommisso reciproco. Quæritur quid iuris?

Videtur dicendum ex verbis testamentis inductam reciprocam fideicommissariam inter patrueles, & eorum descendentes, dum testator dixit, quos & eorum descendentes substituit vulgariter, pupillariter, & per fideicommissum, & quod actiuè, & passiuè sint nominati descendentes filiorum, vt *Socc. iun. cons.78. nu.35. lib.3. Paris. cons.92. lib.2. nu.58. Decian. cons.1. nu.264. Menocch. lib.4. præs.59. nu.11.*

2 Contrarium consuluit *Fusar. de fideic. q. 479. num.86.* vbi probat respectu actiuæ substitutionis vocatus fuisse descendentes ordine successiuo per vulgarem in casu prædecedentiæ vtriusq; filij, iuxta materiam *l. Gallus, §. quidam rectè, ff. de lib. & posth.* Et quatenus testator substituerit nedum vulgariter, verum etiam per fideicommissum, ordinatam fuisse fideicommissariam inter filius in casu obitus absque filiis, sed non inter descendentes, quia cum non fuerint præmortui instituti, igitur neque vulgariter descendentes eorum possunt dici instituti, nec grauati, neque reciprocè substituti, ità *Socc. sen. cons.164. lib.3. Menocch. cons.85. & 67. & cons.680. & 730. & lib.4. præs.71. n.26.*

3 Verba illa: *Succedant in stirpes, & non in capita,* non respiciũt personas institutorum, quia isti succedunt in capita, sed respiciunt filios præmortuorum institutorum, quando succedunt patruo, ità *Socc. sen. cons.81. lib.3.* & non respiciunt successionem fratrum patruelium, quia isti succederent in capita.

4 Quid si testator voluerit constituere perpetuum fideicommissum, & apposuerit verba perpetuitatis? Et hoc casu aliud dicendum est, quia non posset esse perpetuum, nisi mediante successiuo, & reciproco inter omnes descendentes in infinitum, si verba perpetuitatis sunt apposita in parte dispositiua. *Surd. cons.554. nu.42. Peregr. cons.157. lib.5. nu.9. Menocch. cons.895. n.13. & seqq. Fusar. d. q.479. nu.94.* & melius *num.516.* vbi quod si testatur vocasset fratres, & descendentes eorum in stirpes, & non in capita reciprocum fideicommissum erit inductum. *Paris. cons.92. lib.2. nu.56.* Reciprocum fideicommissum resultare inter descendẽtes inuicem substitutos vulgariter.

SVMMARIVM.

1 *Legatum vni ex linea, qui primo Sacerdos sæcularis fieri vellet, an debeatur promoto in vita testatoris?*
2 *Distinctio* Actolin. *refertur.*
3 *Opinio* Authoris.
4 *Quid in promoto post testamentum?*

ARTICVLVS LXIII.

Legatum relictum vni de linea, qui prius Sacerdos sæcularis fieri vellet, an debeatur promoto in vita testatoris? Expenditur *Actolin.*

1 Legatum relictum vni ex linea, vel descendentia Francisci, qui primo vellet fieri Sacerdos, an debeatur promoto ante testamẽtũ? Et videtur negãdũ; quia verba illa: *Sacerdos fieri vellet,* sũt tẽporis futuri. *Surd. cons.267. nu.11. Barbos. dict.436. nu.12.* Et futurum non continet præteritum. *Rebuff. in l. verbum oportebit 8. vers. futurum verò non continet præteritum finitum,* & sicut incompatibiliter tempus præteritum trahitur ad futurum, ità è contra *Rebuff. in loco supracit.* Facit *tex. in l. si verò, ff. de condit. & demonst.* vbi mandatum de mutuando Titio, non retrotrahitur ad mutuum factum.

2 Distinguit *Actolin. resol.75.* quod aut testator ignorabat descendentem de linea Francisci promotum, & legatum debeatur. Aut sciebat, & non debeatur, per *tex. in l. hac conditio, §. si sic legatum, ff. de condit. & demonstr.* vbi si legatum sit Titio, si nauis ex Asia venerit, & ignorabat testator, nauem venisse tempore testamenti, & conditio habetur pro impleta, & legatum debetur; secus si sciret, *l. solemus, ff. de condit. & demonstr. l. si ita scriptum, §. si pater, ff. de leg.1.* consonant, quæ scripsi in *obs.113. & 560. in noua edit. dec. Præs. de Franch.*

3 Indistinctè ego existimo legatum non deberi promoto ante testamentum, quia legatum relictum puellis maritandis, non debetur iam maritatis. *Ias. in l. quo minus, ff. de flumin. nu.33. Casanatt. nu.35. per tot. Quæsad. diuers.99. cap.23. Cancer. par.3. tit. de legat. à num.*

num. 175. *lib.* 4. *cap.* 39. *num.* 34. & *lib.* 5. *cap.* 84. *nu.* 49.

4 Difficultas esset in promoto post testamẽtum, vtrum ei debeatur? Et videtur quod sic per *text. in d l. solemnis*, vbi legatum relictum vxori in tempus liberorum, seu quando susceperit liberos, non intelligitur de liberis præteritis, quos antea susceperat, sed de liberis futuris suscipiendis post testamentum.

Nisi contrarium verius dixeris non deberi, ex *Bart. in l. Lucius, ff. de leg.* 2. vbi quod si testator legauit certam quantitatem pro puella maritanda, & ea nupserit viuo testatore, legatum extinguitur, & cessante causa legati, extinguitur legatum, *l. qui tutela, ff. de testam. tut.*

Rectiùs distinguo, quod si agitur de certa persona vocata, & testator ignorabat, & legatum debeatur, quia stante ignorantia, & incertitudine, potest benè dici impleta conditio, cum idem sit non esse, & esse incertum, an sit, *gl in l. Barbarius, vers. fructus, ff. de offic. Præs.* & dixi *d. obs.* 113.

SVMMARIVM.

1 *Primogenitus an possit eligere maioratum regularem in præiudicium sororis, & dimittere illum agnationis?*
2 *Primogenitus habens fratrem vterinum, an possit eligere maternum, & dimittere paternum?*
3 *Distinguitur pro resolutione.*
4 *Maioratum obtinens an possit eligere alium postea delatum? Expenditur* Castillus.
5 *Quid quando contrarium caueat institutor?*
6 *Maritus an possit possidere duos Maioratus.*
7 *Quid in patre?*
8 *Dignitates, & feuda an possint haberi cum Maioratu?*

ARTICVLVS LXIV.

Maioratus quando sint incompatibiles? Et an cum feudis?

1 CONtingibilis est quæstio in Maioratibus, quando plures successiuè deferuntur, quorum vnus sit irregularis puta agnationis, vel masculinitatis. Alter verò regularis: an poterit primogenitus regularem eligere, in quo soror succedere posset, & dimittere Maioratum agnationis, vel masculinitatis, in quo soror succedere non valet?

2 Similis quæstio est, quando primogenitus habet fratrem vterinum secundogenitum, & in primogenito concurrunt duo Maioratus, vnus ex parte patris, & alter ex parte matris communis: an poterit primogenitus dimittere Maioratum paternum, & eligere maternum, quem poterat eligere frater vterinus, qui respectu paterni est extraneus?

3 Distinguendum videtur, quod aut Maioratus maternus est in redditu, valore, & qualitate maior, & eum eligat primogenitus, & poterit eligere, *Bart. in l. si mihi, & tibi nu.* 3. *ff. de leg.* 1. Aut Maioratus maternus, siue regularis à primogenito electus coæqualis, siue æqualis, aut minor in valore esset, & tunc fraudulenta iudicari debet electio, & non valida in præiudicium secundogeniti, *l.* 1. *§. pen. & l. Iulianus, ff. si quis omissa causa testam. cap. fin. de renunc. lib.* 6. ità *Paz de tenuta c.* 57. *à n.* 213.

4 Vtrum primogenitus ad quem duorum Maioratum spectabat successio, si vnum sibi prius delatum obtineat, illum eligere censeatur, & alteri deferendo renunciare, siue Maioratus sit ex parte patris, siue matris? Et affirmant *Castill. lib.* 6 *cap.* 178. *nu.* 16. & *cap.* 179. & *Valenzuola cons.* 83. Contrarium tamen tenent *Addit. ad Molin. de primog. lib.* 3. *cap.* 2. *nu.* 30. quæ sententia est verior, quia electio non cadit, si vere practicè, & realiter concursus non datur; & absurdum esset, vt prioaretur successione sibi delata, eo quod forte in Maioratu priori successit, cum incertum esset, & ex casu pendebat, an in altero vacaturo successisset, poterat enim præmori. Addo *Larream decis.* 52. qui *num.* 14. firmat iudicatum, non posse, quem compelli eligere, antequam successio deferatur.

5 Restringitur, quando habens Maioratum non esset vocatus, puta quando institutor dixit: *Non succedat in meo maioratu, qui in alio successerit*, quo casu non competit electio, & procedere potest opinio *Castill. d. cap.* 179. *n.* 7. *Roxas de incompatibil. p.* 7. *c.* 4. *à n.* 48.

6 Concursu vnius Maioratus cum alio ab institutore prohibito, si accidat, vt successor in Maioratu contrahat matrimonium cum vxore, quæ etiam successit in alio Maioratu, & sic exinde causa matrimonij iungatur vterque Maioratus, & duos incompatibiles maritus possideat vnum iure proprio, alium iure mariti; an ex eo censeatur contrauenire prohibitioni, ita vt Maioratus mariti deuenire debeat ad substitutum, aut abstinere à Maioratu vxoris?

Ratio dubitandi est, quia maritus, & vxor pro vna persona reputantur, & censentur duo in carne vna, *l.* 1. *ff. de ritu nupt.* & mulier efficitur de familia viri, *Rebuff. in l. pronunciatio, §. si mulier, ff. de verb. signif. Fusar. q.* 352. *nu.* 20. & ita cautum est in Commendis Indorum *Solorzan. de Indiar. iur. & Gubernat. tom.* 2. *lib.* 2. *cap* 5. *nu.* 79.

Quid-

Quidquid sit de Commendis Indorum, dic ibi specialiter hoc esse prouisum a Rege, aliud alibi seruandum erit, cum talia bona non transeant in maritum quoad omnes effectus, sed tantùm quoad ius administrandi, & lucrandi fructus constante matrimonio, *l. dotis, ff. de iur. dot. Fontanell. tom. 2. de pact. nuptial. cl. 6. gl. 1. part. 2. nu. 15. & seqq.* ità *Roxas de incompatib. p. 4. c. 3. n. 20.*

7 Idem dic in patre, in quo vniantur duo Maioratus, vnus iure proprio, alius vel in patre, & legitimo administratore Maioratus filij, *Aluarad. de coniectur. mente defunct. lib. 2. cap. 2. §. 1. n. 39. & 40. Roxas vbi sup. n. 30.*

8 Dignitas Ducatus, vel Marchionatus, quando conceditur cum aliquo Castro, vel Oppido, an censeatur Maioria, ità vt censeatur prohibitus concursus cum alio Maioratu? Et affirmat *Gomez in l. 40. Taur. nu. 12. D. Greg. Lopez in l. 11. tit. 1. partit. 2. glo. verb. heredamiento, vers. ex hoc infertur, quod quādo Rex donat alicui Villam, vel Oppidum cum suo territorio faciendo eum Comitem, vel Ducem, eo ipso videtur constitui Maioria, vt sic iure, & titulo Maioria succedatur.* Et idem poterit dici de feudis iure Francorum indiuiduis, vt alias scripsi, & ita in dignitatibus cum Villa concludit *Roxas p. 4. cap. 4. n. 28.* Licet contrarium velint *Aluarad. vbi sup. lib. 2. cap. 2. §. 1. nu. 39. Balthas. Thomas. in tract. 9. de maior. tit. 24. cap. 6. num. 23. Velasq. cons. 69 nu. 32.* cum quibus etiam videtur residere idem *Roxas par. 8. cap. 3. nu. 21.* Et ita ego censeo, quando feuda sunt hæreditaria, quæ possunt grauari in æstimatione. *Merlin. lib. 1. cap. 11. num. 27. Gomez d. l. 40. Taur. num. 12. in fin.*

SVMMARIVM.

1 *Linea nomine nati ex fœminis non veniunt contemplata agnatione.*
2 *Agnatio an contemplata censeatur?*
3 *Agnatio contemplata in fideicommisso in casu delicti an extendatur ad fideicommissum in casu mortis? Refellitur* Surdus.
4 *Religiosorum exclusio an arguat agnationis rationem?*
5 *Quid masculis vocatis? Aut descendentibus per lineam masculinam?*
6 *Quid vocatis agnatis?*
7 *Substitutis agnatis post filiam, an contemplata sit agnatio?*
8 *Coniecturæ contemplationis agnationis recensentur. Et quid in fideicommisso fœminino.*
9 *Monachi, & Clerici an excludantur contemplata agnatione?*
10 *An fœmina agnata?*

ARTICVLVS LXV.

Linea vocata, qui excludantur contemplata agnatione. Et quando censeatur contemplata edisseritur. Refellitur *Surd.* Adducitur distinguens opinio de successione Monasterij pro declaratione *decis. 29. Prof. de Franch.*

1 Agnationis ratio verum habita sit per testatorem, vel Maioratus institutorem, vel alium disponentem multum deseruit in re lineali, puta. An fœmina, & earum descendentes dicantur de linea, si contemplata fuerit agnatio? Certum enim est non venire, vt post alios *Fusar. de substit. q. 346. n. 5. & 42.* Et ità similiter in aliis articulis, vt *lib. 1. art. 20.* vnde operæpretium duxi nonnulla desuper colligere.

2 Regulariter contemplatio agnationis non præsumitur. *Peregr. cons. 70. lib. 3. Andreol. contr. 254. nu. 3. R. Latro decis. 127. nu. 36.* vbi quod coniecturæ debent esse euidentes, & euidentissimæ, & latè *Rota decis. 144. part. 7. rec. Merlin. decis. 890. nu. 6. & decis. 34. nu. 7. post Censal.*

3 Prohibitio alienationis facta ratione conseruationis bonorum in agnatione in casu delicti an extendat fideicommissum in casu mortis factum, & censeatur habita eadem ratio? Et affirmant *Peregr. cons. 51 lib. 5. Bursatt. cons. 227. Menocch. cons. 384. & Surd. dec. 84.* qui ità iudicatum refert. At contra *Surdum* stant *Cauagnol. cons. 12. lib. 1. Rota decis. 368. nu. 9. par. 7. rec. Andreol. contr. 284. n. 11. Vrecol. consult. 96. nu. 12. Ottbob. dec. 255. & 258. Luca de fideic. disc. 42. n. 5.*

4 Religiosorum, & Clericorum exclusio an arguat habitam rationem agnationis? Affirmant *Curt. iun. cons. 40. col. 3. Menocch. cons. 328 nu. 73. & cons. 1112. nu. 27. & præs. 79. nu. 12. lib. 4. Fusar. q. 480. nu. 33. & q. 599. nu. 26. Mansus consult. 80. nu. 10.* Contrarium tenent *Couarr. lib. 1. var. c. 19. n. 11. Caren. resol. 19. n. 11. & res. 61. n. 18. Luca n. 16.*

5 Vocatis descendentibus masculis non potest dici habita agnationis contemplatio, quia veniunt etiam masculi ex fœminis. *§. 1. Auth. de her. ab intest. veu. l. fin. C. de substitut. Paul. de Castr. in l. 1. C. de cond. insert. Tiraq. de iur. primog. q. 13. nu. 2.* & pluries dixi.

Si vocati sint descendentes per lineam ma-

masculinam, & non dictum sit descendentes masculi per lineam masculinam, nec dicitur contemplata agnatio; nam fœminæ descendentes ex masculis, seu per lineam masculinam erunt admittendæ, *Paris.cons.*40. *n.*43. *lib.*2.*Cæphal.cons.*134.*nu.*41.*lib.*1.*Mantic.de coniect.lib.*6.*tit.*15.*nu.*4. *Fusar.q.*346.*nu.*19. *& q.*599.*nu.*28. etiam substituta pia causa, *Menoch.cons.*625.*nu.*12. *Fusar.d.q.*346. *nu.*43. Nisi habita alias sit ratio agnationis, *Peregr.ar.*26.*n.*29.*Fusar.d.q.*346.*n.*42.

6 Testator si vocauit certos agnatos, non dicitur habita dicta ratio agnationis, *Peregr.art.*25.*nu.*27.*Honded.cons.*56.*nu.*18.*lib.*2. *Fusar.d.q.*499.*nu.*2.

7 Filia instituta, eique decedenti absque filijs, si agnati substituti sint cum successiua eorum vocatione, quærunt Doctores: an dicetur cõtemplata agnatio? Negant *Honded. cons.*56.*nu.*12.*lib.*2. cum *Crauett.cons.*306.*n.*5.*Mantic.de coniect.lib.*6.*tit.*15.*n.*9. At contrarium probat *Fusar.q.*999.*nu.*25. vbi quod licet primo loco per institutionem filiæ, cesset dicta contemplatio; tamen purificata conditione secus.

8 Attenta qualitate personarum, ac bonorum cessat dicta contemplatio, vt si agitur de idiota inferioris cõditionis, & de exiguo asse, cum in coniecturalibus verisimilitudo sit coniecturarum Regina, *Luca disc.*35.*n.*4.

Ordinata dispositione per fœminam non potest dici habita agnationis ratio, qui tunc masculi ab ea descendentes non sunt ei agnati, sed cognati, & fœmina non habet agnatos descensiue, postquam plures *Fusar. q.*496.*n.*39. Nisi fœmina habuerit rationem agnationis suæ, scilicet fratrum, vel mariti, vt idem *Fusar.nu.*30. Vnde quamuis in fideicommisso ordinato per fœminam vocatis masculis veniant masculi ex fœminis, quia non præsumitur odio habitus proprius sexus, & fideicommissum sit fœmininum quoad vocantem non habens dictam præsumptionem contemplationis agnationis, vt latè *Rota decis.*402. *p.*9.*rec.* poterit tamen in filio masculo; & eius posteritate masculina, vel in fratre, & eius masculina posteritate, fideicommissum instituere, *Luca disc.* 11. *&* 24.

Coniecturalis, & potius facti, quam iuris est hæc materia. Consideranda est qualitas disponentis, an sit masculus, vel fœmina, & an masculus infimæ conditionis.

9 Professio in Religione non tollit iura sanguinis, & agnationis, ideoque Monasterium succedit ex persona Monachi durante eius vita, *Ciriac.contr.*476.*nu.*23. *Rota decis.*433. *& seq. par.*12. *rec. Celsus in decis.*341. Sed quando contemplata est agnatio, res est anceps. Et contra Monasterium tenet *Peregr.art* 28. *nu.*82. *Altograd.cons.*96. *lib.*1.*nu.*18. *Fusar.q* 430.*num.*3. Contrarium firmat *Luca disc.*63.*nu.*12. Addo cum *Molin.de primog.vbi sup.lib.*1.*cap.*13.*nu* 95. *Gama decis.*6. vbi nisi adesset etiam prohibitio alienationis, *Sanch.in Decalog.tom.*2. *lib.*9.*c.*15.*n.*18. *& seq.Roxas de incompatibil.par.*7.*c.*5.*n.*87. Idem si essent exclusæ fœminæ, *Sanch.nu.*24. *Roxas nu.*92. Et sine dubio si vocatus debeat deferre nomen, & arma familiæ, *Sanch. nu.*23. *Roxas n.*93.

10 Quid in fœminis, an istæ admittuntur contemplata agnatione? Et in defectum masculorum admicti, probat *Roxas p.*3. *cap.*4. *nu.*6.*& seq.Molin.de primog.lib.*3.*c.*5.*nu.*15. *Rota dec.*495.*p.*12.*rec.Mansus consult.*98 *nu.*13. *Luca disc.*15.*nu.*14. *disc.*128.*nu.*2. *& disc.*146.*nu.*5.

S V M M A R I V M.

1 *Lineis pluribus substitutis cum prælatione proximiorum testatoris, vtrum decedente vno de linea succedant filij?*
2 *Expenditur* Fusar. *super intelligentia* Vasq.
3 *Pronomina* Meus, tuus, *&* suus, *vel possunt percutere parentelam, vel proximitatem.*
4 *Vocato per testatorem agnato suo, proximitatem grauantis attendendam, tradit* Fusar. *sed an benè?*
5 *Lineis pluribus substitutis salua gradus prærogatiua, an successio sit saltuaria?* Luca *sentit contra* Fusar.

ARTICVLVS LXVI.

Lineis pluribus substitutis cum prælatione proximiorum testatoris, an successio sit saltuaria? expendũtur *Vasq. Fusar. et D.de Luca.*

1 Linea aliqua defecta substitutis pluribus, puta duabus lineis agnatorum, vel cognatorum, seu extraneorum, purificata substitutione ambæ lineæ admittuntur, nulla habita ratione proximitatis; nisi inter ipsos de quaque linea, nisi vocati essent proximiores, scripsi *sup.art.*32. Hæsitari nunc potest, quando ambæ lineæ primo loco vti in æquali gradu existentes successissent, & deinde obijsset vnus de linea: vtrum filij ipsius debeant succedere, vel successio debeat transire ad proximiorem de alia linea? *Fusar. q.*484.*nu.*16. firmat prius regulam pro prælatione descendentium grauati. Deinde *n.*19. restringit his verbis: *Hæc tamen declaratio*

non procederet, quando testator vocasset sibi proximiorem, quia tunc admittendus esset proximior testatoris tempore euenientis conditionis exclusis filij grauati vltimi mortui, ita scribit Petra de fideic. q. 11. nu. 111. vbi allegat Curt. sen. Socc. Ias. Mantuam Port. & Fabrit. Laza. Subiungit postmodum *Fusar. nu.* 20. Cõtrarium tamen in his terminis voluit *Peregr. cons.* 50. *nu.* 3. *lib.* 1. ibi: *Enim loquitur in casu quando testator substituit proximiores sui generis, & idem voluit in primogenituris Vasq. de success. progress. lib. 3. tit. de fideicom. subst. §. 26. n. 11. in fine.*

2 Æquiuocationem continet, quod ex *Vasq.* tradit *Fusar.* Quia licet ingens sit articulus, vtrum in fideicommissis attendatur proximitas grauantis, vel grauati? Et cessat omnis quæstio, si id declaret testator, vt *Rota decis.* 593. *par.* 2. *rec.* Et verum sit, quod *Vasq. vbi sup.* firmat, quod pronomen, *Meum, tuum*, vel *suum*, non sit aptum facere hanc operationem ad inducendam proximitatem grauantis, etiam si dixerit expresse testator vocare proximiorem sibi.

3 Nihilominus distinguendum erit, an pronomen *meus* percutiat parentelam, vel potius ad maiorem proximitatem? Nam primo casu procedit assertum *Vasq.* puta quando vocauero meum consanguineum magis proximum, & sic illud pronomen *meum* dirigatur ad parentelam, non ad maiorem proximitatem respectu grauantis, & sic est casus *Gama decis.* 7. Secus vbi testator vocaret proximiorem sibi, pulchrè *Luca de fideic. disc.* 23.

4 Hinc neque simpliciter vera est conclusio eiusdem *Fusar. in cons.* 56. *n.* 8. volentis attendendam proximitatem testatoris, quando vocauit agnatum suum, *ex Decian. Peregr. & alijs.* Quia si agnatio testatoris, & grauati non sit eadem, tunc diuersa res est.

5 Constitutis pluribus lineis etiam cum clausula, *Salua gradus proximitate*, quando nempè testator defecta vna linea vocauit plures lineas, *Luca disc.* 17. *nu.* 10. adhuc sentit attendendam proximitatem discretiuè in quaque linea. E contra *Fusar. in add. ad q.* 484. tenet attendendam proximitatem connexiuè respectu omnium linearum, nam alias nihil operarentur illa verba. Considerat perpulchrè *Luca*, quod si attenderetur proximitas gradus respectu omnium linearum, si bona simul essent ingressa in vnam lineam resultaret illa difficultas, si adessent descendentes grauati, an bona transirent ad aliam lineam? Præterea vocatis lineis in tempus remotissimum, ferè nunquam posset dari æqualitas graduum, & sic omnes lineæ honoratæ non succederent, quod videtur aduersari menti testatoris. Et ego video successionem esse saltuariam, si testator vocaret plures lineas præferendo proximiores sibi.

SVMMARIVM.

1 *Linea an deficiat, si vltimus sit Monachus in Religione incapaci bonorum professus?*
2 *Conditionem si sine liberis an faciat expirare dictus Monachus?*
3 *Recensentur Doctores affirmantes.*
4 *Quid si testator excluserit Monachos? Arguitur ab exhæredatis.*

ARTICVLVS LXXVII.

Linea an terminetur vltimo de linea Monacho professo in Religione incapaci bonorum? Et facilior sit partis conditionalis, quam dispositiuæ casus? Expenduntur *Fusar.* & *Mansus*.

1 Defecta linea Titij substituto Caio, vtrũ existente vltimo de linea Titij Monaco professo in Religione incapaci bonorum fiat locus substituto? Et videtur affirmandum; quia grauatus in casu mortis restituere hæreditatem Caio, si grauatus profiteatur in Religione incapaci bonorum succedit substitutus, *Fusar. q.* 430. *Reg. de Marin. lib.* 1. *res.* 166. dixi in *obs.* 14. *ad dec. de Franch.*

2 Accedit, quod ordinata substitutione sub conditione, si hæres absque filiis decesserit, ita quod defecta conditione per mortem cum filio, bona remaneant libera penes grauatum, iuxtà *Oldrad. cons.* 21. Ad hunc effectum non sufficere mortem ciuilem filij in Religione incapaci bonorum professi, vt substitutus succedat, docuit *Bart. in l. filiusf. §. cum quis, nu.* 2. *ff. de leg.* 1. & volunt alij plures, quos refert, & sequitur *Fusar. q.* 428.

3 Contrarium tenent *Anchar. cons.* 396. *Decian. cons.* 31. *nu.* 16. *lib.* 5. *Gionagnol. cons.* 89. *lib.* 1. *Rota decis.* 151. *par.* 3. *rec. nu.* 2. *Castill. decis.* 266. *Mansus consult.* 80. *nu.* 21. In conditionibus enim merum factum attenditur, nec est quærendum, an possint, vel non possint succedere, *l. Mauius, ff. de condit. & demonstr. Rota vbi sup. Salic. in l.* 1. *C. de condit. insert.* Ad hæc incapacitas Monachi non est inuariabilis, nam posset assumi ad Episcopatum, vel transire ad Religionem capacem ex Apostolica dispensatione, *Luca disc.* 65. *num.* 7.

4 Quid

4 Quid autem si Monachi à fideicommisso fuerint exclusi? Et pro eis videtur respondendum, quia illa exclusio intelligenda videtur in vocatione actiua, & parte dispositiua, non conditionali, sub qua sueruut in cōditione positi filii, vt de Monachis exhaeredatis *Surd. conf. 559. nu. 15. Gratian. disc. 659. nu. 24. Fusar. conf. 88. n. 10. Rota vbi sup.*

Professus in Religione capaci bonorum, quod continuet lineam masculinam, dixi in *append. ad lib. 1. tract. 5. 31*

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina conditionaliter posita, vtrum foemina ex masculis veniat?*

2 *Refertur* Mansus.

3 Author *negat, expendens* Fusar. *&* Mansum.

4 *Masculis in conditione positis foemina non excludit substitutum, licet assistat* l. cum auus, ff. de cond. & demonstr.

5 *Descendentes per lineam masculinam si vocantur in Maioratu an foemina ex masculis excludatur per agnatum inferioris lineae.*

6 *Masculorum vocatio quando sit exclusio foeminarum? Et è contra.*

ARTICVLVS LXVIII.

Linea masculina in conditione posita an veniat foemina ex masculis? Notantur *Fusar.* & *Mansus*, & quid in Maioratu? Et masculorum vocatio, quando sit foeminarum exclusio? Et è contra.

1 Linea masculina conditionaliter vocata, vtrum foemina excludat substitutum in defectum dictae lineae masculinae? Et *Fusar. de subst. q. 346. nu. 28.* refert *Beroum conf. 99. lib. 2. nu. 19. & Menocch. conf. 379. n. 233.* distinguentes inter conditionalem, & dispositiuam vocationem, vt primo casu veniat, secus in secundo casu.

2 Addo *Mansum in consult. 80. nu. 12. & seq.* vbi ait, quòd si testator deficientibus illis de linea masculina substituit causam piam, appellatione ipsorum veniunt nedum Monaci eorum vita durante, sed etiam foeminae natae ex masculis, per *Rustic in l. cum auus lib. 2. c. 5. nu. 22. in 3 casu, Peregrin. art. 26. nu. 25. & conf. 12. nu. 15. lib. 2. Fusar. vbi sup. n 19.* subiungens: *Praesertim quando, prout hic, finita linea masculina, est substitutus extraneus, vt in casu, quo erat substituta causa pia, tradit Menocch. conf. 379. nu. 68. Fusar. vbi supr. nu. 40.* Et illa potest esse ratio, quia facilior sit easus partis conditionalis, quam dispositiuae, vt in *art. praeced.* dictum est.

3 Contrarium verius censeo in foemina, scilicet quod orta ipsa ex masculis non veniat appellatione lineae masculinae, ex *Menocch. conf. 203. à nu. 23. Ginagnol. conf. 7. lib. 1. nu. 13. Molin. res. 115. nu. 19. Gratian. disc. 295.* & dixi *lib. 1. art. 21. nu. 23. & art. 16. nu. 44. per Tondut. par. 2. res. ciuil. cap. 183. n. 10. & Fusar. vbi sup. n. 28.* refert, & sequitur *Menocch. conf. 205. num. 43.* Quatenus autem *Mansus* laudat *Fusar. num. 40.* hoc loci *Fusar.* ponit lineam simpliciter sub conditione, vt quando finita linea erat substituta pia causa. Idque verum est, quia non fit repetitio masculinitatis, pulchrè *Altograd. conf. 96. lib. 2.*

4 Comprobatur, quia si descendentes masculi sunt in conditione positi, foemina ex masculis non excludit substitutum, etiam si ei assistet decisio *l. cum paucis, ff. de condit. & demonstr. Molin. lib. 3. de primog. cap. 5. nu. 30.* & ibi *Addit.* omninò videndi.

5 Ad successionem Maioratus vocatis prouenientibus per lineā masculinā, si contentio sit inter agnatam filiam vltimi possessoris, & agnatum vlterioris lineae inferioris, cum simus in Maioratu perpetuo, & agnata nonnisi ad tempus admitteretur, nè detur temporalis successio, & hęc fit nimis deambulatoria per saltum, pręferendum agnatum, volunt *Molin. de primog. lib. 1. cap. 6. num. 38.* & ibi *Addit. Gasp. Thes. in add. ad decis. 37. Larrea q. 51. nu. 21. Roxas de incompatibil. p. 4. cap. 1. nu. 61. Castill. tom. 5. cap. 91. nu. 84.* qui referre beneuerum diffidentes, & vide quae scripsi *lib. 1. art. 16.*

6 Masculo simpliciter vocato, nulla facta mentione foeminarum, tunc foeminae omni tempore, & in quocumq; casu excluduntur, quia inclusio masculorum est perpetua foeminarum exclusio. *Fusar. q. 311. nu. 13. Add. ad Molin. vbi sup.* Secus si foeminarum exclusio concipitur, donec masculi extabunt. *Bal. conf. 426. lib. 3.* Si demum foemina excluditur simpliciter, & absolutè, tunc eradicatur omninò à sexu foemineo potentia succedendi, & etiam deficientibus masculis talis sexus non est successibilis, *Addit. ad Molin. vbi sup. Roxas p. 5. cap. 2. n. 24. & seq.* Certius si vocati sunt masculi, vt bona in agnatione conseruentur. *Fusar. q. 311. num. 18. Menocch. conf. 926. nu. 36.*

E contrario sicuti per simplicem masculorum vocationē sequitur foeminarū exclusio, ità per foeminarum exclusionē sequitur masculorū exclusio. *Fusa. q. 312. Roxas n. 28.*

SVMMARIVM.

1 *Lineæ ad lineam, & gradum prælatio causat duplicem proximitatem.*
2 *Gradus remotior excludit qualiter proximiorem à successione in Ciuitate.*
3 *In Ciuitate Surrenti viget* Consuet. Neap. Si quis, vel si qua.
4 *An descendentes ab vterino sint proximiores ex parte patris?*
5 *Proximior ex parte matris nuptæ in agnato morientis, an sit proximior agnatus ex parte dicti agnati?*
6 *Resoluitur negatiuè, &* Fusarius *notatur.*

ARTICVLVS LXIX.

Proximior morientis per latus matris nuptę in agnato an sit proximior agnatus? Notatur *Fusar.*

1 Lineæ ad lineam, & ad gradum, vt descendentium ad ascēdentes, fratrum ad sorores de iure municipali prælationē dari in successione alibi dictum est; vnde proximiore vocato, an admittatur proximitas respectu gradus, vel successionis, disputat *Fusar. de substit. q. 357.*

2 Proximitas gradus inter existentes in eadem linea attenditur in successione, attenta *Consuet. Neap. Si quis, vel si qua*, non autem in diuersa linea, vnde coniuncti ex parte patris in bonis paternis, & à linea paterna prouenientibus præferuntur coniunctis ex parte matris etiam proximioribus, & è contra; quia attenditur linea vnde bona obuenerunt, *gl. 1. in d. Consuetud. Si quis, vel si qua, vers. sed quæro, nu. 51. & in vers. sed secundum hoc ius municipale, nu. 129. Molfes. tom. 1. super Consuet. Neap. p. 4. tit. de success. ab intest. q. 55. & tom. 2. cons. 50. nu. 31. Montan. contr. 1. n. 31.*

3 In Ciuitate Surrenti vigore eandem Consuetudinem testantur *Praes. de Franch. decis. 295. & Molfes. d. cons. 50. n. 4.*

4 Controuertitur nunc de pluribus in Sacro Consilio in causa D. Bernardini, & fratrum de Falangola cum D. Antonino, & fratribus de Falangola. Et primò, vtrum dictus Antoninus, & fratres descendentes per vterinum à Beatrice Loria sint proximiores vltimò defuncti ex parte patris? Et respondi quod non, ex *Caualer. decis. 421. &* sollemniter iudicatum refert *Roxas de incompat. p. 1. c. 6. n. 296. & p. 4. c. 1. rce. n. 100. Ruin. cons. 15. lib. 3. nu. 15. & ex Napod. Rota post Michalor. de fratr. dec. 16. &* alibi dixi.

5 Vlterius controuertitur: an dictus Antoninus, & fratres sint proximiores ex parte patris vltimò defuncti tanquam agnati illius ex eo, quod dicta Beatrix stipes nupsit in vno de familia morientis quamuis remotiore, & ità sumentes gradum proximiorem à dicta Beatrice nupta in agnatione, sint proximiores agnati, & excludant Aduersarios vti remotiores?

Similem casum de agnato morientis magis proximiore per latus maternum in facto habuisse, ait *Fusar. q. 357. num. 8.* super fideicommisso Ill. Comitis Aloysij Martinengi, qui vocauerat proximiorem agnatum de domo Martinenga. Defuncto enim Ill. Comite D. Camillo descendentē testatoris fuit orta dubitatio, an Ill. D. Ferdinandus, & fratres, qui in gradu agnationis erant proximiores, præferendi essent Ill. Comiti Bartholomeo Martinenga fratri vterino Comitis Camillo vltimo defuncti, qui vti frater vterinus erat proximior, & erat etiam agnatus, & sic verba testamenti verificari videbantur, quia erat agnatus, & erat proximior? Et quod masculi ex fœmina proximiore nupta in agnato remotiore sumant gradum à matre, & sint agnati proximiores iudicatum per Regem Alphonsum in fideicommisso familiæ Sanseuerinæ, tradunt *Molfes. cons. 18. tom. 2. Paschal. de patr. potest. par. 4. c. 9. n. 69. &* dixi in *lib. 1. var. 6. n. 104. &* comprobat idem *Fusar. q. 404. n. 12.*

6 Reflectendo ad solam veritatem *Fusarij* assumptum in specie refellit *Luca de fideic. disc. 6. nu. 13.* ductus ex eo, quod non spectetur illa coniunctio, & attinentia per latus maternum, quia vt omninò extraneum non habetur in consideratione, vt *Rota in decis. 99. par. 6. rec. & decis. 53. par. 7. Ottobon. decis. 91. nu. 19.* & hoc motiuum in contingentia facti neglectum fuisse per Iudicem, refert *Luca.* Faciunt tradita per *Altograd. cons. 95. nu. 134. lib. 2. Surd. decis. 239. num. 7. Buratt. decis. 805.* Extranea, & impertinens in casu nostro est attinentia ex parte dictæ Beatricis dum Consuetudo proximitatem solam ex parte patris attendit. Casus Regis Alphonsi fuit de fœmina agnata.

SVMMARIVM.

1 *Ad Maioratum vocatis Petro, Paulo, & Ioanne, an isti coniunctim admittantur?*
2 *Substitutis fratre, & eius filijs, isti succedunt cum patre.*
3 *Duobus masculis vno partu editis, & ignorato primo edito, in Maioratu ambo succedunt.*
4 *Vnus ex pluribus succedit in Maioratu.*
5 *Copulatiua in incompatibilibus disiungit.*

6 Pri-

6 *Primo nominatus ex pluribus prafertur in Maioratu.*
7 *Vocatio Petri an sit linealis, vel personalis?*
8 *Maioratus an sit vnicus, si vocata sint linea fratrum?*
9 *Frater cum filijs vocatus qualiter succedat?* *Notatur* Roxas.

ARTICVLVS LXX.

Maioratu instituto cum lege, vt succedant Petrus, & Paulus, an Petrus solus succedat? Et vocatio sit linealis, vel personalis?

1 Titius instituit Maioratum, ordinans, quòd succedāt Petrus, Paulus, & Ioannes eius filij, post ipsos vocando alios, defuncto patre concurrunt omnes filij in successione Maioratus, queritur an eodem tempore simul, & semel omnes admittantur? Et videtur quod sic, nam copulatiua posita inter personas, faciunt sibi partes per concursum *l. vnica, §. his ita, C. de cadnc. toll. Fusar. de subst. q. 379. nu. 7. Gratian. disc. 563. n. 5.*

2 Conuenit, quod non habens necessitatem instituendi, vel substituendi, si instituat Titium, & eius filios, vel fratrem, & eius filios, omnes in successione coniunctim insimul concurrunt *gl. fin. in l. fin. C. de impub. & alijs subst. Gratian. disc. 70. nu. 20. Fab. de err. prag. decad. 33. err. 8. Fusar. q. 476. nu. 31.* & scripsi *in obs. ad Franch. 633.*

3 Facit, quod in simili si vxor duos masculos vno partu peperit, & ignoretur, quis eorū sit primò editus, tunc ambo succedunt in Maioratu, argum. *l. inter, C. de fideic. libert.* scripsi *lib. 1. art 6. nu. 16.* & indiuidualiter in specie Maioratus adest *l. 12. tit. fin. partita 7.*

4 Veriùs dic, quod in Maioratu etiam si duo pluresue per coniunctiuam nominatim, vel collectiuè fuerint vocati, non omnes insimul coniunctim, sed ordine successiuo vnus post alium succedere debet, nam Maioratus natura est indiuisibilis, & non compatitur cum diuisione, neq; vt succedant simul duo, pluresue, qui faciant sibi partes, nihil enim est tam contrarium vnioni, quam diuisio, per eam enim destruitur, & quando inter incompatibilia apponitur copulatiua, resoluenda est in distinctiuam ad hoc, vt quilibet disiunctim, & suo tempore succedat, ità in specie *Molin. de primog. lib. 1. c. 6. n. 5. Gonzal. in reg. Cancell. 8. gl. 3. n. 20.*

5 Non obstant, quæ de copulatiua sunt dicta, vt natura sua coniungat, & vtriusque coniuncti concursum requirat, nam procedit in compatibilibus, non autem in incompatibilibus, quia tunc natura sua non disiungit.

Neque obstet, quod de duobus masculis eodem partu editis dicitur, quia illud procedit de iure speciali Hispaniæ.

6 Posito, quod vnus ex nominatis succedat, infertur, quod primo nominatus præfertur *arg. l. qui soluendo, ff de har. instit.* vbi per legem Æliam Sentiam, qui soluendo non est, nonnisi vnum tantùm seruum in fraudem creditorum instituere potest, & si aliquis plures hæredes seruos nominauerit copulatiuè, *Celsus* respondit, primo loco nominatum hæredem esse, & probatur etiam *in d. l. quoties, ff. de vsufr.*

7 Quid decedente Petro cum filijs, an Paulus præferatur filijs Petri? Et videtur dicendum pro Paulo, quia Petrus, & Paulus sunt specialiter nominatis, *Couarr. pract. cap. 38. nu. 4. Graß. in d. fideicommissum, q. 16 n. 5.* ibi: *Et hoc adeò verum est, nisi ex duobus primo dilectus alter decesserit, filius tamē istius premortui cum altero nominato non admittatur, sed alter solus nominatus obtinebit fideicommissum,* addo *Peregr. de fideic. art. 21. nu. 23. Fusar. q. 359. n. 6.*

Contrarium dic, quod vocatio quęuis in Maioratibus, & primogenituris censeatur linealis, & realis, non personalis, & ita iudicatum à Regali Cancellaria iunctis tribus Aulis, refert *Roxas de incompatibil. p. 5. c. 4. n. 30.* licet contrarium prius decisum fuerit ex doctrina *Couarr. Graß.* & aliorum. Beneuerum *Roxas* id firmat per *l. 40. Tauri.* At ego in Maioratu instituto in filijs idem cēseo, quia filio grauato semper subintelligitur conditio si absque filijs decesserit, quamuis substituti sint descendentes. *Menocch. lib. 4. præsu. 89. n. 119. Fusar. q. 393. n. 72.*

8 Similem controuersiam excitat *Luca de fideic. disc. 2. nu. 6.* Si testator ordinauit Maioratum inter descendētes plurium fratrum, vel sororum, an sit vnicus Maioratus, vel plures in quolibet linea discretiuè? Et attenta exiguitate assis vnicum esse in eius casu resoluit *Luca nu. 7.* Et idem si contemplata esset agnatio, & ex præcepto assumendi familiam testatoris, firmat *Giouagnol. cons. 62. lib. 1. à nu. 13. Rota decis. 566. p. 1. rec.*

Dubitatio suboritur, ad quem primo spectaret Maioratus? Et videtur distinguēdum, quod aut fratres proprio nomine sunt vocati, & tunc preferendi sint filij fratris prius expressi. Si autem appellatiuo nomine, & tunc debeat succedere maior natu.

9 Aduertere oportet hoc loci, quod si quis substituat fratrē, & eius filios, omnes æqualiter pro virili parte succedere, firmat *Roxas vbi sup. nu. 12.* At euadendam æquiuocationem

nem dic fratrem in dimidia,& filios in alia, vt *Fusar.q.477.n.13.*

SVMMARIVM.

1 *Prima linea substituta negligente fideicommissum,an posterior succedet?*
2 *Exceptio tu habes parem in gradu,an repellet fideicommissarium?*
3 *Distinctio* D. de Luca *refertur inter lineas, & gradus plures eiusdem lineæ.*
4 Ciriacus *laudatur.*
5 *Quid si anterior linea sit insuccessibilis?*

ARTICVLVS LXXI.

Linea prima negligēte fideicommissum,an secunda rectè agat? Et quid si prima sit insuccessibilis? Expenditur *Mansus.*

1 LIneis pluribus gradatim vocatis in defectum anterioris lineæ si defecta prima, non curet secunda linea agnoscere fideicommissum,vtrum tertia valeat succedere?Et videtur negandum,nam expelli poterit per exceptionem,quia habet anteriorem in gradu, *Peregr.de fideic.ar.9.nu.12. Ciriac.contr.4.n.58. Andreol.contr.241.*

2 Prout etiam si plures extent fideicommissarij, si vnus totum petat, repellitur exceptione,quod habeat parem in gradu, *Fusar.q.609.nu.2.* & *Peregr. d.num.12. Ciriac. vbi sup.*

3 Distinguit in hac re *Luca de fideicom.disc.85.* quod aut sumus in eodem genere personarum,cum ordine proximitatis, & hoc casu si habens parem in gradu petat totum, admittatur,præstita cautione de restituendo alteri venienti, ex *Surd.in cons.359. num.15.* vbi falsam appellat opinionem contrariam, per *gl.in l.2.*& ibi *Bald.ff.de leg.2.* & idem sentit *Luca* pro remotiori in gradu, vt valeat petere,data cautione prædicta, *Bart.in l.quãdiu,ff.de acq.hæred.* & opinionem *Surd.* sæpè inquit *Luca* per *Rotam* fuisse approbatam.

Aut sumus in diuerso genere personarũ, scilicet in pluribus lineis ordinatim vocatis, & tunc si anterior linea non curet agnoscere fideicommissum, vel illi de linea sint insuccessibiles,& tunc sufficiat existentia lineæ de facto, & repelli possit posterior linea per exceptionem non purificatæ conditionis, quia existat nempè linea anterior, *Rota decis.151.par.3.rec. Carill.decis.266. Mansus consult.78.n.22.Ciriac.contr.478.n.11. Gratian. disc.735.n.7.& disc.747.n.3.*

4 Existente anteriore in gradu in eodem personarum genere,rectiùs dicitur, debere assignari terminum primo substituto ad fideicommissum agnoscendum, per *text.in d.l.quamdiu,*& latè fundat *Ciriac.vbi sup.*

5 Si autem sint plures lineæ gradatim vocatæ,si anterior linea sint incapax, verius puto ex vulgari anomala succedere posteriorē lineam, quia tunc sufficit existentia lineæ insuccessibilis,quando est posita in conditione solum, non autem si dispositiuè sit vocata. *Crass.in §.fideicommissum,q.22.num.3. Alex.35.de substit.par.4.cap.9. nu.6. Fusar.cons.5.nu.28.* vbi loquitur in terminis lineæ prioris incapacis.

SVMMARIVM.

1 *Substitutis Petro, & Paulo, & eorum lineis, an defuncto Petro cum filijs,isti succedant?*
2 *Specialiter nominati quando collectiuo nomine vocatis præferantur.*
3 *Declaratur* text. in l.cum ita, §. in fideicommisso, ff.ad Trebell.
4 Anthoris *opinio.*
5 *Quid si lineæ vocantur post mortem omnium?*

ARTICVLVS LXXII.

Substitutis Petro,& Paulo, & eorum lineis: an defuncto Petro cum liberis succedat Paulus? Expenduntur *Fusar.* & *Andreol.*

1 SVbstitutis Petro, & Paulo, & eorum lineis,siue descendentibus:an præmortuo Petro admittatur in locũ eius Paulus superstes, vel filij Petri in portione patris debeant admitti?Pro Paulo specialiter nominato stat *text.in l.cum ita, §.in fideicommisso,ff.ad Trebell.* vbi quando plures per nomen collectiuum vocantur, & inter eos aliqui specialiter nominantur isti præferuntur, & tenent in specie *Menoch. cons.105.num.36.& cons.200.à n.99.Bursat.cons.69. Paris.cons.44.lib.3. col.2.* & alij, quos cumulat *Fusar. q.493. nu.1.de fideicomm.* & faciunt tradita per *Menoch.lib.4.præs.95.nu.23.& Fusar.q.75.nu.1.*vbi quod vocatis Titio, & Seio,& eorum liberis substitutis, altero mortuo Seius solus admittitur.

Præterea præmortuo Petro factum est caducum fideicommissum, & ius accrescendi habet locum in Paulo, *Dec.cons.480. num.8. Zanch.lib.1.in cap. hæredes mei, §.cum ita,*

ff.ad

ff. ad Trebellian. num.902. d.quæst.493.n.1.

2 Sed contrà, quando vocati sunt plures nominatim, & eorum descendentes, quod altero præmortuo eum filijs; isti cum superstite succedant, tenent *Alex. in l. Gallus, §. etiam si parente, n.5 ff. de lib. & posth. & cons. 167. lib.5. Ruin cons.28.* vbi in legato relicto Mariæ, & Romano fratribus, & eorum liberis, mortuo Io: Maria dixit legatum deberi eius filijs, adducit plura, & signanter, quod legatum intelligitur factum cuiuslibet filijs post mortem patris, & in parte, in qua pater erat vocatus, & quia filij per vulgarem censentur substituti parentibus, quæ substitutio excludit ius accrescendi, *l. fin. ff. de vulgar. q. 53.*

3 Nec obstat *d.l. cum ita, §. in fideicommisso,* quia ille *tex.* non procedit quando nominatim plures vocãtur, & qui ab eis descendunt, nam descendentes ab vno in locum per vulgarem anomalam vocantur, ità *Peregr. de fideic. ar.21.n.32.*

4 Primam opinionem magis communem appellat *Fusar d.q.73. nu.2. & q.493. nu.4.* sed secundam magis consentaneam voluntati testatoris, & meliorem, addo *Andreol. contr.75. Lucam de fideicomm. disc.21.n.8.* & hanc amplexandam censeo in fideicommisso tractum successiuum habente in descendentibus, tunc enim ad fauorem filij prædefuncti intrat beneficium subingressionis in locum patris per vulgarem anomalam, & quia est linealis illa vocatio Petri, & Pauli, vt in primo exemplo, & dixi *sup. ar.70.*

5 Limita, quando lineæ, vel descendentes substituti sunt post mortem eorum, nam si vnus mortuus est ante testatorem cum filijs, superstes in totum succedet exclusis liberis prędefuncti, quia nõ videtur inuitasse liberos, nisi eueniente casu mortis omnium, *Anchar. cons. 390. num.23. Menocch. cons.797. per tot. Fusar. q.54. n.28.* qui omnibus obiectionibus sigillatim respondet.

SVMMARIVM.

1 *Primogenito substituto si absque liberis moreretur; an illo sine liberis decedente substitutus succedat?*

2 *Pro secundogenito contra substitutum opinio.*

3 *Primogenito mortuo, an secundogenitus dicatur primogenitus? Ita vt nec debeatur legatum relictum secundogenito?*

4 *Personalis an sit vocatio primogeniti.*

5 *Primogenito vocato cum omnibus descendentibus, an intelligatur vocatus secundogenitus?*

6 *Expenditur* Fusar. *& declaratur.*

ARTICVLVS LXIII.

Primogenito absque liberis decedenti superstitutus: an eo defuncto sine liberis succedat? Expenduntur *Peregr.* & *Fusar.*

1 PRimogenito si aliquis fuerit substitutus si sine liberis moreretur, si ille moriatur sine liberis an substitutus admittatur, vel secundogenitus, qui in locum primogeniti succedit? Pro substituto consuluit *Menocch. cons. 220.*

2 Pro secundogenito consuluit *Peregr. cons. 38. lib.5.* cuius casus erat: Testator reliquit primogenito Petri in infinitum possessionem quandam, & illo sine filijs masculis deficiente, voluit, quod possessio iret in primogenitos Cæsaris in infinitum; euenit casus, quòd primogenitus Petri decessit, nullis relictis filijs, extante secundogenito ipsius Petri, inter quem & primogenitum Cęsaris erat contentio, & *Peregr.* consuluit pro secundogenito ad exclusionem substituti.

3 Pro opinione *Peregr.* facit, quia si testator vocat primogenitum, extincta linea primogeniti venit secundogenitus, licet testator de secundogenito nullam fecerit mentionem, cum primogenitus dicatur is, quem nullus in genitura præcedit, ita post alios *Tiraq. de iur. primogen. q.3. num.6. Menocch. cons.752. nu.3. Castill. tom.5. cap.93. § 1. num.3. Fontanell. de pact. nupt. cl.4 gl.9. p.1. nu.40. Amat. resol.1. nu.30. Add. ad Mol. lib.1. c.5. n.20.*

Vnde stante Statuto, quod filius primogenitus ex primo matrimonio succedat exclusis filijs secundi matrimonij si non adsint filij primi matrimonij, succedunt filij secundi matrimonij, quia secundum matrimonium habito respectu ad tertium dicitur primum, *Castill. n.32.* in specie *Mier p 2. q.4. illat.3. nu.2.*

Infert propterea *Vinius decis. 502.* quod legatum relictum secundogenito non debeatur ipsi secundogenito, quando tempore quo cedit dies legati primogenitus erat mortuus, & eum refert, & sequitur *Castill. nu. 33 Add. ad Molin. n.20. Roxas de incompatibil p.8. c.7. n.2 & seqq.*

4 Affinis est quæstio, vtrum vocato primogenito, ad fideicommissum etiam sint vocati eius descendentes, vel eo admisso cesset fideicommissum? Et cessare volunt *Roman. cons 438. nu.13. Peregr. cons 38. lib.1.* vbi refert ita consultum per Collegium Patauinum

num alios refert *Fusar. quæst. 390. num. 1.*

Contrariam opinionem receptissimam tradit *Menocch. cons. 1006. num. 48. & lib 4. præs. 69. nu. 15. & præs. 92. nu. 2. Peregr. de fideic. art. 12. nu. 86.* alios congerit idem *Fusar. nu. 2.*

4 Securè procedit secunda opinio, quando sub numero plurali vocati sunt primogeniti, vt *Peregr. art. 22. nu. 53. Fusar. nu. 6.* Idem si onus perpetuum esset appositum, *Peregr. d. art. 12. nu. 86. Fusar. nu. 4.* Vel testator digressus sit ad plures gradus substitutionum *Menocch. d. cons. 1006. n. 44. Fusar. n. 5.*

5 Quid autem primogenito vocato cum omnibus descendentibus, an intelligatur vocatus secundogenitus? Et negant *Cephal. cons. 196. Riminald. iun. cons. 23. Peregr. cons. 64. lib. 2. nu. 6.*

6 Deuenlendo ad articulum principalem, dico *Peregr. in d. cons. 38. lib 6.* duci ad consulendum contra substitutum, quia testator reliquit primogenito Pauli in infinitum, ex dictione illa *In infinitum*, quia tunc vocatio nedum sit perpetua in descendentibus, verum etiam mortuo primogenito, veniat secundogenitus, qui censetur primogenitus. Aliàs si vocatus esset simpliciter primogenitus Pauli, adhuc vt supra dictum est, controuertitur, vtrum illa vocatio sit personalis, vel potius ad descendentes extendatur vocatio? Cessaret omnis quæstio, si vocatus sit primogenitus in infinitum, vt *Peregr. & Fusar. vbi sup.* Satis diuersus est casus extensionis, & multiplicationis fideicommissi defecta linea primogeniti ad lineam secundogeniti, & ita sentio contra *Peregrin.* cum *Menocch.* Nec *Fusar.* disputat articulum, nec ponderat motiua *Peregr.* Et argumenta contraria conuincunt in casu, quo tempore cedentis legati esset præmortuus primogenitus, & caducatum esset legatum, & essemus in casu fideicommissi actiui, & passiui.

SVMMARIVM.

1 *Lineale reciprocum fideicommissum, an operentur verba*, Vt bona vadant de hæredibus in hæredes?
2 *Verba directa in rem inducunt reciprocam linealem substitutionem. Sed contra n. 7.*
3 *Quid si vocati sint masculi?*
4 *Alienationis prohibitio an inducat linealem? & nu. 8.*
5 Rotæ Romanæ *decisio, à qua postmodum recessum, nu. 8.*

ARTICVLVS LXXIV.

Verba fideicommissi, Vt bona vadant de hæredibus in hæredes masculos, cum prohibitione alienationis, lineale importent reciprocum fideicōmissum? *Rot. Rom.* variauit.

1 Lineale reciprocum fideicommissum, an inducatur, si testator post institutionem hæredum ordinauit, vt bona irent de hæredibus in hæredes masculos de legitimo matrimonio, iuncta prohibitione alienationis? Verba *Vt bona vadant de hæredibus in hæredes*, importare reciprocam de linea ad lineam, dixit *Ruin. cons. 151. lib. 2. Peregrin. cons. 49. lib. 1. Canalc. decis. 17. part. 3 nu. 47. 50. & 73.* alios cōgerit *Fusar. de subst q. 475. nu. 28. Peregr. de fideic. art. 42. n. 33.* vbi quod alias voluntas testatoris adimpleri nō posset.

2 Præterea nam verba sunt directa in rem, scilicet, *Vt bona vadant. Peregr. cons. 56. lib. 1. Surd. cons. 315. nu. 24.* Tali casu onus est iniunctum rei, & transit in quemcumq; possessorem, *Canalc. vbi supr. Merlin. decis. 326. Fusar. d. nu. 28.*

3 Præsertim dum vocati sunt masculi, tunc enim magis tenendam esse hanc sententiam, ait *Peregr. ar. 13. nu. 77. in fine, Fusar. vbi sup.*

4 Accedit prohibitio alienationis, quæ iuncta illis verbis aperentur reciprocum fideicommissum inter prohibitos, *Bald cons. 57. lib. 2. Crass. § fideicommissum, q. 5. n. 7. Peregr. ar. 12. nu. 77. Fusar. q. 689. nu. 15.*

5 Ex quibus ita iudicauit *Rota* de anno 1661. teste *Celso decis. 359.*

6 E contrario dicitur, quòd verba, *Vt bona vadant de hæredibus in hæredes masculos*, inducant solum descendensium, quod descendentes masculi vnius ex vocatis censeantur substituti in portione proprij parentis, non autem reciprocam linealem, *Seraphin. decis. 1023. Celsus decis. 376. n. 3.*

7 Nec obstat, quod fideicommissum sit directum in rem, quia non ideò venit extendendum vltra personas expressas, *Canaler. decis. 513. nu. 7. Fusar. cons. 17. nu. 128. Peregrin. decis. 134. nu. 21.*

8 Minus obstat prohibitio alienationis, quia hæc neque est apta ad inducendum fideicommissum reciprocum lineale, *Fusar. cons. 17. nu. 150. Celsus decis. 376.* qui testatur ita iudicatum, & à decisis primo loco recessum.

SVMMARIVM.

1 *Substitutus pupillariter per patrem Clericum, ac Ciuem Neap. an excludat proximiores ex parte patris, & matris à portione Consuet.*

2 *Sub-*

2 *Substitutio pupillaris, quibus respectibus sit testamentum patris.*
3 *Pater Clericus potest praeiudicare portioni Consuetudinariae.*
4 *Pupillaris substitutio succurrit aetati pupilli, & non perpetuae intestabilitati.*
5 *Recensentur* Authores *contra substitutum.*
6 *Differentiam inter legitimam legalem, & Consuetudinariam.*
7 *Occurritur obiectionibus.*
8 *Noua* Authoris *distinctio.*

ARTICVLVS LXXV.

Clericus Ciuis Neap. an pupillariter substituendo possit excludere à portionibus Consuetudinarijs proximiores ex parte patris, & matris? Noua *Authoris* ratio, & distinctio.

1 Avus, vel pater Clericus, an per pupillarem substitutionem nepoti, vel filio legitimo, & naturali factam excludere possit agnatos, & cognatos à portionibus Consuetudinarijs? Videtur, quod sic, nam substitutio pupillaris respectu causae efficientis dicitur testamentum patris, vel aui, vt post alios
2 *Zanch. in l. haeredes mei, §. cum ita, nu. 530. ff. ad Trebell. Fusar. de subst. q. 88. n. 2.* Et si agatur de conseruatione testamenti, ne rumpatur per matrem praeteritam dicitur testamentum etiam patris, *l. Papinianus, §. sed nec impuberis. ff. de inoff. testam. Fusar. d. nu. 2.* Sed Clericus ex testamento non est subiectus Consuetudini Neapolis, & potest testando praeterire agnatos, & cognatos, vt *Praes. de Franch. decis.* 411. & ibi Ego in *obs.* ergo pariter poterit pupillariter substituendo. Sicut potest per pupillarem excludere matrem, *d. §. sed nec impuberis, Fusar. q.* 156. *nu.* 1. Quod autem de auo dixi, intellige, si nepos non sit reuersurus in potestatem patris, *l.* 2. & ibi *Bart.* & alij, *ff. de vulg. & pupill. subst. Fusar. q.* 118. *nu.* 35. Et portio Consuetudinaria dicitur legitima Consuetudinaria.
3 Praeterea nam pater Clericus potest relinquere filio legitimam de iure communi debitam, & in reliquo de bonis à se quaesitis extraneum instituere, & ita diminuere portionem Consuetudinariam agnatis, & cognatis debitam, quo casu portio Consuetudinaria esset medietas legitimae.
4 Contrarium est verius, scilicet quod substitutus pupillariter non excludat proximiores à portione Consuetudinaria. Ratio viua est, quia substitutio pupillaris est inuenta propter impedimentum aetatis pupillaris, vt durante illa substituat pater, dum nequit pupillus propter aetatem, vt §. 1. *instit. de pupill. substit.* ibi: *Nam moribus institutum est, vt cum eius aetatis filij sint, in qua sibi testamentum facere non possunt, parentes eis faciant.* Addo *l. humanitatis, C. de impub. & alijs substit.* Sed iuxta Consuetudines Ciuis Neap. quoad medietatem semper est intestabilis, & habet os clausum, ergo non conuenit substitutio pupillaris.
5 Hinc *Napod. in Consuet. Si aliquis moriens, nu.* 22. dixit, quòd substituti pupillorum non possunt proximos excludere, nisi quoad medietatem liberam, de qua possent disponere si essent maiores, idem tenet *Ant. de Alex. in Consuet. Si aliquis moriens, in addit. incip. Imo videtur,* ibi: *Praeterea attenta ratione huius gl. si pater quaesiuisset bona, & institueret filium pupillum, & ei pupillariter substitueret in illis bonis substitutus non admitteretur, nisi pro medietate; quia de alia medietate filius testando non posset consanguineos ex parte patris fraudare.* Et iuxtà hanc opinionem fuisse iudicatum, testatur *Afflict. decis.* 310. comprobant *Giurba decis.* 11. *Molfes. in Consuet. Neap. p. 4. de success. ab intest. q. 61. à nu. 15. R. de Marin. resol.* 129. *nu.* 4. & scripsi *in obs.* 295. *ad Praes. de Franch.*
6 Non obstat, quod substitutio pupillaris sit testamentum patris. Quia contrarium verius ostendi *lib. 1. ar. 6.* ex *Bald. cons. 42. nu. 3. lib. 3.* & alij.
Neque obstat, quod pupillariter substitutus excludat matrem à legitima. Quia satis differt portio Consuetudinaria à legitima iuris ciuilis, illa enim debetur strictiori iure, ex *Napod. in Consuet. Si moriatur, verb. intestatus, nu.* 12. ibi *Medietas debetur proximioribus iure naturae, quia iure Consuetudinario, quod est altera natura. Est aucta, & extensa, aucta quoad filios in nouem partibus dotium, extensa quoad collaterales.* Et comprobat *R. de Marin. lib. 2. resol. 129. nu. 4. Montan. contr. 1. n. 36.*
Nequaquam nocet, quod Clericus eius poterat de bonis suis legitimam solummodo relinquere filio, & priuare eum de caeteris. Quia quod potuit noluit, & quod voluit adimplere nequiuit, & satis differt substitutio pupillaris à fideicommissaria, illa enim reputatur fauorabilis, altera odiosa, vnde pupillaris non conuertitur in fideicommissariam, *Peregr. art. 18. nu. 5. Vasq. de success. progress. lib. 2. §. 11. n. 25.* Praesertim si potuit valere iure directo quoad medietatem.
7 Quinimò in specie pupillaris esto teneat pro medietate, ex *Napod. in Consuet. filius fam. verb. possunt.* Ego neque concederem dictus,

ex Theodor. alleg. 79. nu. 27. ibi: Respondetur nullo modo posse tribuere talem positionem, Napod. quin contraria opinio sit verior, quia Napod. considerat, qualiter Consuetudines studeant in conseruandis bonis penes eandem lineam, à qua proueniunt, & quia Consuetudo tribuit potestatem disponendi vsque ad medietatem, est permissio disponendi iuxta velle suum, & non debet extendi ad velle alterius, quia verba Consuetudinum sunt strictè intelligenda, & voluntas paterna non verè, & propriè, sed largè impropriè, & fictitiè dicitur voluntas filij, & adest ratio differentiæ, quia si disponit eadem dotata, illa est de linea dotantis, ad quam verisimiliter habet affectum, si disponit similiter filius, ille non est alienus à linea dotantis, & dispositio facile esse potest ad beneficium eiusdem lineæ, à qua exiuere bona, quando talem voluntatem voluisset extendere ad patrem pupilli, tunc cessat illa ratio motiua dandi potestatem.

8 In bonis obuenientis à patre, quod substitutio pupillaris pro medietate libera valeat, rationabilis, & æqua est opinio. Sed in bonis aliunde habitis obstat, quod filius non tenetur iuxta velle suum. Scio beneuerum stare in contrarium Consuetudinistas volentes valere pupillarem quoad medietatem, & difficultatem meam indicat etiam *Montan. contr. 68. n. 8. in medio.*

S V M M A R I V M.

1 *Facti series.*
2 *Masculorum appellatione veniunt masculi ex fœmina.*
3 *Masculi ex fœmina nupta in agnatum an succedat in fideicommisso masculino agnatitio.*
4 *Linea masculina vocata attenditur.*
5 *Masculus ex fœmina nupta in agnatum non potest desumere lineam masculinã à matre, vel auia, & nu 8.*
6 *Linea masculina certi colonnelli vocata, non procedit opinio* Fusarij *pro masculis ex fœmina nupta in agnatum.*
7 Fusarius *expenditur per* Rotam Rom. *& refellitur præsertim quando sunt exclusæ fœminæ.*
9 *Linealis prohibitio concursus bonorum demonstratur.*
10 *Filius primogenitus an possit succedere in Maioratu incompatibili cum paterno.*

ARTICVLVS LXXVI.

Masculi ex fœmina nupta in agnatum, an succedant in fideicommisso masculino agnatitio? Expenditur *Fusar.* per *Rot. Rom.* & modificatur.

1 Linealis substitutionis, & concursus bonorum linealis prohibitionis in controuersiam inter Ascendentem, & descendentes heroes reuocantur heroici articuli, exorti super dispositionibus tam inter viuos, quàm in testamento de anno 1631. Ill. Principis Montis Militum D. Io: Baptistæ Tocco patritij Neapolitani.

Ill. Princeps dictus D. Io: Baptista liberis carens impetrato assensu à Sacra Cattolica Maiestate disponendi, & substituendi in feudis ad fauorem cuiuscumq; de familia etiam non successibilis diuisit sua bona feudalia, & burgensatica inter Ill. Comitem Montis Aperti D. Carolum Tocco, & Ill. D. Leonardum Tocco fratres inter se patrueles. In casu autem obitus dicti D. Caroli absque filijs masculis, vel cum eis decedentibus absque filijs, & descendentibus masculis substituit d. D. Leonardum, vel eius primogenitum masculum, qui tamen in casu successionis teneretur dimittere omnia bona ipsi primo loco obuenta prohibito bonorum concursu. Ex d. Com. postmodum Principe Montis Militum D. Carolo suscepta fuit D. Portia, quæ nupta cum Ill. Principe Achaiæ D. Antonio filio primogenito d. D. Leonardi procreauit D. Leonardum iuniorem primogenitum, & Ill. Ducem Sicignani D. Carolum iuniorem secundogenitũ. Et ex dictoD. Antonio natus est modernus Ill. Comes Montis Aperti D. Carolus Antonius Tocco.

Annis tribus circiter elapsis obijt dictus D. Carolus senior superstite dicto Ill. Comite D. Carolo Antonio pronepote primogenito ex filia D. Portia, & superuiuente d. Ill. Duce D. Carolo iuniore nepote secundogenito ex dicta filia, ac etiam superstite dicto Ill. Principe Achaiæ D. Antonio patre dicti Ill. Ducis, & auo d. Ill. Comitis, & filio primogenito d. D. Leonardi senioris.

Controuertitur nunc super successione in bonis dicti D. Caroli senioris defuncti, an pertineat ad dictum Comitem D. Carolum Antonium pronepotem primogenitum, Vel ad dictum D. Antonium Principem Achaiæ filium primogenitum dicti D. Leonardi senioris, qui Princeps Achaiæ teneatur successiuè relaxare prima bona d. Ill. Duci D. Carolo iuniori filio secundogenito.

2 Pro dicto Ill. Comite fundamentum constituitur, quod ipse nedum est descendens primogenitus, verum etiam masculus, ideoque excludat auum paternum substitutum dicto D. Carolo seniori in casu obitus absque filijs, & descendentibus masculis, quamuis pro-

procreatus ex dicta D. Portia sua auia paterna, nam filiorum, & descendentium masculorum sub vocatione veniunt etiam ex fœminis progeniti, *Fulgos. cons. 85. Larrea dec. 34. & 54.* Et veniunt indistinctè, siue vocati sint filij masculi, siue descendentes masculi, *Castill. lib. 5. contr. par. 3. c. t 32. nu. 5.* reiecto *Fabro de err. prag. decad. 28. err. 8.* affirmante, quando sunt vocati descendentes masculi, & negante quando vocati sunt filij masculi.

3 Preterea dicta D. Portia cum nupta fuerit in eadem familia cum dicto D. Antonio Principe Achaiæ, non amisit gradum, nec familiam, sed conseruauit vtrumque, *Cranett. cons. 831. nu. 3. & cons. 877. nu. 3. Peregr. cons. 50. nu. 4. lib. 3. Paschal. de patr. potest. p. 4. cap. 9. n. 69. Molfes. cons. 18. Fusar. de subst. q. 404. nu. 12.* ibi:

Declaratur primo non habere locum quando mulier est nupta in agnatione, quia nati ex fœmina, & agnato masculi venirēt; in eis enim omnes conditiones, & qualitates verificantur etiam quod testator habuerit mentem conseruandi bona in agnatione, nam sunt descendentes, sunt masculi, & bona remanent in familia. Ita enim casus contigisset in satis notabili causa super testamentis DD. Camilli, & Io: Pauli de Coradellis fratrum, qui eisdem verbis testamenta conceperant, faciendo fideicommissum, & ponendo in conditione masculos descendentes ex fratribus, & sic successiuè de hærede in hæredem masculum, vt bona in agnatione conseruarentur, consului, descendentes masculos D. Iulia filia D. Andreæ Coradelli, & nuptæ in q. D. Laurentium Coradellum admittendos esse excluso D. Horatio descendente ex altero ex fratribus fideicommisso honoratis, & grauatis agente vigore fideicommissorum; quia D. Andreas prædictus decesserat relicta sola ipsa D. Iulia fœmina, adducebam in terminis ita tenuisse Cranett. cons. 83. & 877. Alba, cons. 86. & 87. vbi latè, & diffusiùs in eadem causa Peggius cons. 63. vbi in princ. ita dicit fuisse iudicatum Peregr. cons. 50. lib. 1. vbi nu. 1. patet ita iudicatum Mantic. de coniect. lib. 8. tit. 12. n. 10. Alex. 35. de substit. part. 4. cap. 7. nu. 10. Ias. cons. 142. nu. 35. lib. 2. Guid. Papa cons. 176. nu. 4. Menocch. cons. 730. nu. 12. Rustic. in l. cum auus lib. 6. c. 16. n. 15.

4 E contrario dicitur masculorum appellatione non venire masculos ex fœminis dicti D. Caroli senioris, sed masculos ex masculis, quia vocata fuit linea masculina illius, & dicta linea masculina defecta substitutum fuisse D. Leonardum seniorem, vel eius primogenitum, idque ostenditur ex verbis testamenti, ibi:

Dechiaro, che nel caso, che detto D. Carlo, ò prima, ò doppo mia morte morisse senza figli mascoli, ouero con figli mascoli, e quelli poi, ò loro descendenti morissero senza figli, ò descendenti mascoli, perilche venisse in alcun tempo à mancare la linea mascolina descendente da detto D. Carlo, debbia succedere nella detta Terra di MonteMiletto, e suo titolo di Prencipe, e nelli detti ducati 80. m. e nel prezzo di esse D. Lonardo Tocco figlio di D. Francesco Tocco Signore del Stato del Rè Francon, e fratello patruele d'esso D. Carlo, e non ritrouandosi à quel tempo viuo esso D. Lonardo, ò sia mancato prima, ò dopò la morte di detto D. Carlo, voglio debbia succedere in detta Terra, titolo, e beni, vt supra lo figlio primogenito d'esso D. Lonardo.

Et paulò inferiùs in *d. capitulo* expressè exclusit fœminas dicti D. Caroli senioris, qualis fuit d. D. Portia, ibi:

In detto caso, che mancasse la linea mascolina di detto D. Carlo, e quelle venissero à D. Lonardo, e suoi descendenti mascoli da primogenito in primogenito, & à quelli tenesse il luogo di primogenito in perpetuum, & in infinitum, come di sopra, voglio io predetto Testatore, che sempre siano escluse le femine descendenti da detto D. Carlo, e D. Lonardo, mà quelle si debbiano dotare di paraggio. Ecce igitur, quod etiam fœminæ lineæ grauati excluduntur per masculos lineæ substitutæ.

Et in alio *capit. 18. incip. Con conditione, in princ.* ibi:

Che morendo detto D. Carlo senza figli mascoli prima, ò dopò la morte mia, e quelli poi, e loro descendenti mascoli morissero senza figli, e descendenti mascoli, perilche venisse in alcun tempo à mancare la linea mascolina di D. Carlo. Rursus prope finem *d. cap.* ibi.

In detto caso, che mancasse la linea mascolina di detto D. Carlo, e quelli peruenissero à detto D. Lonardo.

Ita pariter viceuersa defecta linea masculina dicti D. Leonardi senioris substituit dictum D. Carolum seniorem, ibi.

Di più io predetto Prencipe testatore nel caso, che detto D. Lonardo morisse senza figli mascoli, ouero morisse con figli mascoli, e quelli poi morissero senza figli, e descendenti mascoli, perilche venisse in alcun tempo à mancare la linea mascolina. Et iterum in medio: *In detto caso, che mancasse la linea mascolina di detto D. Lonardo, e si deuoluessero ad esso D. Carlo.*

Testator insuper declarauit reciproca fideicommissa ordinare similia in *cap. incip. E così per contra, post medium* his verbis.

Dispouendo lo predetto Testatore nel caso predetto l'istesso fideicommisso, e vincolo ad esso D. Carlo, e suoi descendenti.

5 Supposito itaque pro vero, quod testator exclusit fœminas, & vocauit masculos ex ma-

masculis, & lineam masculinam, infertur dictum Ill. Comitem non posse dici de linea masculina dicti D. Caroli senioris vti descendentem per dictam D. Portiam illius filiam. Tum quia in filia primi hæredis grauati incipit linea fœminina, vt *Paul. de Castr. in l. maritus, C. de procur. nu. 2. & seqq. Peregr. de fideic. art. 26. nu. 29. Fusar. q. 346. nu. 36. & seq. Ronit. cons. 16. & 17. num. 4. lib. 1.* Tum quia etiam si incepisset linea masculina, si deinde interponitur fœmina, descendentes ab ea non sunt de linea masculina, sed in fœmina interrumpitur, *Peregr. vbi supra*, his verbis: *Certum est autem descendentes à fœmina non contineri in ea vocatione descendentium virilis sexus, per virilem sexum, per lineam masculinam*, & reiecto *Beroo*, pulchrè *Rota decis. 95. p. 1. rec.* ibi,

Neque subsistit, quod nepotes, & descendentes masculi etiam ex fœminis dici possunt de linea masculina eorum stipitis in his præsertim dispositionibus, quæ non ad agnationis cõseruationem ordinatæ sunt, qualis prætenditur hæc, dum post extinctas filiorum, & consanguineorum testatoris lineas descendentes ex fœminis vocati fuerunt. Primò, quia conclusio non est vera; nam linea masculina inchoatur à masculis, & continuat in masculos; cum autem peruenerit ad fœminas statim finitur, siue deflectit, atque corrumpitur emittens eam extra se, vnde alia noua formatur, & producitur, quæ fœminina appellatur, & ex ea descendentes etiam si masculi dicantur de linea fœminina, vel auiæ, siue alterius ascendentis materni, non autem de linea masculina; vt dictum est.

Linea masculina etenim est, quæ componitur simpliciter ex masculis absque intermixtione fœminarum, *§. cæterum, instit. de leg. agnat. success. Simon de Pratis lib. 3. de interpetr. vlt. vol. dub. 1. sol. 1. num. 54. & 55. Cald. Pereyra de nomin. emphit. q. 14. nu. 60.* Comprobat *Simon de Prat.* exemplo lineæ albæ, in qua si interponatur medium nigri, vel alterius coloris, interrumpitur taliter, quod non erit tota linea alba, ibi: *Quia principium, & medium huius lineæ progredi debet æqualiter eadem qualitate masculinitatis continuata, &c. Et probatur per corruptionem ipsius lineæ, nam si quis velit à pictore totam lineam albam, & ipse faciat principium album, & medium nigrum, non dicitur quidem fecisse totam lineam albam, vt patet ad sensum etiam visus, quo nulla magis fida probatio est, §. 1. Inst. de grad. & affin.*

6 Non obstat, quod dicta D. Portia sit nupta in agnatum D. Antonium primogenitum dicti D. Leonardi, ideoq; dictus Ill. Comes descendens per masculum agnatum ex ea continuet lineam, & agnationem, iuxta *Fusar. d. q. 404. nu. 12.* qui ait ita consuluisse.

Respondetur tradita per *Fusar.* procedere contemplata familia in genere, vt *nu. 12.* ibi: *Vt bona in agnatione conseruarentur.* Diuersum est, linea masculina certi Colonelli vocata, prout linea masculina dicti D. Caroli senioris, quo casu locum habet, quod consuluit *Paul. Leon. cons. 23. nu. 28.* quẽ refert, & sequitur *Marius Alberghin.* inter *cons. Fusar. in cons. 18. nu. 11. in vers. quarto quæro*, ibi: *Inter cætera opponebatur pro parte dictorum masculorum natorum ex dicta Sempronia, quod ipsi quoque erant de eadem familia, cuius erat ipse Titius nepos. Huic oppositioni respondet Paul. Leon. nu. 28. dicens, hoc argumentum nihil esse, & esse verbale, & apparens potius, quam essentiale; quia licet sint eiusdem nominis familiæ, nõ tamen sunt eiusdem agnationis, cuius erat Titius nepos, nec de descendentibus ex eius linea masculina, sed ex linea masculina patris sui, & inspecta persona Titij, sunt de linea fœminina, qui non debent admitti, ex quo extant masculi ex linea masculina aliorum institutorum.* Et consultationi *Pauli Leonij* se subscripserunt *Rimin. iun. Simon de Pratis, & Franc. Turzan. in subseqq. cons. 24. 25. & 26.* Subiungit paulò interius, *Stringit adhuc fortiùs hanc decisionem, quando fœminæ sunt penitus exclusæ à successione*, prout in casu nostro.

Et masculi ex fœmina nupta in agnatum non excludunt substitutum, si vocata sit linea masculina de tali Colonello, iuxta *Ias. Curt. sen. Alex. Rand. resp. 3. nu. 25. Reg. Ronit. cons. 17. n. 14. lib. 1. Capan. de fideic. masculino, ar. 4. inspect. 1. n. 15.*

Certius dum linea D. Caroli senioris est grauata. Et è contra linea dicti D. Leonardi senioris honorata, & debet manere distinctio per testatorem data inter vtrasque lineas.

7 Ad hæc nec eidem Ill. Comiti suffragari potest coniunctio dictæ D. Portiæ cum auo, vt vti duplici, & validiori vinculo munitus valeat excludere auum substitutum.

Quia dictum vinculum fœminæ impertinens, & inutile est, & non potest coniungi ad effectum, vt aliquid operetur, stante dispositione testatoris excludentis prorsus fœminas, & requirente masculinitatem in linea continuatam, quo casu fœmina respectu successionis non constituit lineam, vt in puncto occurrens *Fusar.* probat, & decisum pluries testatur *Rota in decis. 99. par. 6. rec. & decis. 53. p. 7. rec. ex Soc. sen. cons. 249. n. 20. & cons. 252. nu. 17. lib. 2. Honded. cons. 70. nu. 44. lib. 1. Fusar. q. 357. nu. 2. & 3. Luca de fideic. disc. 6. n. 12.* vbi reijcit *Fusarium*.

Solummodo Ill. Comes est de linea masculina dicti D. Leonardi senioris Colonelli, &

li, &

li, & quisquis scribit super huiusmodi articulo, & tenet pro masculo ex fœmina in agnatum nupta fatetur masculum hunc, non à fœmina, sed ab ascendentibus masculis lineam desumere masculinam, vt *Paschal. d p. 4. c 9. n. 76.*

9 Posito itaque pro indubitato, quod dictus Comes sit de linea masculina dicti D. Leonardi senioris, necessariò sequitur, excludi ab auo, scilicet à dicto D. Antonio Principe Achaiæ vti primogenito substituto, præcedente in gradu ipsum Ill. Comitem nepotem ex filio.

Pro Ill. Duce Sicignani secundogenito adducitur prohibitio concursus bonorum institutionis, & substitutionis fideicommissariæ; nam testator specificè ordinauit in casu purificationis substitutionis per defectum lineæ masculinæ dicti D. Caroli senioris, vt bona sibi primo loco obuenta dictus D. Leonardus, siue eius primogenitus, vel descendens, teneretur dimittere secundogenito, qualis est ipse Ill. Dux, & non primogenito, qualis est dictus Ill. Comes nepos primogeniti eius locum ratione lineæ habens, vt ex testamento, idque infra biennium, & in casu contrauentionis deuoluantur ad secundogenitum bona vtriusque lineæ. Et non extante secundogenito, si deinde ipse supernasceretur, disposuit his verbis: *E facendo poi esso primogenito più figli, al primo tocca il vincolo di detto D. Carlo, & il vincolo di detto D. Leonardo peruenghi al secondogenito, e così in infinitum s'habbia da osseruare.*

10 Stante prohibitione vnionis fideicommissorum, & incompatibilitate bonorum primogenialium vtriusque lineæ. Aut successio defertur dicto D. Antonio Principi Achaiæ filio primogenito, & possessore bonorum dicti D. Leonardi senioris, & tenetur dimittere suam primam primogenituram sub pœnis inflictis in casu contrauentionis. Aut velit negligere pinguiorem illam primogenituram sibi per substitutionem delatam in fraudem secundigeniti Ill. Ducis, & non potest, *l. 1. §. pen & l. Iulianus, ff. si quis omissa causa testam. cap. fin. de renunc. lib. 6. Paz de tenuta cap. 57. à nu. 213.* Aut demum prætendit succedere d. Ill. Comes renuente Auo, & non potest, stante prohibitione lineali concursus bonorum, dum pater ex dispositione testatoris possidens suam primogenituram non potest adepta secunda per substitutionem refutare primam primogenito, sed secundogenito, vnde locum habebit doctrina *D. Ioã Solorzano de gubern. & iur. Indiar. to. 2. lib 2. cap. 19. à nu. 52.* ibi: *Nam cum sit vocatus vt immediatus successor ad pinguiorem, quam ipse pater possidet, & cuius ratione ipse pater ab altera ob incompatibilitatẽ exclusus fuit, hoc ius primogenituræ in eius persona causatum, & radicatũ adeò est cõsiderabile, vt illũ possimus, & debeamus iudicare, ac si actualis possessor esset Commendæ paternæ, & hoc sufficit ad impediendum ingressum, & successionem ad Commendam aui ad tuendam eandem incompatibilitatem, quæ eius patrem exclusit ex multis, quæ colligit Ruin cons. 19. nu. 3. lib. 1. Tiraq. de primog. q. 21. nu. 9. & q 33. nu. 1. & q. 40. nu. 66. & 93. & de ll. connubial. gl. 2. nu. 93.* vbi multa colligit de effectibus, quos operatur spes, de quo etiam latè agit *Mier. 2. par. in initio à nu. 475. D. Valenzuola cons. 67. nu. 17. 55. & seqq. & cons. 76. num. 36.* & multum in nostris terminis *Matienzo in l. 7. tit. 7. lib. 5. gl. 5. nu. 6* vbi probat, quod spes succedẽdi in Maioratu, quam habet primogenitus est inuariabilis, immutabilisque, & considerabilis etiam in vita possessoris.

Absque dubio, quia nos sumus in prohibitione lineali, non personali, dum primogenitus dicti D. Leonardi senioris, tenetur dimittere suam primogenituram non filio suo primogenito, sed secundogenito, & proinde incompatibilitas est realis, & linealis respectu totius lineæ primogeniti. *Roxas de incompatibil. p. 7. c. 6. n. 46.*

Luce meridiana clarior est iustitia Ill. Ducis ex enixa voluntate testatoris pro vno fideicommisso ad beneficium secundogeniti, dum in casu, quo secundogenitus in rerum natura non extaret, mandauit cumulari fructus pro medietate vsque ad natiuitatem, & pubertatem secundogeniti. Ideoque noluit refutari primogenito ipsius possessoris.

Confirmantur prædicta, nam testator nedum præuidit, verum etiam ordinauit coniunctionem dictæ D. Portiæ filiæ dicti D. Caroli senioris. Et nihilominus prohibuit vnionem fideicommissorum, iniungendo refutationem vnius fideicommissi ad fauorem secundogeniti.

Demum supplicatur ponderari non agi de fideicommisso ab Ascendente instituto; ita vt præsumatur testator prætulisse descendentes suos. Sed agi de fideicommisso ab vno de familia ordinato lineam masculinam vocante, & cessat *l. cum auus.*

Non obstat, quod post perfectam donationem præsertim in tabulis nuptialibus non possint interuallo siue in testamento apponi noua onera, siue substitutiones, *l. perfecta, C. de don. quæ sub modo, Seraph. decis. 492. nu. 12. Fontanell. de pact. nupt. claus. 3. par. 1. n. 4.* maximè quando constituta est primogenitura, & agitur de præiudicio sponsæ, & filiorum. Et cum in casu nostro testator de annò 1608. refutauerit feudum Montis Aperti dicto D. Carolo. Et postmodum eidẽ in capitulis matrimonialibus initis de anno 1614.

cum

cum D. Hyppolita Caracciola donauerit Terram Montis Militis,& ducatos 80.m. instituente primogenituram masculinam absque dicto onere dimissionis vnius fideicommissi ad beneficium secuodogeniti, neque adsit mentio lineæ masculinæ in donatione, consequenter nulla sit habenda ratio de testamento respectu donationum factarum.

Respondetur etenim, quod donator instituendo primogenituram masculinam in casu obitus ipsius D. Caroli senioris donatarij absque filijs, & descendentibus masculis, vel cum filijs decedentibus absque masculis expresse sibi reseruauit facultatem adijciendi onera,diminuendi,alterandi,& mutandi dictas donationes, & nominandi successorem in feudis tam in vita, quàm in morte, qua facultate ad exercitium non redacta, intelligeretur nominatus proximior masculus de familia. Ex qua facti serie infertur dispositionē in testamento factā per testatorē depēdere à facultate in donatione filij reseruata.

Euenisse autem casum exercendi dictam facultatem patet, quia licet dictus D. Carolus senior decesserit superstite dicto Ill. Comite nepote. Attamen cum sit masculus ex fœmina nequit appellatione masculorum venire,dum sæpius,& semper est facta mentio masculorum eodum in constitutione primogenituræ masculinæ,verum etiam reseruata dicta facultas in casu mortis donatarij absque masculis, vel cum masculis absque masculis,& idem est, quod defecta linea masculina, vt latè *Andreol.cont.251.& 344. nu.23.& Rubeus in annot.ad decis.199. part. 8.rec.nu.157.* præcipuè cum exclusæ sint fœminæ, & consequenter conuenit cum testamento, & testamentum concordat cum donationibus.

Quatenus etiam adesset aliquod dubium, quod penitùs cessat, potest donator declarare ex interuallo donationem, vt latè *Rosa in consult.69. n.107.*

Necessariò infertur, quod cum D. Portia vti fœmina exclusa non impediat donatori exercitium suæ facultatis grauandi, & mutandi donationem,non potuit per matrimonium cum proximiori de familia inito adimere illam potestatem reseruatam, & præiudicare iuri ipsius donatoris,Sed in puncto contigit casus reseruatus grauandi proximiorem de familia, & adijciendi onera sibi donatori visa. Et grauauit etiā io valore feudi,& reliquit alia bona præter donata.

SVMMARIVM.

1 *Debita vltimi morientis an sint deducenda ex medietate libera iuxta Consuet.Neap.*
2 *Distinctio adducitur.*
3 Montaoi *ratio pro agnatis, & cognatis.*
4 *Pro deductione ex toto patrimonio rationes.*
5 Napodani *discursus, & argumentum à legitima deducto ære alieno ex toto patrimonio debita.*
7 *Argumentum à legitima ad portionem Consuetudinariam an procedat? Recensentur differentiæ.*
8 *Filius grauatus fideicommisso, & habens licentiamalienandi medietatem, an alienando censeatur alienare ex licentia sibi data?*

ARTICVLVS LXXVII.

Debita ab vltimò moriente contracta an sint deducenda ex toto patrimonio de iure Consuetudinario Neap. Articulus per *Præs. de Franch. in decis. 280.* indecisus, refertur decisus.

1 ONera vltimi morientis Rocchi Basilis de Neapoli,qui instituit heredem Venerab. Monasterium S. Augustini dictæ Ciuitatis, an sint deducenda ex toto patrimonio, vel de medietate, de qua potuit disponere seruata forma Consuetudinis *Et si testator*, cōtrouersum nouissimè fuit in S.R.C. inter dictum Monasterium, & inter Carolum, & alios fratres de Basile agnatos proximiores defuncti successores in medietate bonorum Consuetudinaria.

2 Agnati suadebant deductionem debitorum defuncti ex medietate ex communi distinctione.Quod aut debita sunt contracta à primo acquisitore bonorum, & tunc indistinctè deducuntur ex omnibus bonis, & de eo, quod superest, datur agnatis medietas; quia ille habebat liberam disponendi facultatem; *Capic.decis.191.* Aut onera sunt contracta ab vltimo moriēte, & tunc subdistinguitur, quod aut vltimus moriens fecit venditiones annuorum introituum super bonis antiquis, & generaliter super alijs. vt motis est, licet cum pacto de retrouendendo, promissione solutionis in pecunia, & deducenda sunt ex toto patrimonio, quia sicut in vita potuit alienare, ità & totū patrimonium afficere, & obligare, vt probat,& decisum in S. C. testatur *Præs. de Franch. in decis.* 280. Aut debita sunt alio modo contracta, & deducenda sunt de medietate, de qua poterat disponere,& in subsidium deducenda ex alijs bonis antiquis, ità *Molfes.in Consuet.Neap.p. 1.q.2.*

1.q.2.nu.45. R. de Marin.lib.2.res.236.nu.5. Amat.consil.43.in fin.& consil.47.n.11. & cons. 74.nu.47. Montan.controuers.1.nu.68. & ego in obser.ad Franch.d.decis.280.& obser.607. nu.13.

3 Ducitur Montan. ex eo, quia Consuetudo ad literam tangit qualitatem bonorum, prout obuenerunt morienti, & probat ex d. Consuetud. Et si testator, verb. obuenientibus, quod habet relationem ad bona obuenta ab agnatis.

4 E contrario Monasterium pro deductione ex toto patrimonio allegabat, quod Consuetudo dat liberam disponendi in vita facultatem, & solum dat facultatem disponendi de medietate in morte, & loquitur de successione morientis, & posita est dicta Consuetudo Et si testator, sub tit.de success.ergo si loquitur de successione morientis, & de disponente in vltima voluntate, consequenter liberam in vita relinquit bonorum dispositionem, & non comprehendit contractus celebratos in vita, R. de Ponte cons.9.nu. 11. R. Latro consult.91.n.15. Montan.contr.4. D.de Rosa consul.65. Ego d.obs.607.n.5.

Praetereà si Ciuis Neap. habet in vita liberam potestatem super toto patrimonio, ergo debita contracta in vita erunt deducenda ex toto patrimonio, quia alias non haberet liberam facultatem, ita in simili Soc. sen.in l.Marcellus, §.res quae nu.14.ff.ad Trebell.& cons.14.lib.3.Gratian.disc.416. Fusar.de subst.q.546.n.11.

Constat, quia Consuetudo loquitur de testatore, & non procedit in donante in vita, in venditore, & alio contrahente, ergo debita contracta in vita non deducenda sunt tantum de medietate, sed de toto patrimonio, & alias frustatoria esset dicta libertas data in vita. Gratian. vbi sup.

5 Adhaec istam opinionem perpluribus format argumentis Napod. super d. Consuet. verb. disponere, fol.175. Primo, quia vnusquisque in re sua est moderator, & arbiter, l. in re mandata, C.mand. Item quia iniquum est ingenuis hominibus non esse liberam bonorum administrationem, l.2.C.de cōtrahend. empt. Rursus nam Consuetudo imponit frenum disponendi tantum in vltima voluntate, vt patet ex rubr.de success.

Argumentum cogens videtur, quia lex consulit etiam liberis in bonis patris de legitima, & tamen in vita non prohibetur alienare, & solum tenetur legitimam relinquere de eo, quod superest deducto aere alieno tempore mortis, l. non vsque adeò, ff. si quis à patr. fuer.manumiss. & idem procedit in legitima per patronum debita, l. 1. ff. si quid in fraud.patroni, & portio Consuetudinaria vocatur legitima.

Non obstare pactum Consuetudinarium ait Napod. vbi sup. nu.13. circa medium, quia tales agnati, & cognati non consequūtur bona, vt ex prouidentia, sed iure successionis.

6 Argumenta pro hac secunda opinione formata videntur fortia, & potissimum illud desumptum à legitima de iure naturae filijs debita, ideoque ad relationem doctissimi Consiliarij D. Erasmi de Ponte patritij Neapolitani ad fauorem dicti Monasterij nuperrime fuit iudicatum examinato dicto articulo, & discusso, per Praes.de Franch. indeciso relicto.

7 Pendet reclamatio, & ad argumentum à legitima desumptum responderi posset, illud non procedere, quia portio Consuetudinaria strictiori iure debetur, & nō legitima filijs debita, cum per substitutionem pupillarem tollatur de iure communi legitima matri, sed non iuxta Consuetudinem, sed non obstante substitutione pupillari debetur agnatis, & cognatis dicta portio Consuetudinaria, Affl.dec.317.& dixi in art.73.

Insuper legitimae valor non commensuratur ei tantum quantitati bonorum, quae post emissam donationem mortis tempore supersunt, sed iuxta valorem bonorum, quae ante factam donationem parens possidebat, Auth. vnde si & parens, C.de inoff. testam. & legitima non minuitur per donationes, Gratian.disc.751.nu.13.& seqq. & tenentes hanc partem pro deductione onerum ex toto patrimonio negant donationes in calculo ponendas.

8 Facit similis quaestio. An filius grauatus fideicommisso vniuersali si habuerit licentiam disponendi de medietate haereditatis, in casu quo alienauerit, imputare teneatur alienationem in legitimam? Vel censeatur alienationem fecisse ex prouisione, & licentia sibi attributa.

Postremam partem tenent Soccin. sen. in l.Marcellus, §.res quae nu.14.ff.ad Trebell.& cons.114.lib.3. Crau.cons.114. Surd.cons.71. n.5.Fusar.q.546.n.11.Gratian.disc.416.

Contrarium tenent Ripa in l. in quartam nu.108.ff.ad l.falcid.Crot.in l.filiusfam.§.Diui,ff.eodem, vbi dicit erroneam opinionem Soc.sen. Peregr.art.39.nu.10. Gabriel.comm. opin.tit.ad Trebell.concl.13.nu.6. qui ita dicit in Rota Rom.decisum Ludouis.dec.65.Merlin.de leg.lib.2.tit.2.q.5.

Demum, quia portio Consuetudinaria debetur iure quodam fideicommissi, & Cōsuetud. inijcit vinculum antequam ab acquisitore bonorum deueniant bona ad vltimum morientem, & causa agnatorum, & cognatorum est fauorabilis, vt redeant bona ad lineam vnde exiuerunt.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Agnatos,& cognatos esse immittẽdos in possessionem medietatis Consuetudinariæ? Probât* R.de Marin.
2 *Hæredi ab intestato competit immissio.*
3 *Possessio capta per agnatum,quare fuit iudicata nulla.*
4 *Filius pro legitima non impedit immissionem hæredis, nec fideicommissarius.*
5 *Refertur recens decisio S.C.iunctis Aulis.*
6 *Descendentes à fœmina agnata an sint proximiores ex parte patris noua distinctio.*

ARTICVLVS LXXVIII.

Agnati,& cognati an sint immittendi in possessionem portionis Consuetudinariæ? Expenditur *R. de Marin.* & refellitur. Et refertur recens decisio. Et vtrum orti ex agnata sint coniuncti ex parte patris?

1 NVpertimè agitata fuit in M. C. & in S.R.C. ingens controuersia, vtrum agnati pro immissione in possessionem portionis Consuetudinariæ scilicet medietatis bonorum antiquorum possint agere? Pro opinione aiente viriliter decertat *R. de Marinis lib.2. res.57. per tot.* Ducitur, quia dispositio vniuersalis per institutionem hæredis non nisi quoad medietatem facta intelligatur, cum Neapolitanus sit intestabilis quoad dictam mediotatem, non aliter, ac mulier habens filios, quoad nouem partes dotium,& condito testamento dicitur decedere partim testata, scilicet quoad bona libera, & partim intestata, *Napod. in Consuet. Et si testator, nu.21.* & in *Consuet. Filiusfamil. verb. possunt,* & in *Consuet. Si moriatur, verb. intestatus, nu.12. Roceus resp.71.nu.20.* idem *de Marin. lib.2. res.129.nu.8.*& scripsi in *tract. art.3. nu.40. & R.Latr. in decis.117. à nu.6.* refert S.C. remansisse in suspenso vrgente autoritate *Napod.* pro successione ab intestato.

2 Hæredi autem ab intestato competit immissio, ex *Peregr. de fideic. art.48. nu.2. Argel. de acq possess. q.4. art.1.* ità *de Marinis vbi supra.* Qui improbat *Molfes. in Consuet. Neap. p.4. q.61.* tenentem, quod portio Consuetudinaria non competat iure hæreditario, sed ex prouidentia Consuetudinis. Vnde *Buccin. in d. Consuetud. Et si testator, verb. perueniat,* quamuis opinetur contrarium. Tandem verò concludit durum esse contra stimulum calcitrare.

3 Et quatenus *Anna sing.18.* dicit decisum per S. C. reuocatam possessionem captam per agnatum propria authoritate medietatis bonorum. Id euenisse ait *de Marinis,* quia capta erat possessio post supplicationem porrectam pro consequutione medietatis bonorum.

4 Fortiter è contrario obstat agnato, quod nec filius pro legitima est legitimus contradictor aduersus hæredem testamentarium, vt ex *Hieron. de Laurent. dec.104. Redenasch. cons.78. nu.26. & seqq. Caluin. de æquit. c.57. à nu.24. R. Latr. cons.147. n.29. Giurb. ad Consuet. Messan. c.5. gl.6. par.1. nu.18.* vbi quod nec potest filius capere bona patris defuncti ratione legitimæ propria authoritate. Filius etenim non potest petere assignationem legitimæ ante æris alieni deductionem adhuc oblata per ipsum caurione de restituendo, quod fuerit datum forte in excessum *Surd. cons.248. nu.17. Ciriac. contr.222. nu.7. Amat. resol.39. Fab. C. de inoff. testam. def.6. & de err. prag. decad.15. p.1. n.39.*

Portio autem Consuetudinaria spectans ad proximiores agnatos appellatur legitima Consuetudinaria, & naturam legitimæ haber, *Rouit. cons.95. nu.10. lib.1.* idem *de Marin. lib.2. resol.119. nu.4.* & hac ratione arguit contra agnatos *Molfes. tom.2. p.4. de succ. ab intest. q.61. n.6.*

Neque dubitandum est, quod onera contracta per primam acquisitionem bonorum deducenda sunt à patrimonio. Quinimò etiam illa debita contracta in vita per vltimum morientem, vt decisum refertur in *art. præcedenti.* Ergo ante liquidationem æris alieni non potest peti dicta medietas, prout dictum est de legitima.

Præterea neque fideicommissarius est legitimus contradictor ad impediendam hæredis immissionem, *Menocch. de adipisc. remed.4. nu.630. Pras. de Franch. decis.204. n.8.* & ibi ego *in obs. ex Surd. D. Prato, Cirocch.* & alijs, & iunctis duabus Aulis refert decisum *Thor. par.4. verb. proximiores familia.* Agnatis autem, & cognatis debetur dicta portio vigore cuiusdam fideicommissi, vt ex *Afflict. & alijs, Montant. contr.1. nu.69. Bottilier. de succ. theor.8. n.17. c.1.*

Insuper nec est certum, quod dicta portio debeatur ab intestato, nam alij tenent deberi conditione ex lege, vt latè scripsi in *tract. de linea ar.2. n.20. in med.*

5 Defuncto Dom. Carolo Berricano nepote ex filio olim Spectabilis Reg. D. Ioannis Berricani inter Spectabilem huius Regni Secreta-

cretarium D. Io: Baptistam de Afflicto fratrem vterinum, & hæredem institutum per dictum D. Carolum, & inter filios, & hæredes D. Ioannæ Origlia vti proximiores ex parte patris dicti D. Caroli, & filios Dom. Cæsaris Brancacij acriter disputato supradicto articulo, per M. C. V. iunctis Aulis fuit expeditum præambulum ad fauorem dicti D. Ioannis Baptistæ, saluis iuribus si quæ competunt pro medietate bonorum antiquorum, præstita cautione per hæredem testamentorum pro dicta medietate, etiam quoad fructus. Et facto verbo in S.C. per versatissimum D.D.Ioannem de Dura iunctis Aulis confirmatum extitit decretum pro dicto de Afflicto viro solertia, & prudentia insigne. Patrocinante doctissimo Aduocato D. Hieronymo Valdatario eius cognato.

6 Beneuerum aduersus proximiores adhuc oppositum fuit, ipsos vti descendentes ex fœminis non esse proximiores ex parte patris, ex *Bart.cons.* 10.*lib.*1. *Peregr.de fideic.ar.*26. *in fine, Cancer.par.*1.*var.cap.*10.*nu.*48. *Griuell.decis.*109. *Fusar.q.*346.*n.*49.*& cons.*61. *Redenasch.cons.*28.*per tot.* prout hos, & alios collegi in *obser.*652. *de Franch.* vbi quamuis ego pro contraria parte scripserim. Nihilominus augebatur difficultas in casu proposito, nam proximiores descendebant à dicto primo acquisitore per plura media fœminina, & mediantibus pluribus fœminis. Et adest differentia inter filium ex agnata, & filium ex cognatis. Ille enim est semiagnatus, qualis non est secundus, & exempla *Napod. in d.Consuet. Si quis, vel si qua, nu.*147. sunt in filio amitæ, & *Rota in decis.* 16.*post Michalor. de fratrib.* admittit in descendentibus ex agnatis, vt sint coniuncti ex parte patris.

Altera oppositio fuit; quia concurrebat ad successionem D. Maria Berricano Monialis professa soror vtrinque coniuncta testatoris, quæ concurrente agnato reducente rem ad causam intestati, vti succedens ab intestato, & proximior excludit remotiores, *R.de Marin.lib.*2.*resol.*56. *Marott.disecpt.*20. Elidebatur hæc oppositio per renunciationem dictæ Monialis, quæ abdicatione se de medio per renunciationem sustulerit, & apertus fuit locus ex Consuetudine ad beneficium sequentium in gradu, iuxta scripta per me in *obs.*667.*nu.*24. & decisionem S.C. ibi relatam, & in *tract.ar.*3.

SVMMARIVM.

1 *Linea masculorum an idem sit, quod linea masculina? & nu* 3.

2 *Masculinitatis qualitas quādo censeatur repetita?*

4 *Masculis vocatis ad Maioratum an veniant masculi ex fœminis?*

5 *Linea simplicis masculinitatis an differat à linea masculina?*

ARTICVLVS LXXIX.

Masculorum linea an sit idem, quod linea masculina? Et an linea simplicis masculinitatis differat à linea masculina? Declaratur *Roxas.*

1 INstitutis duobus fratribus, & in casu obitus sine filijs masculis, vel extingueretur eorum linea substituto filio masculo primogenito fratris patruelis, vtrum decedentibus filijs masculis cum fœminis succedat substitutus?

Pro substituto arguitur, quia in conditione posita linea intelligatur de masculina, cum linea referatur ad masculos proximè nominatos, & importet, ac si dictum esset masculorum linea, & linea masculorum intelligenda est masculina, *Alex.in l.Gallus,§. nunc de lege Velleia.ff.de lib.& posth.Socein. sen.cons.*33.*lib.*6.*Andreol.contr.*251.

2 Præterea si in præcedenti conditione apposita est qualitas masculinitatis, & deinde in substitutione etiam sit mentio masculinitatis, perinde ac si dictum esset, & quod deficeret linea masculina, nedum quia ambæ conditiones sunt comprehensæ sub vnica orationis structura, vti pendentia ab eodem verbo *Substituo*, facienda est repetitio dictę qualitatis masculinæ, *Bart.in l.Seia, §.Caio, ff.de fund.instr.* Et in terminis qualitatis masculinæ *Peregr.art.*25.*nu.*29. *Surd.cons.*464. *nu.*2. *Alex.*35.*de substit.par.*4. *cap.*7.*nu.*11. Verum etiam, quia pluries est facta mentio masculinitatis debet intelligi repetita dicta qualitas, *Surd.vbi sup.Peregr.nu.*26. *Fusar.q.* 403. *nu.*18. & ità per hæc in puncto probat *Andreol.d.contr.*251.

6 Videnda autem erunt, quæ scripsi in *art.* 60.*nu.*5. vbi quod substitutis masculis si testator finita linea alios substituit, tunc fœminæ descendentes ex masculis non sunt exclusæ.

4 Masculis vocatis ad successionem Maioratus, admittuntur masculi ex fœminis. *Addit.ad Gamam decis.*294. *Larrea decis.*34.*Roxas de incompatibil.p.*1.*cap.*6.*nu.*319.

5 In materia lineali assignari solet linea simplicis, seu nudæ masculinitatis, quę componitur ex masculis cuiuscumque qualitatis descendentibus ex fœminis, vel non, quando

non fuit clarè, & explicitè habita ratio agnatiunis, *Soc in l. Gallus, §. nunc de lege Velleia. n. fin. ff. de lib. & posth. Tiraq. de primog. q. 13. nu. fin. Fontanell. de pact. nupt. tom. t. cl. 4. gl 25 d nu. 12. Gratian. disc. 999. nu. 4.* & alij plures, quæ refert, & sequitur *Roxas vbi supr. nu. 318.* Hæc linea beneuerum toto cælo differt à linea masculina, de qua *ar. 76.*

SVMMARIVM.

1 *Nepotes ab auo, vel patruo nomine appellatiuo instituti an succedant in stirpes?*
2 Vrsillus *restringit* Afflict.
3 Dilectus, *&* Fusar, *dissentiunt.*
4 Barry *distinguit.*
5 Authoris *resolutio.*
6 *Filij fratris, & extraneus si vocentur æqualiter succedunt.*
7 *Caio, & filys Titij, æqualiter institutis qualiter succedatur?* Fusar. *stat contra* Afflict.
8 *Refertur alius casus.*

ARTICVLVS LXXX.

Nepotes ab auo, vel patruo instituti an succedant in stirpes? Expenduntur dissentientes ab *Afflict. in decis. 309.*

1 SI nepotes ab auo, vel patruo simpliciter sub nomine appellatiuo fuerint hæredes instituti, & duo sint ex vno filio, vel fratre, & tres, vel plures ex alio, dubitatum nouissimè fuit, vtrum succedant in capita, vel in stirpes? *Afflict. in decis. 309. num. 2.* tradit succedere in stirpes, ex *l. si hæredes nominati, ff. de legat. 1.* vbi nominati nomine proprio succedunt in capita, & nomine appellatiuo habentur pro vna persona, ideoque nepotes ex vno succedent in dimidia, & nepotes ex alio succedēt in reliqua medietate.

2 *Vrsillus in addit. ad Afflict.* sequitur *Afflictum*, quando filij, vel fratres prædecesserint, secus si essent superstites, quia tunc succedent in capita, cum cesset repræsentatio per *Decium in cons. 412.*

3 Indistinctè in capita succedere nepotes tenent *Dilectus de arte testandi tit. 4. cautela 3. & Fusar. de substitut. ar. 477. num. 9. & Mantic. de coniectur. lib. 4. tit. 1. nu. 6. per tex. in l. quoties, §. hæredes, ff. de hæred. instit.* vbi qui simpliciter hæredes instituuntur, censentur instituti ex æquis portionibus, idque ait *Mantica*, quando ex testamento, non ex lege ab intestato succedūt, quo casu in stirpes succedūt si prædecesserint filij, & fratres.

4 Distingnentem opinionem firmat *Barry de institut. lib. 2. tit. de partibus, quæ testator, num. 1.* quod succedant in stirpes si præmortui sint filij, vel fratres. Et in capita si eis prædefunctis nepotes instituantur nomine appellatiuo, & ita accipiendum esse *Mantic. d. nu. 6.*

5 Aliter ego distinguo, quod aut agitur de successione ex testamento, vel ab intestato patrui nullo patruo superstite, & nepotes succedunt in capita, ex *Dec. cons. 412. Rota decis. 186. part. 5. recens. & decis. 278. part. 6. recens. Merlin. decis. 631. Celsus decis. 33. Luca de fideicommiss. discur. 19. num. 3.* & dixi in *obser. 24. ad Præs. de Franch.* Aut agitur de successione Aui ex testamento, & ab intestato, & successio esset in stirpes, *Salicet. in Anthent. nouissima, C. de inoffic. testam. Costa de port. rata, q. 181. nu. 5.* Aliud ex testamento, si filij essent superstites. Et de legitima nepotum, quanta sit, scripsi in *art. 27. lib. 1. tract. & respons. lineali 29.* & dic esse iuxta numerum nepotum, quando ex vno filio, si ex pluribus, & iuxtà numerum filiorum, *Merlin. de legit. lib. 1. tit. 4. q. 2.*

6 Vocati nomine appellatiuo quando habeantur pro vna persona, multos congerunt casus *Fusar. d. quæst. 477. & Menocch. lib. 4. præsumpt. 18.* Et *Fusar. num 28.* limitat regulam, si vocetur extraneus, & vocentur filij fratris, vel alterius de familia, quo casu vult vocatos nomine appellatiuo viriliter succedere cum extraneo, quia non sit verisimile testatorem voluisse extraneum habere maiorem partem, quam singuli filij fratris, vel alterius de familia, secundum *Bart. in l. Lutius, §. Lucius, ff. de leg. 2.*

7 Pulcher articulus est, quando substituti essent Caius, & filij Titij æqualiter, an hæc verba importent æqualitatem inter filios Titij, vel etiam eum Caio? Et *Afflict. num. 2.* vult omnes viriliter succedere. At *Fusar. nu. 21.* concedit si verba *æqualiter* sunt posita in eadem oratione si dictum sit, Titium, & filios Caii æqualiter substituo æquis portionibus, secus si in diuersa oratione, vt Titium substituo, & filios Caij æquis portionibus substituo cum *Menocch. num. 17. Mantica nu. 6. in fin. Paul. de Castr. in l. interdum nu. 3. ff. de hær. instit.*

8 Nomine appellatiuo, vel collectiuo vocati si deinde nomine proprio sint appellati reputantur pro vna persona, & veniunt in stirpes. Secus si præcedat nomen proprium, & sequatur nomen appellatiuum. Si autē præcederet nomē collectiuum, aut appellatiuum, & deinde non omnes comprehensi sub illo nomine essent nominati, hoc casu succedunt in viriles, quāuis præcedat nomē appellatiuū nomini proprio, post alios *Fusar. n. 36.*

SVM-

SVMMARIVM.

1 Linealis an sit Maioratus pro maiore natu descendente de linea institutus?
2 Maior natu, & primogenitus an sint idem.
3 Linea vnica considerata quid?
4 Maior natu de domo, & senior an sint idem?
5 Verbum Maior refertur ad ætatem.
6 Maioratus honorificus pro maiore natu an sit linealis?
7 Maioratum pro maiore natu descendente de linea saltuarium indicauit nuperrimè Rota Ianuen.
8 Verba Primogenitus, & Maior natu si confundat testator, prævalet, quod pluries repetitur.
9 Declaratio primi hæredis, an valeat ad interpetrationem fideicommissi?
10 Oratio vnica, an æqualiter determinet?
11 Oratio recta vno verbo an sit vnica?
12 Maioratus ingressus in vnam lineam an saltet ad aliam.
13 Linealem probat Author Maioratũ pro maiore natu descendente de linea.
14 Maior natu, & primogenitus idem sunt ex Bald. Grato, Alciat. Menocch. Costa, Gratian. D. de Luca, & alijs.
15 Linealis probatur ex distinctione inter Maioratum Ascendentis, & Transuersalis.
16 Linealis est Maioratus successionis, quidquid sit ille iuris honorifici.
17 Linea durante transitus ad aliam lineam absurda.
18 Linealis an sit Maioratus pro Maiore natu pro tempore, vel superstite institutus?
19 Senior vocatus an si dicatur, Quello di più tempo.
20 Maioratum vsitatum apud Hispanos idem esse, quod primogenium apud Italos, perbellè tradit Fragos.
21 Iuxta subiectam materiã Maioratus pro Maiore natu intelligitur pro primogenito.
22 Linealis est Maioratus pro maiore natu ex filio maiori erectus.
23 Linealitas in secundo gradu arguit linealitatem in primo.
24 Oratio recta vno verbo æqualiter determinat.
25 Tacita verbi repetitio in secunda oratione nihil operatur, occurrendo Rotę Ianuen.
26 Dictio Et ex æquas copulata.
27 Primogenitus, primo natus, & Maior natu idem sunt.
28 Præcedentia, & sequentia declarant media.
29 Verbum Descendens adiectum post verbum Maior natu inducit vocationem lineæ rectæ.
30 Linea habet tractum successiuum, & longitudinem.
31 Declaratio primi hæredis quanti sit ponderis in interpetratione fideicommissi.
32 Quid si declaratio sit de eis, quæ sunt iuris?
33 Error excluditur ex contraria possibilitate.
34 Gandita Palatij conspicui exigit lineam Primogeniti.
35 Declaratio primi hæredis pro interpetratione eorum, quæ sunt iuris, an cõferat? ex Andreol. respondetur Rotæ Ianuen.
36 Declaratio referens, vel testamentum relatum attendatur? Andreola eidem Rotæ occurrit.
37 Ampliat Andreola in hærede mediato.
38 In Maioratibus quisque principaliter vocatur.
39 Ex qualitate personæ declarantis arguenda veritas.
40 Obseruantia est Regina interpetrationum.
41 Obseruantia habet vim depositionis testium super veritate facti.
42 Iudicare aduersus antiquissimam obseruantiam est inuertere mundum.
43 Refertur vigilantia secundogenitorum in contingentia casus.
44 Alex. cons. 4. lib. 4. declaratur pro maiori natu.
45 Berous cons. 71. lib. 1. expenditur cum Maluas. & Honded.
46 Menocch. cons. 442. an stet pro linea primogeniti?
47 Surd. in cons. 403. & 455. an sit deferendum.
48 Gasp. Thes. qualiter loquatur.
49 Sabell. & Altograd. quid scripserint?
50 D. Prat. distinguit.
51 Caccia Fusar. & Morisc. an sint à seniore.
52 Rotæ Perusinæ penes Massinum decisio elucidatur.
53 Decisio Rotæ Florentinæ in commenda de Pazzis qualiter processerit.
54 Epilogus iurium Ill. Principis Hyeracen. D. Hieronymi Grimaldi in Maioratu Palatij Ianuen.
55 Laudes Aduocati Neap. Dom. Francisci de Andrea.

ARTICVLVS LXXXI.

Primogenialis an sit Maioratus pro maiore natu descendente de linea masculina institutus, vel saltuarius? Ostenditur prima pars pro Illust. Principe Hyeracen. D. Hieronymo Grimaldo. Et expenditur nuper-

M 2 rima

rima decisio *Rota Ianuen.* Et quando Maior natu sit idem, quod senior? Et quando primogenitus?

1 EX primis ab articulorum lineatium præstantiam, & ex celebrioribus ob personarum conspicuam, & antiquissimam nobilitatem, & eminentissimorum Iurisconsultorum Italiæ ingeniosissimas allegationes editas celeberrima redditur controuersia, de qua acrrimè contigit nouissimè disceptari super Maioratu Palatij die 1. Aprilis 1550. prr D. Hieronymum Grimaldi seniorem instituto in eius testamento pro maiore natu descendente ex linea masculina ipsius. Vtrum scilicet sit Maioratus graduarius, & primogenialis in linea primogenitorum? Vel saltuarius iuxta prouectiorem ætatem? Prima pars vt sit linealis defenditur pro Ill. Principe Hyeracen. D. Hieronymo Grimaldi iuniore, abnepote D. Baptistæ senioris vnici filij masculi testatoris per lineam D. Io: Francisci primogeniti descendente. E contrario, vt sit saltuarius de seniore in seniorem decertatur pro Ill. D. Baptista iuniore descendente per lineam D. Pasqualis secundogeniti, & seniore. Verba Maioratus sunt.

Item vult, quod Domus sua cum viridario sita Genuæ non possit vllo tempore alienari. Immò vult, quod semper sit inalienabilis, & in bonis ipsius testatoris, & illa frui, & gaudere perpetuò possit maior natu descendens à linea masculina dicti testatoris. Et ea linea deficiente maior natu descendens à filia seniori eiusdem testatoris, & ordine, & modis prædictis hoc perpetuò seruetur.

2 Pro saltu Maioratus adducitur, quod toto cœlo differant *Primogenitus*, & *Maior natu*. Quia vocato primogenito nepos ex primogenito iunior excludat patruum seniorem, & fideicommissum sit graduale, & descensiuum de primogenito in primogenitum. At vocato maiore natu transeat de seniore in seniorem, & patruus maior ætate excludat nepotem iuniorem, vt in hoc secundo casu *Alexand. cons. 4. lib. 2. Berous cons. 71. lib. 1. num. 34. Bellon. iun. cons. 11. à num. 33. Honded. cons. 71. lib. 2. Thesaur. lib. 1. q. for. 35. à nu. 17.* vbi quod ita pro patruo iudicatum, & *lib. 2. q. 20. num. 2.* Et loquitur etiam quãdo successio ingressa esset in vnam lineam, & distinctionem probant *Mangil. de imput. q. 77. num. 169.* latè *Fusar. in add. ad q. 387. de substit.* qui se retractat ab ijs, quæ in contrarium prius dixerat *Caccia inter consilia Fusar. cons. 40. Surd. cons. 405. num. 23. & cons. 455. & 468. Peregr. cons. 64. lib. 1. & de fideic. art. 13. nu. 86.* & ibi *Censal. Redenasch. cons. 81. R. Galeot. lib. 1. controu. 48. D. Pratus disc. 38. lib. 1. nu 35.* qui proponit fideicommissum Domus testatricis: *Al primogenito, e maior nato, e morendo detto primogenito senza figliuoli, debbia succedere il secondogenito, qual Casa debbia succedere de primogenito in primogenitum*, & pro maiori ætate consuluit *Caren. obser. 3. Amat. res. 1. nu. 8. & seqq.* vbi carpit dissidentes *Massin. de confisc. q. 33. nu. 7.* vbi exponit dispositionem testatoris in suo testamento sic loquuti, *Vadat de maiori in maiorem natu masculum in filios, & descendentes ipsius testatoris, donec durabit linea masculina ipsius Fundatoris. Sabell. resolut. 40.* & penes eum *Altograd.* qui decidunt articulum in legato scutorũ 15. m. in tot bonis inuestiendorum fauore maioris natu ex tota descendentia Francisci de Suardis, *Cancer. par. 3. var. cap. 21. nu. 304. Antonell. de tempore legali lib. 1. c. 46. n. 9. Rota decis. 209. p. 8. rec. n. 5.*

3 Præterea testator considerauit vnicam lineam à se descendentem, & non diuisionem linearum in vniuersa linea masculina à se originanda, quo casu intelligitur de seniore verbum *Maior natu. Alex. d. cons. 4.* & ibi *Addit. lit. A. Aleiat. cons. 184. lib. 3.* & indefinita vocatio maioris natu ex omnibus descendentibus constituit Maioratum saltatorium, *Peregr. cons. 33. nu. 16. lib. 2. & cons. 64. d. lib. 2. & cons. 34. lib. 3.* vbi fideicommissum ordinatum ad fauorem maioris probat saltatorium. Et in Commenda de Pazzis, ad quã vocabatur maior ex linea, & descendentia D. Senatoris Cosmi per Aduocatos Florentinos saltuaria tradebatur Commenda, & ita fuit iudicatum per Rotam Florentinam, vt penes *D. Mansum consult. 93. n. 1. & seqq.*

Propensius quia in Genealogica, & Historica Grimaldę Gentis Arbore iuxta Authorem *Carolum de Venasque* de anno 1554. quo viuebat testator, leguntur viuere Baptista senior vnicus filius, & ex isto D. Io: Franciscus primogenitus, & D. Pasqualis secundogenitus, de quibus nulla facta mentione, nihilominus testator voluit succedere sibi maiorem natum comparatiuè inter omnes descendentes ipsius testatoris, vel ab ipso primogenito.

4 Similitrr vocato maiori natu de domo, aut familia intelligitur vocatus senior, qui excludit filios maioris defuncti, *Auchar. in cap. canonum statuta nu. 282. de constit. Alex. d. cons. 4 Pereg. d. art. 13. nu 86.* & ibi *Censal.* post alios *Fusar. q. 383. nu. 4. art. 5. Peregrin. cons. 34. nu. 17. lib. 3.* vbi quod in Italia apud nos Maioratus, seu fideicommissa, ad quæ in perpetuum vocatur *Maioratu de familia* saltans

tant semper ab vno seniore defuncto ad aliũ seniorem de familia, *Maluaſ.conſ 22. lib.1. à nu.30, Prat. Sabell, & Redenaſch.vbi ſupr.* conſulens in legato Palatij in loco Fagnani, ad quod natu Maior de familia Abdua vocatus erat, *Cancer.vbi ſup.nu.304.* ibi prout ſi ſimpliciter vocauit *Maiorem natu ex omnibus deſcendentibus de familia.*

5 Inſuper adiectiuum *Maior* ad ætatem refertur *l.ſi pater,ff.de adopt,* & ex Sacra Geneſi, & alijs probat latè *Robl. de repræſ. lib.3. cap.13.nu.20.& ſeqq.Fuſar.d.q.383.num.1. & ſeqq.*

6 Confert, quod teſtator conſtituit primo loco Maioratũ iuris honorifici intereſſendi vna cum ſpectato Officio Suffragij pauperum diſpenſationis quotannis faciendæ dimidiæ prouentuum percipiendorum ex locis mille Comperarum S.Georgij inter pauperes miſerabiles his ſimilibus verbis.

De quorum annuis prouẽtibus fiat quantum pro dimidia eorum annuatim diſpenſatio tempore eorum exeuſationum per Spectatum Officium Suffragij pauperum, cum interuentu tamen, & conſenſu Baptiſtæ filij dicti teſtatoris in Ianua inter pauperes miſerabiles, iuxta tamen ſolitum, & eo Baptiſta defuncto, vnacum maiori natu ex linea maſculina ab eo Baptiſta deſcendente.

Et ſtantibus his verbis ad hunc Maioratum de anno 1597. reportauit ſententiam fauorabilem Baptiſta filius dictus Paſqualis ſecundogeniti vti maior ætate ex voto *Dominorum Auditorum Rotæ Romanæ,* vt in pũcto ſcribit, ac refert *Surd.conſ 455.*

7 Ex quibus Rota Ianuenſ.die 5.Iulij 1675. iudicauit ſaltuarium Maioratum pro ſeniore deſcendente ex linea ſecundogeniti aduerſus d.Ill.Principem.

8 Occurrit Rota Ianuenſ. oppoſitionibus pro Maioratu lineali factis. Et ſignanter de alio Maioratu multiplici locorum biſmille, de quorum prouentibus teſtator ordinauit *Reſponderi primogenito ex deſcendentibus dicti teſtatoris ex linea maſculina.* Cuius Maioratus erectio cum ſit proxima inſtitutioni Maioratus Palatij, arguitur, quod etiam ſucceſſor in Palatio qualitatem primogeniti poſſidere debeat, & quod teſtator habuerit pro ſynonimis verbum *Primogeniti*, & *Maioris natu*. Et dicto motiuo Rota Romana reſpondit, quod potius verbum *Maior natu* ſequens debeat declarare præcedens, potiſſimum quia teſtator ſemel tantum vſus ſit verbo *Primogeniti*. Et è contra vſque ad quaruordecim vices vſus ſit verbo *Maioris natu* in Maioratibus inſtitutis, *Redanaſch.vbi ſup.nu.1.& 2. Prat.nu.35. Gratian.diſc.834. nu.12.*

9 Vlteriùs atque obſtare declarationem in teſtamento factam per D. Baptiſtam ſeniorem teſtatoris vnigenitum ſuper linealitate Maioratus,vt ex illis verbis:*Conſiderans præfatus Illuſtriſſimus D. teſtator, quod quando D. Hieronymus pater ſuus legauit d. D. Ioanni Franciſco Grimaldo primogenito dicti teſtatoris, & eius deſcendentiæ de primogenito in primogenitum gauditam domus,& ſub modis, formis contentis in eius teſtamento.* Reſpondet etenim *Rota*, quod præd.cta declaratio ſit quoddam erroneum ſuppoſitum ipſius Baptiſtæ ſenioris, dum in teſtamento nulla primogenitura legitur, & referens declaratio non concordat cum teſtamento relato, nec hæres poſſit probare ea, quæ ſunt iuris, & proinde nulla ſit ipſius hæredis aſſertio, *Fuſar.q.403.nu.76. & conſ.39.nu.64. Redenaſch.conſ.17.n.34.& 59.*

10 Neque turbare, quod teſtator poſtquam diſpoſuit, quod dicto Palatio gaudere poſſit perpetuò maior natu deſcendens à linea maſculina ipſius, dein de ſubiunxerit: *Et ea linea deficiente maior natu deſcendens ex filia maiori eiuſdem teſtatoris.* In quo ſecundo gradu cenſetur inſtitutus ordo linealis, cum ſubſtituatur maior natu à maiori natu, & ſic deſcenſiuè non attenta maiori ætate deſcendentium ab alijs filiabus, ex *Paul. de Caſtro conſ.164.* Et cum ſit vna oratio,quia regitur eodem verbo, rectè poſſit inferri, quod determinatio ordinis linealis in ſingulis lineis filiarum, pariformiter determinet ordinem linealem in linea maſculina, *l, iam hoc iure, ff. de vulg.& pupill.* Huic etenim obiectioni ſatisfacit *Rota*, quod vtriuſque lineæ maſculinæ, & fœmininæ vocatio facta potius ſit in diſtincta, & ſeparata oratione, & illa oratio: *Et deficiente linea maſculina,* immediatè poſt primam diſpoſitionem adiecta ſtet, vt inchoatiua nouæ orationis ex *Bart.Socc.iun. Menocch.conſ.111.* Nec dici poſſit, quod ſecunda oratio non ſit perfecta, ex quo careat verbo; nam licet ſit omiſſum, tacitè nihilominus in ſecunda ſubintellectum, & repetitum cenſeri debet, *Socc.iun.conſ.142.nu.34. lib.3.& conſ.743. Bellon.de iur.accreſc. c.5. q.16 nu.37.* Stante præſertim diuerſa qualitate, & natura actus, & alterius vocationis; dum maior natu maſculus à linea maſculina deſcendens purè vocatur,ſed maior natu à filia maiore ſub conditione tantum, quatenus linea maſculina deficiat; ex qua diuerſitate diſpoſitionum etiam probatur diuerſitas orationis,poſt alios *Peregr.art.43 n.16.* Nec vna diſpoſitio ab alia interpetrationem recipit,quando illa eſt de per ſe manifeſta, *Surd.conſ.426.n 44.*

11 Ruſus nec obſtare, quod vbi fideicommiſſum eſt ingreſſum in vnam lineam, non poſſit ſieri ſaltus ad aliam, niſi priori in totum

ioratus erectione primogenito vocato expressè cauerat, vt post obitum primogeniti succedat secundogenitus, subintelligatur conditio si absque liberis decesserit, ex vulgata *d. l. si cum auus*, & firmat *Molin. de Maioratu q. 678.*

17 Distinguunt alij inter Maioratum de iure honorifico, vt in distributionibus subsidiorum præstandorum singulis annis pauperibus, distributionibus Anniuersariorum, iure præsentandi, in actibus ratione ingenij, in conseruatione scripturarum communium. Et inter Maioratum de iure successorio in hæreditate. Vt in primo casu maior ætate dicitur senior, Secus in secundo casu. Et de primo loquuntur *Gratian. disc. 645. nu. 7. & 12. & disc. 834. in 6. Viuian. de iurepatron. lib. 4. cap. 9. nu. 55. Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 11. nu. 93. Ciarlin. contr. 224. Rota decis. 15. & 104 p. 4. diuers. R. Galeot. vbi sup.* & hanc distinctionem affert *Luca d. disc. 1.*

18 Distinguens alia opinio est inter casum, in quo bona de quibus agitur aliquam lineam ingressa sint, itaut mortuo possessore, contentio sit inter eius filium, vel alium descendentem iuniorem contendentem de continuatione bonorum in eadem linea, vel inter defuncti fratrem, vel alium transuersalem ab eodem stipite descendentem, qui ratione ætatis prælationē prætendat. Et alium casum, in quo aperta successione per terminationem alicuius lineæ, vel Colonelli aspirent ad nouæ successionis pertinentiam personæ diuersos Colonellos constituentes, quarum vna habeat prærogatiuam lineæ, altera verò prærogatiuam ętatis. In primo casu nullam differentiam esse inter Maioratū, vel primogeniturā pro maiori natu institutam, probat *Luca n. 13.* Dicitur, quia isti termini sint synonimi ex consuetudine, & pro maiori parte Iuristarum ignota sint hæc verba, multò magis idiotis. Tum quia huiusmodi maioratus per ambitiosos viros ordinari solent pro decore familiæ, & contrarium voluntati testatoris est, vt bonis ingressis in vnam lineam, quæ ità in splendore constituta est, contingente morte possessoris, eius filij more Turcarum pauperes, & viles remanere debeant, pulchrè *Rota Florentina* de anno 1656. impressa penes *Mansum cons. 97. nu. 4.* vbi traditur resolutum, non obstare, *Alex. d. cons. 4.* quia non mouet quæstionem de ingressu lineæ, & consequenter non possit allegari ad decisionem controuersiæ de prærogatiua lineæ. Quinimò subiungat *Alexa.* attendendam esse in successione personam grauantis, & non grauati, quod est contra omnium opinionem, vt *Buratt. decis. 444.* Item quia *Alciat. cons. 76. in fin. & cons. 184. in fine, & Gabriel. cons. 107. nu. 9.* respondent *Alexandro*, quod in casu suo ex alijs testamenti partibus constabat noluisse testatorem continuationem bonorum in eadem linea.

Conueniunt verba *Fusar. in q. 484. nu. 16.* ibi: *Etenim satis inhumanum videtur filios, & descendentes ijs facultatibus priuari, in quibus nati, & educati sunt, & ex eorum translatione in alios, qui in diuitijs nutriti sunt, repentinè pauperes fieri. Hoc enim & familiarum decori, & publicæ gubernationi contrarium esse videtur.* Et *nu. 15.* ibi: *Sæpissimè successiones turbarentur, & à liberis morientis in transuersales remotissimos fieret transitus, sicque gauderent commodo insperato fideicommissi. Aliud etiam inconueniens resultaret, quod quisque negligeret res hæreditarias, & forsan etiam perfidè tractaret.* Et pro eadem distinctione idem *Mansus cons. 92. num. 6.* loquens de Maioratu pro maiore natu instituto ait: Quod si Filius maior admissus iam fuit, & successionem acquisiuit, & eo defuncto remanet ex eo filius, superstite quoque fratre, nepos succedere debeat excluso patruo, ex *Menocch. Molin. Castillo, Grato, Alciat.* & alijs, & *num. 9.* firmat regulam, his verbis: *Primogenium siue Maioratum in vnam lineam ingressum, nonnisi eadem penitùs euacuata ad aliam transire posse lineam, nisi de contraria voluntate liquidò, & euidenter appareat.* Et Iudices delegati per Serenissimum Ducem Mutinen. respondentes ad *Peregrin. in cons. 24. nu. 17. lib. 3.* volentem fideicommissum pro maiore natu ordinatum esse saltuarium, ità dixerunt. Eius esset limitanda opinio, nisi bona Maioratus, ac fideicommissi perpetui fuissent à nepotis genitore possessa, quia ab ipso nepote minimè post patris obitum auferri valerent, ex regula, quod Maioratus semel in vnam lineam ingressus, in ea semper alijs exclusis, permanet, donec ex ea aliqui supersunt, laudat *Sabell. Altograd. Pratum*, & alios, vt penes *Mansum cons. 96. nu. 75.* alia ego congessi in *tract. art. 8. num. 39.* Et in casu extinctionis lineæ possessoris loquuti sunt *Redanasch. d. cons. 82. Fusar. cons. 40. nu. 29. & Morisc. ibi cons. 41. n. 77. & 139.*

19 Differentiam constituunt quando *Maior pro tempore existens*, vocatus fuerit, vt in hoc casu de maiori ætate sit intelligendum *Peregr. cons. 39. lib. 1. Surd. cons. 403. nu. 51. Peguera decis. 114. Fusar. d. cons. 41. nu. 108. & 148.* Vel maior superstes *Sabell. & Altogr. vbi sup.* Mouentur, quia relationes sunt personales ad personam superstitia. At hæc verba in puncto nostri Maioratus non adsunt. Nec etiam est secura opinio in Maioratu, cum licet ex dictis verbis excludatur repræsentatio. Attamen in Maioratu lineali quili-

bet

bet de linea iure proprio succedit, & non indiget repræsentatione, vt ex *Caldas cons. 15. nu. 17. Surd. cons. 403. nu. 57. Castill.* & alijs, *Mansus cons. 99. nu. 32.* Et in feudo Porrectæ, in quo erant inuestiti maiores natu pro tempore descendentes linealem fuisse Inuestituram scripsere *Gratus cons. 8 lib. 1. Alciat. cõs. 184. Menocch. cons. 98.* Quidquid dixerint *Berons, Malnas. & Honded.*

Sed indubitatum est venire seniorem, si respectus habitus sit ætatem naturalem, prout si materno idiomate vocatus sit *Quello di più tempo*, vt *Luca de fideic. disc. 4. n. 7.*

20 Perbellè primogenia, & Maioratus declarat *Fragos. de regim. Reip. lib. 9. disp. 18. §. 1. n. 4.* vbi quod primogenia sunt iura primi, & maximi natu, & Maioratus apud Hispanos idem sit, quod primogenitum apud Italos, & Maioratus sit merum inuentum Hispanorum, illis verbis: *Constat itaque, ius primogenituræ eandem vim habere, quam nomen Maioratus, apud Hispanos dumtaxat vsitatum, apud Italos, aut Gallos primogenia vocantur; iura primi, & maximi natu filij, Tiraq. de iure primog. nu. 3. post alios etiam seqq. & Molin. lib. 1. c. 1. n. 6.*

21 Strictius arguitur, quia appellatione *Maioris natu* venit primogenitus, vel maior ætate iuxtà subiectam materiam, vt ex *Alex. d. cons. 4. nu. 1. Roxas de incompatibil. par. 8. cap. 5. nu. 43.* In materia adoptionis, quia ars imitatur naturam, iuxta quam pater est maior ætate filio, quãdo deciditur, quod adoptans, debet esse maior natu, intelligitur pro seniore, ità ex *l. si pater, §. fin. cum l. seq. ff. de adopt. Roxas vbi sup.* In subiecta autem materia Maioratus linea vincit ætatem, & Maioratus regularis sui natura est linealis, descensiuus, è contrà saltuarius est improprius, & irregularis. Tum quia successio non debet esse ambulatoria, sed in successionibus præfertur semper linea semel admissa. Tum quia filij priuarẽtur nitore, in quo sunt nati. Demum per Maioratum saltuarium non ęquè conseruantur bona, prout per linealem. Et Maioratus successio perpetuitatem desiderans suum cursum habere debet ad instar fluminis, cuius cursus naturaliter retrogradationem non admittit, *Sarmient. select. in l. omnia, §. in fideicommisso, ff de leg. 2. nu. 12.* vbi quod in Maioratu debet succedere proximior vltimo possessori, & non testatori, quomodo enim sine miraculo fieri potest, vt aqua Iordanis conuertatur retrorsum? Et Maioratus regulatur ad instar feudorum, quæ non transeunt de vna linea ad aliam, *cap. 1. de nat. success. feud. Barbat. de fideic. par. 1. cap. 4. insp. 4. nu. 51.* Et quod in testamento subiecta materia suadeat, quod fiat primogenitura, & ità intelligatur maior natu. *Rota Lucens. penes Mansum cons. 96. nu. 89. & seq.*

22 Rectius, quia testator habebat sex filias, & instituens Maioratum Palatij sub vna oratione vocauit in primo gradu maiorem natu descendentem de sua linea masculina, & in secundo gradu maiorem natu descendentem à filia maiori. Sed hæc secunda vocatio est de singulis lineis vniuscuiusque filiæ. Et nulla habita fuit ratio filiorum existentium ex alijs filiabus, nec maiorum natu ex omnibus filiabus. Et proinde faciens testator mentionem de singulis lineis, dum vocatus est maior natu ex recta linea filiæ maioris, Maioratus est linealis, *Paulus de Castro cons. 194. lib. 2. Abb. cons. 95. lib. 1. Honded. cons. 71. nu. 42. in fin. vers. parum nocent, Bellon. nu. 47. Velasq. de iure emphit. q. 50. nu. 16. Tondut. resol. ciuil. cap. 89. nu. 10. Amat. n. 28. vers. totam vim, Cancer. d. n. 300.* poterat enim adesse maior natu ex alia filia, seu ex alijs filiabus, & nihilominus testator neglexit maiorem ætatem, & consequenter Maioratus est linealis, *Cancer.* verba sunt: *Secus cum vocatus est, filius maior ex linea recta filij maioris, vel maioris natu.* Nam tunc non censetur vocatus maior natu, qui inter omnes descendentes, aut in omnium descendentium gradibus reperitur, sed primogenitus cuiuscumq; gradus ex linea recta primogenitorum.

23 Infertur, quod si vocatio in dicto secundo gradu est linealis, ità etiam erit in primo, & sic Maioratus tàm in linea masculina, quàm fœminina erit linealis.

Argumentum præstat *Gratian. disc. 834. nu. 4. 7. & 8.* vbi quod sicut in substitutis testator considerauit maiorem ætatem, ità etiam dicendum sit, respexisse in primo vocato. Ità ergo similiter è contrario, si testator considerauit lineam in secundo gradu, ità quoque in primo.

24 Certius, nam quando regitur oratio vnico verbo, tunc vna determinatio respiciẽs plura determinabilia æqualiter determinare debet, & voluntas testatoris debet accipi, vt sit vniformis, *l. iam hoc iure, ff. de vulgar.* nè diuisio voluntatis contingat, *l. eum, qui, §. pro parte, ff. de his, quibus, vt indign.* & verbum ambiguum acceptum in vna parte testamenti in vno sensu, ità accipi debet in alio. Præsertim quando est vnica periodus, quæ vnico regitur verbo.

Vnde in ea quæstione: An filiorum appellatione veniunt fœminę, quando testator in vna parte testamenti facit mentionem de filijs simpliciter, in alia verò de filijs masculis. Licet sit ingens quæstio. Attamen *Fusar. in q. 463. nu. 8.* conciliat opiniones, vt si in eadem parte testamenti, & eadem oratione qualitas masculinitatis fuit expressa, & si-

mul

mul etiam facta mentio de filijs simpliciter, in hoc casu masculinitatis qualitas cēseatur reperita, videlicet; si dictum esset, si filius meus decesserit sine filijs masculis, & eius filij sine filijs, substituo fratrem, ita post *Cuman. Peregr. Molin. Rustic.* & alios innumeros.

Quod tota dispositio si regitur vno verbo, sit, aut sit vnica oratio, & non plures, ex *Bart. in l. re coniuncti, nu. 12. ff. de leg. 3. & Rota decis. 662 par. 1. diuers. Honded. cons. 4. lib. 2. nu. 12.* vbi quod oratio vno verbo recta, debet tota capi, non autem in partes scindi, ex *Boer. decis. 155. nu. 1.* nec dispositio est diuidenda in plures casus diuerso modo terminandos, sed eodem modo omnia contenta in eodem oratione sunt terminanda, & qualitas vni ex pluribus copulatis in eadem oratione addita ad omnia alia contenta in eadem oratione porrigitur. *Honded. vbi sup.*

25 Nec tacita subintellectio verbi, *Frui, & gaudere possit* in vocatione secundi gradus maioris natu à filia maiori impedit, quin dicatur vnica oratio, vt respondit *Rota Iannen. ex Bellon. de iure accresc. & alijs*. Salua enim omni reuerentia, contrarium verius est, scilicet, quod tacita repetitio verbi non sit in consideratione, vt in puncto *Cancer. par. 3. var. & 22. nu. 23.* ibi: *In facti contingentia dubitatum fuit. Ausi sic testator disposuisset, Petrum haeredem instituo, & vbi decederet sine liberis, dimidia pars dictæ hæreditatis perueniat in Ioannem, & alia dimidia in Franciscum. An Io: & Franciscus dicantur verbis coniuncti. Nam videntur hic duæ orationes, cum subintelligatur verbum perueniat?* Et affirmatiuè consuluit, eo quod esset vnicus actus relinquendi, & per vnicum verbum, quod licet subintelligatur tacitè, id non attenditur, ex *Bart. in d. l. re coniuncti, nu. 12. Ripa nu. 48. Ias. nu. 20.* laudat *tex. in l. Lucius, §. qua habebat*, vbi *Paul. de Castr. ff. ad Trebell. & Alciat. in l. triplici, ff. de verb. signif.* docentem tacitum intellectum non esse in consideratione, & ita decisum *Cancer.* testatur.

26 Facit etiam vis copulæ in substitutioni ibi: *Et ea linea deficiente*, cuius natura est copulare, & exequare omnia copulata, *l. quamuis*, & ibi *Bald. C. de impub. & alijs subst. Fusar. d. q. 403. num. 9. & 10.* vbi addit, quod vigeat eadem ratio *Peregr. cons. 30. n. 13. lib. 5.*

27 Consonat elegans *Menoch. cons. 981. nu. 1. in fine*, vbi quia Pontifex in prima inuestitura vocauerat *Primo natum*, & deinde appellauerat *Maiorem natu*, & in defectum substituerat primogenitum, firmauit, Pontificem habuisse pro synonimis dicta verba ibi: *His verbis constat Pontificem nullam constituisse differentiam inter primo natum, & primogenitum; alioquin dixisset primo natum, & secundo natum. Et deinde illum primo natum appellauit maiorem natu. Ita quod sentit Pontifex idem esse dicere primo natus, primogenitus, maior natu.*

28 Declaratur etiam linealitas Maioratus Palatij ex institutione antecedentis Maioratus multiplici locorum bismille, de quorum prouentibus voluit testator responderi, Primogenito ex descendentibus dicti testatoris ex linea masculina, *Surd. cons. 430. nu. 11. & decis. 88. nu. 5. R. Galcota contr. 47. n. 6. lib. 2.*

29 Accedit, quod fuit vocatus maior natu descendens à linea masculina testatoris, ergo vocatus fuit maior natu ex recta linea filij maioris, & sic est Maioratus linealis, iuxta *Cancer.* & alios. Non enim testator vocauit maiorem natu ex descendentibus suis, vel à descendentibus de linea masculina sua, sed vocauit descensiuè maiorem natu, scilicet de vno maiore natu ad alium descensiuè, seruata forma successionis in feudis, in vocatis per nomen collectiuum, & in Maioratibus regularibus de gradu in gradum. Verbum illud *Descendens*, est participium, & non collectiuum, *Fusar. cons. 124. nu. 5.*

30 Confert, quod vocatus sit maior natu descendens de linea masculina; & linea haber tractum successiuum, videlicet quid habens longitudinis, cuius appellatione venit recta, non inflexa, vt latè eadem *Rota Lucens. penes Mansum d. cons. 96. à n. 46.*

31 Gradualem Maioratum instituendi voluntatem testatoris patefecit D. Baptista senior vnicus filius, & hæres, qui genitor communis tam primogeniti, quàm secundogeniti in vltimis constitutus mediante publico eius testamēto de anno 1580. cum quo abijt, declarauit Maioratum primogenialem primogenitis debitum, & cum simus in herede immediato, potest fideicommissum explanare, *Mantic. de coniect. lib. 3. tit. 1. nu. 24.* præsertim quando declaratio non tendit ad fideicommissum inducendum, sed interpetrandum, *Noal. de transmiss. q. 17. nu. 12. Cyriac. contr. 209. nu. 59. Fontanell. decis. 192.* nec potest in controuersiam reuocari, quin declaratio hæredis maximum pōdus habeat, ex *Ruin cons. 128. lib. 2.* & alijs, *Peregr. art. 43. nu. 7.* quando sola confessio illius fideicommissum probat, de quo aliunde non constat, *l. fin. C. de fideic.* Fortiùs quia declarans fuit communis genitor, qui alias præsumēdus voluisse equalitatem inter filios seruare, *Rota Rom. p. 11. rec. decis. 227. num. 15.* Nec pro filijs alius

N consi-

consilium melius capit, quam pater, qui immemor salutis in vltimis constitutus fuisse non præsumendus.

Fortiùs quia tunc temporis tam primogenitus, quam secundogenitus erant perfectissimæ ætatis, dum *Rota* insinuat eorum existentiam de anno 1554. & declaratio facta fuit de anno 1580. & declarationi supponitur ipsorum acquiescentia, & illius veritas.

32 Quatenus *Rota Ianuen.* redarguit declarationem vti erroneam ex falso supposito declarantis factam, & negat facultatem declarandi ea, quæ sunt iuris, & demum vt potius attendendum sit testamentum, ad quod se retulit declarans; & ab eo sit regulanda Maioratus erectio.

33 Respõdetur, quod error vt præsumatur, perfecta exigitur probatio, itaut pro illius exclusione sufficiat contraria possibilitas, ad quam potius confessio referenda est, *Mantic. de tacit. lib. 26. tit. 2. nu. 16. Duran. deeis. 337. nu. 42* & pluries *Rota Rom. vt Luca de fideic. disc. 194. n. 5.*

Modò nulla concurrit impossibilitas veritatis declarationis factæ per communem genitorem, præsertim, quia constitutio Maioratus fuit lingua latina per Notarium conscripta, & mera leguleitas est in sola formula, seu cortice verborum immorari, cum id frequenter citra voluntatem testatoris contingat à casu, quod Notarius scriptor testamenti, vna, vel altera specie verborum vtatur, ignarus quid important, & vbi habemus testatoris voluntatem etiam præsumptam, & coniecturalem non curantur verba *Castill. decis. 183. nu. 10.* & attendi debet substantia verisimilitudinis voluntatis, & non immorandum in verbis, *Gabriel. cons. 137. num. 21. lib. 1. Bursat. cons. 136. nu. 32.*

34 In specie nostra concurrit veritas, & omnis verisimilitudo, & præsumptio cum declaratione substantiæ constitutionis Maioratus, & agitur de gaudita Palatij conspicui, quod exigit illum statum diuitem, & conspicuum, qui in familijs nobilibus cõseruari, & continuari solet in faciente figuram primogeniti, & capitis domus, non autem in secundogenitis, & tertiogenitis, potissimè quod tunc possiderentur, vel possideri sperabantur feuda titulata, quę cum ordine primogenituræ regulantur, itaut habitatio correspondere dignitati, & statui, & improportionata esset habitatio alteri seniori, & derisoria.

35 Oppositiones *Rotæ* aduersus confessionem primi hæredis tolluntur, ex traditis per *Andreol. in contr. 219. nu. 20.* ibi: *Nec obstat, quod quando talis confessio est erronea non nocebat, nec probationem inducit fideicommissi. Respondetur enim procedere, quando clarè constat de errore, & agitur de inducendo, & probando fideicommisso, quod non extare clarè appareat ex lectura testamenti. Secus autem quando non agitur de inducendo fideicommisso, sed de illo tanquam dubio interpetrando Decian. cons. 7. nu. 310. lib. 1. & cons. 44. nu. 74. Giouagn. cons. 36. n. 46. Bellon. cons. 18. num. 28. vbi tradit, quòd quando confessio respicit ea quidem, quæ sunt iuris, sed non tractatur de inducendo fideicommisso, sed de eo declarando, vel ampliando, tunc confessio præiudicat, & probat Gabriel cons. 32. q. 2. nu. 8. Molin. de primog. lib. 1. c. 8. n. 38. Castill. lib. 3. contr. c. 4. n. 35.*

Et idem *Andreol. contr. 254. nu. 18.* formans eandem oppositionem *Rotæ*, scilicet, quod confessio probat ea, quæ sunt facti tantum, non ea, quæ sunt iuris; ex *Curt. sen. cons. 96. Berrett. cons. 130. Torniol. cons. 8. Fusar. cons. 1. & Bellon. iun. cons. 12. nu. 53.* Deinde *nu. 65. Andreol.* respondet, quòd contrarium sit verius, ex *Simon. de Prat. Gabriel. Molin. Castill.* & alijs subiungens, ibi: *Quidquid malè contrarium dixerint Decian. Curt. iun. & alij supra citati.*

36 Neque aliquid valet obiectum eiusdem *Rotæ* aduersus confessionem, nempe quod illa se referat ad testamentum Institutionis Maioratus, in quo non cõstat de primogenitura, & ità sit potius standum testamento relato, quam confessioni referenti ex *Fusar. d. q. 501. n. 7.*

Eidem etenim obiectioni respondet *Andreol. nu. 69.* his verbis: *Respondetur, quòd regula prædicta de relato, & referente est attendenda, & distinguenda in his terminis; nam si ageretur de subsistentia, & praexistentia illius, quod in relato continetur, vtique referenti standum non esset, nisi quantum de relato constaret. Sed vbicumque de declaratione, & interpetratione illius, quod in relato constare non ambigitur, tunc proculdubio referenti standum est, cum de declaratione, & interpetratione in relato non appareat, & sic impossibile esset, quod relato standum sit de illis, quæ in eo non apparent, nec reperiri possunt, Paris. cons. 75. nu. 51. lib. 2. Zucchard. decis. Luc. 76. num. 191. & seqq.*

37 Ampliat *Andreol.* etiam in confessione mediati hæredis, qui potuit informari a primo hærede, & maximè concurrentibus coniecturis, *Zucchard. num. 198.* & reprobat *Menocchium cons. 636. nu. 36.* contrarium tenentem. Et reijcit distinctionem inter declarationem factam à Iurisperito, & idiota.

38 Reijci neque potest declaratio, vti erroneum suppositum primi hæredis declarantis, vt ita refellit *Rota* ex eo, quod non lega-

legatur in testamento institutoris vocatio Ioannis Francisci Grimaldi primogeniti, vt videtur aperuisse primus hæres in sua declaratione, declarando legatum gauditæ Palatij dicto Io: Francisco suo primogenito. Oppositio enim prædicta potest euerti. Quia tam in primogenijs, quam in Maioratibus tot sunt vocationes, quot sunt personæ vocatæ, *Molin. lib. 4. de primog. cap. 15. nu. 88. Gratian. disc. 751. à nu. 23. Giurb. deeis. 108. nu. 12. Add. ad Molin. lib. 3. c. 10. n. 44.* Vnde vel dictus Io: Franciscus per obitum sui patris in testamento declarantis de proximo erat successurus, & aderat eius vocatio principaliter facta in erectione Maioratus. Aut Io: Franciscus fuit caput, & principium Maioratus, & primo vocatus, & vera etiam est paterna declaratio. Et assumptum probat *Paul. de Castr. in cons. 91 lib. 2.* vbi quod vocato maiori natu descendente de linea masculina testatoris, tunc filius testatoris non dicitur descendēs de linea masculina, sed nepos, cum enim filius sit principium lineę masculinę, si diceretur descendens de linea, descenderet à seipso originante lineam, quod non potest dici, quia nemo producit seipsum, ideoque iuxta *Paul. de Castr.* Io: Franciscus primogenitus nepos ex filio testatoris est primus legatarius. Et iuxta omnem lecturam Io: Franciscus est legatarius, qui proprio nomine censetur vocatus.

39 Si ad exclusionem erroris sufficit contraria possibilitas, vt supra dictum est. Cum in lingua nostra vernacula quis solet confundere hæc nomina *Primogenitum*, & *Maiorem natu*. Adest omnis possibilitas, vt primus hæres communis genitor primogeniti pluries audierit hanc declarationem à testatore eius patre de legato gauditæ Palatij facto pro dicto Io: Francisco nepote primogenito, & de Maioratu primogeniali, de quo censentur etiam informati nepotes existentes tempore testamenti Aniti, secundum quam veritatem concurrit obseruantia, & præscriptio centenaria.

40 Extra omnem dubitationem rem ponit obseruantia subsequuta, vt successio semper sit delata primogenitis, quando casus occurrit. Obseruantia siquidem dicitur Regina omnium interpetrationum, & omissa omni alia intelligentia, & interpetratione sit sequenda, *Gratian. disc. 544. nu. 31. & disc. 947. nu. 17. Seraphin. deeis. 1410. num. 3.* Et est tantæ virtutis, & potentiæ, vt nè ab ea discedatur, possint verba dispositionis impropriari, *Gratian. disc. 675. n. 32. & disc. 703. nu. 8. & seq.* Et ad effectum declarandi dispositionem talis interpetratio ex obseruantia acclamatur vti Regina cæterarum interpetrationum, *Carenæ resolut. 104. n. 13.* & adeò progreditur eius virtus, vt vincat verum dispositionis intellectum, *Buratt. decis. 944. nu. 6. Rota decis. 475. nu. 9. p. 9. rec. tom. 2. Robuster. deeis. 574.*

41 Et obseruantia habet vim testium deponentium super veritate facti. *Casanat. cons. 10. ex nu. 208. & cons. 45. n. 144.*

Et *Molin. de primog. lib. 1. cap. 5. nu. 39. & lib. 2. c. 6. nu. 57.* expressim dicit, quòd si aliqua scriptura sit dubia, & interpetrationē requirit, si simul cum hac scriptura inueniet consuetudo succedendi iure Maioratus saltem per decennium, ex hac sola decennij consuetudine inducitur scripturæ eiusdem interpetratio. Et *Vinius decis. 484.* de obseruantia mirabiles effectus adducit, præsertim ad credendum mentem testatoris ità fuisse. Postea addit, quod in illa obseruantia non requiritur præscriptio, scilicet, quod longo tempore fuerit obseruatum, sed sufficit, quod aliquo tempore, nec requiritur, quod sit præscripta ea obseruantia.

42 Fortiùs attendenda est obseruantia in specie nostra, quæ nedum est interpetratiua, verum etiam prescriptiua, cum sit plusquam centenaria, sufficiens etiam ad mutationem, & alterationem status, quæ resultat etiam ex longissimi temporis obseruantia, *cap. cum de beneficio de præbend. in 6. Buratt. & Add. in deeis. 636 nu. 1.* Si enim habemus receptam propositionem, quod interpetratio resultans ab obseruantia debet attendi, quamuis verborum proprietati repugnat *Dunozet. deeis. 937. & Rota par. 10. rec. decis. 59. nu. 12.* Multò magis pro obseruātia concurrētibus tot pro lineali Maioratu. Et esset inuertere Mundum iudicare aduersus dictam obseruantiam, & contra *tex. in l. minimè, ff. de legib.*

43 Potissimè dum Andreas filius Pasqualis secundogeniti, & pater Actoris fuit vir diligentissimus in rebus suis, reportando votum *Rotæ Rom.* & decretationem Magistratus in Maioratu honorifico interueniendi in distributione elemosinarum cum Spect. Officio Suffragij pauperum. Qui Andreas verisimiliter non neglexisset hanc successionem in Maioratu Palatij maioris vtilitatis.

Concurrit etiam possessio Villæ cum commoda habitatione assignatæ secundogenitis vice assignationis Palatij primogenitorum.

Ex protractione petitionis huius post curriculum tanti temporis, nedum longissimi, verum etiam post sæculum, quam mala fides nunc oriatur ex huiuscemodi lite

aduersus Actorem de linea secundogeniti vnusquisque suspicari potest.

44 Quantum sit deferendum Auctoritatibus pro saltu Maioratus recensitis nunc videndum *Alex.in conf.4. lib.4.* Antesignanus pro senioribus loquitur pro Maioratu à transuersali constituto, dum in casu suo voluntas testatoris erat, quod maior ex descendentibus Raymundi, & Petri filiorum Magdalenæ sororis ipsius testatoris succederet in hæreditate, & aduertit *Mansus consult. 95. nu.2 t.* Vlteriùs voluntas testatoris erat clara pro saltuaria successione; & non lineali, quia in prima substitutione testator substituerat vnum fratrem alteri, & sic noluit, quod successio fratris continuaret in nepotem, vt expendit *Barbat. consil. 01. lib. 2.* Rursus non loquitur *Alex.* in ingressu lineæ, & argumentatur ex defectu, & impotētia repræsentationis, volens attendendā esse proximitatē grauantis, & non grauati contra communem opinionem, & expressè carpitur per *Gabriel, conf. 107. nu.9. lib.1. & Ruin in conf.13.n.14. lib.1.* Addo, quod in casu *Alex.* aderat verbum *Maior*, quod à verbo *Maioris natu* differre, probat *Vela d. differt.49. nu.35.* vbi synonima appellat verba *Maior natu, Primo natus, & Primogenitus*, quasi omnia respiciunt tempus præteritum, & natiuitatem, ex *d.c. Ioseph de verb. signif.*

45 *Berous in conf.71. lib.1.* loquitur de maiori natu pro tempore existente in concessione feudi vocato, vt *n.17.* & sic cum qualitate, necesse est verificari tempore mortis, nec agebatur de dispositione Ascendentis. Ad hæc *Berqum* reprobat *Castill. d. cap.93.§.1.nu.70.* & contrarium scripsere *Gratus conf.6. & 7. lib.1. Alciat. ibid. conf.8. Menocch. conf.981.*

Maluas. conf.42. edisserit pariter de vocato, qui pro tempore maior existeret, vt habetur propè *nu.31.* & sic cum eadem qualitate verificanda tempore mortis, & impugnatur per eosdem *Gratum, Alciat. Menocch. & Castill.*

Honded. conf.70. lib.2. loquitur de feudo concesso à Pontifice, & nos sumus in dispositione Ascendentis. Item loquitur de vocatione Maioris natu ex omnibus descendentibus. Nos sumus in vocatione Maioris natu descendentis, quod verbum non est collectiuum, sed est participium, quod resoluitur in relatiuum, & verbum, idest, *Qui descendet, glos. in clem. 1. verb. dignitatis ext. de præben. Ias. conf.55. col.5. vers. confirmatur, lib.3. Fusar. d. conf. 124. nu.5.* & sic vocatur maior natu, qui erit de recta, & descendente linea. Tandem *Honded.* reprobatur per *Menocch. Castill.* & alios *sup. cit.*

46 *Menocch. in conf.442.* non militat contra nos, sed potius pro nobis. Loquitur in Maioratus Marchionis del Carretto ad beneficium duorum nepotum ex fratre, & sic de dispositione Transuersalis. Stat à nobis post *nu.37.* Quæ scribit contra Bonifacium filium fratris primogeniti etiam maiorem ætate ex eo, quod prædecesserat, ac Maioratus non erat ingressus in eius lineam, concedens continuationem, quando pater adeptus fuisset Maioratum, quia semel ingressus in vnam lineam debet semper in ea continuari.

47 *Surd. in conf. 403.* scripsit insimul cum *Menocch.* in eodem casu, & similiter fundat exclusionem Bonifacij, ex quo non erat ingressus Maioratus in eius lineam, sed in lineam patrui, in qua debebat continuari. Eidem *Surd. in conf. 455.* in casu nostro neque deferendum vti conductitiæ, & venali Authoritati, vel ad affectionem scribenti.

48 *Gaspar. Thesaur. lib.1. q.35. & lib.2. q.20.* fuit commilito cum *Menocch. & Surd.* in casu dispositionis a Transuersali factæ, & discurrit eisdem terminis. Et à *nu. 43.* pugnat pro nobis, firmans habere locum, *l. cum auus*, in dispositione Ascendentis, ob quam præsumitur testatorem in eo, quod vni filio reliquit, voluisse etiam eius descendentes alijs præferre, quod in transuersalibus non obtinet. Et *nu.44.* addit esse extra dubitationem propter obseruantiam, quæ est optima dispositionum, & ambiguarum voluntatum interpres.

49 *Sabell. resol.40.* & ibi *Altograd.* scripsere in fideicommisso a Transuersali ordinato, & concesserunt *nu.5.* aliud seruandum fuisse in descendentibus.

50 *D. Pratus disc.38. lib.1.* distinguit similiter inter fideicommissum ab Ascendente, & à Transuersali ordinatum, & certat pro nobis à *num. 40.* vbi negat discrimen inter verbum *Maior natu, & primogenitus*, quando vocatur descendens, & *n.53.* negat transitum de linea ad lineam.

51 *Caccia inter conf. Fusar. in conf.40.* Et *Mor. risens* inter eiusdem consilij in *conf. 41, & 39.* omnes scripserunt in casu extinctionis lineæ primogeniti, & transitus ad lineam transuersalem, & disputarunt, vtrum esset locus repræsentationi ad fauorem filij ex secundogenito ad exclusionem patrui tertiogeniti dum fideicommissum non erat ingressum in lineam secundogeniti, & erat vocatus maior natu superstes. Quinimmò ijdem Authores firmant Maioratum semel ingressum in lineam debere continuare in illa, donec aliquis extet ex illa, vt *Caccia n.22. Marisc. n.109.*

52 Decisio *Rotæ Perus. penes Massin. de confiscat.*

fiscat. q. 33. non fuit emanata per *Rotam*, sed per *Massinum* vti Locumtenentem ciuilem Gubernatoris illius Ciuitatis, & agebatur de Commenda, cuius Institutor præterierat fratrem proprijs filijs, ideoque præferebat maiorem ętate contra proprios liberos, & excludebat in erectione omnem fictionem legalem.

53 Decisio *Rotæ Florentinæ* in Commenda de Pazzis, vt penes *Mansum cons. 95.* neque obstat, quia illa creata fuerat ex causa finali, vt quilibet Commendator pro Christi fide contra hostes decertare valeret, quod melius per maiorem, quam per minorem exhibetur, & aderat obseruantia saltuaria, vt his, & alijs Auctoritatibus, quæ in contrarium laudantur, fusè respondetur in *consult. 96. Mansi à n. 37.*

Non conturbat, quod considerata fuerat vnica linea ipsiusmet testatoris. Quia dicta consideratio inducit saltum de linea extincta ad aliam, vt inducatur reciproca de linea euacuata, ad aliam lineam, quæ alias non induceretur, sed solum descensiue, vt dixi *lib. 1. art. 20. nu. 2. & seq.* Vnde motiuum suffragatur dicto Principi.

54 Assistunt itaque Ill. Principi primogenito linea, Maioratus regula, & natura, Finis institutionis, verba, Mens institutoris, Æqualitas determinationis vnicæ orationis cum vocatione primogenitorum fœminarum. Declaratio primi hæredis. Circumstantia personæ declarantis, scilicet communis genitoris. Circumstantia qualitatis personæ Illustrissimæ. Circumstantia temporis scilicet in articulo mortis. Et quando idem secundogenitus erat perfectissimæ ætatis. Acquiescentia secundogeniti. Rei legatæ congruentia primogenialis. Palatij conseruatio. Nitor primogenitorum Titulatorum. Obseruantia nedum centenaria, sed etiam vltra, aduersus quam iudicare in Maioratu, est iudicare aduersus *textum in l. minimè, ff. de legib.* vbi minimè sunt mutanda, quæ certam habuere interpetrationem aliàs, erit inuerti totum Orbem, & inuoluere mundum litibus.

55 Ex quibus, & eorum singulis (quæ tamen pro maiori parte excerpsi ex Allegationibus facundissimi Aduocati Parthenopei Dom. Francisci de Andrea omnigenæ scientiæ Iurisconsulti, vt ex respõso per eum edito pro Cattholica Regia Maiestate bis excuso super successione in Ducatu Brabantię, & aliorum Statuum Belgię) pro Ill. Principe Hyeracen. omninò pronunciandum spero.

SVMMARIVM.

1 *Facti series.*
2 *Maioratum Palatij de Grimaldis saltuarium nouiter iudicauit* Rota Ianuen. *ex constitutione vnius lineæ Institutoris.*
3 *In Maioratu iuris honorifici eiusdem Institutoris simile* Votum *antiquum* Auditorum Rotæ Rom, *& qui stylus proferendi vota.*
4 *Lineales Maioratus Italię defendẽs Author, impugnatus non ægrè fert.*
5 *Primogeniales Maioratus Hispaniæ, & Italiæ tenacitèr probantur.*
6 *Fideicommissa antiquitus non erant obligatoria.*
7 *De origine, & introductione primogeniorum, et Maioratuum cum Hispaniea reassumptione rerum Italiæ.*
8 *In quibus casibus attendatur maior ætas per naturam, & veritatem.*
9 *De circumstantijs particularibus casus pro cognoscenda specie Maioratus.*
10 *Vnam, vel plures lineas ab initio constitui, quid referat.*
11 *Ordo successiuus est regulandus ab vltimo moriente.*
12 *De exemplo successionis Regnorum Portugallis, & Neapolis.*
13 *Refellitur votum antiquum* Rotæ Auditorum.
14 *Distinctio inter ius successionis, & administrationis.*
15 *Concluditur pro linealitate Maioratus Palatij aduersus decisionem.*
16 *Maioratuum, & primogeniorum introductionis vtilitas.*
17 *Quomodo auctoritati Doctorum sit deferendum.*

ARTICVLVS LXXXII.

An detur differentia inter Maioratus, & primogenia Hispaniæ, & inter Maioratus Italiæ? Et quid referat, an vna, vel plures lineæ ab initio sint constitutæ? Edisseritur de eodem articulo Maioratus Palatij de Grimaldis.

1 Hieronymus de Grimaldis de anno 1550. instituto Baptista vnico filio, inter alia in eius testamento disposita, pro commendabili illius Ciuitatis consuetu-

dine

dine mandauit multiplicum aliquarum comparatarum S. Georgij, ad hoc, vt fructus distribuerentur inter pauperes, mandando hanc distributionem fieri debere per Magistratum pauperum, cum interuentu maioris natu de linea dicti Baptistæ. Necnon voluit, quod maior natu descendens de linea masculina ipsius testatoris habere deberet vsum, & fruitionem Palatij propriæ habitationis, donec linea masculina duraret, eaque defecta maior natu à maiori filia ipsius testatoris.

Cum autem ex Baptista fuissent superstites Io: Franciscus primogenitus, & Pasqualis secundogenitus, atque eis defunctis de anno 1597. circiter casus præbuisset, quod Andreas filius Pasqualis secundogeniti esset naturaliter natu maior Hieronymo filio Ioannis Francisci primogeniti. Hinc inter illos nulla mentione habita fruitionis Palatij, qua Hieronymus continuabat post mortem patris, atque semper continuauit, prout fecit Io: Franciscus eius filius vsque ad obitum. Orta fuit controuersia super dicto iure distribuendi fructus comparatarum inter pauperes. Illoque Magistratu desuper consulente *Seraphinum, & Pamphilium* seniorem Rotæ Romanæ Auditores, ab istis prodijt votum Pasquali naturaliter natu maiori, quamuis de linea secundogenita, fauorabile, ad cuius normam prodijt decretum iuxta stylum eiusdem Magistratus executioni demandatum. Sequuta verò nuper morte dicti Ioannis Francisci iunioris Principis Hyeraci, superstitibus Hieronymo primogenito, & alijs filijs prætensionem excitauit Pasqualis iunior dicti Pasqualis secundogeniti ex filio nepos ætate maior, atque vno gradu testatori proximior super fruitione dicti Palatij, quasi quod non curata prærogatiua lineæ sub nomine maioris natu venire deberet ille, qui per naturam, non autem per fictionem esset talis, multò verò magis dum cum prærogatiua ætatis coniungebatur etiam altera gradus. Introductaq; causa in eo Senatu, vel altero consueto Magistratu pro illius Reip. stylo constituto ex nobilibus non professoribus legalis facultatis; vnde propterea mos est assumere aliquos Assessores Iurisconsultos, eum quorum voto in ijs, quæ iuris sunt procedatur, eo modo quo in alia controuersia oriente ex hoc testamento, vt supra practicatum fuit, ac etiam in casu, de quo *discurs.* 58. *de feud.* & in alijs plerisque causis huius Ciuitatis. Idcircò assumpta coram huiusmodi Consultoribus acerrima disputatione. Cum per scribentes pro Hieronymo magnum, & potissimum fundamentum constitueretur in meo iam edito *disc.* 1. *de fideic.* E conuerso autem scribentes pro Baptista illum in parte impugnando circa reprobationem distinctionis inter Maioratus Hispaniæ, & illos Italiæ, asserendo, quòd esset distinctio noua de meo capite contra communem sensum Doctorum, & potius fundamentum constituerent in ea parte, in quo firmatur, quod in ista quæstione vtpotè facti, & voluntatis magis, quam iuris, principaliter, & ante omnia inspici debet expressa, vel saltem præsumpta, & coniecturata voluntas testatoris, cui omnes regulæ, & auctoritates cedere debent, quasi quod ex facti circumstantijs illa voluntas Ioannis Baptistæ actori assisteret. Hinc penè eodem tempore cum aliquo dierum interuallo per vtramque partem meum expetitum fuit iudicium, atque vtrique breuiter respondi penè per eadem verba circa iuris theoricam relatiuè, & approbatiuè ad firmata *d. disc.* 1. fauore Hieronymi maioris natu ciuiliter ex prærogatiua lineæ, opinando, quod ex facti circumstantijs nõ resultaret diuersa testatoris voluntas, quæ ibi statutæ theoricæ limitationem produceret, quinimò potius mihi videbatur, quod factum eidem Hieronymo assisteret, atque iuris dispositionem comitaretur.

2 Contraria tamen prodijt resolutio, quam fertur ex plerisque motiuis prodijsse. Primò nempè, quod testator agendo de isto Maioratu Palatij vocauerit maiorem natu lineæ propriæ, non autem Baptistæ hæredis, vt in alia dispositione primo loco super distributione fecit; quasi quod ita vnicam lineam çqualiter omnium descendentium complexiuam constituere voluerit, & per consequens, quod non adesset discretio linearum, præcipuum, vt supponebatur fundamentum constituendo in distinctione à me tradita *disc.* 56. *nu.* 21. *in fin. & disc.* 102. *nu.* 3. *& disc.* 104. *nu.* 7. magis verò ad rem *disc.* 117. *nu.* 1. & latè per *Rosam consult.* 69. *n.* 62. *& seqq.*

3 Secundò magis in *d. voto* adeò qualificatorum duorum *Rotæ Romanæ Auditorum*, iuxtà quod prodijt decretatio Magistratus executioni demandata. Potissimè quia dictum votum dicendum venit totius *Rotæ* stãte istius stylo enunciato *disc.* 32. *in relat. Curiæ*, quod etiam ijs negotijs, in quibus extra *Rotam* singulari nomine eius Auditores, vel tanquam Consultores, vel tãquam arbitri assumantur soleant facere verbum in *Rota*, & audire votum suorum Coadiutorum.

Prolixè in ista controuersia per plures hinc inde scribentes in vtraque lingua latina, & Italica scriptum fuit, & magni adhi-

adhibiti labores cum non paruis apologijs, & æmulationibus, ex quibus volumen edi posset, quæ copiosæ scripturæ pro maiori parte superfluitatibus plenæ sunt illaudabiles, cum ingenia perspicacia, & clara ponant, & respectiuè capiant veritatem in paucis, vt dixi in *opusculo styli*.

4 Licet verò scribentes pro Actore maiori natu per naturam impugnando dictum meum *discur. 1. de fideic.* in quibusdam scriptis illis præsertim Apologeticis, quæ Italico idiomate, respondendo alijs in eodem idiomate acriter meum redarguant iudicium; quasi quod rem nouam in legali facultate aggrediar, impugnando scilicet ex proprio sensu singulari, id quod magis cõmuniter per Doctores est receptum. Non tamen id ægrè tuli, neque in hoc, & in alijs opus defensionis assumere censui; tum quia loquebantur cum magna quidem vrbanitate, & existimatione, quibus re vera, & ex corde me reputo parum dignum; ideoque reliquum condonandum est Aduocatis, & defensoribus, quorum munus est tueri pro viribus proprium clientem; ideoque liceat acriter impugnare illos, qui eis aduersantur. Tum etiam quia in animo nunquam fuit mundum docere, illumque in propriam trahere sententiam, sed solum iudicare id, quod mihi probabilius videatur, habendo principalem respectum ad rationem, quæ dicitur anima legis, & distinguit homines à brutis, relinquendo plenam libertatem cuilibet impugnandi; quinimmò vt id apprimè sit clarum, vt ita melius inquiratur veritas, ad quam singulariter omnes meæ lineæ sunt directæ.

5 Quatenus itaque pertinet ad examen controuersiæ, tria esse dicebam inspicienda. Primo nempe super articulo in genere, præscindendo à particularibus facti circumstantijs, ex quibus desumatur diuersa disponentis voluntas, quæ regulam limitet, & cessare faciat. Secundò quid in hac facti specie attentis eius circumstantijs. Et tertiò, quæ ratio habenda esset de dicto *voto*, & decreto respectiuè anni 1597. Auditorum Rotæ.

Circa primum, quando etiam penitùs nullus adesset, qui hanc somniatam distinctionem nulli iuridico fundamento innixam reprobaret inter primogenituras, & Maioratus Hispaniæ, & illos Italiæ, cum tamen plures adsint fundati Doctores eodem *discurs. 1.* recensiti illam improbantes; adhuc tamen habita desuper post terminatam causam, erga quam vtpotè absens, ac semel, & breuiter respondendo nullam contraxi affectionem, in eadem persistenda mihi videtur sententia ad fauorem minoris natu habentis prærogatiuam lineæ ex rationibus, fundamentis, & inconuenientibus eodem *dist. 1.* consideratis.

6 Et quidem assumendo rem ab alto, & per eius principia, vt decet, quamuis antiquus in sacris, & profanis paginis legatur ille vsus primogeniorum, & Maioratuum, ex ijs, quæ latè, fortèque ad nauseam, recenset *Tiraq. d. tract. in præfat.* vbi eruditionem fortè magis, quam vt par est affectare videtur. Attamen apud Romanos, quorum iure viuimus de tempore libertatis, & Reipub. vsque ad tempora Augusti, cessabat huiusmodi quæstio in radice, dum etiam fideicommissa simplicia, quæ pluralitatem personarum admittunt, non erant obligatoria, sed totum pendebat à voluntate hæredis, an sibi commissam fidem seruare vellet, necnè; vnde prodijt fideicommissorum nomen, vt benè admonet *Iustinianus in §. 1. Instit. de fideicomm. hæred.* Vltra quod non habemus in corpore iuris leges, quæ dictũ tempus percutiunt, dum antiquiores leges, quæ sunt in Digestis depromptæ, & respõsis Iurisconsultorum sunt post cessatam libertatem, ac introductum Imperium Monarchicum, sub quo, & non prius fuerunt illi Iurisconsulti, ex quorum oraculis causæ decidebantur. A tempore verò Augusti citrà vsqueq; no in Vrbe, & Occidente Romanum Imperium finem habuit in Augustulo, ob inuasiones, & occupationes Gothorum, aliarumque exterarum nationum habetur quidem tam in legibus *Digestorum*, quàm in illis *Codicis* vsus fideicommissorum in forma ordinaria, vt etiam de præsenti habemus, quando qualitas primogenituræ, vel Maioratus eis impressa non sit, vt omnes in eodem gradu intestatæ successionis admittantur tanquam in iure diuiduo; sed cognita non sunt primogenia, & Maioratus in bonis indifferentibus ex priuatorum dispositionibus, vt habemus de præsenti: Minusque habebatur vsus illorum Regnorum, & Principatuum indiuiduorum, qui postea inoleuit, ac alter feudorum. Quid autem introductum sit in Italia, per Gothos, & Vandalos, donec in ea dominationem habuerunt, incertum remanet, dum eorum leges, vel memorias non habemus, vsquequò sub Iustiniano per Belisarium, & Narsetem ab ipsa Prouincia expulsi fuerunt. Sed ad breue tempus superuenit dominatio alterius exteræ nationis Longobardorum sub Iustino, Iustiniani filio, quæ longam habuit durationem cum introductione Regnorum, & Ducatuum, aliorumque Principatuum, & fortè etiam feudorum, & Baroniarum, in forma tamen diuidua, iuxta naturam fidei-

com-

commissorum simplicium, vt prohibita non esset simultanea successio plurium personarum eiusdem gradus, ideoque in eorum legibus, quas adhuc habemus registratas in aliquibus iuris ciuilis corporibus post librum *Authenticorum*, iste vsus primogenitorum, & Maioratuum non legitur, atque ex antiquorum traditione, quam etiã hodie tenemus, quando vult describi feudum, vel Principatus naturæ diuiduæ, dicitur, quod sit ad formam iuris Longobardorum, vt in *disc. 8. de feud.*

Postquam verò in eandem Italiam Summo Pontifice postulante venerunt Franchi, populi tunc constituti partim ex regionibus, quæ hodie situantur sub Germania, & partim ex illis, quæ situantur sub Gallia sub Pipino, & Carolo Magno, ad reprimendam dictorum Longobardorum audaciam, inoleuit vsus eorundem Principatuum, & feudorum in forma, seu natura indiuidua, vt non admitterent pluralitatem personarum, sed vnus tantùm, nempè primogenitus, & cum ordine primogenituræ esset successor; vnde propterea illa feuda, in quibus ista indiuidua natura introducta esset, dicerentur, prout hodie dicuntur ad formam iuris Francorum; & sic ab isto tempore in Italia inoleuit iste vsus primogenitorum, & Maioratuum, qui haberētur pro synonimis, idemq; denotarent, idque sequutum fuit per plura sæcula, antequam sequeretur inuentio, etiam haberetur vsus legum ciuilium, cum quibus viuimus iuxta hystoriam recensitam *disc. 1. de seruit.*

Hinc itaque liquet, quod id emanauit à consuetudine, siuè moribus dictorum Francorum; quia fortè in eorum regione vigeret, principaliter in natura primogenituræ, quæ vt præmissum est, confundebatur cum vocabulo Maioratus; isto autem posteriori vocabulo magis Hispani, quàm Franchi vti consueuerunt, relinquendo locum veritati, vtra dictarum nationum hunc antiquiorem vsum haberet, & an vna ab altera mutuata sit, quod nihil refert. Beneuerum quod originaria introductio fuit principaliter in Regnis, & Principatibus, ac feudis, non autem in bonis priuatis indifferentibus ex priuata dispositione, vt præsertim ab antiquo idem vsus inoleuit in feudis, & Baronijs Regnorum vtriusque Siciliæ, vt aduertitur *d. disc. 8. de feud.* & alibi pluries. Ad instar verò tractu temporis ex consuetudinibus, vel statutis, siue ex familiarum conuentionibus idem successionis modus, vel ordo introduci cæpit in bonis priuatis indifferentibus. Et recentius ob experimentum, quod cum ordine, & cum vnione bonorum in vna persona conseruaretur magis nobilitas, & decus familiarum, id introduci cepit ex priuatis dispositionibus per vltimam voluntatem, siue etiam per actus inter viuos, sed promiscue adhibere ceperunt dicta vocabula *Primogenitura, & Maioratus*, siue *Primogenitus*, & *Maioris natu*, ex eo præsertim circa istud posteriùs vocabulum, quia post Francorum, aliarumq; nationum dominationes in eadem Italia, prius in Regno Siciliæ occasione exclusionis Gallorum sub Carolo I. Andegauensi; deinde verò in Regno Neapolitano per adoptionem Ioannæ II. de Alphonso Primo Aragonensium Rege superuenit dominatio Hispanorum, qui adhibent potius istud vocabulum *Maioratus*, vulgò *Maiorasco*, quam illud primogenituræ, quod adhibetur magis à Franchis, seu Gallis, ob huiusmodi nationum naturalem antipatiam, vt vna abhorreat, quod facit altera, ideoq; ex vtraque natione in Italia inoleuit iste vsus promiscuus huiusmodi vocabulorum, idem reuera sonantium; & quorum originarius ordo prouenit ab illo Regnorum, ac Principatuum, & Baroniarum, seu feudorum dignitatis naturæ singularis, & indiuiduæ, iuxta communem sensum omniũ Doctorum tam Italorum, quàm Hispanorum, Gallorum, & Germanorum; quod scilicet id denotet naturã indiuiduã, ac ius primogenituræ, vt actualis hodierna praxis docet in feudis ex *disc. 8. & 13. de feud.* & per consequens non videtur, ex quo fonte, quaue origine prodierit dicta distinctio inter primogenituras, & Maioratus Italiæ, cum reuera id manifestæ fabulæ speciem habeat, atque ex consueta aliquorum præsertim consulentium simplicitate absque aliquo fundamento prodierit.

8 Prærogatiua autem senioris, & qui naturaliter inter plures esset maior natus benè attenta rerum origine, atque capiendo eius principia ex intentione, vel ratione iuris, ac Doctorum inoleuit in illis iuribus, quæ habita sunt pluribus communia, atque à pluribus possidentur, sed in actu, siue exercitio sint singularia, & non possint, nisi ab vno explicari, iuxta exemplum tradi solitum, de quo *disc. 19. de præhemin. & seqq.* alibi, iurium scilicet competentium alicui Capitulo, vel Collegio, quod e.g. celebrare missas, aliasq; functiones Pontificales peragere absente, vel impedito Episcopo, aut altero Prælato est ius Capitulare, quod habitualiter residet penes totum Capitulum, omnesq; eius dignitates, & Canonicos, sed quoniam in exercitio est actus singularis, & indiuiduus, qui non potest explicari, nisi ab vna persona, ideoque

perti-

pertinet ad illum, qui fit primus, vel antiquior inter Capitulares, vel Collegiales, consimiliter ita à pari si plures possident pro communi Castrum, vel alia bona, tunc exercitium actuum indiuiduorum, vt e.g. est, retinere claues Castri, vel custodire scripturas, vel exercere iurisdictionem, aliosq; similes actus indiuiduos facere, pertinet ad eum, qui inter plures consortes sit senior, vt potè habens maiorem prudētiam, quæ in huiusmodi actibus attendi debet; sed quando ordinatur fideicommissum individuum in vna persona tantùm deferendum tanqnam per speciem Regni, seu Dignitatis, aut alias indiuidui, in hoc casu iuxta communem vsum sub nomine maioris natu, vulgò *Il Maggiorasco*, verè, & propriè venit ille, qui in ea domo, vel genere facit figuram Primi, seu Capitis illius domus; idque non ex accidentali qualitate maioris ætatis prouenit, sed ex prærogatiua lineæ; quia nempè occupat primum locum in linea primogenita, talisque est vsus communis, à quo non est recedendum, dum versamur in materia, quæ certam non habet legem, sed tota pendet à consuetudine, quæ originem, & normam recipit à Regnis, Principatibus, ac Baronijs, & feudis indiuiduis, ideoque ab hoc ordine non est recedēdum, dictaq; distinctio Maioratuum Italiæ, vt sint diuersi à primogenituris eiusdem Italiæ, & à Maioratibus Hispaniæ non videtur, cui legi, vel consuetudini, aut rationum fundamento innixa sit.

9 Quo verò ad secundum punctum circumstantiarum particularium casus controuersiæ. An scilicet ex eis recedendum esset à dicta regula fauore eius, qui habeat prærogatiuam lineæ, adeòut esset locus limitationi ad fauorem senioris de linea secundogenita. Aduertebam nullum videri vrgere coniecturam, vel argumentum huius diuersæ voluntatis; quinimò quod res esset in oppositum ex pluribus. Primo nempe, quod illa inconuenientia, quæ *d. disc.* 1. considerantur, vbi agatur de toto asse, quando de seniore in seniorem iste Maioratus saltuarius transitum facere deberet, multò magis in hac facti specie procederent, dum agitur de solo vsu habitationis conspicui Palatij, quod supponit illum statum diuitem, & conspicuum, qui pro maiori contingentia, in familijs nobilibus conseruari, & continuari solet in eo, qui faciat figuram primogeniti, & Capitis domus, non autem in secundogenitis, eorumque descendentibus, qui vulgò *Cadetti* nuncupantur. Potissimè autem ponderando, quod tunc possiderentur, vel possideri sperarentur feuda titulata, quæ cum ordine primogenituræ regulantur, vt est Principatus Hyeracis cum annexis, vt ita habitatio correspondeat dignitati, & statui, aliter etenim dare vsum conspicui Palatij in paupere sene, qui tam in suppellectili, quā in famulatu alijsq; tractamentis debitam proportionem seruare non potest, conuerteretur potius in incommodum, & derisionem contra omnem verisimilitudinem, ac etiam vbi familia tractu temporis fiat numerosa, senior præsupponendus est in ætate nimium graui, adeout illud tempus, quod est necessarinm, vt hæredes vltimi possessoris illud euacuent; ipseq; successor præparet ea, quæ necessaria sunt pro habitatione, consumatur eius vita, & sic successiuè, quo nil absurdius, nilue inuerisimilius, vt ad sensum cuique probatur.

Secundò, ob declarationem factam per Baptistam primum hæredem de testatoris voluntate verisimiliter informatum, quod prouidit Pasqualem secundogenitum de Villa cum commoda habitatione, assignata ratione, quod Palatium paternum assignatum esset primogenito eiusq; lineæ.

Et tertiò, ex adeò diuturna, & continuata obseruantia, quæ in quibuscumque rebus ambiguis dicitur optima interpres. Potissimè verò, quia constat, quod Andreas filius Pasqualis secundogeniti, & pater actoris fuit vir diligentissimus, suaq; iura nimium attentè tueri curauit contra Hieronymum filium primogeniti, si non in pupillari, saltem in minori ætate constitutum, reportando dictum votum *Rotæ Romanæ*, & decretationem Magistratus super distributione elemosinarum, vt supra; ideoque verisimiliter non neglexisset hoc ius, quod erat maioris vtilitatis, maiorisque importantiæ.

10 E conuerso pro argumento diuersæ voluntatis testatoris, vt de Maioratu saltuario intelligere voluerit, aliud non deducebatur fundamentum, nisi superiùs initio insinuatnm, quod scilicet in hac dispositione Palatij testator non respexit ad lineas constituendas per Baptistam hæredem, sed ad lineam propriam vnicam, ideoq; omnes descendentes dicendi essent de vna eandemque linea; & per consequens quod non intraret discretio linearnm cum prærogatiua inter eas, *Ruin. conf.* 122. *lib.* 2. *num.* 8. *Menocch. conf.* 1012. *num.* 9. vbi quod si testator velit bona peruenire ad descendentes suos, quod vna constituitur linea.

11 Quando istud argumentum concluderet ad rem, siue ad effectum, de quo agitur; tunc in primis ex eodem fateri oportet, quod malè fundatum esset dictum votum *Seraphini*, & *Pamphilij*, dum ea dispositio

O

sitio super distributione elemosynarum, directa est ad lineam, non ipsius testatoris, sed Baptistæ hæredis, per quem stipitem, plures lineæ constitutæ fuerunt, quo casu non saltat fideicommissum, *Peregr. de fideicom. ar. 13. n. 90. Farinac. decis. 491. n. 41.*

Præterea quamuis ego in hoc motiuo potissimum fundamentum constituerem, in *Bononiensi primogenituræ de Podijs*. Attamen vel ad rem non facit, cum ibi ageretur de initiatione noui ordinis succedendi ob extinctam lineam vltimi possessoris, ideoque non vrgebat potissima ratio continuationis, in eadem linea, in quam bona sint ingressa. Vel etiam in eo casu de motiuo dubitari potest, vt ibi aduertitur. Ista namq; distinctio est in suis casibus vera, sed quod in applicatione iuxta frequentiorem contingentiam consisteret fallacia, ad quam detegendam aduertebam, quod plures casus in hoc proposito distingui debent.

Primus etenim est, quando agitur de quæstione reciprocæ per testatorem ordinatæ. An illa censenda sit linealis, adeò vt transeat de vna linea ad aliam, vel potius intelligenda veniat discretiuè in qualibet linea inter eas personas tantùm, adeò vt penes vltimum de singula, bona, quæ in illam ingressa sunt, efficiantur libera, & tunc rectè intret, & magnificanda sit distinctio ista, scilicet quod constituta vna linea ipsius testatoris, tunc extincta vna linea, fideicommissum saltet ad aliam, & locum habeat reciproca de linea ad lineam, ex *Ruin. & Menocch. vbi supra, & Fusar. quæst. 475. nu. 45.*

Alter casus est, quando testator ordinauit primogenituram perpetuam, & descensiuam in vno ex pluribus ex filijs alicuius, in quo incipere deberet; An illius primi linea extincta, vel non incepta primogenitura terminet, atque bona efficiantur libera, vel potius continuet in alijs filijs eiusdem, qui demonstratus est stipes? & pariter intrat eadem distinctio. An scilicet contemplata sit linea vnica dicti stipitis complexiua omnium eius filiorum, vel potius illa primi primogeniti discreta à lineis aliorum filiorum? & de hoc agitur *d. disc. 117.* qui reputabatur magis proximus, & præcisus.

Tertius casus est, vbi certa sit reciproca linearis, & duratio fideicommissi inter omnes lineas vsque ad vltimam, sed quæstio solùm cadat super prælatione, vel pertinentia ob diuersitatem sexus, vel cognationis; An scilicet ad effectum, vt intret transitus de linea ad lineã, requiratur omnimoda euacuatio illius lineæ, in quam bona controuersa ingressa sint, & sic quod fœminæ, vel cognati lineæ admissæ præferãtur masculis, vel agnatis lineę admittendæ, iuxtà deducta supra *disc. 34.* & in alijs; & pariter intrat eadem distinctio; An censenda sit vnica linea, vel potius plures ab initio constitutæ.

Quartus casus est vbi testator concedat grauato facultatem præeligendi, & gratificandi inter plures de genere vocato; An teneatur grauatus seruare ęqualitatẽ inter lineas, adeout inæqualitas, & gratificatio cadat inter singulas personas cuiuslibet lineæ, iuxtà quæstionem de qua supra *disc. 57.* & tunc pariter cadit eadem distinctio. An testator respexerit ad lineam propriam omnium æque complexiuam, vt propterea dicatur vnica, vel potius è conuersò respexerit ad primo vocatos, vt dicantur plures ex ibi deductis.

Omnes autem istas quartas quæstiones aliasq; similes, quibus eadem congruat ratio, extraneas prorsùs dicebam esse à casu præsentis controuersiæ, adeout clarum videtur æquiuocum ad rem applicare ea, quæ dictos casus, vel quæstiones percutiãt, cum ista quæstio super regulatione ordinis primogenituræ, rectè cadat intec plures descendentes ab eodem stipite, atque de vnica, eademq; linea ab initio constituta; postmodum verò in aliquo ex successoribus diuisa, dum ita àdesse dicitur comparatiuè ad vltimum morientem, vel alterum, qui fuerit plurium linearum stipes, diuisio, seu discretio linearum, quamuis ea non adesset respectu testatoris, vel ordinatoris primogenituræ, siuè primi acquirentis. Quamuis etenim in fideicommissis, &
11 primogenijs, vel inuestituris feudalibus, & emphiteuticis pacti, & prouidentię succedi dicatur fideicommittenti, vel primo acquirenti, non autem vltimo morienti. Attamen id procedit ad diuersum effectum dependentię, vel independentiæ, nè scilicet successor agnoscere teneatur in authorem vltimo morientem, eiusque facto obligari; secus autem ad effectum regulandi ordinem successionis, quoniam ad hunc effectum dicitur succedi vltimo morienti, cuius proximitas, quæ tamen à grauante pendeat, non autem illa testatoris attendenda venit; adeout sit ordo successionis huius vltimi, sed necessarius independens, atque in hoc versari videtur æquiuocum non distinguentium diuersitatem effectuum, ob quam discretiuè tam grauato, quàm grauanti succedi dicitur.

12 Nimium etenim frequentes sunt casus, qui de facili in magno numero cumulari possunt per eos, qui patienter decisiones, & consi-

consilia reuoluant, in quibus primogenitura, vel maioratu initiante in vnica linea ab initio constituta, siue illa sit fideicommittentis, siue grauati, eaq; per diuturnum tempus in eadem vnicitate continuante, quia nempè ex quolibet successore nonnisi vnicus superstes fuerit filius, deindè contingat pluralitas, & diuisio, quæ propterea attendi debet; Atque inter quamplura exempla considerabam illud celeberrimū, omniumq; maius, quod occasionem dedit, adeò pertractandi, & inuoluendi istam materiam ordinis succedendi in primogenituris, & maioratibus, cum tam magna varietate opinionum ab adherentijs, & affectionibus producti, & vnde alij recentiores totum transcripserunt, successionis scilicet Regni Portugalliæ; quoniam Alphonsus Primus, qui reputatur omnium stipes tanquam fortè primus acquirens, & ordinator illius implicitæ primogenituræ, quæ in successione Regnorum, & Principatuum adesse dicitur, vnicam constituit lineam, quæ penes multos successores in eadem vnicitate continuauit vsque ad Regem Emanuelem, qui ob plures filios, quos reliquit cōstituit illas plures lineas, inter quas fuit contentio, vt patet ex tot, tantisq; DD. qui de ista successione pertractarunt: idemque contigit in antiquiori magis famigerata quæstione inter patruum, & nepotem decisa per Bonif. VIII. vel Clem. V. ad fauorem Roberti patrui, vt supra in successione Regni Neapolitani, quorum Rex Carolus Primus vnicam constituit lineam Caroli Secundi, qui deinde duas constituit lineas Caroli primogeniti prædefuncti, & Roberti secundogeniti; & tunc omnes cōcordant, quod iuxtà regulas successio debita fuisset nepoti ex primogenito ob prærogatiuam lineæ, nisi conditio temporum alias exigisset; igitur non attenditur vnicitas à principio, si postea sequatur diuisio, vel discretio, talisq; est communis praxis nimium frequens, quando agatur de ordine, vel Iure successorio, quicquid sit de Iure administratorio in ijs, in quibus requisita sit prudentia, vt distinguendo aduertitur eodem *disc.1.& seqq.*

13 Demum quoad tertium punctum voti *Rotæ Romanæ*, seu *Pamphily*, & *Seraphini* eius Auditorum, dicebam ab aliqua probabilitate alienam non esse impugnationem, quæ per scribētes pro Hieronymo assumpta fuit; adeout si assumeretur reuisio, sperari posset recessus, eo modo quo frequens praxis docet, commendabiliter quidem in hoc Tribunali ex rationibus ponderatis super huiusmodi recessibus *disc.32.in rel.cur. nu.3.* & primo sequutum est in casu, de quo infra *d. disc.32.* præsertim ob ponderationem, de qua supra, quod scilicèt idem argumentum discretionis linearum, & an testator respexit ad propriam, vel ad illas hæredis grauati conuincit voti iniustitiam; verum quando etiam impugnatio negligenda esset, adhuc tamen dictum votum compatibile remanet cum Iuribus habentis

14 prærogatiuam lineæ, in casu præsentis quæstionis ob diuersitatem effectus, cum ibi agebatur solum de iure honorifico, & prudentiali, pro quo desiderari solet maior ætas per naturam ratione maioris prudentiæ, cum distributio facienda non sit ab ipso maiori natu, sed à Magistratu, solumque testator demandauit eius interuentum ad hoc, vt tanquam verisimiliter benè informatus de descendentijs, & gradibus personarum propriæ familiæ eos informare possit, quibusnam magis congruat distributio, quod propriè congruit seniori considerando in idem discretiuam inter casum, & alterum resultantem ab obseruantia, vt supra.

15 Ideoq; concludendo, improbabilis, parumq; fundata videtur resolutio, adeout quando eam reuideri contingat, quando adhuc non vrgeat vltimum potentius motiuum supra insinuatum regularum prudentialium, quibus vrgentibus inanis remanet opera Iuristarum, recessus sperari debeat, cum videatur res mali exempli, malæq; introductionis, & tot inconueniētium productiua.

16 Non solùm autem oportunum, sed immò necessarium videtur in huiusmodi quæstionibus reflectere ad superius recensitam historiam, super huiusmodi primogeniorum, & Maioratuum origine, & introductione, vt ita dignoscatur totum prouenire, non à regulis, & propositionibus Iuris communis, quod tūc ignotum erat, adeout clarus videatur error illorum, qui hanc materiam cum dictis regulis, vel propositionibus pertractant, & regulant, sed à consuetudine originaliter inducta super successionibus Regnorum, & Principatuū, vel feudorum dignitatis, quorum ad instàr postmodum idem inoleuit vsus in bonis priuatis indifferentibus, in quibus propterea cum eodem ordine successionis Regnorum, & Principatuum, ac feudorum dignitatis procedendum venit, quoniam exemplum regulandum est ab exemplari, siue copia ab originali, dictaq; distinctio inter primogenituras, & maioratus in Italia, quodque in ista Maioratus sint diuersi ab illis Hispaniæ, verè fabulosa, & chimerica, siue inepta censenda videtur, quoties agatur de Iure successorio in bonis, eorumq;

fruitione, quidquid sit de iure solum administratorio, & prudentiali, eius respectu vbique, & sic in Italia, quam in Hispania, alijsq; regionibus, & rationis identitate idem pariformiter dicendum venit, reflectendo more animalium rationabilium, quæ ita distinguuntur ab irrationabilibus, & brutis, ad rationes, & ad cõmunem vsũ, non autem attendendo in sola littera, aliquorum scriptorum ineptias, vel æquiuo-
17 ca, siue ex ignorantia, siue ex malitia prouenians; præsertim verò vbi agatur de consulentibus, & de collectoribus, quorum fides, vel authoritas nulla est, iuxta ponderationes, quæ circa authoritates DD. habentur *disc. 35. de Iudic. num. 4.* & in *opusc. styli cap. 3.* & alibi.

Hæc D. D. Ioannes Baptista de Luca tunc Aduocatus, nunc Illustriss. Auditor SS. D. N. Innocentij Papæ XI.

SVMMARIVM.

1 *Primogenito ex pluribus vocato, an veniat minor natu ex maiore natu?*
2 *Vtrum attendatur ordo scripturæ si prius expressum sit nomen maioris natu?*
3 *Primogenito ex fœminis vocato, an veniat natus ex fœmina vltimi masculi?*
4 *Maioratus institutus inter descendentes plurium, an intelligatur discretiuè in qualibet linea?*
5 *Primogenito vocato quando veniat secundogenitus?*
6 *Vltimogenito vocato an veniat primogenitus.*

ARTICVLVS LXXXIII.

Minor natu ex maiore natu, quãdo præferatur maiori natu? Et primogenito ex fœminis vocato, qui veniat? Et sit intelligendus in qualibet linea?

1 PRimogenito ex pluribus vocato vtrum admittatur primogenitus natus ex maiore natu, vel primo natus ex iuniore, nunc quæritur? Et dic admitti primo natum ex iuniore, si plures puta vocati sint, & post eorum mortem primogenitus ipsorum, *Alex. cons. 4. lib. 4. Peregr. cons. 42. lib. 4. Gama decis. 385. Fusar. de substit. q. 392. n. 1.*
2 Ampliatur etiam si prius expressum sit nomen patris minoris natu, quia si vocatus est primogenitus Titij, & Seij, non attenditur ordo scripturæ, sed prioritas natiuitatis, *Peregr. & Fusar. vbi sup. n. 2.*
3 Ampliatur, & si vocati essent prius masculi, & illis deficientibus, si substitutus sit primogenitus ex fœminis, & extent fœminæ ex illis masculis, non præferatur primogenitus ex fœmina nata ab vltimo masculo, sed admittetur primo natus ex illis, *Peregr. & Fusar. vbi sup.*
4 Maioratus si institutus fuerit inter descendentes plurium fratrum, vel sororum, an sit vnicus, & indiuiduus inter omnes ad fauorem Maioris natu? Vel sint duo Maioratus, & dispositio intelligenda sit discretiuè, scilicet vt vtraque descendentia sit vocata ad fauorem maioris natu de qualibet linea? Et dic, quod si agitur de exiguo asse, vel de Maioratu constituto fauore agnationis, & erit vnicus, nam primo casu si bona diuidenda essent inter duo, successio ad nihilum redigeretur, *Luca de fideicom. disc. 2. num. 6.* In contingentia videndi *Giouagn. cons. 52. lib. 1. & in decis. ibid. impress. & Rota dec. 566. p. 1. rec.*
5 Primogenito vocato, si is decessit sine liberis, an veniat secundogenitus? Et distinguendum videtur, quod aut primogenitus decessit ante delatum fideicommissum, & secundogenitus venit per vulgarem, *Boer. decis. 157. Barry de success. tit. quibus fideicom. relicta intell. num. 55.* Item si primogenitus talis lineæ esset vocatus, *Surd cons. 494. lib. 4. Fusar. q. 388. nu. 4.* Aliud si post agnitum fideicommissum primogenitus decederet, *Barry vbi sup.*

An requiratur, quod tempore mortis secundogenitus sit primogenitus? Et affirmat post plures *Fusar. q. 388. n. 8.*
6 Vltimogenito vocato illius, qui plures habebat filios non venit primogenitus, qui vltimo remansit, *Marta cons. 193. Alciat. cons. 101. lib. 9. Menocch. cons. 97. nu. 90. Luca disc. 172. nu. 11. de fideic.*

Primogenito Petri vocato venit etiam vnigenitus, *Mantic. de coniectur. lib. 8. tit. 10. nu. 6.*

SVMMARIVM.

1 *Maioratu optato in totum, vel in parte diminuto, an competat regressus ad Maioratum dimissum?*
2 *Effectus consumatus non cessat causa cessante.*
3 *Res perit Domino.*
4 *Fideicommissum euersum per dotem diuitijs superuenientibus non reintegratur.*
5 *Pro regressu ad Maioratum dimissum resoluitur.*
6 *Opinio Authoris.*

ARTI-

ARTICVLVS LXXXIV.

Maioratu optato deteriorato, an vniantur Maioratus incompatibiles?

1 PRimogenitus, qui optauit vnum Maioratum, & dimisit alium, si deinde Maioratus optatus fuerit euictus, vel illius maior pars perierit, an possit habere regressum ad dimissum?

2 Videtur negandum, quia vbi semel extitit conditio, & causa adquisitionis, licet postea causa cessat, non cessat effectus consumatus, sufficit enim, quod semel impleatur conditio, licet non duret implementum, *l. si quis haeredem, C. de instit. & substit. Fusar. de substit. q.* 404. *n.* 5.

3 Insuper quando res casu fortuito perijt post mortem testatoris, seu post delatam successionem, fideicommissario perit tanquam domino, *l. domus haereditarias, cum l. seq. ff. ad Trebell. Peregr. art.* 4. *à n.* 56.

4 Praeterea fideicommissum alienatum pro dote, si postea dotans diues efficiatur, non reuocantur bona semel alienata, *Fontanell. de pact. nupt. cl.* 5. *gl.* 1. *par.* 2. *à nu.* 49. Et quarta vxori inopi in bonis viri quaesita non aufertur, licet diuitiae superueniant *Gratian. discept.* 120. *n.* 39.

5 Contrarium verius probat *Roxas de incompatibil. p.* 5. *cap.* 6. *nn.* 107. *& seqq.* scilicet quod secundogenito, & eius lineae non sit quaesitum ius irreuocabile, nam causa prima, quae fuit in consideratione institutoris, non alia fuit, nisi quia primogenitus prouisus fit de alio ditiori Maioratu, & in redditu sufficienti, & haec fuit causa finalis, qua cessante, non ita disposuisset *Castill. lib.* 5. *p.* 2. *c.* 172. *n.* 23. *& seqq.*

Extendit *Roxas nu.* 121. non solùm si totus Maioratus sit euictus, sed etiam si bona eius, vel maior pars pereat aliquo casu fortuito, vt tunc primogenitus reuerti possit ad Maioratum dimissum, quia noluit instituens illum deuenire ad secundogenitum, nisi primogenitus esset prouisus ex tali Maioratu, cuius bona, vel eius fructus excederent illam quantitatem ab eo assignatam.

Arguit *Roxas ex l. si verò, §. si patronus, ff. de bon. libert.* ibi: *Si patronus legatum sibi relictum agnouerit, idque fuerit euictum, competit ei legitimum auxilium; quia id, quod sperauit se habiturum, non habet, sed & si non totum euictum sit, verum aliquantominus habet, quàm putauit, erit ei subueniendum.* Desumit argumentum *Roxas*, quod si dispositio legis, vel hominis prouidet alicui de quota bonorum integrè habenda, si postea diminuantur, si pereant, subueniri debeat, & repleri ex alijs bonis, si alia bona supersint, ex quibus sat fieri possit. Et mouetur vlterius, quia gratia secundogeniti est, quod primogenitus habeat Maioratum de tali quota bonorum, siue redditunm, nam alias ipse secundogenitus non posset habere alium Maioratum, ergo ad ipsum secundogenitum spectat periculum, cuius gratia res data, & concessa fuit, & ea perempta ex illa dispositione commodum non consequeretur, *Igneus in l contractus, nu.* 63. *ff. de regul. iur. Medices de cas. fortuit. part.* 2. *q.* 11. *nu* 12.

6 Resolutio huius articuli est difficilis, & vt interponam meam opinionem, censeo posse primogenitum diminuto Maioratu optato redire ad Maioratum dimissum. Et similiter euictis bonis regressum habere ad bona Maioratus dimissi ab eodem institutore constituti, iuxta *d. l. si verò, §. si patronus.* Aliter si bona Maioratus electi perierint casu fortuito, nam dumtaxat primogenitus poterit regressum habere ad Maioratum relictum, & dimittere Maioratum optatum, sed non retinere vtrumque, nam postquam ab initio Maioratus sunt duo, & incompatibiles debent retinere eandem naturam, & res perieret domino, *d. l. domus hereditarias.*

SVMMARIVM.

1 *Lineae proximiori iure institutionis, vel legati aliquod relictum, an imputetur in portionem ex Consuetudine, vel Statuto debitam?*
2 *Recensentur variae distinctiones.*
3 *Referuntur exempla pugnantia.*
4 *Debitum ex Consuetudine est necessarium.*
5 *Legatum mobilium vxor compensat cum vestibus lugubribus ex Consuetudine debitis,* ex decis. 94. R. Latro.
6 *Legatum marito an compensetur cum lucro dotali statutario?* Rota Romana *rotauit. Et refellitur* Boerius in decis. 294.
7 *Relictum filio iure institutionis, vel legati imputatur in legitimam.*
8 *Donatio etiam imputatur reiecto* Molfesio.
9 *Dispositionis testamentariae patrimoniū liberum est subiectum, ideoque cessat imputatio.*
10 *Imputatio cessat in successione ab intestato in bonis antiquis.*
11 *Proximior de linea non dicitur creditor in bonis suis.*
12 Praef. Merlin. *dubitat de* decis. R. Latr.
13 *Decisio recens pro imputatione adducitur.*

14 *In*

14 *In dubio pro compensatione iudicandum.*
15 *Relictum iure institutionis facilius imputatur.*
16 *Imputatio cessat in relicto propter amorem, & beneuolentiam, iuxtà* Præs. Merlin.
17 *Testamentum clausum an possit aperiri per solum Notarium aduersus* decis. 429. Præs. de Franch.
18 *Impugnat decisionem* R. de Marin.
19 *Discursus Authoris.*

ARTICVLVS LXXXV.

Proximiori de linea relictum iure institutionis, vel legati, an imputetur in portionem ex Consuetudine, vel Statuto debitam in bonis antiquis? Repugnantes opiniones, & decisiones recensentur. Testamentum clausum an possit aperiri per solum Notarium. Author defendit decisionem 429. *Pręs. de Franch.*

1 Lineæ proximioribus vnde bona obuenerunt si deferantur ex Statuto, vel Consuetudine bona, vel debeatur aliqua portio, vt in Ciuitate Neap. Vtrum relictum proximioribus iure institutionis, vel legati computari debeat in portionem Consuetudinariam?

2 Inuoluta quæstio in terminis Consuetudinis Neap. propter varietatem opinionũ. Distinguit *Napod. in Consuet. Si aliquis n. 31. vers. liberis* inter filios, & agnatũ, vt relictũ filijs compensetur. Secus in relicto agnatis. *Buccin. in Consuet. Et si testator, lit. D.* arguit pro imputatione, quasi debitum sit necessarium. Adhuc tamen difficultatem pręsentiens relinquit cogitandum. *Molfes. in Consuet. Neap. par. 2. q. 13. num. 8.* Distinguit inter donationem, & relictum iure legati, vel institutionis, vt donatio non imputetur, impugnando *Capic. decis. 180.* contrarium tenentem, quia Consuetudo non habet locum in actibus inter viuos, ideoque non sit imputanda tanquam desit debitum necessarium. Aliter in legato, quod veniat imputandum, refellens expresse *Buccini* dubitationem. E contrario *Capit. in Consuet. Si moriatur, par. 1. §. 1. nu. 51.* negat computationem, & viriliter defendit *Præs. Merlin.* cent. 2. contr. 44. per tot. *D. Hodiern. ad l. hac edictali, C. de 2. nupt. q. 19. num. 20.* Quamuis sit perplexus in *Add. ad Surd. 119.* Totus est in probando imputationem, *Coscia lib. 2. res. 19. 20. & seq. Rouit. cons. 94. lib. 1. Amat. cons. 94.* de Iurisprudentia maximè meritus *D. Altimar. ad Rouit. in cons. 25. lib. 1. n. 15.*

3 Decisiones insuper pugnantes desuper emanarunt; Nam iuxta opinionem negatiuam decisum in S. R. C. refert *Moecia in sylua casuum forens. cap. 11. nu. 26. & 29. & Menoech. vbi supra.* Pro aiente opinione iudicatum refert *Thor. in supplem. verb. compensatio.* Et nuperrimè fuit decisum per S. C. in causa vertente inter Horatium, & Antonium de Franco, & Aureliam de Franco super medietate Consuetudinaria dictæ Aureliæ debita in bonis antiquis vltimi morientis Honufrij de Franco sui fratris, qui in medietate hæreditatis simpliciter instituit sororem, & in alia medietate remotiores agnatos supra nominatos.

4 Rationes hinc inde non desunt. Et pro affirmatiua sententia adducitur, quia Consuetudo est lex, & debitum necessarium dicitur, quod debetur virtute Consuetudinis, *Mantic. de coniectur. lib. 10. tit. 2. num. 10. Barbos. in l. si eum dotem, §. si pater, nu. 12. ff. sol. matr. R. Latr. decis. 94.* vbi quod legatum

5 vxori per virum compensatur cum vestibus lugubribus, & lecto viduali, si debentur ex Consuetudine, post *Caucer. p. 1. var. cap. 9. nu. 41. Fontanell. de pact. nupt. cl. 7. gl. 3. par. 7. nu. 101. Rouit. d. cons. 45. nu. 4.* vbi *D. Altimar.* & ità decisum testatur *Latr. vbi supra.* Vnde cum ex Consuetudine Hispaniæ vxor habeat partem in quæsitis à viro cõstante matrimonio, vt in *cap. 2. de donat. inter vir. & vxor.* si maritus legat vxori, legatum imputatur in portionem Consuetudinariam, *Reg. Galeot lib. 1. contr. 30. n. 2.*

6 Et in simili stante statuto cogente vxore ad relinquẽdam suo viro quandam partem dotium pro lucro dotali, hoc lucrum dicitur debitum necessarium, *R. Galeot. vbi supr. D. Hodierna d. decis. 119. num. 16. & seq. Mansus consult. 36. nu. 27.* Extendit *Hodiern.* etiam si lucrum fuerit in pactum deductũ, quia contractus non mutat originem debiti.

Et quamuis in specie lucri dotalis ex Statuto Vrbis aliud iudicauerit *Rota*, vt penes *Caualer. decis. 318.* recedendo à decisis in contrarium in *decis. 68.* eiusdem *Caualer.* Id procedere ait *Mansus nu. 31.* nam lucrum dotis non debetur ex dispositione Statuti simpliciter, sed quia præsumatur stipulatum per contrahentes, & sit in libertate contrahentium illud excludendi.

Et quamuis *Boer. in decis. 344. n. 6.* in terminis

minis Statuti deferentis marito lucrum dotis velit non compensandum relictum cum lucro dotis. Attamen cum se fundet in authoritate *Angel. in cons.* 360. Contrarium reprobato *Angel.* docent *Imola, & Roman.* quos refert, & sequitur *Alex. in d. Authent. præterea, nu.* 56. & post alios *Menocch. d. præs.* 109. *n.* 36.

7 Præterea si pater relinquat iure institutionis aliquid filio, imputatur in legitimam tanquam debitum necessarium, *l. omnimodo, § imputari, & l. quoniam nouella, C. de inoff. testam.* & quidquid filius capit titulo hæreditario, vel legati dummodo capiat de iudicio, & voluntate patris, imputatur in legitimam, *Bart. in l. in quartam, ff. ad l. falcid. nu.* 10. *Crass. in § legitima, q.* 20. *num.* 1. *Menoech. cons.* 10005. *nu.* 35. *Merlin. de legit. lib.* 2. *tit.* 2. *q.* 1. *nu.* 6. & quod debitum necessarium compensetur cum portione iure institutionis relicta, *textus est in d. l. si cum dotem, § si pater,* & ibi *Alex. Barbos. nu.* 16. *Coscia vbi sup.* Et legatum patrono relictum per libertum imputatur in quartã ei debitam, *l. etiam, § si debitor, ff. de bon. libert.* Ampliatur, vt etiam donatio imputetur, vt *Capyc.* comprobant *Amat. cons.* 74. *num.* 56. & *Rouit. cons.* 94. *nu.* 42. & *seq. lib.* 1. quidquid dicat *Molfes.*

8 Arguitur in contrarium, quia subiectum dispositionis faciendæ per testamentum est patrimonium liberum, & legata de eodem patrimonio libero facta intelligi debent, & consequenter vtrumque consequetur legatarius tam portionem Consuetudinariam, quàm legatum, *Phanucc. de lucro dotis, gl.* 8. *n.* 59. *Merlin. vbi sup.*

9 Rursus in his, in quibus succeditur ab intestato non est imputationi locus, *l. à patre, C. de collat. Capyc. vbi sup. nu* 44. *Merlin. vbi supr.* & quia Ciuis Neapolis est intestabilis respectu bonorum antiquorum, & decedit intestatus quoad dicta bona, & testatus quoad libera, ergo non est locus compensationi.

10 Insuper quia mortuo agnato statim Cõsuetudo transfert bona antiqua ad proximiorem, & sic proximior non dicitur creditor defuncti, nec hæredis, sed dominus bonorum antiquorum, & sine debito, & credito cessat compensatio, vt aduertit *Caput. in d. Consuet. Si moriatur, par.* 2 § 1 t. *nu.* 51. *Hodiern. d. q.* 19. *n.* 20.

Ad hæc si testator legat de bonis suis, hoc casu habebit vtrumque, & legatum, & portionem Consuetudinariam; quia legatum intelligeret deducta illa portione, prout in specie post *Ias. in Auth. præterea, nu.* 26. *C. vnde vir, & vxor.* & *Alex. in d. § si pater, Phanucc. vbi sup.* Ita pariter si Ciuis instituat agnatum in bonis suis censebitur instituere in liberis, non in debitis vigore Consuetudinis agnato. Et pro Aurelia de Franco laudatur *Surd. in cons.* 112. *nu.* 83. vbi quod etiam si testator sit necessarius debitor, legando creditori suo de bonis suis cẽsetur prohibere compensationem.

11 Dubitabilem, inquit *Merlinus* decisio relatam per *Reg. Latr.* de compensatione legati mobilium relicti per maritum vxori, quia contrarium sentit *Muta in Consuet. Panorm. cap.* 43. *nu.* 195. & quia vtrumque & debitum, & legatum erat in specie, scilicet in mobilibus, ideoque cesset compensatio, ex traditis per *Surd. in cons.* 112. *n.* 55.

12 Nihilominus iuxta primam opinionem pro compensatione aduersus sororem iudicatum fuit in S.C. die 20. Decembris 1666. in causa dictæ Aureliæ, ad relationem Cõsiliarij D. Antonij Florilli nunc etiam dignissimi Præsidentis R.C. In Banca Casalenæ pro Vendicto.

Ratio potissima est, quia portio debita virtute Consuetudinis est debitum legale, & necessarium, ità *Napod. in Consuet. Si aliquis de success. ex testam. num.* 27. & 29. vbi quod pater, vel auus non tenetur cauere liberis, vel proximioribus relinquere hanc medietatem, quia non est debitor conuentionalis, sed legalis tantum, nam virtute legis municipalis tenetur ad instar legitimæ debitæ iure naturæ cum hac differentia inter legitimam, & portionem Consuetudinariam, quia si pater non reliquerit legitimam filio in testamento, testamentum annulletur in totum. Si verò agnatus non reliquerit in testamento proximioribus portionem Consuetudinariam, proximiores impugnabunt testamentum pro parte, & testator decedet pro parte testatus, pro parte intestatus, *Frece. in apostill. ad Cõsuetud. Et si testator, in glo. perueniat, Freccia ibid. lit. A.* vbi etiam quod si proximior est hæres institutus ab agnato, non potest pro medietate adire ex testamento, & pro medietate Consuetudinaria abintestato. Sed ciuis tenetur adire in totum ex testamento, saluis iuribus ex cõsuetudine, igitur nè agnatus pro parte intestatus decedat, habet onus à Cõsuetudine relinquendi dictã partem proximioribus, *Amat. & Rouit. vbi sup.*

Et proximior bona antiqua debet capere de manu hæredis, nec ipso iure ad proximiores perueniunt, *Napod. vbi supr. glos. perueniant nu.* 29. igitur hæres agnati tenetur restituere dicta bona proximioribus, dum ab eius manu capienda sunt.

Decisumque fuit per S. C. in hac causa, dum Aurelia petijt bona antiqua, pendente quæstione preambuli ad fauorem dictorum

rum

rum de Franco, quod expectetur exitus dicti præambuli.

Non obstat, quod testator videatur disposuisse de patrimonio libero. Quia etiam si pater legat filio de bonis suis, vel instituit in bonis suis, portio relicta compensatur in legitimam, *Menocch. de præsumpt. lib. 4. præs. 109. nu. 52.* Et cessat difficultas in relicto iure institutionis, cum hæreditas contineat æs alienum, & debitum legale, & tempore testamenti bona erant verè propria testatoris, licet post mortem restituenda proximioribus, *Decian. cons. 57. lib. 1. à n. 15.* & in hoc casu per institutionem censetur facta potius restitutio, & debiti solutio, *Mantic. de coniect. lib. 20. tit. 6. nu. 15.*

Aduertendum est, quod agnatus hæres institutus non dicitur compensare, sed imputare in portionem, quæ sibi à lege, vel Consuetudine defertur, & in imputatione non adhibetur differentia, an relicta sit quantitas, vel species, *l. in quartam, & l. id autem, C. de hæred. instit.*

Pro responsione ad obiecta videndi etiam sunt *Cofeta, & Mansus in consult. 36. & seq.*

13 Et in dubio pro compensatione est iudicandum, prout si agatur de liberatione à debito, pro qua in dubio est iudicandum, *Gratian. discept. 274. n. 16. Mansus n. 54.*

14 Præterea in relicto iure institutionis, quia in hæreditate est æs alienum, & testator censetur disponere de omnibus bonis etiam ad hæredem spectantibus, *Laderch. cons. 111.* & decisum fuit in Rota Senensi penes *Mansum consult. 39. n. 22. & seq.*

15 Restringitur si relictum fuerit proximiori propter amorem, & affectionem, quia non imputatur, vt probat, & decisum testatur *Merlin. vbi sup.*

16 Alter articulus in eadem causa controuersus fuit. An concedi posset immissio dictis de Fráco vigore testaméti per Notariú Conseruatorem aperti vigore decreti Reu. Fabricæ Apostolicæ, mortuo Notario, & testibus cum recognitione solius Iudicis ad contractus.

Ad impediendam immissionem constituebatur fundamentum in *decis. 429. Præs. de Franch.* vbi quod requiritur recognitio testium subscriptorum de eorum sigillis, & subscriptionibus, & decisionem comprobat *Ciriac. contr. 444. nu. 21. Andreol. contr. 346. nu. 22.*

Fortiùs quia assertum testamentum non est in protocollo, nec habet signum Notarij. Et adest stylus, & Consuetudo faciendi dictam sollemnem aperturam, vnde à tergo omnium testamentum omnes Notarij exprimunt facultatem ipsis concessam à testatoribus propria authoritate sine decreto Iudicis aperiendi, cum interueniat tamen testium subscriptorum, vel maioris partis ipsorum.

17 In contrarium, quod nullas requirat solemnitates apertura testamenti rogati per Notarium, post alios *Barry de success. lib. 11. tit. de apertura, & public. testam. n. 2.* ibi: *Hodie seruetur in praxi, quod tradit Dilectus vbi sup. testamentum sollemne nulla omninò egere recognitione testium, si vnus Notarius ex mandato testatoris scripserit in dorso clausi instrumenti scriptum esse testamentum, prout coram se Notario, & testibus ascriptis testator asseruit, & hanc scripturam facere fidem licet non superuixerint testatori*, idem comprobant *Reg. de Marinis lib. 2. resol. 227. nu. 9.* vbi *decis. 429. de Franch.* occurrit, additur *Gratian. disc. 429. nu. 3.*

Certius, quia exemplum traditum fuit authoritate Spectabilis Præsidis S. C. vti Viceprotonotarij desuper interponentis decretum his verbis: *Visa informatione capta coram d. Ill. D. Præsidente, per quam constat de morte, fide, & legalitate dicti q. Notarij Francisci Antonij Imparati, ac etiam clausuram testamenti prædicti esse scriptam, & subscriptam propria manus dicti q. Notarij Francisci Antonij, & subscriptionem Iudicis ad cótractus esse propria manus Thomæ Pisacani, liceat, & licitum sit Notario conseruatori consignare copias, & fides authenticas cuicumq; petenti, verum de eis habeatur eadem ratio, quæ de iure habenda erit.*

18 Vnde per eundem Consil. Florillum fuit fuit pronunciatum, quòd M. C. V. procedat ad confectionem præambuli, verum non consignet fidem, neque copiam etiam respectu bonorum antiquorum inconsulto S. R. C. Et fratres de Franco obtinuerunt immissionem pro medietate hæreditatis, in qua instituti reperiebantur.

19 In specie *decis. 429. de Franch.* ego plura scripsi ad confirmationem illius aduersus *R. de Marin.* & nunc iterum firmo necessariam esse recognitionem testium testamenti clausi, & adesse trado æquiuocationem Doctorum publicationem testamenti confundentium cum apertura; nam solemnis apertura est necessaria, benè verum per Notarium cum testibus subscriptis saltem cum maiori parte ipsorum sine Iudice, nec citatione partis, & hic est stylus, & talis formula præscribitur in clausura, & dorso chartæ clausæ testamenti, & *Gratian.* & alij diffidentes loquuntur de publicatione, quę non est necessaria, ità distinguunt *Ias. in l. publicani, C. de testam. & ibi Alex. nu. 2. Fulgos. cons. 56. Hartman. Pistor. obser. 199. n. 10. R. Latro cons. 14 nu. 38. Altograd. cons. 96. nu. 12. lib. 2.*

Quæ

Quæ procedunt extra difficultatem, quando testamentum caret signo Notarij, & Notarius est defunctus, & scriptura est in folio volanti, & prætenditur relicta inter rogitus Notarij; Nam tunc debet probari, quod fuerit inuenta in fasciculis, ex *Molfesio part.10. quæst.13. num.14.* ibi: *Capta informatione, qualiter illud instrumentum fuerit inuentum coram testibus in fasciculis, & Notario non creditur attestanti chartulas à se inuentas in fasciculis. Surd.conf.181.n.37.*

Testamentum esse scriptum à Notario per attestationem dicentium habere notam manum, vel comparationem literarum non sufficit, post alios *Gramat. decis.106. nu.33. Menocch.conf.42.n.26.*

Leuis est probatio per comparationem manus Notarij, ita vt nec sufficiat in testamento inter liberos. Vnde *Gasp. Thes. lib. 1. q.for.24. nu.25.* ita loquitur: *Si esset comparationi credendum, facillimè daretur occasio improbis falsificandi scripturas, & nil facilius esset, quam ponere illas in capsa, & ex eis prætendere defuncti hæreditates.* In casu proposito adhuc periti dissimilitudinem caracteris iudicarunt. Et transumptum non fuit factum citata parte, iuxta *decis.564.de Franch. nu.4.* Causa nullitatis testamenti vertitur in petitorio in S.C. nã fuere adductæ plures suspiciones, & inuerisimilitudines. Si res decidetur, alibi referam.

SVMMARIVM.

1 *Quot lineas constituet Auus instituendo plures nepotes, & substituendo descendentes ex eis?*

2 *Lineas quis constituit, quot filios procreat.*

3 *Instituens Auus in certa parte nepotes, vnam lineam constituit.*

4 *Linea diuiditur in actiuam, & passiuam; quæ species declarantur.*

5 *Linea masculina vnius defecta, si vocetur alia vtrum inter descendentes ex linea adsit reciproca linealis?*

ARTICVLVS LXXXVI.

Quot lineas constituat Auus instituendo plures nepotes, & substituendo descendentes? Et vtrum adsit inter ipsos reciproca linealis? Linea actiua, & passiua quæ sint?

1 PEtrus in suo testamento instituit hæredes Ioannem, & Paulum nepotes ex Petro eius filio in vna dimidia hæreditatis, & in alia Andream, Simonem, & Damianum ex Francisco filio. Et si aliquis absque liberis masculis decesserit, substituit superstitem, vel superstites eorumque filios, & descendentes masculos: Et eueniente casu in vno ex filijs dicti Petri, quod superstes masculus, eiusque linea masculina exclusis filijs Francisci succedat; vel è contra. Tunc defecta vna linea masculina in totum succedat alia linea masculina. Euenit casus successionis lineæ Francisci ob defectum lineæ masculinæ Petri. Quæritur quot fuerint constitutæ lineæ per testatorem? Et an inter descendentes masculos lineæ Francisci adsit reciproca linealis.

2 Testatorem constituisse totidem lineas videtur dicendum, quot sunt nepotes; Petrus etenim, & Franciscus fecerũt tot lineas, quot filios procrearunt, vnusquisque enim filius facit suam lineam, *Paul.de Castr.in l.maritus, nu.5.C.de procur. Gabriel.conf.90.lib.1.n.33. Menocch. conf.205. nu.19. Fusar. de substitut. q.346. nu.15.*

3 Nihilominus in casu proposito duas lineas testator constituit, vnam scilicet Petri, & aliam Francisci. Nam instituendo nepotes ex vno filio in dimidia, & alios in alia, hoc casu nepotes ex vno sunt re, & verbi coniuncti, ideoque habentur pro vna linea respectu ad communem parentem, quidquid sit quoad seipsos: Vnde defuncto Ioanne absque masculis, tunc non succedent fratres patrueles cum fratre defuncti, sed solum frater defuncti, & non fratres patrueles verbis tantum coniuncti, *l.qui diuersas, §.cohæredi, ff.de vulg. Bald. Salic.& alij, Peregrin. conf.64. lib.5. Fusar.de subst. q.494. nu.1. & 11.* & quod habeantur fratres re, & verbis coniuncti pro vna linea quoad institutionẽ, & substitutionem, in puncto firmat *Costa in tract.de scient.& ignor.cent.1. in conf.post distinct.64.nu.13.& 64.* conuenit, quod quando adsunt descendentes vnius lineæ, non fit transitus ad aliam, *Peregr.art 13.nu.73. Fusar.q.475.nu.48.* Aliud si nepotes nomine proprio instituti insimul re, & verbis fuissent coniuncti, & non in parte alij instituti, sed insimul. *Dec.conf.186. Peregr.d.conf.64.n.10. & Fusar. vbi sup.*

4 Antequam deueniamus ad secundam quæstionem, præmittitur distinctio inter lineam, scilicet aliam actiuam, alteram verò passiuam, sicut dupliciter accipitur ipsa substitutio, & actiua, & passiua, per lineam actiuam intellige, illam, quam testator deficienti substituit, per passiuam, hoc est eam, cui vult succedi, & sumuntur descendentes grauati, ita *Costa vbi sup.n.68.*

5 Respectu quæsiti: vtrum inter descenden-

tes masculos lineę masculinę adsit reciprocalis in ealis? Et videtur affirmandum; quia si defecta vna linea vocetur alia, dum non potest dici defecta linea, nisi in vltimo, censetur testator vltimum grauare, & in tota portione obuenta ad ipsam lineam, *Curt. iun. in l. penul. C. de impub. & alijs subst. Peregrin. art. 13. n. 10.* post alios *Peregr. q. 472. nu. 55 & 60.* vbi hanc opinionem tradit veriorem, addo *Peregr. cons. 19. lib. 6. num. 7.* Cōtrarium tenet *Costa vbi sup. & Andreol. contr. 161. nu. 12. & contr. 302. nu. 4.* Certius in casu posito, nam agitur de linea actiua, quę successit, & nullus datus est substitutus deficiente dicta linea admissa.

SVMMARIVM.

1 *Legato relicto fœminis de duabus familijs copulatiuè, vtrum illę debeant habere vtramque qualitatem?*
2 *Copulatiua dictio* Et, *an requirat concursum simultaneum plurium?*
3 *Legatum relictum Doctoribus, & Medicis, quaritur per simplicem Doctorem.*
4 *Copulatiua auget, & ampliat.*
5 *Legatis vestibus emptis, & paratis gratia legantis, veniunt emptæ tantum.*
6 *Substituto Caio, si Titius, & Seius hæredes nō erunt, adeunte Caio, cessat vulgaris.*
7 *Resolutio articuli.*

ARTICVLVS LXXXVII.

Legato maritagio fœminis de duabus familijs, vtrum illæ debeant esse de duabus familijs?

1 D. Ioanna Squillacis in testamēto per ipsam condito legauit his verbis: *Item vuole, & ordina, che dalla sua heredità s'habbiano da pigliare docati 10. m. e farsi vn Monte nella Città di Napoli, acciò l'entrade di quelli s'habbiano à disporre alle donne bisognose dalla famiglia sua Carrafa, e Borges sì di maritaggio, come d'altro necessità, ch'in quelle occorresse, e questo sia in perpetuum.* Dubitatum fuit, an tale legatū possint consequi tam mulieres familię Carrafæ, quàm familiæ Borges disiunctiuè, vel copulatiuè scilicet vtramq; qualitatem habētes? Hanc quęstionem tāgunt post *D. Pratum in pract. obser. D. Altimar. ad Rouit. in obseru. ad Rouit. in cons. 33. n. 14. lib. 1.*

2 Dicendum videtur vtriusque copulati concursum requiri, quod fœminæ sint de vtraque familia propter copulatiuam dictionem *Et*, quæ supponit concursum simultaneum pluriū, *l. si hæredi plures, ff. de cond. instit. vt Bald. & alij ibid.* vnde si antè stipuler dari decem, si nauis ex Asia venerit, & Titius Consul factus fuerit, vtrumq; requiritur, *Latr. decis. Granat. 61. nu. 10. Barbos. dict. 120. Fusar. de subst. q. 340. nu. 16,* Et si quis promisit sistere Stychū, Heretem, & Dammam, si vnum non sisterit, & alios duos sic, pœna committitur, *l. si is. qui ducenta, §. cum ita, ff. de reb. dub.*

3 Contrarium verius est, scilicet, quod sufficiat esse de vna familia, arguēdo à simili, nam si relinquatur legatum mille florenorum Doctoribus, & Medicis, nō requiritur, quod idem sit Doctor, & Medicus simul. Et si relinquatur militibus, & Doctoribus, legatum habebit simplex Medicus, & simplex Doctor, *Bald. in l. 1. ff. de iust. & iur. & cons.*
4 *374. lib. 1. Alex. cons. 64. lib. 7.* Et copulatiua deseruit ad augendum, & ampliandum legatum. *Alex. cons. 209. lib. 3. R. Latr. consult. 143. n. 95. & seqq.* per *tex. in l. ea tamen adiectio, ff. de leg. 3.* & ibi *glos.*

5 Preterea si testator legat vestes emptas, & paratas sui causa, nō requiritur, quod vestes sint emptę, & paratæ, sed veniūt emptę tantum, *l. qui concubinam, ff. de leg. 3.* & ibi *Bart. Ruin. cons. 116. lib. 2. n. 6.*

6 Conuenit *tex. in l. quamuis, C de impub. & alior. subst.* vbi institutis duobus hęredibus, puta Titio, & Meuio, si fiat illa vulgaris substitutio: *Et si Titius, & Meuius hęredes nō erunt substituo Caium,* vno existente hærede, non aperitur aditus substituto, sed ad hoc vt admitti possit, necesse est, quod nullus eorum sit hæres, & ad exclusionem substituti sufficit vnius aditio, *glos. in l. hoc articulo, ff. de her. instit.*

7 Coniunctio vbi inducitur per dictionem *Et*, non requiri tunc concursum vtriusque copulati, docet *Bart. in l. Gallus, §. quidem recte, ff. de lib. & posth nu. 5. Honded cons. 2. nu. 23. lib. 1. R. Latr. vbi sup. Mansus consult. 81. num. 14 & seqq.* vbi enucleantur *d. l. si is, qui ducenta, & d. l. quamuis.*

SVMMARIVM.

1 *Maioratus ad fauorem primogenitorum de familia quibus defertur?*
2 *Pluros filij habentes propriam familiam, an constituant plures lineas, & habeant totidem primogenituras? Expenditur* R. Latr.
3 *Filius primogeniti prędefuncti, an excludat patruum secundogenitum?*
4 *Primogeniti qualitas an requiratur tempore mortis testatoris, vel successionis?*
5 *Diminutis bonis Maioratus, an diminuatur onus annua præstationis?*
6 *Legatum maritagij relicti fœminis de linea* post

post completum multiplicum, an debeatur fœminis tempore cepti multiplici?

ARTICVLVS LXXXVIII.

Primogeniti de familia, qui dicatur? Et diminutis bonis Maioratus, an diminuatur onus annui legati?

1 PRimogenitis de familia vocatis quæritur qui veniant? Contigit hæsitari in primogenitura instituta per D. Ioannem Baptistam Capiclj Minutili; is enim erexit multiplicum pro primogenitis de familia, his verbis: *Ordino, che quando la mia heredità ascenderà alla summa di docati 250. m. in tal caso tutti li primogeniti di casa Capece Minutilo, che saranno di quattro Quarti, e si ritrovaranno in quel tempo, e saranno d'anni 18. finito, e debbiano esser vsufruttuarij di detta mia heredità, che ascenderà alla detta summa.*

Resolutiuè dico, venire primogenitos capitum familiæ, & ipsos censeri vocatos ad multiplicum prædictum, ita in puncto respondit *R. Latro consult. 143. nu. 3.* Vnde succedet primogenitus illius, qui est caput familiæ.

2 Vlterius dubitatum fuit: An primogenitus illius, qui habet propriam familiam, & habet patrem viuentem, à quo seorsum viuit concurrere possit ad legatum dicti multiplici? Et videtur negandum, quia ad finem gaudendi multiplico, singuli filij vnius patris seorsum habitarent à patre, & propriam haberent familiam, & ita primogenituræ ad nihilum redigerentur, si in singulis filijs discretiuè essent totidem Maioratus, & primogenituræ, & non adessent secundogeniti, nec tertiogeniti. aduersus ea, quæ considerantur penes *Gionagnol. cons. 62. lib. 1. à nu. 33. Illustriss. D. de Luca de fideic. disc. 2. n. 6.*

Contrarium consuluit *R. Latr.* ad beneficium D. Antonij Capycij Minutili, qui erat tertiogenitus D. Fabritij Minutili. Sed ab hac opinione ego recederem, præsertim quia idem *R. Latro* aliter defendit iura dicti Antonij, scilicet quia tempore dispositionis obierat secundogenitus, & deinde primogenitus, ideoque dictus Antonius euasit primogenitus. Et dicta quæstio cessat delatis, & acquisitis Maioratibus per primogenitos, quia semel ingressi in aliquas lineas, non transeunt ad alias, nec amplius multiplicantur.

3 Præterea hæsitatum fuit, si tempore dispositionis secundogenitus decesserat cum filijs, an primogenitus secundogeniti excluderet dictum Antonium tertiogenitum? Et *R. Latr.* negatiuè consuluit ex eo, quia pater secundogeniti nunquam habuit spem, nec potentiam succedendi in dicto Maioratu, & consequenter nec filius, dum non tractabatur de Maioratu ab Ascendente instituto, nec à transuersali prioris gradus, ita ex *Molin. lib. 3 de Hispan. primog. cap. 7. R. Galeot. lib. 1. contrmicu. 48. Latro vbi sup. nu. 17.* qui *nu.* 18. aliud tradit quando Maioratus erectus fuisset in vita fratris secundogeniti.

4 Potior difficultas est: An concurrente primogeniti filio prædefuncti tempore completi multiplici præferatur primogenitus existens dicto tempore, si primogenitus præmortuus erat viuens cepto multiplico? Videtur dicendum, quod si testator simpliciter legasset primogenitis completo multiplico ex fructibus illius, præsumendum sit intellexisse de primogenitis existentibus tempore completi multiplici, ex *Roman. cons. 438. nu. 13. Tiraq. de iur. primog. n. 63. Mantic. de coniect. lib. 8. tit. 10. nu. 2. Raudens. cons. 30. lib. 2. Surd. cons. 494. Menocch. lib. 4. præs. 92. nu. 3. & cons. 97. nu. 20. Peregr. art. 22. n. 10. & 20. Anna alleg. 10. nu. 8.* qui consuluit, quod si quis instituit Titium, etsi defecerit, substituit primogenitum, & si defecerit primogenitus, succedat secundogenitus, si ante euentum conditionis decesserit primogenitus relicto filio, non succedere dictum filium, sed secundogenitum, & ita refert decisum, idque in primogenitura relicta non ab Ascendente, sed à transuersali, ex quo *tex. in l. cum Auus, ff. de cond. & demonstr.* non procedit in transuersalibus, nec in extraneo.

5 Similis est quæstio: An ordinato multiplico puta 10. m. aureorum vsque ad summam 20. m. si completo multiplico ex fructibus illius relinquatur maritagium fœminis de linea, fœminæ de tempore cepti multiplici possint petere maritagium soluendum post completum multiplicum? Videtur affirmandum, prout si legaret testator quantitatem ex fructibus suorum prædiorum, si legatarius decedat antequam percepti sint redditus, legatum transmittitur ad hæredes. Vel legasset partum nasciturum ex Arethusa *l. Firmio Heliodoro, ff. quando dies leg. ced. Mantic. de coniect. lib. 11. tit. 20. nu. 5. Menocch. lib. 4. præs. 201. nu. 51. & seq. Peregrin. art. 31. num. 19.* Sunt enim conditiones quæ tacitè insunt, scilicet si nascantur fructus, vel fiat multiplicum, idroque non suspendunt.

5 Contrarium verius est, quod legatum sit conditionale, ita vt ante completum multiplicum non adsit substantia legati, & præceden-

P 2

cedente legataria nō transmittitur legatum, sed fiet caducum, siue nupta sit mulier de linea ante completum multiplicum, neque debeatur illo completo, vt in terminis *Randens.cons.6. nu.43. & seqq. lib.2. Consil. Marcian. cons.11. lib.1. fusè Altograd. cons.77. lib. 2. per tot.*

Arrident mihi valdè, quæ firmat *Menocch. d. præs.201. num.51.* vbi dicit in facti contingentia existimasse, transmissum fuisse legatum factum de redditibus quorundam locorum S. Georgij completo multiplico locorum, vsque quo vna columna erit perfecta, quia hæc conditio insit ex natura rei, & ita iudicasse refert insimul cum *Peregr. art. 32. nu.24.* & idem si legetur maritagium ex fructibus completi multiplici, prout si legaretur quantitas ex fructibus alicuius prædij, At videndi sunt *Marcian. Altograd. Menocch. & Peregrin. vbi sup.* Et video promitti maritagia per Gubernatores Montium, & differri solutiones in tempus idoneitatis Montis, & credo passim explicari per institutores Montium, Et vbi conditio respicit executionem, naturam conditionis amittit, *Ludouis. decis.117. Mansus consult. 13. num.17. & 18.*

6 Alia quæstio est: An diminutis bonis multiplici diminuatur onus præstationis annuæ ad fauorem loci pij à primogenitis pro tempore soluendum ex dispositione institutoris, prout est in primogeniturіs dictæ familiæ Minurilæ ad beneficium Hospitalis Sanctissimæ Annunciatæ? Ratio dubitandi pro diminutione oneris est; nam institutor erexit primogenituras completo multiplico vsque ad certam summam, & deinde iniunxit primogenitis onus annuum, vnde illa causa cessante, non ita disposuisset testator, cum non sit sufficienter prouisum primogenitis, ex traditis per *Roxas de incompatibil. par.5. cap.6. nu.107. & seqq.* vbi quod si dispositio hominis prouider alicui de quota bonorum, si postea diminuatur, sit ei subueniendum.

Insuper erectio primogenituræ in familia tendit ad conseruationem bonorum in familia, & decoris illius, quapropter non debent diminui dicta bona, vt in diminutione hæreditatis, *Præs. de Franch. decis.236.* & ibi ego, & pulchrè *Rota in decis.55. à nu.10. in impress. post Merlin. de pignor.*

Arguitur in contrarium, quia legatum pium est in gratiam ipsius institutoris, & suffragium animæ, & primogenitura respicit commodum primogenitorum, vnde testator videtur anteponere suam vtilitatem alienæ, *Tusc. lit. L. concl.111.* & scripsi *d. obs. 336.* Diebus elapsis causa discussa in S. C. in Aula D. D. Ioannis Chrisostymi Macchiucchi Vargas dignissimi Consiliarij adfuit paritas votorum, & videnda erunt quæ scripsi in *obser. 337.*

SVMMARIVM.

1 *Graduum species declarantur.*
2 *Proximiorum vocatio an intelligatur in gradu naturæ?*
3 *Resolutio Authoris.*
4 *Quid si adsit clausula:* Salua gradus prærogatiua?
5 *Proximiores sibi vocante testatore, quid dicendum?*
6 *Proximior in gradu naturæ quando veniat.*

ARTICVLVS LXXXIX.

Graduum distinctio. Et proximiore vocato, an intelligatur de proximiore in gradu naturæ?

1 Gradus in re lineari distinguitur; nam alij sunt naturæ, & sanguinis. Alij sunt iuris, seu iuxta ordinem successionis. Naturæ gradus est, iuxta quem filius est in primo gradu coniunctus patri, nepos in secundo, *l. Iurisconsultus, ff. de grad.* Gradus autem iuris est, iuxta quem præmortuo filio nepos repræsentando gradum patris, & concurrens cum patruo in successione Aui, vel patrui, est etiam in primo gradu, ita post *Bald. in l. cum ita, §. in fideicommisso, ff. de leg.2. Gabriel cons.106. lib.1. Fusar. de substit. q.485. nu.33. Castill. p.3. contr. c.19. n.53.*

2 Exoritur hinc quæstio. Si maritus instituat vxorem, & post mortem substituat proximiorem sibi, vtrum censeatur vocare in gradu sanguinis, & naturæ, quasi determinanda sit affectio testatoris ab illa proximitate, & non sit locus repræsentationi? Et repræsentationem negant *Couarr. pract. cap. 38. nu.3.* & alij plures, quos congerit *Fusar.* & *ex tex. in l. si libertus præterito, §.1. ff. de bon. libert.* in fideicommisso perpetuo probat *Cäcer. p.3. var. c.21. n.328.*

3 Contrarium firmat *Fusar. n.37. cum Thesaur decis.65. Castill. nu.31.* idem *Fusar. cons. 28. nu.4.* Ducitur, nam in materia successionis censentur vocati proximiores in successione, non in gradu sanguinis. Et quia testator exprimit, quod tacitè inerat, vnde expressio nihil operatur, *l.3. ff. de leg.1. Robl. de repræs. lib.1. cap.9. nu.2. & 17. Luca de fideic. disc.20. nu.11. Rota dec.5. n.21. p.6. rec.*

4 Quid

4 Quid si apposita esset clausula: *Salua gradus prærogatiua*, vtrum excludatur repræsentatio? Vel succedatur ordine successiuo? Quamuis Doctores dissideant relati per *Fusar.nu.47.& 50.* tamen ego pro repræsentatione opinor ex *Fusar.num.50.& Manso consult.84.nu.24.*

5 *Gabriel d. cons.106.* carpit *Baldum in d.§. in fideicommisso*, negantem repræsentationem, si testator vocauerit proximiores sibi testatori. At idem *Bald.* concedit in *cons.488. lib.3.* quem sequuti sunt *Alex. cons.38. lib.1. nu.2. Castill.nu.313. Gama decis.Lusit.7.nu.6.* quam opinionem ego sequor. Quamuis *Fusar.n.46.* dubitet.

6 Aduertendum est, quod vocatio proximioris est coniectura exclusionis repræsentationis, sed leuis, vt *Rota vbi sup. & Fusar. nu.33.& 37.& Luca.* Concurrentibus alijs secus dicendum erit, & certius si venientes per repræsentationem sint odiosi testatori, & proximiores sanguinis sint magis dilecti, vel aliquam rationem expresserit testator pro gradu sanguinis, ita *Luca vbi sup.* & refert casum, in quo consuluit.

SVMMARIVM.

1 *Fideicommisso cum onere assumendi cognomen testatori relicto descendentibus de certa linea, qua deficiente substituta alia linea: an vno contraueniente sit expectandus defectus lineæ?*

2 *Spes sobolis impedit purificationem conditionis defectus lineæ.*

3 *Contrauentio patris an præiudicet filijs nascituris?*

4 Rota Rom. *variè iudicauit.*

5 *Fideicommissum huiusmodi respiciens decorem familiæ non admittit suspensionem successionis.*

6 *Substitutus in casu defectus lineæ alicuius, si iste sit destitutus spe sobolis admittitur ad successionem.*

ARTICVLVS XC.

Fideicommisso descēdentibus de certa linea relicto cum onere assumendi familiam, & linea deficiente substitutis alijs: an spreto præcepto sit expectanda mors contrauenientis ad purificationem cōditionis defectus lineæ? *Rota Rom.* qualiter variauit? Et contrauentio patris quando sit vitium lineale? Ornatur *dec.169.de Frāch.*

1 Fideicommisso descendentibus de linea alicuius relicto cum onere assumendi cognomen, & insignia testatoris, & defecta linea altero cum eius linea substituto, vtrum spreto testatoris præcepto per primum vocatum per formalem deditionem alteri familiæ dicatur deficere prima linea, & expectāda sit mors ipsius, si nō tunc non adsit aliquis de prima linea, vel saltem succedat linea substituta?

2 Dicendum videtur expectandam esse mortem naturalem primi vocati, cum non sit purificata conditio extinctionis lineæ; nam sola spes sobolis procreandæ impedit purificationem conditionis, *l.1.§.si quis proximior, ff. vnde cognati, l.3. ff. si pars hæred. petat. l.2.§.si verò, ff.ad Senat.Cons.Tertull.* vbi à consequutione hæreditatis repellitur substitutus, donec spes prolis supersit. *Præs. de Franch.decis.169.nu.13. Ciriac.controuer. 205.nu.74.* hoc extendens in quolibet incapace, dummodo valeat tractu temporis effici capax, *Buratt.decis.222.nu.13.* Et conditio negatiua purificationem, non assumit, nisi ad impossibile reducatur, *Bald.in l.Mutiana, nu.7.ff.de cond.& demonstr.Surd.cons.110.* Et propterea non debet attendi, an viuens sit habilis, sed an euenerit conditio, *Ciriac.contron.478.n.10.Gratian.disc.733.n.7.*

3 Contrauentio possessoris potest sibi præiudicare, non autem filijs, & descendentibus nascituris, *Paz de tenuta cap.35.nu.24.* Et ex his ita in casu proposito fuit decisum die 6.Iulii 1664. coram R.P.D.Priolo, vt penes *Mansum consult.77.*

4 Contrarium pro linea substituta iudicauit Rota sub die 15.Martij 1666. recedendo à decisis primo loco, vt penes eundem *Mansum consult.91.* Ducta quod etsi non admittatur purificatio conditionis ob defectum lineæ; nihilominus sit admittendus substitutus ob non seruatam testatoris voluntatem, *Soc.iun.cons.42.lib.1.n.28. Ciriac.contr.511. nu.71. Thesaur.decis.vlt.nu.4.* Et quod non expectata lineæ deficientia, vel morte contrauenientis admittendus sit substitutus, *l. quæ conditio, ff.de condit.& demonstr. Clar §. testamentum, q.69.nu.3. Rota decis.313 n.19. par.10.*

5 Potissima ratio est, quia fideicommissum huiusmodi respicit primario conseruationem decoris familiæ per assumptionem cognominis, & armorum testatoris, vt discurrit *Molin.de primog. lib.3. cap 10.nu.38.* quæ assum-

assumptio quamdiu suspenditur, tamdiu mens testatoris remanet inobseruata, Ideoq; non debet stare in suspēso successio, ita *Rota penes Mansum n.7.*

6 Deficiente linea alicuius, alio substituto; si vltimus de linea sit destitutus spe sobolis, tunc admittitur substitutus, *Rota decis.209. p.8.rec.*& iterum in *decisione* impressa penes *Mansum cons.77.nu.10.*

7 Contrauentio patris in deferendo familiam testatoris, an noceat filijs? Pro vtraque opinione videndi *Fusar. quæst.447. num.6.* vbi pro affirmatiua cum *Paris.cons.19. lib.1. Peregr. art.11. num.121.* ad speciem peccati Adam primi parentis influentis in omnem posteritatem, quia scilicet primus vocatus stipes lineæ negligat adimplere conditiones à testatore præscriptas. Et quod contrauentio patris sit vitium reale in linea, *Marta de succ.legal.p.4.q.12.art.9.nu.11.Surd.dec.41. nu.8.* latè *Roxas de incompatibil.p.3.cap.1.n. 78.* Pro negatiua videndi *Molin. de primog. cap.14.Thesaur.decis.270.n.13.Fusar.q.575.* Et *Luca disc.7.nu.20.* Distinguit inter culposam lapientem delictum positiuum continēs speciem ingratitudinis erga defunctum. Et non culposum, sed ex iusto motiuo delationis pinguioris Maioratus. Et ita ego censeo. Nisi in casu dicta contrauentionis sit vocata alia linea; quia erit linealis priuatio, *Roxas n.82.* Idq; ad ornatū *d.dec. de Franch.*

SVMMARIVM.

1 *De linea masculina ad fœmininam si fiat transitus, quæ proximitas attendatur vtrum grauantis, vel grauati?*
2 *Rationes pro proximitate grauantis.*
3 *Pro proximitate grauati autoritates, & argumenta.*
4 *Pro successione omnium proximiorum tertia opinio.*
5 *Resolutio Autoris.*
6 *Proximitas grauati quando attendatur.*
7 *Quid in feudis?*
8 *Vocatis filiabus defectis filijs masculis contra neptes ex masculis consuluit* Laderch. *sed malè.*
9 *Quid deficientibus nepotibus, & extante filia testatoris?*

ARTICVLVS XCI.

De linea masculina ad fœmininam si fiat transitus; an attendatur proximitas testatoris?

1 FRequentissima est quæstio in materia lineari, quando fit transitus de linea masculina ad fœmininam, an attendatur proximitas grauantis, vel grauati? Attendi grauantis proximitatem, si fiat transitus de vno genere personarum ad aliud, vt de masculina linea ad fœmininam, volunt *glos.in l. cum ita, §.in fideicommisso, ff.de leg 2.* & ibi *Bald.Cuman.* & alij, *Peregrin.art.20.nu.9.& decis.132.* vbi ita refert iudicatum per binas conformes *Fusar. q.484. nu.21. Rota per Farinacc.decis.693.p.2. & decis.519.pars.5. rec.Merlin.decis.520.Cat ill.decis.233.Amat. resol. 10.*

2 Rationes sunt; nam quando testator vocat masculos, præsumitur & omnem eorum descendentiam vocasse, deficiētibus masculis dilectis, res reuertitur ad affectionem testatoris, & in successione fœminarum sit seruandus ordo, qui fuit seruatus in successione descendentium masculorum, & sicut in illa prælati sunt masculi proximiores testatori, ergo idem cum fit transitus ad fœminas. Præterea nam masculinitas non transit in filiam vltimi defuncti, ita nec facultas excludendi fœminas proximiores exclusas propter existētiam masculorum. Insuper ne melioris conditionis sint neptes, & pronepotes filiabus proprijs testatoris, vt has, & alias rationes congerit *Fusar.*

3 Pro fœmina filia grauati ad exclusionem fœminarum proximiorum grauantis tenent relati *Peregr.d.art.20.n.5.* & melius *cons.50. lib.1. nu.15.& 16. & cons.42. lib.3.* & pro hac opinione iudicatum testatur.

Arguitur; quia deueniente successione ad vnam lineam non fit transitus ad aliam donec supersit aliquis de illa, *Peregr. art. 27. n.14.* Et qua ratione testator masculum prætulit filiabus, eadem ratione videtur voluisse filios masculi prędefuncti anteponere alijs fœminis, vt arguit *Menocch.cons.826.nu.26.* Rursus est iuxta ordinem naturæ, quod filia succedat patri, non aliæ fœminæ, vt hæc, & alia argumenta cumulat *Fusar. num. 30.& seqq.*

4 Tertia est opinio, quod in successione admittantur tam filiæ testatoris, quàm filiæ masculorum grauatorum defunctorum, nè sequatur absurdum, quod melioris conditionis essent fœminæ remotiores proximioribus, & ita seruatur æqualitas præsertim inter descendentes, ita *Menocch.* & alij, quos *Fusar.n.36 & seqq.*

Vnde exclusis filiabus ab vniuersali successione instituto masculo, huic decedenti sine masculis substitutis filiabus fœminis simpliciter, mortuo masculo relicta filia, & sorore, item nepte ex alia sorore, has omnes æqualiter succedere probant *Paul. de Castr. cons.198. lib.2. & Gabriel. cons.96. nu.10.& seqq.lib.1.Thesaur.lib.3.q.for.109.*

Va-

5 Varijs loquuntur linguis Doctores in præsenti articulo, resolutiuè tamen ego teneo vocatis fœminis in defectum masculorum, venire, quę descendunt ex ipsis masculis; quia cum masculi pręlati sint filiabus, igitur pars sequens immediatè subiecta inclusionis filiorum, de eorũdem filiabus intelligenda est, & ita suadet ratio cõtinuati sermonis, ad *text.in l.fin.ff.de reb.dub.* & in portione, in quo testator prętulit masculos, prętulisse censetur eorũ filias, ita *Pereg. cons.92.lib.6.* pulchrè *Surd.decis.210.n.13. Gratian. discept.491. D.Hodiern. ad Surd.vbi sup.nu.4.Rota decis.693.par.2.rec.nu.3.Luca disc.23.n.11.de fideic.Merlin.dec.520.n.13.*

6 Pariter proximitas grauati attenditur, quoties ageretur de fideicommisso protracto in tempus remotissimum, post quod testator verisimiliter credidit casum substitutionis euenturum; quia vrget ratio difficultatis iustificandi propinquitatẽ testatoris, & inextricabilis litiũ anfractus, *Ottbob. decis.21.num.20.& decis.35.num.7.Luca vbi sup.nu.7.*

7 Si agatur de succedendo in bonis feudalibus diuisis in tres filios, extincta vnius filij linea, & de successione cõtendẽtibus duobus descendentibus ex duabus alijs lineis, pro proximiore grauato consuluit *Peregr. cons.57.lib.7. Molin.lib.3.de primog.cap.9.n.3.Buratt.decis.744.Mansus consult.88.* sed de his vide supra.

8 *Laderch. cons.135.& seq.* ponit casum, quando testator filijs masculis substituit filias, & concludit, filias testatoris tantum succedere, exclusa filia grauati. At contrarium confutando *Laderch.* probat *Peregrin. cons.92.lib.9.per tot.*

9 Difficultas est: quando non adessent fœminæ descendentes ex masculis institutis, vel ex linea masculina, vtrũ bona sint libera, estò adesset filia testatoris, vel neptis ex filia? In hoc casu censet bona effici libera; nam dum vocatio fœminarum debet intelligi de fœminis descẽdentibus ex masculis prius vocatis, consequenter deficientibus substitutis caducatur fideicommissum. Antecedens probat *Surd.in dec.210.nu 93.* ibi: *Ego verò dicebam Elisabetthum non posse iuuare se ea substitutione, quia intelligi debet de fœminis, quæ descendũt ex masculis,* idque comprobat *Surd.* vsque ad finem.

Proximitas testatoris attenditur, vbi testator vtitur verbis relatiuis ad ipsius personam, vt si dixerit, quod substituit in sua hæreditate, & suis bonis, vt post *Gratian. disc.493. Altograd.cons.65.n.13. Amat.resol.10.n.94. Rosa consult.3.n.33.*

SVMMARIVM.

1 *Legatum singulis de familia habitantibus in certis locis, an debeatur habitantibus alibi?*
2 *Verba debent intelligi cum effectu operandi.*
3 *Legatum agnatis relictum debetur etiam degentibus extra Prouinciam.*
4 *Verba in dubio stant demonstratiuè.*
5 *Substitutio facta filio impuberi est compendiosa.*
6 *Legatum domus ad vsufructuandum est proprietatis legatum.*
7 *Donatio facta filijs causa certi matrimonij cẽsetur facta filijs alterius matrimonij.*
8 *Habitantes in locis propinquioribus censentur prædilecti.*
9 *Legatum taxatiuè factum fauore pij loci intelligitur factum demonstratiuè.*

ARTICVLVS XCII.

Legatum singulis de familia habitantibus in certis locis, an debeatur habitantibus in alijs?

1 LEgatum aureorum 50. singulis de familia vera testatoris relictum habitantibus in Terra Massę Statu Noui, & Neapoli, vtrum etiã debeatur habitãtibus in Terra Omignani propè Massã; disceptatur in pręsentiarum in S.R.C. super legato Marcẽ de Laurentio, de quo in *ar.15.*

Aduersus sententiam in fauorem R. D. Donati Antonij, & sororum de Laurentio prolatam potissima nullitas proposita consistit in eo, quod in victoribus deest qualitas habitationis in locis enumeratis per testatorẽ, ideoq; sit nulla sententia, per *tex. in l.1.§.hoc edicto,ff.de vi bon.rapt.* & conferunt in specie tradita per *R. Galeot. lib. 2. contr.17.& ego sup.in ar.31.*

Præterea nam sumẽda est interpetratio, per quam hæres minus grauatus cẽseatur, *l.Titia cum testamento, §.qui innita, ff.de leg. 2.Peregr.art.7.nu.44. Fusar.de substit.q.650. n.27.* At si legatum deberetur omnibus, & singulis in Prouincia, & extra habitantibus tam viris, quàm mulieribus, iuxta formam testamenti relictum, nimium grauaretur hæres, & posset hæreditas absorberi legatis contra mentem testatoris.

2 Vlteriùs verba testatoris cũ effectu operandi intelligi debẽt, *l.si quando,* & ibi *Bart. & alij,ff.de leg.1. Crauett.cons.135.n.24. Fusar.vbi sup.n.6.* Igitur vt operẽtur verba super qualitate habitationis, nnn poterit deberi legatum absque dicta qualitate, aliàs

ser-

fermo testatoris tam diffusus ad nihilum deseruiret.

3 Certius nihil operaretur; quia legatum agnatis, & illis de familia relictum deberut etiam degentibus in aliena Prouincia, *Alciat.conf.638.in fine, Petr.de fideicom. q.11. nu.521. Fusar.q 358.n.25.*

4 Arguitur in contrarium, quod dicta verba enumeratiua locorum non stant restrictiuè cum particula aliqua taxatiua, & perinde regulariter intelligenda sint demonstratiuè, *l.Paulo Callimacho, §.vlt. ff. de leg.3. l.quidam testator, ff.de leg.1. Gratian. discept.256. Cancer.par.3.var.c.7.n.114.& 115.*

5 Vnde quando quis substituit filio pupillo substitutio non restringitur ad pupillarem, sed est compendiosa, & illa verba, *filio pupillo* stant demonstratiuè, *Dec. conf.371. nu.7. Ruin.conf.103.nu.21.lib.2.*

6 Similiter legatum domus ad vsufructuandum non restringitur ad *vsumfructum*, sed importat etiam proprietatem, *Hondcd.conf. 69.lib.1 .Castill,de vsufr.c.30.*

7 Strictiùs quia si pater collocet in matrimonium aliquem filium, & donet ei, & filijs suis, intelligitur donare respectu nepotum ex quocumque matrimonio, & attendisse fauorem suæ familiæ suorumque descendentium, vt in ipsos sua bona deuenirent, & sic omnes nepotes sunt æqualiter cõiuncti, & nulla sit differentia, an nepotes sint ex primo, vel secundo matrimonio, *Cancer. vbi sup.nu.108. & 111.* Vbi extendit, etiam si in dictis instrumentis adessent verba illa *Contemplatione præsentis matrimonij*; quia illa verba stant demonstratiuè, *ex Crau.conf. 214. Paul.de Castr. conf.222. lib.2.* & ita bis decisum refert, ita nunc sufficit, vt omnes sint de vera familia.

Rursus quia si testator enumerauit Neapolis Ciuitatem, quæ magis distat à loco suę originis, fortiùs censetur diligere illos, qui habitant in Terra Omignani distante à patria per iactum lapidis ex maiori vicinitate, *Fusar.q.468.n.29.*

9 Propensius, quia agitur de causa pia, nempe de legato modicæ quantitatis elemosinaliter relicto, & verba in dubio stant demonstratiuè. Quinimò taxatiuè adhuc si esset relictum, similiter intelligeretur demõstratiuè, *Roman. in singul. 435.* vbi testatur Romę hunc casum pro Ecclesia S. Pauli decidisse *Mantic.de contract. lib. 2. tit.6.nu.24. Tiraq.priuil.piæ cauf.63. Gratian.vbi sup.nu. 78.* Quam limitationem licet impugnare voluerint *Castill.lib.6.contr.cap.54.ex n.200. Rouit.decis.57.& Thor. ad Tiraq.* Tamen vt *Thor.& Rouit.* fatentur, Sacrum Consilium articulum non decidit, sed adfuit paritas votorum, & ipsos reprobant *Marant,respons,* *15.par.4.& nu 76.& seq. Mansus consul.17. num.40.*

Demum confert verbũ vniuersale *A tutti della vera fameglia*; nam per verba vniuersalia comprehenditur in dispositione, quod alias non contineretur, *Bald.in l.quicumque, C.de seru.fugit.nu.10. Fusar. q.311.nu.105.* Et testator enumerando loca habitationis agnatorum se adaptauit ad loca, in quibus habitat maior pars illorum, nam pauci, & quinque solum habitant in Terra Omignani confinante cum statu Noui originarij ex dicto Statu. Pendet nullitatum discussio dicam exitum alibi, Deo dante.

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina deficiente, an feudum masculis descendentibus, & hæredibus, & successoribus concessum extante fœmina aperiatur Domino?*

2 *Fiscus linea extincta de Consuetudine vniuersali capit feudum. Et an iure, n.10.*

3 *Feudum huiusmodi an sit mixtum?*

4 *Masculis extinctis an deuolatur dictum feudum, vel succedat fœmina?* Rota *variauit.*

5 *Arguitur pro fœmina ex adiuncto,* Et hæredibus, & successoribus.

6 *Defecta linea masculina in feudo pro masculis in Regno an succedat fœmina?*

7 *Argumentum à iure patronatus an valeat?*

8 *Fœminæ in feudo emptitio, an succedant de iure feudorum?*

9 *In quibus feudis succedant fœminę de iure feudorum.*

10 *Quid in emphiteusi masculis concessa?*

ARTICVLVS XCIII.

Linea masculina terminata, an feudum masculis, & hæredibus, & successoribus concessum extante fœmina aperiatur Domino? Rota recessit à decisione relata per *R. Latr.* In Regno vtrum fœmina succedat in feudo pro masculis? & in quibus feudis de iure feudorum succedat fœmina? Ad ornatum *decis. 7. Præs. de Franch.* Et quid in emphiteusi masculis concessa?

Feu-

1 **F**Eudum concessum alicui *Pro se, filijs suis masculis legitimis, & naturalibus descendentibus, & hæredibus, ac successoribus quibuscumque*, an extincta linea masculina apertatur Domino? Diu disceptatum fuit in *Rota Romana* in concessione Ciuitatis Sarsinæ, Terrarum, & Villarum facta in anno 1519. D. Alberto Pio per Summum Pontificem Leonem X.

2 Extincta linea masculina etenim Dominorum de Pijs Camera Apostolica feudi deuolutionem prætendens iuxta illius Cameræ consuetudinem statim possessionem cepit, idque ex iuris dispositione, & communi Curiarum, & Principatuum Italiæ id defendit Collegium Patauinum inter *cõsilia Peregr. cons. 2. lib. 1.* & ibi *Ottau. Zobol. cons. seq. per tot.*

3 Pro deuolutione arguebatur ex *cap. 1. de duobus fratr. à Cap. inuest.* vbi feudum concessum masculis, linea masculina deficiente, aperitur Domino.

Nec posse vim fieri in verbis illis *Hæredibus, & successoribus quibuscumque*, dicebatur; quia ex dictis verbis feudum efficiebatur masculinum hæreditarium, seu mixtum, & concessio est mixta, *Giurb. de success. feud. prælud. 4. nu. 35. Menocch. cons. 999.* in puncto deuolutionis dicti feudi.

4 Et ita iudicauit *Rota* de anno 1638. quam decisionem refert *Reg. Latro consult. 75. nu. 216. & Dunozett. decis. 670. & 748.* qui ter ita decisum testatur.

Quidquid ipso defendente aduersus deuolutionem, vt in *d. consult. 75.* referat decisum *R. Latr.* Nihilominus postmodum *Rota* recessit à dictis decisionibus, & pro successione fœminæ bis decidit, de quibus decisionibus testatur *Dunozett. vbi sup.*

5 Quando etenim vocantur masculi, & hæredes, & successores quicumque, tunc primo loco vocantur masculi, & deindè succedunt etiam fœminæ, *Menocch. cons. 999.* & ampliat etiam si vocati sint masculi tantum, si dictum sit, *Et alij quicumq; hæredes*, scinduntur vtroque casu dicta verba, vt tam masculis, quàm alijs hæredibus, & fœminis sit facta concessio, *Camer. in repe. cap. 1. nu. 44. Peregr. cons. 5. lib. 1. nu. 46.* Et dictio, *Et*, auget, vnde si legatur mercatoribus, & artificibus, nõ est necesse, vt legatarius sit mercator, & artifex, *R. Latr. n. 126.*

6 Concessione feudi facta pro masculis, extincta linea masculina deuolui ad fiscum habetur ex *d. cap. 1. & D. Hodiern. ad Surd. decis. 95.* Quid autem de iure Regni, quo habilitatæ sunt fœminæ ad successionem, ideoque natura sua feudum vti fœmineum, & consequenter deficientibus masculis posset dici admittendas fœminas, ex *Hodiern. vbi sup. n. 19.*

7 Argumentum præstat, quod de iure patronatus dicitur, scilicet quod reseruatum pro masculis defecta linea masculina non extinguitur, sed deinde efficitur hæreditarium, si non adsit dictio taxatiua *tantum. Anchar. cons. 81. Seraph. decis. 364. Gratian. discept. 645.* & dixi *lib. 1. art. 23. nu. 13.* Et verba intelligenda sint potius demonstratiuè, quam taxatiuè, *Seraph. vbi sup.*

8 Fortiùs quando feudum est emptum, quo casu est improprium, & natura sua transit ad fœminas, *Dec. cons. 269. Surd. cons. 384. Latro nu. 173.* Et non præsumendum sit, quod primus acquisitor voluerit fiscum fœminæ suę preferri contra *l. cum auus, ff. de cond. & demonstr.*

Nihilominus pro deuolutione concluditur in decisione facta in Collaterali Consilio ad relationem R. Moles, vt scripsi in *respons. lineal. 20. post lib. 1. tract.* idque in feudo formando, scilicet in concessione feudi facta per Regem masculis, quia fœminæ nunquam fuerunt vocatę.

Non obstat, quod de reseruatione iurispatronatus dictum est, quia ibi agitur de constructione, & dotatione Ecclesię facta de bonis proprijs patroni, & ita alliciuntur laici ad construendas, & dotandas Ecclesias. Aliud in concessione rei proprię in feudum facta per Regem.

In emptitio feudo fœminas non succedere, veriùs est de *Georg. in rep. feudal. cap. 34. nu. 3.* & de Consuetudine tradit *Spada cons. 48. nu. 7.* Quidquid generaliter sit in Regno nostro, in quo succedunt.

De iure feudorum quamuis fœminę non succedunt in feudis, vt scripsi in *obser. 7. ad Præs. de Franch.* Aliter est in feudis improprijs, quia ius feudorum tanquam correctorium iuris communis indifferenter vocantis masculos, & fœminas ad successionem, restringitur quantum fieri potest. Vnde in feudo, in quo nullum pręstatur seruitium, sed soluitur pręstatio annua succedit fœmina. *Corn. cons. 16. & 239. lib. 1. Dec cons. 139. & 269. Latro nu. 77. & 100.* idque ex *d. cap. 1. de feud. non hab. prop. nat. feudi.* Et ita similiter in feudo plano, & de tabula ex *d. dec. 7. de Franch. R. Latr. n. 59.*

10 Fiscus deuolutionem prætendens, an possit possessionem capere, vel incipere à sequestro, latè scripsi *lib. 1. in art. linea finita in feudis.* Aduersus fiscum stant *l. 7. C. de iur. fisc. lib. 10. Accurs. in l. 22. ff. de iure fisc. lit. N. Couarr. var. lib. 1. cap. 16. Cuiac. in d. l. 7. R. de Ponte de potest. Proreg. tit. de Regal. §. 6. nu. 39. de Marin. ad Reuert. decis. 111.* At in Regno infra annum mortis feudatarij est

prouisum sint per sequestrum, ex *cap. ex præsumptuosè*, de quo *Montan. tit. de Regal. offic. nu.* 10. & videndi *Afflict. dec.* 195. *de Ponte cons.* 62. *nu.* 29. *Anna alleg.* 144. *Montan. contr.* 17.

Cauendum est à *Consil. de Georg. in repet. feudal. cap.* 52. volente semper esse locum sequestro infra annum, quoties feudatarius decedit sine prole, quamuis supersint agnati collaterales aperto iure venientes idque ex *Afflict. decis.* 196. vbi mortuo Barone soror dotata à patre cepit possessionem, & tamen fiscus sequestrauit, ex traditis per *R. Moles in suis decis. n.* 25.

Emphitensis cōcessa masculis deficiente linea masculina debet ex æquitate renouari concessio agnatis concessionarij, *Cephal. cons.* 134. *Berous cons.* 109. *lib.* 2. *Ferrer. ad Guid. Pap. decis.* 467. *Ludouic. Belius cons.* 106. *nu.* 11.

SVMMARIVM.

1 *Feudatarius non potest sine assensu Regis excludere à feudis fœminas habiles ad succedendum, & n.* 3.

2. *Fideicommittere an possit feudatarius super feudis hæreditarijs?*

3. *Defectis masculis an feudum hæreditarium cum assensu donatum pro descendentibus masculis extante fœmina aperiatur domino?*

4. *Feudum hæreditarium, vt supra donatum an per assensum mutet naturam.*

5. *Resoluitur articulus deuolutionis per deficientiam masculorum.*

ARTICVLVS XCIV.

Feudum hæreditarium cum assensu Regis donatum descendentibus masculis, an defectis masculis aperiatur domino, si extent fœminæ? Expenduntur *R. Moles, & Reg. Reuert.*

IN fendo hæreditario si feudatarius cum Regis assensu ordinauerit Maioratum pro descendentibus suis de familia, exclusis semper fœminis: vtrum defectis masculis feudum aperiatur Domino?

1 Præmictitur primo, quod feudatarius non potest in Regno à successione feudi hæreditarij excludere omninò fœminas habilitatas ex gratia ad succedendum absque Regis assensu, ita *R. Reuert. in decis.* 305. ibi: *Nec obstat, quod assensus non sit necessarius; quia dispositio exclusionis fœminarum tendebat in augmentum feudi; cum citius feuda poterant ad Regem reuerti, ad not. per Andr. in cap.* 1. *§ à contrario de inuestit. de re aliena facta, Afflict. decis.* 232. *Etenim dictum fuit procedere, quando verè augmentum feudi consideratur, sed omnis commutatio feudi siue rei, siue personę etiam quod non fiat in diminutionem feudi est à iure probibita, Andr. in Constit. Constitutionem diuæ memoriæ.* Adest tamen assensus generalis ex gratia concessa Regno facultatis attributæ excludendi fœminam proximè successurā, & disponendi ad beneficium masculi proximę successuri, de qua dixi in *obs.* 1. *& alibi in obser. ad decis. Præs. de Franch.* Quæ facultas non est totaliter, & semper, & pro semper exclusiua fœminarum.

2 Vlterius neque feudatarius potest absq; Regis assensu imponere fideicommissum in feudo hæreditario, vel instituere Maioratum, etiam si fieret in descendentibus illis, qui essent successuri, ita *R. Galeot. contron.* 49. *lib.* 2. *nu.* 19. vbi quod Prorex prohibetur assentiri per *Prag. nouem capitum*, vbi Prorex non potest assentiri, quomodocumque feudi natura mutatur, *R. Latr. decis.* 170. *num.* 53. vbi in casu, quo in feudo ex sua primæua natura hæreditaria, vltra dictam inuestituram fieret in eo fideicommissum in beneficium comprehensorum in inuestitura, & super dicto fideicommisso impetraretur assensus, prouidentia illa hæreditaria transfunderetur de voluntaria restitutione in necessariam. Et quamuis in assensu esset apposita clausula *Feudi natura in aliquo non mutata*, intelligeretur præterquam in expressis, *cap.* 1. *de feudo non hab. propr. nat. feud.* Addo *Consil. Rosam consul.* 49. *nu.* 30. vbi quod nimis mutaretur feudum hæreditarium, nam de hæreditario fieret ex pacto, & prouidentia, & maximum Regiæ Curiæ inferretur præiudicium, & intersit Regis, quod potiùs sint hæreditaria, quam ex pacto, quia si fideicommisso sit subiectum non sic de facili deuoluitur, nec delictum læsæ Maiestatis à possessore patratum prætenderetur afficere vocatis ex fideicommisso, *Consil. Roccus de offic. §. sextus casus est, num.* 7. Hodie tamen ex gratia concessa de anno 1655. potest Maioratus institui vsque ad gradum successibilem in feudis.

3 Deueniendo ad quæstionem propositam *R. Reuert. in d. decis.* 305. testatur iudicatum pro fœminis descendentibus, & hæredibus ex corpore donatarij; quia feuda-

feudatarius cum non possit absque Regis assensu excludere in Regno fœminas, in casu de quo agebatur deerat assẽsus; Nam licet adesset, erat nullius momenti, ex quo in memoriali porrecto nulla de fœminarum exclusione facta fuerat mentio. Et licet habita esset relatio ad donationem, in Regno talis relatio non admittitur; ex quo de stylo Cancellariæ additur illa clausula quoad expressa tantum,& necesse est in memoriali omnia in contractu apposita exprimi. Argui igitur poterit, quod si interuenisset assensus pro exclusione fœminarum, feudum non extante fœmina defectis masculis aperiri domino.

4 Vnde mox citati Authores conueniunt per assensum mutari naturam feudi, & conuenit idem *Reuert in decis*.403. qui tradit per assensum in donatione feudi facta per patrem filio mutari feudum de antiquo in nouum. Et quamuis sciam *Reg.de Marin.in obser.nu*.5. contrarium arguere ex *decis.3.Prefs.de Franch*, vbi ego in *obser*. id aduerti. Attamen diuersus est casus noster, in quo agitur non de simplici donatione feudi facta per patrem filio, sed de donatione facta filio pro se, & descendentibus masculis cum exclusione fœminarum, & ordinatione fideicommissi implicita per erectionem Maioratus, vel vocationem masculorum, & linea masculina, siue explicita per fideicommissum expressum. Certius mutatur feudum per donationem factam per feudatarium alicui collaterali, siue extraneo pretio assẽsu Regis.

Facit, quod gratia in Regno feudatarijs concessa disponendi de feudo antiquo in fauorem masculi proximioris exclusa fœmina, quæ successura erat, tribuit dictam facultatem cum clausula *feudi antiqui natura non mutata*, quia assensus ille mutabat naturam feudi.

Ingens equidem difficultas ex *Lanar.cons*. 1. *Giurb.decis*.108. *Viuian. de iurepatron.lib*. 4. *part*. 3. *cap*. 2. *num*. 22. & ex ijs, quæ scripsi *lib*.1.*art*.13.*nu*.19.& 20.*ex dec.Rotæ* 203.*par*.2.*tom*.1.*penes Farinac*.& *Sesse decis*. 308. contra fœminam sentientibus. E contrario scribente *Castill.lib*.5.*cap*.92.*nu*. 17: Et alia insuper scripsi in materia iurispatronatus *d.lib*.1. *art*.23.*nu*.13. an iuspatronatus reseruatum per fundatorem pro sua familia tantum extincta familia, beneficium efficiatur liberum, siue extinguatur patronatus? vbi quod attendatur magis voluntatis fundatoris substantia, quam formula verborum, & quod in *dec*.374.& 378.*Seraph*. neglecta fuit dictio taxatiua.

Prætermittenda non sunt *R.Reuert.in d.decis*.305. verba: *Esto in memoriali porrecto facta esset expressa mentio exclusionis fœminarum, nec hoc obstare dicebatur, quia non per hoc illa effecta erant masculina, ita ut fœminæ essent perpetuò exclusæ, sed tantum vbi deficiunt descendentes masculi Comitis donatarij, & supersunt masculi descendentes à Comite donante; sed vbi nullus superesset, nec ex donante, nec ex donatario, quod essent fœminæ exclusæ nullibi legebatur, nec hoc præsumi poterat aduersus dispositionem l.cum auus, ff.de cond.& demonstr*. conferunt etiam *Rosental. de feud.cap*.7.& 44.*nu*.11. verba: *Quod autem quidam ex iure communi conantur probare, fœminam semel statuto exclusam perpetuò manere exclusam, hoc solum intelligatur quoad illum gradum, à quo exclusa fuit, & ita vt bona ad heredes excludentes proximos, uel etiam extraneos deferri postea possint, sed si excludens, hæredem alium fœmina illa iure gradus, vel testamenti potiorem non relinquat, nemo dixerit fiscum filiæ exclusæ anteponi*.

Item extincto fideicommisso super feudo cum assensu ordinato, videtur dicendum feudum ad suam primæuam naturam hæreditariam redire, prout in allodialibus res fideicommissaria fideicommisso terminato transit ad hæredes vltimi grauati, & ita fideicommittens censetur voluisse. Facit Diuina Scriptura *n*.27.

SVMMARIVM.

1 *Lineæ paternæ Ascendentium priuilegium est transmissio hæreditatis*, ex l. si infanti, C.de iur. delib.
2 *Pater retinendo vxoris dotes, an censeatur adire nomine filij infantis?*
3 Bald. *& alij negant contra* Bart.
4 Ruin.*appellat articulum subtilem*.
5 *Author distinguit plures casus*.
6 *Expenditur* Altograd.*& refellitur*.

ARTICVLVS XCV.

Lineæ paternæ Ascendentium priuilegium est transmissio ex *l. si infanti, C. de iur. deliber.* Et vtrum pater retinendo dotes vxoris, censeatur adire nomine filij infantis? Expenduntur *R.Latr. Altograd.* & alij.

1 Lineæ paternæ Ascendentium speciale priuilegium est propter patriam potesta-

testatem, vt pater, vel auus, aut alius Ascédens dictæ lineæ possit adire hæreditatem matris, siue extraneorum infanti delatam, & non aditam viuente defuncto infante, ex *l. si infanti, C. de iur. delib.* quando tamen infans decessisset post annum deliberandi, vt post alios *Noal. de transmiss. cas. 8. nu. 11.* & dixi *lib. 1. art. 26. nu. 9.* vbi quod si decessisset infans infra annum iuris deliberandi, tunc ex dicto capire poterint adire omnes alij, qui cum patre concurrerent ad successionem.

2 Passim in foro controuertitur, vtrum pater retinendo dotes vxoris iudicetur adire nomine filij infantis hæreditatem vxoris dicto filio delatam? Affirmant *Bal. in l. gerit, nu. 28. ff. de acquir. hæred. Surd. decis. 140. n. 10. Mantic. de coniect. lib. 12. tit. 13. nu. 8. Ludouis. decis. 421. Costa de port. ratæ, q. 105. Marta de success. par. 4. q. 14. num. 46. Fachin. lib. 6. contr. cap. 51. R. Latro decis. 13. nu. 4. & Alciat. cons. 20. lib. 3. tom. 9.* profitetur magis communem esse cum *Bar.*

3 Contrarium scilicet quod non inducatur aditio, & contra *Bart.* tenet *Bald. in l. si certis annis num. 22. C. de pact. Aretin. cons. 160. nu. 4. & cons. 161. Barbat. cons. 5. lib. 3. Corn. cons. 321. lib. 1.* quia hodie debitores tarò soluunt, Et quod ex silentio patris non inducatur aditio, arguitur ex *tex. in d. l. si infanti,* ibi: *Sed si hoc parens neglexerit,* & hanc sententiam defendit *Altograd cons. 81. lib. 1. nu. 9.*

4 *Ruin. cons. 89. lib. 2.* dicit, quòd hic articulus est subtilis, & difficilis, & multa hinc inde pro vtraque parte adduci possunt, vt colligitur ex *R. Latr. & D. Hodiern. vbi sup. & Gratian. discept. 627. n. 27.*

5 Distinguendum puto pro resolutione articuli. Et primus casus est, quando infans decedit intra annum deliberandi. Et quia dicta transmissio habet etiam locum in infante, & tùc sufficit scientia patris de hæreditate delata, vt probant *Altogradus, & Noalis,* in hoc casu fieri non potest, quod pater retinendo dotes censeatur adire, quando deliberare debuit, & voluit pro infante, & eius nomine, ità *Altograd. d. nu. 9.*

Rursus aut igitur de hæreditate matris, vel alia extranea, & in hoc casu non præsumitur aditio. Vel si creditores agerent aduersus infantem, & patrem, ità *Mantic. & Alciat. vbi sup. Magon. decis. Flor. 148. nu. 1. Barry de success. test. & intest. lib. 11. tit. 5. R. Latr. & Gratian. vbi sup.*

Aut dos consistit in stabilibus, & pater diu possedit illa, & præsumitur aditio, vt si possederit per decem annos, *Maranta in l. is potest, nu. 57. ff. de acq. hær. d. Menoch. de præs. lib. 4. præs. 101. nu. 92. Latr. vbi sup.* Intellige quando mors matris sequuta esset intra infantiam filij, quia tunc pater solus absque consensu filij adire potuit.

6 Vel agitur de hæreditate vxoris lucrosa, & filius decessit post annum iuris deliberandi, & tunc censeo præsumi aditionem nomine infantis per patrem factam, si hæredes patris allegent ad sui fauorem aditionem *Bart. vbi sup. Maranta nu. 74. Facchin. Barry, & R. Latr. vbi sup.* & idem puto si infra annum post mortem matris infans decederet, & pater superuixisset post annum datum ad deliberandum, nam infra annum idem pater potuit deliberare, & retinendo dotes deinde iudicabitur adijsse ad sui fauorem. Quinimò licet *Altograd.* per tramites iuris subtiliter editserendo concludat infra annum ad deliberandum non induci aditionem. Nihilominus quãdo agitur de hæreditate lucrosa, & opulenta verior videtur *Bar.* opinio, & cesset in hoc casu voluntas deliberandi, quando de mera vtilitate agitur, quam pater pro filio agere cogitur ex sui officij debito, & cum agitur de lucro, quælibet leuis coniectura sufficit ad præsumendam animi deliberationem, *Bart. vbi sup. Magon. dec. Flor. 24. & 148.*

SVMMARIVM.

1 *Linea recta in feudis venit appellatione filiorum.*
2 *Quid in materia Maioratus?*
3 *Distinctio* Fusar.
4 *Donatio facta filijs masculis non transit ad donatorem defectis masculis.*
5 *Post lineam aliquam finitam vocato Petro, & eius filijs, venit linea Petri.*
6 *Linea tota venit filijs in infinitum vocatis, & nu. 7.*
7 *Filijs filiorum vocatis an veniat tota linea?*
8 *Filijs masculis substitutis, & in defectum lineæ masculinæ alio substituto venit tota linea filiorum masculorum nomine.*

ARTICVLVS XCVI.

Linea filiorum appellatione quando veniat? Et tota linea filiorum masculorum nomine?

1 LIneam totam complectitur contractus feudalis, ideoque concesso alicui feudo, & eius filijs veniunt descenden-

tes

tes omnes vsque in infinitum, *tex.est in cap. 1. §.ex clientibus de alien.feud. Bald.in cap. quæ in Ecclesiarum, n.39. de constit.* in specie lineę, *Marta de success par.1.q.2.art.1.nu.2. & seqq.*

2 Idem in materia Maioratus, in qua filiorum mentio pro tota descendentia, & linea sumitur, quia illius natura est perpetua, *Molin.de primog.lib.1.cap.6.nu.28.Dec. cons.498.nu.8.Paris.cons.72.lib.4.Marta vbi sup.nu.7.* & post plures *Fusar.de fideicom.q. 320. nu.28.* arguens ex natura primogenituræ, vt sit perpetua inter omnes descendentes.

3 Declarat beneuerum *Fusar.nu.29.* si primogenitura sit erecta per verba pluralis numeri, vt quia vocasse filios Titij primogenitos. Secus si per numerum singularem substitutus fuisset filius Titii primogenitus, quia primogenito admisso, primogenitura vlterius non progreditur. Primogenitura autem erit perpetua, si substitutus fuisset primogenitus de vna familia, vel agnatione, *Anchar.cons.7.Dec.Peregr.* & alii per *Fusar.*relati.

4 In stipulationibus stipulatio pro filiis, vel pro filiis masculis intelligitur pro linea tota, vnde defecta linea masculina donatarii, res donata non redit ad donantem, sed transit etiam ad hæredes donatarii, *Ruin.cons.122.lib.1.nn.5. Marta vbi sup.* & dixi *lib.1.resp.1.*

5 Testatore perpetuum fideicommissum inter suos descendentes constituente, & illis quandocumque deficientibus si alium, & eius filios substituerit, tunc filiorum appellatione veniunt descendentes in infinitum, & sic tota linea, ne dispositio testatoris sit elusoria, dum substituit in tempus remotissimum, latè *Fusar.d.q.320.n.17.*

6 Vocatis filijs in infinitum, vel in perpetuum, vocatio extenditur ad omnes personas in infinitum, *Paris.cons.37.lib.2. Peregrin.art.22.nu.54.Fusar.nu.74.*vbi vide pro limitatione, & vide infra.

7 Quid si testator vocasset filios filiorum? Ex *Peregrin.art.28.nn.33. & cons.53.lib.4. Decian.Soc.sen.* & aliis allatis per *Fusar.nu. 93.* videtur non venire pronepotes. At contrariam sententiam tenet *Alba cons. 86.* quem sequitur *Menoch.cons.802.n.25.*

Veniunt tamen omnes descendentes, quando vocati sunt filij, & filiorum filij in perpetuũ, *Peregr.cons.53.lib.4. Fusar.n.95.*

8 Quando testator post substitutionem filiorum masculorum in defectum lineæ masculinæ substituit aliquem in hoc casu filiorum masculorum appellatione venit tota linea masculina, *Illustriss.de Luca de fideic.disc 28.n 9.*

SVMMARIVM.

ARTICVLVS XCVII.

Linea quando est potior, gradus remotior lineę etiã vincit proximiorẽ. Proximiorum ex linea, vel ex parte patris, an veniat pater? Quando sint probandi gradus ab ijs, qui agunt vti proximiores familiæ? An veniant fœminę? Et an excludantur per masculos remotiores? Refertur S.C.pronũciatio.

1 PRoximior ex linea tertiogeniti, an præferatur remotiori ex linea secundogeniti pręmortui viuente primogenito? *R.Lanar.cons.1. Alex.Raudens.cons.141.& seq.lib.2. Michael ab Aguire de success Regni Portugall.* negant, quia prima causa secundogeniti influat in descendentes suos. Pręterea in subordinatis, donec superest de materia primi, non est locus secundo. At contrarium tenet *Marta de success. part.3. c.1.art.2.* Qui tamen sibi videtur varius in *par.4.q.21.art.16.nu.29.* vbi quoties attenditur linea, si dignitas debet transire ad fratrem seniorem, & eius primogenitos, præmortuo fratre linea capit initium ab ipsius primogenito superexistente, qui est in linea fratris senioris, nec potest admitti alius, quia deficit qualitas lineæ, videndi sunt *Lanar. & Peregr.cons.1.lib.2.*

2 Proximioribus de familia vocatis, an veniant solum, qui sunt intra decimum gradum, & non vltra? Si quæritur de vocatio-

catione propinquiorū. Et *Bald. cōs. 8. lib. 4.* tradit venire vsque ad septimum gradum. At vsque ad decimum probat *Peregr. de fideic. art. 22. n. 33.*

3 Idem dicendum venit vocatis proximioribus de familia, vt veniant vsque ad decimum, *Paris. cons. 51. lib. 2. nu. 8. Cephal. cons. 386. n. 24. Peregr. cons. 47. lib. 2. & art. 30. nu. 3. & Fusar. cons. 15. nu. 10. & nu. seq.* declarat graduum computationem sufficere siue inspecta persona grauati, siue grauatis. Hinc in causa fideicommissi de Vulpicella Ciuitatis Melphicti diebus elapsis, referente versatissimo Consil. D. D. Ioanne de Dura patritio Neap. pronunciatum fuit, quod fiat relatio graduum.

4 Concludenter non probans gradum proximitatis, successionem obtinere non potest *Alex. cons. 182. lib. 7. nu. 10. Dec. cons. 531. nu. 4. Tiraq. de retr. lignag. §. 1. gl. 16. n. 14.* Et distinctè, & per gradus probanda est, incipiendo à communi stipite, *cap. licet ex quadam de rescript.* ibi: *Singulos gradus clara computatione distinguat.* Et deficiente vnius gradus probatione, deficit tota probatio, *Bald. in d. cap. series, nu. 2. Tiraq. nu. 7. Marta par. 4. q. 22. art. 1. nu. 17.* Et incerta proximitatis probatio est interpretanda contra producentem, *Marta nu. 18.* & dixi *sup. art. 15. nu. 10.*

5 Quidquid sit in materia nobilitatis, quia sufficit probatio parentelæ in genere absque graduū dinumeratione, & confusè, & obscurè *Censal. ad Peregr. art. 43. versic. quarto declara*; nam in materia admissionis ad Sedile fit latior interpetratio, *Franc. de Petr. cons. 14.*

In materia gratiæ, seu beneficij Principis admittentis ad dignitatem, seu beneficium consanguineos de aliqua domo, tunc sufficit probare consanguinitatem in genere, sicuti per Regium Collaterale Consilium decisum refert *Anna in singul. 102. Censal. vbi sup.*

Neq; est necessaria probatio graduum, quando omnibus de familia relictum fuit, vt dixi *sup. d. art. 15.* & videndi sunt *Thesaur. lib. 1. q. for. 61. Gratian. disc. 869.*

6 Proximiores de linea patris statuto vocante, an comprehendatur pater? Affirmatiuè resoluendum videtur, nam alias frater inclusus in linea patris excluderet patrem, contra *textum in Auth. defuncto, C. ad Tertull. Marta par. 2. q. 1. ar. 3. n. 2. & seqq.* Imò frater ex latere patris solum coniunctus excluderet patrem.

Pro contraria parte facit, quod nō sit de linea, sed principium lineæ, sicut maritus, & vxor non sunt affines, sed principium affinitatis, *l. si seruum, ff. de condict. ob caus.* & sicut est differentia inter generātem, & generatum, ita inter lineam, & eum, à quo procedit linea, & inter descendentem, & eum, à quo cæteri descendunt, *l. 2. ff. de stipul. seru.* De his dixi latè *lib. 1. art. 8. nu. 75. & 83.* Quæstionem resoluit *Marta* distinguendo inter lineam contentiuam, & effectiuam; concedens patrem esse de linea contentiua, non effectiua, & de contentiua intelligendum esse statutum fauore agnationis factum. At *Marta* opinio habet penes me difficultatem, quia dum adest effectiua, non habet locum contentiua, nec statutum potest dici fauore agnationis factū, dum etiam descendentes à fœmina agnata sunt proximiores de linea patris, vt aliàs dixi, & fœmina est proximior ex linea paterna, *Marta par. 3. q. 1. art. 4. nu. 34.* Rectiùs dicit *Soc. sen. cons. 81. lib. 1. col. 4.* stipitem esse de linea, & vide *d. art. 8. n. 75. & 83.*

7 Proximiores ex parte patris si vocentur, an pater exclusus videatur? Videtur quod non, cum nemo sit proximior sibi ipsi, & ipse sit principium deriuationis, ideoque proximiores sunt in secundo gradu, & excludi patrem, ex *Bald. d. cons. 197. lib. 4.* vult *Albert. Perus. de statuto exclusiuo fœminar. art. 6. n. 163.* Veriùs autem est statutum non loqui patre existente in medio, & loqui de secundo gradu, & de alijs inferioribus, prout iuxta Consuetudinem Neapolis *Marta p. 2. q. 3. art. 10. n. 12.* & dixi in *obs. 98. ad Præs. de Franch.*

8 Proximioribus ex linea parentelæ vocatis an veniant ascendentes vsque ad decimum gradum? Videtur negandum, quia parentela ascendit vsque ad tritauum, & non vltra, *l. Iurisconsultus, §. parentes, ff. de grad.* & ita in puncto consuluit Collegium Patauinum inter *vol. consiliorum consil. 2. lib. 1. nu. 8.* Contrarium latè defendit *Marta p. 3. q. 1. ar. 4 à n. 28.*

9 Fœminæ de familia an veniant sub vocatione proximiorum de familia? Negatiuam opinionem videtur probare *Fusar. q. 311. nu. 22. & q. 366. nu. 24.* Contrarium arguitur ex *tex. in l. volūtas, C. de fideic. et l. pronunciatio, ff. de verb signif.* & tenent *Peregr. art. 22. n. 46. Ludouis. decis. 293. & 464. nu. 16. Rota Rom.* vt penes *Fusar. cons. 15. nu. 20. Rouit cons. 57. nu. 10. lib. 1. R. Latr. decis. 103. R. de Marin. lib. 1. res. 22. n. 9.*

Ampliant etiam, quod fœmina sit nupta in aliena familia, nam *d. l. voluntas* non distinguit inter innuptam, & nuptam, *Ludouis. decis. 293.* & ibi *Beltram. Seraph. decis. 1436.* Et quamuis *Thes. decis. 37.* cōtrarium velit, eum tamen reprobat *Rouit. vbi supra nu. 20.*

Distinguunt alij inter fœminas descendentes

dentes, & inter collaterales, vt primo casu veniant; secus in secundo, & *text. in d.l. voluntas*, intelligunt in descendentibus, *Vinius decis.1. Censal.ad Peregrin.in art.26. vers.ego vt ingenuè fateor, D.Altimar.ad Ronit.d.obs.57.* & indicat *Fusar.d.q.366.n.24. in fine.*

10 Potior distinctio est, quod aut est contemplata familia, & non venit fœmina, latè *Capan. de fideic. masculino, art.1. inspect. 2.nu.9.*

Veriùs dico præferri in hoc casu masculum remotiorem de familia, *Thesaur. d. decis 37.& Altimar. ad Ronit.obser.30.n.6.* Non extantibus autem masculis succedit fœmina, vt *Paul. & Ias.in d.l.voluntas.* Et in casu *decis. 103. R. Latro.* erant extincti masculi, vt aduertit *Capan.art.3. insp.2.nu. 30. Dunozett. dec.827.& 833. & in dec.40. post Censal.ad Peregr.Luca de fideic.disc.38. nu.3.& disc.42.nu.20. Roxas dec.72.& 90. & par.9.rec.decis.65*, in quarum casibus testator vocauerat familiam, restringendo vocationem ad masculos illis verbis: *Intendendo sempre de mascoli, e non di femine*, & deciditur id intelligi masculis extantibus, & in concursu, quo cessante non prohibētur venire fœminæ sub generali vocabulo casatæ, *Luca disc.48.n.4.*

Familia non censetur contemplata vocato proximiore de familia, dum non adest substitutionum progressus in toto genere respectiuè de vno in alterum, sed per speciem vulgaris terminantis in primo, *Luca disc.42.n.19.*

Adde circa probationem graduum consanguinitatis, vt si deficiat vnus gradus probatio, corruat prætensio agnationis, *Mantic.decis.88.* pulchrè *Noguerol.alleg.25. nu.299.* vbi loquitur etiam quoad successionem in iurepatronatus.

Enunciatiuè vnius instrumenti non probat identitatem familiæ, sed requiruntur alia adminicula, & vnum instrumentum habetur, vt vnus testis *R.Galeot.contr. 53.n.27.Noguerol.n.259.*

Agnationis diuersitas præsumitur inter habentes originem ex pluribus locis, *Ciriac.contr.281. Noguerol.nu.269.* Idem si concurrat aliqua qualitas significans pluralitatem, *Noguerol.vbi sup. Mier.2.p.q.7.n. 97.* exemplificarem, si aliqui gaudent nobilitate, aliqui non gaudeant, & ita semper obseruatum fuerit.

SVMMARIVM.

1 *Ordinatio est in libito Episcopi, & quando possit appellari à denegatione ordinum?*

2 *Episcopus non proprius, sed ratione loci beneficij conferendi, an possit ordinare Clericum vti de linea inuestiendum?*

3 *Vicarius Capitularis infra annum an possit concedere dimissorias arctato ad beneficium? Et cui?*

4 *Arguitur pro opinione aiente.*

5 *Refertur declaratio S.Congregationis.*

6 *Impetratio beneficij per extraneum non facta mentione vocati de linea licet impuberis an sit nullla?*

7 *Clericus impubes de linea non petens dispensationem infra quadrimestre an restituatur in integrum?*

ARTICVLVS XCVIII.

Episcopus non proprius an possit ordinare laicum de linea in clericum ratione loci beneficij? Et an impetratio beneficij per extraneum non facta mentione clerici de linea licet impuberis sit nulla?

1 Lineale, & gētilitium beneficium constitutus in statu laicali nè amittat, intendens assumere clericatum, si ei denegatur ab Episcopo, an à denegatione possit appellare, & recursum habere? Et videtur affirmandum, quia sicut arctatus suscipere ordine sacros ratione beneficij iam obtenti, non concurrente iusta causa denegandi, Episcopus si deneget ordines sacros, grauare dicitur, quoniam ita esset inducere pœnam formalem priuationis beneficij, quod sine ordinibus sacris retinere non potest, ideoque intrat recursus, vel appellatio, vt pluries decisum refert *Barbos. de potest.Episc. alleg.4.num.66.* Ita etiam pariter si laicus nè amittat beneficium intendat clericatum sumere, nè alius beneficium amittat de iure patronatus passiuo, quoniam ista videtur species arctationis. Si alias tenuitas beneficij, qualitas personæ, ac aliæ circumstantiæ diuersimodè non dissuaderent, ita *Illust.de Luca de benef.disc.71.n.7.*

Regulariter autem in Episcopi libito repositum est denegare collationem clericatus, vel aliorum ordinum, quia est mera gratia, & negando, nulla dicitur fieri iniuria, & consequenter nulla intrat appellatio, quoties quis est in statu laicali, vel sit constitutus in minoribus, & sit in statu libertatis eligendi aliud viuendi institutum

ita

ita *Luca nu.4. & 6.* & quando est arctatus, vt supra, vel susceperit subdiaconatum, vel diaconatum, si ipsi denegat Episcopus Sacerdotium, appellare poterit ad Sacram Congregationem Episcoporum, quæ audita Episcopi informatione in forma extraiudiciali per literas concedere solet cōcessionem, vel denegationem, cognito, an causæ per Episcopum allegatæ subsistant, vel non. Et appellatio non fit in forma iudiciali, non enim tenetur Episcopus subdito ordinando exprimere causas denegationis ordinum, neque desuper formare processum, sed per notitias extraiudiciales procedere, ità *Luca nu* 5.

2 Sæpius interrogatus fui, an Episcopus loci beneficij ordinare posset hunc laicum de linea alieno Episcopo subditum, & nec ratione originis, neque domicilij subditum ipsi Episcopo loci beneficij? Et ita pariter si Titius laicus fundet in aliena diæcesi beneficium de iure patronatus, emendo aliquod territorium, deinde per modum supplicationis petat filium, vel alium promoueri clericum, & inuestiri in primum beneficiatum, in tali casu possit Episcopus talem nominatum & ordinare, & beneficium conferre?

Pro opinione affirmatiua arguitur, quia laicus de proximo clericandus potest præsentari ad beneficium, & præsentatio conferri in tempus, quo erit clericus, *Gratian. distinct.430.num.6.* & dixi in *lib.1. artic.de iurepatr.* quod enim de proximo est faciendum habetur pro facto. Et quia talis laicus
3 videtur arctatus ad beneficium, & ratione arctationis ad beneficium etiam Vicarius Capitularis, qui infra annum nequit dimissorias concedere, attamen potest ex dicta ratione *S.C.Trid.de reform.cap.10.Ricc. in prax.resolut.106. & decis.185.part.4.* concedere literas dimissoriales laico à patronis præsentato, *Garz.de benef.part.5.*
4 *cap.7.nu.93.* Et quoad quæsitum de Episcopo, an ratione beneficij nouiter fundati, vt supra valeat ordinare in clericum ad beneficium præsentatum, *Passarin. in cap.nullus de tempor.ordin.nu.5.* inclinare videtur in opinionem affirmātem, & multò magis quando non in fraudem proprij Episcopi, sed ex fundatione quis vocatur ad beneficium sibi vti de linea debitum.

5 Archiepiscopalis Curia Neapolis de anno 1616. tempore Eminentiss. Cardinalis Octauij Acquauiuæ proposuit S. Congationi Episcoporum præfatam difficultatem his verbis.

Multi sunt, qui Neapolitani cum sint, erigunt in aliqua alia Diæcesi beneficium aliquod tenue de iure patronatus, ad quod præsentati quasi iam alterius Episcopi subditi effecti ab eo prima tonsura initiantur, cum nec ante primam tōsuram beneficij capaces essent, nec absque beneficio illius Episcopi subditi censeri possent, cum reuera Diœcesis Neapolitanæ originarij, & habitatores essent, ac huiusmodi casus in Episcopatu Viciaquensi, Massensi, Nucerino, Minorensi alijsque pluribus frequenter contigerunt. Et Sacra Congregatio ita respondit: *Hanc esse in posterum animaduersione dignam; siquidem nec beneficia absque competenti dote erigi debere, nec vllus alius Episcopo non subditus ab eo debet ordinare ratione beneficij, cum illud sibi in fraudem confertur, hoc est eo fine, vt ab eo possit ordinari.* Et declarationem refert *Franc. de Magistr. in sylua Eccl. lib.1.c.3 tit. à quo conced. litteræ dimissor. n.5. tom.2.*

Facit quia beneficium non potest conferri laico, dum collatio tribuens iurisdictionem debet præcedere ordinationem.

Quæritur: impetratio beneficij per extraneum à patrono præsentatum obtenta, non facta mentione vocati de linea existentis licet impuberis sit valida? Respondetur negatiuè, quia narrandum erat Pontifici adesse clericum de linea, dum ex hoc posset retrahi à prouidendo extraneo, *Castropalao tom.2. tract.13. disp.2. punct.1.nu.18.* quem sequitur *Rota decis.68.par.10.rec.* & iterum *Rota* relata per *Mansum cons.79. nu.8.* præsertim quia extraneus non potest succedere, nisi in defectum lineæ, & impubes potest fieri capax per dispensationem.

7 Quid si nō petijsset clericus de linea impubes infra quadrimestre dispensationē, an deinde posset petere per viam restitutionis in integrum? Et *Mansus vbi sup. num.9.* affirmat ex *Surd.cons.95.nu.7. & Rota decis. 64.nu.16. part.8.* Ego autem satis dubito, nedum quia in spiritualibus, verum etiam quia non agitur de beneficio resignato, & videndus *Cald. in l. si curatorem habens, verb. læsit, nu.39. C. de in integr. restit.*

S V M M A R I V M.

1 *Maioratus an sit linealis, si quis substituat filios fratris, eorumque descendentes; semper autem succedat maior, & ita de linea ad lineam?*
2 *Maioratus an arguat saltuarium verbum* Maior, *& nu.5.*
3 *Arguitur saltuarius si à transuersali sit institutus.*
4 *Verba* de linea ad lineam, *an inducatur Maioratum saltuarium, vel linealem? & n.7.*
5 *Verbum* Maior, *quando faciat Maioratum linealem?*
6 *Vocatio descendentium filij maioris inducit*

suc-

successiuitatem, & linealitatem?
8 *Clausula* de linea ad lineam, *an inducat reciprocam fideicommissariam?*

ARTICVLVS XCIX.

Linealis an sit Maioratus, si quis substituat filios fratris, & eorum descendentes, cum hoc quod semper succedat maior, & sic de linea ad lineam? Et clausula *de linea ad lineam*, an inducat reciprocam fideicommissariam?

1 Nobilis articulus est: vtrum Maioratus sit linealis, vel saltuarius, quando linea filiorum defecta substituuntur filij fratris cum hac lege, vt succedant tàm filij, quàm eorum descendentes, semper autem maior, & ità de descendentia in descendentiā? Videtur dicendū, non primogenituram, sed merum Maioratum transitorium de seniore in seniorem constitutū
2 fuisse ex verbo illo *Maior*, quod verbum ad ætatem refertur *ex l. si pater, §. fin. ff. de adopt.* & latè *Robl. de repræs. lib. 3. cap. 14. nn. 20. & Genesi* legitur *cap. 19. vers. 33. Dormiuitque cum patre, & cap. 27. Vocauitque Esau filium suum maiorem*. Et Maioratum saltuarium defendunt *Alex. cons. 4. lib. 4. & Bellon. inn. cons. 11.*
3 Propensius quando dispositio prouenit à transuersali, & vocatus est maior ex fratribus filiorum, *Alex. & Bellon. vbi sup. & Menoch. cons. 442. nn. 20. Honded. cons. 70. nu. 42. lib. 2. Redenasc. cons. 82. lib. 1.*
4 Clariùs demonstrare videntur illa verba, *De descendentia in descendentiam*, seù *de linea ad lineam*, ideòque Maioratus sit saltuarius de linea ad lineam, *Menoch. lib. 4. præsumpt. 68. nu. 7. & cons. 633. nu. 36. Decian. resp. 116. lib. 3. nu. 2.*
5 In contrarium adducitur, quod turbidus sit locus arguendi à verbo *Maior*. Quoniam plerique ex grauioribus Doctoribus nullum discrimen agnoscunt inter hæc verba: *Primogenitus, Maior*, aut *maior natu*, *Bald. in l. cum antiquioribus nu. 15. C. de iur. delib. Io: Lecyrier de primog. lib. 1. q. 2. nu. 2. Peregr. cons. 39. nu. 12. lib. 1. & cons. 64. lib. 2. Molin. de Hispan. primog. lib. 3. cap. 8. nu. 19. & ibi Add. Castill. lib. 5. cap. 93. §. 1. nu. 2. Lopez in l. 40. Tauri nu. 2. Franc. Velasq. in suo Ioanni 4. par. 2. punct. 1. §. 1. nu. 19.* Et vnusquisque filium primogenitum vsitato sermone vocat *Il suo maggiore*.

Rectiùs, quia verbum *Maior* fuit positum non respectu ad totam descendentiam fratris, sed primo loco respectu ad filios fratris; quo casu maiore vocato respectu habito ad fratres, nepos præfertur patruo, & maior, & primogenitus idem sunt, *Menocch. d. cons. 442. nn. 20. Mangil. de imput. q. 77. nu. 170. D. Prat. dist. 38. lib. 1. nu. 45. R. Galeota lib. 1. contr. 48. nn. 59. Redenasc. cons. 82. nu. 1.* Et dùm exinde vocat descendentes filij primogeniti, seù maioris, & non patruum, constituta videtur primogenitura, vt *Bellon. inn. d. cons. 11. nn. 47.* ibi: *Nisi testator vocando natu maiorem fecisset mentionem de eius descendentibus*. Et quod denotetur ordo primogenituræ, quando institutor Maioratus vocet priùs filios maioris, & posteà descendentes ab eis, *Alciat. cons. 8. lib. 9. nu. 42. Velasq. de iur. emphit. q. 50. nn. 16. vers. nec maiore debet, Cancer. par. 3. cap. 21. num. 304.* ibi: *Secus cum vocatus est maior natu ex linea recta filij maioris, seù maior natu ex vnoquoque alio gradu; nàm tùnc non censetur vocatus maior natu inter omnes descendentes, sed primogenitus cuiusque gradus ex linea recta primogenitorum, Amat. res. sol. cap. 1. nu. 28.*
6 Et vocatio filiorum, & eorum descendentium importat ordinem gradualem, & successiuum, *Bart. in l. Gallus, §. 1. ff. de leg. 2. Menocch. cons. 124. nn. 80.*
7 Prætereà quia addidit de descendentia in descendentiam, & descendentia comprehendit omnes in infinitum descendentes à singulis filijs, *Socc. in l. Gallus, nu. 3. ff. de lib. & posth. Castill. d. cap. 93. §. 1. nu. 37.* Et admittendo seniorem de altera linea, deferretur successio de puncto vnius lineæ ad punctum alterius, & admittendo primogenitum, seù filium maiorem, si deinde succederet alter secundogenitus senior exclusio nepote ex primogenito, successio coarctaretur in punctum, siue gradum, & non transiret ad alios gradus lineæ. Et ex his mens testatoris fuit successionem de gradu in gradum voluisse, at semper in maiori, denotando successionem indiuiduam.

Demùm in dubio regularitèr pro Maioratu lineali iudicandum est, vt pluries dictum est, & ingressus in vnam lineam, ab ea exire non debet, donec illa euacuata non fit, & in puncto latè probat, & decisum refert *Mansus consult. 95. & 96. per tot.*
8 Quæres: an clausula *de linea ad lineam* importet reciprocum fideicommissum? Et negant *Odd. cons. 45. nu. 42. Cephal. cons. 401. lib. 3. Menocch. cons. 376. nn. 40. & 55. Decian. cons.*

conf.26.nu.86.lib.2.Parif.conf.72.lib.3.nu.35. & alios refert *Caualc.decif.5.nu.67.p.3. Rota decif.466. nu.5. in nouiff.* vbi quod dicta clausula intelligitur respectu descendentium cuiusque lineæ, non autem ad inducendum reciprocũ inter ipsas lineas. Item quia verba significantia perpetuitatem habent relationem ad fideicõmissum simplex, & absolutum in casum mortis, non autem ad inducendum reciprocum inter descendentes diuersarum linearum, ità *Marta de success. p.4. q.29. art.4. nu.19.* vbi occurrit *Crauet.conf.130.* respondens, quod testator in casu ipsius voluit fauere cuiuslibet lineæ in bonis, & portione sui ascendentis, non autem in portione alterius lineæ. Item in casu *Crauett.* concurrebant coniecturæ ad inducendum reciprocum fideicommissum.

Quidquid autem velit *Marta* cum asseclis, ego contrarium veriùs teneo, quod inducatur reciproca de linea ad lineam ex eo, quod tùnc induceretur reciproca intrà eandem lineam, & non de linea ad lineam, quando testator dixisset de hærede in hæredem, vel descendente in descendentem, tùnc enim de puncto in punctum lineæ, & de vno in alium descensiuè esset reciproca intra singulam lineam, *Marta vt supr. nu.17.* At quando cauetur, quod bona transeant de linea ad lineam, vel de descendentia in descendentiam, in hoc casu est expressissima reciproca inter lineas, quia idem importat dicta clausula, quod euacuata vna linea transeant bona ad aliã lineam per saltum, & non descensiuè, linea enim significat fluxum puncti, & habet longitudinem, & omninò est necesse, quod linea desinat, & sit formata per plures gradus, & defecta, deindè bona transeant per reciprocum fideicommissum ad aliam lineam; & ex *Menocch.conf.433.nu.37. idem Marta nu.25.* vbi sibi ipsi contradicit.

Contrarium esset, quando testator disponit, quod bona transeant de gradu in gradum, ita iudicatum refert *Menoch.conf. 433.nu.37. Marta nu.25.* vbi quod inducitur solùm in singula linea.

SVMMARIVM.

1 *Legitimati per rescriptum Principis, an sint in linea ad succedendum?*
2 *Legitimam filiorum, an minuant legitimati?*
3 *Mentio filiorum, vel ascendentium, an sit facienda in legitimatione?*
4 *Legitimati an excludant sorores legitimas ex statuto?*
5 *Agnatorum mentio an facienda sit in legitimatione?*
6 *Clausula* citrà præiudicium venientium ab intestato, *an impediat institutionem?*
7 *Dicta clausula, quando censeatur apposita?*
8 *Clausula vtrum præiudicet agnatis. Refellitur* Mercurial. Merlin.
9 *Agnati an excludant legitimatos à portione Consuetudinaria Neapolis, tàm in bonis paternis, quàm antiquis?*
10 *Legitimati per rescriptum Principis, an sint ficlè legitimi?*
11 *Legitimati isti an efficiantur legitimi tantùm, & successibiles quoàd patrem? & nu.13.*
12 Authoris *resolutio in puncto portionis Consuetudinariæ.*
14 *Colliguntur alia de legitimatione.*

ARTICVLVS C.

In linea ad succedendum vtrum sint legitimati ex rescripto Principis? Agitur de clausulis legitimationum. Quando legitimatio præiudicet transuersalibus? Refellitur *Merculiaris Merlin.* Quid in materia Consuetudinis Neap. iuxtà quam vocantur proximiores ex parte patris?

1 LEgitimati per rescriptum Principis, an sint in linea recta ad succedendum? Dic quod assequantur iura agnationis quòad parentes, & omnes, & succednnt, ac legitimi, & naturales, & insimul cum eis, & præteriti possunt impugnare testamentum patris; quamuis enim non sit verum principium, tamen est verus status legitimus, *§.1. Instit. quib. mod. testam. infirm. Gasp.Thes. lib.3. q.for.75. nu.4. Ciriac.contr. 208. Merlin.de legit.lib.1.tit.2.q.9.*

2 An per legitimationem naturalium minuatur legitima filiorum? Videtur negandum; quia pater per donationem non potest præiudicare filiorum legitimæ. At *Merlin.nu.8.* tenet pro legitimatis. Beneuerum legitimatus non potest habere plusquam vnus ex filijs, *Paschal. de patr. pot. p.2.c.4.nu.107.*

3 Legitimatio est nulla, & subreptitia, nõ facta mentione filiorum, seù vlteriorum descendentium legitimantis, *Alciat.resp.8. lib.4. Peregr.de fideic.art.23. nu.54. Seraph. decif.351. nu.18. Rota decif.501.p.5. recent. Vrceol.consult.93.nu.11.qui nu.14.* idem tradit fauore ascendentium, in quibus eandem potentiã vigere scribit *Rota dec. 572. p. 5.*

p 5. tom. 2. rec. Et Pascbal. nu.290. narrat casum legitimationis, dummodò non præiudicetur descendentibus, nec ascendentibus per lineam directam, nec ex testamento, nec ab intestato. Insuper debet fieri mentio numeri filiorum, *Barbat. de fideic. p.t.c.2.*

4 Statutum exclusiuum fœminarum propter masculos, an intelligatur de legitimis origine, & natura, non ex accidenti, prout sunt legitimati? Et videtur resoluendum contra legitimatos; quia statutum est correctorium iuris communis, & non verificatur in casu ficto, *Alex.35.lib.1. var. tit. de legit. resp.2. nu.40. Paul. de Castr. in l.fin. C.de his qui ven.ætat.impetr. Cirocch.discept. 32.nn.7.& 11.*qui beneuerum quamplures congerit dissidentes, & signanter *Merlin. de legit. lib.2. tit.1. q 2. nu.2.* & inter alios est *Vrsill. ad Affl. decis.386. nn.5.* quidquid *Add. ad Dec. cons.53. & Graff. §. successio ab intestato q.12.nu.12.* velint filiam concurrere cum legitimato.

5 Hæsitatur: an facienda sit mentio agnatorum? Affirmare videtur *Paschalis nu.110.* Sed contrarium de stylo Cancellariæ seruari probat *Cons.Roccus resp.80.nu.10.to.1.* vbi quod in praxi non fit mentio agnatorum, & Proreges Regni sub nomine Catholicæ Maiestatis cum voto, & subscriptione vnius Regentis, & Præsidentis Sacri Consilij cum petitione pareis cocedũt hoc priuilegium tàm naturalibus, quàm spurijs *Reg. de Ponte de potest.Proreg. tit.10. de legitim. nu.2. & Paschal. nu.* 111. & ità refert iudicatum *Roccus in fine.*

6 Stante dicta clausula poterit pater relinquere ex testamento, dummodò non præiudicet liberis, nec ascendentibus; vndè poterit in dimidia instituere filium legitimum, & naturalem, & in alia legitimatum; & non extantibus filijs eodem modo instituere paterm, & filium legitimatum, quoniam dicto casu non fit præiudicium ex legitimatione, *Andreol. contr. 300. nu.65.*

7 Solet etiam fieri legitimatio cum clausula, *citrà præiudicium venientium ab intestato*, proùt etiam si petatur per patrem cum dicta clausula, etiam si omittatur in rescripto, subintelligitur, vt *Honded.cons.71. lib.2. Merlin.de legit.nu.15.* Et dicta clausula non præiudicat filijs, nec ascendentibus *Thesaur.vbi sup.in fin. Vrceol.nu.14.*

8 Quid concurrentibus transuersalibus? Et *Merlin. vbi sup. nn.7.* firmat pro legitimatis, aliàs modica esset vtilitas legitimationis. Contrarium ad fauorem transuersalium vsque ad quartum gradum post *Peregr. art.23.num.80. Thesaur.num.4. explosa Merlino* tenet *Vrreol.n.17.& 18. & Cirocch. discept.1.nn.30.*

Difficultas est, quando transuersales fuerunt præteriti, & instituti extranei, an legitimati possint consequi legitimam, vel excludantur ex sola superexistentia corũ? Variant Scribentes; nàm pro legitimatis stant *Gratian.discept.567.nu.3. Merlin.n.25.* Diffident *idem Gratian.disc.942.nn.23.Thes. nu.4. Peregr.art.23.nn.83.Ludouis.decis.135. & 201.* Nihilominùs pro legitimatis concludit *Vrceol.nu.29.& seqq.* vbi quod transuersales si excludantur ex testamento, quamuis legitimati tanquam non succedentes ab intestato videntur, quod non possint impugnare testamentum, *l. eum quæritur C.de inoffic.testam.* Attamen aliter res se habet condito testamento, vigore cuius excludantur venientes ab intestato. Et occurrit *Ludouisio*, quod ibi aderant filij legitimi, & naturales.

Princeps esto legitimet cum clausula, *citrà præiudicium venientium ab intestato*, si fuit scriptus hæres à patre exclusis venientibus ab intestato admittitur ad successionem, *Paul.de Castr.in cons.102.lib.3. Merlin. contr.for.1.nu.15. Roccus d.resp.33.nu.5.*

9 Arctior est disputatio in materia *Consuet. Neap. Si aliquis moriens*, iuxtà quam proximiores ex parte patris admittuntur ad bona à patre, & linea paterna prouenientia, vtrum legitimatus per rescriptum admittatur exclusis agnatis? De stylo Regiæ Cancellariæ legitimationem consueuisse concedi naturalibus in bonis tantùm per patrem quæsitis, scribit *Anna cons. 106. in fin.lib.2.* vbi ex hoc per S.C.fuisse agnatos à bonis antiquis absolutos, refert, & ità etiam seruari testatur *Vrsin. de success.feud. p.t. q.3. art.6. nu.17. circà finem*, & in legitimatione solere apponi per Reges verba *in bonis paternis* tantùm, ait *Montan. contr.6.in fin.*

Facit *cons. 25. Alex. lib. 1.* vbi substitutum Titio, si absque filijs legitimis, & naturalibus decesserit, non excludi probat per filium legitimatum, nec Princeps præsumendus præiudicare illi tertio, & *sub nu.6.* dicit *Alex.* fuisse consultum per graues Doctores, non potuisse Papam legitimare filium Regis Aragonum in præiudicium agnati, cui Consuetudo deferet Regnum Rege decedente sine filio legitimo, & naturali, quam conclusionem affert *Add. ad Consuet. Et si testator*, & pro agnatis *Napod. in Consuet. Si quis, vel si qua vers. legitimitis nn.170. Vrsill.ad Afflict. decis.195. Vrsin. vbi sup. Anna cons. 106. num.25.* latè *Censal. ad Peregr. art. 23.* Pro hac opinione faucet *tex.in §.filium verò, Auth.quib.mod.*

natur. effic. sui, vbi legitimatus efficitur legitimus quoad ipsum patrem tantùm.

Contrarium defendi solet ad fauorem legitimatorum ex pluribus. Primò, quia si iuxta opinionem *Ursill. ad Afflict. d. decis. 386. Intriglíol. decis. 4. Roxas in epitom. success. c. 23. nu. 34. ampl. 1.* & alios, legitimati excludunt filiam fœminam, quæ excludit agnatos, igitur fortiùs legitimati excludent agnatos.

Præterea extante filio legitimo, & naturali nullam habent actionem agnati, ergò ità erit concurrente legitimato ex rescripto Principis, *ex §. reliqui, Auth. quib. mod. natur. effic. sui.*

10 Additur, quod legitimati sunt fictè legitimi, vt *§. filium, Auth. quib. mod. natur. effic. sui*, & ità arguit *Napod.*

11 Ad *tex. in d. §. filium* responderi potest, illum procedere in legitimato per oblationem Curiæ, vt *Aquilin. in l. si is qui pro emptione nu. 156. ff. de vsucap. Mantic. de coniect. lib. 11. tit. 10. nu. 10.*

Vlteriùs licet *in d. tex.* legitimatus efficiatur legitimus quoad ipsum patrem, casus noster est diuersus, quia non agitur de succedendo alicui extraneo, sed ipsi patri in bonis obuetis à linea paterna, vel agnatis, cum quibus agnationem contraxit.

Decisio allata per *Ursill.* est in casu legitimationis cum clausula *citrà præiudicium venientium ab intestato*. Et decisio adducta penes *Censalem* est in specie legitimationis ad succedendum in bonis paternis tantùm.

Ex quibus viriliter contra agnatos depugnat nuperrimè *doctissimus D. Rodoer. in cons. 25. per tot. aduersus Montanum in d. contr. 6.*

12 Receptiorem in foro pro agnatis attamen inspicio opinionem, vt penès *Bottilier. de success. tit. 1. de exclus. & paragio theor. 8. per tot.* qui omnes colligit, & de stylo Cancellariæ legitimationem fieri demptis bonis antiquis scribit *Roccus de offic. tit. de Proregib. rubr. 8. nu. 182.* & perbelle *Præs. Merlin. cent. 2. contr. 89. per tot.*

13 Agnatis an succedant legitimati? Dic non succedere agnatis, qui non consenserunt *Petr. Gregor. synt. agm. lib. 45. c. 7.* & alij, quos refert, & sequitur *Barry vt supr. n. 25.* Et quid è contra? Et contra Fiscum stat *Barquet. tract. de droict. de Bastardarsi c. 14.* Sed aduersus Collaterales tenet *Barry vbi supr.*

14 In materia legitimatorum multa colligit *Barry à nu. 24. & nu. 25.* firmat adulterinos posse legitimari, & succedere patri exclusis proximioribus agnatis reiecto *Fabro def. 5. l. b. 5. tit. 16.*

Legitimandi qualitas est exprimenda, si naturalis sit vel spurius, vel adulterinus *Paschal. nu. 116. Barbat. de fideic. p. 1. c. 6. nu. 254.*

Filio legitimato an competat immissio? negat *Amat. cons. 1. nu. 142.* In contrarium videndi *Gratian. discept. 958. nu. 21. Barbat. nu. 273.*

SUMMARIUM.

1 *Legitimati per rescriptum Principis an sint in linea ad succedendum in Maioratibus?*
2 *Resolutio articuli.*
3 *Quid concurrentibus fœminis legitimis, & naturalibus?*
4 *Quid in fideicommissis?*
5 *Princeps an possit legitimare in præiudicium iuris quæsiti?*

ARTICULUS CI.

Legitimati per rescriptum Principis an sint in linea ad succedendum in Maioratibus? Quid in concursu cum fœminis legitimis, & naturalibus? *Anna* refellitur per *Roxas*. Quid in fideicommissis?

1 Legitimati per rescriptum Principis an sint in linea ad succedendum in Maioratibus? Dic non esse admittendos, nisi nisi deficientibus filijs legitimis, vel legitimatis per subsequens matrimonium, & agnatis, vel cognatis transuersalibus, *Couarr. lib. 3. var. c. 6. nu. 7. Fusar. de substit. q. 386. nu. 1. & q. 408. à nu. 1. Add. ad Molin. de primog. lib. 3. c. 2. à nu. 1.* Ratio est, quia hic legitimatus non tollit ius etiam in spe quæsitum illis, qui alias præferendi essent naturalibus his in successione primogenituræ, nec Principis rescriptum in eorum præiudicium operari debet, latè *Roxas de incompatibil. p. 1. c. 6. à nu. 69.* Expresse tamen posse Principem ex iusta, & publica causa tollere dictum ius agnatorum, & substitutorum, probat *Roxas nu. 73.* Extendit etiam, quod filij simpliciter vocati essent *Gratian. discept. 344. nu. 23. Castill. lib. 5. c. 106. nu. 4.*

2 Deficientibus legitimis agnatis, & cognatis, vel alijs vocatis ad successionem succedunt ità legitimati; etiam quod in fundatione cautum esset, quod non succedant naturales, nec legitimati, sed legitimi, & naturales tantùm; nam ratione per-

perpetuitatis erunt de linea, & de familia, *Gratian. discept. 496. nu. 9. & discep. 672. n. 22.* & ità intelligendi *Dec. conf. 316. n. 7. & conf. 365. nu. 5.* & alij, quos refert *Molin. lib. 1. c. 4. nu. 44.* ità *ex Castill. lib. 5. c. 106. nu. 12. Roxas nu. 80.*

3 Quid concurrentibus fœminis legitimis, & naturalibus agnatis, an legitimatus vti de linea, & agnatione excludat fœminam de familia? *Anna* pro fœmina consuluit *in conf. 106.* At contrarium explosо *Anna* probat *Roxas n. 82.* vbi recenset *Gratian. discept. 496. 635. & 673. Vasq. vbi sup. nu. 87.*

4 In fideicommissis, vbi non agitur de cõcursu cum legitimis, & naturalibus, sed agitur de transitu de linea ad lineam, aut cum contendentibus de expiratione fideicommissi, ità vt supponere oporteat totalem defectum lineæ, seù generis primò vocati. Et tùnc non refragante voluntate testatoris continente restrictionem ad verè legitimos in cõstantia matrimonij procreatos receptum est huiusmodi legitimatos succedere fideicõmissis, & succedere tàm in parte dispositiua, & nullo magis ad impediendam purificationem partis conditionalis, *ex Ladereh. conf. 23. Fusar. q. 408. Reg. Latro decis. 3. Dunozett. in decis. 981.* Et *Rota* admisit hanc conclusionem, etiam in testamento nobilis, & honestæ matronæ, vt *in decis. 241. p. 9. rec.* Quamuis *Fusar. & Gionagnol. conf. 21.* alitèr velint in dispositione ordinata per nobilem matronam, seù aliam personam benè morigeratam verisimiliter abhorrentem huiusmodi illegitimos in peccato genitos latè *D. de Luca disc. 68. de fideic.*

5 Potest Princeps legitimare, & restitutionem natalibus concedere etiam in præiudicium iuris tertio quæsiti, quia tollitur obstaculum, quod ipse Princeps induxit, vt *in decis. 283. p. 11. rec. Luca vbi sup. nu. 12.* Debet tamen fieri mentio in supplicatione fideicommissi, & indefinita mentio non prodest *Peregr. art. 23. nu. 69. Gratian. discep. 673. Barbat. de fideic. p. 1. c. 6. nu. 269.*

SVMMARIVM.

1 *Legitimatus per ingressum religionis, an sit linea ad succedendum?*
2 *Quid in Moniali professa?*
3 *Limitatio* Greg. Lop. *& refellitur nu. 5.*
4 *Opinio contrà illegitimos professos.*
6 *Naturalis legitimo viro nupta an fiat legitima? Refelluntur aientes.*

ARTICVLVS CII.

Naturalis per professionem in religione capaci an fiat legitimus? Expenduntur *Riccius*, *& Reg. de Ponte*. Et an per Sacramentum matrimonij cum legitimo naturalis fiat legitima?

1 LEgitimatus per professionem in religione capace bonorum, an sit in linea recta ad succedendum? Videtur dicendum, quod sic; nàm legitimatio per oblationem Curiæ æquiparatur legitimationi per subsequens matrimonium *§. fin. Instit. de nupt.* Et legitimatio per oblationem Curiæ Principis terreni debet esse minus fauorabilis, quam ea, quæ fit per oblationem Curiæ Principis cœlestis. Et per professionem tollitur omnis macula, & incapacitas, *Auth. de Monach. coll. 1.* Et in puncto pro successione legitimati cum alijs legitimis tenent *Bal. in l. 1. C. de Sacros. Eccl. Felin. in cap. cum deputati nu. 4. de iudic. Lambertin. de iure patr. lib. 1. p. 2. q. 3. art. 30. Tiraq. de priuil. piæ causæ priuil. 29. Riccius resol. 586. lib. 1. Reg. de Ponte conf. 16. lib. 1. Roxas de incompatibil. p. 1. c. 6. à nu. 95. D. de Luca de fideic. disc. 62. nu. 23.*

2 Extendit *Roxas* ad fauorem Monialis per professionem religionis *Roder. Suar. alleg. 15. Paschal. de patr. pot. p. 1. c. 1. nu. 52.* Et ad instar Monialis, quæ est in matrimonio spirituali, etiam filia naturalis per Sacramentum matrimonij cum viro legitimo redditur legitima, & successionis capax, iuxtà *Bal. in l. si quis C. de natur. lib. Dec. in l. fœminæ nu. 5. ff. de regul. iur. Roxas vbi sup.* & dixi *lib. 1. resp. lineal. 3. nu. 8.*

3 Restringit *Greg. Lop. l. 12. ver. en orden tit. 6. p. 1.* Dummodò parentes prole legitima careant. Et dũmodò de parentis consensu filius illegitimus religioni offeratur.

4 E contrario alij tenent non esse in vsu quoad succedendum hãc oblationem Curiæ Principis cœlestis, prout neque illa, quæ fit per oblationem Curiæ Principis terreni, *Guglielm. de Benedict. in c. Raynutius de testam. verb. vxorem nomine Adelasiam nu. 688. Suar. tom. 1. p. 3. disp. 50. sect. 5. Sanch. de religioso statu to. 2. lib. 5. c. 5. nu. 86. & lib. 5. summæ c. 5. nu. 26. Campanil. in diuers. iur. Canon. rubr. 11. c. 13. à nu. 115.* & hanc opinionem veriorem tradit *Meroll. to. 3. de legib. c. 6. nu. 130.* vbi refellit opinionem *Reg. de Ponte & c. 9. nu. 122.* & contrà illegitimum

pro-

professum *Vasq.de succeß.progreß.lib.1.§.2. nu.55.* rationem affert, quia Monachus non reperitur habere in hoc peculiare priuilegium, nec sint captanda phantastica vmbris similia, & somnijs similiora.

5 Modificatio *Greg.Lop.* nequaquam subsistit; quia legitimatio, quæ fit per oblationem Curiæ, etiam fieri potest extantibus filijs legitimis, *§.si quis igitur, §.illud, Auth.quib.mod.natur.effic.sui, Bar. & Salic. in Auth. item si quis C.de natur.lib.*

6 Minus vera est traditio de filia naturali nupta legitimo, vt fiat legitima; quia non fit legitima quoad successionem, vt *Barry de succeß.lib.17.tit.de succeß.ab intest.tit.1. nu.25.* & scripsi *d.resp.3.*

Occurrit obiectionibus *Vasq.* respondendo, quod macula peccati, non illegitimitatis diluitur per ingressum Monasterij. Ad similitudinem ex oblatione Curiæ respondet assignando rationem diuersitatis, quia militantes in Curia seculari egent diuitijs, & opibus ad splendorem militiæ terrestris. Et totum oppositum fit, quando quis se dedicat Deo.

SVMMARIVM.

1 *Linea directa in Maioratibus idem est, quod primogenialis.*
2 *Filij primogenitorum sunt ad instar edicti Prætorij.*
3 *Continuationis lineæ primogeniti rationes.*
4 *Maiore natu descendente de linea vocato per verbum* descendente *designatur ordo descensiuus.*
5 *Maior natu, & primogenitus idem sunt.*
6 *Linea an præscribat aduersus aliam?*

ARTICVLVS CIII.

Linea directa in Maioratibus, quid sit? Maiore natu vocato descente de linea an designetur ordo descensiuus? Et an linea præscribat aduersus aliam?

1 Linea directa in Maioratibus, quid importet, elucidare, necesse est. Et dico, quod verbum *linea directa* importat continuationem lineæ primogenitæ, *Bal.cons. 275.nu.6.lib.2. Surd.cons.316.nu.11. & seq. Vasq.de succeß.creat. p.3.§.27.nu.20. Auendan.Cabrer.de metu lib.2.c.9.nu.16. Roxas de incompatibil.p.1.c.6.nu.30.* Et linea recta est ordo descensiuus in posteros, non in plurimos, sed sigillatim de vno in alterum eodem tramite retento sub deriuatione primogenituræ, *Bald. in l.irritam C.de vsucap. pro donat. & cons. 321. lib.1. Dec.cons. 365. Oliuer. de gradib.cognat. q.9. Cabrer. nu.21.* Ac linea directa producit comprehensionem descendentium illius, in quo radicata fuit successio. Traditque *Bald. cons. 200. lib.5.nu.2.* quod vbi extant aliqui de linea proximi descendentis, retro ad alias lineas non sit aspectus, quia illuc cursus fuit.

2 Primogenitus enim succedens lineam sibi, & omnibus eius descendentibus constituit, & se inclusit, suamque lineam, & secundogenitum, omnesque eius descendentes exclusit *ex cap. 1. de natura success. feudi,* ibi: *Qui ex illa linea sunt, ex qua iste fuit.* Et optimè *Paul.de Castr. cons. 164.n.5. lib. 2.* docet, quod si primogenitus habet plures filios, isti reducuntur ad instar capitis edicti Prætorij; nàm vnum caput facit primogenitus, alterum secundogenitus, & sic gradatim; quousque igitur extat aliquis de primo, & potiori capite, & de radice primogeniti, non vocatur sequens caput *Gratian.discep.247.nu.10.*

3 In Maioratus enim successione consideratur primò linea. Secundò gradus. Tertiò sexus. Vltimò ætas, & linea omnibus præfertur *Fontanell.decis.34.nu.4.* Vndè extante aliquo de linea maioris natu iàm admissi, non fit transitus ad alias lineas. Et in successione Maioratus attenditur proximitas grauati, non grauantis *Barbat.de fideic.p.2.c.3.nu.81.*

Similitèr maioratus in succedendo regulatur secundum naturam feudorum, quæ ingressa in vnam lineam, debent in ea continuare; donec extet aliquis de linea admissa, iuxta *tex.in c.1.de natur.success. feud.* vt latè *in decis.Mutinen.de anno 1656. in Maioratu de Coccapanis penès Mansum in consult. 97. à nu. 17. per tot.* vbi congeruntur omnes rationes continuationis lineæ primogenitæ in Maioratu. Et quia per Maioratum saltuarium non æquè conseruantur bona, proùt per linearem; Pariter ius commune abhorreat successiones ambulatorias, alitèr filij priuarentur nitore, in quo nati sunt. Et quando agitur de priuatione beneficij successionis de iure competenti filio, contrà regulam, & ordinem succedendi prætendens admitti clarè debet probare casum suæ substitutionis euenisse *Ludou. Bellus cons. 1. nu.171.* vbi quod qui sunt eiusdem lineæ, præferuntur, nisi nominatim, & specialitèr in institutione Maioratus alitèr sit dictum.

Propensius si agitur de Maioratu in vltima voluntate instituto *Rota decis. 209. p.2.diuers.*

Proin-

Proindè in Maioeatu Palatij de Grimaldis, de quo *in art.* 81. *& seq.* vocato maioee natu descendente de linea testatoeis Maioratum desendi peimogenialem, tùm ex natura Maioeatus, tùm ex verbo *Maiornatu*, & ex alijs, de quibus ibi. Præsertim quia veebum *descendens* designat oedinem descensiuum, & gradualem, & lineam dieectam, scilicèt peimogenitam, & sic Maioratum regularem. Et vt *Bal. cons.* 200. *lib.* 5. *nu.* 2. dixit, quod vbi extant aliqui de linea peoximi descendentis, reteo ad alias lineas non est aspectus; quia illuc cuesus fuit.

In Maioeatu constituto pro maiore natu hanc opinionem tenet *Marta de success. p.* 3. *q.* 9. *art.* 2. ibi: *Contrariam opinionem tenuit Menocch. etiam stante dispositione vocante maiorem natu in cons.* 981. *lib.* 10. *quoniam vt ipse dicit, idem est, maiorem natu esse, & primogenitum, doctrina est Bal. in l. eum antiquioribus nu.* 11. *vers. & primo præmitti C. de iur. delib. Paul. de Castr. cons.* 164. *nu.* 1. *lib.* 2. *Abb. cons.* 85. *nu.* 3. *p.* 1. *Roman. cons.* 29. *Barbat. cons.* 11. *nu.* 7. *lib.* 2. *Bologn. cons.* 62. *Socc. sen. cons.* 47. *lib.* 3. *nu.* 12. *Io: Lecirier. tract. de primog. lib.* 1. *q.* 2. *nu.* 2. *Paris. cons.* 72. *nu.* 80. *lib.* 4. *Tiraq. de primog. q.* 1. *nu.* 12. *Couarr. lib.* 3. *var. c.* 5. *nu.* 1. *Mol. de primog. lib.* 1. *c.* 1. *nu.* 2. *& lib.* 3. *c.* 8. *nu.* 19. *Gratia cons.* 6. *nu.* 13. *lib.* 1. *sed filius primogeniti etiam adhuc non admissi excludit patruum superuiuentem tempore mortis communis parentis, & est conclusio verissima, secundum quam pluries fuit iudicatum, ergò dicta prima opinio stare non potest. Item quia primogenitus non dicitur respectu illius, cui succeditur, sed respectu fratrum postea genitorum, statim igitur quod Fullanus primo natu est, illi acquisitum est ius primogenituræ, quod ad suum filium transmittere potuit. Quamobrem concludit Menocch. in d. cons.* 981. *quod Bulla Pontificia, quæ concesserat feudum pro se, filijs, & descendentibus masculis, ità tamen quod semper maior natu succedat, & ità nepos ex primogenito excludit patruum.* Bencuceum *Marta* alitèe sentit, quando maior natu pro tempore mortis vocatus esset.

6 Lineam dieectam, & primogenialem probat obseeuantia, & peæscripta pee spatium centum annoeum, & vltra; vndè inter *DD.* quæritur, an vna linea præscribere possit successionem aduecsus aliam lineam, vel quod succedatur iure peimogenituræ, vel iuee Feancorum? Affiemat *Soccin. cons.* 47. *lib.* 3. *dub.* 4. inter consanguineos *Intrigl. de feud. cent. art.* 45. *nu.* 15. & ab vno ex filijs præsceibi posse *Lecirier. de primog. lib.* 3. *q.* 9. *nu.* 4. Proùt si in feudo diuiduo de iuee Longobardorum per 30. annos ius Francorum seruatum fuerit, quo attento succedit solus primogenitus, *Isern. in cap. Imperialem §. præterea Ducatus nu.* 37. Et ibi *Affl. nu.* 38. *de probib. feud. alien.* Fortius si possessio sit centenaria *Affl. in c.* 1. *ver. flumina nu.* 4. *de regal. Petr. Gregor. de concess. feud. p.* 2. *q.* 10.

Gabr. Pereira de Castro decis. Portugal. 21. *nu.* 8. *in summario d. nu.* 8. sic scripsit: *Modus succedendi præscribitur per* 40. *annorum spatium.* Et in contextu sic loquitue: *Cui resolutioni non obstat temporis spatium, quo hæc Capella per electores possessa est, quia licèt succedēdi modus, vel vt vna linea alteri præferatur per* 40. *annos mutari possit Cabed. dec.* 121. *num.* 2. Et de præscriptione lineæ aduersus aliam iuris præsentandi *Viuian. de iure patr. lib.* 4. *c.* 9. *nu.* 51. *Tondut. p.* 3. *res. benef. c.* 158. *nu.* 5.

Immemorabilem alij eequirunt, vt *Gamma decis.* 93. *in fin.* ibi: *Vltima conclusio; vna linea non præscribit successionem contrà aliam lineam, nisi per tempus immemoriale,* & comprobare videtur *Castill. to.* 5. *controu. c.* 93. *§.* 9. vbi quod immemoeialis sit necessaeia, vt vna linea aduersus aliam præsceibat, siuè altercetur modus succedendi.

Aliud tamen est, quando principalitèe agitur de interpetrandis aliquibus veebis dubijs institutionis Maioratus, quia sufficit oedinaria peæscriptio, vt probat idem *Castill. nu.* 7. qui in medio ità loquitue: *Aut in fundatione Anniuersarij sunt aliqua verba, quibus dubia redditur disponentis voluntas, fueritne, quod deferatur iure primogenituræ, & tunc si probetur consuetudo succedendi in illis bonis iure Maioratus saltem per decennium, sufficit, vt deinceps talis ordo in eorum successione seruetur;* addo *Laram de Anniuersar. lib.* 1. *c.* 5. *nu.* 46.

Valenzuol. Velasq. cons. 97. *nu.* 204. ibi: *Et quando aliquod dubium adesset, sublatum est per obseruantiam; cū in his Maioratibus successit, & hos possiderit d. D. Agnes Enriq. & Gomesius eius filius persona lineæ directæ.* Et obseruantia interpeteatiua admittitur, non obstante quod conteaeius intellectus sit de iuee veeioe *Beltram. ad Ludouis. decis.* 184. *num.* 8.

SVMMARIVM.

1 *Ordo retrogradus an detur in fideicommissis, & Maioratibus?*
2 *Quid in linea intermissa?*
3 *Masculus superueniens an auocet successionem à fœmina admissa?*
5 *Resoluitur pro linea fauorabiliori.*
5 *Maioratus successio qualiter sit in suspenso.*

AR-

ARTICVLVS CIV.

Ordo retrogradus an detur in fideicommissis, & Maioratibus, si linea fauorabilior fuerit intermissa? Et vtrum linea priuilegiata auocet successionem ab inferiore linea admissa?

1 Retrogradatio, seù ordo retrogradus non datur in fideicommissis, nam descenditur, non ascenditur, ideòque de primo transit in secundum, de secundo ad tertium, & sic descensiuè, non de secundo ad primum, qui exiuit de scena, & vocati primo gradu non possunt dici reciprocè substitui vocatis in secundo, *Redenasch. cons.57.nu.3.* Incompatibilitas enim, quæ datur inter vnam, & aliam lineam, vt non fiat transitu de prima ad successionem sequentis, quousque finiatur prima, *D. de Luca de fideic.d. c.95.nu.7. Pontan. de fideic. c.28.nu.39.* vbi quod dispositiones lineares nunquam deferunt fideicommissum secundæ lineæ, nisi prima fuerit inhabilitata.

2 Intellige de linea [illegible]itèr finita, vt successoribus sit [illegible], quod ei non sit possibilitas, nec spes aliqua alterius successoris tempore vllo. Non de linea intermissa, quæ ei sit possibilitas successoris, licèt vacet tempore mortis vltimi possessoris *Roxas de incompatibil.p.1.c.6.nu.63.*

3 Celebris hinc est quæstio, si fœminæ vocatæ sint in defectum masculorum, & deficiente masculo tempore vacantis successionis succedat fœmina, vtrum masculus posteà superueniens eam vincat? Videtur negandum, quia ius radicatum fuit in illa, quæ tūc nec oppositionem, nec competentiam habuit, & ità lex eam ad successionem perpetuò admisit, alioquin crebra, & quasi ludibriosa esset talis successionis creatio, & frequenter tàm nasceretur, quàm desineret contrà *tex.in l.fin. §.fin autem C. de curat.furios. Castill.lib.1.c.13.nu.36. Crass.§. fideicommissum q.17.prope finem.*

4 Contrarium videtur veriùs, quod toties quoties superuenerit quilibet descendens lineæ fauorabilioris, & dilectioris adempturus sit bonorum possessionem, hicque ordo linealis suspendit irreuocabilitatem dominij in præoccupante, donec possit venire, aut nasci alia persona, quæ si cum eo concurreret, eum exclusisset. Itaque etsi contingat deficere hæredes lineæ primæ, cum vacat maioratus per mortem vltimi possessoris, si est potentia proxima, aut remota, vt ex illa aliquis superueniat, semper manet eius prærogatiua impediendo sola spe digressionem ad lineam diuersam *Pras.de Franch.decis.169.nu.12. & seq. Surd.cons.125.nu.57.* qui contrarijs respondet. Et quamuis *Molin. lib.3. cap.10.nu.44.* contrarium teneat; attamen ipsum carpit *Auend.Cabrer.de metu lib.2. c.9. nu.36. cum Isernia in cap.1. de eo, qui sibi, & hæred. suis mascul. post gl. ibi & Martin.Ladden.& Prapos.* Qui affirmat, quod existente vocatione graduali, & in defectum cuiusdam lineæ qualificatæ admittatur alia inferior, semper sequens in gradu, eulus successio fuit anticipata propter non existentiam in præcedenti linea non nati acquirit dominium cum propria cōditione gradùum, & linearum factarum à defuncto, scilicèt quod donec primi deficiant, non admittantur posteriores, & sic admissi posterioris procedet limitate, vt nascendo denoluatur feudum, vel Maioratus ad primum ordinem, *Surd.decis.23. nu.11. Marta de success. 1.p.q.1. art.3.nu.10.* quia priuilegium lineæ illi fauet *Cabrer. vbi supr. nu.39.*

5 Non obstat, quod Maioratus non debet stare in pendenti. Quia intelligitur quoad existentiam, vel non existentiam post fundationem, & erectionem, non quoad effectum successionis, quia poterit stare in suspenso secundum accidentia, quæ fuerint oblata ad corrispondendum propriæ intentioni testatoris, & priuilegio personæ magis dilectæ, & melioris qualitatis, quæ tempore futuro superuenire valeat, ita *Cabrer.nu.40.*

SVMMARIVM.

1 *Primogenialis est Maioratus, si vocetur vnus de descendentibus.*
2 *Idem in Maioratu electiuo, vel materia perpetua.*
3 *Facultatem habens eligendi vnum, an possit eligere plures?*
4 *Numerus singularis an importet facultatem gratificandi?*
5 *Legato electiuo cum onere missarum Sacerdoti relicto an possit eligi Ecclesia?*

ARTICVLVS CV.

Primogenialis an sit Maioratus vocato vno ex descendentibus? Sacerdos legatarius legati electiui cum onere missarum an possit eligere Ecclesiam?

Pri-

1 PRimogenialis an sit Maioratus, si institutor vocauerit vnum de suis liberis? Dic, quod sic; nam si vnus tantùm succedere debet, ergò primogenitus, *l. fin. ff. de fid. instr. Molin. de primog. lib. 1. cap. 11. nu. 9. Surd. cons. 369. nu. 3. Castill. lib. 5. cap. 93. §. 4. nu. 6. Roxas de incompatibil. p. 1. c. 7. nu. 40.*

Idem si dictum sit in institutione Maioratus, quod succedat vnus ex filijs, vel agnatis; quia dicendus erit Maioratus regularis; ideòque primogenialis, vt succedat primogenitus, *Roxas vbi sup. nu. 38.*

2 In Maioratu electiuo de vno solo successore eligendo, electione non facta à Commissario, vnus, & is primogenitus succedere debet, *Surd. cons. 369. d. nu. 12.* ibi: *Verùm in præsenti facto, si admittamus, quod donans voluerit, vni soli relinqui, habemus satis certam voluntatem, quod primogenitus succedat; quia in rebus, quæ vni tantùm deferri possunt, succedit solus primogenitus*; addo *Fusar. de substit. q. 384. nu. 2.* ratio est, quia si vnus succedere debet, ergò intelligitur de primo *Roxas vbi sup. d. nu. 45.*

Idque procedit in perpetua vocatione, vt in Maioratu, iurepatronatus, beneficio, Anniuersario, & similibus; aliàs vocatio vnius, vel maioris terminatur per successionem vnius, *Castill. lib. 5. cap. 143. nu. 40.* in materia verò perpetua verbum *vnus* simplicitèr prolatum, non intelligitur pro prima vice, sed in infinitum protrahitur *Molin. lib. 1. c. 6. nu. 6. Roxas nu. 43.*

3 Commissarius habens facultatem eligendi vnum, vel hæres grauatus restituere vni ex certis, an debeat vnum eligere, aliàs sit nulla electio? In Maioratu, emphiteusi, & similibus indiuiduis, & vbi constat testatorem de vno solo sensisse, & certum est teneri vnum eligere, aliàs corruet electio, & censebitur electus primogenitus. Difficultas est in alijs speciebus; quia nomen *vnus* ex propria sua natura non admittit diuisionem in duos *l. Meuius §. eum qui ab vno ff. de leg. 2. & ibi glos. vers. secus.* Et vnus alio modo dicitur singularis, & non debet trahi ad dualitatem, & sermo singularis non adaptatur ad duos *l. duo sunt Titij ff. de testam. tutela*, & fusè *Roxas vbi sup.*

4 Fiduciarius, seù Commissarius habens facultatem nominandi vnum, transgreditur ordinem nominando plures *Ciriac. contr. 414. Menocch. cons. 1117. nu. 22. Fusar. q. 356. nu. 4. Castill. tom. 5. cap. 67. & tom. 6. cap. 121. nu. 54.* vndè vel corruit nominatio, vel venit primogenitus *Fusar. q. 505. nu. 3. Tondut resol. ciuil. lib. 1. c. 51. nu. 6 Mollin. decis. 103.*

Substantia tamen voluntatis, non cortex verborum attendendus est; quia numerus singularis non importat præcisam restrictionem ad illum, sed stat solùm in facultate, vt possit nominari vnus magis gratus, & erit cautela procurata per hæredem grauatum, vt possit eligere benemerentem perbelle *D. de Luca de fideic. disc. 183. nu. 19. Roxas vbi supr.*

5 Diebus elapsis interrogatus fui, vtrum erecto beneficio electiuo, vel legato pio electiuo relicto cum onere missarum, vt vnus Sacerdos eligat successorem, possit vnus eligere, & nominare Ecclesiam? Et affirmandū videtur in legato pio electiuo, cū habeatur finis celebrationis missarum, & nullum certum genus personarū sit vocatum, sed libera sit electio. Contrarium puto resoluendum ex eo, quia per dictam electionem Ecclesiæ supprimatur beneficium, & legatum electiuum, & sic altereretur voluntas testatoris, sicùt habens ius præsentandi, non potest præsentare Ecclesiam, quæ est manus mortua, & per S. C. Tridentinum non potest fieri suppressio beneficij. Præterea beneficium, vel legatum electiuum cùm sit ad similitudinem Maioratus, & deferatur vni, tanquàm indiuisibile, nō patitur diuisionem, non possunt eligi plures.

SVMMARIVM.

1 *Linea masculina fœminarum vocata, vtrum veniant masculi ex fœminis?*

2 *Masculis descendentibus vocatis, an veniant masculi ex fœminis?*

3 *Masculis vocatis in Maioratu agnatitio defectis vtrum masculi ex fœminis excludant fœminas masculorum?*

4 *Quid in Maioratu simplicis masculinitatis?*

5 *Masculis in conditione positis, vel vocatis, vtrum purificetur conditio decedente grauato cum filia fœmina?*

6 *Linea fœminina vocata, & admissa, vtrum masculi excludant sorores iuxtà statuti dispositionem?*

7 *Lineis aliquorum vocatis, vtrum nati solùm tempore purificata conditionis admittantur?*

ARTICVLVS CVI.

Linea masculina alicuius fœminæ vocata, vel vocatis masculis, vtrum veniant masculi ex fœminis? Defectis masculis agnatis, si existant masculi ex fœminis, &

extent fœminæ masculorum, an Maioratus transeat ad masculos vti habentes Symbolum cum masculis priùs admissis? Expenditur *Consil. Rosa*. Substitutio facta in deficientiam masculorum, an verificetur per obitum cum sola filia? Et linea fœminina vocata, & admissa, nùm masculi ex fœminis excludant sorores?

1 Linea masculina vocata veniunt masculi per masculum *Anchar.cons.359. nu. 3. Vela dissert.49.nu.5. Rota dec.95.par. 11.rec.* Extenditur etiam quod vocata sit linea masculina fęminarũ;nàm ex mixtura fœminarum rumpitur talis linea, nec linea masculina accipitur pro sexu *D.Luca de fideic. disc. 28. nu. 10. & seqq.* reiectis *Ruin.cons.149.lib.2. & Bellou.cons.37.n.23.* accipientibus lineam masculinam pro sexu, vt alias scripsi.

2 Filijs, & descendẽtibus masculis vocatis venire masculos ex fœmina, si fideicommissum non sit agnatitium iuxtà *Fulgos.in cons.85.Larrea dec.34.nu.231. Vela vbi sup.* & dicitur fideicommissum nudæ masculinitatis, *vt Larrea vbi sup.* Quidquid velit *Consil. de Rosa cons.69.nu.211.*

3 Masculis vocatis in Maioratu agnatitio, defecta agnatione, si data sit prælatio masculis, vtrum finitis masculis agnatis, masculus ex fœmina excludat fœminam ex masculo prioris, & potioris lineæ, sicùt illum excluderet masculus ex masculo?

Pro masculo ex fœmina aduersus fœminam melioris lineæ stant *Bald.cons.137. lib.2. Anchar.cons.357. Aleiat.resp.15.nu.5. lib.3. Peregr.de fideic. art.27. nu.5. Add. ad Molin.de primog.lib.3.cap.8.à n.7.vsq;ad 22.*

Ducuntur; quia masculi ex fœminis faciliùs symbolizant cum masculis ex masculis, quam fœminæ, & in habentibus symbolum facilior est transitus, *l. in rem actio §. item quæcunque ff. de rei vendic. Vela nu. 15. Rosa nu. 212.* addo *Fusar. de fideic.q.379.nu.33. & seq.* vbi quod in feudo accepto pro se, & descendentibus masculis, & fœminis cum masculorum prælatione masculus remotior licet ex fęmina excludit aliam fęminam proximiorem, *& tex. est in cap.1. de eo qui sibi vel hæred. masculis* vbi *Feudistæ*.

Contrarium veriùs est, quod in Maioratu in quo contemplata est agnatio per priùs succedent masculi ex masculis, deindè succedere debent fœminæ potioris lineæ, & gradus, & per posterius masculi ex fœminis remotiores, siuè posterioris lineæ, & gradus; quia finitis agnatis, cum aliud à testatore præcautum non est, sue cessio ad regulam Maioratus regularis redacta censetur, vt prælatio masculorum intelligenda sit in eadem linea, & gradu, *Vela d. dissert. 49. per tot.* præsertim *à nu. 103. Castill. lib.5.cap.130. nu.7. Roxas de incompatibil.par.4.cap.4.nu.19.*

Absurdum alias sequeretur, quod finitis agnatis si adessent fœmina agnata, & masculus ex fœmina agnata, hic masculus excluderet fœminam agnatam ex ijs, quæ tradit *Carena res.128. n.38.* ibi: *Quinimò cum deficientibus masculis in totum non possit seruari voluntas testatoris circà conseruationem agnationis, & tùnc existentibus fœminis possit saltem pro tempore earum vitæ agnatio testatoris seruari, tantùm abest, quod ex vocatione fœminarum post masculos non habuerit testator rationem ad conseruationem sua agnationis, vt imò magis ex vocatione subsidiali agnationi sua omni modo meliori, quo potuit, prouideri voluisse intelligitur,* idẽ comprobat *Ciossus in cons.84.nu.25.*

Ad regulam, quod in habentibus symbolum facilior est transitus, respondet *Vela nu.103.* quod intelligi debeat in his, quæ alijs accedunt per similem materiam eiusdem speciei, tùnc enim facilè assument materiam, & qualitatem rerum, quibus aggregantur. At in casu, de quo est quæstio, ab initio res certam habet iuris dispositionem, scilicet quod omnes tam masculi, quam fœminæ ad Maioratum admittuntur, data tamen masculis prælatione, si sint in eadem linea, & gradu, quam naturam Maioratus ex accidenti amisit ob contrariam legem ei impositam, vt priùs agnati succederent certarum linearum, & res facilè ad suam primæuam naturã reuertitur *Vela* quem refert, & sequitur *Roxas de incompatibil. par.3.cap.4.nu.17. & seqq.* & masculi vnius lineæ non excludunt fœminas alterius lineæ *Fusar.nu.45. & seqq. Peregr.nu.14.*

4 In Maioratu autem simplicis masculinitatis, vbi simplicitèr masculi sint vocati, vt quia dictum sit, quod vadat de masculo ad masculum, & agnatio non sit contemplata, debet succedere omnis masculus etiam cognatus ademptis de medio fœminis etiam ex masculis *Fontanell. de pact. nupt. tom.1. claus.4.glos.15.nu.13. Roxas par.1. cap.6.nu.324.*

5 Masculis in conditione positis, vel substitutis, an decedente grauato cum filia succedat substitutus? Distinguendum est

iuter

inter conditionem determinatam, & indeterminatam; si conditio sit determinata, scilicet restricta ad tempus mortis grauati, vt si dictum sit, si decesserit absque masculis, & hoc casu attenditur tempus mortis grauati, idest si non extent masculi tempore illius obitus; Licet masculi deindè post mortem grauati nascantur ex eius filia, succedit substitutus irreuocabilitèr latè *Altograd. cons.66. lib. 2.* Aliud si conditio sit indeterminata, vt si dictum sit, quod non extantibus, vel deficientibus masculis succedat substitutus, vt exemplificat *Altograd.* in conditione his verbis. *E mancando l'herede instituito senza descendenti mascoli, ò mancando con descendenti, e quelli in qualsinoglia tempo mancando*, & hoc casu masculorum posteà natorum habetur ratio; quia conditio habet extensionem in futurum; ideòq; intrat articulus, an successio substituti interim debeat stare in suspenso *iuxtà dec.169.Præs.de Frãch.* de quæ *in obs.* & alias dixi, vel succedat substitutus reuocabilitèr, de qua re videndus *Fusar.quæst.318. à nu. 57.*

6 Linea fœminina substituta post defectam lineam masculinam, si deficit linea masculina, & successio delata est ad fœminam, vel ad aliquem ab ea descendentem, qui posteà moritur relictis masculis, & fœminis, vtrũ ex statuto exclusiuo fœminarum succedant sorores insimul cum fratribus? Contrà sorores tenet *Fusar. cons. 70. & de fideic.q.379. nu.6. ex Peregr. cons. 41.lib.5. & cons.44. lib. 1.* sed videnda est *dec. Rotæ 34. post Censal. & D. Luca de fideic.disc.244.* & vide infrà in articulo an lineæ fœmininæ appellatione veniat masculus ex fœminis.

7 Descendentibus, vel lineis aliquorum vocatis, si extant ex aliquo descendentes tempore conditionis purificatæ, & ex alio aliquis posteà nascatur, vtrum hic etiam admittatur? *Fusar.quæst. 318. nu.99. & seqq.* tenet primam partem. At contradicentes in magno numero congerit *num. 97.*

SVMMARIVM.

1 *Series facti.*
2 *Expenditur* dec. 108. Reg. Latro.
3 *Primogenitura pro masculis instituta, quando sit nuda masculinitatis, vel agnatitia?*
4 *Notatur* Reg. Latro, *& saluatur decisio.*
5 *Testatore defectis masculis filij vocante filias fœminas eiusdem filij, an veniant filiæ immediatæ, vel ortæ ex masculis?*
6 *Vocatis filiabus alicuius in casu superuiuentiæ, & earum descendentibus, si extent fœminæ, & concurrant masculi ex filia præmortua, vtrum masculi excludantur per fœminas.*
7 *Fœminæ vti de familia potiores sunt masculis alterius fœminæ.*
8 *Linea fœminina vocata, an succedãt masculi ex fœmina præmortua* Moccia *expenditur.*
9 *Caducato gradu fœminarum, vtrum deficiant sequentes descendentium?*

ARTICVLVS CVII.

Fideicommissum quando sit nudæ masculinitatis, vel masculinum agnatitium? Expenditur *dec. 108. Reg.Latr.* Vocatis filiabus fœminis testatoris in defectum masculorum, an veniant filiæ fœminæ masculorum? Et quid si vocatæ sint filiæ Antonij superstites, & cõcurrãt neptes ex filio, & nepotes ex filia, cuius partes sint potiores? Refertur nuperrima Sacri Consilij iunctis Aulis decisio. Expenditur *D. Moccia* excludẽs masculos ex fœminis vocata linea fœminina.

1 SImiles præcedentibus varijs temporibus controuersæ fuerunt quæstiones super testamento olim Presidentis S.R.C. Petri Antonij Mastrilli. Iste primogenituram instituit pro masculis Hieronymi Vincentio ex fratre nepotis, & eis defectis, pro masculis Antonij similitèr ex eodem fratre nepotis, prosequens suam dispositionem sequentibus verbis. *Ma quando* (quod absit) *fussero mancanti tutti li figli mascoli legitimi, e naturali, vt supra delli detti Geronimo, & Antonio, e supraui uessero figlie femine descendenti dal detto Geronimo legitimè, & naturali, vt supra, in tal caso tantum, & non altrimente, nè in altro modo esse figlie femine succedano vz. ciascheduna di loro pro æquali parte, & portione, e con conditione, che ciascheduna sia vsufruttuaria vita durante della sua portione, e doppo morte sua succedano li suoi figli, e descendenti legitimi, e naturali ex corpore legitimè descendenti in perpetuum, e mancando li figli mascoli d'alcuna, succedano li figli mascoli dell'altra, che sopraniuerà, e mancando le dette femine del detto Geronimo, e loro descendenti legitimi, e*

 natu-

naturali vt suprà, in tal caso voglio, e lascio, che succedano le figlie femine, e li loro descendenti del detto Antonio similmente mio nepote, del modo come s'è detto delle figlie femine del detto Geronimo, e nelli loro descendenti vt suprà.

2 Defecit linea masculina Hieronymi superstite D. Mariana nepte ex filio ipsius Hieronymi, ex aduerso D. Carolus d. Antonij primogenitus iacente hæreditate cæpit possessionem bonorum primogenituræ, opponebat d. D. Mariana vitiosam esse possessionem absque manu hæredis captã. Insuper quod testator vocãs primo loco Vincentium iuniorem filium primogenitũ d. Hieronymi, in casu obitus illius absque masculis, substituit fratrem secundogenitũ, sed quia d. Vicẽtius iunior obijt relicto Hieronymo iuniore filio, licèt iste decesserit deindè in pupillari ætate, expirauit substitutio per defectum conditionis *Oldrad. cons. 21.* quamuis contemplata sit agnatio; sed quia fouebat malum ius D. Mariana, ex quo primogenitura erat masculina agnatitia, & agebatur de legato particulari, obtinuit D. Carolus manutentiam, & compilauit decisionem *Reg. Latro in dec. 108.*

3 Agnatitium vtiq; est fideicommissum, siuè primogenitura masculinæ agnationis est; quia testator pro masculis nedùm Hieronymi, verum etiam Antonij primogenituram, siuè Maioratum instituit, vndè fauore agnationis ordinasse censetur post alios *Tiraq. de iure primog. q. 71. nu. 2. Fusar. de substit. q. 499. nu. 11.* Licet sola simplex creatio primogenituræ non sit sufficiens argumentum contemplatæ agnationis, *vt D. de Luca de fideic. disc. 25. nu. 19.*

Vlterius testator processit per plures gradus substitutionum, vocando masculos nepotum fœminis exclusis, proùt vocatio masculorum importat fœminarum exclusionem. Et prætereà defectis masculis fœminas vocauit, ex quibus fideicommissum agnatitium censetur *Molin. de Hisp. primog. lib. 3. cap. 5. nu. 50. Fusar. q. 499. nu. 15. Marescott. var. lib. 3. cap. 11. nu. 33.*

Et quamuis alij per eumdem *Fusar. nu. 22.* allegati velint, esse fideicommissum nudæ masculinitatis, nõ agnationis, quando post masculos vocatæ fuerunt fœminæ. Distinguendum nihilominùs est enim *Peregr. art. 25. nu. 26.* quod si testator omnes masculos agnatos prætulit fœminis, & fideicommissum est agnatitium. Aut vsque ad certum gradum prætulit masculos fœminis, & tunc dicitur factum fauore illarum personarum. Quinimò *Fusar. art. 25.* tradit meliùs sentire *Molin. de primog. lib. 2. cap. 5. nu. 50.* volentem inter illos masculos vocatos vsque ad illum gradum censeri habitam rationem agnationis *Rosa consult. 69. nu. 162.* Et in primogenituris magis, quam in fideicommissis cadit ratio contemplatæ agnationis; quia in singularibus fideicommissis primogenituræ ordinem nõ habentibus in dubio cõtemplatio agnationis non præsumitur, & coniecturæ debent esse euidentes, & vehementissimæ *Reg. Latro dec. 127. nu. 36 Merlin. dec. 890. nu. 6. Rota post Consil. ad Peregr. dec. 34. nu. 6. D. Luca de fideic. disc. 42. nu. 12.*

4 Quatenùs *Reg. Latro nu. 13.* asserit expressam fuisse per testatorem agnationis cõtemplationis rationem referens verba, ibi: *Quod bona in agnatione, vel familia conseruentur in perpetuum*. Dicta verba non habentur ex testamento. Sed quod bona conseruentur in descendentibus, ibi: *Si conseruino perpetuamente nel detto D. Vincenzo, e delli suoi descendenti, & in defetto di quelli dell'altri che saranno vt infrà.* Item habentur illa verba in principio posita. *E quando fussero mancanti tutti li figli masculi legitimi, e naturali del detto Geronimo, & Antonio.* Et testator cum apposuerit conditionem indeterminatam defectus filiorum Vincentij, vt in præcedenti articulo dictum est, siuè Vincentius decessisset absq; filijs, siuè cum filijs, & illis posteà deficientibus locum habet substitutio, & per alia media fundat decisionem *idem Latro.*

5 Defuncto sine filijs D. Carolo filio primogenito Antonij, successit D. Ioseph frater secũdogenitus, cui decedenti absq; liberis superstite D. Victoria sua sorore, & eximij Iureconsulti D. Augustini Ceua Grimaldi vxore, & superexistente dicta D. Mariana nepte ex filio d. Hieronymi, successit d. D. Mariana ex prima fauorabiliore linea, neutiquam se opponente d. Victoria. Quando Mariana non erat filia, sed neptis ex filio d. Hieronymi; ideòque excludi videbatur ex firmatis latè *per Ladereh. cons. 135. & seq.* vbi quod si testator instituto filio masculo, & substitutis eius masculis, in eorum defectum substituit suas filias, non veniunt neptes ex filio, sed filiæ testatoris, & sic videbatur admittenda d. Victoria vti filia d. Antonij expressè vocata, dùm non aderant filiæ, neque descendentes filiarum D. Hieronymi.

Vlterius quia in transuersalibus præsertim vltrà patruũ filiæ appellatione non venit neptis, vt latè *Fusar. q. 321. nu. 2. & cons. 95. nu. 13.* & per consequens non veniebat D. Mariana. Proùt è contrario Victoria erat filia d. Antonij. Et testator voca-

vocauit filias fœminas Hieronymi, & discretè descendentes earum *Fusar. quæst. 320. nu. 80.*

Omni tamen iure successit d. Mariana; nàm appellatione filiæ puta testatoris comprehenduntur neptes descendentes ex masculis, nè sequatur absurdum, quod filiæ immediatæ, & descendentes ab eis præferantur fœminis ex masculis magis dilectis, *vt Peregr. conf. 92. lib. 6. vbi per tot.* reijcitur *Ladereh.* & dixi *sup. art. 91. nu. 8.* & tenent *Paul. de Castr. conf. 454. lib. 2. Simon de Prat. de interp. vlt. vol. lib. 1. interp. 1. dub. 4. fol. 4. nu. 2. & seq.*

Nec obstat quod appellatione filiæ non veniat neptis in transuersalibus. Quia nedùm filia fuit vocata in remotissimam tempus deficientiæ omnium masculorum Hieronymi, & Antonij, verum etiam vocatæ sunt filiæ descendentes ex Hieronymo, quo casu veniunt, nedùm neptes, sed etiam vlteriores, *vt Peregr. art. 22. nu. 54. Fusar. q. 320. nu. 68. & conf. 2. nu. 24. & 29.* & dixi alias suprà *ex dec. Rota Rom.*

6 Obijt nouissimè D. Mariana absque sobole, cui remansere superstites filiæ d. D. Iosephi antè ipsam Marianam ad successionem admissi, & sic neptes ex filio Antonio. Necnon D. Io: Baptista, & fratres Ceua Grimaldi nepotes Antonij ex d. Victoria filia.

Contendunt ipsi fratres se aperto iure ad successionem venire, dùm vocatæ fuerunt, nedùm filiæ fœminæ d. Antonij, verum etiam descendentes, & sunt in æquali gradu, cum filiabus d. Iosephi. Quinimò masculi, & cum primogenitura fuerit masculina, in habentibus symbolum facilior sit transitus. Et demùm, licet conditio defecerit eum persona matris ipsorum masculorum, quia non fuerit reperta superstes, non per hoc caducatur gradus sequens, cum simus in fideicommissaria substitutione ordinata per plures gradus, itaùt medio deficiente, & caducato, cæteri nunquam caducantur, sed admittantur alij sequentes in gradu ex vulgari anomala *Bart. in l. quandiù ff. de bar. & falcid. Fusar. q. 269. nu. 37. Censal. ad Peregr. art. 15. vers. secundo obserua.*

7 Pro filiabus D. Iosephi è contraria viua, & cogens ratio prælationis est; nàm quàdo post omnes masculos agnatos fœminæ sunt vocatæ, tùnc fœmina ipsa agnata præferri debet omnibus cognatis, quales sunt ipsi fratres Ceua Grimaldi, vt probat *Socc. iun. conf. 94. à nu. 9. vsque ad 11. lib. 1.* idque ait *Socc.* nullam habere dubitationem, dùm in casu nostro nullus alius de agnatione testatoris reperiatur, & hanc sententiam iuri consonam sequuti sunt *Simon de Petr. conf. 161.* alios congerit *Castill. controu. cap. 91. nu. 84. Capan. de fideic. mascul. ar. 1. inspect. 2.* Et in punctò quod soror agnata excludat masculos sororis suæ in fideicomisso agnationis *Peregr. conf. 47. nu. 5. lib. 4. Palacz à Mier. q. 6. par. 2. nu. 54.* In fideicommissis agnatitijs regulariter fœminæ agnatæ post masculos admittuntur, cum retineant, & conseruent, quamdiù viuunt, familiam *Rota dec. 133. par. 9. rec. nu. 6. Dunozet. dec. 837. & 853.* & post *Censal. ad Pereg. dec. 34.* Et allas resultare absurdum tradunt *Carena*, & alij in artic. præced. allegati. Imò fœminæ agnatæ præferuntur masculis cognatis vocatis familiam renouaturis ex præcepto testatoris, cum fictio cessat, quandiù veritas adest, & ars non datur, nisi quando cessat natura, vt perbellè *D. de Luca de fideic. disc. 46. nu. 61.*

Assumptum etiam probatur ex textura testamenti, per quam priùs vocantur fœminæ post masculos agnatos, & posteà earum masculi, faciens testator fideicommissum graduale de ipsis in earum liberos, demonstrans successionem descendentium post obitum ipsarum præsupponendo etiam sequutum effectum in ipsis fœminis, ibi: *Che ciascuna sia vsufruttuaria vita durante della sua portione, e poi sua morte succedano li suoi figli, e descendenti legitimi, e naturali, ità Luca de fideic. disc. 107. nu. 7. vers. hinc proindè.*

Propensius, quia D. Ioseph pater harum fœminarum de Mastrillo admissus fuit ad successionem, & semper quod aliquis successit, linea alterius admitti nequit, sed continuat successio in descendentes illius, donec linea euacuetur *Fontanell. dec. 34.* & ego latè *lib. 1. art. 12.* addo *Fusar. q. 390. nu. 11. & q. 475. nu. 31.*

Ex quibus diebus elapsis præsentis anni 1677. ad relationem versatissimi Consil. D. Io: Pauli Iannectasij fuit prolata sententia ad beneficium D. Ioannæ, & sororum de Mastrillo, qua mediante declaratum fuit per S. C. bona subiecta fideicommisso qu. Præs. R. C. Petri Antonij Mastrillo spectanisse, & spectare dictis sororibus vna cum fructibus, in Banca Figliolæ. Patrocinantibus acutissimis Iurisconsultis Dominis Ioanne Baptista Martuscello, Leonardo Rodoerio, & Petro de Fusco. Beneuerùm pro parte fratrum de Grimaldo propositæ fuerunt quamplures nullitates.

8 Sollemnis equidem decisio. At quia aduersus masculos adducitur *Moccia in Sylua cas. for. cap. 66.* examinare ipsius asser-

aſſertum operæpretium duxi. Ponit ille caſum, quando teſtator poſt maſculos vocauit lineam fœmininam, in cuius defectum vocauit conſanguineum coniunctum, ſi in obitu vltimi maſculi fœmina fuerit præmortua, eius filij non admittuntur, ſed à conſanguineo excluduntur; quia appellatione lineæ fœmininæ non intelliguntur ſubſtituti maſculi ex fœmina, ſed tantùm fœminæ *ex Gabriele conſ. 96. nu. 21. tom. 1. Burſatc. conſ. 228. lib. 3. Peregr. art. 26. nu. 21. & art. 14. nu. 2.* Rectiùs tradit *Moccia nu. 13.* quod linea fœminina oportet, vt à fœmina ortum ducat, & ſi ipſa præmortua ſit, caducetur ſubſtitutio. Ex quo infertur contrà maſculos, quod cum fideicommiſſum ſit relictum in beneficiũ matris, cum illa ſit præmortua, non poterit ad filios tranſmitti, & cum teſtator non ſolùm vocauerit fœminas, ſed etiam ſuperuiuentes, igitùr filij fęminæ pręmortuæ non admittentur *Peregr. art. 31. n. 16.*

Diuidenda autem eſt linea fœminina in duas ſpecies, iuxtà ea quæ ſcripſi *lib. 1. art. 16. nu. 52.* Alia eſt fęminina quoad initium, & ſufficit, vt incipiat à fœmina, licèt orti ſint maſculi, quia iſti dicuntur de linea fœminina, addo *Rouit. conſ. 26. nu. 5. Altograd. conſ. 89. nu. 12. lib. 2.* Alia eſt fœminina, quæ cōponitur ex fœminis, quando teſtator voluit ſuccurrere mulieribus, & eorum imbecillitati, excludendo fœminas, quod non eſt in caſu noſtro, imò expreſſiſſimè teſtator vocauit maſculos fœminarum, & in defectum maſculorum ex fœminis Hieronymi vocauit filias fœminas Antonij.

9 Tangitur difficultas in diſcurſu eiuſdē cauſæ. An ſi prædeceſſiſſet D. Mariana viuuente maſculo agnato, illius liberi ſucceſſiſſent ad excluſionem filiarum Antonij, vel filiarum maſculorum eiuſdem Antonij? Arguendo quod ſi fuiſſent admiſſi,ità etiam nùnc debeant admitti filij D. Victoriæ prædefunctæ. Et cognati excluſiſſent agnatas. Videtur dicendum, quod filij Marianæ ſucceſſiſſent, quia in fideicommiſſaria ſubſtitutione ordinata per plures gradus, medio deficiente, & caducato, cæteri non caducantur *Faſar. q. 469. nu. 37. Theſaur. dec. 86.*

E contrario arguitur, quod conditionalitèr vocata fuit filia fœmina Hieronymi, in caſu quo eſſet ſuperſtes, quæ ſuperuiuentia facit conditionem, & hac defecta deficiat etiam fideicommiſſum in beneficium ſubſtitutorum, & ceſſat vulgaris anomala *Fuſar. q. 469. Peregr. art. 15. nu. 40. Caſanat. conſ. 2. n. 3. Reg. Marcian. diſp. 68. nu. 4.*

Dices: ergò caducato gradu Marianæ, nedùm intercidere gradus liberorũ illius, verùm etiam gradus filiarum Antonij, earumq; deſcendentium. Præſertim quia teſtator vocauit filias Antonij in defectum maſculorum filiarum Hieronymi. Aduerſus quam aſſertionem laudatur *Fab. def. 37. C. de fideic.* vbi pater inſtitutis duobus liberis, ordinauit ſubſtitutionē, quod in caſu, quo contingat alterũ ex ipſis antè alterum decedere, vel ſuos ſine liberis, ſubſtituit ſuperuiuentem, & eius liberos, & liberorum liberos. Præmortuo fratre vno ſuperſtitibus liberis, tùm alio ſine liberis defuncto, quærebatur an fideicommiſſi conditio extitiſſet? Defeciſſe nàmq; videbatur, quod ad vtramque ſubſtitutionis partem, cum præmortuus liberos reliquiſſet, qui autem liberos nullos reliquerat fratri ſuperſtes fuiſſet. Non enim alius erat ſubſtitutus, quam qui ex ſuperſtite forent, non qui ex præmortuo. Placuit contrarium; quia non ſit credendum teſtatorem, qui tot ſubſtitutionum gradus feciſſet, cogitaſſe de ea conditione aſcribenda, quæ faceret, vt omnes illi gradus intercîderent, ſi contingeret præmori fratrem, qui liberos ſuſcepiſſet. Et paulò inferiùs. *Denique tametſi non tot ſubſtitutionum gradus facti eſſent, ſed tantùm ſubſtituiſſet pater filio ſine liberis morienti fratrem ſuperſtitem, eiuſque liberos, adhùc tamen dicendum eſſet, ſubſtitutum fratrem ſuperſtitem in concreto, vt Philoſophi loquuntur potiùs quam in abſtracto, ideſt non quatenus ſuperſtitem, ſed quatenùs Antonium, aut Ioannem, quamuis ſub ea conditione, ſiuè tacita, ſiuè expreſſa, ſi fratri ſupereſſet, poſt eum verò ſubſtitutos liberos, non quatenùs liberos ſuperſtitis, ſed quatenùs liberos Claudij, vel Ioannis in eum potiùs caſum, ſi Claudius ille, vel Ioannes præmoreretur. Is enim vnus eſt ex caſibus illis vulgaribus, in quibus fideicommiſſum fauore liberorum habere locum poteſt. Etſi nec negandum eſt ſubſtitutos liberos in eum quoque caſum, quo pater ſupereſſet. Imò verò hoc caſu ex verbis, & voluntate, priore verò ex ſola voluntate, verbis licet quodammodò repugnantibus*, ità *Creſp. Valdaura obſ. 22. nu. 173.*

Niſi meliùs dixeris in caſu noſtro facta ſubſtitutione ad fauorem ſuperſtitum, caducata ſubſtitutione illius ex primis, quæ defecit antè caſum ſubſtitutionis, ſolos ſuperſtites ſuccedere, & ſuos filios prædefunctæ, quia filij prædefunctæ tanquàm ſub nomine collectiuo concurrentes cum vocatis per nomen appellatiuum nō ſuccedunt *Seraph. dec. 1479. & Rota dec. 241. par. 9. rec. nu. 7.* Pręſertim vocata vna linea

Anto-

Antonij ab initio, & finus in fideicommisso transuersalis vltrà filios fratrum, *l. haredes mei §. cum ità ff. ad Trebell. Peregr. art. 20. n. 6. Luca de fideic. disc. 17. & 21.*

SVMMARIVM.

1 *Recensentur personæ lineæ rectæ sursum, & duplicatio earum.*
2 *Enumerantur personæ lineæ rectæ infrà.*
3 *Quæ à parte transuersa.*
4 *Frater vterinus dicitur coniunctus nepoti ex parte patris.*
5 *Verba ex parte patris, & ex linea patris differunt.*
6 *Patruus magnus quando sit proximior nepoti Auia paterna?*

ARTICVLVS CVIII.

Enumerantur personæ in singula linea ad intellectum *l. Iurisconsultus ff. de grad.* Frater vterinus an sit coniunctus nepoti ex parte patris? Et verba ex parte patris, & ex linea patris differant? Et patruus magnus quando sit proximior Auia paterna?

1 Lineæ pro intelligentia enumerandæ sunt personæ in gradibus existentes. A parte superiori, & per ascensum in primis ponuntur personæ, sine quibus in gradu ipso non esset integer numerus secundum naturam. Vndè ponuntur pater, item mater, sine quibus, & altero eorum naturalitèr filius nasci non posset. Deindè fit ascensus de gradu in gradum, prout sunt illæ superiores necessariæ ad gignendum personas, quæ sunt sub ipsis, & ab ipsis genitæ, & descendentes. Propterea, quia pater, & mater non possunt esse, nisi ex diuersis parentibus sint nati; ideò præsupponimus patrem, item matrem patris, qui sunt Auus, & Auia paterni, neque etiam patrem, & matrem matris, qui sunt Auus, & Auia materni. Et quia hi sunt quatuor, quorum duo sunt Aui, & duæ Auiæ, non possunt esse istæ quatuor personæ, nisi quælibet habeat patrem, & matrem, & sic sunt Auorum, & Auiarum parentes octo, quorum quatuor sunt Proaui, scilicèt Proauus pater Aui paterni, Proauus pater Auiæ paternæ. Proauus pater Aui materni; Et Proauus pater Auiæ maternæ. Quatuor Proauiæ, scilicèt Proauia mater Aui paterni. Proauia mater Auiæ paternæ. Proauia mater Aui materni; Et Proauia mater Auiæ maternæ. Hi etiam vt nascantur, opus est vt quilibet habeat suos parentes, qui sunt, Abaui, & Abauiæ, & sunt sexdecim, & sic cum sint octo Proaui, & octo Proauiæ, necessè est, quod hi sint octo Abaui, & octo Abauiæ, & sic sint sexdecim. Et quia necessè est, quod hæ personæ habeant parentes, paritèr infertur, esse necessarium, quod duplicentur, & sic sexdecim Ataui, & totidem Atauiæ, & sic sunt triginta duæ personæ, & sic eodem modo semper duplicantur parentes. *text. est in l. Iurisconsultus ff. de grad. affin.*

2 A parte inferiori est filius, & filia; Descendendo fit duplicatio, quia filius generat filium, & filiam, & similitèr filia generat filium, & filiam, & sic sunt quatuor, duo nepotes, & duæ neptes. Horum cuilibet si adijcias filium, erunt octo, quatuor pronepotes, & quatuor proneptes. His addamus singulis filium, & filiam, erunt sexdecim, scilicèt octo abnepotes, totidemq; abneptes, & sic descendendo ad abnepotes, erunt trigintaduo, sexdecim adnepotes, & totidem adneptes, & ità gradatim descedendo infrà.

3 A parte collaterali, & transuersa sunt frater, & soror. Et frater est duplex, vel ex vno latere, vel duplici, & sic etiam soror, & transitus deindè fit ad patruum, qui est frater fratris, vel est soror matris, & est auunculus, vel est soror matris, & est matertera, aut soror patris, & est amita. Aut est frater Aui, & dicitur patruus magnus; Aut frater Proaui, & dicitur patruus maior, & etiam Propatruus. Aut frater Abaui, & dicitur patruus maximus. Et ita similitèr appellatur amita, amita magna, maior, & maxima. Auunculus, auunculus magnus, maior, & maximus.

4 Patruus duplicitèr accipitur, tàm ex patre, quam ex matre, & si alias ex matre dicatur auunculus; pater si habet fratrem coniunctum ex matre, tùnc iste est coniunctus ex patre filio fratris, & dicitur patruus; vndè si auia paterna mea nupserit patri tuo, & peperit te, tu eris vterinus patri meo, ergò mihi erit patruus, *vt in d. l. Iurisconsultus vers. Auia paterna mea,* & latè *Loffredus super interpetratione d. l.* post *consilia.*

5 Hinc arguo verba ex linea paterna, & ex parte patris differre; quia talis patruus respectu nepotis est de linea patris, nec effectiua, nec contentiua, & tamen est coniunctus ex parte patris, & firmat

Fon-

Fontanell. dec.53. nu. 14. Grinell. dec. 109.

6 Patruus magnus præfertur auiæ paternæ in bonis obuentis à linea paterna ab alio, quam à patre impuberis vti proximior ipsa auia, ità decisum refert *Fontanell. nu. 15.* & videndus *Rouit. conf. 100.* super quibus scripsi *lib.1.art.3.*

SVMMARIVM.

1 *Linea habet locum in delatione tutelæ.*

2 *Cognatus proximior præfertur agnato remotiori.*

3 *Quid ex* Consuetudine Neap. *an iuxtà eam contrarium seruetur?*

4 *Balius qui datur feudatarijs non datur sicut tutor.*

5 *Minor pro administratione quando veniam ætatis impetret?*

ARTICVLVS CIX.

Linea habet locum in delatione tutelæ, vt cognatus proximior etiam præferatur agnato remotiori. Et quid de iure Consuetudinario? Ostenditur varius *Napod.* Quid in Baliatu? Et minor quando veniam ætatis impetret pro liberatione à tutela? Quidquid in iure statuatur.

1 Linea locum quoque habet in delatione tutelæ legitimæ, proùt dictum est de linea in successione *in art.2. lib. 1.* quia tutela legitima defertur ei, cui, pupillus si decederet ab intestato, hæreditas deferretur *l. quo tutela ff. de reg. iur.* ibi: *Quo tutela redit, & hæreditas peruenit. Et l. tutela legitima ff. de legit. tut.* ibi: *Tutelas deferri per consequentias hæreditatum.*

2 Plures in eodem gradu sunt, omnes ad tutelam concurrunt *l. si plures ff. de legit. tut.* siuè agnati, siuè cognati sint, sublata differentia agnationis, & cognationis *Robl. de repræs. lib.3.c.2.* Et agnatus proximior præfertur in tutela cognato proximiori *Auth. sicut C. de legit. tut. Oin. Aret. Galter.* & alij, quos refert, & sequitur *Staiban. resol.144.nu.16.*

3 Quid autem iuxtà *Consuetudinem Neap.?* Et *Napod. in consuet. si moriatur num. 243.* postquam dixit in bonis paternis succedere coniunctos ex linea patris, & in bonis maternis coniunctos ex linea matris, quærit quid in tutela, an deferatur difformiter sicut deferuntur bona? Et postquam arguerat quod sic, Infrà *in vers. in contrarium*, dicit sibi videri contrarium in tutela; quia nihil ei derogatur de ea in Consuetudine, concludens propterea, standum esse iuri veteri *ex l. sancimus C. de testib.* Et licet posteà *in vers. sed certè*, videatur tenere contrarium, quod in bonis matris dabitur tutor ex parte matris, & in bonis patris tutor ex parte patris. Attamen dicta verba non reperiuntur in antiquis Consuetudinibus, & proinde *Anton. de Alex.* ibi tenet contrarium seruari in tutela, quod in successione, ità *Staib. vbi sup.*

4 Tutela licèt non differat à Baiulatu, *vt Reg. Tapp. in tit. de Balio feudatarij*. Aliud autem traditur in Balio, qui datur minori feudatario, quia cessante testamentario non datur proximior legitimus, sed eligitur per Proregem, & Collaterale Consilium de proximis magis idoneus, *glos. in constit. minoribus vers. minor tenet* latè *Consil.Marcian.cons.64.tom.2.* vbi quod non datur Baliatus legitimus, sed vel est testamentarius, vel datiuus.

5 Mater autem, & Auia cæteris in Baliatu præferuntur iuxtà ea, quæ dixi *in obs. 10. ad Præs. de Franch. & Marcian. vbi sup. & cons. 63. tom.2.* Illstr. Principissa Bitetti clausa in Monasterio ad finem administrandi veniam ætatis in anno 16. impetrauit à Regio Collaterali, & in hac materia videndus *Reg. de Marin. ad Reg. Reuerter.dec.563.* & circà veniam ætatis non practicantur *tex. in l.1. & 2. C. de his qui ven. ætat. impetr.* volentes dictum beneficium concedendum masculis viginti annorum, & fœminis octodecim, vt post alios *Narbon. de ætat.rubr. annus vigesimus quæst. 1. per tot.* Alio enim iure vtimur stantibus præcocitate intellectus, & bonitate morum *Reg. Sanfel.in praxi sect.26. num. 10.* Et quia in Regno quis efficitur maior in anno 18. completo. Vndè satis ante præueniri poterit in impetratione veniæ ætatis.

SVMMARIVM.

1 *Linealis est successio in Regnis.*

2 *Linea primogeniti est priuilegiata supra lineam secundogeniti. & sic gradatim.*

3 *Quid in successione Principum Electorum? Et quid* ex lege Salica?

4 *Soror consanguinea an excludatur à feudis per sororem vtrinque coniunctam?*

5 *Frater cōsanguineus excludit sororem vtrinque coniunctam.*

ARTI-

ARTICVLVS CX.

Linealis est successio in Regnis. At saltuaria est successio Principum Electorum. Lex Salica excludit fœminas. An soror consanguinea excludatur per vtrinq; coniunctam à feudis? Et an frater consanguineus?

1 Linealis est successio in Regnis, & Regalibus dignitatibus alio iure, quam in allodijs. Quamuis enim in legibus Romanis, & Cæsarum Constitutionibus nullibi legatur de successionibus pro iure primogenituræ, aut pro iure Regni. Attamen de iure Canonico per Decretales *Alex. III. in cap. licet de voto, & Innoc. IV. in cap. grandi de suppl. neglig. Prælat. lib. 6.* constitutum legitur in Regni iure per ordinem primogenituræ successionem deferri, & ita *glos. Hostiens. Io: Andr. & Canonistæ in cap. licet.*

2 Quamobrem *Bald.* elegantèr *in l. ex hoc iure ff. de instit. & iur.* dicebat, quod semper fuit, & semper erit, vt vnus solus primogenitus succedat in Regno, & id receptum, vsurpatumq; fuisse iure, & vsu gentium apud omnes Iure nationes testantur vetera, & noua Historicorum monumenta, nisi aliud lege particulari Regni ordinatum sit, vt fusè *Tiraq. de primog. in præfat.* Vndè si à Rege regnante extent tres filij masculi, primus, secundus, & tertius, singulis istis quæritur ius hæreditatum pro ordine geniturarum iure gentium Regni consuetudinario, quod etiam nec contraria patris ordinatione conuerti possit *Canonistæ in d. cap. grandi quæst. 21. & 27.* & istud ius quæsitum primo transmittitur in filios, & descendentes suos cum sua prærogatiua prælationis aduersus secundum, & lineam eius, & sic quoque ius quæsitum primogenito post primum transit in filios, & descendentes ab eo ad exclusionem tertiogeniti, & lineæ illius, & sic deinceps *Menoch. cons. 211. num. 97.* adeo vt linea primogeniti in infinitum priuilegiata suprà lineam secundogeniti, & linea secundogeniti suprà lineam tertiogeniti, & sic gradatim, nec aperiatur ius successionis existentibus in linea posteriori, quamuis maioribus natu, aut prioribus in gradu, quod est de mente omnium in antiqua illa concertatione patrui, & nepotis de Regni successione, *vt Oldrad. cons. 224. Tiraq. q. 40.* & rationem assignat *Paul. de Castr. in cons. 264.* latè *Peregr. cons. 2. lib. 4. per tot.* Et ius Regium descendit à primo stipite in singulis in infinitum etiam inter trãsuersales *Peregr. d. cons. 2. nu. 6.*

3 In successione Principum Electorum, quod illa dignitas deferatur seniori, *idem Peregr. cons. 1. lib. 4. à nu. 23.* Salica lege Franciæ incapaces declaratæ sunt fœminæ vocatis perpetuò masculis ex masculis. Quidquid sit in Regnis Hispaniarum, & vtriusque Siciliæ *Peregr. d. cons. 2. nu. 6.*

4 Soror ex vtroque parente excludit filium sororis consanguineæ tantùm à successione feudi propter qualitatem duplicem, & fortiorem, *vt in Constit. vt de successionibus Loffred. in paraphras. feudali,* sed 5 frater consanguineus tantùm excludit sororem vtrinque coniunctam, quia est masculus, & consanguineus *Alex. cons. 29. lib. 1. Loffred. vbi sup.*

SVMMARIVM.

1 *Linea quando coarctetur ad punctum?*
2 *Dictio* Et sic *est restrictiua.*
3 *Ob lineam finitam deuoluto feudo, an Fiscus agat pro releuijs in concursu creditorum? Declaratur* Freccia *negans.*
4 *Linea finita subfeudum deuolutum, an spectet ad Regem?*
5 *Filij vti filij vocati in donatione contemplatione matrimonij, an sint potiores dote, vel antephato?*
6 *An distinguatur inter dotem, & antephatũ?*
7 *Feudum concessum pro hæredibus masculini sexus est hæreditarium.*
8 *Feudi natura per quos mutetur?*
9 *Natura feudi si mutatur, an concessio censeatur à Rege facta?*
10 *Descendentibus ex linea Titij, & Caij legatum annuum relictum defecta vna linea, vtrum accrescat alteri? Et quid inter descendentes ex vna linea, & nu. 13.*
11 *Clausula* respectiuè *quid importet? Et an tollat ius accrescendi?*
12 *Coniuncti verbis an habeant ius accrescendi?*
14 *Feudatarius legando valorem feudi, an valeat legare tenutam, & dare licentiam capiendi possessionem propria autoritate? Expenditur* decisio *relata* per Consil. Rocchum.
15 *Fructus percepti per tempus tenutæ an extenuent summam legatam? Refertur recens* decisio.
16 *Masculi remotiores an præferantur in feudo pro masculis, & fœminis concesso?*
17 *Clausula pro hæredibus ex corpore in assensu super credito feudali vtrum operetur?*

18 *Creditor quando teneatur recipere pecuniam vinculatam? Et qualiter sibi consulat?*

ARTICVLVS CXI.

Linea quando coarctetur ad punctum? Fiscus deuoluto feudo ob lineam finitam, an agat pro releuijs in concursu creditorum? Declaratur *Freccia* negans. Subfeudum apertum ad quem spectet? Concurrentibus muliere pro dote, & antephato, & filijs pro donarione contemplatione matrimonij quis præferatur? Feudi natura mutata, an refutatio censeatur realis? Laudatur *Consil. Marcianus* scribens super donatione Comitatus Triuenti. Legatum annuum relictum descendentibus de pluribus lineis, an vna linea defecta accrescat alteri? Feudatarius pro legato super feudo an possit tribuere potestatem capiendi feudum propria autoritate? Expenditur *Cõs. Rocch.* & refellitur. Masculi remotiores quando excludant fœminas proximiores à successione feudi? Clausula pro hæredibus ex corpore an hodie operetur in assensu crediti super feudo? Creditor quando teneatur recipere pecuniam vinculatam? Et qualitèr sibi consulat?

1 SVbstitutio sub conditione si filius, vel hæres absque filijs decesserit, *& sic finita linea, vel stirpe*, an decedente filio cum filijs expiret, si cõtingat illos deindè mori, & sic deficiat linea? Dic expirare substitutionem *ex cons. 21. Oldrad. Giouagnol. cons. 97. Fusar. cons. 57. Rota dec. 490. par. 4. diuers.* latè *Andreol. cont. 161.* quia defectus filiorum determinatur ad tempus mortis
2 grauati, & dictio *Et sic* restringitur ad eum casum. Et filiorum appellatione in conditione positorum etiam veniunt omnes descendentes, & idem ac si dictum esset, si hæres absque descendentibus decesserit, ideòque grauato obeunte cum filijs deficit substitutio *Cassan. cons. 4. n. 169. & cons. 5. nu. 10. Andreol. vbi sup.*

3 Ob lineam finitam deuoluto feudo, an Fiscus in concursu creditorum cum assensu possit petere releuia præterita non soluta? Pro releuio actionem hypothecariam Fisco comperere dixi *in obs. 121. ad Præs. de Franch.* At feudo aperto Curiæ cessat omne releuium, quia desinit esse feudum, & hypotheca videtur extingui *arg. l. sicut ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solut. Negus. de pign. 3. memb. 6. par. nu. 9.* Hinc deuoluto feudo ad Regem, si illud deindè concedatur, non poterit Fiscus agere pro releuijs præteritis contrà nouum feudatarium, quia transit liberum *Frecc. de subfeud. lib. 2. auth. 3. nu. 37. Reg. Rouit. cons. 97. lib. 2. nu. 6. Montan. contr. 20. nu. 10.* Contrarium puto veriùs, quia etiam post aperitionem feudum obnoxium creditoribus cum assensu conseruatur in sua substantia integrali, & tale, quale erat penès debitorem, aliàs solueretur eorum hypotheca, & tùnc feuda desinunt habere illam qualitatem feudalem, quando sunt incorporata Fisco, non quando fructus distribuuntur inter creditores, qui impediunt dissolutionem, & incorporationem feudi ex traditis per ingeniosissimum olim *Consil. Ascan. Ractanũ in alleg. 117. Reg. de Marin.* Nec *Freccia* loquitur in concursu creditorum.

4 Per lineam finitam subfeudum deuolutum an spectet ad subinfeudantem, vel ad Regem, & Dominum directum, & mediatum? Distingue, si nihil sibi reseruauit subinfeudans, & spectat ad Regem. Aliàs secùs *Cyriac. contr. 82. Luca de feud. disp. 4. Reg. Latro consult. 79.*

5 Donatione facta filio contemplatione certi matrimonij, & filijs masculis nascituris, cum pacto vt succederent vti filij, si deindè in eisdem capitulis matrimonialibus donator bona sua obligauerat pro antephato, vtrum mulier sit præferenda filijs in bonis donatis pro lucro antephati? Videtur affirmandum; quia mulier pro dote præfertur in bonis donatis contemplatione matrimonij omnibus creditoribus anterioribus mariti, ex quo dictæ donationes censentur procuratæ pro cautela dotis, & censetur præuenisse, aliàs non esset contractura, nec fuissent bona donata in patrimonio donatarij, & mulier præferatur ad instar mutuantium ad rem emendam, vel reficiendam *iuxtà l. inter-*

dum

dum. ff. qui potior. Reg. de Ponte conf. 80. Thor.
verb. creditor par. 1. Luca de cred. disc. 83. nu.
19. & de dote disc. 166. num. 88. Prætereà
cum in eodem insteumento non detur
priùs, & posteriùs, non potest consideeari
momentum temporis, in quo verum sit
dicere, bona priùs fuisse donata, quin
fuissent obligata, ergò bona omnia ceunt
tam pro dote, quàm pro antephato obli-
gata, si sequuta sit hypotheca donato-
ris peo solutione dotis, & antephati. Con-
teaeium existimo dicendum in casu pro-
posito, existente pacto, quod filij nasci-
turi succedant vti filij ex Fontanell. de pact.
nupt. tom. 2. claus. 7. glos. 2. par. 2. nu. 37. vbi
refert casum disputatum de anno 1613.
in quo pater feceeat donationem de om-
nibus bonis suis in capitulis matrimonia-
libus pelmo filio masculo ex eo matrimo-
nio nascituro, retentis, & sibi reseruatis
ex bonis donatis mille scutis, de quibus
testari posset, & in eisdem capitulis bona
sua obligaueeat in lata forma, & iudica-
tum refeet, reseeuationem fuisse obliga-
tam pro solutione dotis, & eam solam, &
Senatum noluisse aliquid tangendum de
6 bonis donatis. Prætereà nàm agitue pro
antephato, pro quo non præfertur mulier
anteeioribus, vt de Ponte d. conf. 80. Cer-
tiùs quia licet dos sit priuilegiata, & peæ-
feratur mulier, quando non adest certi-
tudo temporis Salgad. in labyr. cred. par. 2.
cap. 4. nu. 169. Boss. de dote cap. 18. n. 8. Etiam
si dos concurrat cum Fisco de Marin. ad
Reuert. obs. 378. nu. 2. Attamen si vtrumque
creditum prouenit ex eodem instrumen-
to, & vnus possidet potior est conditio
possidensis, & dos non est priuilegiata
Luca de dote d. disc. 166. nu. 67. Filij in casu
nostro possident, ideoque præferendi.

7 Feudum concessum pro se, & hæedi-
bus masculini sexus, dicitur hæreditarium
Camer. in repet cap. Imperialem lit. H. Consil.
Mareian. conf. 69. nu. 27. tom. 2. Quidquid di-
xerit de Georg. alleg. 10. nu. 57. & alij quos
congerit; & confutat idem Mareian. Alitèr
si constaret de voluntate feudatarij, &
Regis concedentis voluisse facere feudum
ex pacto, & prouidentia, prout in dona-
tione Comitatus Triuenti facta per Spect.
Comitem Michaelem de Afflicto D. Tho-
mæ de Afflicto, vbi expresse pluries ordi-
natum fuit, Comitatū peædictum esse illo-
rum de domo de Afflicto cum exclusione
peepetua fœminaeum, pleno calamo Mar-
cian. vbi sup. & ibidem Præs. Vrsin. in conf.
70. cum Socc. iun. conf. 103. nu. 11. & 24. lib. 2.
Paris. conf. 23. nu. 136. lib. 5. Vrsill. dec. 278.

8 Mutatio natueæ feudorum potest daei
ex voluntate feudatarij, & Regis, ita quod
vnus sinè alio mutare non potest Bald. in
l. 2. §. fin. nu. 5. C. de suis legit. Loffred. conf. 3.
nu. 40. Lanar. conf. 15. nu. 4. Reg. Latro consult.
82. qui nu. 87. tradit Proregem non posse
mutaee naturam feudi, & de hæeeditario
facere ex pacto, & prouidentia.

9 Mutata forma videtur feudum in ma-
nibus Regis concedentis refutaei, & indè
peeRegem denuò concedi sub alia forma,
& videtur occultari vnus actus Bald. in
cap. si facta col. 1. vbi Propos. col. 3. si de feudo
defuncti milit. Afflict. dec. 112. Lanar. conf. 15.
nu. 3. & conf. 89. nu. 19. Petr. de Gregor. de
conceff. feud. par. 3. q. 7. nu. 10. & facta men-
tione attenditur hæc noua forma, vti
principium, & radix, & vti peimus stipes,
vt in specie dicti Comitatus Teiuenti Mar-
cian. d. conf. 99. nu. 17. & hæc addo ad obs. 3.
ad Præs. de Franch.

10 Legatum annuum puta scutorum cen-
tum descendentibus de linea Titij, & Caij
respectiuè relictū, an defecta linea vnius,
peo rata lineæ extinctæ accrescat alteri
lineæ? Negandum videtur ex Ruin. conf.
86. lib. 2. nu. 4. Surd. conf. 123. nu. 22. & conf.
211. nu. 5. Gratian. disc. 178. nu. 7. Quia in
dispositionibus limitatis respectu tempo-
ris, vt pee desinentiam lineę, cessat, & cen-
setur prohibitum ius accrescendi, & pars
extincta nō pertinet ad coniunctum. Con-
trarium tenent Crott. in l. re coniuncta nu.
73. Vinius dec. 406. nu. 15. Surd. sibi contra-
rius in conf. 123. nu. 70. licèt in addit. con-
teaeium malè scripseeit Bellon. de iure
aeeresc. par. 10. q. 11. nu. 22. Legatum ete-
nim annuum comparatur legato vsufru-
ctus l. in singulos ff. de annuo legato, in quo
habet locum ius accrescendi etiam post
acquisitum, & finitum vsumfructum re-
spectu coniuncti l. s. §. interdum ff. de vsufr.
accresc. quia vsusfructus quotidiè legatur,
& quamuis sit limitatum respectu lega-
tarij, non tamen respectu socij. Nisi lega-
tum annuum esset pro alimentis, vel pau-
peei relictum Crott. nu. 78. Peregr. art. 9. de
fideic. nu. 4.

11 Difficultas oritur ex clausula respectiuè
per quam vnicuique dicitur atteibuta
pars l. fin. C. de impub. l. interdum ff. de hared.
instit. l. si quis Titio, vbi Bald. ff. de vsufr.
accresc. & dicta clausula tribuit ius suum
vnicuique Menoch. conf. 985. nu. 16. ideòq;
videtur cessare ius acceescendi Marta de
success. par. 4. q. 27. art. 5. nu. 37. In simili si
12 legentur cuilibet ex filiabus Titij mille
pro dote; licet sint coniunctæ filiæ quoad
verba, non tamen habet locum ius accee-
scendi, cum vocentur ad diuersas summas
l. qui filiabus §. 1. ff. de leg. 1. Gratian. disc. 70.
nu. 59. Costa de portion. rata q. 49. Idem si

alternis annis legatus ſit vſusfructus fundi Titio,& Caio; nam vocantur ad diuerſas res, cum vſusfructus vnius anni ſit diuerſus ab alio ; quamuis ſint coniuncti quantum ad formam verborum *Craſſ. §. ius accreſcendi q.8.nu.4. Bellon. cap. 5. q.17.*

13 Inter deſcendentes tamen ex vna linea tanquam collectiuè vocatos, vnum corpus conſtituentes habet locum ius accreſcendi, quia pro vna perſona reputantur *Bellon.cap.5.q.35.*

14 Feudatarius legando feudi exiſtimationem an poſſit tribuere legatario facultatem capiendi feudum propria authoritate,& tenutam concedere,donec de legato fuerit ſatisfactus? *D. Roceb. de offic. rubr. ſextus eſt caſus nu. 70. & 85.* probat quod ſic,& ità refert iudicatum in Collaterali Conſilio pro D. Euphemia Zattara, cui legati erant per Ill. Marchionem Montorij Franciſcum Creſcentium duc.40. m. *ex Reg.Galeot. contr. 36. nu. 31. lib. 1.* vbi quod poteſt legari tenuta feudi. Contrarium dico veriùs; quia talis licentia præſertim attributa in teſtamento conſtituit hypothecam *tex. eſt in l.creditor §. per diſionem ff.qui pot. Affl.dec.201.* & in puncto *Merlin.de pign.lib.2 q.94.nu.13.* ideòq; ſinè aſſenſu improbatur.

15 Suborta eſt difficultas, an fructus per tempus tenutæ percepti ſortem extenuauerint? Et affirmandum videtur *ex l.1.& 2. C.de pign.act.* Præterea ex donatione nullum debetur intereſſe *l. liberalitatis ff.de vſur.* ità nec ex legato,quod eſt donatio, vt in ſpecie dixit *Roder. de ann. redd.lib.3. q. 7. nu. 95.* Et legatarius cui liberum eſt ſortem petere, ſi dulcedine redditus differat exactionem quantitatis legatæ fœnus exercere dicitur *Roder.q.6.nu.9. Reg.Latro dec. 97. per tot.* vbi loquitur in caſu fortiori *Leotard. de vſur.lib.1.q.18. nu.7.* Certiùs, quia teſtator tribuit facultatem capiendi poſſeſſionem propria autoritate pro conſequutione duc.40.m., & non pro intereſſe ſummæ legatæ.Neque legataria conteſtata eſt litem pro ſorte legata, & antè litem conteſtatam non debetur intereſſe legati *Franch. dec. 583.* qui ità deciſum teſtatur datis Adiunctis, extendens etiam ſi terminus datus non fuiſſet intimatus *Præſ. Merlin.contr.10.cent.2. Conſil. Prat.diſcept.23.lib.1.nu.4.* ibi: *Quod debeatur intereſſe rei legatæ à die litis conteſtatæ Franch. dec.583. ſubdens in fine deciſionis ità fuiſſe iudicatum per S. C. additis tribus alijs votantibus, vnà cum ſex, qui votauerant. Et in hanc opinionem patrocinante doctiſſimo D. Dominico de Mari pro Ill. Creſcentio Creſcentij inclinaſſe videtur S. C. ad relationem Ill. Ducis Campimellis, Conſil. D. Troiani Miroballi*. Sequeſtro facto ſuper fructibus Montorij.

16 Maſculi remotiores de iure communi feudorum excludunt fœminas proximiores à feudo liberis maſculis,& fœminis conceſſo *Ciriac. contr. 112. nu. 13.* Secùs à feudo improprio,ſcilicèt franco a ſeruitijs *Menoch.conſ.65.nu.16. Luca de feud. diſc.11.* Quidquid ſit in Regno, vt dixi *obſ. 1. ad Præſ. de Franch.* Et feudum aliud eſſe francum. Aliud Francicum, in quo viuitur de iure Francorum, *vt in d. obſ. 1.* Quid ſeruetur in Lombardia, & Mantua videndus *Ciriac.* Iuramentum fidelitatis an alteret naturam feudi improprij, vel ei famuletur? Et famulari tradunt *Gratian. diſc.336.Rota dec.94.par.12.rec.*

17 Aſſenſus cum clauſula *pro ſe, & hæredibus ex corpore*, ſi impetretur in emptione annui redditus ſuper certo corpore feudi, & generalitèr ſuper feudalibus, & allodialibus, an actio pro credito competat hodie hæredi extraneo,vel donatario vniuerſali etiam Eccleſiæ? Et per gratiam conceſſam Regno, vt actio pro credito ſuper feudo tranſeat ad extraneum, *vt per pragm.27. de feud.* affirmandum videtur *ex Reg. Latr. conſult.84. nu.39.* ibi: *Secundo dico, quod Prorex, & Domini Regentes in memorialibus, in quibus aſſenſus petitur, faciunt ſolitam decretationem fiat in forma,quæ forma eſt ſtyli Cancellariæ, ſecundum quam formam ſolent Regij à Mandatis Scribæ extendere priuilegium, & ſic dùm per gratiam de anno 1586. vt in pragm. 27. de feud. fuit iuſſum, vt ex illo tempore in antea apponeretur clauſula pro ſe hæredibus, & ſucceſſoribus quibuſcumque,ea appoſita cenſeri debet tanquam de ſtylo Cancellariæ*. Subiungens *nu.42.* in ſimilibus cauſis ſemper fuiſſe deciſum, aſſenſum intelligi præſtitum ſecundum gratiam; quamuis verba aſſenſus alitèr dictent *Reg.Marcian.diſp.86.nu.14.*

Propensiùs,quia aſſenſus non eſt Regis, qui poteſt facere, & diſmembrare, ſeù diuidere feudum penès feudatarium debitorem, vt dixi *obſ. 159. ad Franch. Reg. de Ponte conſ.11.lib.1. nu.9.* Ideòq; de menſe Februarij labentis anni 1677. per S. C. ad relationem verſatiſſimi Conſil. D. D. Ioannis de Dura Patritij Neap. ità deciſum fuit pro Venerab. Monaſterio S. Seueri Minor. Conuentual. Suburbij Virginum ceſſionario omnium bonorum Ioan: Dominici del Giudice principalis creditoris Hectoris de Palo vtilis domini Terræ Garatuſo, vt in Banca Magn. Clauelli patrocinante D. Octauio Capicio Scondito olim Iudice M. C. V. Patritio Neap. & I.C.

& I. C. doctissimo. Aduerte, quod contrarium scribit *Roccus resp. 48. lib. 1.*

18 Interrogatus aliquando fui, quãdo creditor teneatur recipere pecuniam vinculatam? *Iuxtà dec. 200. Præs. de Franch. & meam obseru.* regularitèr non tenetur. Nisi in casu defecti debitoris, & concursus creditorum, vel quando hæres cum inuentario soluit creditoribus hæreditarijs. Vel emptor emit à dicto hærede; nè in subsidium emptor, & hæres teneantur de proprio, ex traditis *per Præs. de Franch. d. dec. 200. & 252. & obs. meas Rota dec. 118. par. 10. rec. Reg. de Marin. ad Reuert. dec. 82. D. Luca de cred. disc. 52. & seq. & 239.* Cautio pręstãda per creditores dimissos est, *de restituendo prioribus, & cõtribuendo cum æqualibus, & ad omne mandatum &c.* Vel *de restituendo cui, quibus, & quando, & ad omne mandatum, & in casu euictionis, vt in obser. 200.* & clausula *ad omne mandatum*, operatur faciliorem executionem absque discussione bonorum, vt pulchrè *Luca disc. 53. nu. 25.* vbi idem de clausula *saluo iure &c.* tanquam non sit vera solutio, sed species depositi, vel precaria consignatio facta per Iudicem. Vinculata etiam solui debet pecunia creditori, qui eligit venditionem subhasta, quia viget eadem ratio; dùm tenetur se prę̨stare anteriorem; quod non potest sciri *Luca vbi sup.*

Creditor demùm an habeat actionem contrà debitorem, vel tertios possessores pro indemnitate, vel actione quanti minoris, vel vt eximat à vinculo? Dic contrà debitorem posse *ex Franch. d. dec. 200.* At contrà posteriores creditores non practicari tradit *Luca disc. 139. nu. 10.*

SVMMARIVM.

1 *Linea finita donatarij, an bona donata pro illius linea reuertantur ad donatorem?*

2 *Quid si donatio sit facta alicui pro se, & descendentibus masculis tantùm?*

3 *Substitutio facta, si in pupillari ætate quis obierit, expirat per pupillarem ætatem, siuè pupillaris, siuè fideicommissaria sit.*

4 *Castra donata Titio pro se, & descendentibus lineâ finita an deuoluantur ad Regem? Distinguitur.*

5 *Feudatarij confessio, & assensus an probent feudalem qualitatem?*

6 *Feudum linea finita feudatarij aperitur Curia.*

7 *Recensentur præsumptiones qualitatis feudalis.*

8 *Assensus in Regno non præsumitur.*

ARTICVLVS CXII.

Linea finita donatio siuè allodialium, siuè feudalium facta alicui pro se, & descendentibus, quando reuertatur ad donantem? Distinguitur inter allodialia, & feudalia, nec non inter donationem, & subinfeudationem. Quid si donatio facta descendentibus masculis tantùm?

1 LInea finita donatariorum bona donata vti feudalia cum reseruatione Regij assensus, vtrùm deuoluantur ad Baronem donantem?

Anno 1548. Ill. Dux Status Albeti D. Ferdinandus de Cardona donauit irreuocabilitèr inter viuos Florentiæ de Barionouo, & Antonio Guttierez sponsis contemplatione matrimonij quædam bona cum reseruatione Regij assensus vti feudalia cum pacto reuersiuo in casu obitus ipsorum absque filijs, vel cum filijs in infantili ætate, vel infrà annos decedentibus. Filij filiorum decesserunt post maiorem ætatem cum filijs. Demùm extincta est linea. Petitur nùnc per modernum Ill. Ducem Tolomeum Gallium antiquissimę, & nobilissimæ parentelæ deuolutio, quæ acritèr in R. C. S. controuertitur aduersus tertium possessorem. Et ob defectum assensus etiam reintegratio, seù reiuendicatio.

2 Separando certa ab incertis, distinguitur inter bona feudalia, & allodialia. Si enim essent allodialia, donatio si fit donatarijs, & descendentibus de linea, transmittitur finita linea ad hœredes vltimi, *vt ex Puteo Gratian.* & alijs firmaui *in lib. 1. art. 26. nu. 17. & Spada cons. 10. & 46. lib. 1.* vbi eo magis, si adest clausula ad habendum, vt in casu nostro.

3 Et si quis donat alicui pro se, & descendentibus tantùm, illa dictio *tantum* est apposita ad qualificandem successionem, vt extantibus masculis fœminæ non succedant, non autem vt deficientibus masculis extranei hęredes succedere non possint ex iure transmissionis, licèt non vti vocati *Caputaq. dec. 124. lib. 2. Achilles*, & alij, quos refert, & sequitur *Spada cons. 56. nu. 32. & seq.*

Casus noster est fortior; quia conditio mortis donatariorum sinè filijs, vel filiorum

tum in infantili ætate, vel annos infantiæ deficit, ideòq; expirauit pactum reuersiuum, prout substitutio si in pupillari ætate decesserit, expirat post pupillarem ætatem, siue pupillaris sit, siue fideicommissaria, vt latè *Fusar. de subst. q. 102. n. 12.*

4 Quinimò etiam si bona essent feudalia, si donatio fuisset confirmata à Rege stante conditionis defectu, dùm concessio bonorum non est subinfeudatio, cùm nullum sit reseruatum seruitium, neque directum dominium, & adsit clausula *ad habendum*, & consequenter sit mera donatio feudalium, finita linea neq; reuerterentur bona ad donantes, vt *Præpos. in prælud. feudal. nu. 1. Oldrad. cons. 159. à nu. 3. Spada cons. 10. & 56. per tot. lib. 1.* Et quod adsit translatio dominij, patet ex illis verbis: *In vestrumq; ius dominium, proprietatem, & posse, mittimus, & transferimus irreuocabiliter pleno iure ad habendū, tenendum, &c.*

5 Aduersus deuolutionem totum fundamentum constituitur in negatione qualitatis feudalis; quia feuda non constituuntur, nisi per inuestituram, vt *cap. 1. quib. mod. feud. constit. poss.* & denominatio, siue appellatio rei feudalis in donatione facta non constituat feudum, nec confessio præiudicat ipsis contrahentibus, nisi facta sit præsente Rege, dùm feudum est contractus, qui duorum voluntate perficitur, *Rouit. cons. 67. lib. 1. & cons. 26. lib. 2. nu. 4. Reg. Latro decis. 43.* fusè *de Marin. alleg. 113.* Vbi quod neque probatur hæc qualitas ex reseruatione Regij assensus, *Reg. de Ponte cons. 95. lib. 1. Medic. cons. 76. nu. 4.* & quælibet res præsumitur allodialis *Montan. contr. 29. nu. 1.* Propensius si non præstetur seruitium *Afflict. decis. 277. nu. 2. de Mariu. nu. 4.* Imò nec retentio feudalis seruitij probat feudum *de Marin. nu. 20.*

6 Contrarium nihilominùs tenendum puto, scilicèt quod bona sint aperta Curiæ finita linea, ducor ex conniucenti ratione, nàm donator pluriès qualificauit pactum reuersiuum iuxtà naturam feudi, ex illis verbis: *Dicta bona nobis superius donata, nobis reuertantur iuxtà naturam feudi.* Et inferiùs: *Bona nobis, aut nostris reuertantur iuxtà naturam feudi, cui in aliquo non intendimus derogare, nec præiudicare.* Consequenter cuiusuis generis sint bona, ad modum feudi linea defecta deuoluenda erunt stante protestatione non præiudicandi in minimo naturæ feudi, quod aperitur linea terminata, vt *c. 1. de fratr. de paterno benef. innest.* & transuersales non descendentes à primo acquirente, non possunt feudum obtinere, vt fundat de legali, & theologica scientia benemeritus *D. Franciscus Verde in Instit. ciuil. tit. de feud. nu. 2687.* Et satis dicitur constare de mente concedentis, donandi cum pacto reuersiuo in casu deficientiæ lineæ donatariorum ex iterata protestatione non alterandi naturam feudalem, ex traditis per *Fusar. cons. 4. nu. 17. & 79.*

7 Feudalia præsumuntur bona ex dispositione, & assertione concedentis, *Dec. cons. 517. nu. 7. Alex. cons. 15. lib. 5. num. 6. Cons. Staib. resol. 6. nu. 4. & seq.* Et confessio fendatarij respectu Domini sufficit ad probandam qualitatem feudalem, *Andr. in c. 1. vers. quæris glosa ex quib. caus. feud. amitt. Surd. cons. 135. nu. 105. lib. 1. Gratian. discept. 913. nu. 25.* Et plures contractus sunt initi cum dicta assertione, & cum reseruatione assensus Regis, dùm tractabatur de dismembratione feudi, & à possessore fuit etiam oblata adoha caponorum virtute alterius instrumenti de anno 1647. Ineptè Ill. Dux, & concessionarij asseruissent res feudales, & seruas, si liberæ fuissent contrà *decis. 200. Præs. de Franchis.* Præsumitur etiam feudalis qualitas, cùm bona sint intrà fines feudi quaternati, & posita intrà vniuersitatem rerum feudalium, *c. vnico tit. de controu. int. masculi. & femin. Gasp. Thesaur. lib. 3. q. 105. nu. 24. Afflict. decis. 267.* Et ex oblatione adohæ probatur feudalis qualitas, post alios *Capan. de iure adohæ q. 12. nu. 1.* Præterea territorium non reperitur descriptum, nec registratum in catastis vniuersalibus, neque pro eis fuerunt soluta onera vniuersalia, aut collectæ, *Thesaur. d. q. 105. nu. 22.* Vlterius concessa fuit domus Curiæ, quæ feudalis censeri debet *Bal. in c. quæ in Ecclesiarum de constit. nu. 4.*

8 Assensus in Regno non præsumitur, quia requiritur assensus expressus *de Georg. alleg. 14. nu. 13. Anna in repet. Constitut. Constitutio Diuæ memoriæ num. 50.* Et assensus pariter debet registrari, *Reg. Marcian. disp. 80. nu. 36.* Et assensus non præsumitur, quia requiritur scientia vera, vel præsumpta, quæ per absentiam Regis a Regno cessat. *Gabriel cons. 82. nu. 31. Ciarlin. contr. c. 39. Reg. Latro consult. 156. nu 20.* Nec centenaria sufficiat ad præsumendum assensum, quidquid velit *Reg. de Marin. ad decis. Reuerter. obs. 166. n. 2.* verius enim est non præsumi stante absentia Regis, vt post *Ciarlin. & alios, D. Altimar. ad Rouitum cons. 79. nu. 28. lib. 1. Giurba decis. 50. nu. 7. Staib. nu. 14.* & in casu nostro non agitur de alienatione, sed dismembratione, imò suppressione feudi eo magis prohibita *Consil. Marcian. cons. 15. lib. 1. nu. 28.* Hinc iustè petitur deuolutio.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Vocatus tanquam de linea ex fideicommisso, vel Maioratu in contractu, vtrum possit repudiare successionem in præiudicium creditorum?*

2 *Dilationem suo debitori, an possit dare quis in damnum suorum creditorum?*

3 *Cedens nomen debitoris, an possit liberare gratuito debitorem cessum in præiudicium cessionarij?*

4 *Constitutio annui redditus ex interesse, an sit nulla?*

ARTICVLVS CXIII.

Vocatus vti de linea ex Maioratu in contractu, an possit non succedere in præiudicium creditorum? *D. de Luca* expendit *Reg. Latr.* An quis similitèr possit dilationem, vel remissionem gratuitam facere? *Authoris* opinio. Census constitutio ex interesse an sit valida? Ornantur *decis.* 101. *& 254. Præs. de Franch.*

1 VOcatus de linea in Maioratu instituto in contractu inter viuos, vtrum in fraudem creditorum possit renunciare successioni? Negandum videtur; quia licèt debitor possit renunciare successioni delatæ, ideòque eius creditores ius non habeant, *ex tex. in l. qui autem ff. quæ in fraud. cred.* & scripsi in *obs.* 101. *ad Præs. de Franch.* Attamen aliud est, quando ius cōpetit ex contractu, vel pacto, vt *Præs. de Franch. decis.* 101. *nu.* 32. *Reg. Latro dec.* 34. *nu.* 12. per doctrinam *Bart. in l.* 1. *§. non quærimus ff. si quis omissa causa testam.*

Contrarium probat *D. Luca de cred. disc.* 137. *nu.* 19. *&* 20. vbi quod prima conclusio procedit in contractu, & pacto inito cum debitore, qui ex tùnc formale ius quæsiuit, ideòque non agnitio importet remissionem iuris quæsiti, & itá distinguit *Salgad. in labyr. cred. p.* 2. *c.* 14. *nu.* 1. 12. *&* 17. & ius resultans ex his Maioratibus, & donationibus cōtinet quoddam fideicommissum ordinatum per actum inter viuos. Quidquid sit in foro poli.

2 Pulchrior est affinis quæstio, vtrum quis possit dare in præiudicium suorum creditorum dilationem suo debitori? Negat idem *Luca de cred. disc.* 56. *nu.* 12. mouetur, quia licèt concedetur facultas debitori non acquirendi, sed non conceditur remittendi ius quæsitum, *ex Reg. Latro, & Salgad. vbi supr.* Et idem in liberatione gratuita extendit *Luca*; nàm licèt ante inhibitionem creditorū possit solui, aliud est in liberatione gratuita.

3 Pulcherrima autem controuersia similis, an cedens nomen debitoris, possit gratuito liberare debitorem cessum, etiam ignorantem cessionem? De liberatione per solutionem non dubitatur per *l.* 3. *C. de nouat. Carleual. de iudic. tom.* 2. *disp.* 26. *nu.* 4. Idem in remissione gratuita tenent *Facchin. conf.* 68. *Alex.* 35. *var. tit. de solut. resol.* 14. *nu.* 4. *Pyr. Maur. de solut. c.* 5. *nu.* 61. *Gait. de cred. c.* 3. *nu.* 479. *Mansus consult.* 1. *nu.* 35. Idque si non constat non esse soluendo, & cessionarius possit habere regressum contrà cedentem.

At veriùs puto indistinctè pro cessionario, qui afficitur damno, & nihil deperit debitori cesso, qui non soluit per doctrinam indiuidualem, *Paul. de Castr. in l. facta nu.* 4. *ff. ad Sen. Conf. Trebell. Aufer. Cappella Tolosana* 119. *per tot. Surd. conf.* 22. *num.* 29. *& seqq.* & consonant tradita per *Lucam, vbi supr. & per Præs. Merlin. cent.* 2. *contr.* 32.

4 Maioratus cuiusdam inter cætera bona adest creditum censuale ex mutuata quantitate, & illius interesse creatum, dubitatur, an sit nulla constitutio census? Videtur negandum *ex l. fin. C. nouat.* vbi interesse non potest redigi in sortem, nàm esset quædam superfętatio, & anatocismus, & res in infinitum progrederetur, & esset accidens accidentis, vt hæc, & alia *in obs.* 154. *in decis. Præs. de Franch. n.* 3. vbi laudantur *Fontanell., Larea, & alij.* Contrarium argui potest ex eo, quod eadem *l. fin.* statuit illud edictum cessare, cum debitum fortis, & eius, quod verè, & legitimè interest sine fraude consumatum est, ibi: *In vnam summam redactum, & per nouationem, & delegationem in aliam obligationem transfunditur. Leotard. de vsur. q.* 87. *nu.* 19. *Manent. de contract. libellar. q.* 5. *nu.* 37. Qui alitèr sentiunt, quando reseruantur primæua iura, ità etiam *Ciballin. de vsur. lib.* 2. *c.* 5. *art.* 9. *nu.* 15. *cum seqq.*

5 Interesse posse conuerti in capitale censuale, tenacitèr ego nego; quia ex conuentione nequit effici sors, vt *Andreol.* fusè *contr.* 210. Et sunt, qui negent etiam de censibus, vt dixi *obs* 254. & illa opinio est perniciosa Reipublicæ.

SVM-

rum in infantili ætate, vel annos infantiæ deficit, ideòq; expirauit pactum reuersiuum, proùt substitutio si in pupillari ætate decesserit, expirat post pupillarem ætatem, siue pupillaris sit, siue fideicommissaria, vt latè *Fusar.de subst.q.102.n.12.*

4 Quinimò etiam si bona essent feudalia, si donatio fuisset confirmata à Rege stante conditionis defectu, dùm concessio bonorum non est subinfeudatio, cùm nullum sit reseruatum seruitium, neque directum dominium, & adsit clausula *ad habendum*, & consequenter sit mera donatio feudalium, finita linea neq; reuerterentur bona ad donantes, vt *Præpos. in pralnd.feudal.nu.11.Oldrad.cons.159.d nu.3. Spada cons.10.& 56.per tot. lib.1.* Et quod adsit translatio dominij, patet ex illis verbis: *In vestrumq; ius dominium, proprietatem, & posse, mittimus, & transfermus irreuocabiliter pleno iure ad habendũ, tenendum, &c.*

5 Aduersus deuolutionem totum fundamentum constituitur in negatione qualitatis feudalis; quia feuda non constituuntur, nisi per inuestituram, vt *cap. 1. quib.mod.feud.constit. poss.* & denominatio, siue appellatio rei feudalis in donatione facta non constituat feudum, nec confessio præiudicat ipsis contrahentibus, nisi facta sit præsente Rege, dùm feudum est contractus, qui duorum voluntate perficitur, *Rouit.cons.67.lib.1.& cons.26.lib.2. nu.4. Reg.Latro decis.43.* fusè *de Marin.alleg. 113.* Vbi quod neque probatur hæc qualitas ex reseruatione Regij assensus, *Reg.de Ponte cons.95. lib.1. Medic. cons.76. nu.4.* & quælibet res præsumitur allodialis *Montan.contr.29.nu.1.* Propensius si non præstetur seruitium *Affl. decis. 277. nu.2. de Marin. nu.4.* Imò nec retentio feudalis seruitij probat feudum *de Marin.nu.20.*

6 Contrarium nihilominùs tenendum puto, scilicèt quod bona sint aperta Curiæ finita linea, ducor ex conuincenti ratione, nàm donator pluriès qualificauit pactum reuersiuum iuxtà naturam feudi, ex illis verbis: *Dicta bona nobis superius donata, nobis reuertantur iuxtà naturam feudi.* Et inferiùs: *Bona nobis, aut nostris reuertantur iuxtà naturam feudi, cui in aliquo non intendimus derogare, nec præiudicare.* Consequenter cuiusuis generis sint bona, ad modum feudi linea defecta deuoluenda erunt stante protestatione non præiudicandi in minimo naturæ feudi, quod aperitur linea terminata, vt *c.1.de fratr. de paterno benef.inuest.* & transuersales non descendentes à primo acquirente, non possunt feudum obtinere, vt fundat de legali, & theologica scientia benemeritus *D. Franciscus Verde in Instit. ciuil. tit. de feud. nu.2687.* Et satis dicitur constare de mente concedentis, donandi cum pacto reuersiuo in casu deficientiæ lineæ donatariorum ex iterata protestatione non alterandi naturam feudalem, ex traditis per *Fusar. cons.4.nu.17.& 79.*

7 Feudalia præsumuntur bona ex dispositione, & assertione concedentis, *Dec. cons.517. nn.7. Alex. cons.15. lib.5. num.6. Cons.Staib.resol.6.nu.4.& seq.* Et confessio feudatarij respectu Domini sufficit ad probandam qualitatem feudalem, *Andr. in c.1. vers. quartù glosa ex quib. caus. feud. amitt. Surd. cons.135.nu.105. lib.1.Gratian. discept. 913. nu. 25.* Et plures contractus sunt initi cum dictâ assertione, & cum reseruatione assensus Regis, dùm tractabatur de dismembratione feudi, & à possessore fuit etiam oblata adoha caponorum virtute alterius instrumenti de anno 1647. Ineptè Ill.Dux, & concessionarij asseruissent res feudales, & feruas, si liberæ fuissent contrà *decis.200.Præs.de Franchis.* Præsumitur etiam feudalis qualitas, cùm bona sint intrà fines feudi quaternati, & posita intrà vniuersitatem rerum feudalium, *c.vnico tit.de controu. int. mascul.& fæmin. Gasp.Thesaur.lib.3.q.105. nu.24. Afflict. decis.267.* Et ex oblatione adohæ probatur feudalis qualitas, post alios *Capan. de iure adohæ q.12.nu.1.* Prætereà territorium non reperitur descriptum, nec registratum in catastis vniuersalibus, neque pro eis fuerunt solnta onera vniuersalia, aut collectæ, *Thesaur. d. q. 105. nu. 22.* Vlterius concessa fuit domus Curiæ, quæ feudalis censeri debet *Bal. in c.quæ in Ecclesiarum de constit.nu.4.*

8 Assensus in Regno non præsumitur, quia requiritur assensus expressus *de Georg. alleg. 14. nu. 13. Anna in repet. Constitut. Constitutio Diuæ memoriæ num. 50.* Et assensus paritèr debet registrari, *Reg Marcian. disp.80. nu.36.* Et assensus non præsumitur, quia requiritur scientia vera, vel præsumpta, quæ per absentiam Regis à Regno cessat, *Gabriel cons.82.nu.31. Ciarlin. contr. c.39. Reg.Latro consult. 156. nu 20.* Nec centenaria sufficiat ad præsumendum assensum, quidquid velit *Reg.de Marin.ad decis.Reuerter.obs.166.n.2.* verius enim est non præsumi stante absentia Regis, vt post *Ciarlin. & alios, D.Altimar. ad Rouitum cons.79.nu.28. lib.1. Giurba decis.50. nu. 7. Staib. nu.14.* & in casu nostro non agitur de alienatione, sed dismembratione, imò suppressione feudi eo magis prohibita *Consil.Marcian. cons.15.lib.1. nu.28.* Hinc iustè petitur deuolutio.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Vocatus tanquam de linea ex fideicommisso, vel Maioratu in contractu, vtrum possit repudiare successionem in praiudicium creditorum?*

2 *Dilationem suo debitori, an possit dare quis in damnum suorum creditorum?*

3 *Cedens nomen debitoris, an possit liberare gratuito debitorem cessum in praiudicium cessionarij?*

4 *Constitutio annui redditus ex interesse, an sit nulla?*

ARTICVLVS CXIII.

Vocatus vti de linea ex Maioratu in contractu, an possit non succedere in præiudicium creditorum? *D. de Luca* expendit *Reg. Latr.* An quis similitèr possit dilationem, vel remissionem gratuitam facere? *Authoris* opinio. Census constitutio ex interesse an sit valida? Ornantur *decis.*101. *&* 254. *Præs.de Franch.*

1 VOcatus de linea in Maioratu instituto in contractu inter viuos, vtrum in frandem creditorum possit renunciare successioni? Negandum videtur; quia licèt debitor possit renunciare successioni delatæ, ideòque eius creditores ius non habeant, *ex tex. in l. qui autem ff. quæ in fraud.cred.* & scripsi *in obs.*101.*ad Præs.de Franch.* Attamen aliud est, quando ius cōpetit ex contractu, vel pacto, vt *Præs. de Franch.decis.*101.*nu.*32. *Reg.Latra dec.*34. *nu.*12.per doctrinam *Bart.in l.*1.*§.non quærimus ff.si quis omissa causa testam.*

Contrarium probat *D. Luca de cred. disc.*137.*nu.*19. *&* 20. vbi quod prima conclusio procedit in contractu,& pacto inito cum debitore, qui ex tùnc formale ius quæsiuit, ideòque non aguitio importet remissionem iuris quæsiti, & ità distinguit *Salgad.in labyr.cred.p.*2.*c.*14. *nu.*1.12. *&* 17. & ius resultans ex his Maioratibus, & donationibus cōtinet quoddam fideicommissum ordinatum per actum inter viuos. Quidquid sit in foro poli.

2 Pulchrior est affinis quæstio, vtrum quis possit dare in præiudicium suorum creditorum dilationem suo debitori? Negat idem *Luca de cred. disc.*56. *nu.* 12. mouetur, quia licèt concedetur facultas debitori non acquirendi, sed non conceditur remittendi ius quæsitum, *ex Reg. Latro, & Salgad. vbi supr.* Et idem in liberatione gratuita extendit *Luca*; nàm licèt ante inhibitionem creditorū possit solui, aliud est in liberatione gratuita.

3 Pulcherrima autem controuersia similis, an cedens nomen debitoris, possit gratuito liberare debitorem cessum, etiam ignorantem cessionem? De liberatione per solutionem non dubitatur per *l.* 3. *C. de nouat. Carlenal. de iudic. tom.*2. *disp.* 26. *nu.*4. Idem in remissione gratuita tenent *Facchin.cons.*68. *Alex.*35. *var. tit. de solut. resol.*14.*nu.*4. *Pyr. Maur.de solut.c.*5.*nu.*61. *Gait.de cred.c.*3. *nu.*479. *Mansus consult.* 1. *nu.* 35. Idque si non constat non esse soluendo, & cessionarius possit habere regressum contra cedentem.

At veriùs puto indistinctè pro cessionario, qui afficitur damno, & nihil deperit debitori cesso, qui non soluit per doctrinam indiuidualem, *Paul. de Castr. in l. facta nu.* 4. *ff. ad Sen. Cons. Trebell. Aufer. Cappella Tolosana* 119.*per tot. Surd.cons.*22. *num.* 29. *& seqq.* & consonant tradita per *Lucam, vbi supr. & per Præs.Merlin.cent.*2. *contr.*32.

4 Maioratus cuiusdam inter cætera bona adest creditum censuale ex mutuata quantitate,& illius interesse creatum, dubitatur, an sit nulla constitutio census? Videtur negandum *ex l.fin.C.nouat.*vbi interesse non potest redigi in sortem, nàm esset quædam superfętatio, & anatocismus, & res in infinitum progrederetur, & esset accidens accidentis, vt hæc, & alia *in obs.*154. *in decis.Præs.de Franch.n.*3. vbi laudantur *Fontanell., Larea, & alij.* Contrarium argui potest ex eo, quod eadem *l. fin.* statuit illud edictum cessare, cum debitum sortis, & eius, quod verè, & legitimè interest sine fraude consumatum est, ibi: *In vnam summam redactum, & per nouationem, & delegationem in aliam obligationem transfunditur. Leotard.de vsur. q.*87.*nu.*19.*Manent.de contract.libellar. q.*5. *nu.*37. Qui alitèr sentiunt, quando reseruantur primæua iura, ità etiam *Ciballin. de vsur.lib.*2.*c.*5.*art.*9.*nu.*15. *cum seqq.*

5 Interesse posse conuerti in capitale censuale, tenacitèr ego nego; quia ex conuentione nequit effici sors, vt *Andrcol.* fusè *contr.*210. Et sunt, qui negent etiam de censibus, vt dixi *obs* 254. & illa opinio est perniciosa Reipublicæ.

SVM-

SVMMARIVM.

1 *Dispositio feudatarij de feudo in vnum ex filijs, vel fratribus vocatis an valeat?*
2 *Qualitèr succedant filij, & nepotes, reprobato* Zasio.
3 *Frater an possit legare vni altero posthabito tàm in feudo pactionato, quàm mixto?*
4 *Concessio feudi facta* Titio, & hæredibus suis, *cuius speciei sit? & nu.9.& 10.*
5 *Quid si addatur, & successoribus?*
6 *Feudum pro hæredibus masculis concessum, de quo genere sit?*
7 *Hæreditarium an sit feudum francum? Et quid si dictum sit francum, & liberum?*
8 *Sapientum Serenis. Senatus Ianuen. votum pro nullitate dispositionis de feudis Castellarij, & Pompeianæ concessis cum dictis verbis in reprobationem* Menoch. *Et an meritò nu.22.*
9 *Verbum* hæres *an intelligatur in feudalibus, prout in allodialibus.*
10 Martæ de success. *verba ad intelligendam feudorum speciem.*
11 *Assensus pro hæredibus ex corpore difformis est ab emptione pro hæredibus.*
12 *Concessio totius honoris Regalis, an det facultatem alienandi?*
13 *Hæredibus, & successoribus feudum concessum an sit hæreditarium?*
14 *Successoribus legitimis feudum concessum est merè hæreditarium.*
15 *Serenis. Reip. Ianuen. confirmatio primæ inuestituræ.*
16 *Arguitur ex verbis expressis inuestituræ facultas alienandi.*
17 *Ex concessione item in feudum* francum, & liberum, *laudato* Dom. Reg. Galeota.
18 *Reijcitur opinio volentium dicta verba importare immunitatem solùm à seruitijs.*
19 *Feudum hæredibus masculis concessum, an sit hæreditarium?*
20 *Protestationis non alterandi primam inuestituram vis.*
21 *Legari an possit feudũ vni ex vocatis quãdo?*
22 *Sollemnis decisio Senatus Ianuen. pro validitate dispositionis aduersus recens votum prolatum.*
23 *Epilogus rationum pro firmitate dispositionis in vnum ex vocatis.*
23 *Æstimatio an debeatur donato feudo?*

ARTICVLVS CXIV.

Qualitèr succedant filij, fratres, & nepotes in feudis? Refellitur *Zasius* volens nepotes cum patruis succedere in capita. Feudorum species declarantur, & exemplificantur. Feudum an possit vni ex comprehensis legari. Examinatur controuersia de feudis Castellarij, & Pompeianæ agitatur in Serenissimo Senatu Ianuensi. Votum *Dominorum Bartholomæi de Turris, & Io: Baptistæ Calezani* ostenditur emanatum contrà decisionem sollemnem eiusdem Senatus.

1 PEr sęculum ferè in Serenissimo Senatu Ianuen. ventilatæ fuerunt quæstiones, super feudis Castellarij, & Pompeianæ de natura, & qualitate ipsorum; an ex pacto, vel hæreditaria, aut potiùs mixta sint; & valeat dispositio vassalli in vnum filium, vel fratrem, aut in remotiorem ex comprehensis? Resurrexit nuper disceptatio propter dispositionem Domini Marci Antonij Spinolæ, qui anno 1660. de sua portione disposuit in Dominum Iacobũ Mariam fratrem posthabito Domino Luca altero fratre.

2 Loquimur de iure communi feudorum, seù Longobardorum, quo attento omnes filij æqualitèr patri, & omnes fratres fratri, & etiam nepotes cum patruis succedunt, si non sint feuda dignitatum Comitatus, Marchionatus, &c. vt *cap.1.de success.feud. Bald.cons.397.lib.1.* fusè *Reg. de Marin.lib.2.res.29. & Camill.de Curte in resol.feudal.c.1.n.128.* refellit *Zasium in tract. de feud. par.8. nu.18.* volentem, quod nepotes in capita succedant cum patruis defuncto patruo. Et repræsentatio etiam locum habet in feudo pactionato, vt de veriori *Gratian. discept.456.nu.24. Mansus consult.89.nu.26.& seq.*

3 Ex lege igitur feudi, quia plures fratres succedunt insimul in feudo, non poterit frater vni partem suam legare in præiudicium alterius fratris vocati. *Quia nulla ordinatio defuncti in feudo manet*, verba sunt *tex.in cap.1.de success.feud. Reg.de Marin.vbi supr. Scrader.de feud.p.7.c.2.n.3.*

In feudo ex pacto, & prouidentia est absque controuersia, *Scrader.de feud.d.p.7. c.2.nu.3. Rosental.de feud. c.7.concl.3. nu.3.*

In feudo mixto an idem sit, quod in pactionato, vel in eo præualeat qualitas hæreditaria suboritur difficultas? Legari non posse vni ex vocatis, tenent *Paris. cons.23.*

conſ.33.nu.148.lib.1. Surd.conſ.108. nu.12. qui reprobat *Burſatum in conſ. 3.* contrarium tenentem dicens, malè fuiſſe loquutum. Et *Giurb.de ſucceſſ.feud.prælud.7.n.42.* teſtatur hanc opinionem communem, & in iudicijs receptã, & reprobat *Hartman, Piſtorium* diſſidẽtem; nullateoùs enim prçualet qualitas hæreditaria, *Menoch. conſ. 690.nu.7. Surd.conſ.63.nu.17. Giurba nu.36. Laratha in Theatro feudali dilucid.21.nu.31.* Et ſufficit eſſe hæredem primi acquirentis, & impertinens ſit, & ſuperflua qualitas hæreditaria vltimi poſſeſſoris defuncti, vt vocatus ſuccedat, licet vt hæres, quando per teſtamẽtum excluditur, *Clar. §. feudum q.3. nu.4.* vbi refert, ità iudicatum per Senatum Mediolan. *Altograd. conſ.46.nu.37. & conſ.47. nu.55.* Idque reſpectu feudi, licèt ſecùs quòad æſtimationem, & niſi interueniat aſſenſus Domini, vt tritum eſt in Regno noſtro, hoc enim iure vtimur in feudo mixto, in quo tamen viuitur iure Francorum, vt ſcripſimus *obſer.1. in deciſ.Præſ.de Franch.*

4 Inſpecta feudorum natura ex tenore primæ, & originalis inueſtituræ Friderici I. de anno 1162. pactionata videntur, vbi Imperator conceſſit illa *Anſelmo, & ſuis hæredibus*, verbum etenim *hæres* in materia feudali ſecuodùm naturam illius intelligitur de filijs, & deſcendentibus, *c.1. & ibi gl. in lit.I. tit.apud quem, vel apud quos, Intrigliol. de feud.lib.1.c.49. Reg. Galeot.lib.2.contr.22. nu.22. Peregr. de fideic. art.32.nu.10. Manſus conſult.8.n.14.* Quidquid ſit in allodialibus, in quibus verbum *hæres* comprehendit omoes etiam extraneos. Et feuda conceſſa filijs, & deſceodentibus ſunt pactionata, *Surd. conſ. 153. Merlin.de legit.lib.2.tit.1. q.4.nu.2. Carena reſ.167.nu.4.*

5 Præterea quamuis inueſtitura Sereniſſimæ Reip. Ianuenſis de anno 1383. habeat clauſulam *pro hæredibus, & ſucceſſoribus*. Nihilominùs ex clauſula prædicta feudum iudicari naturæ mixtæ, non autem merè hæreditarium, cenſuerunt *Peregr.conſ.5.n.16. Mantic.de tacit.lib.23.tit.3. nu.35. Larata vbi ſup.tom.1. q.4.dilucid.58. Monac.de feud.c.35.nu.22. Roſental.concl.33. c.2. nu.5.*

6 Vlterius hæc feuda cum fuiſſent delata Domino Iacobo Mariæ ſeniori, qui anno 1548. curauit ſibi fieri inueſtituram *pro ſe, & hæredibus maſculis*, quæ conceſſio importat, vel eſſe pactionata, vel ad minus mixta, *c. 1. §. etſi clientulus de alien. feud. Facchin. controu.iur. lib.3. c. 7. per tot. Roſental. concl.33. à nu.4. vſque ad 22. c. 2. Mozzius de diuiſ.feud.nu.66. Clar. §.feudum q.9. nu.4. & 9. Surd. conſ.108. nu.15. Piſtorius q.3.per tot.*

7 Dubitatio reſultare poſſet ex inueſtitura eiuſdem Domini Iacobi ſenioris ſupra relata, per quam apparet feudum ad eiuſdem ſupplicationem conceſſum per dictam Sereniſſ. Remp. *francum, & liberum*, ideòque per dicta verba redditum fuiſſe alienabile *ex Dec.in c.cæterum nu.37. de iudic. Oſaſch.deciſ.163.* At *Roſental. de feud.c.7.q.2.nu.6. & c.9. membr.1. concl.5. nu. 2.* aduertit dicta verba intelligenda eſſe à ſeruitijs, ſed in cæteris omnibus tàm circà poteſtatem alienandi, ſiue inter viuos, ſiue io vltima voluntate naturam recti feudi retinere, & *in c.2.q.59. Rol.conſ. 2. lib.1. num. 134.* vbi de communi, apud quos reprobantur ferè omoes, qui in contrarium allegantut, additur *Marta vot.32. per tot.* vbi de veriori, & communi. Et quamuis plures diſtinguant inter conceſſionem ſimpliceter feudi in francum, & in francum, & liberum, cum *Decio* propter geminationem ſermonis, vt in primo caſu importet verbum *francum* immunitatem à ſeruitijs. Sed in ſecundo caſu poteſtatem alienandi, vt poſt *Decium, & alios, Riminal.iun.conſ.18.nu.19. & conſ.513. nu, 46. 100. & 469.* Attamen diſtinctionem hanc vti verbalem refellunt *Roſental. Marta, & Rol.* mox ſupra citati, quaſi frequens ſit ſuperfluitatis verborum, & bactologiæ vitium, *Mantic. de coniect. lib.3. tit. 6. nu.8. Fuſar.de ſubſtit.q.286.nu.3.*

8 Ponderatis itàque rationibus adductis die 1. Decembris 1663. Domini Bartholomæus de Turri, & Io:Baptiſta Calezano per Sereniſſ.Senatũ Sapientes electi retulerunt æqualitèr eſſe deuoluendam dictis fratribus tertiam partem feudorum ex obitu dicti Io: Iacobi Mariæ ſenioris delatam non obſtante eius teſtameoto reiecta vti venali, & pro amico, authoritate *Menoch. in conſ. 812.* edito ſuper eiſdem feudis Caſtellarij, & Pompeianæ feuda hæreditaria demonſtrante.

9 Strictiùs examinanda nihilominùs duximus ſingula fundamenta aduerſus diſpoſitionem de huiuſcemodi feudis adducta. Et primò an ſit verum, verba in conceſſione facta *Anſelmo ſibi, & hæredibus ſuis*, intelligenda eſſe pro deſceodentibus, & efficiant feudum pactionatum, vel mixtum? Hæreditarium eſſe tenent *Andr.in c.1.an agnat.vel fil. Affl.in c.1.§.hæc quoque nu.71. Præpoſ.in c.Imperialem col.7. de prohib. feud. alien. per Frider. Alex. in l. quadam §.ſi nihil intereſt ff.de edend. & conſ.17. nu.9. & conſ.18. & ſeq. & 28.lib.5. Iaſ. in l.2.nu.213. & Bal. C.de iur. emph. Curt.iun.*

V de

de feud.p.4.q.pen.nu.132. Camer. in d.c. Imperialem §. prætereà Ducatus, Hartman. Pistor. qq. iur. lib.1. c.1. nu.57. Mouentur ex verbo illo *hæres*, quod significat successionem in vniuersum ius defuncti, *l. hæres ff. de acq. hæred.* cùm in feudis obseruandus sit tenor concessionis,& inuestituræ posthabita natura successionis ex regulis iuris feudorum *c.1.de feud.non hab.propr.natur.feud.*

10 Conferunt tradita per *Mart. dè success. p.4.c.12.art.2. nu.14.* ibi: *Sed Cacher. istum casum de feudo mixto erroneè scripsit, videlicèt quod feudum pro se, & hæredibus concessum dicatur mixtum. Hæc opinio est falsa, & probatur ex illismet Doctoribus, quos ipse allegat, & non sumi ibi,& eius opinio tanquam erroneè est omninò reijcienda, & funditus extirpanda, quæ extinguit omnia feuda hæreditaria.* Et inferiùs *n.15.* subdit: *Meliùs scripserunt Intrigliol. & Marin. vt mixtum dicatur à qualitate adiuncta qualitatis hæreditariæ, vt si dictum fuerit pro se liberis, vel filijs, & hæredibus. Item pro se, & hæredibus suis, ità quod viuatur iure Francorum.* His, & similibus verbis dicunt præfati *Doctores*, & allegati ab eis feudum non dici hæreditarium, quia ista qualitas hæreditaria est immutata propter verba adiuncta.

11 Adeòque verum est,quod si fuerit emptum feudum ab aliquo *pro se,& hæredibus*, & deinde accesserit assensus Regius cum clausula *pro se, & hæredibus ex corpore*, tùnc assensus est nullus vti difformis contractui, *Consil.Theodor.d.alleg.31.nu.16. & Cons.Rosa cõsult.23.n.22.de Pont.cons.3.n.71.*

12 Certius ex verbis d. originalis inuestituræ ibi: *Concedimus etiam eidem Anselmo totum illud honoris regale, quod nobis pertinet, vel quod habere debemus in vnoquoque prædictorum Castrorum*; per quæ verba, cùm totum honoris regalium per verba vniuersalia sit translatum,censeri concessam licentiam alienandi, docet *Riminal. iun. cons.513.nn.28. & seq. & 38. & 43.* & confirmat authoritate *Angel. Natta, Loffred. & aliorum*, quasi constituti fuerint inuestiti in locum directi Domini, perbellè *Reg.Galiot.contr.31.lib.1.nu.49.*

13 Propensius merè hæreditarium est, quando concessio fit alicui pro se,hæredibus, & successoribus, *Vrsill. ad Affl. decis. 140. & 248. Loffred.cons.1.nu.26.Hartman. Pistor.qq.iur. lib.2. c.3.nu.17.* Idque ne stet verbũ illud successoribus otiosum,*Curt.iun. cons.4.nu.9. Dec.cons.39.nu.14. Petr.de Gregor.de concess.feud.p.6.q.4.nu.1.Consil.Theodor. alleg. 31. nu. 16.* qui refellit *Imol. in l. quod dicitur ff.de verb. oblig.* contrarium tenentem vti allegantem pro se Doctores oppositum volentes. Et verbum *hæres* est aptum comprehendere fratres, & sorores, idque certum est in Regno nostro, vt *in Constit. Vt de successionibus*, quando non est restrictum per ea verba *ex suo corpore descendentibus*, vt ibi per *Andr. & Reg. de potest. Proreg. tit. de success. mulier. §. 1. nu.15. Anna cons.12.* & iudicatum per Regiam Cameram Summariæ, refert idem *Theodor. vbi sup.*

14 Quinimò confirmationes Friderici II. & Caroli IV. expresse loquuntur *pro hæredibus,& successoribus legitimis*, per quam formulam feudum est hæreditarium *l.familiaris ff. de relig. & sumpt. fun. Vernus cons.7. & 13. Freccia lib.3.formul.3. Capyc. in inuestit.feudal. verb.hæreditarium feudum, Loffred: cons.1.* vbi probat ex receptissima sententia,& authoritate rerum iudicatarum mentionem hæredis pernecesse reddere feudum hæreditarium.

15 Quando autem de anno 1386. in locum Imperij prædicta feuda dominio Excelsæ Reip. Ianuens. pro certis partibus fuerunt subiugata, id factum fuit cum clausulis expressis, vt eorum natura non censeretur alterata, ibi: *Natura, forma, modo, vsu, & consuetudine dictorum feudorum constitutis.* Et iterùm ibi: *Dant,& concedunt dicta feuda pro partibus supradictis cum modis, formis, & consuetudinibus antiquatis dictorum feudorum*; vt expendit *Reg. Galeot.nu.32.*

16 Ad hominem arguitur ex inuestitura impetrata die 23. Decembris 1566. vbi apparet ipsum supplicasse Reip. Serenis. vt dignaretur huiusmodi loca in feudum francum, liberum, antiquum, auitum, & paternum sibi inuestire prò se, & suis, & hæredibus masculis, & ipsis descẽdẽtibus, fœminis, & quod de gratia speciali, & plenitudine potestatis concedere posset, tàm inter viuos,quàm in vltima voluntate, & disponere de dicto feudo in vno,vel pluribus filijs, proùt ipse elegerit cum onere, & *c. in quo de voto Consultoris*, qui retulit omnia petita contra concedi solita esse in facultate Reip. Et totum fuit concessum, vndè sumus in expressa facultate disponendi ex vno ex comprehensis, proùt etiam quando sumus in feudo franco, & hæreditario, & eminentèr *Reg.Galeot.nu.35.*

17 Ex eo autem,quod sit feudum francum secundùm communiorem sententiam, adhuc feudum alienari potest inter viuos, & in vltima voluntate absque assensu, vt *Hostiens. Io:Andr. in c. fin. de reb. Eccl.non alien. Bald. in Auth.nisi rogati nu.15. C. ad* Tre-

Trebell. & in l. 1. nu. 5. C. si à non compet. iud. Felin. Iacob. de S. Georg. Ias. Curt. in tract. feud. innumeri, quos referunt, & sequuntur Alex. Bursat. & alij cumulati per Reg. Galeot. num. 38. & seqq. & inter communes opiniones ascripsere Ghucon. comm. opin. cent. 2. concl. 38. Feder. Schenck. in c. 1. nu. 9. de succ. feud. Scheneid. de feud. Menoch. vt penès Reg. Galeot. nu. 39. & ex nostris recenset Capyc. in inuestit. feudal. verbo feudorum genera, vers. feudum francum, Frecc. lib. 3. de subfeud. formul. 3. nu. 10. Thom. de Marin. Iacob. de Franch. Petr. de Greg. adducti per eundem Reg. Galeot. vbi supr. Reg. de Pont. decis. 3. nu. 5. Reg. de Marin. vbi supr. Alex. cons. 30. lib. 1.

18 Reijciẽdus omninò videtur intellectus verborum illorum francum, & liberum, vt solùm importent immunitatem à seruitijs, & non ab omnibus. Quia expositionem præfatam refellit Oldrad. cons. 234. num. 2. vbi intelligit verbum francum ab omnibus vniuersalitèr francum, ac si verba concepta essent, do tibi per omnia francum. & Oldradum ad literam sequitur Bal. in c. 1. nu. 17. de Capitan. qui Cur. vend. & de Pont. d. num. 5. A fortiori si concessum est francum, & liberum ex vi geminationis, quo casu verissima est opinio Bal. tradunt Dec. Cran. Hippol. Rimin. & idem Rolan. in cons. 42. nu. 17. & seq. licèt diffideat, si concedatur simplicitèr francum.

19 Nec obstat, quod Serenissima Resp. cõcessit d. Iacobo Mariæ seniori sibi, & heredibus suis masculis. Quia ipsis deficientibus concessit fœminis, ideòque non desinit esse hæreditarium, Censal. ad Peregr. de fideic. art. 21. vers. Verior, Menoch. cons. 812. Reg. Galeot. nu. 32. præsertim si non viuatur iure Francorum.

20 Cessat omnis difficultas, quia dictus Iacobus Maria senior supplicans, & Resp. concedens simul protestati sunt, seipsos nolle tenori primæ inuestituræ derogare, idcircò non potest obesse inuestitura, Surd. cons. 103. Reg. de Pont. de potest. Prorreg. tit. de diuers. prouis. §. de reform. inuestit. Reg. Galeota nu. 33. & seq.

21 Accedit, quod licet in Regno, in quo viuitur iure Francorum, non possit disponi in vnum ex comprehensis. Non desunt tamen contrarium tenentes de iure communi feudorum, vt Loffred. Mastrill. & alij, quos Reg. Galeot. nu. 72. Et sine dubio si disponens in vnum de feudis, leget æquiualens alteri in allodialibus, idq; de iure feudorũ, Merlin. de legit. lib. 2. tit. 1. q. 4. n. 15.

22 Confirmantur omnia prædicta, nedùm ex obseruantia, quam probat Reg. Galeota, sed etiam sollemni decisione Serenissimi Senatus Ianuens. emanata pro Domino Augustino Spinola fratre patrueli Dominæ Ceciliæ Spinolæ hærede instituto à dicta D. Cecilia de feudis Castellarij, & Pompeianę postergato Domino Ascanio Spinola patruo, idque de anno 1617. præcedente voto Sapientum, his verbis: Eidem Augustino hæredi, & successori ex testamento dictæ Ceciliæ inuestituram faciendam de dictis feudis Castellarij, & Pompeiani cum iuribus, & pertinentijs suis, iuxtà, & proùt dicta qu. Cecilia fuerat inuestita, saluo tamen iure directi dominij Serenissimæ Reip. Genuæ citrà præiudicium iurium cuiuscumque tertij. Et inclytus Senatus adiudicauit dicto Augustino iuxtà tenorem dicti voti. Et Dominus Ascanius acquieuit decisioni, vt Reg. Galeot. in fine d. controu. 31.

23 Duximus aduertendũ feuda merè hereditaria nõ dari in Regno nostro, vt tradit Consil. de Rosa consult. 49. nu. 5. sed mixta, in quibus viuitur iure Francorum, nec ea sunt diuidua, sed indiuidua, vt primogenitus succedat, ideò termini nostrorum feudorum non sunt adaptabiles quæstioni, de qua agitur.

Prælegari posse feuda simplilitèr hæreditaria per vassallum vni ex filijs, vel fratribus dubium non est, vt Alex. & alij, quos refert, & sequitur Marescott. var. lib. 2. c. 120. nu. 16.

Stant itaque pro firmitate dispositionis in vnum ex duobus fratribus. Prima, & originalis inuestitura Friderici I. pro hæredibus Anselmi. Item & securius illa verba: Concedimus eidem Anselmo totum illud honoris regale, quod nobis pertinet, vel quod habere debemus in vnoquoque prædictorum Castrorum. Adhæc confirmationes Friderici II. & Caroli IV. pro hæredibus legitimis.

Vlteriùs expressa concessio Serenissimæ Reip. Ianuen. prælegandi feuda in vnum ex comprehensis. Insuper concessio locorum in feudum francum, & liberum. Nec non res iudicata de Anno 1613. pro D. Augustino Spinola, paritèrque faciunt alia desuper adducta; vndè immeritò per Dominos de Turri, & Calezano reprobatus videtur, Menoch. in cons. 812. cuius authoritati vti indiuiduali multum esse deferendum, tradunt Præs. de Franch. decis. 363. nu. 3. Luca de fideic. disc. 72. nu. 3. Sapientes electi per Senatum, quamuis optimi Iurisconsulti non meminere eminentissimi Iurisconsulti Reg. Capycij Galeotæ d. contr. 31. nec eius fundamenta expenderunt.

24 Demùm in omnem euentum si quòad primariam intentionem legantis per impossi-

possibile non valeret prælegatum quoad dimidiam feudi; nihilominùs quoad secundariam intentionem deberetur æstimatio, vt decisum testatur *Lamr. cons. 60. Aana alleg. 126. in fin. & cons. 127. Molfes.* & alij, quos refert, & sequitur *Reg. Latro decis. 40.* latè *Reg. de Ponte cons. 80. lib. 1. Cons. Roccus respons. 100. lib. 1. nu. 58.* Et licèt alij diffideant; attamen in casu nostro concurrit donatio cum legato, quæ geminata donatio magis operatur, vti ostendens magis enixam voluntatem donandi, *l. balista ff. ad Trebell.* Et hæc pro validitate dispositionis feudi ad fauorem Domini Iacobi Mariæ Spinolæ Iunioris, cuius donataria, & legataria est Domina Maria Brigida Spinola ipsius filia coniux Domini Marci Antonij Gentile; meliora suppleant Sapientes Serenissimi Senatus.

S V M M A R I V M.

1 *Primogenitara quando censeatur instituta, & primogeniti linea veniat?*

2 *Consuetudo* alla vecchia maniera, *an sit mos Magnatum?*

3 *Renunciatio nihilo accepto per dotatam, an sit valida?*

4 *Colliguntur plura ad ornatum assertionum* Authoris.

ARTICVLVS CXV.

Primogenitura quando censeatur instituta, & vocetur linea primogeniti? Expenduntur *Menoch.* & *Fusar.* Colligũtur postremò plura ad ornatum rei linealis, & assertionum *Authoris in suis obseruationib. Præs. de Franch.* Et notantur *Recentiores* varij, & diffidentes, & conciliantur opiniones.

1 PRimogenito Titij, eiusque filijs vocatis linea finita non admittitur secundogenitus, nec eius filij, etiam si vocatus sit primogenitus Titij successiuè, & in perpetuum; quia defecta linea, transuersales non admittuntur, *Balthax. Tomas tract. 8. de pact. primog. tit. 10. c. 5. nu. 58. 186. & 588.*

Primogenitura non censetur constituta, quãdo sit vocatus primogenitus Titij, & postea secundogenitus, & post ipsum tertiogenitus; quia non extenditur vltrà tertiogenitum, si non adsit dictio collectiua perpetuitatem denotans *Peregr. cons. 70. nu. 23. lib. 3. Marta de success. p. 4. q. 23. art. 11. nu. 4. Fusar. de substit. q. 383.* Nec ex simplici vocatione primogeniti ad vnicum gradum restricta infertur ad absolutum fideicõmissum, sed exigitur aliquod verbum perpetuitatem denotans, vel collectiuum, & aptum comprehendere plures gradus personarum; vt si quis vocasset primogenitum alicuius in perpetuum, vel maiorem de domo, & familia, *Peregr. art. 13. nu. 86.* Vel si quis primogenitos, seù descendentes alicuius vocasset, ità vt possit intelligi quilibet primogenitus de vno in alterum successiuè vocatus, *Peregr. art. 22. nu. 55.* maximè si primogenituræ nomen non fuit vsurpatum *Andreol. susè contr. 254. nu. 11.*

Si testator instituit Titium, & si decesserit sine filijs, substituat filios primogenitos Seij, & isto sine filijs moriente secundogenito declarando, quod bona transeant de primogenito in primogenitum substitutum, primogenituram incipere etiam in filijs Titij positi in conditione, dicit *Menoch. cons. 775. dub. 2.* quem refert *Fusar. de substit. q. 384. nu. 6.* At ego ab hac opinione recedo, vt verius sit, primogenituram incipere in filijs Seij purificata conditione obitus Titij sine filijs, aliàs cessabit omnis substitutio, *Peregr. cons. 70. nu. 12. lib. 3. Andreol. nu. 11.*

2 Consuetudo *alla vecchia maniera*, an sit idem, quod mos Magnatum? Negat *Molfes. super Consuet. p. 1. c. 1. in princ. Montan. contr. 1. nu. 4. D. Altim. ad Ronit. decis. 100. & cons. 96. lib. 1. nu. 2.* Sed intelligitur pro consuetudine *in scriptis redacta*, & ità fuit decisum in causa Ill. Principis S. Laurentij, & patrimonij Ill. Ducis S. Angeli cum heredibus Hieronymæ Palumbæ per S.C. ad relationem meritissimi Consil. Io: Baptistæ Hodiernæ in Banca Mag. Montecoruini patrocinante doctissimo D. Iosepho Ristaino. Quidquid ego dixerim in *obs. 534. de Franch.* nec absque probabilitate, dùm viderim, confundi per Notarios dictos vsus.

3 Renunciauit soror successioni hæreditatum lineæ paternæ, & maternæ, dubitatum fuit, vtrum soror posset succedere fratri vna cum fratre renunciatario, ad cuius fauorem facta fuit renunciatio? Vide, quæ scripsi in tractatu *lib. 1. art. 23.*

Interrogatus sæpè fui, si frater, qui suam sororem dotare tenebatur vti hæres parentum, & ex necessitate, & pro debito dotauit, & soror attenta quantitate

titate dotis, nihil accepit de hæreditate fratris, vtrum possit rescindere dictam renunciationem ex læsione, vel tanquam sine causa?

Affirmatiuè consului; ductus quia frater turpiter fecit recipiendo renunciationem pro dotanda sorore, cùm ad id tenebatur, ideòque quidquid occasione eius, quod gratis efficere tenetur, recepit, restituere tenetur, vt per multa concludit *Capyc. decis.95.* ità decisum inquiens *Pras. Amat.cons.54.nu.4.* Et quod soror renuncians ad fauorem fratris, si de eius bonis nihil habuit, quia dotata de bonis paternis, renunciatio vti sine causa facta non valeat *Molfes.super consuet.p.4.tit.de renunc. q.17.nu.18. Fontanell. de pact.nupt. clauf.9. glos.vnica p.1.nu.14. Consil. Stayb. resol.85. nu.7.* vbi etiam quod tollitur viri promissio de renunciatione vxoris, nec tenebitur, si deindè vxor aduersus eam venerit, nam quod promisit id efficit iuxtà *decis. 247. Pras. de Franch.* & ità pluriès iudicatum refert *Amat.*

Vlteriùs *ex Bald.in l.fin. C.de dot.promiss.* qui in casu, quo filia, quæ in casu dotationis renũciauerat patri omne ius competens contrà eum super dote, & hæreditate materna, per talem actum dicebatur filia non solùm enormiter, sed enormissimè læsa, cùm talis renunciatio in effectu contineat donationem totius hæreditatis maternæ, quæ ad eam tanquam hæredem matris de iure spectabat, & per consequens vti enormissimè læsæ renunciatio non potuit præiudicare post *Crass. §. successio ab intestato q.13. Ias.cons.133.n.13. lib.4. Andreol.cont.366.nu.1.*

Imò in fortioribus, & absolutè huiusmodi renunciationes, quæ fiunt per filias in actu constitutionis dotis, non esse attendendas, iudicauit Senatus Parisiensis teste *Annao Robert.rer.iudicat.c.4.*

Subdit idem *Andreol. d.cont.366.num.4.* quod nulla existente renunciatione, neq; potuit sustineri obligatio viri pro validitate renunciationis, *ex Ias.Anchar.& aliis.* Et strictiùs ex verbis renunciationis, ibi; *Et ciò in dote, in nome di dote, legitima, & supplemento, quello li spetta, ò li potesse spettare de beni paterni, ò materni, paragio, ò parte li spettasse fraterna per qualsivoglia ragione, che la sudetta Marta hauesse sopra li beni di detto Marco Antonio.* Hinc frater dotando asseruit dotare de paternis, maternis, & Marci Antonij fratris, & dotatio fuit de paternis tantùm, quinimò vix de paternis attenta modicitate dotis, & patrimonio patris, renunciasse itaque dicitur soror ex falsa causa credens de omnibus constitutam dotem, *Mantic. de tac. & ambig. lib.26.tit.2. nu.13. Mastrill. decis. 186.* vbi pater dotauerat filiam, & asserverat etiam de maternis dotatã, & dotatio erat de paternis tantùm, & concludit filiam ad bona materna habere regressum renunciatione non obstante, *Cancer.p.3.var. c. 1. à nu.127. Gratian. disc.749.* Et renunciatio est inefficax, si causa renunciationis, quæ à renunciante inesse putabatur, verè non aderat, & dicitur renunciatio sinè causa, *l.2.§.circa ff. de doli except.*

Aduertit etiam *Molf.super Consuet.Neap. tit. de renunc. q.11.nu.7.* quod renuncians debet certiorari de viribus renunciationis, & a quanto seipsam arceat.

Inualida igitur vti sine causa, & cum vitio totalis læsionis est renunciatio, dùm frater vti hæres patris ex debito dotare tenebatur, & nihilo accepto de hæreditate fratris, renũciauit successioni matris, & fratris, *Medic. cons.156. nu.25. Hodiern. ad Surd. decis. 176. nu.8.* nec tenetur mulier pro vna dote renunciare pluribus hæreditatibus, *Minad.in Constit. In aliquibus notab.8. nu. 10.* Et quamuis plures sentiunt valere renunciationem, quos refert *Noguerol. alleg.6. à nu.54.* Præsertim quando soror contrahit condignas nuptias, & cum dote, vt *Castill.lib.3. contr. c.2. nu.96. Amat. var. c.13. nu.23.* quos sequitur *Noguerol.nu.58.* Quidquid sit, quando remanet indotata. Maximè ex vi consuetudinis, dùm vbique in tabulis nuptialibus fiunt renunciationes, ideòque non consideratur læsio, *Amat. nu. 25. Staib. res. 28, nu.39.* & dixi *obs.119. nu.3.*

Hæc autem procederent, quando renunciaretur hæreditatibus deferendis ex incertitudine delationis, & bonorum, non autem quando renunciatur deuolutis, & si frater assereret dotare de bonis patris, & stipularetur renunciationem hæreditatibus maternis, & fraternis. Secus quando pro omnibus, & falsa est assertio *Mastrill. decis.186. Gratian.disc.759. Cancer.p.3.var. c.1. à nu.123. Episc. Afflict.contr.c.24.nu.52.* Et læsio non consideratur in ea donatione, quæ fit absolutè, secus si respectu alicuius dati, vel accepti, quia tunc læsio attenditur *Bar. cons.90. lib.1.* nàm renuncians existimat illud, quod recepit esse æquiualens, & hoc casu donatio est contractus innominatus, ità *Peguer.decis.193. nu.9. Hondrd. cons.42. lib.1. nu. 24. Cancer. p.3.c.15. de renunc. nu.226. & seq.* Et fortius dicit *Vasq. de success.creat. lib.2. §.18. nu. 104.* quod est melior, & securior renunciatio facta in terminis *c. quamuis pactum de pact.in 6.* nulla dote recepta, quam

ea,

ea, quam facit magna dote recepta, *Noguerol. nu.*58.

Filia, vel soror nihilominùs, quæ ingreditur Monasterium, & dotem congruam,& solitam recipit,tunc non potest allegare læsionem, etiam si renũciet opulentissimæ hęreditati delatę, vel deferendæ, quia cum finis religiosæ sit, Deo seruire, & paupertatem profiteri,actus prę-iudicialis non est, eam esse contentam dicta dote, & reliquis bonis renunciare, *Dec.conf.*31.*nu.*5. perbelle *Noguerol. nu.*46.

4 Primogenito in familia aliqua vocato, vtrum veniat secundogenitus, si pręmortuus sit primogenitus viuente patre tenente locum primogeniti in familia, dùm secundogenitus non potest dici primogenitus ob superuiuentiam patris, ideòque non debebit priuari secundogenitura ob potentiam succedendi, & non possideat bona primogenituræ, & pater viuens dicitur primogenitus, *Bald. conf.*275. *lib.* 2. Sed negatiuè decisum refert *Rota dec.*337. *p.*11. *rec.*

5 Si testator instituat fratrem, vel alium, & eius filios, & descendentes in infinitum substituit excluso prorsus primogenito fratris, & in casu obitus fratris absque liberis substituerit alium, si contingat fratrem decedere cum primogenito tantùm, an excludatur substitutus? Dic excludi per primogenitum, *ex l.2. §.legitima hæreditas ff. de suis, & legit. Rota decis,* 39. *p.*13. vbi quod exclusio grimogeniti per testatorem facta intelligitur in concursu aliorum filiorum, & *Rota* respondet *Cephal. conf.*107. *& Roman. conf.* 438. *Gratian. discept.*773.

6 Verba *de hærede in hæredem* in fideicommisso intelliguntur de filijs, & descendentibus cum qualitate sanguinis, non hæreditaria bonorum, alias sequeretur euersio fideicommissi, nàm descendentes vocati non possent auocare bona alienata, *Crass. de success. §. hæreditas q.* 11. *&* 13. *Fusar. q.*340.*nu.*10. *Rota decis.*67.*p.*13.*rec. & de anno* 1665.*dec.*269. *p.*14.*rec.* Ampliat *Rota* etiam, quod grauatus institueret hæredem vocatum; qui repudiaret, cum tenebatur illum instituere vti hæredem sanguinis.

7 Donatio alicuius rei facta per donantem iuxtà naturam feudi, reputatur, ac si esset concessio rei feudalis, ita vt censeatur appositum, vel reperitum pactum reuersionis etiam in descendentibus ad exclusionem extraneorum, *Paul. de Castr. conf.*344.*lib.*1. *nu.*2. *Molin, de primog. lib.*1. *c.*6. *nu.*18. *Peregr. de iur. fisc. lib.*1.*tit.*2. *nu.*101. *Rota decis.*354.*nu.*124. *p.*11.*rec.*

8 Linea sumit initium à primo acquirente emphyteusim, quando quis stipulatur acquisitionem vsque ad tertiam puta, vel quartam generationem, *Honded. conf.* 32. *nu.*42.*lib.*2. *Rota decis.*357.*nu.*39. *p.*11.*rec. & decis.*355.*eadem p.*11.*rec.* Et computatur acquirens vti principium generationis. Præsertim in emphyteusi Ecclesiastica, quæ regularitèr conceditur pro tribus personis extensiuè ad solos nepotes, *§.emphyteusim in Auth. de non alienand.*

9 Fœmina à masculo genita dicitur de generatione masculina, *Mantic. de tac. lib.* 22.*tit.*15.*nu.*16. Secus in emphyteusi concessa vsq; ad tertiam putà generationem masculinam; quia neptis ex filio non est de generatione masculina, *Gratian.discept.* 295. *nu.* 11. *& seq.* & capitur persona generata respectu generationis passiuæ, non actiuæ, nec pro ipso actu generandi, *Merlin.dec.*454. *Rota decis.*355.*p.*11.*rec.*

10 Masculis, & fœminis de linea, vel descendentibus vocatis, licèt regularitèr vocatio sit simultanea; attamen secus existente statuto exclusiuo fœminarum extãtibus masculis *Rota decis.*283.*p.*11.*rec.n.*6.

11 Excussionem pignoris specialis à Palatijs exulare propter clausulam, *ità quod specialitas generalitati non deroget &c.* dixi *in obs.* 5. *ad Præs. de Franch.* & reijciendi sunt *Andreol. contr.*256. & alij dissidentes, prout fallitur idem *Andreol. in contr.* 383. extendens excussionem in *Salniano* addo *D.de Luca de credito disc.* 126. *num.*5. *&* 20. Clausula prędicta non extante an emptori, vel donatario rei generalitèr hypothecatæ competat excussio pignoris specialis? Negant alij, quos refert, & sequitur *Cenc.de cens. q.*98. *nu.*37. *Vrceol. consult.*22. *nu.*30. Affirmat *Andreol.d.contr.*256.*nu.*5. *cum Caroccio. & Merlin.de pign. & Fabro de err.pragm.* Distinguerem inter habentem causam lucratiuam, & onerosam. Vt primo casu cesset; secus in secundo, ità *Luca nu.*20.

12 *In obs.*13. dixi fructus ciuiles inexactos tempore purificati fideicommissi spectare ad fideicomissarium vniuersalem. Et licèt *Andreol.contr.*220.*nu.*7. in contrarium referat *Præs. de Franch.* Nihilominùs in hoc est lapsus, addo *Lucam de fideic. disc.* 187. *nu.*3. *Rotam decis.* 343. *p.*12. *rec.* Limitant in fideicommisso particulari,& ego dixi.

13 *In obs.*23.*super tex.in l.quod sæpè §.in his, & §.ergo si grex ff.de contrah.*perbellè *Mansus consult.* 5. quod si venditur totum vinum, quod est in cellario ad rationem tot pro qualibet salma, perfecta sit venditio, nam mensura venit ad declarationem, & refellit distinctionem, an pretium vnicum

pro

pro toto vino, vel in singulas amphoras fuerit, vt ex d. §. in his autem videatur tenere *Oldrad. conf.* 197. nu. 1. *Surd. dec.* 64. & *Mansus* laudat *Connanum in commentar. lib.* 7. c. 10. nu. 5. & istius verba transcribit.

14 *In obs.* 44. De Iudice loci delicti, an is possit procedere de iure Canonico aduersus delinquentem, si iste sit absens à loco delicti? Videtur negandum *ex clem. pastoralis de re iud. Oldrad. conf.* 88. Licèt aliud sit de iure ciuili, quo attento potest ad omnem pœnam procedere, & etiam citare per edictũ, at vide *Spadam conf.* 115. *lib.* 1. Præsertim quando Iudex domicilij, vel originis contradicit, & se opponit, nè suus subditus citetur à Iudice loci delicti. An detur quinta fori competentia ratione beneficij, cùm Ordinarius loci possit possessorem beneficij ordinare? Quidquid sit quoàd ordinationem. Cogitandum est super dicta competentia, Originarius non potest puniri à Iudice originis, nisi ibi reperiatur *Andreol contr.* 428. *nu.* 23.

15 *In obs.* 77. Fratre possidente bona communia cum fratre, & ea obligante creditori suo, illis diuisis creditor agit aduersus bona obuenta in diuisione fratri non debitori; & decisionem comprobat *Andreol. contr.* 230. qui refellit *Annæum Robertum rer. iudic. c.* 4. & *Caren. res.* 145. limitantes in diuisione iudicio familiæ erciscundæ. At ego *nu.* 2. contrarium tenui.

16 *In obs.* 97. Potioritas mutuantis ad refectionem requirit duo; primò, quod expressè data sit ad hunc effectum. Secundò concursus erogationis in refectionem, & sufficit præsumptiua probatio versionis ex breuitate temporis, *Amat. resol.* 7. *Præs. Merlin. contr.* 26. *nu.* 9. At potioritas mutuantis ad rem emendam requirit, vt mutuans sibi caueat de speciali hypotheca, *Buratt. decis.* 161. *Luca de credit. disc.* 1. *nu.* 12. Mutuans autem ad dimissionem creditorum ad finem subingrediendi in locum illius concurrentibus tribus requisitis *in obser.* enarratis, an etiam requiratur scientia creditoris. Distinguendum puto, quod aut soluitur totum debitum creditori, & tùnc nulla cadit difficultas, quin mutuans subingrediatur in locum illius etiam reclamàtis, nam est subingressio legalis, idq; ad finem agendi, & excipiendi aduersus intermedios creditores, vt post innumeros *Andreol. contr.* 348. *nu.* 3. Aut dimittitur in parte creditor. Et tùnc potest ipse se opponere, quia non tenetur extraneo soluenti cedere iura, & facere sibi æqualem, sed cedere iura talia qualia, & quod cessio sibi non officiat directè, nec indirectè, nec in concursu, *Olea de cess. tit.* 4. *q.* 3. *nu.* 20. *Luca de credit. disc.* 3. *nu.* 13. subintrat quæstio, si creditor sciens pactum de subintrando, non se opponat, an faciat sibi æqualem, & scientia æquipolleat cessioni simplici iurium? Et affirmare videtur *Luca disc.* 4. *nu.* 15. & 16. vbi hanc distinctionem edocet.

17 *In obs.* 120. Læsio in sexta sufficit in venditione subhasta. Et licèt *Rota in decis.* 270. *p.* 14. *rec.* tenet contrarium ex eo, quia factum Iudicis sit factum partis. Attamen ratio reijcitur; nàm aduersus tertium licitantem rem venditam ad instantiam creditoris anterioris, non est locus iuri offerendi, & locum haberet, si tertius emeret a debitore, *Luca de cred. disc.* 142. *Durand. decis.* 445. *nu* 53.

18 *In obs.* 134. Emptor soluens de pretio creditoribus anterioribus venditoris, si cessionem iurium obtinuerit, an cessio suffragetur? *Andreol. contr.* 348. *nu.* 17. *ex Add. ad Buratt. decis.* 420. *Tondut. res.* 29. *n.* 7. negat ex eo, quod soluat de pecunijs venditoris, & quod sit necessaria conuentio cum venditore de hac solutione, & subingressione. Quamuis aliud sit ad effectum retinendi aduersus intermedios creditores. At contrarium videtur dicendum, quod ex effectu resultat probatio dictæ conuentionis, & dicti animi subingrediendi, *Luca disc.* 2. *nu.* 6. & ad comprobationem aliorum videndi *Andreol. Luca disc.* 2. & *Montan. controu.* 64. *num.* 9. vbi refertur pulchra decisio, & *Thor. in supplem. verb. cessio.*

19 *In obs.* 143. & 693. scripsi de præheminentia M. C. V. torquendi ex processu informatiuo. Est omninò videndus *Dom. D. Fuluius Maioranus in Opoprax. crimin. c. vlt. nu.* 369. vbi eminentèr, vt solet, discurrit de requisitis, & exceptionibus retardantibus dictum processum, scilicèt si constet in promptu de aliquali innocentia rei, & defectibus testium, & alijs vt ibi.

20 *In obs.* 260. Creditor tenetur sibi facere æqualem fideiussorẽ reiecto *Soccino*, vt per *Præs. de Franch.* quando fideiussor non renunciauit exceptioni cedendarum, quia est cessio necessaria. Fallit, si possideret bona debitoris, vel esset anterior ex alia causa. Vel fideiussor fideiussisset pro residuali summa. Vel in appalto pro certa summa *Luca disc.* 7. *de cred. per tot.*

21 *Ad obs.* 320. adde, quod fideiussor datus per alium in casu succumbentiæ pro expensis, non tenetur, si reus obtineat in secunda instantia, *Ciriac. contr.* 285. *nu.* 32. *Luca de credit. disc.* 100. *nu.* 2.

22 *In obs.* 343. Obligatio se constituentis soluere, vt actionem pariat, actor debet pro-

probare veritatem crediti. At secus stante iuramento. Item secus si per stipulationem, & non per pactum nudum, *Gait. de cred.c.3 tit.1.nu.461. Luca de credit.disc.74. nu. 3.* qui etiam limitat attenta æquitate Canonica *ex Buratt.decis.476.*

23 *Ad obs.* 374. Adde separationem cessare in feudalibus; nàm creditor hæredis cum assensu præfertur creditori defuncti in actione personali; quia secutus videtur fidem Domini assentientis, *Theodor. alleg. 83. de Georg. alleg. 18. Luca de credit. disc.13.& de feud. disc.106.nu.6.* quidquid dicat *Reg.Latro consult.99.* & secus in credito paragij.

24 *In art. 31. supra* originem posse deseri cum *Afflict. & Reg. Galeot.* addo *Andreol. contr.428. per tot.* & signantèr *num. 15. & seqq. ex Costa de port. rat. q. 92. Altograd. cons.97.num.105.* Et conueniri, neque puniri potest in loco originis, nisi ibi reperiatur *Capobl.de Baron.prag.8. p. 2.nu.249.*

25 Agnatio censetur contemplata, si extraneus instituatur cum obligatione assumendi cognomen, & familiam testatoris, idque si in perpetuum onus fit appositum, iuxtà *Fusar.q.499.nu.13. & seq.* At difficultas est, an necesse sit, quod insimul apponatur onus assumendi arma, & insignia testatoris? Affirmant *Peregr.cons.70. lib.3. Giurb. decis.22.nu.37. Marta cons.61. nu.24.* Et quamuis *Andreol. contr.218. nu. 19. ex Molin.de primog. lib.2.c.14.nu.5. Fusar.cons.175.nu.9.* Nihilominùs pro prima opinione viriliter depugnat cum innumeris *Altograd.cons.66.nu.58.*

26 Testator si instituat aliquem, & grauet ad instituendum aliquem de linea, vel de familia fratris sui, vtrum possit nominari aliquis nasciturus? Videtur negandum *ex l.si quis filio ff.de iniusto rupto, l.Titius exhæredato filio ff.de suis,& legitim.* vbi nepos conceptus post mortem aui, neque suus, neque agnatus est. Contrarium cum *Socc.iun.cons.172.lib.2.nu.26.* iudicauit *Rota decis.25.p.11.rec.*

27 Proximiores ex parte patris in specie portionis Cõsuetudinari ę Neap, qui sint, passim quæritur *ex Consuetudine Si quis, vel si qua?* In qua re duo esse obseruanda, alij dicunt, scilicèt lineam, & gradum, siue proximitatem *ex Napod. ibi nu.151.& 163. Molfes.p.4.q.27.nu.10. Montan.contr.1. nu.31. & Napod. nu. 167.* exponit *ex parte patris, idest ex stirpe, vel progenie patris, ista enim sunt paria.*, concordant *Cancer. lib.1. var.c. 1.nu.50. Prouenzal.ad Consuet. obs.5. Caualer.dec.9. Rota post tract. Michalor. de fratr. dec. 16. à nu.6.* & dixi *lib.1. art. 17. nu. 6.* Et stirpes, & stipes idem sunt *Laurent. de Palatijs de success.p.3.in princ.n.15. inter tract.de success.*

28 Acriter disceptatur inter Dominos Antoninum, & fratres Falangola ex vna, & Bernardinum, & fratres Falangola patritios Ciuitatis Surrenti, vbi viget *d. Consuetudo Si quis, vel si qua*. Et quia d. Antoninus, & fratres attenta linea agnationis sunt defuncto remotiores d. Bernardino, & fratribus, & solùm sunt proximiores ex parte Rebeccæ eorum matris, quæ fuit soror vterina Alphonsi Falangola senioris vti ex Beatrice Loria orti, ideòque videtur inferri, non posse succedere in bonis vltimi defuncti ab auo paterno prouenientibus, neque posse dici proximiores ex parte patris. Certū enim est, filium fratris vterini non posse succedere cum consanguineo in bonis defuncti patrui, nisi in bonis à linea materna prouenientibus, quàuis possit dici coniunctus ex parte patris, siue stricto, siue largo modo. Et quia descendentes ab vterinis nõ sunt de linea *ex Caualer.* Item quia est impertinens illa coniunctio ex parte Beatricis, vt scripsi latè supra *in art. 69. ex Rota Roman.* & vti agnati sunt remotiores dicti Antoninus, & fratres, & ità scripsit primarius Aduocatus Dom. Franciscus Antonius Andreassus antagonista optimo Aduocato Honofrio de Rosa.

29 Linea emphiteutæ finita an pactum de affrancando emphiteusim expiret? Negat *Fulgin.de iure emphit. tit. de var. caduc. q.1. nu.30.* Nisi esset initum in separato instrumento. Et vide *Gratian.discept.477.*

Laus, & Gloria Sanctissimæ Trinitati, Reginæ Sacratissimi Rosarij, & Sanctorum Vniuersitati.

INDEX
RERVM NOTABILIVM

Prior numerus articulum, ſecundus numerum indicat.

A

B

C

D

E

si

G

trem

Lega-

INDEX.

Linea

INDEX.

niales,

N

c Nu-

INDEX.

Sta-

INDEX.

T

V

FINIS.